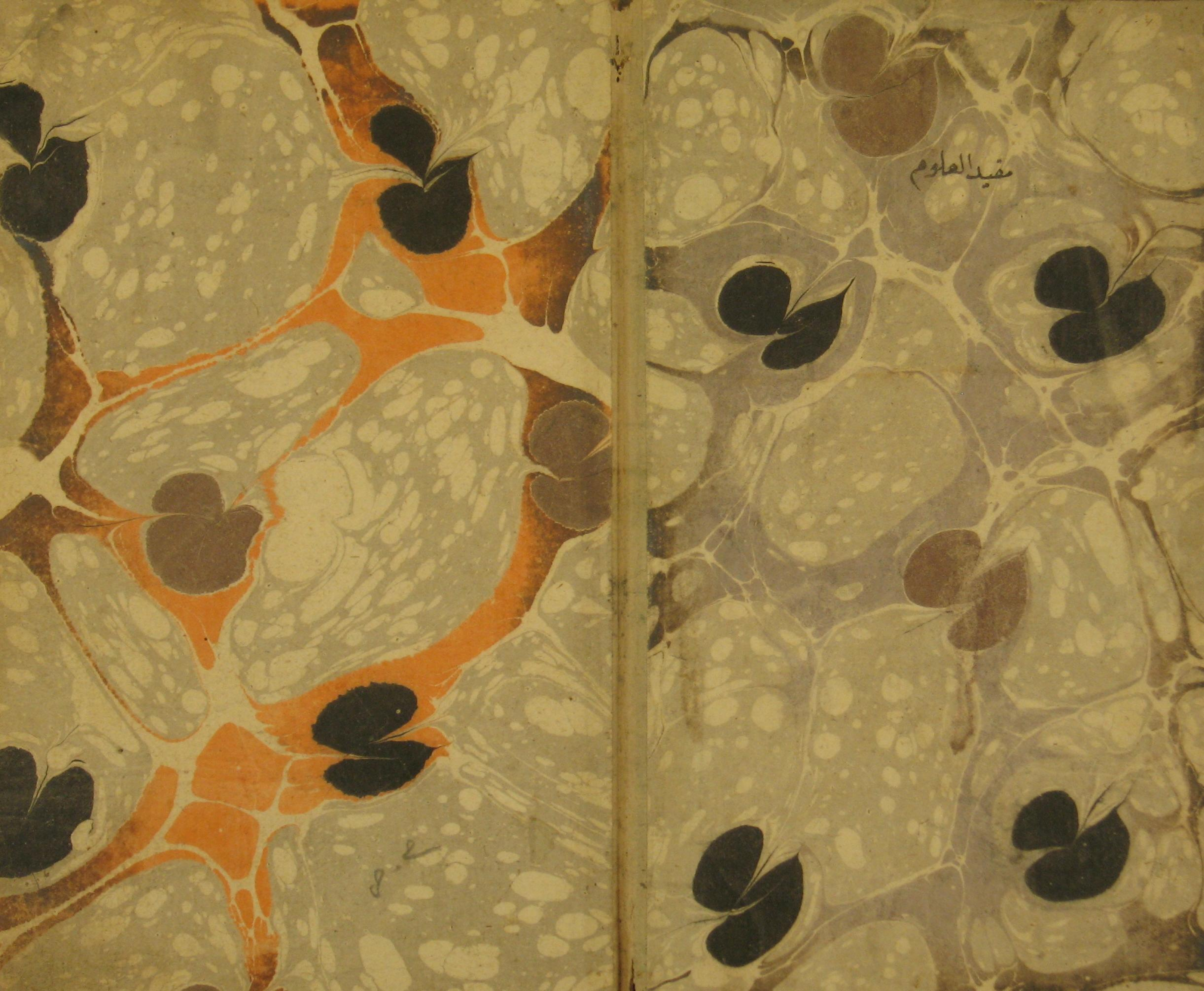

RÜLÜ KÜ
477
k. III
M. Asım

٤٧٠٧

مفيد العلوم

نور الهدى : (مفيد العلوم ومبيد الهموم ترجمه‌سى)

پرتو مضیق جنّه هم در منزل رفا
ایلر کشاد تیره کمانک صقندیسی

یا رب بعبادات رسول الثقلین
یا رب بغزا کنندهٔ بدر حنین

عصیان مرا دو نیمه کن در عرصات
نصفش بحسن بخش و نصفش بحسین

تماسك في سلك ابو المقدير
الى عفو ملك القدير
ابو بكر عدني
عفي عنه حليفه

باسمه يستفتح كل كلام وبه يختتم وبذكره يستنجح كل مرام على وجه الاتم مصرع
سپاس حضرت خالق عالم انواع حمد جميل اول حضرت رب جليل واجب الوجود
ممتنع المثال جل جلاله درگاه عزت پناهنه مخصوص ومحصوردركه نوع
انسانى محض احسانى ايله عناصر مختلفه دن احسن تقويم اوزره ابداع ايدوب
فحواى كرامت احتواى ولقد كرمنا ايله تكريم وتفخيم ايلدى واصناف شكر جزيل
اول جميل بى عديل مفيض الجود وميسر الامال عم نواله جناب نعم المآبنه مخصوص
ومقصوردركه بنى آدمى لطف وكرمى ايله طبايع متخالفه دن طبع سليم اوزره
اختراع ايليوب معناى فضايل مغناى وفضلنا ايله تفضيل وتعظيم ايلدى
عالم جميع احوالدركه ملائكهٔ مقربينه صلوات الله عليهم اجمعين خطاب
عتاب آيين انى اعلم ما لا تعلمون صدورندن صكره بوگروه پرشكوهى
صفات متقابله يه مظهر ايدوب جمله مخلوقاتنه فايق وشرف خطاب وفهم
كتابنه لايق ايلدى واهب جاه وجلال لدركه ارادت ازليه ومشيت لم
يزليه مستدعاسيله مسترشد ومهتدى اولان ذوات قدسيه ونفوس
انسيه دن بعضنه مرتبهٔ عليهٔ نبوت وبعضنه منزلهٔ سنيهٔ رسالت
وبعضنه ولايت جليله وبعضنه خلافت جزيله موهبه ايدوب ورفع
بعضكم فوق بعض درجات نص جليل البرهانى ايله بو معنالى عيان وبو
مدعالى بيان ايلدى قادر ومقتدر عظيم السلطاندركه بى امداد اسباب
وآلات خلق ارضين وسموات وبى واسطهٔ اجزا ومهمات انشاى جميع
كائنات ايلدى عليم حكيم جليل الشاندركه بلا اعانة الاعوان احيا وامو
وبى تقديم فكر ورويت ابداع مصنوعات ايلدى قدرت تامه سى ول مرتبه
ده در كه هر نه اراده ايلسه من غير توقف وجوده كلمه سى ظاهر ذو الجلال والاكرام در

السنهٔ واصفان بيان اوصافندن قاصردر بيت وصفه جل عن احاطة احد
صمد لم يلد ولم يولد كلام قديم وفرقان عظيمده ذات پاكنى ليس كمثله
شئ وهو السميع البصير ايله توصيف ووحدانيت ظاهرهسن شهد الله
انه لا اله الا هو ايله اعلام وتعريف بيورمشدر عقل دراك كمال ذاتى ادراكنده
عاجز ومدحوش فهم وادراك اسرار هويتى دركنده متحير وبى هوشدر بيت
عاجز است از درك كنه ذاتش ادراك اناس همچنان كو درك نور عقل ادراك حواس
نثر سلطان انبيا وسند اصفيا عليه افضل التسليمات واكمل التحايا بو قدر
علم وعرفان وبو مرتبه تحقيق وايقان ايله طه ما انزلنا عليك القرآن
لتشقى خطاب مستطابنه مظهر اولمغين ذات اجتهادنى انتها وسعى وجد
لا يحصى ايدوب آخر انصافله اتصاف وعجز وقصوره اعتراف ايدوب سبحانك
لا احصى ثناء عليك ديمك جايز اولمغين عقول ضعفاى امت اول
ذات سامى صفاتى تصوردن نه مرتبه بى محيط وحايراولاجقلرى مقايسه
ايله معلوم اولور بوندن ناشيدركه حضرت سيد كونين ورسول ثقلين عليه
صلوات الله ما دار دور القمرين حديث صحيحنده بيورمشلردركه تفكروا فى
آلاء الله يعنى تفكر ايدوكز ده حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك احسان وانعام
ايتدوكى نعم بى پايان وكرم فراوانى تصور وتفكر ايدك كه وحدانيتنه
دلائل قويه ووسايل جليله يه واصل اولورسز ذات پاكى تصورنده تفكر
ايلمك زيرا احاطهٔ فهم وظنون محال واحراز تصورات عقول مسلوب
الاحتمالدر پس بو معنى ما لا طايل تحته يه اشتغالدر اول مالك الملك
وواهب العطادركه دار بقاده زمرهٔ اهل تقوى يه لهم فيها ما يشاؤن
عند ربهم مضمونى اوزره بحسب الاستعداد ما لا عين رأت ولا
اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر عطاياى سنيه وهداياى بهيه
اعداد ايدوب نوع انسانى ليبلوكم ايكم احسن عملا مقتضاسنجه
بو خاكدان بى ثبات وقرارده محض عبودت كذا ايچون كوروب ويؤخركم
الى اجل مسمى مصداقنجه علم ذاتيسنه مخصوص زمان معينده بقاسن
تقدير ايدوب اول بقاى مقدورلى قصور حكمتن ويرمك ايچون جعل لكم
الليل لتسكنوا فيه والنهار مبصرا مفهومى اوزره بو طرز
بديعى اظهار واسلوب غريب منيفى ابراز واختيار ايلدى نظم
معاش خلق ايچون اولدى ييجون ويرركون باشنه بر دانه آلتون

شب تاریك وضعندن مرادی ... که انده مستریح اوله عبادی
بو احتدن کله ابدانه قوت ... اوله تحصیل ذاته قابلیت
بو اسلوب ونده در احوال عالم ... الی وقت به الله اعلم

فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون **قطعه**

یا من بسط الارض واجری الافلاك ... ادراك کماله کمال الادراك
فی الارض ولا فی السماء لا رب سواك ... یا واحد ما نعبد الا ایاك

نثر مقدمات سالفة البیاندن انسانك عجز بیشه نك لا یق وشایان نجوه قدرت تامه ونعمت عامه سن فکر واندیشه وطلب سعادت رضا وتوفیق ایچون اجتهاد وحضور عزتنده حضوره ودار جناننده استراحت وحضوره لیاقت واستعداد اسبابنی اعداد ایدوکی ظاهر ونمایان اولمغین بو مقدار ایله ختم مقال مناسب حال کورلدی **ثنای حضرت سلطان کونین** وصلوات صلوات زاکیات عنبریة التسلیمات وتحف تحیات فایحات عبهریة النفحات اول مقبول درکاه اله محرم حرم لی مع الله سرور زمرهٔ انبیا سرداد سرداد سبحان الذی اسری واصل مقام فتدلی راقی مراقیء قاب قوسین او ادنی والیء ولایت نبوت مرکز دایرهٔ رسالت افضل افراد بشر شفیع مشفع روز محشر خلاصهٔ عامهٔ موجودات نتیجهٔ بهیجهٔ ایجاد مکونات صاحب الخصایل السنیة جامع الشمایل البهیة مظهر تشریف لولاك مشرف خطاب انا ارسلناك مقصود ابداع کونین حضرت رسول ثقلین ابو القاسم محمد المصطفی صلی الله علیه وعلی سایر الانبیا ما دار الفلك علی القطب دایر درج پاك منور ومرقد معطر مطهرلرینه لایق وحقیقتدر که کافهٔ شافعینه قافله سالار خاتم النبیین الی آخر الاعصار اولوب ارباب درایته شرع مبینی شارع اعظم اصحاب هدایته دین متینی طریق اقوم **نظم**

هزاران سلام وهزاران درود ... بر آن شمع تابان قصر وجود
محمد که نامش ز روز الست ... برسم نبوت قلم نقش بست
نخستین نشسته بصدر وجود ... طفیلش شده هر نبی ورسول

نثر حقا که اول سرور سپهسالار جیوش وجود تبلیغ رسالت وتحمیل اعبای نبوتده بذل مجهود ایدوب نیجه ایام واوقات آیات بینات ومعجزات باهره ایله دعوت فرق ضلاله تقیید واشتغال ایدوب بعد نزول آیة السیف موجب نص قرانی به اشتغال ایدن مبین کمال وضوح وظهوره قرین اولمق ایچون حرب وقتال

قلادی

ایلدی الی ان قال جل جلاله وعم نواله الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا **قطعه** متواتر قطرات مطر رحمت وفضل برسر روضهٔ جنت صفتش باران باد ... در تر انوی عمل در هم احسانش را بر نفوذ حسنات دو جهان رجحان باد ... اول رسول امین ونبی رب العالمین علوم اولین وآخرین محقق ویقین قص وانکشترینی ونص شریف انا اعطینا

درکه

نقش نکینی اولمشدر بو ذات ستوده صفات که مظهر تعظیم محمد رسول الله وفرد بر کمال کلام هو الواسطة بیننا وبین الله اوله اول وجه مشعور قدر رفیع وجاه منیعی نه مرتبه اولمق کرکدر که بو عبد ناتوانك لسان تبیان وبیان بیانی ادای حق تعبیرینه جسبان اوله **قطعه**

اکر نه جوهر ذات تو بودی علت صورت ... بهم هرکز نه دادی دست ترکیب هیولانی
ز لوح خاطرت یکحرف عقل کل اکر خواند ... کند طغرای معلومات افلاطون یونانی

نثر بو دخی ارباب علوم واصحاب فهوم قتنده مقرر ومعلومدر که ذات باری که وراء پردهٔ تواری واختفاده متواری اولدی صفات سالفة الذکرله بجمیعها ذات شریفنده اجتماعی واحاطهٔ فهوم وظنونك امتناعی جهتندن معلوم ومتعین اولورکه جمیع صفات علیه سی قدسیهٔ صرفه در احوال صفات انسان عجز ونشا نخود بشریهٔ محضه اولدوغی محل ریب وکمان دکلدر اول تقدیرجه فاین الثریا من ید المتناول مفهومی ورننده صفات قدسیه ایله صفات بشریه بیننده تمام تضاد اولمغله تحصیل مناسبته قطعا مساغ اولمدوغی جای تردد ومحل عناد دکلدر پس سایر وسایط وروابطه نمایان اولدوغی کبی بر ذات عالیشان مکارم نشانه حاجت ولدیکه خصایص طرفیندن حصهٔ وافره سی قدسیه وبشریه صفات غریبهٔ نادره سی اوله که صفات بشریه اقتضاسیله جانب بشری ده اعمال اعمال وصفات قدسیه مقتضاسیله جانب حقه ارشاد وایصال ایلیه اول وجود معهود اول ذات مسعود الوجود سلطان سریر سروری مالك ممالك پیغامبری جالس صدر مجلس رسالت مکین ابهت وجلالت ولانی محمد ومکرم ومحترم حضرتلریدر صلی الله تعالی علیه وعلی آله وصحبه وسلم پس اول جناب رفیع المآب حقنده هرنه دینلسه واقع وصادق ونه مرتبه اطرا ومبالغه اولنسه احری ولایقدر **بیت**

لو ناسبت قدره ایاته عظما ... احیی اسمه حین یدعی دارس الرمم
دع ما ادعته النصاری فی نبیهم ... واحکم بما شئت مدحا فیه واحتکم

فَاِنَّ فَضْلَ رَسُولِ اللّٰهِ لَيْسَ لَهُ • حَدٌّ فَيُعْرِبَ عَنْهُ نَاطِقٌ بِفَمِ
نثر اولسيد المرسلين ورسول رب العالمين ختم نبوت ودين ايتدكلرى
خطبه سى منبر چرخ برينده وَلٰكِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ايله قراءت
وتعيين اولنوب لاجرم محكمهٔ دار القضاء سماده امضاى حكم قضا امضا
ايله مشرف وكوش دل وجانلرى كوشوارهٔ خطاب مستطاب الهى ايله مشنف
اولمشلردر • وتحيهٔ تعظيم وثنا آل واجب الاكرام جناب والالرينه اولسونكه
تاج وهاج اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى يه فايزلر • واصحاب كرامت انسابلرينه كه
بِاَيِّهِمْ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ عزتنى حايزلردر دى حضرتكه اصحابى كالنجم
بِاَيِّهِمْ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ قطعه • حُبِّ ايشان دليل صدق ووفاق
بغض ايشان نشان كفر ونفاق • قرب شان پايهٔ علو وجلال
بعد شان مايهٔ عتو وضلال • وسلام وتحسين وتعظيم وآفرين تابعين
وتبع تابعين زمره سنه اولسونكه هر برى طريق حقه هاديلر وسبيل توفيقه
مناديلر بيت اولديلر اوج هدايت انجم • رضى الله تعالى عنهم • الهى ملكا
حفيظا پناها علم شريفكده خفايا وسرائر ومكنونات ضماير كون كبى روشن
وظاهردر پادشاهيمز حضرتلرى كه بو اصحاب سعادتك قدر عاليلرين رفع
واعلايه وحاشا بونلره بغض وعداوت ايدن فرق ضاله لك ازاله وافنايه سعى
واهتمام واقدام مالاكلام ايتمكده تصحيح عزيمت واخلاص نيت بيورمشلردر
كمال لطفكله بونلرك بو ذى صوبى حرمتنه مراد ومقصودنى محصل ومبشر
ودشمنلرى اوزرينه غالب ومنصور ومظفر ايدوب اول طايفهٔ باغيه يى
وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ عسكر ظفر رهبرى ايله مغلوب ومقهور ومدمر ايله
نظم آمين آمين لا ارضى بواحدة • حتى اضيف اليها الف امينا مصرع
دعاى پادشاه ملك اسلام • چون ذكر محامد پادشاهى لواحق ومتممات سپاس
الهى ولوازم ومهمات ستايش حضرت رسالتپناهيدندر عليه صلوات الله بغير التناهى نظم

نعت نبى ختم اولنجق لاجرم
اولكه فلك ديراكا الامر لك
فخر سلاطين سلاطين نشان
مهر فلك قدر سپهر اقتدار

دعوت سلطاندر اهمدن اهم
شمدى ثنا خوانيدر انس وملك
قطب زمان مفخر عثمانيان
ظل خدا يعنى خداوندكار

نثر الحق احق ان يقال عون خداى متعال ايله بو زمان طوفان حوادث
وآشوب بحر كران وبو آن تموج بحر فراوان فتنهٔ آخر الزمانده وجود

مكارم

مكارم سماتى فرياد رس وذات ستوده صفاتى ملاذ وملجاء هركس
اولوب دامن شرع قويمه تشبث تمامى وعروهٔ وثقاى دين مبينه
تمسك مالاكلامى اقتضاسيله بيت • فرمان شرعه جانله در انقيادمز
حكم كتابه ذره قدر يوق عنادمز • نثر كلام سعادت انجامى ورد
زبان وحرز جان وجنانى اولمغله خلعت سلطنت واقبال بالالرينه راست
وافسر پادشاهى سر مفاخرتلرينه كم وكاست در • قطعه

ان الخلافة ثوب قد خصصت به
ما اودع الله فى احداقنا بصرا
اذا لبست فلم تفضل ولم تعز
الا لتفرق بين الدر والخزر

نثر نزاهت عرض وصفاى عقيدهٔ اول طبقه ده در كه الى هذا الان ازكاب
كبيره ايتمدكلرى دعوى اولنسه صادق بو عرق طاهرده بويله صلاح پيشه
وفلاح انديشه كلدى دينلسه لايق استقامت اركان شرايع واحكام
مقصود ومرادى واستدامت نظم ملك دين اسلام مافى الفوادى وكندو
برفردك تردد وعنادى يوقدر قطعه • فلازال محفوف الجناب مؤيدا
بنصر عزيز ليس يخشى زواله • ودام له الاقبال حيث توجهت
ركائبه او حيث حطت رحاله • نثر بر خيراته ساعى لوازم دينه
قويمى مراعى پادشاه خيرخواه مشكور المساعى دركه اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ
مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ • نص كريمنه ماصدق اولمق ملاحظه سيله اجداد عظامنه
اواخر حالده ميسر اولان خيراته اوايل سن وسالده موفق اولوب مقر
سلاطين آل عثمان اولان قسطنطنيهٔ دار الامانده احداث بيوردقلرى
جامع رفيع البنيان عامهٔ عالميانه ظاهر ونمايانددر بيت
زهى دولت نيكبخت • كه كشت از ازل وفق اين تاج وتخت
جمعه وجماعته مواظبتى روايت ونوافله مداومت وملازمتى اجراز
فضايل جماعت ايچون ايجاد ايتدكلرى جوامع ومساجد ترفيه خاطر عاطر
ايچون موضوعه اولان حدايق عاليه ده عمارت بيوردقلرى صوامع ومعابد فرد
كامل شاب له نشأ فى عبادة الله اولدقلرينه دليل جليل وكواه بى اشتباه در نظم
قد شرف الله ارضا انت مالكها • وشرف الناس اذ سواك سلطانا قطعه
مجاور آنجناب جلال وعز وشرف • ملاذ زمان سرايش نجاح وفتح وظفر
بهرچه روى نمايد بهرچه راى كند • خداى عز وجل پادشاه اندر آن ياور
نثر بر حق صريحه طالب ديانت وامانتى غالب پادشاه كردون جاه انجم

سپاه درکه وزراسندن بریننك جادهٔ عدل وسداددن عدول وانحرافی
وصفات رذیله ایله تخلق واتصافی محاط علم شریفی ومظهر دانش
منیفی اولدقدنصکره بیخ دولتنك قلع وقمعنده رعایا وبرایا اوزرندن
دفع ورفعنده نه استان عالیشانلرینه علاقهٔ قرابت مصاهره مانع ونه
تقرب بی اندازه سی مزاحم ومدافع اولور بارك الله بویا بده محل لا یقنده
صدور ایدن هر وضع مقبول امیددرکه عند الله باعث حصول جمیع مأمول اوله نظم

موفق فی جمیع الفعل منتقم ‌ ‌ کأنه ملهم من عند خالقه
فاق السلاطین انصافا ومکرمة ‌ ‌ فکیف یلحقه المطری بسابقه

بو داعیٔ قلیل البضاعه وساعیٔ عدیم الاستطاعه فقیر عفو ربه تعالی
داعیٔ دولت علیه الحاج مصطفی اباً عن جدٍ دودمان آل عثمانك اسبغ الله
علی اسلافهم الرحمة والرضوان وابد اخلافهم الی غایة الدوران ونهایة
الازمان پروردهٔ انواع نعمتی وسعادتلو پادشاهك عبد موروثی
اولمغله داعیٔ دوام عمر و دولت و داعیٔ بقای فر وشوکتی اولوب نظم
الحمد لله علی فضله والشکر لله علی منه نعم جلیلهٔ الهیه یه فایز سن وسال
حدود سبعینی متجاوز بیت لئن یرحل الشیب عن دار یحل بها
حتی یرحل عنها صاحب الدار نثر مفهوم مآل حال وغالب احتمال
اولوب اوایل حالده استاد حقیقی والد ماجدك والد شفیقی جد بزرگوارم
پادشاه عالی تبار سلطان سلیمان خان جنت قرار علیه رحمة عزیز الغفار
قاضیعسکری اولمغله سفر وحضرده همدمی امور خفیه وجلیه سنده هم
سر ومحرمی جد امجد فردوس مکان محشیٔ تفسیر بیضاوی مولانا سنان
خدمتلرنده حاصل واسلاف واشرافدن نیجه اجلهٔ فحول صحبتنه داخل
اولوب آنلردن تلقیٔ اخبار ومطالعهٔ کتب تواریخ واسیار ایله احوال
سلاطین ماضیه یه وقوف تام وشعور ما لا کلام اولدوغندن غیری بالذات
قاضیعسکرلك خدمتی ایله والد ماجدلری فردوس آشیان سلطان
محمد خان علیه الرحمة والرضوان مجلس عالیلرینه داخل وشرف التفاتلرینه
نائل اولوب مراتب ومناصب سوداسندن کذر ومقتضای هوا وهوسدن
فراغ مقبولی مقرر ایتمشیکن دولتلو پادشاهمزك سیر بهیه وشیم
مرضیه لری استماعندن الاذن تعشق قبل العین احیانا مفهومی اوزره
غایبانه خیر دعاده وثنای سعادتلرین اداده اولوب بیت

دولت

دولت آل ویرسه بوزین کوردیکم زمانه اولسه ایاغن اوپمکه توفیق ایله امکان اولسه
دیرایکن لطف حق مددکار وکرم فیاض مطلق معین حال زار اولوب بیت
خاکپای توتیای دیدهٔ خونبار ایتمش حمد لله کم کوره جك کوزلریمز وار ایمش
نثر پادشاه عالیجاه انجم سپاه ابقاه الله الی غایة الدهر منتهاه واوصله
الی ما یرید ویتمناه شرف التفات متمم السعادات ارزانی بیوروب ایکی
طرفده ایکی دفعه قاضیعسکر ایدوب خدمت شرع مطهر ایله مجلس عالیلرینه
ادخال وسر ابتهاجم ساق عرش معلالرینه ایصال بیوردیلر لیس الخبر
کالعیان مقتضاسنجه مصرع شنیدن کی بود مانند دیدن مستدعا
بزه حاصل اولان علم یقینی اوزره حضور حقده دخی شهادتم بودرکه بیت
ایشیکی کبی بر پناه اولمز بیکده بر بویله پادشاه اولمز حق بودر بویله
متدین ومتورع بویله متقی ومتشرع رکاب کامیابنه معروض اولان
اموری شرع مطهره ارجاعه ساعی احکام کتاب الهی کما یلیق وینبغی
مراعی اذا خلی وطبعه طبع دلپذیری حق حقیقته مایل نص کتاب قدیم و
سنت رسول کریم ایله متمسك وعامل پادشاه کامل کلمشدر بیت
عجب آیینهٔ عالم نمادر طبع شاهانه مبرا غل وغشدن طبع پاك وساده سلطانی
پادشاه صاحبقران مالك تخت ونگین سلیمان اسکندر ثانی
بانیٔ ارکان مسلمانی جمشید جاه خسرو ممالك پناه بیت
ورث الخلافة کابراً عن کابرٍ موصولة الاسناد بالاسناد نثر
صدیقی المذهب عمری المشرب عثمان خصلت حیدر شجاعت منظور
انظار فیض رحمت رب مظهر آثار کمال نسب وجمال حسب بیت
ای قبای پادشاهی راست بر بالای تو زینت دنیا ودین از ذات بی همتای تو
مطلع آفتاب موهبت یوسف مصر خلافت خورشید آسمان احسان ورأفت
ماه فلك نصفت وشفقت ثمرهٔ شجرهٔ طیبه ذریة بعضها من
بعض صاحب لوای کرامت احتوای جعلناکم خلائف فی الارض قطعه

ظل حق پادشه دریا کف ‌ ‌ که فلك کوهر او راست صدف
حامیٔ بیضهٔ کیتی ز فتن ‌ ‌ بر سر فتنه کران بیضه شکن

نثر اشرف خواقین جهان مطرح اشعهٔ عدل واحسان آمر العباد باقامة
النفل والفرض مظهر شرف انا جعلناك خلیفة فی الارض قطعه
مولی الملوك ملیك کامل کشفت بلطفه ظلمة الاجحاف والجور

نثر صاحب الاقطار والامصار بالقوة القاهرة رابط اطراف الآفاق
بالدولة الباهرة سلطان سلاطين المشرقين خاقان خواقين الخافقين
خادم الحرمين الشريفين ولی المکانین المنیفین خلیفة الله فی بلاده
وظله الظلیل علی مفارق عباده السلطان بن سلطان السلطان احمد
خان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان مراد خان الذی تشرف صفایح
صحایف الکون بمحاسن آثاره وشق علی اکاسرة الدهر وقیاصرة العصر
شق غباره واوجب علی نفسه القدسیة ان لا یحکم الا بالعدل وجعل
البرایا فی ظله مستبشرین بنعمة من الله وفضل بیت
یا رب پناه خلق جهانش تو کرده ای اندر پناه خویش بدار این پناه را
خلد الله تعالی ایام خلافته الزاهرة وابد اعوام سلطنته القاهرة ما
تعاقب الاعوام والسنون واجری احکام معدلته فی اقطار ربع المسکون
بحق ن والقلم وما یسطرون وهذا دعاء یستجاب لانه بیت
اذا ما دعونا امنته الملائک بو حیثیت ایله فرع فائق اصله دینلسه
صادق وانواع سپاس وستایشه لایق درکه علم وعلمایه ایتدکاری التفات
واعتبار سلاطین سالفهٔ عثمانیه دن بر فرده نصیب اولمدوغندن قرار دیرلمشدر
عنان سمند عزیمتلری دائما تعظیم علمایه معطوف وهمهٔ همت عالی نهمتلری
ترفیه خواطر فقرایه مصروف اولمغله زمان سعادتلرنده علمایه میسر اولان
حضور قلب وصفای خاطر الی هذا الآن بر عصرده دخی واقع اولدوغی غیر
متبادر دکل اویله اولمغله اصحاب علم وفضیلت وارباب کمال ومعرفت مجالس
[illegible] ایله عروض الم واضطرابدن محروس ونعمت فراغ بال ورفاه حاله نوعما
بو صفات علیه یه مظهر اولان پادشاه فریدون فرک دعای دوام سعادتنه کیفیت
ایله اشتغال وجانب جناب عالیلرندن شرف صدور بولان فرمان لازم الاذعانه
نه وجهله امتثال اولندوغی ارباب فهم وکماله خفی دکلدر فلهذا اثنی سنه
اربع وعشرین والف خاتمهٔ ذی الحجهٔ مبارکه غرهٔ سنده قطعه
عین عمر کز غبار کربت وغم بود پاک شد کنون روشن زکحل خاک پای شهریار
بود چشم مهر پس نور ودهر از دور تو از غبار موکبت شد باز عین روزکار
بو عبد احقر ذره پرور دولت وکرم گستر لک طریقندن بیت
هبطت الیک من المحل الارفع ورقاء ذات تعزز وتمنع
نثر خطه همایون سعادتمقرون مسرت مشحونلرو وارد اولوب کتاب عجایب

المخلوقات

المخلوقات صاحبی مولانا ذکریا بن محمد بن محمود غزنوینک مختصر اتندن
مفید العلوم ومبید الهموم آدلو کتابی ترجمه امر ایتمکله الحمد لله الذی
وفق عبده علی شکره وزین هامة الجنان واللسان بعمامة نشر بره دیوب من غیر تأخیر
واهمال امر عالیلرینه امتثال وحسب المأمول اتمام خدمت ولا نهمتلرنه اشتغال اولندی
بیت ایلدوب مشکللرین آکثر کبی حل زرفشان ییرینه کوزنوردی صاحب دم
نثر وبعد الاتمام انشاء الله بو ترجمهٔ لطیفه یه نور الهدی دیو تسمیه
ایتمکله جزم عزم ایلدم مشرب همایون پادشاهی دام فی حفظ الالهی
اغلاق تعبیر وادارهٔ طمطراق املا وانشا سمتنده اولمدوغی انهما اولنمغله
مجرد عبارات والفاظ کتاب لطیف دن دوندر حرفا بحرف من غیر زیادة
والحاق ترجمه ایله اکتفا اختیار اولندی متوکلا علی الحی الودود الله
مفیض الخیر والجود اگرچه نسخهٔ مزبوره خزینهٔ سلطان عالیشاندن چیقوب
مصنف نسخهٔ اصلی تاریخ تألیفدن خزینه یه اهدی ایتمکله عنعنه ایله
خزانهٔ عثمانیه یه واصل اولمغین خارجده نسخه قلت اوزره اولوب غالبا
اعادهٔ نظره مساعدهٔ وقت اولمامغله بولنان نسخه خبط وخللدن علتلردن
خالی دکلدر لکن بفضل الله الغفور تصحیح واصلاح التزامی ایله من غیر
قصور اقدامه صرف مقدور اولندی وکتاب مزبورک مؤلفی شافعی المذهب بلکه
متعصب فی المذهب اولدوغی جهتدن اظهار تعصب ایتدوکی مواضعده امام
اعظم همام اکرم حضرتلری طرفندن اجوبهٔ لطیفه دخی التزام اولنمشدر
وبالله اعتصم فیما اقول انه اکرم مسئول واعز مأمول وهذا اوان
الشروع فیما نحن بصدده مستعینا بحوله تعالی وقوته ومدده نظم
چو توحید حقدر بودر رهنما ده دم نام پاکینه نور الهدی

دیباجهٔ کتاب مفید العلوم

حمد وسپاس اول الهه لایق ودعوای اختصاص شکر وستایش اول ذات
عزت پناهه صادقدرکه عالمه آنک غیری صانع واراده ایتدوکی یوقدر
له الخلق والامر والیه النشور وهر عزیز عتید وجبار عنید باب عالیجنابنده
ذل ایله خاشع وهر سلطان عظیم الشان سلطنت جبروتنه خاضع ومتواضعدر
خضوع وخشوع بربرینه قریبدر تواضع وتذلل ومسکنت معناسنه راجعدر
بعضلر خضوع اوضاع بدنیه ده اولور خشوع صوتده اولور دیمشلر

هیچ بر وضیع و ذلیل یوقدر الا انك ذلّ و فلاکتی حق سبحانه و تعالینك
امر رفیع القدری ایله در و هیچ بر رفیع الجناب یوقدر الا انك رافعی جناب
حق و فیاض مطلقدر یعز من یشاء و یذل من یشاء بیدك الخیر بر متبوع
یوقدرکه بو نشئهٔ صوریه ده حاکم و والی صوریلرندن اوله الاحکم و ارادتنه
تابع ماسوای ذات شریفی مشیئت ازلیه سنه متابعدر اول قادر مطلقه
ملکنده معارض و حکمنده مانع و ذات شریفنه شریك و منازع یوقدر
عالم کون و فساداتده وجود بولان خیر و شر قضای مقدری ایله اقتضای
طبایعله دکلدر بو عبارت تدبیر طبیعته ذاهب اولان حکمایی رددر اشیا
بو دار پر تعب و کدرده ظهور ایدن نفع و ضرر الله تعالینك تقدیری ایله
طوالع تدبیری ایله دکلدر طوالعدن مراد کواکبدر بو عبارت اصحاب فکرت
دکلرینی که اهل علم فلك و نجوملر خصوصا هند منجملرینی رددر آنلر احکام
خصایص کواکبدن عد ایدرلر خصوصا زحله دفعت مکان و عظم جرمی وار در
دیو سعد اکبر درلر هو الذی یعطی العطایا الکلیة من السعادة و الجزئیة
من النحوسة بو فقرات عبارتیله ملل مختلفهٔ مخالفه نك اقسام و اصنافنه
و انواع معتقداتنه اطلاع مراد ایدن امام محمد شهرستانی نك ملل و نحل آدلو
کتابنه مراجعته محتاجدر نعوذ بالله من بعض معتقداتهم مؤثر واحدك
اثری البته بر اولور پس هر اثره بر مؤثر لازم اولور دیو بو وسائطه دوشمشلر
تفصیله تحمل محل یوقدر مخلوقاتندن بلا ذی دقیق جمادات و حیوانات امر جلیل
القدرینه مطیع و تابع و امر اشادتنی قابل و سامع و سلطان و رعیت جمیعا
اول معبوده ساجد و راکع و اول حی و قیوم جمیع مخلوقاتی موت ایله قامع یعنی
قهر ایدیجیدر بعد الاماته یوم حشرده حاشر و جامعدر و حقا ثم حقا و بحق
کریمنده بیوریلشدر انما توعدون لصادق و ان الدین لواقع دین جزا معناسنه در
کما تدین تدان بو معنادندر کما تدین تدان عبارتنده مشاکله بیانی تحمل محل
اولمامغله طی اولندی معنای آیهٔ شریفه موعود اولان موت و حشر صادقدر
و هر کس خیر و شر ایتدیکی اعمالك جزا و سزاسین کورمك واقعدر دیمك اولور
و شاهدم شهادت ایدرم که لا اله الا الله وحده لا شریك له و ان محمدا عبده
و رسوله اولمحمد درکه سراج لامعدر یعنی صحت نبوتنه بینات واضحه بر
ظاهره واردر کانه حضرت مبارکلری شمع طونوب امتی طریق حقه دعوت
ایدر اول شمع ادعانی لامع و منور ایدر دیمك اولور و سیفی قاطعدر سیفدن

مراد حقیقت اولمق وار الت غلبهٔ خصم اولان کتاب معجزه اولمق وار بو
معنی سراجه لامع سیفه قاطع اولدیغی صورتده در نسخهٔ اخریده السراج
اللامع و السیف القاطع واقع اولمش حضرتك ذاتی مکارم صفاتی مراد اولور
علمایه مسئله معلوملرکه تشبیهه راجع اولور دیالی مظلمه مراده وصوله
شمع نیجه وسیله ایسه سلطان انبیا دخی عمای جهل و وادیٔ ضلالده قالانلره
سبب هدا ایتدی و سیف نیجه سبب غلبه و ظهور ایسه حضرت دخی سبب ظهور
دین مبین اولمشدر و بجمله لرده استعاده اولنور دینی ادیان سالفه احکامنی
جامعدر بو معنی شرعنا شریعة من قبلنا حدیث شریفنه راجعدر امتنه
شافعدر فصلی الله و سلم علیه و علی آله و اصحابه خصوصا ابی بکر طابع حضرتری
اوزرینه و عمر قانع حضرتری اوزرینه و عثمان ساجد و راکع حضرتلری اوزرینه
و اول علی حضرتلری اوزرینه که مبارك الی ایله قلعهٔ خیبرك قپوسنی قلع در
حق سبحانه و تعالی صلوة و تسلیم کثیر ایله سلام ایتسون جهاریار کزین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین ایجندن حضرت عمری قانع وصفیله تخصیص بیت مال خصوصنده
ایتدکلری دقته مبنیدر **حکایت** اولنورکه بر کون حلیلهٔ جلیله لرینه
کوکلم حلوا استر دیو بیورمشلر مکرخاتون بیت مالدن معین اولان وظیفه لرندن
کوندن برفلس ارتوب ادخار ایتمشلر ایمش اول مبلغ مدخر ایله حلوا اجزاسن
اشترا و طبخ ایدوب حضور عالیلرینه اهدا ایتدی بو نی ندن بیدا ایتدکز دیدکلرنده
جواب مشروحی ویردیلر همان فی الحال بر فلس زیاده آلدوغمز مقرردر اولدی دیو
وظیفه لرندن اولمقداری قطع امر ایتدیلر بعد هذا سلطان عقل شهادت
ایدوب حاکم شرع اول شهادت مقتضاسیله حکم و قضا ایتمشدر که بو عالم
عرش اعلادن تحت ثرایه وارنجه نظر اعتبار ایله ناظر اولنلره اینهٔ مجلا
و متبصر لره آیهٔ کاشفه اوله آیینه یه تشبیه اولنجهتدندرکه بر کمسنه کندو
کوزینی بیرنده و نسنه سن کورمك استدکده آیینه ده کورر کذلك مؤمن
آیات الهیه یی بو عالمده مشاهده ایدر بر کمسنه که بو آیات آفاقیه یه نظر
اعتبار ایله ناظر اوله صانع و خالق الله رب العالمین اولدیغنی بیلور
آفاقیاتدن قطع نظر ایدوب هر کشی کندو نفسنده حق تعالی حضرتلرینك وضع
ایلدوکی آیاته حصر نظر ایتسه دخی بو مدعایه علم یقینی تحصیل ایدر اجزای عالم
ایکی قسمه منقسمدر جواهر در اعراض در جوهر ذاتی ایله عرض غیر ایله قائم
اولانه دیرلر اعراض قائم بالغیر اولمغین حدوثی قتی متعین اولمغله آنکله

استدلال له تنزل ایتمه جواهر واجسام عالم سرًّا وعلناً لسان حال ایله بو معنا
اقرار و بو مدعایه اثبات واظهار ایدرلر لسان حال خود لسان مقالدن
افصحدر جمله سی دیرلر که هذا خلق الله فارونی ماذا خلق الذین من دونه یعنی
هر کوردکك اشیا حق جل وعلا حضرتلرینك مخلوقیدر بو نسنه کوستر که
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك غیری خلق ایتمش اوله اول خود یوقدر یوقدر کی متعین
پس وحدانیت حق مقرر و محقق اولور بو جوهر در که هل من خالق غیر الله
یعنی هیچ الله تعالی حضرتلرینك غیری خالق وارمیدر بو جوهر دخی ندا ایدر
صبغة الله ومن احسن من الله صبغة آیه کریمه سی نصاری حقنده واردر اولمشدر
عادت نصاری بو ایدیکه ایچلرندن برکسنه نك ولدی طوغسه مسلمین ویهود
بیننده جاری ومعهود اولان سنت ختاندن ره ایله یاخود داکل ایله معمودیه یا
معمودیه دیدکلری ماء اصفره صوقرلر ایدی طهارت کامله بونکله حاصل
اولور نصرانیت بو وضعله متحقق اولور دیرلر ایدی وزعم ایدرلر ایدیکه
حضرت عیسی علیه وعلی نبینا الصلوة والسلام انجیلده صابغ اسمیله مذکور
اولمش اوله صابغ بویاجی دیمکدر صابغ قیومجیلدر حق سبحانه وتعالی بو مقابلهده
بیوردی که بو یاماق بو ماء اصفر ایله اولان دکلدر اصل بویاماق حق سبحانه
وتعالینك انسانی بو فطرت ووضع وبو حلیه ایله ایتدوکی خلق بدیعیدر ایله
اولسه صبغه بوندن الله تعالی حضرتلرندن احسن کیم اولور بوندن صنعت
مشاکله واردر علمای علم معانی بیلور مصنف بو محلده بر کلام غریب ایراد ایلمشدر
مدلولی بو که امام شافعی حضرتلرندن صنعة الله قراءتی اولنمش اوله لکن کتب
تفاسیرده بو قراءت مذکور دکلدر غایة ما فی الباب ابن محیصندن کتب علم
قراءتده بو نقل واردر اما قراءت شاذه دندر ترجمهٔ کلام مصنف بودر که
الله حقیچون صاحبمز سیدمز امام شافعی مطلبی رضی الله عنه معناده غایت
اصابت ایتمشدر اولحیثیتدن که صبغة الله محلنده صنعة الله وقومشدر
فی الحقیقه صبغة الله عبارتیله استدلال ایسه صنعة الله لفظی اوضحدر
زیرا صنعت عامدر صبغه وسایر صنایعه شاملدر و بو جوهر دخی نطق
ایدر دیر که رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه وکیلا یعنی
حق سبحانه وتعالی مغرب ومشرق اهلنك ربیدر ومالکیدر انك غیری
اله ومعبود یوقدر امدی اعتماد واستناد اول واحد مطلقه ایله وجمیع
ذرات جهان ذات ونفسلری ایله وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن

لا تفقهون

لا تفقهون تسبیحهم مقتضاسنجه ندا ایدوب چاغرشرلر که بیت

شهدت شهادة لا شك فیها ۞ بان الله لیس له شریك

معنای بیت بودر که هر بریمز بو شهادت ایله شهادت ایدرز که شك وریب
یوقدر بو مدعایه که حق سبحانه وتعالی واحددر شریك وعدیلی یوقدر بیت

جمله ذرات وجوبات وکیاه ۞ هر بری دیر ما لنا رب سواه

چونکه بو مقدمات واضحه دن وحدانیت حق ثابت ومحقق اولدی مصنف
ایدر بن بو شهادت ایدرمکه اهل الحاد که نیجه مذاهب عاطله واعتقادات
باطله یه ذاهب اولمشلردر اکر نظر واستبصار واستدلال واعتبار
ایتسلر حقیقت توحیده واصل اولورلر ایدی زیرا حق سبحانه وتعالی بو حواس
ظاهره وباطنه یی انلرچون احسان ایلدیکه استدلال واعتبارده صرف
اولنوب اضاعت اوقات اولنمیه اصل لحد صاپمق معناسنهدر قبرده
لحد طوغری قازوب کیدرکن بر جانبه صاپمغه دیرلر حدیث شریفده
اللحد لنا والشق لغیرنا بیورلمشدر الحاد دخی بو معنادندر بیت

فیا عجبا کیف یعصی الاله ۞ ام کیف یجحده الجاحد
وفی کل شیء له آیة ۞ تدل علی انه واحد

بو قطعه نك معناسی بودر که عجبا حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك وحدانیتی
کمال تصرف وقدرتنه دلالت ایدر هر بر شیده آیات بینات وار ایکن
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه نیجه عصیان اولنور یا منکرلر وحدانیتی
نیجه انکار ایدرلر ومن یضلل الله فما له من هاد چون اشیاء صامته
وناطقه که جمادات ونباتات ومعادن وحیواناته شاملدر بو جمله دلایل
شهادتندر حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك وحدانیتنه امدی لازم کلور که قطعا
منکرك وجودی اولمیه بو سؤالی دفع ایچون مصنف ایدر لکن اراده ازلیه
ومشیت لم یزلیه کافرین ایله مؤمنین بینینی فرق ایتدی بر قومه معرفت وایمان
انعام ایلدی بر قومی حرمان وخذلانه مخصوص ایلدی یعنی کندولره احسان اولنان
حواس سلیمه ظاهره وباطنه یی نظره صرف ایتموب ختم الله علی قلوبهم وعلی
سمعهم وعلی ابصارهم غشاوة آیه کریمه سنه ما صدق اولدیلر مصنفك
وخصت قوما بالخذلان والحرمان عبارتندن بوی اعتزال استشمام
اولنور بزم مذهبمز بودر که ایمان مؤمن کفر کافر اراده الله ایلهدر بیت

مرید الخیر والشر القبیح ۞ ولکن لیس یرضی بالمحال

انلر دیرلر کە حق تعالی ذاتنی قبیح ایتمز غایت ما فی الباب حق تعالی کافره لطف
ایتمیوب حالنی اوزره ترك ایدر صاحب کشاف عبارتندن تتبع ایدن بو مذهبی
انکار ایتمز قرآن عظیم و فرقان قدیمده بو معنایی اخبار و بو مضمونی اشعار
ایچون فَرِیقٌ فِی الْجَنَّةِ وَفَرِیقٌ فِی السَّعِیرِ یعنی انسان ایکی فرقه اولوب
بری جنتده بری نارده اولمق مقتضای ارادت ازلیتدر نظم

اَتاكَ الْمُرْجِفُونَ بِرَجْمِ غَیْبٍ ● عَلَی دَهَشٍ وَجِئْتُكَ بِالْیَقِینِ

یعنی الها منکرلر کذب ایدنلر رجماً بالغیب بلمیوب حقیقت حاله مطلع اولمیوب
دهشت و حیرتدن ناشی نا معقول غیر مقبول سوزلر سویلدیلر الحمد لله یا
ربّ بنم وحدانیتکه یقین تمام و اعتراف مالا کلامم واردر ارجف القوم
دیرلر فتنه یه متعلق خبرلره تقید ایتدکلری زمانده آیة کریمه ده وَالْمُرْجِفُونَ فِی
الْمَدِینَةِ بیورلمشدر تحقیق کلام بودر کە حق سبحانه و تعالی عامهٔ خلق ایچنده اهل حق
اولنلری دین مبینه توفیق ایلدی بو هدایت الهیه یه تخصیص ایلدی و اهل اسلامی
اسلام و سنت و توفیق عصمتله تعظیم و اکرام ایلدی پس هدایت الهیه
ایله حق سبحانه و تعالی حضرتلرینی بلدیلر و حق تعظیمله تعظیم ایتدیلر و دیدلرکه
الهاسنی بلمینلر انکار ایتدیلر انلر دخی بلسه سکا عبادت و طاعت ایدرلر دیو
و ذمرهٔ منکرین و فرقهٔ کافرینه دعوت و ندا ایتدیلر کە هلموا فلله الحجة
البالغة یا عباد الله کلك سز دخی بزه منضم و ذمرهٔ مؤمنینه ملحق اولك
زیرا حق سبحانه و تعالی حضرتلرینك وحدانیتی حجتی وضوح و ظهورده حد نهایته
بالغه در پس حجت عقلیه نه حجتدر اولا وجود حوادثه ثانیا حدوث حوادثه
نظر ایلك ثالثا حدوث اشیادن محدث و موجدك قدیم اولدوغنه استدلال
ایلك و دلایلدن بو مقداری تذکر و تفکر ایلك ولو قلیلا اثبات مدعایه
کفایت ایدر جملهٔ تفصیلات و تغیرات عالمدن معتبر متصرفه و حرکت و
سکوندن حدوث عالمه استدلال ایدك و بو دخی معلومکز اولسونکه بزم ایچون
بر رَبّ و مالك واردر که اَشباحك قوامی آنك نعمتی ایله در اشباح جمع
شبحدر شبح متعلق نظر اولمغه صالح اولان جسمه دیرلر و اجسادك و احدك
بقاسی آنك رحمتی ایله در و بز اول جبار مطلقك کنه عظمتنده حیرانلر و
زبونلرز منکرلره بو معنای لطیفه و مقدمات مسلمه یی دیدلر انلر غایت
عجز و اذعانه رجوع و سکوت تسلیمی یه شروع ایدوب عادت وظیفه لری الامان
الامان دیمك و نکری بیان در مناجات قاضی الحاجات ای ذمانلری ده

وانلری ازاله ایدیجی قادر و کریم و ای هر کونی بر شانده اولان علیم و حکیم
آیة کریمه که کُلَّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنٍ در سورة الرحمن ده وارد اولمشدر طایفهٔ یهود
کمال جهللرندن حق سبحانه و تعالی یوم سبتده قضا ایتمز دیدکلرینی رد ایچون نازله
اولمشدر یعنی حق سبحانه و تعالی هر وقتده قضای اقتضا ایتدوکی احداث اشخاص
و تجدید احوال ایدر حدیث شریفده تفسیر آیة کریمه ده کاهی مغفرت الم و
اضطرابی دفع بعض کمسنه یی رفع بعض کمسنه وضع ایدر بیورلمشدر ای قلوب
و ابصاری ارادت و مشیتی ایله تصرف و تقلیب ایدن رحمن و رحیم بزه احسان
بیوردوغك نعمت ایمانی حفظ ایله و بزی بدع کفر و طغیاندن عصمت ایله بیورسند
سَنَد آصحیح اعتقادمز و مکنون فؤادمز بو کلمه در که مَا شَاءَ اللهُ کَانَ وَمَا لَمْ یَشَأْ
لَمْ یَکُنْ یعنی یا رب اراده ایتدوکك شی اولمدر و ایتمدوکك اولماز نظم

ما شِئْتَ لا ما شَاءَتِ الاَقْدَارُ ● فَاحْکُمْ فَاَنْتَ الوَاحِدُ الْقَهَّارُ

یعنی یا رب وجوده کلان سنك مراد ایتدوکك اشیادر مخلوقاتك قوتلری
و قدرتلری استدوکی دکلدر امدی سن حکم یا ربّ واحد قهارسن نظم

اَیَا هِنْدُ فَلا تَعْجَلْ عَلَیْنَا ● وَاَنْظِرْنَا نُخَبِّرْكَ الْیَقِینَا

لا علی التعیین بر شخصه خطاب ایدوب دیرکه یا ابا هند بزه عجله ایلمه
مهلت ویرکه سکا یقینی خبر ویره لم یعنی امر توحید توجه شدید و جهد
جهید استر توجیه قلب ایله سکا تفصیل ایده یم ان شاء الله المجید ای خطای
صالح و کلامه لایق اولان کمسنه سکا دیرین کور اولسون اول کوزکه صنع
الهی یه نظر سعادتنه فایز اولمیه ویرندن زایل اولسون اول عقلکه حکمة الله دن
نصیب صاحبی اولمیه و مخذول اولسون اول قولکه آیات عجیبهٔ الهیه یه ناظر
اولمیه خایب و خاسر اولسون اول آدمکه ایام الهیه یی یعنی امم سالفه ایله
اولان معامله لرنی تذکره متنبه اولمیه کافرلر مبطلون خاسر متفلسفون ضال
ملحدون هالك اولسونلر متفلسف فلسفه یی مذهب ایدندردر اصل مأخذی
فیلاسوفادر محبّ علم و حکمت معناسنه در لفظ یونانیدر بعده حکمای سابقه
اطلاق اولنمشدر اول مذهب اصحابنه فلاسفه و انلره تابع اولانه متفلسف
دیرلر دیو بو قرآن عظیمه نصکه نه مقوله سوزه اعتماد ایدرلر که بلاغت و فصاحت
نهایتده و صدق و اعجازی حدود غایتده در ارواح خوجقی اوزره در بر نفوس
مصایب دنیادن جزع اوزره اسرار و احوالك ضایع اولمق اوزره در تعلل
ایچون دد وینه مقوله امرده در اهمال نه زمانه دکین در بو ایتدوکك دعوای

غزو و دوسرو دندر مصرع عند الصباح يحمد القوم السرى
كيجه ايله كوچكلر سبحان الذى اسرى بو معنادندر بو كلام مثل مشهوردر
راحته واصل اولمق رجاسيله متاعب وشدايده تحمل ايدن كمسنه حقنده
دينلور كيجه چكدوكك زحمته صباح حمد ايدرسن ديمكدر يعنى طريق حقده
تعب وزحمت اختيار ايله صباح سعادته وصفا استراحته واصل اولدقده
حمد ايدرسن بو مثل خالد بن وليد حضرتلرندن صادر اولمشدر حضرت
رضى الله عنهما عراقه كوندردكلرى زمانده محلنده تفصيلى تحرير اولنمشدر
مأخذ اصليسى اول حديث شريفدر كه حضرت رسالت پناه بيوردى بن اول
آدمه بكزرمكه دشمنه راست كلوب صو بولدم قاچوب شهره كلوب دشمن
كليور ديو خبر ويردم بعضى اينانوب كيجه ايله قالقوب كوچديلر خلاص اولوب
صباح اولدوغى كبى كيجه حركتنه حمد وشكر ايتديلر بعضى اينانميوب وتوروب
دشمن كلدكده مظهر دار وكير وطعمهٔ شمشير اولدى فى الحقيقه سلطان انبيا
عليه اكمل التحايا احوال آخرتى مشاهده ايدوب كلوب انا النذير العريان
ديوب امتنه تنبيه ايتدكدنصكره كيمى اعتماد ايتدى واصل سعادت اولدقده
دنياده عبادت وطاعاتده چكدوكى زحمتلره شكر ايدر خلافنده اولنلر
يا ليتنى كنت ترابا ديرجكلرينه قرآن عظيم ناطقدر امدى بختلو اول قولدركه
توحيدى مصاحبى وهمسر قلبى ايدوب ور حق جانبنه توجه ايلك ومعرفت
الهى غرض وغايت اتخاذ ايده زيرا آدمينك قدر وعزتى دين قويم وهداى
مستقيم ايلهدر نجات توحيدده وسعادت توحيده معتقد اولان كمسنه
ايچوندر وهركسك قيمتى حسن عملنه كورهدر بو كمسنه يه كه خلعت اعتقاد توحيد
ولباس اسلام لطفا ونمش اوله اكا خير كثير ويرلمش اولور بو معنايى عقول ذوى
الالباب اصحابى تذكر ايدر بو نجات توحيد جسد انسانى يه عظيم نعمتدر صاحبى
بو ملكدر كه اكا نعمت كبرى وفضيلت عظمى ويرلمشدر اول كمسنه عزت ودولت
ايچنده عزتده ودولتده دائم كامل معتبر آنك خصوصيدر واجرى الله
تعالى اوزرينه در وقدرى عند الله نه عظيمدر **نظم**

هنيئا لارباب النعيم نعيمهم ... وللمفلس المسكين ما يتجرع

معناى بيت دولت توحيده واصل اولان عاقل سعيده نعمتى عافيت اولسون محروم
اولان محنت ومشقتله اوقاتن كچورسن ياخود نعمت ودولت اصحابنه نعمتى صحت
وعافيت اولسون مال ومنال ولباس ورجالدن عارى اولوب لسانى كلمهٔ توحيد

اندنه

اندنه جارى اولان مفلس ظاهرى ومسكين صوديه دخى اول طريق توفيق
ورفيقده چكدوكى شدايد عافيتلرى اولسون زيرا انواع سعادته مؤدى اولسه
كركدر وبر كمسنه كه نعوذ بالله ثوب ايمانى صويولمش اوله امثالى ايچنده
خلاف دين مبين اولان نسنه ايله متهم اولسه اكا حقيق ولايق اولان بودركه
جميع ازمانى بكا وانين ايله كذران اوله رب السماء حقيچون انك وجودى باطل
اولمشدر زيرا وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون دليل ظاهرندركه
انسان معرفت رحمن ايچون مخلوقدر كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف
فخلقت الخلق حديث قدسيدر بو معنايه ناطقدر امدى بر آدم ما خلق
لاجله اولان امرى ضايع ايديجك وجودى باطل اولور خلق ايچنده تعيش دخى
ايدرسه حق سبحانه وتعالينك بو قولنه يعنى حسب حاليدر قال الله تعالى لا يموت
فيها ولا يحيى آيت كريمه سى اهل جهنم حقندهدر مراد مصنف بودركه سعادت
ايماندن محروم اولان كمسنه نك دنياده حالى موت وحيوة بيننده مترددر در
ميت دينلمز زيرا احيا حركات ايدر حى دينلمز زيرا احكام حياتدن محرومدر
نتيجه سى معرفت الله در امدى نعمت نعمت دينلدر دولت مسلمين دولتيدر
عافيت متقين ايچوندر مالك بن برهه بن نهشل المجاشعى كه بنى تميم طرفندن سردر
انبيايه كلان ايلچى نك سيدى ودبشى ايدى حضرت رسوله ديدكه يا رسول الله
بن قومك سيدى واشرفى دكلميم حضرت بو مقابله ده بيوردكه اكر عقلك
وار ايسه فضلك اولور اكر خلق حسن صاحبى ايسك مروتك اولور اكر دينك
وار ايسه سنك ايچون حسب اولور بونلر اولمدوغى تقديرجه حاشا حمار ايله
برابرسك مصنفك ايراد حكايه دن مرادى حضرتك شرفى دينه تخصيص
ايتدكلرى اثبات مدعادر توحيدك عند الله قدرى اول مرتبه دركه توحيد
بابنده معاصى متلاشى اولور الايمان يجب ما قبله مضمونيدر يعنى بر كمسنه
حالت كفرده نقدر معاصى ايدرسه سعادت ايمانه واصل اولدوغى كبى
اول آنه كلنجه اولان احوال جميعا معفو ومغفور اولور عصات مؤمنين
ايمان صحيح سايه سنده داخل جنت اولور لو ان الحسنات يذهبن السيئات
مفهومجه اوزره توحيد معاصى يى متلاشى ايدوب دفع ورفع وازاله ايدر
وكل الصيد فى جوف الفرا مثل مشهوردر اصل مثل اول محلده وارد اولمشدر
كه برالاى صايدلر صيد ايچون چقديلر هر برى برنسنه صيد ايتديلر برى حمار
وحشى صيد ايلديكه عربى فتح فا ايله فرادر تركى لسانندن بيان اشكى ديرلر

خلق ایچنده اسوا قدن کچدیلر کوردنلر بو کلامی دیرلر یعنی سایر صیدلر اولحمار
وحشی یاننده شیء دکلدر جمله صیدلر انک جوفنده درصکره مثل اولدی بو معنایه
ملایم اولان مواضعده دایم استعمال اولنور بعضی وجوهه دخی ذاهب اولمشلر در
اما محله بو معنا ملایم ومناسبدر دمیری بو کلامی حدیث شریف اولمق اوزره
حیوة الحیوان نام کتابده ایراد ایتمشدر بو محلده مصنف توجید بابنده معاشه
متلاشی وضایع اولدوغنه اشارت ایچون ایراد ایلدی وتحقیق بودرکه
هر عاقل منصف که کمال فضل ایله متصف اوله بو معنایه عالمدرکه دنیا بر دار که
حرکت وارتحال لازم وحال حیله وخدعه دایم عمر ایسه کوردکک کبی
غایت سرعتله مرور اوزره دنیا خیال وخواب آخرت حال یقظه ایدوکی
بی ارتیاب بو حال یقظه ایله حالت خواب بیننه موت توسط ایتمشدر بو
خود اضغاث احلام در بوز یعنی عالم خوابده کوریلن تخالیط واباطیل که
بی بقا وثبات در آنک کبی برحالده یوز الله حقیقی بودنیا دکلدر الا
انفاس معدوده واجال محدوده وآمال ممدوده در یعنی علم الهیده هر کسک
نفسی معدود واجلی محدود در طول املدن غیری بر عملمز یوقدر هر نفس بر
خطوه در عمرکده هر کونی بر میلدر هر آی که عمردن کچر ایلدر بر فرسخ منزلدر
وهر سنه بر منزلدر هر کیجه اجل بالغ اولسه منزله واصل اولورسن منزله
قوندوغک کبی لسان فصیحله بنداید ایلدسک که **بیت**
فَأَلْقَتْ عَصَاهَا وَاسْتَقَرَّ بِهَا النَّوَى كَمَا قَرَّ عَيْنًا بِالْإِيَابِ الْمُسَافِرُ
یعنی نفس انسانیه قوناغه واردوغی کبی الندن عصاسن براغوب منزله اولان
شوق وحرص ساکن اولدی اول مسافر کبی که وطننه رجوع ایتمکله قرة عین حاصل
اولور قرة عین کوز یاشنده حاصل اولان برودته دیرلر حتی سرور ذبکاسی ایله
الم بکاسی بیننی کوز یاشی ایله فرق ایتمشلر در سرورده بارد المده حار
اولور دیمشلر در مسافر وطننه کلنجه سروردن بکا ایدوب کوز یاشی بارد
اولدوغنه اشارتدر پس انسان غافلدر که کندو نفسندن نفسنه نافع نصیحت
وعبرت اتخاذ ایلیوب بو کونی دونکی کوننه قیاس ایلیه ایام سالفه نجه فوت
اولوب کان لم یکن ایسه ایام باقیه حالی دخی بودر زیرا مدت عمر قلیله ودائما
صحت جسم مستحیله در دهر ایسه فانیدر آدم اوغلانی بی شک موته قریبدر
زیرا هر نسنه نک که کلمه سی مقرر اوله همان اولمشدر وهر کون ایرته یه
مقدمه در وهر کس لسان ویدیخیانتی ایله معاتب ومؤاخذدر مسکین آدم

در
که
در

ذهن

اوغلی مسرتی منقطع اولمشدر تا کوبکی قطع اولندوغی کوندن زیرا اول
کوننه کلنجه جمیع قیود مهمه دن معرا واشغال وعوایقدن مبرا ایدی اول
کوندن لوازم بقای وجوده اشتغال وتحصیل زاد ولباسه احتیاج لازم
اولور آدم اوغلانی مطلوبدر آردنده اجل کبی طالبی وار جمیع مالی ایسه
مسلوبدر یعنی شرف زوالده در تازه لکی پیرلکه مبدل سلطنت وجبروتی
تنزله متوجه مالی هالک وذاهب صحتی سقمه حیاتی مماته منتقل اولمق
اوزره در امور مذکوره بر برینه متصل اولور کیجه ایله کوندز یاز ایله
قیش اتصالی کبی عجب اندر عجبدر اول آدمکه دنیا ایله مغرور دولتی مسرور
ایده آیا بو قدر غرور وسرور ایله بر لباس کهنه وپاره نان دن غیری بر نسنه
نصیب اولورمی کسری کبی ذی سلطانی کورکه بو قدر علو شان بو مرتبه رفعت
مکانله کندویه احسان اولنان دولت بی پایان آخرتده اشغال ایتمدن
غیری بر منفعته باعث اولدیمی هر کسه دنیا منفعتی انجق بو قدر در حیله
جمع ایتدوکی مال ومنال یا کندو دن صکره عورتنه الاجق آدمه یا قرینه
زوجنه یا اوغلی عورتنه یا خود بر حیله کار ظریفه کار دشمنه جمع ایتدوکی
ظاهر در بو ذکر اولنان بیناتده آیات واضحات وار اما هیچ تفکر وتذکر وملاحظه
وتدبر بر صاحب اعتبار عاقل وارمی که حوادث زمانه وعواقب سلطنت هر
جبار ذی قدرت سلطانه نظر ایلیه عقل مقتضاسی اوزره حرکت اولنسه
البته اعتباره سبب داعی وعلت مستند حکمت وعبرت استبصار تحصیلنده در
نظر وملاحظه ایله حاصل اولور تذکر وتفکره موقوفدر ساعات که عمردن کچر
متصل بنای عمری هدم ایدر شرع شریف طرفندن منادیلر خود دائما ایدر
الاعتبار الاعتبار فاعتبروا یا اولی الابصار یعنی اعتبار ده کلک ای بصیرت
صاحبلری آخر کاری ملاحظه ایدک حضرات انبیای عظام علیهم الصلوة
والسلام سجاده نشین مقام ارشاد اولان اولیای کرام امر بالمعروف ونهی
عن المنکر ایدن علمای اعلام کرسیلرده واعظلر منبرلرده خطیبلر هب
بو خدمته سعی واهتمام ومقدمات مشروحه یه تنبیه واعلام ایتمزلرمی **نظم**

نَسِيرُ إِلَى الْآجَالِ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَأَيَّامُنَا تُطْوَى وَهُنَّ مَرَاحِلُ
وَلَمْ أَرَ مِثْلَ الْمَوْتِ حَقًّا كَأَنَّهُ إِذَا مَا تَخَطَّتْهُ الْأَمَانِي بَاطِلُ
وَمَا أَقْبَحَ التَّفْرِيطَ فِي زَمَنِ الصِّبَا فَكَيْفَ بِهِ وَالشَّيْبُ فِي الرَّأْسِ شَاعِلُ
تَرَحَّلْ مِنَ الدُّنْيَا بِزَادٍ مِنَ التُّقَى فَعُمْرُكَ أَيَّامٌ تُعَدُّ قَلَائِلُ

که

بیت اولک معناسی بزم عمرمزدن کچن دانه اولور بر اجله قرشو کیده رز
ایام عمر مرحله لر منزللردر متصل طی اولنور کیرو قالمقده دربیت ثانی
بن موت کبی بی شبهه بر امر حق کورمدم که هر کون نیجه الوف وماتی واقع
اولور بر شبهه دن سالم اوله اما مرادات دنیویه وشهوات نفسانیه صاحبلری
ظاهر اتخاذ ایدوب فراموش ایتدوکلرندن کأنه باطل کبی اوله زیرا موتی باطل
بلیوب حق بیلن بو اطواری اختیار ایتمز بیت ثالث معناسی تا نیکه زماننده تقصیر
نه مرتبه قبیح ایدوکی معلومدر یا صاحب وصقالک اغاروب شیب و پیری باشده شعله
ویردکده نه قبیحدر بیت رابع معناسی امدی دنیادن آخرته کوجدوکک زماننده
تقوی ودیانت وصلاح واماتندن بر زاد وذخیره ایله کوچمکه سعی وهمت
ایله زیرا عمرک بر قاچ کوندر که معدوددر وغایت قلت ایله موصوفدر حکایت
اولنور ملوک ماضیه دن بری ملک وسلطنته نظر ایدوب کندویه غایت خوش
کلوب عجب وکبر واستعلایه باشلدی بعده تفکر احوال عاقبت وتدبر اهوال
آخرت ایدوب دیدیکه ایوجه ملک ایدی اگر هلاکی اولمسه ونه خوشجه سرور ایدی
اگر شآمت غرور شرور اولمسه وبو کون بر یوم لطیف ایدی اگر یارین دخی
بونده طورلمغه اعتماد اولنسیدی وعظ ونصیحتلرک افصح وابلغی مقابر و
مزارات ومحل امواته نظردر هر امرک عاقبتی البته فنا وزوال وفواتدر
وجمله مز قبر ومماتک اسیرلریوز قبر اول منزلدرکه انده عبید وموالی و
واعالی برابر اولور هر طرفه فکره نظر ایدرک هیچ رجال ونساء بر ادم کوردم میسز
که البته بقا ایچون مشایخ سمادن خطر یله تمسک المش اوله مشایخدن
مراد ملائکه در بو تعبیری بو محلدن غیریده کوردمک مگر بو معنا و بریله که
ظاهر دنیاده بر امرده تمسک التمق لازم کلسه کاد ومشایخدن التوز بو
محلده مصنف محاله حواله ایدرکه کوکده مشایخ فرض اولنوب انلر طرفندن
دنیاده باقی اولوب فناطاری اولمامق ایچون تمسک المق ممکن اولور می نظم

عجبا عجب لغفلة الانسان	قطع الحیوة بغرة وتوان
فکرت فی الدنیا فکانت منزلا	عندی کبعض منازل الرکبان
مجری جمیع الخلق فیها واحد	وقلیلها وکثیرها سیان
ابغی الکثیر الی الکثیر مضاعفا	ولو اقتصرت علی القلیل کفانی
لله در الوارثین کانهم	باخصهم مستبشرون بمکانی

نثر معنای بیت اول غایت عجب ایله بن انسانک غفلتنه تعجب ایدرین که حیاتی

غایت غفلت وغرور وتکاسل وسرور ایله قطع ایلدی معنای بیت ثانی دنیایی
فکر ایدردم وجد ایتمدم مسافر منزللرندن بر منزل کبی بولدم معنای بیت ثالث
دنیاده جمله خلقک طریقی بردر زیرا هر بری مدت حیاتی انواع شدت ایله کچوروب
غایت حالی موت اولور ودنیانک قلیل وکثیری برابر یا یوز یاشنه دک یا اکسک
ینه اخر حالی موت اولدوغی محل قیل وقال دکلدر معنای بیت رابع قات قات
مال کثیره مالک اولمق ایستیورم بر زمال کثیر دخی کسب ومال اولنه ضم ایدرم
اگر مال قلیله اقتصار وقناعت ایتسم بینه بکا کفایت ایدر ایدی معنای بیت
خامس وارثلرک اجری الله تعالی حضرتلری ویرسینه اولسون بکا اک مخصوص
ومحبوب اولان وارثمه وجودم بار اولوب مکانمدن طوروب دائره حیاتدن
اولدوغم غایت ثقیل کلور فرضا بالتحقیق اوغلی دیوکه نه چوق معمر اولدی
هیچ اولمکه کوکلی یوقدر وفات ایتسه میراثنه واصل اولوب مرادات نفس اماره
مساعد ایتسم بو مقدمات مذکوره یی تلقی بالقبول وسمع جان وصماخ جنانه
موصول ایله بو فقیری تحقیق تقدیر الهی بر کتاب جمعنه وعلم تهذیبنه وقواعد
ترتیبنه وعبارات ترصیعنه واشارات ایرادنه سوق ایلدیکه اول کتاب
ذخیره سلطان دریتیمه زماندر نزهة الاخواندر بر کمسنه بو کتابه جامع سفیان
دیسه صادقدر سفیان ثوری حضرتلریکه بنی ثور مضر طایفه سندندر وقبیله دن
اول قبیله یه منسوبدر اکثر مفسرین انلردن نقل وروایت ایدرلر مصنف
کندو کتابنی انلر جمع ایتدوکی کتاب جامع کبی اولمق ادعا ایدر و بر کمسنه بو
کتابه نادرة الزمان دیسه کلام غریب سویلمش اولمز بو کتاب شمس بر ضیادر
اشراق ایتسه باس یوقدر وبو کتاب بدر دجادر ظهور ایتسه عجب دکلدر
یاخود مصنف دیرکه بن شمسم بندن اشراق بعید دکل بن بدرم بندن
ضیا بعید دکلدر شامیلر عراقیلر بو کتابه غیرت ویردلر خراسانیلر و
عراقیلر بونکله مناقشه ایدرلر هر بری بو کتاب سببی ایله مناقشه و
مباحثه ایدرلر وفی ذلک فلیتنافس المتنافسون یعنی فی الحقیقه
مناقشه ایدنلر باری بویله بر اثر شریف ایچون ایتسونلر که بیت
گر کسی یار کشد چو تو یاری یاری ● دل اگر بار کشد بار دلکاری باری
نثر بر کمسنه که بو کتابه مالک اوله ابدا صدری ضیق اولمز و بو کتاب
سببیله قواعد شرعی وقانون حمالکی ونصرت مذهب حقی ورد خصم
باطلی واخرت تذکرتی وقاعده عدلی وعاقبت امودی ودفع دشمن

طريقتي و بونلردن غيري فوائد جليله يي احاطه ايدن عمرمك كزيده سني
وجزؤ صالحني بو كتاب تأليفنه صرف ايتدم ونامني **مفيد العلوم**
مبيد الهموم ددم و بو كتابي اوتوز ايكي كتاب اوزره ترتيب ايتدم

ابتداى كتابهاى كتاب دربيان قواعد دينست

قواعد دينه متعلقدر كه اثبات وحدت بارى عز شانه وعظم سلطانه بياننده در
بو كتاب طقوز بابي مشتملدر باب اول [١٩] نظر واستدلال بياننده در باب ثاني [٢٢] حق
سبحانه وتعالى حضرتلرينك مكلف اولان عباده اول واجب نه‌دن اني بيان ايدر
باب ثالث [٢٣] توحيد بياننده در باب رابع [٢٤] توحيدده ائمهٔ كبار علماى اخيارك اقوال
لطيفه لري بياننده در باب خامس [٢٧] عجايب خلق انسان بياننده در باب سادس [٢٩] اهل
زيغ وضلال حضرت حق ذو الجلال داخل عالمده ميدر يا خارج عالمده ميدر ديو
ايتدكلري قيل وقال بياننده در باب سابع [٣٠] عبد مكلفه اعتقاديات‌ده لازم اولان امورك اقل
واجبي وادناى مراتبي بياننده در باب ثامن [٣١] فرق امت بياننده در باب تاسع [٣٢]
دعوت انبيايه بالغ اولميان كمسنه لر معذور اولورمي اولمزمي اولحكم بياننده در

كتاب الثاني ٣٤

احكام نبوت بياننده در بو دخي اون بر بابي مشتملدر باب اول [٣٤] تفسير نبوت
بياننده در باب ثاني [٣٦] براهمه ددكلري طائفه يه جواب ورد بياننده در براهمه
اول قومدر كه جناب حق وفياض مطلق اوزرينه ارسال رسل وبعث انبيايي تجويز
ايتمزلر ادلهٔ واهيه وعلل ضعيفه لري على زعمهم وعلى زعمهم محلنده تفصيل اولنور
ان شاء الله تعالى باب ثالث [٣٧] حضرت محمد مصطفى نك صلى الله تعالى عليه وسلم اثبات
نبوتي بياننده در باب رابع [٣٧] معجزهٔ انبيانك شرطلري بياننده در باب خامس [٣٨] نبي
كريم ورسول قديم حضرت محمد مصطفانك معجزاتي بياننده در باب سادس [٤٠]
حضرت محمد مصطفى نك نسب شريفلري بياننده در باب سابع [٤٢] سرور انبيانك خصايص
طينته سي بياننده در باب ثامن [٤٤] انبيانك اطرافه ارسال بيوردقلري مكاتب بياننده در
باب تاسع [٤٧] سلطان سرير رسالتك خصايص شريفلري بياننده در باب عاشر [٤٨] حضرتك
حليهٔ شريفه سي بياننده در باب حادي عشر [٤٩] حضرتك رسول صادق ونبي
حضرت خالق اولدوغي ثابت اولدقدن صكره نبوتلري زايل اولميوب
الى يوم القيام ثابت وبرقرار اولدوغي بياننده در

كتاب الثالث

كتاب الثالث ٤٩

سنت سنيه بياننده در بو دخي طقوز بابي مشتملدر باب اول [٤٩] سني ومبتدع
تعريفنه متعلقدر باب ثاني [٥٠] فرض عين بياننده در باب ثالث [٥٠] فرض كفايه
تفسيري بياننده در باب رابع [٥١] اصحاب حديثك شعار ووضعي بياننده در بو
بابده مصنف خليجه مذهبنده تعصبين اظهار ايتمشدر محلنده غفلت
اولنميه انشاء الله تعالى باب خامس [٥٣] فرقهٔ ناجيه بياننده در باب [٥٤]
سادس بدع اهلندن مجانبه ومباعدت وانلره بغض وعداوت لزومني
بيان ايدر باب ثامن [٥٥] عوام مؤمنين وجهلهٔ مسلمين احكامنت
بيان ايدر باب تاسع [٥٦] اوليا وصالحينك كرامات باهراتن بيان ايدر

باب سابع [٥٤] مصحف شريفه تعظيم واحترام لازم اولدوغن بيان ايدر صح

كتاب الرابع ٥٧

غرايب بياننده در بو دخي اون بابي مشتملدر باب اول [٥٧] ماهيت روح بياننده در
باب ثاني [٥٩] حقيقت عقل بياننده در باب ثالث [٦٠] فقه علمنه متعلق غرايب
بياننده در باب رابع [٦٢] سورهٔ فاتحه ده اهدنا الصراط المستقيم آية كريمه سي
وبعض آيات شريفه بياننده در باب خامس [٦٣] غرايب اخبار بياننده در
باب سادس [٦٥] قضا وقدرك بياننده در باب سابع [٦٦] حروفه متعلق اسرار واقوال بياننده در باب [٦٧]
ثامن ثواب وعقاب مجرد روحه مي اولور مجرد جسده مي اولور يا معاً مي اولور
آنك بياننده در باب تاسع [٦٨] حق سبحانه وتعالى نك عبادنه عنايت معتاد اوزرنده
اولان نعم جليله سي بياننده در باب عاشر [٧٠] حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك
صويي تسخير بيوروب وآبه احسان ايتدوكي خاصيات غريبه يي بيان ايدر

تفسير وحقيقتي صح

كتاب الخامس ٧٠

كفره اوزرينه رد بياننده در بو كتاب دخي اون درت بابي مشتملدر باب [٧٠]
اول تعصبك حقيقتي بياننده در باب ثاني [٧٢] كفرك حقيقتي وانواع كفره
بياننده در باب ثالث [٧٣] فلاسفه اوزرينه رد بياننده در بالاده تفصيل
اولنمشدر باب رابع [٧٤] دهريه اوزرينه رد بياننده در باب خامس [٧٥] ملاحده
اوزرينه رد بياننده در باب سادس [٧٦] طبايعيون اوزرينه رد بياننده در
باب سابع [٧٧] منجمين اوزرينه رد بياننده در باب ثامن [٧٨] يهود اوزرينه رد

بياننده در باب تاسع كواكبه و بتلره و اوكوزه عبادت ايدنلرى
رد بياننده در باب عاشر بونلرك دين باطل و آيين باطللرنده
قرنداشلرى اولان مجوس طائفه سى اوزرينه رد بياننده در باب حادى
عشر براهمه تعريفى بالاده مرور ايتمشيدى مصنف رحمة الله عليه بو بابى
تعبير سيرايله اعاده و تكرير ايتمشدر غفلت اولنميه باب ثانى عشر
نصارى اوزرينه رد بياننده در باب ثالث عشر كفره ء دمه
اهل اسلام طرفندن ويريلن اجوبه ء لطيفه بياننده در باب رابع عشر
اباحى اولوب بين الحلال والحرام فرق ايتمين فرقه ء باغيه يه رد بياننده در

كتاب ٨٣ السادس

فوائد دين بياننده در بو دخى اون التى بابى مشتملدر باب اول مالك فوائدى
بياننده در باب ثانى مالك آفاتى بياننده در باب ثالث دقيقه سى يعنى
ضررين دفع ايچون افسونى بياننده در باب رابع ظالملره لعنت اولورمى
اولمزمى انك بياننده در باب خامس بعض مواضعده ضرورت اقتضاسيله
شرعا كذبه رخصت بياننده در باب سادس غنى شاكرمى افضلدر فقير
صابرمى افضلدر انى بيان ايدر باب سابع فقرانك سيد انبيايه خبر كوندروب
اغنيا مال قوتيله خيرات ايدوب واصل انواع سعادات اوليورلر بزم حالمز
نيجه اولور ديدكلرى بياننده در باب ثامن حضرت رسالت پناهك مزاح
و لطيفه ايتدكلرى بيان ايدر باب تاسع لوازم غزا ايچندن اته محبت
بياننده در باب عاشر شيطان عليه اللعنه نك كيفيت اكلى بياننده در باب
حادى عشر مذهب حنفى و مذهب شافعيده رضى الله عنهما شراب حقنده حكم
نه دوكنى بيان ايدر باب ثانى عشر مزدكيه ديدكلرى طائفه نك طعاملرينى
بيان ايدر مزدكيه بر قومدر انوشروان عادلك كه حضرتك ولدت فى زمن
الملك العادل حديث شريفندن مراد شريفلرى آنك باباسى قباد زماننده
ظهور ايدن مزدك نام كمسنه يه منسوبلردر قباد مزدكه معتقد اولدى
تابع اولمغله اوغلى انوشروان قتل ايتمشدر نور و ظلمت خالقدر ديرايدى
جمله عالم نسا و اموالده مشتركدر هر كسك مال و عورتى آخره مباح و حلال
ديرايدى صوفيه و نازه و مزعايه قياس ايدرايدى بونلر دخى ايكى قسم اولديلر
بر قسمه حشيشيه و بر قسمه كثيريه ديدلر بونلرك اسمى عراقيون لساننده

باطنيه در محلنده كلور ان شاء الله تعالى بالاده حديثه ملحق نقل اولنان
ولدت فى زمن الملك العادل موضوعدر ديو امام صغانى رساله ء مشهوره سنده
و سيوطى در منتشره سنده يازوب حنالارى تاريخنده حاكم نيشابورى
تزييف نقل ايتمشدر واضع قوانين دين متمم اخلاق كريم اولان رسول امين
لفظ عادلى بر مشركى دينه نيجه اطلاق ايدر لسان علمادن صدورى
قبيح ايكن وظيفه مترجم ايله اكتفا اولنمغله عبارت اصليه اقتفا
اولندى باب ثالث عشر خادم ملوك نسايه نظرلرى حكمنده و بعض مسائل
بياننده در باب رابع عشر ذكورى منع ايدوب ويرمينلر حكمى
بياننده در باب خامس عشر مؤمنك مؤمن اوزرنده حقوقى بياننده در
باب سادس عشر صاچ صاقال بويامك كراهتى بياننده در

كتاب ٩٠ السابع

آداب اسلام بياننده در بو دخى اون يدى بابى مشتملدر باب اول مريدك
آدابى بياننده در باب ثانى آداب صلوة بياننده در باب ثالث
زكوتك آدابى بياننده در باب رابع صومك آدابى بياننده در باب
خامس دعانك آدابى بياننده در باب سادس قراءت قرآنك آدابى
بياننده در باب سابع جمعه نك آدابى بياننده در باب ثامن اكل
طعامك آدابى بياننده در باب تاسع صو ايچمك آدابى بياننده در باب
عاشر مهمان نوازلك آدابن بيان ايدر باب حادى عشر ضيف مهمانك
آدابى بياننده در باب ثانى عشر خوابك احوالى بياننده در باب ثالث
عشر حاشا بيت الخلايه وارمنك آدابن بيان ايدر باب رابع عشر
حمامه كيرمه نك آدابن بيان ايدر باب خامس عشر نكاحك آدابن
بيان ايدر باب سادس عشر نسا طائفه سيله صحبت و معاشرت
آدابى بياننده در باب سابع عشر آداب جماع بياننده در

كتاب ٩٧ الثامن

اوراد بياننده در بو دخى اون درت بابى مشتملدر باب اول دعانك
معناسى نه دوكنى بيان ايدر باب ثانى اول اوراد شريفه بياننده در كه
حق سبحانه و تعالى حضرت شيثك عليه و على نبينا السلام صحيفه سنده بيان

اتمشدر بو اورادحالاتندن در مقالاتندن دکلدر جنانی دربسانی
دکلدر محلنده معلوم اولور انشاء الله تعالی باب ٩٩ ثالث متصلاً
هر کون اوقوب ترک اولنمیاجق وردی بیان ایدر باب ٩٩ رابع هر موسمک
دعا ونمازی بیاننده در باب خامس انبیای عظامک علیهم الصلوة
والسلام دعالری بیاننده در باب سادس هفته که یدی کوندر
اول کونلرده اوقناجق اورادی بیان ایدر باب ١٠١ سابع حاجات ومراداته
متعلق صلوتی بیان ایدر باب ١٠٢ ثامن بعض مراداتده دعا ایچون اولان
اورادی بیان ایدر باب ١٠٣ تاسع اولیا وسلف صالحین اورادی بیاننده در
باب ١٠٣ عاشر سفره متعلق اوراد بیاننده در باب ١٠٣ حادی عشر
حضرت سلطان انبیا سند اصفیایه صلوة بیاننده در باب ١٠٤
ثانی عشر چفتجی نک وردی بیاننده در که ملک مقرب ایشیدوب
استغراب ایتمشدر باب ١٠٤ ثالث عشر اول دعا بیاننده در که
عند الله امانت اولمغله ضایع اولمیه باب ١٠٥ رابع عشر استعاذه بیاننده در

کتاب ١٠٥ التاسع

مناظرات بیاننده در بو دخی طقوز بابی مشتملدر باب ١٠٩ اول حق سبحانه
وتعالی حضرتلرینک عباد ایله اولان مناظره سی بیاننده در باب ١٠٥ ثانی
حضرت سید الاولینک والاخرینک نصاری ایله اولان مناظره سی بیاننده در
باب ١٠٦ ثالث روح ایله جسد بیننده اولان مناظره بیاننده در باب ١٠٦ رابع سلطان
انبیا ایله علیه صلوات الله والملائکة والناس اجمعین ابلیس لعین بیننده بحث
مناظره بیاننده در باب ١٠٦ خامس اهل قبور ایله اهل قصور بیننده بحث مناظره بیاننده در
باب ١٠٨ سادس اغنیا وفقرا بیننده اولان مناظره بیاننده در باب ١٠٩ سابع نعمت
وعافیت مناظره سی بیاننده در باب ١٠٩ ثامن سخا ایله بخل بیننده اولان
مناظره بیاننده در باب ١١٠ تاسع عقلله دولت اراسنده اولان مناظره بیاننده در

کتاب ١١١ العاشر

معرفت جواهر بیاننده در بو کتاب اوچ بابی مشتملدر باب ١١١ اول جواهرک
معادنی معرفتی بیاننده در باب ١١١ ثانی جواهرک خاصیاتی وصفاتی بیاننده در
باب ١١٢ ثالث ذخایر ملوکک خیرلوسی ونافعی نه شیدر آنی بیان ایدر

کتاب ١١٢ حادی عشر

اقالیم بیاننده در بو کتاب دخی درت بابی مشتملدر باب ١١٢ اول اقالیم
ارض بیاننده در باب ١١٣ ثانی هیئت ارض بیاننده در باب ١١٤ ثالث
وجه ارضده اولان ابنیه نک اعظم وادفعی بیاننده در باب ١١٤ رابع
وجه ارضده اولان بقعه لرک اطیبی وانزهی واعلی والطفی بیاننده در

کتاب ١١٤ ثانی عشر

ذنوب مرضنه مبتلا اولان کمسنه اول مرض مهلکه نه طریقله علاج ایدر
انی بیان ایدر بو کتاب اون سکز بابی مشتملدر باب ١١٤ اول بر کمسنه نعوذ
بالله سوء خاتمه دن قورقسه نه طریقله علاج ایتمک کرکدر انی بیان ایدر
باب ١١٥ ثانی بر کمسنه حب دنیا مرضنه مبتلا اولسه نه طریقله علاج ایتمک
کرکدر انی بیان ایدر باب ١١٦ ثالث بر کمسنه نک مرض غفلتنه نه طریقله علاج
اولوردانی بیان ایدر باب ١١٦ رابع شهوت فرج مرضنه مبتلا اولانی نه طریقله
ایدر انی بیان ایدر باب ١١٧ خامس بر کمسنه مرض نظر عینه نه طریقله علاج
ایدر انک بیاننده در باب ١١٧ سادس بر کمسنه فضول قول یعنی مهم اولمیان
کلمات دنیوی ودینه نفعی اولمیان مصاحباته معتاد اولسه نه طریقله علاج
ایدر انی بیان ایدر باب ١١٧ سابع کذب مرضنه مبتلا اولان کمسنه نه طریقله
علاج ایدر انی بیان ایدر باب ١١٨ تاسع غضب مرضنه مبتلا اولان کمسنه
نه طریقله علاج ایدر انی بیان ایدر باب ١١٩ عاشر معالجۀ مرض حسد بیاننده
باب ١١٩ حادی عشر معالجۀ مرض بخل بیاننده در باب ١٢٠ ثانی عشر معالجۀ
مرض حرص بیاننده در باب ١٢٠ ثالث عشر معالجۀ حب جاه وحشمت
بیاننده در باب ١٢١ رابع معالجۀ مرض کبر وعجب بیاننده در باب ١٢١ خامس
عشر معالجۀ مرض ریا بیاننده در باب ١٢٢ سادس عشر بر کمسنه مذمت
خلق مرضنه مبتلا اولسه نه طریقله علاج ایدر انی بیان ایدر باب ١٢٢
سابع عشر بر کمسنه اخلاق مذمومه یه مبتلا اولسه اول مرضه نه
طریقله علاج ایدر انک بیاننده در باب ١٢٢ ثامن عشر بر کمسنه عبادات
وطاعاتده اخلاص واحضار قلبه قادر اولمسه اول مرضه نه
طریقله علاج ایدر آنک بیاننده در

باب ١١٧ ثامن مرض غیبته
مبتلا اولان کمسنه نه طریقله
ایله علاج انی بیان
ایدر
صح

کتاب ۱۲۲ ثالث عشر

دنیانك حقیقتی وآفات ومتاعبی نه‌دركی بیان ایدر بو كتاب طقوز بابی
مشتملدر باب اول ۱۲۲ صورت دنیا بیاننده در باب ثانی ۱۲۳ دنیانك مثاللری
بیاننده در باب ثالث ۱۲۴ دنیانك شدایدی بیاننده در باب رابع ۱۲۴ اولو
مقامات بیاننده در كه متصل فریاد وبكا ودرگاه خدایه تضرع ورجا
اقتضا ایدر باب خامس ۱۲۵ حقیقت دنیا بیاننده در باب سادس ۱۲۵ دنیادن
زهد واستغنا اقتضا ایدن نصوص شریفه بیاننده در باب سابع ۱۲۶
دنیایه سبب رغبت نه‌دركی بیان ایدر باب ثامن ۱۲۶ دنیاده بو خلقه
نه سرگذشتلر اولمشدر اول مقوله حكایات بیاننده در باب ۱۲۷ تاسع
دنیا حقنده ائمهٔ اسلاف واجلهٔ اشرافك مقالاتی وكلماتی بیاننده در

کتاب ۱۲۷ رابع عشر

۱۲۷ عقل متسلی اولاجق مقدمات بیاننده در بو كتاب سكز بابی مشتملدر باب
اول حوادث ایله عقل متسلی اولمق بیاننده در باب ثانی ۱۲۹ نفسه معاتبه
ومخاطبه بیاننده در باب ثالث ۱۳۱ حق سبحانه وتعالینك عبادینه تسلیتی
بیاننده در باب رابع ۱۳۲ بو خلق ایچنده بار جهتندن اشد کیمدر باب خامس ۱۳۳
كفارات ذنوب بیاننده در باب سادس ۱۳۴ مریضك عند الله ثوابی
بیاننده در باب سابع ۱۳۴ اقارب ومتعلقاتدن نجه‌كلرن شدائد و
مصایب بیاننده در باب ثامن ۱۳۵ عسر ویسره متعلق احوال بیاننده در

کتاب ۱۳۷ خامس عشر

حرام وحلال بیاننده در بو دخی اون دورت بابی مشتملدر باب اول ۱۳۶ حلال
مطلق بیاننده در باب ثانی ۱۳۷ حرام مطلق بیاننده در باب ثالث ۱۳۷ حلال
وحرامك احكامی بیاننده در باب رابع ۱۳۸ سلاطین عظامك اموالی و
احوالی بیاننده در باب خامس ۱۳۸ بر كمسنه مضطر اولسه شرعا نه مرتبه
مرخص در انی بیان ایدر باب سادس ۱۳۹ گمش والتون اوانی احكامی
بیاننده در باب سابع ۱۳۹ غیبت اولنمسی حلال اولان كمسنه‌لر بیاننده در
باب ثامن ۱۳۹ ملاهی وملاعبدن مباح وحلال اولانی بیاننده در باب ۱۴۰ تاسع

كلب بسلمك بیاننده در باب عاشر ۱۴۰ حیواناتی اینوب خادم ایتمك
بیاننده در باب حادی عشر ۱۴۰ صید وشكارك مباح وحلال اولمسی
بیاننده در باب ثانی عشر ۱۴۰ مال اغنیا مه واموال بیت مال مستحق كیمدر
وقسمت نه طریقله اولمق گركدر انی بیان ایدر باب ثالث عشر ۱۴۱
مظالمك حكم ووبالی نه‌در واصحابنه نه طریقله رد اولنور باب ۱۴۲
رابع عشر رشوت ایله هدیه مابیننده اولان فرقی بیان ایدر

کتاب ۱۴۲ سادس عشر

حقوق بیاننده در بو دخی اون اوچ بابی مشتملدر باب اول ۱۴۲ الله تعالی
حضرتلرینك عبادی اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر باب ثانی ۱۴۳ عبادك
الله تعالی اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر باب ثالث ۱۴۳ رسول اللهك
امت اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر باب رابع ۱۴۳ مسلمك مسلم اوزرنده
اولان حقنی بیان ایدر باب خامس ۱۴۳ والدینك اولاد اوزرنده اولان
حقنی بیان ایدر باب سادس ۱۴۴ اولادك والدین اوزرنده اولان حقنی
بیان ایدر باب سابع ۱۴۴ زوجك خاتونی اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر
باب ثامن ۱۴۵ زوجه‌نك زوجی اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر باب ۱۴۵
تاسع ممالك وعبیدك حقنی بیان ایدر باب عاشر ۱۴۵ امرا وحكام حقنی بیان
ایدر باب حادی عشر ۱۴۶ رعایانك پادشاه اوزرنده اولان حقنی بیان ایدر باب ۱۴۷
ثانی عشر علمای عاملین حقنی بیان ایدر باب ثالث عشر ۱۴۸ قومشی حقنی بیان ایدر

کتاب ۱۴۸ سابع عشر

مكارم ومفاخر بیاننده در بو دخی اون بر بابی مشتملدر باب اول ۱۴۸ سخا وجود
وكرمك فضایلی بیاننده در باب ثانی ۱۴۹ احسان وانعام بیاننده در باب ثالث ۱۴۹
بخل صفتنك وبخیلك مذمتی بیاننده در باب رابع ۱۵۰ بخیللره متعلق حكایات
بیاننده در باب خامس ۱۵۱ زمان جاهلیتده اولان كرم بیاننده در باب سادس ۱۵۲ اهل
اسلامدن اولان كریملر بیاننده در باب سابع ۱۵۳ كرامك كرملری بیاننده در باب ثامن ۱۵۷
اهل مروت وفتوت متعلق حكایات بیاننده در باب تاسع ۱۵۷ مكارم اخلاق بیاننده در
باب عاشر ۱۵۷ فتوت ایله مروت بیننده اولان فرق بیاننده در باب حادی ۱۵۸
عشر حدیث نغیمانك بیاننده در ضم نون وفتح عین وسكون یا ایله تصغیر

وذنی اوزره نعیمانن اصحابدن برکمسنه در طعامه اشتهاسی غالب
اولمغله حضرتلرینک مجلس عالیلرنده چوق غرایبی وارد کرلطائف انبیا صلوات الله
تعالی علیهم حکایاتنی یاد ایدر دیجه دلشاد اولوب تبسم بیورد رلر ایدی

کتاب ١٥٨ ثامن عشر

غرور انسان وعافیت زمانی امان بیاننده در بوکتاب دخی اون اوچ بابه
مشتملدر جمله غروره متعلقدر وهر طائفه نک غرورنده علاج ذکلنده
بیان ایدر باب اول ١٥٨ غرور علما بیاننده در باب ثانی ١٥٩ غرور فقها و قضات
بیاننده در باب ثالث ١٥٩ غرور زهاد وارباب صوامع بیاننده در باب رابع ١٥٩
غرور وعاظ بیاننده در باب خامس ١٦٠ سلطان وامرا غروری بیاننده در باب سادس ١٦٠
وذداود فسا غروری بیاننده در باب سابع ١٦١ غرور اغنیا بیاننده در باب ثامن ١٦١
غرور عوام بیاننده در باب تاسع ١٦١ حبل متین شرع مبین ایله متمسک متزهد
ومتنسک آدملر غروری بیاننده در باب عاشر ١٦١ اصحاب عزلت غروری بیاننده در
باب حادی عشر ١٦١ حجاج وغزاتک غروری بیاننده در باب ثانی عشر ١٦٢ مظهر استدراج الهی اولانلر
ظلمه غرورنه متعلقدر باب ثالث عشر ١٦٢ طائفهٔ علیهٔ علویه نک انساب جهتندن غروری بیاننده در

کتاب ١٦٢ تاسع عشر

نوادر علما وغرایب فضلا بیاننده در بو دخی یدی بابی مشتملدر باب اول ١٦٢
نوادر اصحاب کرام بیاننده در رضی الله تعالی عنهم باب ثانی ١٦٤ تابعین نوادری
بیاننده در رحمة الله علیهم باب ثالث ١٦٩ امام ابوحنیفه حضرتلری نوادری بیاننده در
رحمة الله علیه باب رابع ١٦٥ امام شافعی حضرتلری نوادری بیاننده در رحمة الله مصنف
امام شافعی حضرتلرینی امام اعظمدن تقدیم ایتمشدر شافعی المذهب اولدوغنه
بنآءً بر مذهب ومعتقدمز اوزره عکس ایلدک الحق احق ان یتبع باب خامس ١٦٦
امام مالک وامام احمد حنبل حضرتلری نوادری بیاننده در باب سادس ١٦٧
مشایخ کرام نوادری بیاننده در رحمهم الله تعالی باب سابع ١٦٨ نوادر حکما بیاننده در

کتاب ١٦٨ العشرون

معاشرت نسا بیاننده در بو دخی یدی بابی مشتملدر باب اول ١٦٨ نسادن نه
مقوله خاتون اختیار اولنمق کرکدر بونلردن مطلوب اولان صفات جمیله ندر

انلری

انلری بیان ایدر باب ثانی ١٧٠ نساء عقیمه وصاحبات اخلاق ذمیمه بیاننده در
باب ثالث ١٧٠ عقد نکاحه متعلق احوالی بیان ایدر باب رابع ١٧١ اداب جماع
بیاننده در باب خامس ١٧١ عورت زوجندن مفارقته نه مقدار زمان
صبر ایدهنک بیاننده در باب سادس ١٧١ نسا اذلرندن شکایت وجماعه
تقصیرین حکایاتنده وکوصودتده نه طریقله معامله اولنور انی بیان ایدر
باب سابع ١٧٢ غیرته متعلق امور ومقذوفه بالبغی دعودتک حکمی بیاننده در

کتاب ١٧٢ الحادی والعشرون

سلطان زمان وخاقان دورانک تفاصیل احوالی بیاننده در بوکتاب یکرمی
بابی مشتملدر باب اول ١٧٢ سلطانه احتیاج اسبابی بیاننده در باب ثانی ١٧٣
سلطانک فضایل وجودی بیاننده در باب ثالث ١٧٣ سلطانک خطر اوزره
اولوب جانب خیرده نفع کلیسی خلافنده ضرر کلیسی اولدوغنی بیان ایدر
باب رابع ١٧٤ اسباب استحقاق سلطنت بیاننده در باب خامس ١٧٤
سلطنته مانع اولان اوصاف بیاننده در باب سادس ١٧٤ ملوکه واجب
اولان احکام بیاننده در باب سابع ١٧٥ عدل سلطانک فضائلی بیاننده در
باب ثامن ١٧٦ جور سلطانک شآمت وبرکاتی بیاننده در باب تاسع ١٧٦
عفو سلطانک محاسنی بیاننده در باب عاشر ١٧٧ سلطانک احسن ذخایری
نه در انی بیان ایدر باب حادی عشر ١٧٨ پادشاهک قصر عمرینه وقلت زمان
سلطنته سبب نه در انی بیان ایدر باب ثانی عشر ١٧٨ خروج علی السلطاندن
نهی بیاننده در باب ثالث عشر ١٧٩ اوامر سلطانیه یه امتثال بیاننده در
باب رابع عشر ١٧٩ پادشاهک افعالنده کراهت ورکاکت نه محلده در انی
بیان ایدر باب خامس عشر ١٨٠ اداب صحبت سلاطینه متعلقدر باب سادس عشر ١٨٠
اشقیای متغلبه احکامی بیاننده در باب سابع عشر ١٨٠ اهل بغی ایله ولاقتال
وجدال بیاننده در باب ثامن عشر ١٨١ پادشاه محل ضرورتده کفره دن استمداد
واستعانت جایز اولدوغنی بیان ایدر باب تاسع عشر ١٨١ هر سنه ده سلطانه واجب
لازم اولانی بیان ایدر باب عشرون ١٨١ سلطانک عزلی احکامن بیان ایدر

کتاب ١٨٢ الثانی والعشرون

اسرار وذوارک بیاننده در بوکتاب اون دورت بابی مشتملدر باب اول ١٨٢

فضیلت وزارت بیاننده در باب [١٨٢] ثانی وزرانك خطر اوزره اولملری
بیاننده در باب [١٨٢] ثالث وزارته لایق وصالح کیمسه‌لر اولدیغنی بیان ایدر باب
[١٨٣] رابع وزارتی ایجاب واقتضا ایدن اسباب بیاننده در باب [١٨٤] خامس
وزیرلرك اوصاف کمالی نلر اولدیغنی بیان ایدر باب [١٨٤] سادس دولته نقصان
نه سببدن اولدیغنی بیان ایدر باب [١٨٤] سابع بقای دولت نه وضع ایله اولدیغنی
بیان ایدر باب [١٨٥] ثامن زوال دولته سبب نلر اولدیغنی بیان ایدر باب [١٨٥] تاسع
دشمن دفعنه تدبیر طریقنی بیان ایدر باب [١٨٦] عاشر وزرایه نصایحی مشتملدر
باب [١٨٧] حادی عشر حکمادن بو بابده صادر اولان مواضعی بیان ایدر باب [١٨٧]
ثانی عشر وزرا حضور حقده کندولرنك وولاتك افعاللرندن معاتب و
مسئول اولدقلری بیاننده در باب [١٨٨] ثالث عشر وزرانك وظیفهٔ لازمه‌سن
بیان ایدر باب [١٨٨] رابع عشر عمال و ولات نه مقوله افعال ایله مرخص اولدقلرنی بیان ایدر

كتاب ١٨٩ الثالث والعشرون

تواریخ بیاننده در اصول جهتندن اون اوچ بابی مشتملدر فروع جهتندن
یکرمی ایکی بابه توزیع اولنمشدر ان شاء الله تعالی موضعنده علی التفصیل بیان
اولنور باب [١٨٩] اول حضرت آدمك وانلردن صکره انبیای عظامدن وغیریدن
کلنلرك ایامی ذکرنده در باب [١٨٩] ثانی ملوك ماضیه وسلاطین سالفه‌نك
ایامی بیاننده در باب [١٩٠] ثالث معمر اولان سلاطین بیاننده در باب [١٩٠] رابع
رفیق ایکن فقاهت سعادتنه واصل اولنلر وبعض اتفاقات لطیفه بیاننده
باب [١٩٠] خامس مدت معهوده‌دن زیاده‌ده طوغنلرك بیاننده در باب
[١٩٠] سادس سلاطیندن بابالری اسمیله مسمی اولنلر بیاننده در باب [١٩١] سابع
سلطنت وملك سوداسنه مایل اولوب نایل اولمینلر بیاننده در باب [١٩١] ثامن
مؤلفة القلوب دیدکلری طائفه احوالی در باب [١٩١] تاسع حضرتك کاتبلری
بیاننده در باب [١٩٢] عاشر انبیای عظامك وغیرلرك غایت عرق واصیللری کیمدن
آنك بیاننده در باب [١٩٣] حادی عشر انبیا واولیادن بعضی آفت وعاهت ومرض و
مصیبته مظهر اولنلر بیاننده در بوکا تابع ایکی باب دخی وار در باب [١٩٤] ثانی عشر
اشراف اختیار ایتدکلری صناعت بیاننده در باب [١٩٣] ثالث عشر بعض اشیا
بعض اوصافه نسبت واضافت اولنمشدر انی بیان ایدر بو باب دخی انواع
اضافاتده متوالیه یدی بابی مشتملدر

كتاب ١٩٩ الرابع والعشرون

ملوکك سیرتلری وخصلت وعادتلری بیاننده در بو دخی آلتی بابی
مشتملدر باب [١٩٩] اول ملوك متقدمین اخبار بیاننده در باب [٢٠١] ثانی
ملوك رعیته سیاسته نه مرتبه تقید ایتمك کرکدیکنی بیان ایدر باب
[٢٠٢] ثالث ملوك نه هیئت ایله اولمق ونه طریقله جلوس ایتمك مناسبدر انی
بیان ایدر باب [٢٠٢] رابع ملوکه احتجاب نه طریقله اولمق کرکدر وحاجبلری
وقپوجیلری ومصاحبلری نیجه اولمق کرکدر انی بیان ایدر باب [٢٠٢] خامس
ملوك ایلچی کوندردکده نه مقوله آدم کوندرلر ونه معامله ایتمك کرکدر انی بیان ایدر
باب [٢٠٣] سادس ملوك ممالکه نه مقوله حاکملر کوندرلر نیجه دملو نصب وتولیت ایتمه کرکدر

كتاب ٢٠٣ الخامس والعشرون

حرب وضرب وملوکك مسابقه ومقاتله ایتملری بیاننده در بو دخی اون
بش بابی مشتملدر باب [٢٠٣] اول آداب حرب بیاننده در باب [٢٠٤] ثانی حرام اولان
محاربه ایله مباح اولان محاربه‌نك بر برندن امتیازی بیاننده در باب [٢٠٤]
ثالث آداب حصار بیاننده در باب [٢٠٤] رابع اوصاف سلاح بیاننده در باب [٢٠٥]
خامس حرب مباح امرنده مباح اولان حیله‌لر بیاننده در باب [٢٠٦] سادس نسخهٔ
کتاب اسکندر بیاننده در باب [٢٠٦] سابع پوسی وکمین حیله‌سی بیاننده در باب [٢٠٧] ثامن
عسکرك جنکده طورمه‌سی مراتبی بیاننده در باب [٢٠٧] تاسع دنیاده اولان حروب نلردر
انی بیان ایدر باب [٢٠٧] عاشر قلعه‌لر حیله‌سی بیاننده در باب [٢٠٧] حادی عشر بر قلعه
بناسی بیاننده در که هیچ هدمی میسر اولمیه باب [٢٠٨] ثانی عشر خصم طرفندن قبل
سوء قصدله آنك دفعی بیاننده در باب [٢٠٨] ثالث عشر جبه وجوشنه متعلق
صنایع بیاننده در باب [٢٠٨] رابع عشر اسیر ومحبوس زندانده اولانلره
دعا بیاننده در باب [٢٠٨] خامس عشر قلیجله صو ویرمك بیاننده در

كتاب ٢٠٨ السادس والعشرون

تعبیر رؤیا وغیره متعلق احوال بیاننده در بو کتاب دخی سکز بابی مشتملدر
باب [٢٠٨] اول اصول واقعه بیاننده در باب [٢٠٨] ثانی واقعه سنده انسان
واعضای انسان کورمك بیاننده در باب [٢١٠] ثالث صنایعه متعلق

اموري كورمك بياننده در باب [٢١١] رابع برنسنه ايله تفأل وخلافنده
برنسنه ايله تطير وتشأم ايتمك بياننده در باب [٢١١] خامس فالده عجمك مذاهبي
بياننده در باب [٢١١] سادس رؤياده معتزله نك سؤال واعتراضلري بياننده در باب
[٢١١] سابع اثوابده كيرجيقرمق طريقي بياننده در باب [٢١٢] ثامن اعضا سكرمك بياننده

كتاب ٢١٢ السابع والعشرون

عجايب بلدان بياننده در بودخي اون دورت بابي مشتملدر باب [٢١٤] اول عجايب
تاريخ بياننده در باب [٢١٤] ثاني عجايب ارض بياننده در باب [٢١٣] ثالث شهرلرك
عجايبي بياننده در باب [٢١٥] رابع شهرلرك خاصه لري بياننده در باب [٢١٥] خامس
عجايب دنيا بياننده در باب [٢١٦] سادس عجايب بحر بياننده در باب [٢١٦] سابع عجايب
انهار بياننده در باب [٢١٧] ثامن عجايب دنيادن انواع اخر بياننده در باب
[٢١٧] تاسع عجايب احجار بياننده در باب [٢١٧] عاشر ملحمه لر يعني حكملر بياننده در
باب [٢١٨] حادي عشر حضرتك معراجي وليلهٔ اسراده ممالك كوردكلري بياننده
باب [٢١٨] ثاني عشر قضاي الهي نك عز الله وجل عجايب وغرايبي بياننده در باب [٢١٨] ثالث
عشر شهرلرك فتوحي بياننده در باب [٢١٩] رابع عشر شهرلرك خرابي بياننده در

كتاب ٢١٩ الثامن والعشرون

خواص اشيا بياننده در بودخي بش بابي مشتملدر باب [٢١٩] اول معدني ولا نسنه لرك
خواصي بياننده در باب [٢٢٠] ثاني علاج وبا بياننده در باب [٢٢٠] ثالث سودي سيكاك
وانك امثالي نك طريق دفعن بيان ايدر باب [٢٢٠] رابع طبه متعلق لطايف
بياننده در باب [٢٢] خامس نسانك سمننه متعلق علاج بياننده در

كتاب ٢٢٠ التاسع والعشرون

مناظرات ومباحثات بياننده در بودخي بش بابي مشتملدر باب [٢٢]
اول سلطان انبيانك نجران طرفندن كلان ايلجي ايله مباحثه لري
بياننده در باب [٢٢] ثاني نصارانك حماقتلري بياننده در باب [٢٢١] ثالث
مذهبلوندن ملزم اولوب رسواي اولاجق مواضع بياننده در باب [٢٢٣]
رابع مرتبهٔ اولى ده اولان شبهه لري بيان ايدر باب [٢٢٣] خامس
فرنك طائفه سنك سؤاللري بياننده در

كتاب الثلثون

كتاب ٢٢٣ الثلثون

باهه متعلق يعني جماعه متعلق امور بياننده در بودخي اون بابي مشتملدر باب [٢٢٣]
اول باهك مصالح ومفاسدي بيان ايدر باب [٢٢٣] ثاني باهه ضرر ندن
كلوركني بيان ايدر باب [٢٢٣] ثالث باهه نافع اولنلري بيان ايدر باب [٢٢٣] رابع
معاجين بياننده در باب [٢٢٣] خامس معجونلر بياننده در باب [٢٢٣] سادس
ذكره بعض ياغ سورمك بياننده در باب [٢٢٣] سابع عقيم اولنلره علاج بياننده در
باب [٢٢٤] ثامن عند الجماع انسانه لاحق اولان آفات بياننده در باب تاسع
شهوت جماعك قطعي بياننده در باب [٢٢٤] عاشر مني زياده ايدن ادويه بياننده در

كتاب ٢٢٤ الحادي والثلثون

جهاد بياننده در بودخي اون اوج بابي مشتملدر باب [٢٢٤] اول وجوب جهادك
كيفيتي ايله ددلني بيان ايدر باب [٢٢٥] ثاني دين اسلامك اظهاري بياننده در
باب [٢٢٥] ثالث حضرت سلطان انبيانك غزالري بياننده در باب [٢٢٥] رابع غازيلر
ومجاهدلرك ثوابي بياننده در باب [٢٢٦] خامس جهادك حقيقتي بياننده در باب
[٢٢٦] سادس دار الحرب بياننده در باب [٢٢٦] سابع اصناف كفار بياننده در باب [٢٢٦] ثامن
نقض عهد بياننده در باب [٢٢٦] تاسع دشمن معاهده ايله كلسه آنك قتلنه مخوف
اجازت ويرمنك جوازي بياننده در باب [٢٢٧] عاشر اداب جهاد بياننده در باب [٢٢٧] حادي عشر
هزيمت وفرارك شروطي نلدن اني بيان ايدر باب [٢٢٧] ثاني عشر شرط اماعد بياننده
باب [٢٢٧] ثالث عشر ابليس لعينك ملوكله واتراكله اولان مباحثه سي بياننده در

كتاب ٢٢٨ اثني وثلثون

فتن آخر الزمان بياننده در بودخي سكز بابي مشتملدر باب [٢٢٨] اول اشراط ساعت
بياننده در اشراط شرط جمعيدر فتح را ايله علامت معناسنه در شرطك جمعي
شروط وشرايط كلور باب [٢٢٨] ثاني حوادث آخر زمان بياننده در باب [٢٢٨] ثالث
تمني موت ايده جك وقت بياننده در باب [٢٢٨] رابع حضرتك لاخر شيء
قول شريفي بياننده در باب [٢٢٩] خامس احوال ناس بياننده در باب [٢٣٠] سادس عاد وثمود
خبرلري بياننده در باب [٢٣٠] سابع وقايع عظيمهٔ فلك بي نمك وجلايل امور
بياننده در باب [٢٣٠] ثامن فتنهٔ خوارج بياننده در تم الكتاب الثاني

والثلثون وهذه اخر الكتب بو محلده بفضل الله تعالى بو مؤلف جامعك
حصر كتاب وعددا بو اى نهايت بولدى فيما بعد ان شاء الله تعالى هر كتابى
شروطى وذرينه ذكره شروع ايده دز حق سبحانه وتعالى ميسر وموفق ايليه آمين

كتاب الاول ١٩

بو كتاب طقوز بابى مشتملدر **باب اول** نظر واستدلال بياننده در بو باب
اوچ فصلى مشتملدر مصنف بو محلده مفرداتى بواى تكرار اعاده ايتمشدر
لكن بالاده ذكرى سبق ايتمكله استغنا حاصل اولمغين اكتفا اولندى **فصل**
اول حقيقت نظره حاجت بياننده در بلكه اول كه نظر وتفكر ومحكمهٔ
وتدبر امورده استدلالك اصلى وقانونيدر وحاكم عدلدر كه بر طرفه
ميل ايتمز وقاضى صدق در كه اصلا كذب اختيار ايتمز يعنى بر امرى تفكر
ايدوب حقيقت حاله مطلع اولدقده حق نه اولدوغى معلوم اولور دا اول
محلده عقلا ملحوظ اولان نسنه اورتا سنه كذب وحيله كيرمز شريعت
شريفه نك معياريدر يعنى حقيقت كتاب فكر ونظر ايله معلوم اولور ومحكدر كه
حق باطلدن نظر واستدلال ايله آيريلور معرفتك بنكى در يعنى معرفة الله
ايصال ايدر حقيقتك سلطانى در حقيقت هر شئ نظر امرينه تابعدر حقايق
اشيايه وصول انكله اولور شريعتك برهانى در شرع شريفك حقيقتى نظر
ايله ظاهر اولور ترجمان ايمان در كه اصل ايمانه وصول نظر صحيح ايله اولور
وجاسوس كلامدر وفارس اسلامدر حجت انبيادر محجة اوليادر اعداى
دين اوزرينه سيف قاطعدر بر شجرهٔ طيبه در كه ماصدق آيهٔ كريمهٔ اصلها
ثابت وفرعها فى السماء در وذلك فضل الله يؤتيه من يشاء اهل دنيا و
دين قتنده نظر انواع سعاداتك رأس رئيسى در پس امدى بقاى دولت وقاعدهٔ
امور واساس تدابير وصحت اعتقاد وخلاصهٔ توحيد نظر ناصيه سنده در
نته كم اساس كفر وشرك تقليد ناصيه سنده اولدوغى كبى ناصيه تعبيرى ذاتدن
عبارتدر الخير فى نواصى الخيل بو معنايه مالايمدر جزئ ايله كلدن تعبير
اولنور اهل قتنده معلومدر تقليد بر آدم كندو آيات آفاقيه وآيات
انفسيه دن اعتبار ووحدانيت حقه استدلال ايله استظهار ايتميوب
مجرد خلقه تقليد واقتدا ايتمكدر وضع الهيده بر ساعت تفكر وفعل الله ده
بر لحظه تذكر بيدى يوز ييل كيجه قايم كوندز صايم اولوب عبادت وطاعت

ايتمكدن احسن وافضلدر سلطان انبيانك تفكر ساعة خير من عبادة
ستين سنة حديث شريفى بو معنايه اشارتدر زيرا نظر قولى معرفته ايصال
ايدر حق سبحانه وتعالى حضرتلرين بيلور حضرت ابراهيم بعد الاستدلال
انى وجهت وجهى للذى فطر السموات ديدوكى بو مدعايه شاهددر واول
كمسنه كه الهى بيله عز ابدى يه وسعادت كليه يه واصل اولور يابو دها
على الفؤاد والكبد مثل مشهوردر بو مقابله كه طبع مخاطبه صفا وشفا
ويره اول محلده ايراد اولنور معناى كلام بو اولور كه توحيددن حاصل اولان
سعادت وعزت طبيعته عجب باردر ولطيف ونافعدر مادام كه اول معرفتى
دروننده محافظه ايده مصنفك بو قيددن مرادى بودر كه حسنات الابرار
سيئات المقربين نحواسنجه قرب حضرت الهٔ سعادتنه واصل اولان اولياى
عباد الله ادنى غفلت وذهول ايله مرتبه سندن ساقط اولدوغى كبى اشباه
دكلدر المخلصون على خطر عظيم بو معنايى ناطقدر **حكايت** اولنور بر كمسنه
طريق حجده رفقاسندن دوشوب بريه ده اضطراب وفرياد ده ايكن
صاغ جانبندن صداى انسان كلور سكردوب وارر كورر رجال اللهدن قرق
نفر آدم اوتوروب صحبت ايدرلر تعرض حال ايدر اول مجلسده صاحب صدر و
امير مقال اولان كمسنه صف نعالده بر آدمه شو فقيرى مطلبنه ايصال ايله
ديركه بر قاچ خطوه مجلسدن آيرلدوغى كبى حريفه كوزك قپه ديو قپادوغى
كبى آچ كوزك ديو وغايب اولور حريف كندويى بيت مكرمه ده بولور اول
آدمدن نام ونشان يوق دركاه حقه شاكر اً حجاجه منتظر اولوردكى نيجه
كوندن صكره حجاج كلور اسقاط فرض حج ايدر كوندن صكره دونوب كلور ايكن
اول موضعه قريب كلدكده سكردر بو محلده مظهر فيض اولدم زيارت ايده يم
ديو كورر اول بزم كيرو باقى عالم زينه اول عالم جمله اصحاب مجلسك الني اوپوب
دعا رجا ايدر صدر مجلس ايمانله ختم اولمق ايچون دعا ايدر بو يادكار ايدر بن
سزك كبى اصحاب سعادته واصل اولدم دخى زياده دعا رجا ايتسم وجهى وار
دركه ديش مجلس ايدر بره هى احمق بو قدر شريف دعا اولوركن مقدماسنى مكهٔ
مكرمه يه ايصال ايدن كمسنه اخر نفسنده العياذ بالله تعالى بلا ايمان تسليم روح
ايتدى ديو وقس عليه ساير الامور اسد الله الغالب حضرت على بن ابى طالبك كرم الله
وجهه خلق خاتمه دن قورقارين سابقه دن قورقارم ددكى بو معنايه اشارتدر
عصمنا الله واياكم من الزيغ والطغيان وبشرنا ولكم حسن الخاتمة مع كمال الايمان

آمین آمین امدی اهل دنیا مقاصد دنیویه‌یی نیجه نظر ودلیل ایله تحصیل ایدرلر
ایسه کذلک اهل دین دخی حقیقت دینی وماهیت معارفی نظر واستدلال ایله
بیلور نجات طریقنی هلاک طریقندن تمییز وتشخیص ممکن اولماز الا نظر وتفکر ایله
اولور بونی بیلن حقیقت حالی بلمشدر بلمیان جاهل اولوب ورطهٔ جهالتده قالمشدر

فصل ثانی نظرک تعریفی وتحقیقی بیاننده در مصنف ایدر حقیقت نظر مظهر
نظر اولان نسنه‌نک حالنی فکر ایتمکدر تا که اول منظورٌ فیه اولان نسنه‌نک
حکمنه معرفت تحصیل ایده‌سن بعض علما دیمشلر که قلب بر حاضر ومنظور نسنه‌دن
فکر ایتمکدر تا که اندن بر غایبه استدلال ایده بو ایکی طریق بر برندن چوق متفاوتدر
دکلدر نهایت تعریف اولده اوزره مثلا دنیا احوالنه باقوب تغیر وفناسن فکر
ایده‌سن حادث اولوب بر خالقه محتاج اولدوغن بیلمک ینه بو فکرک لازمی اولور
تعریف ثانی اوزره بو حاضردن غایبه که متصرف حقیقی الله تعالی اولدوغنه تحصیل
علم ایده‌سن اگر سائل سؤال ایتسه که خطبه‌یی وذاتک وسؤالی غایت کوزل
کوستردک بو مدعانک صحتنه ونظر علمه مؤدی اولاجغنه حجت ودلیلک نه‌در
جوابنده بن دیرمکه علم ایکی قسمدر حق وباطل کذلک خلق دخی ایکی صنفدر اهل
حق واهل باطل واصحاب صدق واصحاب کذب بونلری بر برندن فرق لازمدر حقی
باطلدن تمییز ایدوب بلمک اولماز الا نظر ایله اولور آدمی ایسه بر مخلوق کامل الرأی
عظیم التدبیردر ادراک معانی ایچون حق سبحانه وتعالی اکا آلت ادراک ویرمشدر که
عقلدر چون عقلی وجهی ایله استعمال ایتسه نظر ایتدوگی شیئک تفصیل حالنه علم
تحصیل ایدر حواس ظاهره ایله ادراک زماننده علم حاصل اولدوغی کبی مثلا کوزک
آچدوغک زمانده اشیایی کوردسن قولاق طوتوب اصغا ایتدوکک زمانده
ایشیدرسن لسانکی استعمال ایتدوکک زمانده تکلم ایدرسن بونلره قیاس ایله
کذلک نظر وفکر ایتدوکک زمانده تحصیل علم ایدرسن اگر نظر موجب اولادی
نسنه‌نک بر مقتضای صحتی اولدوغنه حکم اولمزحقایق اشیایه وصول طریقی
که علمدر اول علمه موصل اولان نظر وفکر اولدوغنه دلیل بودر که عقلا ی عالمی
کوردسن چونکه غایبا تدن بر نسنه‌نک حالی مشتبه اولسه همان عقل وفکره
مراجعت ایدرلر نته کم مسموعات ومرئیاتدن بر نسنه احوالی مخفی اولسه اندن طرق
معرفتنده سمع وبصره مراجعت ایتدکاری کبی کذلک حواس ظاهره‌یه مثلا طاتمغه
قوقمغه آلت ایله یوقلامغه متعلق بر نسنه‌ده اشتباه اولسه ینه نظر وفکره مراجعت
ایدرلر بو مقدماتدن معلوم اولور که نظر صحیح علم ضروریه دلیل ایمش نصل ادی معانی

علم اولمق مقدمه‌سی فاسد اولسه
علمه سبب ووسیله اولمز ایدی
زیرا فاسد صح

نه زمانده بر مهم واقع یا مشکل اتدن بر قضیه حادث اولسه همان نظره
مراجعت وصوابی خطادن حقی باطلدن فرق وتمییز ایچون تدبر وتفکره مبادرت
ایدوب واصل مراد اولور تحصیل ما فی الفؤاد ایدرلر امدی ضرورت عقل ایله
بیلورز که نظر وفکر طریق علم وسبیل معرفت ایمش الحمد لله بز حقی باطلدن کفری
ایماندن نظر ایله فرق ایدرز والله ورسولنی استدلال ایله تحقیق ونظر ایله تصدیق
ایدرز وکفار دخا کسادر علی شفا جرفٍ هارٍ دحجمله‌سی اصحاب نار اولدقلرینه قطعا
نظر ایله تحصیل علم ایدرز بو عبارت آیهٔ کریمه‌دن مقتبسدر هارٍ هار رفعلنک
اسم فاعلیدر هارٍ هایر ایکیسی دخی مستعملدر وهن اوزره اولوب یقلمغه مشرف
اولان محلدر جرف مجروف معناسنه‌در قازلمش صویولی دیمکدر شفا شفک
تثنیه‌سیدر ایکی جانب معناسنه‌در یعنی صویولنک ایکی طرفی که میاهک کثرت
مرور وعبورندن یقلمق اوزره اوله اول ایکی جانبه ایاق بصان آدم ظاهر
ایچون دوشر طائفهٔ کفار ادلهٔ ضعیفه‌یه تشبث ایتمکله آخر کار نار دخول
اولدوغنه اشارتدر پس مقرردر اولور که باطنیه دیدکلری طائفهٔ ملحدک مخلوقک
اشری‌در انلر زنادقه دهریلردر کافرلر ضالّلردر باطنیه بالاده مرزدکیه
اسمیله مسمی اولان قومدر باطنیه اسمی ایله مسمی اولدقلرینه باعث دیدکلری وجه بودر
هر ظاهرک بر باطنی وهر تنزیلک بر تأویلی وارددر دیرلر همان تقلید صرفه قائللر
ملل ونحل کتابنده ایدر باطنیه دیرینه باری تعالی حقنده نه دیرسین واحد میدر
صفات علیه‌سی نه‌در دیسه‌لر قطعا جواب ویرمز ایچی الهم اله محمد دردیرمام
محمد شهرستانی بو قومله مقدمات دینیه‌ده چوق بحث اولدی هیچ جواب مذکوردن
تجاوز ایتمدیلر دیو نظر واستدلالی انکار وتقلید صرف اوزره اصرار ایتدکلری
ایچون اکفار اولمشلردر بز بونی دخی بیلورز که تقلید باطلدر وباطنیه
دیدکلری اعدآء الله زعمنه معتقدمن بودر که رسول الله دن غیری صلی
الله تعالی علیه وسلم معصوم بوقدر بو جمله‌یی بفضل الله الاکبر تدبر
تفکر ونظر ایله بیلورز باطنیه‌نک بر مدعالری دخی بودر که ذات الهیه
ولی دیرلر حضرت رسوله نبی دیرلر حضرت علیه وصی دیرلر نبی نیجه معصوم
اولور ایسه وصی دخی ایله اولمق لازمدر دیرلر مصنف بو کلامی اولت
مدعانی دفع ایچوندر بعض کمسنه بو محلده اعتراض ظاهری وسؤال قشری
ایدوب دیرلر که یا جمیع اشیایی بلمک نظره موقوف ولنجه ظاهر نظر دخی
جملهٔ اشیادن اولمغله نظره موقوف اولور شئ نفسنه موقوف ایچون

دن

نظری بحجه بیلورسین هذا بعید فی القیاس بدیع مصرع مشهوردر یعنی
بر شیء نفسیله معلوم اولمق قیاسدن غایت بعیددر مصنف ایدر ای قاضی
عدل بو سؤاله جواب بیننده بر حکم عدل حکم ایدر ایسه جوابده دیرین نظم
فقل لمن یدعی فی العلم فلسفة   حفظت شیئا وغابت عنك اشیاء
یعنی بر نسنه بی بلدك اما نیجه نسنه بی بلمدك غفلت ایتدك انشاء الله تعالی
غایت واضح وظاهر بر جواب ایله ارضا وتسلیت اولورسین عن صبوح ترقق
مثل مشهوردر که بر معنانی تعبیر ومعنای اخری اراده محلنده ایراد اولنور
مصنف تغییر ایدوب عن صبوح ترققن تعبیر اتمشدر لکن کلام مشهور
الامثال لا تتغیر مضمونینه مخالفدر ظاهر بودر که نظرده ایکی اعتبار
واردر بر کلیت بر اجزادن ترکب اولان اجزادن بر جزؤ که معلوم اوله اول نظر
کل معلوم اولور معرفت کل نظری معرفت جزء بدیهی یه موقوفدر امرده
اثبات مدعا بر مقدمه بدیهیه ایله اولور که مناقضدن صحتی دعوی اولنه
افساد مدعا بر مناقض جهتندن فساد دعواسی ایله اولدوغی کبی چونکه
نظری نظرك بر جزؤ معلومله تصحیح ایتدك نظرك اول جزئی دخی تصحیح ایتدوکمزك
جمله سنده داخل اولور اول تقدیرجه صحت نظر نفسنك صحتی معلوم
مقدمه ایله اثبات اولمش اولور بو سؤال وجوابك تفصیلنه تحصیل علم
مراد ایدن طالب کتب کلامیه یه مراجعت ایتسونلر **باب اول**
وجوب نظر بیاننده در مصنف ایدر نظر واجب اولدوغی محل کلامدر دکلدر
زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلرینی بلمك واجبدر ظاهر معرفت الهیه یی
ترك ایدن کمسنه عقاب اللهدن امین دکلدر معنای واجب خود بو اولدیغی
مقرردر ومعرفت الهك وجوبی وجوب معرفت الهیه یه دلالت ایدر ایات
ایله ثابتدر واجماع امت ایله ثابتدر ایات کریمه جمله سندن بری فاعلم انه
لا اله الا الله بری دخی واعلموا ان الله مولیکم بری دخی قل انظروا ماذا
فی السموات والارض الایه بونلردن غیری وجوب معرفت الهیه دلالت ایدر ایات
کریمه بك چوقدر حتی علمای عظام اتفاقله دیمشلردر که نظره ترغیب امرلرنده
در وجوب معرفت حقنده اوچیوز ایات بینات نازل اولمشدر وبونك اوزرنده
الی هذا الان اجماع امت منعقد اولدوغی محل ریب وگمان دکلدر ودلیل عقلی
دخی بودر که شرایعدن بر نسنه یوقدر که انکله حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه تقرب
اولنه مادام که معرفت الله اولمیه مثلا نماز وزکوة وسایر قربات وصدقات

جمله سی

جمله سی سبب تقرب اولمق معرفت الهه موقوفدر زیرا عبادتك اداسی صحیح
اولماز نیت اولمایجه وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین له الدین
ایه کریمه سی معناسی تفسیر شریفده متن ایدن اهله معلومدر نیت خود حق
سبحانه وتعالی معبودیتنه اعتقاد ایچون عبادت ایلمکدر دیو اقرار واخلاص در
امکدر بر کمسنه که الهی بلمیه افراد بالعبادة ایتمز وایتسه دخی صحیح اولمز پس معلوم
اولدیکه معرفت الله هر مسلم عاقل مکلفه لازم ایمش بو دخی معلوم اولسونکه
معرفت الهه طریق موصل نظر صحیحدر زیرا حق سبحانه وتعالی حضرتلرینی بلمك اتشك
احراقنی بلمك کبی ضروری دکلدر اگر ضروری اولسه هیچ کمسنه دن خلافی ممکن ومتصور
اولمز ایدی که هیچ کمسنه اتشك احراقنده مخالفت ایتدمی ادمینك وجودنده
لیل ونهار معرفتنده بو قدر بحث وانکار ایتدمی چونکه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك
معرفتی نظرك غیریله ممکن اولمدوغی ثابت اولدی پس نظر واستدلال دخی واجب
اولدیغی ثابت اولور ما یتوقف علیه الواجب واجب مسئله سی اصولیه دندر زیرا
بر نسنه که عبادت انسز ادا اولنمیه اول نسنه دخی نفسنده واجب اولور اهل
اصول فقه بو مسئله یه عالملردر مثلا نماز که چونکه طهارتسز ادا اولنمز لاجرم
طهارت واجب اولور بر کمسنه یه سطحه چیق دیو امر ایتسك انك معناسی
نردبان قو وبعده چیق دیمکدر زیرا صعود سطح نصب سلم ایتمینجه متصور دکلدر
باب ثانی عباد مکلفینه اول واجب اولان نه ایدوکنی بیان ایدر انسان
مرتبه بلوغه وارمدینجه مکلف اولماز مکلف اولدوغی کبی اول واجب اولان
الله تعالینك معرفتنه مؤدی اولان نظره قصددر اگر سؤال ایدرسك که
بو کلامده سن مدعی سن بر امرك مالی دعوی ومرافعه اولنجه عاصی وطایع
برابر اولور پس اثبات مدعا ایله جوابك دیرین که **بیت**
ما ابین الصبح لذی عینین   ان الرحیل احد الیومین
مثل مشهوردر ایکی کوز صاحبنه صبح نه قدر ظاهردر دنیادن آخرته کوچمك
ایکی کونك برنده در یعنی دنیا ایکی کوندر بری اقامت بری سفر مصرع ثانی
استطرادا ذکر اولنمشدر مصرع اول معناسی جواب قتی واضحدر دیمك اولور
زیرا بالاده مذکور اولان مقدمه لردن ایات کریمه سالفه البیان ایله معرفة
الله واجب اولدوغی معلوم اولدی موقوف علیه واجب دخی واجب اولدیغی
امده مکلفه اول واجب اولان نظر واستدلال له قصد ایدوکی ثابت
اولور سعادت عظمی علم الهده یقیندر دینده سبب فتنه اولا دنیاده

ماعدای علم الله ضلال مبین در إنّ الله هو الحق المبین فماذا بعد الحق
إلّا الضلال فأنّى تؤفكون معنای آیهٔ کریمه حقدن نجه کدن صکره ضلال
غیری نه واردر نیجه کذب ایدرسن دیمك اولور بو دخی معلوم اولسون که واجب
لفظنك اشتقاقی وجوبدندر سقوط و لزوم معناسنه در لسان عربده جادر
دیوار دوشسه وجب الحائط دیرلر سقطه معناسنه شرع منقول و مقتضای
معقول اوزره واجبك تعریفی بودر که لزوم فعل اقتضا ایده ترکی ایله عند الله
عقاب و لوم لازم کله تعریف نظر خود معلوم اولدیکه منظور فیه و لا نسنه نك
حالنی تأمل و فکر قلب ایمش و بو مدعایه دخی اقامت دلیل ایدلك که قاعده دینده
نظر اولوب هر امر نظره موقوف ایمش زیرا جمیع مسلمین حضرت آدم علینا و علی
نبینا الصلوة و السلام زماننده منقرض عالمه وارنجه یه دك زمرهٔ مهم واقع اولسه نظر
و فکره مراجعت ایدرلر امر دینده و امر دنیاده شو خصوصه نظر و فکر ایدلك
دیو خطاب ایدرلر همان ایشیدوب غیرلره تقلید ایدك دیمزلر باطنیه دکلر
اهل ضلال و مارحلهٔ جهالتك دعوالری بونك خلافنده در حق سبحانه و تعالی
قرآن عظیمنده هل عندکم من علم بیوردی هل عندکم من معلّم بیورمدی یعنی
هر کشی کندو ذاتندن نظر و استدلال الله الهی بیلمك کرك و الّا معلّم تعلیمی ایله
اولماز کذلك جناب حق هاتوا برهانکم دیدی دلیلکز کتورك دیدی معصومکزی
شرکاکزی کتورك دیمدی مصنفك بو کلامی دخی باطنیه یه تعریضدر بو محلده
دخی حق تعالی إذا مسّهم طائف من الشیطان تذکّروا بیوردی یعنی عباد مخلصین
وساوس شیطانیه بولدوقلری زمانده تفکر و نظر ایله دفع ایدرلر ألم
أعهد إلیکم یا بنی آدم آیهٔ کریمه سن ملاحظه ایدرلر حق تعالی اول محلده
تسمعوا بیورمدی یعنی وسوسهٔ شیطانیه یی غیرلردن مقدمات نافعه استماعیله
دفع ایدرلر دیمدی و حق تعالی قرآنی حقنده عربی مبین دیدی حبشی دیمدی که
معنای شریفنده خفا اولمغله آخردن تعلمه محتاج اولاوز معلوم اولدیکه دین
حجت و برهانله ایمش اعمالر عصاسی اولان تقلید ایله دکل ایمش عقلا باجمعهم امر
دین و دنیاده نظر ایله تقید ایدرلر مصالحی مفاسددن مضاری مساردن فکر و
استدلال ایله تمییز ایدرلر اگر بو یول طریق واضح و منهج لایح اولمسه بو قدر عقلا
اتفاق ایدوب محل ضرورتده نظره افراغ ایتمزلردی فالناس اکیس من ان
یمدحوا رجلا حتی یروا عنده آثار احسان یعنی عامهٔ خلق ایله جاهل و احمق
دکللردر مادامکه بر آدمدن اول آثارینی مشاهده ایتمینجه مدح و ثنا ایدهلر

امدی

امدی نظرك دخی حسنی بلمسه لر مراجعتنده اتفاق ایتمزلر ایدی و کمسنه
سؤال ایتسه که ای ناصر دین ای فارس متقین اضطراب و حرارتمی مقدمات
نافعه ایله دفع ایتدك و مرض و علتمی ازاله و دفع ایتدك بو قالدی نظر واجب
قیلن الله تعالی حضرتلریمیدر رسول اکرممیدر عقلمیدر بو محل مزلهٔ اقدام
قوملق دوشوب تدارك ایده میه جکاری محلدر مصنف ایدر بیت

ایا هند فلا تعجل علینا ❊ و انظرنا نخبرك الیقینا

بو بیت دیباجهٔ کتابده ترجمه اولنمشدر مراجعت اولنه جواب بودر که ایجاب
ایدیجی الله سبحانه و تعالی حضرتلریدر زیرا خالق اعیان اولدر موجد مخلوقات
اولدر خطابده اصل خطاب الله در زیرا بالذات دلیل اصل اولدر اندن
صکره اولان خطابلر حق سبحانه و تعالی خطابنك فرعیدر سایر خطابات حق
سبحانه و تعالینك خطابی واسطه سیله دلیل اولمشدر بو حیثیتله که الله تعالی
خالق اعیاندر خلق و امر انکدر تدقیق نظر اولنسه سایر خطابلر بر وجهدن دلیل
ایسه بر وجهدن دخی مدلولدر مثلا سلطان انبیانك خطابلری اگرچه بزه نسبت
دلیلدر اما خطاب الهیه نسبت مدلولدر زیرا خطاب الله واسطه سیله دلیل
اولدی حق تعالی بیوردی و ما آتاکم الرسول فخذوه و ما نهیکم عنه فانتهوا
یعنی حضرت رسول هر نه امر ایدرسه الی طوتك نهی ایتدوکندن اجتناب ایدك
امدی حق تعالینك بو کلامی دلالتیله حضرتك خطابی دلیل اولدوغن بلدك
اگر خطاب الله اولمیدی خطاب رسولك قدری مرتبه سی افادهٔ وجوب ایتمسی
معلوممز اولمزدی کلدك حضرتك خطابی الهه کوره نیجه مدلول ایسه
اجماع امته کوره دلیلدر اجماع انك مدلولیدر لا تجتمع امتی علی الضلالة
بیوردی ما رآه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن بیوردی الی غیر ذلك بینه
بویله اجماع قیاسك دلیلیدر قیاس مدلولیدر اول دخی نتیجه و حکمك دلیلیدر
خطاب دیدیکمز ایکی قسمه منقسمدر بری امر بری نهی ایکیسی دخی طلب و استدعادر
برابردر یعنی امر دخی نهی دخی طلب اولمقده برابردر نهایت بری طلب فعل
بری طلب ترك امدی رسولك امرینه امتثال واجب اولدیکه الهك واسطه سیله
ورسولك امرینه اطاعت فرض اولدیکه الهك امری اولدوغیچون قچن الله تعالی
حضرتلرینك رسولی بر شیء امر ایتسه یا بر نسنه دن نهی ایتسه کانه بز اولی خطابی
الله تعالیدن ایشیدرز نهایت رسولك واسطه سیله و آنك تبلیغی ایله زیرا حق
سبحانه و تعالی حضرتلرندن شفاها ایشتمکه امکان یوق رسول الله مبلغدرو

مبشردر منذردر طریق مستقیمدن عدول ایدنلرك مآل حالی شویله دردیو
قورقودر مستقیم اولنلره الله شویله احسان ایدر دیو مژده ایدر کذلك اصحاب
کرامك رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اقوال شریفه‌لری حجت اولمق سلطان انبیانك
علیه السلام خطابلری واسطه‌سیله وعلمای کرامك قولی حجت اولمق حضرتك خطاب
شریفی سببیله‌در پادشاهلر ونواب پادشاهه اطاعت واجب اولمق حضرتك
قول شریفی ایله‌در زوجه‌نك زوجنه غلمان وممالیك سید ومولالرینه اطاعتلری
واجب اولمق سرور انبیانك قول شریفی واسطه‌سیله‌در بو ذکر ایتدوکمز مقدمات
معلوم اولمق کرکدر زیرا اصل عظیمدر **سؤال** پس بو زمانده فلسفی المذهب
بو شبهه عارض اولمشدر که پیغمبر پیغمبر اولدوغنی نه طریقله بیلور ظاهر حق سبحانه
وتعالی حضرتلری سنی نبی ایتدم دیو بالمواجهه برنبی‌یه خطاب بیورمشدر و بو
کونه تعیین وظهوردن منزه ومقدسدر اکر ملك واسطه‌سیله اعلام ایدر دینلور ایسه
احتمالدن کلیدر اول ملك صورتنده کلان واسطه شیطان اوله وملك صورتنه
متشکل اولمش اوله الاستدلال مع الاحتمال مضمونی اوزره بو احتمال وار ایکن
پیغمبر اول واسطه‌نك کلامنه قایل اولورمی **جواب** براهمه دیدکلری
طائفه که بالاده تعریف وبیانی مرور ایتمشدر بو شبهه‌یی اثنای کفرلرنده ایراد ایتمشلردر
وانها لکبیرة الا علی الخاشعین اقتباسدر مراد پیغمبر نبوتنی بیلمك امر عظیمدر منکر خاشعین
قوللرینه حق تعالی آسان ایده دیمکدر پیغمبر نبوتنی نیجه طریقله بیلمك قابلدر جمله‌دن
بری جایزدر که حق سبحانه وتعالی پیغمبرك قلبنده بر علم ضروری خلق ایده که علم
مقتضاسیله کندو رسول اولدوغنی بیله برامر مقرری کوردوکی زمانده
قلبکده ظهور ایدن علم ضروری کبی ایکنجی جایزدر که حق تعالی اول رسوله آیات و
علامات اظهار ایده پیغمبر اول علامات بینات الله جانبندن اولدوغنی بیلمکه
مضطر اوله وانلردن نبوتنه استدلال ایده و بوکه معتقد اوله که بو مقوله آیاته
بشر قادر دکلدر طریق ثالث بودر که حق سبحانه وتعالی اول پیغمبرك قلبنده ولا اسرار
خفیه‌سنی خبر ویره سنك نیتك بودر خاطرکه فلان نسنه کلدی دیو بویله پیغمبر
دخی غیبی الله تعالی حضرتلرندن غیری کمسنه بیلمدیکی اول جهتدن بو کلام الله
کلامی اولدوغنی بیله حق تعالی عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا بیورمشدر بو
مقدماتدن کندو نبوتنه استدلال ایلیه ذیل آیت کریمه که الا من
ارتضی من رسول دردر محل بحث عظیمدر بو مختصرده بیانه تحمل یوقدر

الباب الثالث فی التوحید

یعنی بو کتاب مستطابك اوچنجی بابی توحیددندر انی بیان ایدر اکر سائل سؤال
ایلسه که توحیدك تعریفی نه‌در وموحدك تعریفی نه‌در بز دیرز که بارك الله
اصابت ایتدك وامر خیره اشتغال ایتدك وخیردن سؤال ایتدك پس توحید
اولدر که الله سبحانه وتعالی حضرتلرینی موصوف اولدوغی جمیع صفاتیله بلسن
یعنی حی وعالم وقادر ومرید وسمیع وبصیر ومتکلم اولمسیله واحد ایدوکنی
بلمکدر کتب کلامیه واصول دینیه ذات وصفات مباحثی ایله مشحوندر والمغله
ترجمه‌دن غیر ایله اشتغال اولنمامق مناسب حال کورلدی وموحد حق سبحانه وتعالی
بو ذکر ایتدوکمز اوصافله موصوف ایدوکنی بیلن کمسنه‌در یعنی حقیقت توحید الله
جل شانه واحد وقدیم اولوب بو حالده وکچمش زمانده وکلجك زمانده زوالی
قبول ایتموب هنوز مکان مخلوق اولمدین مکانسز هر زمانده موجود ایدوکنی وزمان
سابقه‌ده نه کیفیت اوزره ایسه الان دخی اول حال اوزره ایدوکنی بلمکدر ودخی
علم ازلی ایله عالم وقدرت ازلیه ایله قادردر جبال عالیات قاج مثقال اولدوغی
مقدارین وذاتن بیلور اوراق اشجاری وکمیاتنی وقطرات بحاری وعدد حبوب ودوابی
ومواضعنی بیلوب مؤمن وکافر ذکور واناث واحیا واموات نه مقدار ایدوکن
بیلوب وبلمکه قدرتی وار ایدوکنی بلمکدر ودخی کندو کلام شریفی بنفسه ایشیدر
حقیقت ذاتی وهم بشره صیغمز واشیای مخلوقه‌دن شیئه مشابه اولماز تقدیر
وتحدیددن منزه ومبرا وتخمین وتشبیه‌دن عالی ومعرادر خواطر بشره خطور ایدن
خطراتدن مقدس ومقدار ایله تقدیر ومحل ایله تحدیددن منزه‌در زیرا هر
نسنه که وهم انی تقدیر ایده متکون ومقدر اولور وبرنسنه‌یه تشبیه اولنمش
اولور جناب حق بونلرك جمیعندن منزه‌در وهر نسنه که خاطره خطور ایده حق
تعالی اول شیئك خالقی واول خاطره‌نك خالقی ایدوکن بلمکدر پس هر بر مؤمن که
حق سبحانه وتعالی‌یی بو ذکر اولنان اوصافله بیلوب اعتقاد خالص ایله معتقد
اولدی حقا مؤمن وموحد اولدی جعلنا الله سبحانه من العارفین بالله بهدی
الطریق مصنف علیه رحمة الله سبحانه وتعالی بیورر که جمله توحید بر حرف وبر
طریقه‌دن عبارتدر اول طریقه عبد مؤمن قدیمك محدثه مشابه اولمدوغنی
بیلوب وحق سبحانه وتعالی اتصال وانفصال قرب وبعد حلول وانتقال وطبع
ونقشی قبول ایتمدوکنی بلمکدر بوندن صکره بعض کباردن نقل طریقیله دیورکه
بعض علما دیمشلردر خلاصهٔ توحید عبد موحد شویله معتقد اولا که هر نسنه
که وهم تخمین وخاطرده ملاحظه وتصور اولنه الله تعالی حضرتلری اول

تصوّر ايدوكلرك مخالقنى وارد ملحوظ ومتصوّرك خالقى اولوب ذواته مشابهتى
اولميوب صفات مذكوره دن معطّل اولماز ارباب توحيد وعرفان واصحاب علم
وايقانه خفى دكلدر كه بو منقول اولنانك ايكيسى دخى مقدّمات مشروحه نك نتيجه لريدر

الباب الرّابع فى نكت الائمّة فى التّوحيد

يعنى ابواب كتابدن دردنجى باب ائمّهٔ مجتهدينك رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين توحيده متعلّق بيان بيوردقلرى نكته لر ذكرنده در بو باب اون بر
دليله مشتملدر دليل اوّل على اجلّ جليل يعنى امور جليله نك غايت اجلّى اولان
امر كه توحيددر اكا دليل اوّل بودر كه امام شافعى رحمة الله عليه بيوردلر كه بر
كون مدينهٔ غزّه يه عزيمت ايدوب طريقده روان ايكن اوندى نفر زنديق بكا
استقبال قصديله ملاقات ايدوب بندن خالق مخلوقات وصانع مصنوعاتك
وجودنه دليل طلب ايتديلر بن دخى اكر سزه بر دليل شافى ايراد ايدرسم ايمانه
كلورميسز ديو جواب نعم كلهلم ديدكلرنده نصكره ديدم توت يپراغنى كورديميسز كه
طبيعت ولونى ورايحه ده بربرندن تفاوتى يوغيكن ايپك قورده يسه انك
جوفندن ابريشم حرير چيقر ونحل كه آريدر اول يسه آنك جوفندن فيه
شفاء للنّاس بيوريلان عسل مصفّا چيقر مشهور بودر كه نحل ازهار واوددن
يمز لكن مصنّفه اقتفا وترجمهٔ كلامى ايله اكتفا اولى واحرى كوردكده وقوننك
ديشيسى يسه سوت حاصل اولور اركككى يسه حاشا بعر حاصل اولور مصنّف
طبيعيونه خطاب ايدوب ديركه اكر مذهبكز اوزره طبع موجب اولسه بو چوق نتايج
خود يدكلرى ورق بر طبيعتده جمله سندن بر شئ ايجاب ايدوب انلردن حاصل
اولان جميعًا بر نوع اولمق كرك ايدى زيرا حقيقت واحده اقتضا ايتمز الّا شيء
واحد اقتضا ايدر بربرينك ضدّى اولان اشياء متنافره يى اقتضا ايتمز بو
دعوايى ايدن كمسنه دائرهٔ معقولدن خروج ووادئ دروغ بيفروغه دخول
وولوج ايتمش اولور امدى نظر انصاف ايله ناظر اولك كورك بو حالات نتيجهٔ مغيّر
اولمشدر پس معلوم اولديكه شئ واحددن انواع مختلفه نك حصولى عالم وقادر
بر صانعك فعلى ايمشكه تحويل حالات وتغيير ضارّات ونافعات ايدن اولدر
امام شافعى ايتدى بو كلامى ديدكمده فبهت الّذى كفر مضمونى اوزره جمله سى
مبهوت اولوب ديدلركه بر دليل ايراد ايتدكه غايت غريب وبر بيّنه اقامت
ايتدككه فوق الحدّ عجيب پس مؤمن اولوب ايمانلرى غايت حسن اولدى دليل
ثانى امام ابوحنيفه حضرتلرينه بر شخص كلوب وجود صانعه دليل نددر

بيان

بيان ايله ديدكده بيوردلر كه اعجب دلائل بودر كه صلب پدردن رحم مادره
منصبّ اولان نطفه يى بطن والده ده حق سبحانه وتعالى ظلمتك ايچنده خلق
ايدر اول ظلمت بطن انك ايچنده ظلمت رحم انك ايچنده ظلمت مشيمه كه
لسان تركيده اوغلان يتاغى تعبير اولنور بو قدر تدن نصكره اكر افلاطون و
امثالى ظهور اشيايى اقتضاى طبيعته ارجاع ايتدكلرى اوزره هر عورتك
رحمنده بر قالب مخلوق اولوب ولد اول قالبه كوره منطبع اولور ايسه لازم
كلوركه بر عورت يا جميعا اركك طوغوره يا جميعا ديشى طوغوره زيرا حقيقتده
اول قالب مختلف دكلكه ولد مختلف اوله وقتا كه كوررز كه عورت كاه ذكر
طوغورد كاه انثى كاه ايكى وكاه اوچ ولد كتورد كاه ولد كتورمك استر اولماز
كاه ولد كتورمك استر ايكن ولد حاصل اولور كاه اركك استر ديشى اولور
كاه خلافى اولور كاه والد ووالده يه موافق مراد اولمق ايچون انواع معالجات
وترتيب اعمال ومقدّمات ايدرلر ينه اختيار ايتدكلرينك خلافى اولور پس قطعا
معلوم اولوركه بو قدرت باهره بر قادر عالم حكيمك صنع وفعلى ايمش فلاسفه
لا عن علمٍ مكان بعيددن نداء ايدرلر ايمش مصنّف بو محلده افلاطونه بر خيليجه
طعن وتشنيع واطاله وتقريع ايتمشدر افلاطون سقراط شاكرديدر حكماى
سبعه نك آخريدر اثبات وحدانيت حقده چوق خدمتى وار در غاية
ما فى الباب بعض اصولده مخالفتى اولمغله اهل شرع على كل حال انكار ايده
كلمشلردر امام محمد شهرستانى ملل ونحلده رأى افلاطون الهى تعبير ايدوب حكماى
سبعه يى يازدى دخى محلده قوللرينى متأخرين فلاسفهٔ اسلاميه بونلرى يازمديلر
يازدقلرى محلده قوللرين تزييف ايتديلر بر نقلاً تتبّع وعقلاً تعقّب ايدوب
اوائلك وآخر كلماتى بيننده مناظره ومطالعه ده زمام اختيارى مسكا القا
ايتدك ديرز والله اعلم بحقيقة الحال دليل آخر امام شافعى حضرتلرينه
كمسنه دليل توحيددن سؤال ايتدكده بيوردلر بر قلعه كوردم غايت حصين
ومتين ديوارلرى هموار صفحهٔ ملسا قطعا دلك دشك يوق طشره سى ايريمش
كمش كبى ايچروسى خالص آلتون كبى هيچ بو كا ضرر وخلل ترتبى محتمل دكل ايكن ديوا
رلرى قلعه ايچندن بر حيوان چيقدى قولاغى ايشيدر كوزى كورر صوتى لطيف
وار ضرورة بلدم كه طبيعت بو مقوله مخلوق غريب ايجادينه قادر دكل وبو فعل
بر صانع حكيمك فعلى ايدوكنه ترددم قالمدى اول قلعه كه بو صفاتله موصوفدر
يمورطه در وايچندن خروج ايدن حيوان تاوقدر سبحان الله دليل آخر

هارون الرشید امام شافعی حضرتلرینه توحیددن سؤال ایتدیلر جواب
ویردیلر که اختلاف اصوات وتردد نغمات وتفاوت لغات دلیل جلیلدر که
محرك واحد احددر فی الحقیقه امعان نظر اولنسه نیجه بیك آدمی کوردسکز
بر برینه مشابهتی یوق هر برینك صوتی بر کونه بو آثار مؤثر واحدڭ غیری
کیمه میسردر وینه امام شافعی حضرتلری بیوردیلر انسان ترکیب عجیبنده
اولان آتش وآب که جمع اولوب قوام بشر وبنیهٔ انسان مصلحتی ایچون بو
اجزای متخالفه بر برینه تألیف وترکیب اولنمشدر صانع وجودینه دلیل قوی در
دلیل اخر حکمادن برکمسنه دن منقولدر که اکر توحیده دلیل استرسك
زمینه صور که سنك انهارڭی کیم آقتدی واوستکده مخلر مقامنده اولان
جبالی کیم یاپدی واشجارڭی کیم دیکدی ومیوه لرین کیم احسان ایتدی اکر لسان
مقال جهتندن جواب ویرمزسه اعتبار وحال جهتندن جواب خود مقرردر
علما دیمشلر که ایکی شیء هم ساکتدر وهم ناطقدر بری قبر وبری زمان فی
الواقع عین اعتبار ایله ناظر اولان یارانه غایت عیان ونمایاندر که زمان هر آن
لسان حال ایله کویا اولوب دیر که سنك یرکده نیجه سنك کبیلر وارایدی کلدیلر
وکتدیلر سن دخی اخر کیدرسن دنیاده بقا احتمالی محالدر وقبر دیر که سن
دخی برقاچ کون نصکره بکا کلجکسن قادر ایسك عمرڭی هوا وهوسله تلف
ایتمیوب حق تعالینك رضای شریفنه وسیله اولاجق اعماله صرف ایله که واصل
انواع سعادت اوله سن بعضیلر دیمشلر که نه شیلردر اول نسنه لر که هم ساکت
وهم صامت وهم متکلم وناطق ینه کندولر جواب ویرمشلر که اول نسنه لر خبر
ویرن دلیللردر وعظ ونصیحت ایدن عبرتلردر دلیل اخر امام مقدسی حضرتلری
ذکر ایدرلر که کافهٔ آدمیان وجملهٔ عالمیانه صاعقه لر وزلزله لر اولدقده
حق سبحانه وتعالی یه تضرع وتذللری بر وبحرده جوع وعطشدن یا بر ضرورت لازم کلوب
یا بر مهم حادث اولسه درکاه بی نیازه دعا ونیازلری صانع وقادرڭ وجودینه
دلیل کافیدر زیرا مؤمن وکافری کوردڭز بر وبحرده مضطر اولسه اصلا تحیر و
حیره فریاد ایتمز جناب حضرت حق وکریم ورحیم مطلقه فزع ایدر نته کم صبی
عاجز والده سی ممه سنه فزع ایتدیکی کبی ترك طایفه سی محل تهلکه ده یا تکری
دیر هند طایفه سی بالاده دیر طایفهٔ مجوس یا یزدان دیر طایفهٔ عرب
یا الله دیر طایفهٔ عجم یا خدای دیر بوجمله نك حق تعالی یه بالضروره
توحید بالتضرع وافراد بالعباده ایتدکلری دلیل کافیدر شعر

الی الله

اِلَی اللّٰهِ اَهْدِی مِدْحَتِی وَثَنَائِیَا	وَقَوْلاً رَضِیًّا لَا یَبْنِی الدَّهْرُ بَاقِیَا
اِلَی الْمَلِكِ الْاَعْلَی الَّذِی لَیْسَ فَوْقَهُ	اِلٰهٌ وَلَا رَبٌّ سِوَاهُ مُدَانِیَا
فَاَنْتَ الَّذِی مِنْ فَضْلِ مَنٍّ وَرَحْمَةٍ	بَعَثْتَ اِلَی مُوسَی رَسُولاً مُنَادِیَا
فَقُلْتَ لَهُ اذْهَبْ وَهٰرُونُ فَادْعُوَا	اِلَی اللّٰهِ فِرْعَوْنَ الَّذِی كَانَ طَاغِیَا

بو شعر زمان جاهلیت شعراسندن زید بن عمیردن صادر اولمشدر مصنف
هر طایفه زمان ضرورتده جناب حقه التجا ایدر دیدیکی مدعایی اثبات
ایتمك استر جمله دن جاهلیت زمانی که سلطان انبیا مبعوث اولمزدن مقدم در
اول زمان شاعرلرندن زید بن عمیر کافر ایکن بو ابیاتی دیمشدر که توحید
صرفدر بیت اولڭ معناسی حق سبحانه وتعالی یه مخصوص هدیه کوندردم مدح وثنا
ومقبول قوللریمی ومرغوب کلماتمی باقیا قولا صفتیدر لا یبنی لفظنده ضمیر مفعول
محذوفدر یعنی بر قول رضی باقی اهدی ایدرم که دهر اکا وفا ایدرمن زیرا دهر
آزدر الله تعالی حضرتلرینه مدحم چوقدر بیت ثانی معناسی اول الهه که ملك
اعلادر هیچ آنك فوقنده بر اله واکا مدانی اولور آنك کبی غیری بر رب یوقدر
بیت ثالث وبیت رابع غیبدن خطابه التفاتدر ایدر که الها سن اول الله
سن که کمال احسان ورأفت وغایت فضل ورحمتکدن حضرت موسی یه جانب
شریفکدن بر رسول منادی کوندردك وبیوردڭ که هرون ایله ایکیکز فرعون
طاغی یه واروب جانبمه دعوت وطریق مستقیمه هدایت ایدك اذهب وهرون
ترکیبی قواعد نحویه یه موافق دکلدر مکر ضرورت شعر ایله معذرت اولنه یاخود
واو مع معناسنه لطیفه سی اوله امدی مآل کلام زیدڭ فهم اولندی که زمان
جاهلیتده که هنوز دین مبینڭ نام ونشانی یوق اینه الله تعالی یی توحید ایدردی
قال الله تعالی وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَیَقُولُنَّ اللّٰهُ دلیل
اخر امام شافعینڭ طریقیله دخی توحیددن سؤال ایتدکلرنده بیوردیلر که اویور
اویانمق ایله حق تعالی حضرتلرینی بیلدم کاه اویومق مراد ایدردم نوم غلبه ایدر
اویوردم کاه اویومق مراد ایدردم سهر غلبه ایدر اویومغه امکان اولمازدی
دلاوران عالمی نوم بر وجه ایله مغلوب ایدر که اختیاری مسلوب کذلك سهر مرضنه
مبتلا اولان بیك کره سعی ایتسه نومه مجال محال اولور بعض علما دیمشلر که نوم و
یقظه موت وحیات کبیدر اللّٰهُ یَتَوَفَّی الْاَنْفُسَ حِینَ مَوْتِهَا وَالَّتِی لَمْ تَمُتْ
فِی مَنَامِهَا تفسیر شریفنه مراجعت ایله یعنی برکمسنه اویومق استمز ایکن
اویور کذلك موته رضاسی یوق ایکن بامر الله وفات ایلر برکمسنه اولور ایکن اویانمق

استر مع ذلك ضرورى اويانور كذلك موت وحيات دنياده چكدكلرى آلام
وشدايددن خلاص بولور قبرده ارقه لرى اوزره ياتوب حضور ايتمكله حيات
ثانيه يه طلب ودعشلرى يوغيكن بى اختيار بامر الله العزيز الغفار حيوة و
نشور واقع اولور نصوص قاطعه وبراهين ساطعه مدلولاتنه مظهر اولور
ونيجه كمسنه دنياده ضرورت معيشتده اولمغله موتى استر اولماز عمرى طويل
اولوب مرادى ميسر اولماز ونيجه سى معمر اولمق استر ايكن ميسر اولماز نايم كندوى
عالم مثالده زيبا باغچه لرده لطيف ميوه لر وكوزل مصاحبلر ايله كوردكده اول
حالدن آيرلمق ودوشوب قطعا اويانمق استمز در حال تيقظ طارى اولوب اول
حال لطيفدن آيرلدوغندن وكندن عظيم ملول اولور كندويى يالكز ياتدوغى يرده
بولور نه باغ وار ونه باغچه نه ميوه وار نه مصاحب هرچند كه ينه نايم اولوب اول
حاله وصول قصد ايدر سهر غلبه ايدوب خوابه امكان اولماز ذلك تقدير
العزيز العليم دليل آخر حضرت علينك ولد مكرمى حضرت حسن رضى الله عنهما
بيورمشلر كه الله سبحانه وتعالى حضرتلرينى فسخ عزايم ايله بيلدم يعنى نيجه امورده جزم
عزيمت وتصحيح نيت ايدرده ذينه مفيد اولميوب اول عزيمت منفسخ اولوب بامر الله
بوزيلور ونقض همم ايله يعنى همت بوزلمغله بيلدم مثلا نوع بشرك قدرتى اكملى كه
پادشاهلردر اكر برامره همت ايتسلر مادامكه ارادت الله قرين حال اولميه قطعا
مفيد اولمغه مجال يوقدر وضعفا دكانله وار زماننده تحول حالاته بيلدم يعنى
بر كمسنه نقدر علاجه سعى ايلسه ارادت الله اولمايجق كندنجه ضعفى متزايد و
دائره صحت وعافيتدن متباعد اولور واكثر مخلوقى كوردرسن غنايه سعى ايتدكجه
فقره واصل اولور مناصب عاليه يه سعى ايتدكجه خلافى حاصل اولور وهر زمانده
حال بر كونه اولور الحمد لله الواحد القهار دليل آخر عارفلردن بر كمسنه
ديدى كه وحدته دليل ظاهر بو ايتمزمى كه اطبايى كوردرسن لوازم بقاى وجودى رعايت
وحفظ صحتله بدنى مرضدن صيانت ايدر ايكن ينه موته علاج ايده مز امراض
كوردرسن غالب احتمال الموت وانتقال ومتعلقاتى بو كوزيادين ارتحال ايدر در
ايكن بامر الله تعالى صحت بولور بعض كبار علما ديمشلر كه وحدته دليل جليل ملوكك
موته مغلوب وتحت ترابده مدفون ومحجوب اولملرى وفقرانك صحت اوزره حيوة
دنيادن تمتعلريدر بعض عقلا ديمشلر وحدته دليل جاهلك دنيادن كمال
انتفاع وغناسى عاقل وعالمك فقر وفاقه كدن نچكدوكى دردر بو بلاسى تمرمو
مصنفك بو دليلى اول شعردن مأخوذدر **نظم**

كم عاقل عاقل اعيت مذاهبه — وجاهل جاهل تلقاه مرزوقا
هذا الذى ترك الاوهام حائرة — وصير العالم النحرير زنديقا

معناى نظم بودر كه نيجه عاقل وار در عقلده رتبه عاليه يه واصل مضايقه دن
نزه يه كيده جك يرى بلمز نيجه جاهل كه جهلده كاملدر كوردرسن غنى ومرزوق
اوهامى متحير ايدن بو وضعدر عالم فاضلى زنديق ايدن بودر اكر شاعرك اكر
مصنفك مرادلرى بودر كه عاقل عالمك مقتضاى عقل وعلمى بو ايدى كه غنى
اوله جاهل خلافى اوله چونكه عكس كوردز معلوم اولور كه واحد قادرك
تصرفى ايمش اما عارفلر بو مضموندن توحيدى غيرى طريقله اثبات ايتمشلردر
مصنف غفلت ايتمشدر ديمشلر كه حق تعالى عاقل عالمه علم وعقل نعمتن انعام ايتدى
كه سعادت دنيا واخرته سببدر پس انك بر جهتدن انكسارى قالمز كه حق تعالى غنا
ايله جبر ايده اما جاهل نقصانن بالاسنه مبتلادر پس عدل الهى مقتضاسى بودر كه
دنيا غناسى ايله مجبور اوله چونكه حالى بو منوال اوزره كوردز بيلورز كه بو قوللرنه
اولماز بو عدل حكيم عليم معبودك تصرفيدر كه كمال حق وعدل رعايت ايتمشدر
بو معنانك دليل توحيد اولمسى قنى ظاهردر بعض عارفلر ديمشلر كه حق سبحانه
وتعالى حضرتلرينى ليل داج ايله يعنى قراكو كيجه ايله ونهار وهاج ايله يعنى نورانى
كوندز ايله وسماى ذات ابراج ايله يعنى بورجلر صاحبى كوكلر ايله وبحار ذات
امواج ايله يعنى موجلر صاحبى دريالر ايله ورياح ذات عجاج ايله يعنى غريب
وعجيب صوتلر صاحبى شديد يللر ايله وارض ذات فجاج ايله يعنى واسع يوللر
صاحبى يرلر ايله ونردبانسز والاتسز واسبابسز ياپلان طاغلر ايله بيلدم
فى الحقيقه بو دكلرى دليل جليلدر بر حكيم حى وقيوم وجودنه كه قوللرندن
شدتلرى رفع ايدر وبعض علما ديمشلر كه وجود بارى يه شمس نورانى ايله
رعد وبرق صاحبى بولطلر ايله وورقلر صاحبى اشجار ايله وخوف وسرور
صاحبى قلبلر ايله بلدك ظاهر ادله مذكوره بر حكيم خالقه دليل باهره در

الحمد لله كم فى الارض من حكم — تنبى اللبيب عن الايام والقدر
ان شئت فى فلك اوشئت فى رجل — اوشئت فى مدر اوشئت فى حجر
كل يدل بان الله خالقه — لا يستطيع دفاع النفع والضرر

بيت اولك معناسى بودر كه حمد الله ارضده اولقدر غريب حكمتلر وضع بيورمشدر كه
هر برى عاقله الله تعالى حضرتلرينك قدرتلرندن واعداى دينه اولان
ايامندن هر برينه دلالت ايدر پس توحيدده نه ترددده مجال وار بيت ثانى

معناسی دلیلی استر ایسك فلكده استر ایسك ادمده استر ایسك طپراقده استر
ایسك حجرده هر برندن بولورسن بیت ثالثك معناسی بونلرك هر بری دلالت ایدر كه
خالق الله در كندو مخلوق عاجزدر نفع وضرر دفعنه قادر دكلدر ادله
مذكوره مسترشده كوره در معاند قابل علاج اولمدیغی بیانه محتاج دكلدر تم الكلام
پس شمدن كرو عنان قلمی بو وادیده تك ویوردن الیقویالم زیرا نوكابدر كه حدی وغایتی وتمامی
یوقدر

باب خامس عجایب خلق انسان بیاننده در

تحقیق بلك وآكاه اولك ای معاشر مسلمین كه حق سبحانه وتعالی انسانی صورت عجیبه
وخلقت بدیعه اوزره ابداع ایلمشدر جمله دن عقلی ایله بیلور وبصیرتی وادراكیله
حفظ ایدر لسانی تكلم ایدر الی آلات اشیاده استخدام ایچوندر الی ایاق سعی وسیر
ایچوندر الی كوز دنیایی مشاهده ایچوندر معده هضم ایچوندر كبد غدایی طبخ
ایچوندر طحال مجتمع اخلاط سوداویه اولمغله موضع فكردر بغرسقلر فضول
مأكولات ایچوندر فرج اقامت نسل ایچوندر ذكر انك آلتیدر فتبارك الله احسن
الخالقین ودخی آدمده باش خلق ایتمشدر كه اشرف اعضادر حتی دیرلر كه رأس
انسان جمله حواسك صومعه سیدر ومواد رأس قلبدندر وحق تعالی اعضای
انسانده بعضی تك وبعضی جفت خلق ایتمشدر اعضای انساندن فرد اولنلره
وضع اولنان الفاظ مذكردر زوج اولنلره وضع اولنان مؤنث سماعیدر
اكرچه مصنف كلیت دعوی ایتمش اما كتب لغتده بعضی مستثنادر جمله دن رأس
فرددر انكله اكتفا ممكن اولدیغیچون فرد مخلوق اولدی زیرا حق سبحانه وتعالی
الی باش خلق ایلسه فایده سز زیاده اولوردی لكن الی وایاقلری ایكیشر خلق
ایلدی زیرا هر بری اخرك اعانتنه محتاجدر آدمك الی وایاغی بر مخلوق
اولسه اتمام حاجتنه قادر اولمزدی امام صادق رضی الله عنه بیورمشلردر كه حكیم
مطلق انسانده برقاریش یرده دورت جوهر خلق ایتمشدر اول جواهردن بری كوزلر
صویی مالحدر یعنی طوزلودر اكر ماء عین طتلو اولسیدی كوزلر اریمك لازم در
كلوردی زیرا شحمیدر یعنی ایچ یاغنه مغلوبدر طتلو صوده ایرر كورمزمیسك
یاغ مومی تیز یا مسود ایدر طوزلو قودلر وبعض اشیا متعفن اولمامق ایچون ملح
وضع ایدرلر ایكنجی جوهر قولاقدر انك صویی آجیدر اویله اولمسه بعض
هوام كه بوجك وجانور مقوله سیدر قولاق ایچنه كیروب ضرر ایتمك مقرردر
ایدی صوینك آجیلغی مانعدر حتی بنی آدم نوم سببیله اشتها در تمام بولمشدر
قولاق ایچنده مجتمع ومنجمد اولان چركابی خلال ایله چیقروب بر آدم یلدسلر

سبب هلاك اولوردی اوچنجی جوهر بورون دلكلریدر بورونك صوینده
حموضت واردر یعنی اكشیدر بوندن مقصود رایحه استشمام منه واستنشاق
هوایه وتنفس واستراحته معین ومساعد اولمقدر طوزلو صو سبب صلابت
ماء حلو سبب رخاوت اولدیغی ظاهردر جوهر رابع اغزدر انك صویی
طتلودر تناول طعامده سبب استنكاف اولمامق ایچون طتلو خلق اولنمشدر
امدی بن صفات بشریه دن تنزیه ایدرم اول اللهی كه انسانی برات پاره سیله
نطق وبیان صاحبی ایلدی وبر مقدار ایچ یاغیله اهل نظر ایدوب حقایق
اشیایی كماهی كوستردی وبر كمك پاره سیله صاحب سمع ایدوب نغمات
واصواتی اسماع وتفهیم ایلدی خلق انسانده بو ذكر اولنان اغربدر كه حق
سبحانه وتعالی رحم مادرده ادمی اوچ ظلمتده تصویر ایلدی بری ظلمت بطن
بری ظلمت رحم بری ظلمت مشیمه در كه بوندن اقدم ذكر اولنمشدی اول ظلمتلرده
ومكانده تصویر ایلدیكی كوزدمز آكا ایرشمز مع ذلك بو مخلوق لطیف مستقیم
عیب وخللدن بری وجود كامل ظهوره بولدی اكر حق تعالی انسانده ایكی لسان
خلق ایلسه من غیر حاجة زیاده اولوردی وعندندن غیری اول لسان ایله تكلم انسانه غایت
ثقیل اولوردی افصاح مراد واظهار ما فی الفؤاده امكان اولمزایدی زیرا
شوندن خالی دكل كه یا بری ایله تكلم ایلیه یا ایكیسی ایله تكلم ایلیه بو صورتده
دخی یا هر بری ایله بر سوز سویلیه یا ایكیسنك دخی سوزی بر اولیه پس بری ایله
تكلم ایلسه بری معطل اولوب لغو اولمق لازم كلوردی اكر ایكیسی دخی سویلیوب
سوزلری بر اولورسه ایكیدن بری لغو اولوردی زیرا بری ادای مراده كافی
ایكن لسان اخره نه حاجت قالوردی واكر هر بری آخرك منطوقنه مخالف بر كلام
نطق ایدرسه سامع فهم كلامده اضطراب چكوب اول مراد متكلم ندر وقنغی
لساننك ادا ایتدوكیدر دیو متحیر اولوردی پس لسان واحد كافی اولمغله ظهور
خلق انسان بو منوال اوزره اولدی بو معناده ندر كه عارفلر دیمشلردر ما فی الامكان
ابدع مما كان یعنی دائره امكانده بو وجود ظهور بولان نشئه دن اعجب وطرز
دخی یوقدر اكر اولسه اول منوال اوزره خلق اولنوردی ودخی عالی ومنزهدر اول
الله كه بول وغایط ایچون مجاری ومنافذ خلق ایدوب اول منفذلردن بول
وغایطی دفع ایتمكله قلبه انشراح ویردی واول مجرالر ایچنده بو عملی خلق ایتدی كه
بول وغایطی ضبط ایده زیرا دائما جریان اوزره اولسه آدمك عیشی منغص اولوردی
ایدی سلس البول مرضنه مبتلا آدم كبی دائما جاری اولسه حال انسان مكدر

اولوردی عسر بوله مبتلا اولور آدم کبی و بعد قضاء الحاجه بول و غایطی سد
و امساکه قوت خلق ایلدی حتی دیمشلردر که دفع بول و غایطه منفذ اولمسه
فضول طعام بدن انامده متصل طورسه عمری غایت آز اولوردی و ظاهر
بودر که حسن تدبیر منزلدندر که حاشا منزلک خلاسی اول اوک اسفل
مواضعنده خلق ایلدی حق سبحانه و تعالی اغز یاردی یعنی توکروکی حلقده
خلق ایلدی و دایما بو غزه اجرا ایدوب آقتدی تا که بوغز قورومیه اگر توکرک
اولمسه آدمک اغزی و بوغزی قوریوب ما بین شفتینه حرارت مستولی اولمغله
هلاک انسانه مؤدی اولوردی مصنف بو محلده بو کتابی نامنه تألیف ایتدوکی
ممدوحنه و عموما عقلای عالمه خطاب ایدوب دیر که ای معشر عقلا و ای معالی
صدری و ای فلک ریاستک بدری جمله کز فکر و تأمل ایدک اولا سزده اولان نعمت
حفظ و فهمه نه نعمت جلیله در اگر نوع انسانه حفظ و فهم و اذعان احسان اولنمسه
عیشی تلخ اولوب له سن و علیه سن ویردوکی آلدوغنی بلیوب حفظ مال و منال
ضبط اقوال و افعاله قادر اولمیزدی و کندویه احسان ایدن آدمله اسائت ایدن
آدمی تذکر و فرق و تمییزه مهتدی اولمزدی کذلک بونک خلافنده نسیان یعنی
اونوتمق نعمتی نه نعمتدر اگر نسیانده حق تعالی حضرتلرینک نه لطف عظیمی اولدوغن
ملاحظه ایتسک اکثر اوقاتک مخصوص اولان نعمت شکرینه مصروف اولوردی
زیرا انسان فقیره نعمت نسیان احسان اولنمامش اولسه ایتدوکی معاصی
خاطرندن کیتممکله هیچ بر لطف حق ایله متسلی اولمغه مجال اولمزایدی و هیچ
تأسف و تلهف و ندامتی نهایت و تحسر و تأثر و انکساری انقضا و غایت
بولمزایدی بو نعمتی دخی ملاحظه ایله که حق سبحانه و تعالی نوع انسانه مخصوص
حیا نعمتی ویرمشدر سائر اشیا بو نعمت و بو عنایته مظهر اولمامشدر حیا
نعمتی اولمسه کمسنه مهمان و مسافرینه ضیافت و تعظیم ایتمزدی و عهده لره وفا
اولنمزدی کمسنه کمسنه نک حاجاتن قضا ایتمزدی انسان امر حسنی ترجیح
و اختیار ایدوب امر قبیحدن تحاشی و اجتناب و فرار ایتمزدی بو محسنات
مذکوره جمله نعمت حیانک نتایجیدر و جناب حق و فیاض مطلق اجلی کرم سویه دخی
نه نعمت جلیله در ملاحظه ایله اگر انسانه مدت حیاتنی و مقدار عمرینی جزما بله
ایدی عیشی منغص اولوب دنیادن حظ و بهره یه مجال اولمزدی زیرا حال آدمی
ایکی حالدن خالی دکلدر یا عمری قصه اولدوغنه علم تحصیل ایده یا اوزون اولاجغنه
علم تحصیل ایده اگر عمری قصه اولدوغن بیله ایدی اول آدمه دونر ایدی که مالی دنی

مواضعنده اوله یعنی غایت مخفی
و مستور محلده اوله که غیره مطلع
اولمیه پس حق سبحانه و تعالی
حضرتلری دخی بویله جه ایدوب
خلا ایچون مهیا اولنان منفذی
بدن انسان بناسنک اسفل
صح

دخی

اولنمش وجودی هلاک که مشرف اولمش شمدی قتل اولنمق اوزره در هیچ حیوة دنیادن
ذوق و صفایه واصل و بو نشئه ده مال و بنوندن بر نسنه حاصل اولمیوب همان
موته منتظر رحلته مترقب طورمق لازم کلوردی اگر بو مقدار عمر طویل اولاجغنه
علم تحصیل اتسه طول عمر خصوصا فی زماننا نه مقدار اولمق وار بین الستین
و السبعین قتی باشی در و اللو آدمه میسر در مع ذلک بو قدرجه معمر اولاجغن بلسه
طول عمرینه اعتمادا نفس اماره مقتضیاتنه حکم ویروب تمام دنیایه انهماک ایله
کندوینی عرضه هلاک ایدوب سویلتسک عمرم مساعده واردر بر از زمان نفس
مراداتن کوره لم دنیادن حظ آلالم بعده موت قریب اولدقده توبه ایده لم ان شاء الله
دیمک مقرر اولوردی بو آکی طریقه بله حق تعالی رضا ویرمیوب مذهب مختار
بو اولدیکه انسان نه یأس مطلقده اوله نه غفلت محضده اوله بین الخوف و الرجا
دنیاده طریق حلالدن صفا و دایما درگاه اعلاسنه تضرع و رجاده اوله بو نعمت
اجل کیم اجل منافعندندر بوندن صکره حق تعالی دنیا اوزره عباده عنایت معتادی
ایچون تهیئه و اعداد ایتدوکی اشیایی دخی ملاحظه و تأمل ایدک طبراقی بنا ایچون
دمر صناعات ایچوندر هر صنعت دمره موقوف اولدوغی معلومدر اغج و تخته
کمیلر ایچوندر باقر اوان ایچون کمش و آلتون معامله خلق ایچوندر جواهر ذخیره
اکابردر حبوبات غدا ایچوندر میوه لر تفکه و ترفه ایچوندر لحوم اکل ایچوندر
انواع مأکله معیندر و روایح طیبه تلذذ ایچوندر ادویه و معالجات تصحیح
بدن ایچوندر و حیواناتن بنوب یوکلتمک ایچوندر اودون یاقمق ایچوندر چایر
و چمن اول حیواناتک بقاسی ایچوندر مسک و اذفر و عود و عنبر استشمام ایتمکله
جانه صفا و غدا ایچوندر مصنف بو محلده ایتدی امدی معلوم اولدی که جنس
نعم جلیله الهیه یی عد و احصا مراد ایتسک اصلا صایمغه و حسابه کتورمکه
مجال و امکان یوقدر اگر بو بابده بتون بتون کتابلر دخی تألیف و تصنیف
ایدرسک قال الله تعالی وان تعدوا نعمت الله لا تحصوها

تنبیه
صح

باب سادس جناب عزت حقنده داخل عالم و خارج عالم تصورینی منع بیاننده در

معلوم اولا که طائفه ملاحده لعنهم الله علی حده عوام مسلمین و ضعفای
مؤمنینی بو مسئله ایله اغوا و اضلال و عقیده لرنده تشویش و اخلال ایله باعث
اولوب دیمشلردر که حق سبحانه و تعالی حضرتلرینی نیجه بیلمک قابلدر ظاهر حق
تعالی نه بو عالمک داخلنده در نه خارجنده در بو محلده مدعای باطللرینی اثبات
صددندن بو آیت کریمه یی سوق ایدرلر حق تعالی بیوردمدیمی که و ما قدروا الله

حق قدره یعنی عباد حق تعالی حضرتلرینی حق علمیله بیلمدیلر امدی معلوم اولدی که
عقل جهتندن حق سبحانه وتعالی معلوم اولماز ایمش بزم مذهبمز اودر که معرفة الله
بر معصومه محتاج اولدی که اول معصوم بیله و بزه تعلیم ایده مثلا حضرت سرور
انبیا علیه افضل التحایا و بعده وصیسی دکلری که حضرت علیدر و هر تاریخده مثلا
شمدیکی حالده بر معصوم واردر معرفة الله اکا مخصوصدر اول بزه تعریف و
تعلیم ایدر دیوب ایچلرندن بر شخصده بو ادعایی ایدوب اندن واصل معرفت
اولوردز والا من جهة العقل حق سبحانه وتعالی معلوم اولماز دیرلر مصنف
بونلره جوابنده دیرز که هر کیم بو دعوایی ایده که معرفة الله محالدر غیر معقولدر
بونی مذهب اتخاذ ایدوب بو کلامی تفوه ایده انک کلامی دخی سزک کلامکز
کبی الحاددر زیرا کتاب الله وسنت رسول الله ویوز یکرمی درت بیک پیغمبرلرده
سوزلرینه مخالفدر بلکه مقتضای عقله دخی مخالفدر علی الترتیب بونلره
مخالفتی بیان ایدهلم انشاء الله تعالی اولا کتاب الله مخالفدر دیدکمز حق
سبحانه وتعالی کتاب جلیل الشاننده بیوردیلر می فاعلم انه لا اله الا الله
واعلموا ان الله مولیکم پس اکر معرفة الله ممکن اولمسه حق تعالی امر ایدر می ایدی
هیچ حق تعالی محال ایله امر ایدر می لا یکلف الله نفسا الا وسعها بیوردیلر می
هیچ شرع شریف مقتضای معقوله مخالف اولور می عقل تکلیف بالمحالی تجویز
اتمز ایکن شرع مطهر ایدر می هیچ آدم اولادندن بینا اولنلره حق تعالی نظر
ایتمه دیر می اعمایه دخی نظر ایتمه دینلمز زیرا امر لغودر هیچ بونلره تکلیف محال
اولور می سنت انبیای عظامه مخالفدر دیدکمز ظاهر بو کلامدن انبیا ومرسلین
صلوات الله علیهم اجمعین جمیعا خلقی جانب حقه دعوت ومعرفة الله ارشاد
وهدایت مصلحتی ایچون کلمشلردر اکر معرفة الله ممکن اولمز ایسه ارسال رسل عبث
اولمز می ومعقوله مخالفدر دیدکمز ظاهر هر صنع بر صانعدن لابددر شمدی
الکه بر مصنع شیء الکسک اول متبادر اولان بونک استاد وصانع ومحدث
وواضعیدر عالم دخی مصنوعاتدن اولمق مقرر بر مصنوع غیر بلوه مخالف
اولوب محتاج اولمامق غیر میسردر معلوم اوله که بونک دخی بر صانعی وار دیمکز
الله تعالی حضرتلرینی بو طریقله بیلورز مصنف ایدر بز که الحمد لله عقل وعلم
وعرفان صاحبلری یز حق تعالی حضرتلرینی بادی فکر ونظرده بیلورز
مثلا بر کمسنه صحراده بر قصر دقیق ومحکم البنا کورسه اول آدمک خاطرینه
خطور ایدر می که هیچ بونک بر صانعی اولمیوب همان کندو کندی یاپلمشدر دیه

اکر ایدرسه

اکر ایدرسه اول آدم انسان اولماز بلکه مجنون ولا یعقل اولور انی بیمارخانهیه
قیوب علاجه محتاج اولدوغنه حکم ایدهرز امدی دنیا صحرالرندن بر صحراده
بر بنا فاعلنه دلالت ایدیجک بو عالم بو ترکیب عجیبی وطرز غریبی ایله اولطاش
وکرج ایله بنا اولنان قصردن اشاغه می اولدی که اول بنای جزوی فاعل وموجدنه
دلالت ایده بو عالم کلی صانعنه دلالت ایتمیه ظاهر بودر دیمکز کلام واضحدر هیچ
انکاره مجال یوقدر بوندنصکره ملاحده ملزم اولوب دیرلرسه که نه عجب
بز حاشا عالمک صانعی یوقدر دیمزز کرچک صانعه مصنوعدن استدلال ممکن
الله تعالی واردر لکن الله تعالی حضرتلرینک نه کیفیتی اوزره اولوب نه مکانده
اولدوغنی بلمزز معرفتدن مرادیمز بودر عالمک داخلنده میدر خارجنده میدر
دیو دعوای غلطهیه دوشرلر ایسه بز بونلره جوابده دیرز که ای مخذوللر بو ابلیس
تلبیساتندندر اول معرفة الله دن بحث ایدرکن بفضل الله مغلوب ومحجوب
اولوب کیفیت معرفتنه کتدیکز کیفیت کیف دندر کیف وصفدن استفهامدر
کیفیت نجهلک دیمکدر اینیت این دندر این مکاندن استفهامدر اینیت
قندهلک دیمکدر بو صددده کلام ملاحدهیه دیرز ای احمقلر چونکه وجود باری
تسلیم ایتدیکز حق تعالی حضرتلرینک نجه کیفیتن دعوی ایدوب اول کیفیتله بیلمک
استرسز حاشا انده کیفیت متصور دکلدر نجه اینیت اثبات ایدوب مکانن
بیلم دیرسز که معاذ الله انده اینیت تصوری خیال محالدر تعالی الله عن
ذلک علوا کبیرا امدی اول وصفلر که حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه نسبت محال
اوله اول معقوله وصفلر ایله حق تعالی صفتلنور می بو محال دکلیدر بو کیفیت
واینیت دیدوکک مخلوقه کورهدر هیچ خالق شانندن تصور اولنور می کلدک
اول بر مغلطه کره دیرسز که حق تعالی عالمک داخلنده میدر خارجنده میدر
بو سؤالک جوابنده دیرز که بو سؤال نفسنده محال قبیلندندر زیرا بو سؤالی ایدن
آدم ایکیدن خالی دکل اولا کورهلم عالمک حادث اولوب بر صانع قدیم بونی
خلق وایجاد ایتدوکنه اقرار می ایدر ظاهرسز انکار ایدهمدیکز وجود صانعی
تسلیم ایتدیکز ثانیا اکر بو سائل قائل اولمیوب انکار ایدوب بو عالمک محدث وموجدی
یوقدر کندو کندی اولوبدر دیر ایسه هیچ آنکله سوزیمز یوق زیرا بالاده تحریر
اولنان مقدماتدن مجنون ایدوکی ثابت اولدی مصرع حال مجنونی تو لا یسئل عما یفعل
اکر مقر اولوب عالم حادثدر صانعی واردر دیر ایسه اکا دخی دیرز که پس جوابه
حاجت قالمدی زیرا عالم ندر کل موجود سوی الله یعنی ذات باری دن غیری هرنه

موجود وار ایسه اکا عالم دیرلر ظاهر بو محلده شبهه دکل یا نیجه ممکن اولورکه ذات
باری که قدیمدر ازلی وابدیدر احددر صمددر بو حادث اولان عالمه ماده پس و
ایجاد ایتدوکی اشیایه مشارک ومجانس اولوب داخل عالمده اوله خارج عالم
دیر ایسک ظاهر اول عدم محضدر نیجه دیمک اولورکه ذات باری عز شانه وعظم
سلطانه عدم ایچنده اوله پس بو مقدمات نتیجه ویردیکه بو سؤال محال اوله قطعا
ایرادنه وجه اولمیه حاصل کلام مذهب صحیح وکلام صریح وجواب معقول
مختار ومقبول بو سوزدرکه دیرز حق سبحانه وتعالی واجب الوجوددر عالم
موجود اولمزدن اول موجود ایدی وموجودی واجبدر یعنی ذاتی وجودنی
اقتضا ایدر هیچ بر زمان تصور نه امکان یوقدرکه اول زمانده اول سبحانه
موجود اولمیوب بعده اوله نعوذ بالله حق سبحانه وتعالی موجود ایکن دخی عالم
ومکان وتقدیر مکان یوق ایدی حق سبحانه وتعالی ایچون مکان متصور دکلدر
وتقدیر مکانه دخی امکان یوقدر چونکه خلق عالمدن اول موجود ایدی پس خلق
عالم ایتدکدنصکره دخی حال بو منوال اوزرهدر کان الله ولم یکن معه شیء
والان علی ما کان اولدن نه ایسه ینه اویله در اول تقدیرجه داخل عالم
خارج عالم دیمکه طریق قالورمی بو دیدوکک دخول وخروج تغیره متعلق
تغیرلر دخی حدوثه راجعدر اشیاء حادثه اماراتندندر واجب الوجود
حقنده بو تصور قصوردر آنک تغیری محالدر بو اصلدن لایح وظاهر
اولدیکه عالم مکاندن عبارتدر مکان جوهردر حدود قبول ایدر جهات
سته یه محتاجدر جوهر وعرض مخلوقدر حق سبحانه وتعالی خود محدود دکلدر جنس
جواهردن جنس اعراضدن دکلدر حاشا پس ظاهر ومبین اولدیکه داخل
عالم خارج عالم وصفیله متصف اولمسی محال ایمش والله اعلم

باب سابع مکلفه اعتقادی لازم اولان نسنه لرک اقلی ندر انی بیان ایدر

معلوم اولسونکه مکلفه اعتقادی لازم اولان مراتبک ادناسی بودرکه عبد
مکلف نفسینک حادث اولدوغن وجمیع عالمک اکر جواهر واکر اعراض که اول
کتابده تفصیل اولنمشدر جمله سنک حادث اولدوغن بیله وبونی دخی بیله که
بو جمله عالمکه واقع اولمشدر بر خالق صانعک اثریدر که بونی احداث
وعدمدن وجوده اخراج ایتمشدر وبو مخلوقاتک بر آزینی اعیان یعنی قایم
بالذات ایتمشدر بر آزینی اعراض یعنی قایم بالغیر ایتمشدر مثلا انسان
جوهردر عیندر بونک اقلغی وقره لغی کوزلری وقاشلری سیاهلکی سبحا

وکرمی بخل وصفتی علم ومعرفتی جهل وقباحتی بو مقوله لر عرضدر وبوکا دخی
معتقد اوله که صانع واحددر قدیمدر الی الآن وجوددن زایل اولمامشدر
دایما موجوددر وفیما بعد الی الابد وجوددن زایل اولمسه کرکدر ینه کما کان
فی جمیع الازمان موجوددر معدوم وفانی اولماز اول باری اوزرینه
تغیر وانتقال وتحول وارتحال جایز اولماز واول ذات سامی صفات
جوهر وعرض وجسم وصورت وجسد دکلدر حرکت وسکون وغم وفرح
وسهو وغفلتله تصور اولنور مقوله سندن دکلدر کیفیتله تصور
اولنماز اینیتله تفکر اولنمز احداث محدثات وایجاد مکوناتده
واحد ومنفرددر هیچ اندن غیری خالق یوقدر ذات شریفنده اعتقاد
اقلی بو مرتبه لازمدر دکلدر صفات جلیله سنه بوکا دخی معتقد اوله که
حق تعالی حضرتلرینک صفات قدیمه سی واردر قدرت وعلم مثلا حق سبحانه
وتعالینک حیاتی بلا روحدر بلا نفسدر جمیع مقدوراتنه قدرت قدرت
واحده ایله در جمیع مسموعاتی سمعی ایله احاطه ایدر جمیع مرئیات ومبصراتی
کورر وذات شریفنی کورر کلامی ازلیدر صفت قدیمه سیدر ذات سامی
صفاتی ایله قایمدر وحق سبحانه وتعالی قوللرندن استدوکی هدایت واستدوکی
اضلال ایدر وحق سبحانه وتعالیدن غیری بر فرد نفع وضر ایصالنه قادر
دکلدر ضار ونافع انجق اولدر وبو ذکر اولنان اشیایی بیلمک واجب ولکن
قولک عقلی جهتندن قدرت واستطاعتیله مشروطدر عقلی اولمیوب فهم
وادراکه طاقتی اولمیان خارج مبحثدر ومخلوقدن بر فردک حق سبحانه
وتعالی اوزرینه حجت وغلبه وحکمی یوقدر حاکم انجق حق سبحانه وتعالیدر حکم وامر
انکدر له الحکم والیه النشور وبوکا دخی معتقد اولمق کرکدرکه بعثت انبیا
صلوات الله علیهم اجمعین جایزدر وحضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم
حق تعالی حضرتلرینک رسول حقیدر معجزات صادقه آیات فایقه ایله کلمشدر
شریعتی تا قیام قیامت مؤبد وباقیه در واجماع امت حقدر لا تجتمع امتی
علی الضلالة ما رآه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن بو مرشددر ویوم
قیامتده جنت ونار ومیزان وصراط وحساب وقبرده سؤال ملکین و
مستحق عذاب اولنلره عذاب قبر ویوم عرصاتده عصاته شفاعت حقدر
بونلردن بونده برکمسنه نک که شک وشبهه سی اوله کافردر وبوکا دخی
معتقد اوله اولا حضرت سرور انبیادن صکره امامت حضرت ابوبکره در بعد

حضرت عمرك بعده حضرت عثمانك بعده حضرت علینك حقلری ایدوكنه
معتقد اولانلردر باطنیه دیدكلری طائفه وتناسخیه وجارودیه مرتدلر
كافرلردر طائفهٔ مجوسدن اشددر طائفهٔ باطنیه بالایی كتابده تعریف
وتوصیف اولنمشدر تناسخیه دیدكلری طائفه نك معتقدلرنده نیجه كلمات
باطله لری جمله دن ارواح اجساده تناسخ ایدر بر شخصدن بر شخصه انتقال
ایدر دنیاده بر بدندن كوردوكی راحت وتعب وسعت وزحمت ونصب اول
بر بدنده ایدوكی اعمالك جزاسیدر جنت وجهنم بو ابدانده در اعلای
علیین مرتبهٔ رسالتدر اسفل سافلین بیلادن اولن طبقه سنه تنزلدر دیرلر
ودنیاده بعض حمالكده بوت پیران اثبات ایدرلر طائفهٔ مجوس آتش خانه
پیدا ایدوب ناری تعظیم ایدكلرینه بعض جوهر شریف علوی در دیو بعض
حضرت ابراهیمی یاقمدی دیو بعضی دنیاده تعظیم معادده سبب نجات اولور
دیو تعلیل ایدرلر تناسخیه دخی بونلر اثرینه ذاهب اولمشلردر حاصل كلام
مصنف عبد مكلفه لازم الاعتقاد اولان اشیانك اقلی كه بیانن ایتمشدر
بو جمله دن بعضنه تناسخیه معتقد اولمدقلری ایچون بونلری رد ایتمشدر
جارودیه ابو الجارود اصحابیدر معتقدلری بودر كه سلطان انبیا علیه اكمل
التحایا كندولرندن صكره امامت حضرت علینك حقی اولدوغنی تعیین
بیورمشلردر نهایت حضرت علینك وصفیله بیوردیلر اسمیله بیورمدیلر صكره
اصحاب كرام تقصیر ایدوب اول وصفی بیلمیوب موصوفی بولمیوب حضرت ابو بكری
نصبه اقدام ایلدیلر دیوب اكفار اصحابه وابنیایه تجاسر واجترا ایدرلر

باب ثامن افتراق امت بیاننده در

اهل قبله دن اولان امت یتمش اوچ قسمه منقسم اولمشلردر بو عبارت مشهور
والسنهٔ عالمیانده مذكوردر بونلرك ایچندن اهل حق اولان سنی اشعری
اولان قومدر كه جمله مز اول امتدن اولمغی دعوی واول زمرهٔ عالیه ده محشور
اولمغی رجا ایدرز سنی سنیهٔ نبویه یه منسوب دیمكدر اشعری ابو الحسن
اشعری یه منتمی دیمكدر اعتقادیاتده شافعیه نك مقلد و متبوعیدر
حنفیه نك اعتقادیاتده رئیسی ابو منصور ماتریدی در مابینلرنده فروع
مسائلده اختلافات جزئیه وارددر محلنده بیان وتفصیل اولنمشدر ملا سعد
الدین شرح مقاصدده والمحققون من الفریقین لا ینسب احدهما الی البدع
والضلالة بیورمشلردر انلر دخی اشعری دیمك اصحاب كرامدن ابو موسای اشعری

حضرتلری

حضرتلری اولادندن اولدوغیچون در اشعر بر ادم لقبیدر صاچ ایله طوغمشدر
اولادی یمن ده بر قبیله اولوب حضرت ابو موسی انلردن اولمغله اشعری دینلمشدر
امام محمد شهرستانی بیوردیلر عجایب اتفاقیه دندر رئیسمز ابو الحسن اشعری
مذهبینی هر نه تقدیر ایتدیلر ایسه عینی ایله جد بزرگواری ابو موسای
اشعری حضرتلری اویله تقدیر بیوردیلر ایمش تفصیل مذهب اهل سنت وجماعت
مقدم اجمالی اولنمغله بو محلده اعاده یه حاجت یوقدر فوای رسول الله ایله
اهل حق اولان بو طائفه اولدوغی مقرر ومحقق اولوب باقی یتمش ایكی اصحاب ضلال
ایدوكی محل قیل وقال دكلدر اول یتمش ایكیدن طائفهٔ اولی غلات معتزله در غلات
غالی جمعیدر غالی متجاوز دیمكدر بونلر حدودن حقدن خروج ایتمشلردر مثلا
اثبات توحیدده تعدد قدیمدن فرار سوداسیله صفات قدیمهٔ قدسیهٔ الهیه یی
نفی وانكار اختیار ایتمشلردر مصرع كلا طرفی كل الامور ذمیم
هر امرده افراط نامعقول وتفریط غیر مقبولدر تفصیل مذهبلری وسبب
تسمیه كتب كلامیه ده مذكوردر طائفهٔ ثانیه مشبهه در جناب حقه اثبات
مكان واعضا ایدوب واجسامه تشبیه ایتمشلردر اوچنجی قدریه در نفسلرینه
قدرت اثبات ایدرلر وهر قول ایتدوكی فعلینك خالقیدر دیرلر دردنجی
مجبره در جبریه دخی دیرلر قولدن قدرتی نفی ایدرلر هر قباحت كه عبددن صدور
ایدر مدخلی یوقدر پس مؤاخذه نك نه وجهی وار دیرلر بونلرك ایكیسی دخی افراط
وتفریط ایتمشلردر الحمد لله مذهبمز بودر كه لا جبر ولا تفویض بل الامر بین
الامرین یعنی نه جبر وار در نه تفویض مطلق ایكیسی اورتاسنده بر مرتبه دخی
وار در اختیار جزوی در دیدكلری ایدر بشنجی مرجیه در ارجا تأخیر در مرجیه
تأخیر ایدیجی طائفه دیمك اولور زیرا كه بردن كناه ایشلیان آدم نه اهل جنتدر نه
اهل ناردر حكمی یوم قیامته تأخیر اولنور دیرلر اول سببدن مرجیه دینلمشدر
بعض اقوال دخی وار در تفصیله تحمل محل یوقدر بونلر ایمان وعمله متعلق مسائلده
اهل سنت وجماعته مخالفت ومسائل امامتده خوارجه موافقت ایتمشلردر
آلتنجی خوارجدر امام حق اوزرینه خروج ایدنلر در جمله دن حضرت علی اوزرینه
خروج ایدوب بزی معاویه طرف كتاب الله ه دعوت ایدرد سن سیفه دعوت
ایدرسن دیمشلردر یدنجی نجاریه در حسین بن محمد نجار اصحابیدر نفی
صفاتده معتزله یه موافقت ایتمشلردر سكزنجی جهمیه در جهم بن
صفوان اصحابیدر اواخر بنی امیه ده مروده مقتول اولمشدر بونلر دخی

معتزله یه نفی صفاتده موافقت ایدوب حق سبحانه و تعالی یه علوم حادثه
اثبات ایتمشلردر طقوزنجی روافضدر شیعه دیدکلری بدر روافض اولی
عسکردر که قایدلرینی ترك ایدهلر رافضه بونلردن برفرقهدر محمد شیرو د
اباید قاموسده رافضه شیعهدن برفرقهدر زید بن علی یه تابع اولوب
شیخیندن رضی الله عنهما تبری تکلیف ایتدیلر ابا ایدوب جتمك و زیرکی
ایدیدی پس زیدی ترك و رفض ایتدیلر نسبت رافضیدر خواجه محمد پارسا
فصل الخطابده شیعی برجنسدر تحتنده درت نوع واردر امامیه زیدیه
کیسانیه غلاتدر اسماعیلیه دخی بونلردندر و برشیعه کسر شین ایله
هرکسك اتباع و انصاریدر عرفا حضرت علی و اهل بیته محبت دعواسنده
اولنلره اسم خاص اولمشدر بونلر امامت حضرت علی یه قایللردر تلبیس
که ایدرلر که سلطان انبیا دفع خلاف و تقریر وفاق ایچون کلمشدر هیچ اولوردی
دنیادن مفارقت ایتدکده امر امتی مهمل و مشوش قویوب کیده ظاهر آخرته
فراغ قلب ایله کیتمکه انتظام احوال امت ایچون تعیین امامدن اهم برامر
یوغیدی دیوب تعریضا و تصریحا تعیین بیوردقلرینه بعض ادله ایراد ایدوب
بو بهانه ایله کبار صحابه یی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ظلم و عداوته
نسبت ایدوب طعن و اکفاره اقدام ایدرلر حق سبحانه و تعالی قرآن عظیمده
انلرك جلالت و قدرلرینه و عدالتلرینه و سعادت رضای شریفلرینه
واصل اولدقلرینه شاهد انزال ایتدوکی آیات بیناتی تأویل و انکار و سلطان
انبیادن بو بابده وارد اولان احادیث شریفه یی معنای آخره حمله اصرار
ایدرلر نعوذ بالله اونیجی حروزیه در حروذ کوفه قربنده بر موضعدر
بوقوم اول موضعده نازل ایدیلر مبالغه ایله عبادت و متصل بونلرنده
مصحف شریفی کتوروب تلاوت ایدرلر ایدی بامر الله نهروانده حضرت علی یه
خیانت و خروج ایتدیلر اسلامده اول متفرق اولان فرقه بونلردر فصل
معتزله دخی یکرمی قسمه منقسم اولمشلردر واصلیه درکه رئیسلری واصل
ابن عطا اصحابیدر حسن بصری حضرتلرینك شاکردلرندن ایکن اول
مجلسدن اعتزال ایتمکله طایفه سنه معتزله دینلمشدر عمرویه هذیلیه
نظامیه اسکافیه اسواریه بشریه مکاریه هاشمیه حابطیه حماریه
معمریه ثمامیه جاحظیه کعبیه خیاطیه جنابیه بهشمیه هشامیه
مرداریه اکرچه مصنف فرق معتزله بیانندن بعض الفاظ اجنبیه خلط

ایتمشلر

ایتمشلردر اما وجه صحیح بودر که منقول اولمشدر فصل مشبهه دخی اون
فرقه یه متفرق اولمشدر هشامیه مغیریه منهالیه زراریه یونسیه
ثامونیه کلابیه ذهبریه حشجیه کرامیه فصل جبریه دخی اوچ
قسمه منقسمدر جهمیه بکریه ضراریه فصل مرجیه دخی اوچ قسمه منقسم
اولمشلردر عسانیه ثوبانیه تومنیه فصل نجاریه دخی اوچ قسمه منقسمدر
برغوثیه زعفرانیه مستدرکیه بونلر دخی نفی صفات الهیه ده معتزله یه
موافقت ایتمشلردر فصل روافض دخی یکرمی فرقه اولمشدر درت قطعه سی
غلاتدر که مقدما بیان اولنمشدی شیبانیه سبائیه در عبد الله بن سبا
اصحابیدر بو ملعون عبد الله درکه حاشا حضرت علی یه انت انت دیمشلردر
یعنی سن اله معبودسن دیمشدر حضرت علی بونی مداینه نفی ایتمشدر
مغیریه هشامیه صالحیه زیدیه در زید بن علی اتباعیدر امامتی اولاد
فاطمه یه سوق ایدوب غیرده ثبوتنی تجویز ایتمشلردر حاجبیه منصوریه
جارودیه حریریه یعقوبیه بتریه کیسانیه تناسخیه یونسیه شرکیه
یزیدیه معمریه خطابیه در ابی الخطاب محمد الاجدع اتباعیدر جعفر بن
محمد الصادق حضرتلرینه انتساب و محبت دعوی ایدردی حقنده کفری
مؤدی کلمات ایدوب امام جعفره منعکس اولدوغی کبی مزبوردن تبری و لعن
ایدوب اصحابنه دخی تبری و لعن ایله تنبیه ایتمکین مزبور ابی الخطاب اعتزال
ایدوب مذهب مستقل ادعا ایتمشدر یکرمی دردنجی خلیفیه در بونلرك
معتقدلری بودر که بر امام که رافضی اولوب حاشا کزین اصحاب کرام اولان
شیخیندن رضی الله تعالی عنهما تبری ایتمیه اکا اقتدا طریقیله اداء صلوة
جایز دکلدر دیرلر فصل خوارج دخی یکرمی بر فرقه یه متفرق اولمشلردر
محکمیه ازارقه نجدیه میمونیه باطنیه صفریه شعیبیه خمریه حازمیه
مجهولیه صلتیه اخنسیه معبدیه رشیدیه سبائیه یزیدیه حارثیه
مکذبیه فضلیه شمراخیه ضحاکیه در کتب مؤلفه مستقله ده بو طوایف
مذکور اولمغله اختصار اختیار اولندی بو مذکور اولان امتدن اول فرق
مختلفه درکه هم ضال اولدیلر هم مضل قالدی اول طایفه ناجیه که مقدما
بیان اولنمشدی اکرچه مفردات فرق مزبوره عدد موعوده مخالف اولمشدر
لکن اصول اعتقادده بعضی اتفاق اوزره اولوب انجق اختلافلری فروع مسائلده
اولمغله بر برینه ارجاع ایله یتمش ایکیده قرار ایلدوکی مفصلا کتب

مراجعتنده معلوم اولور امام محمد شهرستانی کتاب ملل ونحلده بو
یتمش ایکیدن خارج وبونلره مخالف قوم اولدوغنه ذاهب اولمشلردر

باب تاسع دعوت انبیای عظام بالغ اولمیان اقوامك حکمنه متعلقدر

اگرچه زین العرب آخر شرح مصابیحده لا تزال من امتی امة قائمة حدیث
شریفی شرحنده اواخر مغربده بر قوم وارد جمعه ایرتهسی کوننده وکیجهسنده
قوم دریاسی جریاندن وسیلاندن ایتمکله طریق وصوله مسدود اولمغین هنوز
حضرتك خبر بعثتی واصل اولیوب دین موسی ایله متعبدلردر اول قومه
انجق اسکندر واصل اولمشدر دیر لکن ترجمهٔ کلام مصنف بودر که امام
شافعی رضی الله عنه بوڭا مشروط ایتمزین که روی زمینده بر آدم اوله که سلطان
انبیا حضرت محمد مصطفانك خبر نبوتی وارشاد ودعوتی واصل اولمامش
اوله مگر کافرستان وجزایر بحرده اوله فرضا اقصای عالمده نهایت ممالکده
بر جزیره یا بر کوی اهالیسنه دعوت حضرت واصل اولمامش اولسه انلر حقنده
حکم شرع مطهر بودر که بونلر کافردر دیو مقاتله جایز دکلدر مادامکه دعوت
اولنوب قبول وامتناعلری متعین اولمیه مجرد عقلله اسلام واجب اولماز
عقل آلت معرفتدر موجب دکلدر موجب جناب واجب الوجود اولدوغی
مقدما بیان اولنمشدر پس انلره نچون مسلم اولمدیلر دینلمز بونلردن بری
بغیر وجه قتل اولنسه قاتلدن دیتنی حکم ایدرز قبل سماع الدعوة وفات
ایتسه مظهر سؤال وحساب وعذاب وعقاب اولمز حق سبحانه وتعالی قرآن
کریمنده وما کنا معذبین حتی نبعث رسولا بیورمشدر یعنی بز عباده تعذیب
ایدیجی دکلز مادام رسول کوندروب استعلام حال ایتمیه وز معتزله بو
مسئلهده اهل سنته مخالفت ایدوب دیمشلردر که انلره واجب ایدی که
باری وجود حضرت باری یه جل وعلا مؤمن اولهلر بو مسئله کندولرك
اصل وقاعدهلرینه مبنیدر که عقل موجب معرفت دیمشلردر بز خود موجب
الله تعالیدر دیدك امام ابو حنیفه حضرتلری بو مسلکه سالك اولوب
لا عذر لاحد فی الجهل بخالقه لما یری من الآفاق والانفس دیوب نهایت
وجود زمان تجربهیی شرط ایتمشلردر کتب اصولیهده تفصیل اولنمشدر
مذهب حنفیهده اول قومك قتلی مباحدر امام شافعی قولی اوزره عرض
حق وارمدیجه معذوردرلر دعوت عرض اولدقدنصکره ابا وامتناع
وطرف خلافه جدال ونزاع ایتسلر بوندنصکره معاندون اولمغله اول

زمانده قتالی حلال اولور **قاعده** اهل سنت مذهبی اوزره عقلا
متصور اولمق قابلدر که بر جزیرهده بر از جماعت اوله انلره رسول ومذهب
ملاحده اوزره علمادن قائمقام رسول اولان معصوم وارمیوب مع ذلك انلر
آیات آفاقیه وبینات انفسیهده نظر وتفکر ایدوب کندولرنده وجوب وجود
بارییه عالم اولهلر قطعا انبیادن برینی کورمشکن واصل معرفت الله اولوب
مؤمن کامل اولهلر اما ملاحده بو قولی انکار ایدوب بیك ییل معمر
اولوب نظر وتفکر صرف اوقات اولنسه بو میسر دکلدر دیرلر انلر
یانلرنده معرفت سمعیدر یا نبیدن تلقی یا امام معصومدن تعلم اولنور

کتاب ثانی احکام نبوت بیاننده در

احکام نبوت بیاننده در بو کتاب اون بر بابه مشتملدر **باب اول تفسیر
نبوت بیاننده در** معلوم اولسون که نبوت کسب عبد ایله سعی وهمتله حاصل
اولور نسنه دکلدر انبیای عظامك صفتلری دخی دکلدر اجسامدن دخی دکلدر که
بر طبق ابجنه وضع وعرض اولنمغله متعلق نظرك اولوب اذعان وفهم ایدهسن
تفسیر نبوت بودر که بر ذات جلیل القدر حق تعالی حضرتلرینك جل شانه مظهر
عنایت بی غایتی اولمغله خطاب کردهسی اولوب سن بنم رسولمسن حقم سنی
فلان امته تعیین وارسال ایتدمکه دین مبینه دعوت واصلاح وهدایت
طریق فوز وفلاح ایدهسن اول زمانده اول ذات معالی صفاتك رسالتی
ثابت اولمغله امت دعوته اطاعت واجابتی متحتم وواجب اولور معنای
نبوت بو اولیجق بو معنایه ظاهر کسب بشر تعلق ایتمز وبو سعادت انسانك
جد وجهدی ایله الهٔ کیرمز اصحاب استعداد وارباب استحقاق ونظر
اکسیر اثر اولیا وعشاقله واصل مرتبهٔ کرامت وولایت اولمق جایزدر
لکن نیجه زمان ریاضته صرف عمر ایدوب وجودنی بوتهٔ عشق ومحبتده
قال ایتسه ینه سعادت رسالت حاصل اولمق محالدر هیچ بو سره اطلاع
فکر واهتدای عقل ممکن اولمز مکر که حضرت عیسی هنوز بشکده ایکن نه بلدی
ونه عمل ایلدی که قال اولدی زمانده انی عبد الله آتانی الکتاب دیدی وحضرت
ابرهیم خلیل الرحمن نه ایشلدی که حالت طفلیت وعالم صباوتده انی وجهت
وجهی دیدی وحضرت آدم بو فطرت عجیبه وبو خلقت غریبهیی تحصیل
ایتمکه نه مقوله استعداد واستحقاق تحصیل ایتمشدی که حق سبحانه وتعالی

ایکی جلال وجمال الله یله تزاید تخلق ایدوب نبوت ایچون اصفا وسعادت
تعلیم اسما ایچون اختیار ایلدی وحضرت یوسفک برادرلری حضرت یوسف ایله
بوکونه معامله لر ایدوب هوای نفسه متابعت ومقتضای حسد وفتنه یه
موافقت ایتمشلر ایکن ینه سعادت نبوته نه طریقله واصل اولدیلر وحضرت موسی
حضرت شعیبک قیونن کوددی ایکن مظهر اعطای نبوت وواصل انواع عزت و
سعادت اولمق ندن اولدی هیهات هیهات نه کسب وسعیله اولور نه جهد و
ریاضتک نه علمادن تعلم ودرایتک هیچ برینک نبوته مدخلی یوقدر بلکه
بو سعادت محض لطف وعنایتدر ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء شمدی دنیا
پادشاهلری مثلا بر قولنه التفات ایتسه وجهندن سؤاله مجال وارمیدر
بلا تشبیه پادشاهلر پادشاهنده جلال نه اولمق کرکدر بو بابده علمادن وعقلادن
چوق کمسنه ضلالته دوشمشلردر فلاسفه بحار کفر وطغیانده غرق اولمشلر
مدعالری بودرکه نبوت مکتسب اوله ریاضات واجتهاد ایله کسب وتحصیل ممکن
اوله بر اولو قوم رضالته دیرزکه الله تعالی حضرتلرندن حق حیا ایله حجاب وحیا
ایتمزمیسز سرور انقیا حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وعلی سائر
الانبیا حضرت خدیجه نک اجاره سنده ایدی مال خدیجه یی اعمال وکاه خدیجه
امر خدیجه ایله دعی جانب دخی ایدرلر ایدی کلدی بی زحمت وتعب بی سعی وطلب
مهر نبوت ظهر مبارکلرینه تحمیل اولنوب مظهر سعادت جلیل وآیینه جمال
جناب رب جمیل اولدی پس بونی مقتضی نه اولدی بوندن صکره حق سبحانه وتعالی
اول سلطانی جانب شریفنه دعوت ایدوب آنلر دخی اجابت وامتثال ورحلت
وانتقال ایدوب صکره داخل جنت اوله لی بیکشیوز قرق سنه مقداری زمان مرور ایلدی
هیچ اول زماندن برو بو عالمده بر عالم عظیمه بولنمدیمی که تصفیه نفس وتزکیه
طبیعت ایدوب ریاضت ومجاهده وصفات بشریه دن مباعده ومساعده سیله
نبوت سعادتنه نایل اوله بو محلده بر فائده جلیله یه واصل اولدق که مصنف
رحمة الله علیه بیکشیوز قرق سنه سی حدودنده علماسندن ایمش تألیف کتاب مستطاب
اول تاریخده واقع اولمش بو صورتده کتاب تألیف اولدوغندن برو بیکشیوز
سنه یه قریب زمان مرور ایتمش اولور حق سبحانه وتعالی پادشاهمز سلطان احمد
خانه عمر طویل احسان ایده صدددن دور اولمیلم مصنف طایفه فلاسفه یه
خطاب ایدوب دیرکه سز خود دنیا طیباتندن فارغ الاییش دنیادن دامن
چین مجاهده وریاضتله ابتهاج ایدوب دائم الدهر کوشه نشین سز نعم جلیله

دنیادن

دنیادن محروم لذائذ نفسانیه یی ترککز هرکسه معلوم با این جمله بو قدر
مدتدن برو مابینکزده بر دعوای نبوت ایدر آدم بولنمدی زمان سابقه
زمان لاحق قیاس طریقیله معلوم اولورکه ابد الدهر قیامته دکین دخی
اولمیه یا بو دعوای باطله کزک حکمی نه اولدی ممکن اولدوغی تقدیرجه نیچون
وجوده کلمیه ایدی لازم کلورکه بو هذیان بی معنی دن فارغ اوله سز
اول کمسنه لرکه انسان ریاضت قلب ومجاهده نفس ایله عالم روحانی یه
واصل اولوردیرلر طریقه متصوفه یه سالک اولورلر اهل شرع مقتضای
کتاب الله ونتایج قول رسول الله ایله عمله ترغیب ایدرلر مقتضای شرعک
خلافنده سوز سویلینلردر باب الحاد ایدرلر لقد کان لکم فی رسول الله
اسوة حسنة مقتضاسنجه لازم اولان امر شرع مطهر ایله عمل وخلافندن
حذر وترک بحث وجدلدر صفای قلب الله تعالینک فضلیدر وسواد
قلب که مغلوب ظلمت جهل اولمقدر اول دخی الله تعالی حضرتلرینک خلقی ایلهدر
هر امرده الله تعالیدن غیری خالق یوقدر نوع مخلوقدن نه علت وار دنه معلول
نه طبیعت وار دنه مطبوع حق سبحانه وتعالی صانع مطلقدر ماسوی
مصنوع نیچه کمسنه کوردک مملکتی هجر تلر مجاهدات شاقه ایله ریاضت
نفسلر ایدوب سودای بحث ومالیخولیای صرفدن غیری بر نسنه تحصیل
ایتمامشلردر ونیچه کمسنه یی کوردک دائما ناز ونعمده پرورده صباحی
باغلرده باغچه لرده اخشامی اوانی لطیفه ایچنده اطعمه نفیسه ایله مع
ذلك کرامات سنیه وولایت بهیه یه واصل معلوم اولورکه بو امر سماوی
ولطف الهی ایمش امر اتفاقی وکسبی دکل ایمش اولا بو محلده اعمال فکر ایله
که ابلیس طاعتندن اد توق بر فرد طاعت ایتمک وارمیدر کوکده بیک ییل
عبادت ایدوب عابد اسمیله شهرت ویرمشکن آخر الامر مظهر لعنت اولدی
سحره فرعوندن زیاده بر عاصی معصیت ایتمک وارمی که حضرت موسایی
دفع والزام ایچون بو قدر سحر وحیله وفساد ایتمشلر ایکن خاتمه حاللری رحمت
اولوب خالص عباد اولدیلر استاد ابو اسحق ایدر بعض فلاسفه خلقه
حیله وخدعه ایدوب دیرلرکه ریاضت وصفای قلب ایله عالم روحه عالم
روحدن عالم ملکوته عالم ملکوتدن عالم غیبه واصل اولورسز دیوب جمله
عبادی بونلرک کلمات واهیه لرینه اعتماد ودعوای بی معنی لرینه اعتقاد
ایدوب بو سودا ایله ترک دار ودیار وهجر وطن مألوف القرار ایدوب

اوتلدیلر و وحوش ایله الفت ایدوب ساکن قلال الجبال اولدیلر آخر
دماغلرینه خفت و عقللرینه اختلال عارض اولوب مالخولیایه مغلوب
و مطلب جلیلدن محجوب اولدیلر چکدکلری زحمتك جزاسی معجله نقد
سود اولوب عمل و سعیلری هبا اولدی برنسنه حاصل ایده مدیلر الا
سراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء آیه کریمه دن اقتباس ایدن سراب و
شکللر که بریه لرده اوزاقدن صو شکلنده کورینور صوسز اولان آدم
اول صویی صو قیاس ایدوب بولندن قالوب انواع درد و بلا و مشقت و عنا
ایله قطع منازل ایدرك واروب کوردی صو دکل مطلبی میسر اولیوب هلاك
اولور کذلك بونلر دخی بویله اولدیلر **قاعدهٔ مفیده** ایکی خاصه واردر
که
انبیای عظامه مخصوصدر غیریده بولنمز بری بودرکه قطعا امور دینیه یه
متعلق نظر و فکرده خطا ایتمزلر جناب حق عز شانه انلرك نظرلرنی خطادن
نسیاندن عصمت و حفظ ایتمشدر انبیای عظامدن خطا و نسیان جایزدر
الا تبلیغ رسالته متعلق امورده خطا و نسیان عارض اولمق جایز دکلدر مصنف
بو قیود ایله تقییددن مرادی بودرکه حضرته صلوتده نسیان عارض اولوردی
حتی بو قطعه نمازده واقع اولان نسیانلرینه متعلقدر **قطعه**

یا سائلی عن رسول الله کیف سها	والسهو عن کل قلب غافل ساهی
قد غاب عن کل شیء فسها	عما سوی الله فی التعظیم فی الله

وبعض غزالرده مشاوره اولنجه کندولر سعادتله بر رأی بیوروب اصحاب
کرام رأی آخر ایتدکلرنده هم القدوة وفیهم الاسوة مقتضاسنجه کندو
رأیلرندن رجوع و رأی اصحابلرنده مصلحته شروع بیوردقلری فی الحقیقه
حق اصحاب طرفندن ظهور ایلدیکی آیات قرآنیه یه ناظر اولانلره دانه بو معنی خفی
دکلدر ایکنجی خاصه بودرکه حق تعالی انبیای عظامی غیبدن خبر ویرمك لطفنه
مظهر ایدوب انلری بو التفاته تخصیص ایتمکله تشریف و تکریم بیورمشلردر
انلر طریقنده دخی بحث چوقدر یا ملك واسطه سیله اوله یا بالذات علمی کندوه
مخصوص بر طریقله احسان ایده مثلا قلب نبیده بر حالت خلق ایده که اندن
بر علم حاصل اوله اول علمله اول کلام الهی اولدوغن بیله یا بر غیب اولوب عالم
الغیب اول غیبه کندویی مطلع ایلدوکن بیله بو معنایه دلیل بودرکه حق تعالی
بیوردر عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا الا من ارتضی من رسول
سایر احوالده انبیا دخی سایر مخلوق کبیدر انجق بو ایکی عنایت خاصهٔ انبیادر

جمع

باب ثانی براهمه اوزرینه رد بیاننده در

جمیع اهل قبله تجویز ایدرلر که حق تعالی خلقه انبیا کوندره امر شریفن و نهی
ایتدوکی اموری ابلاغ ایچون انلر دخی رسالت واسطه سیله حسب الامر
کلوب امته امر و نهی ایدوب امور مهمه لرین بیان ایده لر زیرا انبیای عظامك
وظیفه لری انجق تبلیغ و ایصالدر انلر موجب دکللردر که الزام ایده لر
حق سبحانه و تعالی بیوردی ما علی الرسول الا البلاغ اهل هندن براهمه
دیدکلری قومك قوللری بودرکه هیچ عقل تجویز ایتمز که حق سبحانه و تعالی اصلاح
خلق ایچون انبیا کوندره و بو وسطه یه دوشمه لرینه باعث ایکی شبهه اولمشدر
بر شبهه بودر دیرلر که انبیای عظامك کتوردکلری شی هرنه ایسه ایکیدن
خالی دکلدر یا موافق معقول اوله یا مخالف مقتضای عقل اوله اکر موافق
معقول ایسه پس نبی یه حاجت نه در اول امری بحسب العقل بولوردز بویوردن
واکر مخالف عقل ایسه هیچ عقل آنك معرفتنه مساعده ایتمز مقدما
خود دیمش ایدیکز شرع شریف خلاف معقول اوزره وارد اولمز پس انبیا
کرامه صلوات الله علیهم اجمعین نه حاجت قالور **الجواب** بز انلره
جواب ویروز که ای زمرهٔ خر لا یفقهون هر امرك بر طرفنه بقادیکز اما
نیجه طرفدن غافل اولدیکز شرع مقتضای علی موکددر نیجه امور ارشاد
ایدرکه اوکا امرلر مجرد عقلله ادراك اولنمز ظاهرا ارسال رسل مخالفدر
دیو کمسنه دعوی ایتمز و بعثت انبیا حق حقیقدن خروجدر دیو عاقل سویلمز
پس لازم اولدی که جواز ارسال رسله حکم ایدرز بوندن قیاس ایله که
بامر الله بر آدم بر مرضه مبتلا اولدقده عقل بوکا قطعا حکم ایدر که بو
مرضك دفعنه دوا استعمالی لازمدر عقل بوندن اوته کیدوب بیلور می ونه
طریقله علاج اولنسه حکم ایتمکه قادر اولور می پس بو محلده لازم اولدی که
طبیبه مراجعت اولنه زیرا دوا و علاج قانونن بیان ایدن انلردر پس
جایزدر عقل حسبیله دیو بر دوایی استعمال ایده سن سبب هلاك اوله
و تفاصیل ادویه بیلوب ضرری نفعندن فرق ایدن آنلردر امدی بو معنایه
انبیای عظامدن ملاحظه ایله اطبا نیجه ایدن اصحابی ایسه انبیا دخی ادیانك
طبیبلریدر طوتالم عقلله بعض اموری بیله سن یا عقلله اهتدا میسر اولمیان
موادی نیجه ایدرسن معلوم اولورکه انبیایه حاجت مقرردر انلر اولمسا نیجه
صلاح حال غیر میسردر بر مرتبه دخی بودرکه امور شرعیه نك تفاصیلن

بیلمك بحسب العقل نیجه ممکندر مثلا نمازلرك عددی وعدد رکعاتی وحدود
شرعیه وکفارات و بونك امثالی امور نیجه عقلله معلوم اولور هیچ بیان
شرع اولمایجه عقل بونلره مهتدی اولورمی پس بو اموری بیان ایچون مفتقردر
اولورکه انبیا کلمسنه حاجت داعیه وضرورت مستدعیه ثابت ایمشدر
بو طایفهٔ براهمه نك مقدما مذکور اولان دعوالرینه برشبهه دخی سبب
اولمشدرکه غایت قصری نظردن لازم کلمشدر دیرلرکه انبیای عظام که
کلمشلردر جرم وگناهی اولمیان بو آلای حیوانك ذبحنی تجویز ایتمشلردر ظاهر
من غیر جرم برقیونی بوغزلمق قبیحدر پس بو مقوله امر قبیحی تجویز ایدن نبی
اولور ایچون دیورلر که بعثت انبیا وارسال رسل جایز دکلدر بز بونلرك
جوابنده دیرز که بهیمه بهایم وحیوانات بو بهایم حیوانات که واردر جمله
الله سبحانه وتعالی حضرتلرینك ملکیدر گاه ایلام وجفا ایدر گاه خسته
ایدر گاه اولدرر گاه ذبحی ایله امر ایدر مالك ملکنده کیف ما یشاء تصرف
ایتمك جایز اولدیغی عندنده ظاهر نزاع ایتمزسز مالکه خارج اعتراض ایتمکه
قادر دکلدر چونکه مالك اولدیغی جهتدن اولدرمك جایز ایمش ذبحی ایله
دخی امر ایتمك جایز اولور بونك برعقلی کوشه سی دخی واردر هر حالده دنیاده
بقا وخلود نوع مخلوقه میسر دکل ایدوکنه معترفسز الباقی هو الله تعالی
امدی جمله حیوانات دخی اولمك لازم جمله سی موت ایله ضایع اولیجق عباد الله
منتفع اولماق لازم کلور مصلحت انتفاع ایچون آخری موت اولان حیوانك
ذبحنده نه رکاکت وار پس آنك ذبحیله امر قبیح اولورمی بر وجه دخی بودرکه
انسان شریفدر سایر حیوانات خسیسدر حق سبحانه وتعالی وجود انسانی اکل
وشربه محتاج خلق ایلدی تا که انکله قوت ونشاط تحصیل ایلیوب حق سبحانه
وتعالینك عبادت وطاعتنه ساعی واعدای الله ایله مقابله ومقاتله ایدوب
فرض جهادی مراعی اوله حق سبحانه وتعالی حکیم مطلقدر سایر حیواناتی انسانه غدا
ایلدی تا انسانك قوتی صیانت اولنه ومعیشتنده کفایت خدمت ایده
خسیسی شریفه غدا ایتمك قبیح اولوب امر نیه قبیح دینلورمی بلکه حکیم مدبر
اطلاق اولنور جواب آخر امر معیشتك معظمی بو حیواناتك جمله دن لحمنه
ودریسنه مربوطدر واکر لوازم حرب وآلات ضرب کبی مستلزمات
ادلك بشمق یصدقلر کبی که بعض مواضعده استعمال ایدرلر خصوصا
اراضی مصریه ده بلاد حاره اولدیغیچون نیجه استعمال اولنور

چادرلره

چادرلره لازمدر اکر حیواناتك ذبحی جایز اولمسه حرجه مؤدی اولور
ایدی لا حرج فی الدین خود نص شریفله منفیدر بر جواب دخی بودرکه
حق تعالی بو حیواناتی خلقده بویله مذبوح اولملرین تقدیر بیورمشدر
نته کم آیات قرآنیه ناطقدر پس بونلری ذبح ما خلق له یه صرفدر
بو خود ظلم دکلدر قبیح دکلدر عین حقدر والله اعلم

باب ثالث سلطان انبیا حضرت محمد مصطفانك علیه اکمل التحایا رسول الله اولدقلری اثبات بیاننده در

اول سلطان سریر لولاك اول مظهر تشریف انا اعطیناك رسول حق
ونبی صدقدر اکر برقائل سائل سکا سؤال ایدوب دیرایسه که اولقدر
جلیلك رسول اولدیغنه دلیلك ندر سن اول قائله قابله دی بو مدعانك
دلیلم بودرکه بن ضرورت عقلله بونی بیلورین که حضرت مکهٔ مکرمه ده
دعوای نبوت ایدوب احبار یهود وصنادید قریش ایله بحث ایلدی وحق
تعالی اول سلطانك ید شریفه سنده اول قدر آیات بینات ومعجزات
باهرات اظهار ایلدیکه خصومی مثلن کتورمدن ومعارضه ومقابله دن
عاجز وفرومانده اولدیلر ومکهٔ مکرمه ومدینهٔ منوره ده یکرمی اوچ سنه
بو حال اوزره راسخ دم وثابت قدم طوردی برفرد معارضه یه قادر
اولمدی اعظم آیات بودرکه در یتیم یکتا وفرد بی ظهیر ووجدك
عائلا فاغنی نص شریفی اوزره مال ومنالدن غیری توابع ورجالدن
استعانت واستمداددن بری ظهور ایتدکلرنده دریای بی پایان عالمده
شرقدن غربه وارنجه کفر تموج ایدردی دفعةً بو بحر کفرك ایچنده بر جوهر
فرد باش قالدروب فریاد ایدوب ای اهل ضلال جمله کزه دیرین دینکز
باطل مذهبکز عاطلدر آبا وامهاتکز جمیعا جهنمده در اکر بو اعتقاد
اوزره قالوب اولورسکز بو حال اوزره اولورایسه جمله کز کلاب نار اولورسز
ایشده بن بو دعوای ایدن دین وبو کلام حق جمله کزه دیرین مؤمن اولان
اولسون معاند اولان نکال بلدوکی وبولدوغی مکر وحیله یی ایتسون هیچ
مهلت ویرمسون الحق مر مقتضاسنجه بوقدر سرزنشه لو کلماتی
بونلره سویلیوب عرب طایفه سنده خود غیرت وتعصب نهایتده ایکن
بو عالم ایچنده بر فرد دفع معارضه یه قادر اولمیوب عموما سر بر زمین
تسلیم اولدیلر بو دیمك کندولری حق اوزره اولوب مخالفلری اولنلر باطل

وضلالده اولدقلرینه ادل دلیل و برهان جلیل دکلمیدر
دلیل آخر . بو یتیمی که حق تعالی اول سلطانه قرآن عظیم و فرقان کریم
احسان ایلدیکه عربی مبین . بو اول سلطانک بر معجزۀ کافیه سیدر که
بوکا بر مثال کتورمک ایچون اولین و آخرین جمع اولسه قادر اولمق احتمالی
یوقدر کما قال الله تعالی قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل
هذا القرآن لا یأتون بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا . بو دیدیکم
معنالر حق تعالی بو عالمده بغداد آدلو بر شهر خلق ایتدوکنی قطعاً یقیناً نیجه
بیلور ایسم اویله بیلورم پس علم یقینی ایله معلومدر که محمد بن عبد الله
دعوای نبوت ایلدی و حق تعالی مبارک الندن معجزات باهره اظهار ایلدی
بوندن بینه و ظاهر بو مدعایه نه معقوله دلیل ایسترسن اکر بو قایل نا قابل
مجنون غیر عاقل دیسه که هنوز حضرت محمد ظهور ایلدی شمدیکر و ظهور اتسه
کرکدر ظاهر بو کلام محالدر زیرا بو بالضروره معلومدر محل انکار دکلدر
اکر دیو ایسه کرچک ظهور ایلدی اما دعوای نبوت ایلدی بو دخی محالدر و
بالضروره معلومدر بزه بو خصوص نقل متواتر ایله منقول اولمشدر که اول
سلطان ظهور و دعوای نبوت ایلدی جوهر فرد ایدی خدمت استاده ذلتن
کورمامش امی ایدی و ظهور ایتدوکی زمانده اهل ارض بالطول والعرض
کافرلر ایدی کلدی بونلره بن سزه رسول اللهم و جمله کزی دین باطلده سز
آباو اجدادکز قارده در قرآن عظیم بنم معجزه‌مدر قادر اولورسکز سز دخی
مثلنی کتورک دیدی ظاهر بو امرک وقوعنی انکار کنسنی انکار کبیدر اهل
مکه کمال فصاحت و بلاغت اهلی ایکن معجزه سنه معارضه دن عجزه اقرار
و مقاتله ایله مقابله اوزره اصرار ایلدیلر بوندن صکره هیچ شبهه و تردد
قالورمی اکر دیو ایسه که جایزکه آنلر قرآن عظیمه معارضه ایتمش اوله لر و
بز ایشتمامش اولاوز جوابنه دیرز که بو محالاتک حد و نهایتی در زیرا زمان
حضرتک وقایعی مفرداتی نقل متواتر ایله بزه منقول و علم و احاطه مزه مشمول
اوله نه عجب که اول معقوله خبر منقول اولمیه ضروره بو دخی معلوم اولدی که اکر
ممکن و میسر اولسه اول دخی مسموع و منقول اولوردی ظاهر بو کلام قطعیده
هیچ محل شبهه و مکان تردد دکلدر الحمد لله ثبت المدعی

باب رابع معجزه‌نک شرایطی بیاننده در

اصل حقیقتده معجز خالق معجزه‌در زیرا خصمی عاجز ایدیجی دیمکدر خصمی

عاجز

عاجز ایدیجی خود الله تعالی حضرتلریدر لکن اصطلاح حسبیله معجزه بر
خصلته اسم اولمشدر که اول خصلت دعوای نبوت ایدن ذات جلیل القدرده
اوله و انک یدندن ظهور ایده معجزه‌نک یدی شرطی واردر بر شرطی بودر که
فعل حادث اوله زیرا غیر حادثک و اعیان ثابته‌نک صادقه اختصاصی
و صادق و کاذبده تفاوتی یوقدر مثلا بر کمسنه دعوای نبوت اتسه لیل
و نهار تدبیری و شتا و بهار تقدیری بنم معجزه‌مدر دیسه یاخود اعیان
موجوده‌دن بر نسنه‌یی بلمز بر موضعه ایلدوب معجزه‌مدر دیسه وجهی
اولورمی ایکنجی بر فعل کرکدر که خارق عاده اوله زیرا ناقض عادت اولمیوب
معتاد اولان فعل صادق یدندن دخی اویله ظهور ایدر اوچنجی ظهوری زمان
تکلیف و اوان اختیارده کرکدر زیرا قیامتده کوکلر پاره پاره اولمق
کبی کنش بر طرفه دخی متحول اولمق کبی بونک امثالی عادتی ناقض نیجه افعال
ظهور اتسه کرکدر هیچ بونلر معجزه اولورمی ظاهر آخرت دار تکلیف دکلدر
معجزه خود بو دارده الزام خصم و اظهار صدق ایچوندر دردنجی انبیانک
بحث و تحدی و دعوی و الزام خصم ایچون اثبات مدعالری صددنده
کرکدر احیانا عادته مناقض نیجه افعال ظهور ایدر مثلا زلزله‌لر کبی
صاعقه‌لر کبی نیجه اولان کمسنه اول زمانده بو بنم معجزه‌مدر دیمک اولورمی
معجزه اول وقتده ظهور ایتمک کرکدر که نبی صادق امتی دینه دعوت ایدوب
انلر انکار و اجابتدن امتناع ایتدکده معجزه اظهار ایدرسم ایمانه کلورمیسز
دیه و اول بحث و خصومت محلنده اظهار ایلیه بشنجی دعوای نبوته مقارن
کرکدر زیرا مذهبمزده کرامات اولیا انکار اولنمز جایزدر اولو قوعدر آنلردن
یدندن دخی خوارق عاده نیجه نسنه ظهور ایدر اما معجزه اولمز زیرا دعوای
نبوته مقارن دکلدر التنجی هر کیمک یدندن ظهور ایدرسه آنک صدقنی بلمک
متمکن و ممتنع اولمق کرکدر بر کمسنه دعوای نبوت ایدوب اظهار معجزه دخی
ایتسه و حق سبحانه و تعالی انک بر پارمغنی احیا و انطاق ایدوب اول دعوای نبوت
ایتدیکجه اول پرمق کذب ایدرسن دیسه بو دعوایه بو معجزه هیچ دلیل اولورمی
یدنجی شرط بودر که بو ظهور علی وجه الابتدا اوله یعنی ظهور ایدکه اظهار معجز
اوله مکث طی بقیله اولمیه مثلا بر کمسنه قرآن عظیمی تلقف و تلقن ایدوب
دعوت انبیا ایتشمدوکی بر قبیله‌یه واروب و دعوای نبوت ایدوب و
معجزه‌مدر دیو قرآن عظیمی ابراز ایتسه بو معجزه اولورمی بو ذکر اولنان یدی

شرط معجزه نك شرطلريدر. بونلرى ضبط واذعان وفحول علما وكبار فضلادن
امتحان ايله اكثرنى بوشرايطك معرفتندن خالى وبومرتبه لرى احاطه دن
عادى بولودسن. اكرچه شرايط معجزه كتب آخرده نيجه وجوهله تفصيل مذكوردر
مخالف بسط اولنمشدر. لكن وظيفه من ترجمه اولمغله تعبيره اقدام اولنمدى

باب خامس حضرت سلطان انبيا سيد اصفيانك عليه افضل التحايا معجزات شريفه لرى بياننده در

معلوم اولسونكه پيغمبريمز حضرت محمد مصطفانك صلى الله عليه وسلم
قرآن عظيمدن غيرى نبوتن اظهار ايدن معجزاتنه حد وغايت وآيات بيناتنه
نهايت يوقدر. علمادن نيجه كمسنلر معجزات شريفه سن جمع ايتمشلردر. ايكى
مجلدكتاب اولمشدر. خلاصه ومنتخبى درت بيك الكى يه واصل اولمشدر.
بوجمله نك اظهرى قرآن عظيم وفرقان كريمدر. لا يأتيه الباطل من بين
يديه ولا من خلفه آيت كريمه سيله حق مبين وصدق اعجاز قرين اولوب
ريب وترددن مصون ومخالطۀ باطل ودروغدن مأمون اولدوغى ثابت
وظاهر اولمشدر. بوكتاب مختصرى تشريف ايچون معجزات شريفه سنك بعضى
على وجه الاجمال بيان وعيان اولنوران شاء الله تعالى. جمله دن برى عتبه
ابن ابى لهبه بددعا ايدوب اللهم سلط عليه كلبا من كلابك بيوردیلر
بواضطرابله باباسى اوغلن آلوب مكۀ مكرمه دن بعيد اولمق ايچون
شهردن خروج وعزم سفر ايدوب بر قافله ايله مرافقت ايتديلر. باباسى
خدامنه تنبيه ايدوب مددحضرت محمد اوغلانه بددعا ايتمشدر. بيكجه
حفظ ايدوب اطرافندن ياتوب غفلت ايتميه سز ديو تأكيد ايلدى. بونلر
دخى بوكلوك اكثنه قيوب اطرافنه دوه لرچوكروب داخل دائره اما اولدى
اعتقادنده اولوب خوابه وارديلر. الله تعالى بر ارسلان ارسال بيوردى
كلوب بوياتوب اويويان آدملرى بربر دوقلوب آخر بامر الله عتبه يى
بولوب اخذ ايدوب صقوب كموكلرين قيروب هلاك ايتدى. حضرتك تأثير
كلمۀ شريفه لرين كوركه ارسلان اول كلبك جيفه سن يميوب براغوب
كتدى. معجزۀ ثانى زيد ايله عامر بن طفيل بر مجلسده حضرت حقنده
ناشايسته بعض كلمات ايدوب حاشا دعوه نك بوغزنده عارض اولان
مرض كه لسان عربيده غده تركيده بز تعبير ايدرلر اول مرضى نيجه سومرز
ايسك حضرتى اولقدر سومرزد ديلر. اول سلطانه منعكس اولوب

ايكسنه بددعا بيورديلر. اول كيجه عظيم صاعقه لر پيدا اولوب بامر الله
كوكدن بر صاعقه نازل اولوب زيدى احراق ايلدى. عامر دخى خوفندن
خانه سنده قرار ايده ميوب قيس طائفه سندن قبيلۀ سلوله فرار
ايدوب انده بر خاتونك اونده مسافر ايكن بامر الله تعالى مطعوناً ميت
بولندى. معجزۀ ثالث تابعه جعدى نام شاعركه شعر وبلاغتده ماهر
وكمال فصاحتده نظيرى نادر ايدى. اول ذات شريف مدحنده بر لطيف
قصيده ايدوب وكلوب حضور دعا ايلرينه عرض ومجلس دفعلرنده
قرائت ايتدكده حضرت صلى الله تعالى عليه وسلم استحسان طريقيله
لا فض الله فاك بيورديلر. يعنى حق سبحانه وتعالى اغزكك انتظامنى بوزمسون
ديشلرك قيريلوب متفرق اولمسون ديمكدر. فض لفظنك معناسى
كسر وتفرقه معتبر ايدوكى كتب لغتده محرر ومقرردر. پس حضرتك
دعاى خيرى بركاتنده تابعه كامل يوز ياشنه واصل اولوب
بر ديشنه ضرر ترتب ايتمدى. كبر سن اقتضاسيله بريسى دوشدكجه
يرينه اندن احسن واعلا بر ديش دخى بتر ايدى. معجزۀ رابع بركون
محضر اصحاب كزينده رضوان الله تعالى عليهم اجمعين براوج خرده طاش
مبارك اللريله آلوب بر مقدار رفع ايتدكلرى كبى كف مباركلرين آچديلر
باذن رب جليل الله سبحان الله وبحمده ديوب طاشلر تسبيح وتهليل ايتدى
بو معجزه يه حضار مجلس شاهد ونور ايمانلرى نيجه مرتبه متزايد اولدى.
معجزۀ خامسه اوايل نبوتلرنده نيجه مدت مرور ايدنجه دكين اصحاب
كرامه وعظ ونصيحت بيوردقلرنده براوزونده اوتوروب محرابه قريب
بر ديركه اتكا بيوررلر ايدى. بعده ورأيت الناس يدخلون فى دين الله
افواجا مقتضاسنجه دين مبين قوت تمام بولوب كثرت اصحاب كرامدن
مسجد شريفلرنده خيلى مضايقه وازدحام اولمغين اوچ آيقلو بر منبر
وضع وتعيين بيوروب بنا ايتدكلرنده سعادتله دولتخانه لرندن
خروج ووعظ ونصيحت نيتيله انك اوستنه عروج بيوردقلرى كبى اول
ديرك ملول وحزين اولوب ديرك دن اوغلان طوغورن عورت صداسى
كبى فرياد وانين ظهور ايلدى. بر طريقيله كه داخل مسجد شريفده وخارجده
اولان اصحاب استماعندن غايت الم واضطراب چكوب مسجد شريفك
ايچى فرياد وناله اصحاب وآلدن مملو ومشحون ومالامال اولدى. آخر

اوڭ سیدالابرار ضروری بی اختیار منبردن اینوب کلوب اول مبارك
دیرکی قوجوب مبارك یوزلرنی اوزرینه قودیلر رایحهٔ طیبه‌سی استشمامنده
دیرککه سکون وطمأنینت کلوب جزع وفزعی مندفع اولدی صلی الله تعالی وسلم
علیه وعلی آله واصحابه اجمعین **معجزهٔ سادسه** شتانك حاق وسطنده
اربعین ایچنده بر شجرهٔ یابسه‌یی دعوت بیوردیلر بی تأخیر وبی اهمال
امر عالیلرینه امتثال ایدوب یرلری یرتارق کلوب تقبیل دامن پاکلری
سعادتنه نایل اولوب اصحاب کرامه نور علی نور حاصل اولدی
معجزهٔ سابعه بر کون آل واصحاب بریه‌ده مضایقهٔ آبه مبتلا اولمغله
ترك حیا ودفع حجاب ایدوب اول سلطان عالیجنابه اعلام حال ایتدیلر
مبارك صاغ الدین قالدیروب بنانندن چشمه‌لر آقوب تمام عسکره
صویه قناعت واسباغ وضو ایله استعداد عبادت حاصل اولنجیه دکین
اجرا بیوردیلر **معجزهٔ ثامنه** بر مضایقه‌ده دخی عینیله صوی منقطع
اولمش بر کوده قویو یه لعاب مبارکلرندن القا بیوردقلرنده فی الحال
صو ظهور ایدوب قویی لب بر لب صو ایله مالامال اولوب بو قدر
دواب ورجاله انتظام حال وصفای بال حاصل اولدی **معجزهٔ**
تاسعه بر دفعه دخی حدیبیه غزاسنده دشمن جهول عسکر اسلامدن
مقدم صو اوزرینه نزول ایدوب عسکر اسلامه مضایقهٔ آبدن
کمال اضطراب نمایان اولدقده بر بئر معطل بولنوب لعاب مبارکلرندن
القا بیوردقلری کبی اولحین معین ماء معین احسان ایدوب بیك بش
یوز نفر آدم دوابلریله بفضل الله الاکبر دفع عطش وقضای حاجت
ایلدیلر قاضی بیضاوی بو معجزه‌ده فتمضمض ثم مجه فیها تعبیر ایلمشدر
معجزهٔ عاشره اسود عنسی دیدکلری آدم که اقلیم یمنده صنعا نام شهرده
دعوای نبوت ایدوب اطفای نور اسلامه عزیمت ایتمشیدی یریدون
لیطفئوا نور الله بافواههم والله متم نوره مقتضاسنجه قضای
الهی قبول زوال ایتمك محال وممتنع الاحتمال اولمغله بو خصوص مجلس
عالیلرنده مذاکره اولندقده بیوردیلر که اسود عنسی فلان کونده
مقتول اولور فی الحقیقه اول منوال اوزره ظهور ایدوب تعیین بیوردقلری
کونده مقتول اولدی **معجزهٔ حادی عشر** قریشدن یوز نفر آدم بر مجلسده
مختفی اولوب حضرتك وجود شریفنه سوء قصد وقتلنه جزم عزم

ایلدیلر

ایلدیلر احمقلر بو معنادن غافللر ایدی که اول سلطانك دین مبین
وشرع متینی ظهور ایدوب نور اسلام کتدکچه مراتب عالیه‌یه راقی
وامت محمد الی آخر الدهر باقی اولمق مقتضای قضای سابق ایکن صنع
الهی قبول تغیر وزوال ایتمك غیر لایق ایدی بونلر کمین کاهده یاتوب
ایکن سعادتخانه‌لرندن چقوب شاهت الوجوه دیوب بونلر طرفنه
بر آوج طپراق صاچدیلر اول طپراق باشلرینه واصل اولمغله بامر الله
غفلت کلی حاصل اولوب مطلبلری طرفنه متوجه اولدیلر انلردن بر فرد
مطلع ومتنبه اولمدیلر **معجزهٔ ثانی عشر** اصحاب کرامدن بر آز آدمله
اوتوروب مصاحبت ایدر ایکن جمله‌یه خطاب طریقیله بیوردیلر که
سزدن بریکزی جهنمده کوردم دیشی احد طاغی کبی جمله‌سی غایت خوفه
دوشوب بری برلرینه باقشدیلر بر ایکی کون کچدیکی ایچلرندن بر آدم
نعوذ بالله مرتد اولوب بعد الاخذ هر نقدر توبه عرض ایتدیلر ایسه قبول
ایتمیوب مرتد اولدوغی حالده مقتول اولدی عصمنا الله تعالی من ذلك
معجزهٔ ثالث عشر یوم بدرده هنوز حرب وقتال وجنك وجدال واقع
اولمدین عسکری طولاشمق طریقیله سعادت ایله حرکت بیوروب کزرکن
ایکی قریش طائفه‌سندن نقدر آدم مقتول اولسه کرکدر وهر بری نه
محلده مقتول اولسه کرکدر تعیین بیوروب وخبر ویردیلر فلان محلده
مقتول اولور فلان بو موضعده مقتول اولور دیو هر کسك موضع قتلن
بیان بیوردیلر بعده طرفینده صفلر بغلیوب مقابله ومقاتله اولندقده
الا ان حزب الله هم الغالبون آیت کریمه‌سی رهنمون اولوب عینی ایله
بیوردقلری اوزره واقع اولدی **معجزهٔ رابع عشر** محضر عالیلرنده یرلر
طی اولنوب وجه ارضك شرق وغربنی جمیعاً مشاهده بیوردیلر ودیلر که
امتمك ملکی غربدن شرقه دکین واصل اولسه کرکدر فی الحقیقه بویله
واقع اولدی **معجزهٔ خامس عشر** حضرت قتاده‌نك جنکده بر کوزی
چقوب جوهر چشمنی الله آلوب اول درد دریای کماله عرض حال ایلدی
مبارك الیله جوهری موضعنه وضع ایدوب یاپشدقلریله سوروب
بر مقدار لعاب مبارکلرندن اوستنه وضع ایتدیلر اول آنده کما کان
برو تام کلوب عالم کوزینه نمایان اولدی واول سعادتدن دخی واصل اولدیکه
اندن صکره قطعا کوز اغریسی کورمدی حتی ذو العینین اسمیله ملقب

اولوب اول لقبله معروف ومشهور ایدی قتاده نك اولادی حضرتك
بو التفاتیله افتخار وصغار وکبار بیننده ذکرنی تکرار ایدرلر ایدی
معجزۀ سادس عشر بر کون سعادتله مسجده کیدرکن حکم بن عاص
استهزا طریقیله رفتار مبارکلرینه تقلید ایدرك مکان بعیددن
آردلرنجه کیدردی حضرت خود اوکلرندن نیجه کیدرلر ایسه آردلرندن
دخی اویله کیدرلردی بد دعا بیوردیلر اول آنده مفلوج اولوب اعضاسنه
ارتعاش کلوب بو حال اوزره هلاك اولدی معجزۀ سابع عشر قبایل
عربدن بر قبیله ده بر کمسنه نك قیزینك حسنن مدح ایتدکلرنده تزوج
مراد بیوردیلر امر پدری ایله اول عورت بو سعادته ارزانی دکل ایمش
باباسی قیزمده مرض برص وار دیو تعلل ایتدکده حضرت اویله اولسون
بیوردیلر بامر الله قزده مرض برص ظاهر اولوب اطبا علاجنده قادر
اولمادیلر اول قزه ام سبیب برصا دیرلردی ام سبیب صاچلو دیمکدر
برصا مرض برص صاحبه سی عورت دیمك اولور بو حال اوزره مضایعه
اولدی معجزۀ ثامن عشر غزوۀ احدده حضرت علی بن طالب دشمنه
غالب اولمغله غایت مجروح اولوب بدنی خون آلود اولوب وجود مسعودلك
حضور عالیلرینه کلوب عرض حال ایتدکده حضرت غایت محزون اولوب
مرحمتلرندن مبارك الللرین طوقندردقجه بدنی ملتحم یاره لری ملتیم
اولوردی مفردات معجزات شریفه لری قابل عد واحصا اولمدوغی محل دیبدر
اولمامغله اختیار اختصار مناسب وسزاوار کورلمشدر بیت

معجزاتینه آنك یوقدر حساب / کندو عین معجزه صاحب کتاب

باب سادس اول ذات لطیفك نسب شریفی بیاننده در

اول سلطان عالی نژادك ترتیب آبا واجدادی بو منوال اوزره در محمد بن
عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن
مرة بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالك بن نضر بن کنانة بن خزیمة
مدرکة بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان شارح بخاری
کرمانی بو محلده کلنجه اجماع امت واردر ما بعدی مختلف فیه دردیر مبارك
جزری جامع الاصول فی حدیث الرسول نام کتابنده ومنلا سعد الدین
شرح عقایدنده عدنانه ایصال وختم ایتمشلردر بعض کتبده حدیث شریف
اولمق اوزره کذب النسابون بعد عدنان دخی نقل اولنور خصوصا حضرت

اسمعیله وارنجه عجب اختلاف واردر جواهر مضیئه ده امام نوویدن
نقل طریقیله عدنان بن اود بن مقوم بن ناحور بن تیرح بن یشجب بن
نابت بن اسمعیل دیر سبحة الاخبارده عدنان بن اد بن همیسع بن
یعرب بن یشجب بن قیدار بن اسمعیل در شجرۀ نبویه ده عدنان بن
اد بن ادد بن یسع بن همیسع بن نبت بن سلامان بن حمل بن قیدار بن
اسمعیل بن ابرهیم بن ادد بر اسمی نادحد بن ناحور بن اشروع شاروع
دخی نقل اولنور ارعو بن قالون بعض کتبده بوقدر بن قالع بن عابر
بن عبر دخی منقولدر سالح فالح وشالح دخی منقولدر بن ارفخشد بن
سام بن نوح بن لمك بن متوشلح بن اخنوخ که حضرت ادریسدر بن
بارد یرد بن قینان بن انوش بن شیث بن آدم صفی الله المخلوق من
التراب اکرچه نسب سلطان کائناتده انواع اختلافات بیان اولنمشدر
بعد التتبع روایت صحیحه بودرکه منقول اولمشدر حضرتك والده سی
آمنه بنت وهب در سرور انبیا التی یاشنه واصل اولدقلرنده آمنه
وفات ایلدی بابالری عبد الله خود روایت صحیحه اوزره هنوز اول
دُر یکتا صدف رحم مادرده ایکن وفات ایتمشیدی طرفیندن دُر یتیم
اولوب الم یجدك یتیما فآوی کلام شریفنه مظهر اولدقلرنده جدی
عبد المطلب نظم احوال شریفه لرینه تعهد وترتیب امور مهمه لرینه
تکفل ایدوب سکز یاشنه واصل اولدقلرنده عبد المطلب دخی فوت
اولوب عمیلری اولوب حضرت علی نك باباسی اولان ابی طالب اول
سلطانك اتمام خدمتلرینه راغب اولوب مظهر وحمایه اولنجه آنك
حجرنده اولدیلر فصل اول سرور کائنات وسید موجودات صلی الله
تعالی علیه وسلم بعد نزول الوحی مکۀ مکرمه ده اون اوچ سنه قرار
بعده مدینۀ منوره یه هجرت واون سنه قرار بیوردیلر ولادتلری
ماه ربیع الاولك اون ایکنجی اثنین کیجه سی وفاتلری ینه ربیع الاولده
یوم اثنین وقت ضحاده ایدی اطراف واکنافدن اصحاب اشراف صلوته
حاضر اولمق ایچون تأخیر اولنوب اربعا کیجه سنده وسط لیلده
مدفون اولدیلر امر امامتده هنوز دکاکت اولمغله جماعتله اداء
صلوة اولنیوب فرادی قلدیلر انموذج اللبیبده سیوطی حیا ومیتا
کندولر امام اولمغله افواجا بغیر امام وبغیر دعاء الجنازة صلوة

اولندی رجال ونسا وصبیان علی الترتیب ادای صلوة ایتدیلر دیر بعض
علما محتاج اولمدقلری جهتدن صلوة اولنمدی هر کس دعا ایدوب کتدیلر
کمال فضللرندن ترك صلوة جنازه خصایص شریفه لرندندر دیمشلر
اصل تاریخ عام وفاتندن وضع اولنمق کرك ایدی که اعظم مصایب
واشهر امور دهر بادر بو امر موحش تذکرینه باعث اولدیغیچون
هجرتدن وضع اولنمق مناسب اولمشدر فصل اول عورت که اول
سلطانك سعادت نکاحنه واصله اولمشدر حضرت خدیجهٔ کبریدر
قبل نزول الوحی تزوج بیورمشلردر بعدها سوده بنت زمعه بعدها
حضرت ابوبکرك کریمهٔ مکرمه سی عایشهٔ صدیقه در بعدها قبیله
هلالدن زینب بنت خزیمه در بعدها ام سلمه بنت ابی امیه در بعدها
خزاعه دن جویریه بنت حارثدر بعدها میمونه ابنة حرثدر بعدها
صفیه بنت حیی بعدها زینب بنت جحش بعدها حضرت عمرك
کریمهٔ مکرمه لری حفصه بعدها ام حبیبه ابی سفیان بعدها
عامریه بنت ظبیاندر که داخل اولدقلری زمانده طلاق ویرمشلردر
شیخ جمال الدین یوسف بن عبد الهادی شجرهٔ نبویه ده مبارك جزری
جامع الاصولده بو قصه یی اسما بنت نعمانه نسبت ایدر سبب
فراقده اختلاف واردر حین ملاقاتده اعوذ بالله منك دیمك
وار حضرت فراشه دعوت بیوردقلرنده امتناع ایدوب سن کلك
وار اسمادن بو وضعك صدوری حسددن نشأت ایدوب تحریك
زوجات حضرت ایله اولمق دخی مرویدر مصنف عامریه یه نسبت ایدر
عالیه بنت ظبیان زوجات نبیدن اولوب مطلقه اولمسنه بعض
کتبده ظفر بولدق اسما استعاذه ایدیجك حضرتی اختیار ایتمسکله
طلاق ویرلمش اولور خصایص شریفه لرندن عد اولنان تخییر مخالف
اولمز غفلت اولنمیه اول خاتون انا الشقیه دیو اولنجه بکا ایدردی
بعدها قبیلهٔ کلابیه دن فاطمه بنت ضحاك بعدها عمرهٔ کندیه در
بونلر اون دورت خاتوندر که خدمت سعادتلرینه وصول الله مظهر
عنایت اولمشلردر امهات مؤمنین اولان زوجات حضرته متعلق
تفاصیله اطلاع مراد ایدن کتب مفصله یه مراجعته محتاجدر فصل
حضرتك زمان سعادتلرنده بو اوندرت خاتوندن بری طلاق دوردی

وفات

وفات طریقیله خدمتلرندن مفارقت ایدوب کندولردن صکره طقوز
خاتون قالمشدر عایشه حفصه زینب بنت جحش جویریه ام حبیبه
سوده ام سلمه صفیه میمونه فصل حضرتك خدیجهٔ کبرادن اولان
اولادی قاسم درکه اکبر اولادیدر بعده قزلری زینب بعدها اوغللری
عبد الله طاهر بعد نزول الوحی طوغوب ظهور اسلامده نشو ونما
بولمغله طاهر ومطهر اسمیله مسمی اولمشلردر بعض طاهر ومطهر
اولاد آخر اولمق اوزره یازمشلردر بعده کریمهٔ محترمه لری ام کلثوم
بعدها حضرت فاطمهٔ زهرا بعدها رقیه حضرتك بونلردن التی
اولادی اولمشدر حضرت فاطمه یی حضرت علی یه ویردیلر رقیه یی حضرت
عثمانه ویردیلر رقیه وفات ایدوب ام کلثومی ویردیلر ذو النورین حضرت
عثمانه انکچون دیدیلر ام کلثوم دخی وفات ایتدکده بر قزم دخی اولسه
ویرر ایدم بیوردیلر زینبی زمان جاهلیتده ابی العاص بن ربیعه یه تزویج
بیوردیلر بعد نزول الوحی ابی العاصه اسلام تکلیف بیوردقلرنده
مخالفت وعناد ایله معامله ایدوب جبر طریقیله زینبی ابی العاصدن
تفریق بیوردیلر بو حال اوزره التی یل مرور ایتدکدن صکره ابی العاص
شرف اسلام ایله مشرف اولوب کرو قزلرنی ابی العاصه ویردیلر سعادت
بر سعادت اولدی حضرت ابرهیم ماریه دندر وحضرتك جمیع اولاد
کرامی زمان سعادتلرنده وفات ایدوب کندولردن صکره انجق حضرت
فاطمه قالمشدر انلر دخی حضرتك وفاتندن صکره التی آی معمر اولوب
التی آیدن صکره اول پیشوای اهل حق حقه واصل وملحق اولدیلر

باب سابع حضرتك اخلاق کریمه سی بیاننده در

اول حبیب رب جمیلك حلیلهٔ جلیله سی حضرت عایشهٔ صدیقه دن
رضی الله تعالی عنها حضرتك اخلاق طیبه لرندن سؤال ایتدکلرنده
جواب ویردیکه حضرتك خلقی قرآن ایدی یعنی هر نسنه که قرآن کریم
بیان ایتمشدر حضرتك اکر فعلده اکر ترکده حال وشانی اول ایدی
ودائما حفظ لسان عادتلری ایدی مکر کندولرك یا امتك مهمنه
متعلق بر سوز لازم کله اول زمانده اطلاق لسان بیوردلردی هر
قومك کریمنه اکرام ایدرلر ایدی بر قومی اوزرینه نصب حاکم وتعیین
والی لازم کلسه ایچلرندن کریملرین تعیین بیوردلر ایدی که خلقه

کرم اوزره معامله ایدوب انکسار خاطره باعث اولمیه خارج قومدن
وآلی نصب ایتمکله قلوب رعایایی تنفیر بیورمزلردی دائما اصحاب
کراملرینی تفقد ایله تقید بیوردلردی وخلقدن بربرلرینک احوالن
سؤال بیوردلردی خلق ایچنده صفای خاطرمی واردر کدر وحزنمی وار
دیو استخبار بیوردلردی برکمسنه دن بر وضع حسن صدور ایتسه
تحسین بیوروب بو مقوله امور حسنه دن خالی اولمیه دیو تقویت ایدرلردی
بر وضع قبیح کورسه لر تقبیح بیوروب قبحن افهام بیوررلردی خلقی رضای
الهی یه مخالف اموردن تحذیر ایدرلردی کلام سویلمکده تقصیر
بیورمزلردی اما کلی عتاب وخطاب ایدوب حد اعتدالدن تجاوز
بیورمزلردی کلام شریفلری حقه مقصود ایدی هر بار که اوتورسه لر یا
قالقسه لر ذکر الله ایله حرکت بیوردلردی بر محله کلسه لر اربابنه
اضطراب ویرمیوب نهایت مجلس نره محله ایسه اوراده اوتوردلردی
اصحاب کرامه دخی بو کونه تواضع ایله امر ایدرلردی واصحاب مجلسک
هر برینه لطف ایله معامله ایدوب هر برینه التفاتدن حصه سن ویررلردی
بر فردی محروم ایتمزلردی که بعض فلانی بندن ترجیح ایتدی یاخود بعضنه
اکرام ایتدی بکا اهانت ایتدی اعتقادنده اولمیه لر برکمسنه کندولری
ایاق اوزره طوردایکن یاخود اوتوردایکن کلسه عرض حال واعلام ما
فی البال اتسه صبر وتحمل بیوردلردی تا اول زماندکین که اداء مراد
وعرض ما فی الفؤاد ایدوب بعد اتمام المصلحه اول صاحب حاجت
اختیار ایله مسرور البال اولوب یوزدوروب کندولر مقدم قالقمز
اولمز ایدی که اول آدم مغبر اوله وبرکمسنه کلوب عرض حاجت ایتسه
البته اول حاجتی میسر اولوب مراد ایتدوکی نسنه ایله قالقرکیدر
ممکن الحصول اولمدوغی تقدیرجه قول لطیف وکلام ملایم ایله دفع
بیوررلردی مجلس شریفلری حلم وحیا وصدق وامانت ایله محلی ایدی
غضب وبی ادبی وکذب وخیانتدن سالم ایدی مجلس عالیلرنده رفع
صوت اولنمزدی بر فردک عرضنه واسرار خفیه واحوال غیر مرضیه سنه
متعلق سوز سویلنمز ایدی دائما ارباب مجلسه بشارت والقای سرور
ایله تقید بیوردلردی سهل الخلق ایدی یعنی خلق حسن صاحبی ایدی
لین الجانب ایدی یعنی هر کیم کلوب بر نسنه تکلیف اتسه مخالفت

بیورمزلردی

یعنی مجلس عالیلرنده اولانلر ایله
خشونتلی افندی معامله
بیوررلر نیانلرندن دکل
ایدی

بیورمزلردی فظ غلیظ دکللر ایدی اسواقده ومواضع دیگرده
کوریلمزدی لسان شریفلرندن مخالف شرع وادب بر کلمه صادر اولمزدی
بر فردی غیبت ومذمت بیورمزلردی اعراض ناسه متعلق کلماتدن
لسان مبارکلری مصون ومحفوظ ایدی کندولر تکلمه شروع بیوردقلری
زمانده جمیع اصحاب مجلس باشلرین اشاغه ایدوب سمع جانی کلام
معجز بیانی استماعنه توجیه ایدرلردی کمسنه باش قالدرمز ایدی
کانه باشلرینه قوش قونمشدر اوردکتمک خوفندن باشلرین تحریک
ایتمزلردی کندولر تکمیل کلام واتمام مرام بیوروب سکوت
ایتدکلرندنصکره هر کس اقتضای حاله کوره فتح کلام ایدرلردی
خلق کولجک محلده تبسم بیوردلردی تعجب مواضعنده تعجب بیوررلردی
بو ایکی خلقک فایده سی خلقه تکبر سمتنده اولمیوب خلق بر بولیه
نیجه معامله ایدرلرسه اویله ایتدکلرین بیاندر منکرات شرعیه دن
غیری هر نه مرتبه امر منکر اولسه غضب بیورمزلر ایدی حسن معامله
ایله دفعه ساعی اولوردلردی احسان وکرملری جمله خلقه غالب ایدیلر
اکرم ناس ایدی بشاشتی غالب ایدی اکثر جمال وکمالن کورنلر تبسم
ایتدیکن کوردلردی نقل حضرت عایشه بیورر که مذکور اولمشدر حضرت
انس رضی الله تعالی عنه روایت ایدر بر کون حضرته بر خاتون کلدی
مجنونه اولدوغی معلوم ایدی وایتدی یا رسول الله سنکله سویلشمکه
محتاج مصالحم وار در حضرت بیوردیکه نوله خاتون سویله دیدی
ایتدی بو قدر اولماز بر خالی یره وارهلم بیوردیلر که نوله سنی بوزی
قنده استر ایسک بن سنکله وارهیم استدوکک محلده طوروم مرادک
سویله خاتون کندی حضرت دخی آردنجه بن دخی آردلرنجه کندم بر
خالی محله واروب عورت طوردی حضرت دخی یاننه واروب طوردیلر
باشلدی خاتون یاپیجه یاپیجه مرادین عرض ایتمکه حضرته تمام مرادین ادا
ایدوب مرضی الحال کیدنجیه دکین تحمل بیوردیلر تا عورت مرادم
حاصل اولدی دیو دعا ایدرک کندی بعده حضرت دخی مسجد شریفه
توجه بیوردیلر ینه حضرت انس حضرتک خادمی اولدقلری جهتدن
بو قدر مدت حضرتک خدمت باسعادتلرنده اولدم بر کره بکا بر کلام
مؤلم سویلمدی بر کره بنی ضرب ایتمدی بر کره حدت بیورمدی بر کره غضب

بولندن مبارك بشره لرندن بو حالت ظاهر اولمدی و بر امرندن بندن
كسل مشاهده ایدوب بكا عتاب ایتمدی كوچكلكمده بعض زمانده بر
خدمتدن عجزم ظاهر اولسه اهل بیتندن بر كمسنه عتاب مراد ایتسه
بیوردیلر دیكه ایچمك قادر اولسه ادای خدمت ایدر دیر ایدی حضرت
انس ایدر بر كون حضرتله بو لرده كیدر ایكن بر اعرابی كلوب مبارك اتكلرنده
اولان ردانك اوجنه یاپشوب بر وجهله شدت اوزره چكدیكه شدت
جذبی مبارك بوینلرینه تأثیر ایتدی اعرابی ایدر یا محمد الله تعالی حضرتلری
سكا ویردوكی مالدن امر ایله بكا دخی حصه ویرسونلر حضرت صلی الله
تعالی علیه وسلم تبسم بیوروب بنی حافظ بیت المالە كوندردیلر وار تنبیه ایله
بو اعرابه شو مقدار اقچه ویرسونلر بیوردیلر مصنف بو محلده ایدر فی زماننا
اصلح ناس بلكه قطب زمان بر صوباشی یه یا خود حاكم الوقته الله تعالی
حضرتلرندن قورقدیسه قطبیتی معلوم ایكن شو آدم نه سویلر بونی اوردوك
دیو امر ایتمك جایزدر اول حضرتك خلق كریمیله زمانه خلقنك تفاوت حالنی [illegible] ایله بیت

صلاح كار كجا و من خراب كجا — ببین تفاوت ره از كجاست تا بكجا

حضرت سرور انبیانك ادب و حیالری بكر قز جنلكی ایچنده نه مرتبه حیا
ایتمك ملاحظه اولنورسه اندن زیاده ایدی بر كره مال غنایمدن و مقدار
التون و اقچه كتوردیلر اصحاب كرام بیننده قسمت بیوردقلرنده بادیه خلقندن
بر اعرابی ایاق اوزرینه قالقوب ایتدی یا محمد اگر حق تعالی سكا عدل ایله امر ایتدیسه
بو عدل دكلدر بیوردیلر كه الله تعالی سكا انصاف ویرسون بن عدل ایتمیجك
بندن صكره سزه عدلی كیم ایدر بعده اول اعرابی بحضورلق اظهار ایدوب
مجلسی براغوب كتدی حضرت اصحاب كرامه بیوردیلر وارك شو آدمی
لطفله دوندروب كتورك هر نه مرادی وار دیسه كوره لم هم اویله ایلدیلر
بر كره دخی حضرت غزاده ایكن بر كمسنه النده یالك قلیج آت سوروب
اوزرینه كلدی هجوم ایدوب دیدیكه سنی بنم الیمدن كیم قورتارر حضرت
بیوردیكه الله تعالی قورتارر مبارك كوزلرین حریف طرفنه توجه
بیوردقلری كبی قلیج حریفك الندن دوشوب حضرت قلیجی مبارك النه
الوب یا سنی بنم الیمدن كیم خلاص ایدر بیوردیلر اول شخص ایدر یا محمد
سن خصمه مغلوب ایكن قدرت و فرصت الدیروب غالب اولوب دشمنی
اله كتورنلرك خیرلوسی و مروتلوسی سن اول حضرت اول شخصی عفو ایدوب

بیوردیلر

بیوردیلر كه وحدانیت حقه و بنم رسالتمه شهادت ایله مؤمن اول
حریف معاند ایدی دیدیكه بو دكلك كارمی دكلم اما عهد اولسون بر دخی
سنكله مقاتله ایتمم نه سنك طرفكده نه خصمك طرفنده بولنمایم اول
زمانده ضعف اسلام وار ایدی بو مرتبه دخی نعمت ایدی حضرت رضا
ویردیلر یولنه كتدی واروب قبیله سنه واصل اولدقده قومنه دیدیكه
سزه خلقك خیرلوسی یانندن كلوردم بوندن حضرتك كمال حلم و انصافله
اتصافی بلكه خصمنك بیله لطف و كرمنه اعترافی ثابت اولور كما قیل الفضل
ما شهدت به الاعداء بر كون دخی حضرت اصحاب كرام بیننده مال
غنیمت قسمت بیوردیلر دیدی انصاردن بر كمسنه ایدر بو قسمت الله رضاسنه
موافق دكلدر حضرتك مبارك بشره لرنده خیلی حمرت نمایان اولوب
بیوردیلر كه قرنداشم حضرت موسی یه حق تعالی رحمت ایتسون بنی اسرائیلك
بوندن زیاده جفالرینه تحمل ایتمشدر حضرت انس ایدر بر كون حضرته
بر آدم كلوب بعض احسان رجا ایلدی ایكی طاغ بیننده سوردی ایله قیونلر وار
ایدی جمله سن احسان بیوردیلر اول آدم قیونی الوب قوم و قبیله سنه
كلدی و دیدیكه ای قوم مسلم اولك زیرا محمد سائلنه بر احسان ایدر كه هیچ
فقر و احتیاجدن خوف ایتمز بو معامله نیجه طوایفك ایمانلرینه باعث اولدی بیت

سائلن اهل كرم اخراج ایتمز — بر فقیره دخی محتاج ایتمز

بر كره حضرته مال غنیمتدن یتمش بیك اقچه كلدی دخی اول زمانه دكین
اولقدر مال كثیر كلمك واقع اولمامش ایدی همان بر حصیرك اوزرینه
دوكوب كندولر ایاق اوزرینه طوروب احتیاجی اولان كلسون بیوردیلر
هیچ بر سائلی رد بیورمیوب جمله سین دوكنجه توزیع بیوردیلر امتنه
شفقت و مرحمتی بو مرتبه ایدی كه معاذی یمنه كوندردكلرنده وصیت
بیوردیلر كه یا معاذ قیش كونلرنده امتمه صباح نمازنی اركنجه قیلویر
و قراءت قرآنی تحمل ایده جكلری مرتبه ایله ملول و كسل ویره جك مرتبه
ایلمه اما یاز كونلرنده تأخیر ایله زیرا كیجه لر قصه در خلق اویقویه
مغلوب اولور سن صباحی كچ قیلمغله تدارك ایدوب جماعته یتشمكله
احراز ثواب ایدرلر بر كون بر اعرابی یه وافر احسان بیوردیلر متسلی
اولدكمی دیو بیوردقلرنده اعرابی ایدر بو منت اولناجق نسنه می ایمش
اصحاب كرام بو وضع كستاخانه یه تحمل ایده میوب غایت بحضور

اولوب جفایه عزیمت ایتدکلرنده حضرت بیوردیکه انجمنک بزآنی
تسلیت ایده دز بو آزنسنه دخی اعطا بیورویب ارضا ایتدیلر

باب ثامن حضرتک اطرافه ارسال بیوردقلری ایلچیلر و مکتوبلردر

حضرت سلطان دنیا نوالک اول ارسال بیوردقلری مکتوب قیصر
رومه در ایلچیلری دحیهٔ کلبی ایدی غایت شکلی کوزل آدم ایدی حتی
حضرت جبرائیل شکل بشرده کلدکجه آنک شکلنده کلور ایدی

صورت مکتوب بدیع الاسلوبدر

بسم الله الرحمن الرحیم من محمد رسول الله الی هرقل عظیم الروم
سلام الله علی من اتبع الهدی اما بعد فانی ادعوک بدعایة الاسلام
اسلم تسلم یؤتک الله اجرک مرتین فان تولیت فان علیک اثم
الاریسیین یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة سواء بیننا وبینکم الا
نعبد الا الله ولا نشرک به شیئا مکتوب شریفلری بودر یعنی بو مکتوب
اللهک رسولی اولان محمد دندر رومک عظیمی اولان هرقله خطابدر هرقل
اسم پادشاه رومدر ایدی بن سنی اسلام سعادتنه دعوت ایدرم داعیهٔ
اسلامله یعنی اسلامی اقتضا ایدن آیات سببیله آمدی مسلم اول که دنیا
و آخرتده سلامته یتشه سن مسلم اولور ایسک ایکی قات اجره واصل اولورسن
هم کندو اسلامک اجری هم توابعک اسلامنه سبب اولدوغک اجری تابع
اولمز ایسک هجوم عسکر اسلامه تحمل ایدهمزسن رعایا و اکار نفرانک
وبالی بوینکه کلک بزمله متفق اولک کلمهٔ شهادتده که جمله مز اول کلمهٔ
شریفه برابرز حضرتک مکتوب شریفنی که دحیه ویردی اوقوب اهل دیوانه
خطاب بطریق نقیله بو پیغمبر اکارم اول پیغمبردر که حضرت عیسی مقدم قدوم
شریفن مژده ایتمشدی اکر انلر اولدوغن بیلسم کندم وارویب حضور
سعادتلرنده ایمانه کلمکدن صکره بر وجهله خدمتن ایدر ایدم مکر ابدستنجه
صوینده بر قطره یره دوشورمیه ایدم دیدی اشقیای دیوان دیدیلرکه
اول پیغمبر کلسه بزدن کلور ایدی که اهل کتابز امی عربدن می کلور ایدی
پادشاه ایتدی انجیل مابینمزی فصل ایدر کتوردسونلر کوره لم اول پیغمبر ایسه
مؤمن اولالم اول زمانه کلنجه انجیلی پادشاهلر مهری ایله ضبط ایدرلردی
هر کلان پادشاه بر آلتون مهر اورردی اوتوز ایکنجی مهر ایله مختوم بولندی
مکر پادشاهلر تنبیه ایدرلرایمش که بو انجیل آچلمیه کون دیمز ملکمز

زائل اولور هرقل که اوتوز برم مهری قالدردی اوتوز ایکنجی مهره کلدی عموما
پیرلر بطریقلر ایاق اوزره قالقوب بقالرین چاک ایدوب صیاح و صقالرین الوب
یولوب دیدیلرکه بوقدر مدت تدبر و متصرف اولدوغمز ملکمزی متدین اولدوغمز
دینمزی الدن چقارمق استرسن هرقل دیدیکه کلک مسلم اولهلم جملهسی شتم
و فریاده شروع ایتدیلر ومن یضلل الله فما له من هاد مصداقنجه
زوال ملک خوفنه دوشدی فی الحال تحویل کلام ایدوب دیدیکه بنم
مقصودم سزی تجربه ایدی معلومم اولدیکه دینده صلابتکز وارایمش جملهسی
سجده ایدوب دعا ایتدیلر لعنت اولسون اول امیرلرک و مقلدلرینک اوزرینه
اولسون که کفره امام و مقتدی اولدیلر هم ضال وهم مضل اولدیلر پس
دحیهیه یوز مثقال آلتون خرج راه ویروب اول سلطان نصیر لی مع الله
طرفنه کوندردی ایکنجی مکتوب فارس پادشاهی کسری‌یه کوندردکلریدر
اول طرفه ایلچیلری حدیبیه دن عبدالله بن حذافه ایدی حذافه دخی منقولدر

صورت مکتوب بدیع الاسلوبدر

بسم الله الرحمن الرحیم من محمد رسول الله الی کسری عظیم فارس
سلام علی من اتبع الهدی وآمن بالله ورسوله وتشهد ان لا اله الا الله
وحده لا شریک له وان محمدا عبده ورسوله اما بعد فانی ادعوک
بداعیة الاسلام فانی انا رسول الله الی کافة الامم لانذر من کان
حیا ویحق القول علی الکافرین اسلم تسلم فان ابیت فعلیک اثم
المجوس مکتوب شریفلری واصل اولدوغی کبی اوقیوب غضبه کلوب مکتوبی
پاره پاره ایتدی عبدالله محزونا عودت ایدوب حضرته ماجرایی بیان
اثناسنده ایکن جواب مکتوب ایله کسری یمنده عاملی اولان باذانک ایلچیسی
کلدی مضموننه نظر اولندقده افندیسنک عناد و استکبار و کفر و ضلالنده
اولان اصرارن اظهار ایتدی متعین اولوب حضرت علیه السلام ایلچیسنه
بیوردیلر وار کسری یه دی اوغلی شیرویه یدیله بو کیجه یدنجی ساعتده دم
انک نفس خبیثه سنی قتل ایلدی اول سببدنکه نفسنی معبود ایدوب
امر نفس اماره یه تابع اولمشدی و بنم دینم انک جمیع قلمرونده ظهور
ایتسه کرکدر بو کلام شریف هجرت نبویه نک یدنجی سنه سی جمادی الاولیسنک
اونجی کیجه سی ایدی ایلچینک قلبنه کلی خوف دوشوب کسری طرفنه متوجه
اولدی کلوب کوردی اول رسول مبین عینیله تعیین بیوردقلری کیجه ده

ایدنجی ساعتده کسری یی اوغلی شیرویه قتل ایلمش کلوب بادانه ماوقعی
ایدوب ماجرایی خبر ویردکدنصکره دیدیکه ایلچیلک طریقیله چوق
پادشاهلره واردم حضرتک ملاقاتنده عارض اولان حجابی هیچ بر
پادشاه عالیجنابده کورمدم بادان ایدی خدم وحشم وحاجب
ووزیر ومصاحب ومشیری چوقمیدر که بو قدر خوف ایتدک ایلچی
ایدی حیرتنها کوزامام مهابت وشهامت دائرۀ تحملدن خارج بسر
بادانه هدایت الهیه یتشوب اسلامه کلوب ایلچی یی تکرار اسلامنی
اخبار وکفر اوزرینه اصراری بناءً باباسنی قتل ایتدوکنی اعلام واشعار
ایلچی اولسید الاناسه کوندردی **اوچنجی مکتوب** منذر بن ساوی العبدی یه
ارسال بیوردقلری مکتوبدر حضرتک ظهور دین مبیننی استماع ایتمکله حضرت
ایله حسن معامله ایتمکیچون کوندردیکی مکتوبنه جوابدر منذره ایلچیلری علاء بن حضرمی ایدی

صورت مکتوب بدیع الاسلوبدر

مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ اِلَی الْمُنْذِرِ بْنِ سَاوِی سَلَامُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَاِنِّی اَحْمَدُ
اللّٰهَ الَّذِی لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَمَّا بَعْدُ فَاِنَّ كِتَابَكَ جَاءَنِی وَرَسُولَكَ وَاِنَّهُ
مَنْ صَلّٰی صَلٰوتَنَا وَاَكَلَ ذَبِيحَتَنَا وَاسْتَقْبَلَ قِبْلَتَنَا لَهُ مَا لِلْمُسْلِمِينَ
وَعَلَيْهِ مَا عَلَی الْمُسْلِمِينَ وَمَنْ اَبٰی فَعَلَيْهِ الْجِزْيَةُ **دوردنجی مکتوب**
دمشق شامده غوطه حاکمی حرث بن ابی شمره ارسال بیوردقلری مکتوبدر

صورت مکتوب بدیع الاسلوبدر

سَلَامٌ عَلٰی مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰی وَاٰمَنَ بِاللّٰهِ وَصَدَّقَ بِهِ وَاِنِّی اَدْعُوكَ اِلٰی
اَنْ تُؤْمِنَ بِاللّٰهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ يَبْقٰی لَكَ مُلْكُكَ مکتوب حرثه
واصل اولدقده کبر اوقیوب تحقیر ایله یانینه براغوب دیدیکم بنم ملکمی المغه
قصد ایدن آدم کیمدر دخی کندینه شوکت وسطوتم الندن قورتارمز حضرته
برعسکر ایله واروب مکه مقابله یه قادر اولیمز حضرت طرفندن کلان رسول
اولکون ایلقویوب اسباب احتشامن عرضنه شروع ایلدی وتدارک سفر
اوزرینه اولدوغنه متعلق نیجه تعریض ایدوب حتی اتلر نعللنسون محمد ایله
مقابله ومقاتله یه حاضر اولسونلر دیو امر وتنبیه ایلدی بعده حضرتک
ایلچیسنه واراقندیکه کوردکک کبی خبر ویردی ایلچی خبر رد ایتدکدنصکره
حضرت مقدمات فتح مکه ده اولمغله حرث طرفی ایله تقیده مجال
اولمیوب حرث بامر الله فتح مکه سنه سنده فوت اولوب یرینه جبله

بن ایهم

بن ایهم جانبنه ده حضرت عمر حضورنده اسلامه کلوب نیجه اوقات
اسلام اوزره اولدقدنصکره فزاره طائفه سندن برکمسنه نک
یوزینه بر طبانچه اوروب کوزینی چیقردی حضرت عمر حضورنده مرافعه
اولندقلرنده اول شخص مظلوم حضرت عمره شرع ایله حقمی الیویر دیو ابرام
ایلدکده حضرت عمر سن دخی کوزینه بر طبانچه اور دیو بیوردیلر جبله
شیطنت ایدوب بنم ایله بو مقوله نک کوزی برمیدر دیوجک شرع
مطهرده فقیر وغنی وامیر بیننده فرق ایتمامشدر دیو جواب
ویردکلرنده بو کیجه تأخیر ایدک خصمی رضا ایدرم دیو العیاذ بالله
کفره رجوع ومرتد عموریه طرفنه فرار وآنده حالت کفر اوزره هلاکی
اختیار ایلدی بعده ایتدوکی وضعه ندامتی اشعاره متعلق نیجه ابیات
واشعاری ظهور ایتمشدر **بشنجی مکتوب** فروه بن عمرو الجذامی یه
ارسال بیوردقلریدر فروه قیصر طرفندن عمان عاملی ایدی مظهر هدایت
الهیه اولوب حضرته مکتوب ایله بر بیاض قاطر وبراز دوه وسعادتله
حضرتک بندکلری یعفور نام حماری وبر مقدار اسباب نفیسه
هدیه کوندرمش ایدی **فروه نک مکتوبی بودر**

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنِّی مُقِرٌّ بِالْاِسْلَامِ مُصَدِّقٌ
بِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ وَاَنْتَ الَّذِی
بَشَّرَ بِكَ عِيسَی بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَبَعَثْتُ بَغْلَةً بَيْضَاءَ وَجِمَالَةً
وَحِمَارًا يَعْفُورَ وَاَثْوَابَ سُنْدُسٍ حضرته مکتوب واصل اولدقده
حضرت بلاله ایلچیسنه اکرام ایلک دیو امر ایلدیلر بر نیجه کوندنصکره
بشیوز درهم عروش خرج راهله بو مکتوبی ویروب فروه یه ارسال بیوردیلر

صورت مکتوب بدیع الاسلوب

مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ اِلٰی فَرْوَةَ بْنِ عَمْرٍو سَلَامٌ عَلَيْكَ فَاِنِّی اَحْمَدُ اللّٰهَ
الَّذِی لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَمَّا بَعْدُ فَاِنَّهُ قَدِمَ عَلَيْنَا رَسُولُكَ بِكِتَابِكَ
وَبَلَّغَ مَا اَرْسَلْتَ بِهِ وَاَخْبَرَ عَمَّا قِبَلَكَ وَاَنْبَاَنَا بِاِسْلَامِكَ وَاَنَّ اللّٰهَ
قَدْ هَدَاكَ بِهُدَاهُ اِنْ اَصْلَحْتَ وَاَطَعْتَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَاَقَمْتَ الصَّلٰوةَ
وَاٰتَيْتَ الزَّكٰوةَ حضرت رسالت پناه اول قاطری حضرت ابوبکر صدیقه
احسان بیوردیلر قیصر فروه نک اسلامی خبری واصل اولدقده بحضور

اولوب فرعونی حبش طریقیله کتوروب بنه کفره رجوعه اقدام ایلدی
فرعونه دین محمددن رجوع ایتمکه مجال یوق بلدوکك ایشله دیو جواب قطعی
ویردکده تأبید حبس امر ایدوب بامر الله زندانده وفات ایتمشدر
بعد وفاته میتنی زنداندن چقاروب صلب ایتدیلر رحمه الله تعالی
التنجی مکتوب اسکندریه حاکمی مقوقسه ارسال
بیورلدقلریدر ایلچیلری حاطب بن ابی بلتعه در

صورت مکتوب بدیع الاسلوب

بسم الله الرحمن الرحیم من محمد رسول الله الی
المقوقس عظیم القبط سلام علی من اتبع الهدی اما بعد فانی
ادعوك بدعایة الاسلام اسلم تسلم یعطك الله اجرك مرتین
فان تولیت فعلیك اثم القبط یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة
سواء بیننا وبینکم الا تعبدوا الا الله مقوقسه مکتوب واصل
اولدقده اگرچه اسلامه کلمیوب لکن عاجدن برحقه چقاروب مکتوبی
ایچنه وضع ایدوب تبرکا خزینه سنده ابقا ایلدی وحضرته مکتوبیله
ایکی جاریه وبر مقدار اثواب نفیسه ودلدلی اهدی ایلدی
مقوقسك مکتوبی بودر **صورت مکتوب**
لمحمد بن عبد الله من المقوقس اعظم القبط سلام علیك فانی قرأت
کتابك وما تدعوا الیه فقد علمت ان نبیا قد بقی وقد کنت اظن
انه مخرج بالشام وقد اکرمت رسولك وبعثت الیك بجاریتین
مکانهما فی القبط عظیم وبکسوة وقد اهدیت الیك بغلة لترکبها
والسلام دلدل بر قاطر ایدیکه عربده مثلی ظهور ایتمامش ایدی حضرت
علی یه احسان ایتدیلر زمان معاویه یه دکین باقی ایدی جاریه نك بری
ماریه وبری شیرین ایدی حضرت بونلره عرض اسلام ایدوب سعادت
اسلامه واصل اولدقلرندنصکره ماریه حسنا اولمغله کندولر تزوج
بیوردیلر وشیرینی حسان بن ثابته احسان بیوردیلر حاطب حضورنده
مقوقس حقیقت دین اسلامه ذاهب اولوب محمد رسول حقدر لکن دینینه
تابع اولورسم ملکم زائل اولور بو جهتدن کندمده مخالفت ایدرم
بودخی معلومدر که جمیع بلاده غالب اولوب بو اوتوردیغم موضعه وضع قدم
ایتسه کرکدر دیدی مقوقسك کلماتی سید کائناته نقل اولندقده بیوردیلر

ملکی

ملکی بلادسنه اوغرامش ملکك خود بقاسی اولمدی دخی مقرردر آخرنده
ندامتی کورن مقوقس عمرو بن عاصی مصر حاکمی ایکن فوت اولوب کنیسه سنده
دفن اولندی امام احمد نویری نهایة الادبنده اول
محبوب القلوبك اوتوزیدی مکتوبن نقل ایتمشدر مراجعت اولنه

باب تاسع حضرتك خصایص شریفه سی بیاننده در

اول سلطان سریر رسالتی حق جل وعلا دخی نبوت ایله ممتاز وسایر مخلوقدن
نیجه مرتبه فایق وسرافراز ایتدکدنصکره اکرام وتعظیم ایچون امتنه تشدید
ایلدوکی نیجه اشیایی اول حضرته مخصوص تخفیف ایلدی ونیجه امورده دخی
درجات عالیاته باعث اولمغیچون امتنه تخفیف ایتمشیکن اول حضرته
تشدید ایلدی بو ایکی قسمی بیان ایدهلم انشاء الله تعالی **اولا** امتنه تخفیف
اولوب اول حضرته تشدید اولان اون سکز نسنه در بری زوجاتی فراقله
اختیار ذات شریفلری بیننده تخییر وکندولری اختیار ایتدکلری صورتده
سلك نکاحلرنده ابقا وامساك حضرته واجب اولمشیدی امتنده بر کمسنه
عورتندن ناراضی اولسه طلاق ویرمك کندو یدنده در استدوکی زمانده
خلاص اولور حضرت رسالت پناهك خاتونلری بزه اثواب زینت ونفقه ده
وسعت استرز دیو تضییق ایتدکلرنده جانب حقدن طلاقه رخصت اولمیوب
تخییر ایله امر اولنمشدر تفصیل قصه سوره احزابده یا ایها النبی قل
لازواجك ان کنتن تردن الحیوة الدنیا آیه کریمه سی تفسیرنده مصرحدر
ایکنجی صلوة لیل امتنه نافله در اول حضرته واجب ایدی یا ایها المزمل
قم اللیل الا قلیلا ومن اللیل فتهجد به نافلة لك آیه کریمه سنده
تفصیل اولنمشدر **اوچنجی** مال زکوة ومال صدقه اول حضرته حرام ایدی
دردنجی نیت غزا ایچون جبه وجوشن اورینسه لر عدوه ملاقات اولمینجه
چقارمق واجب ایدی **بشنجی** بر امر منکر کورسه البته انکار ودفع
واجب ایدی بو کلامه درت وجهله معنی ویرمشلردر اولا حضرته فرض
عین ایدی امته فرض کفایه در ثانیا حضرته اظهار انکار واجب ایدی
امته اظهار واجب دکلدر ثالثا فاعل فعل منکردن خوفله امتدن ساقط
اولور حضرتدن ساقط اولمز ایدی والله یعصمك من الناس آیه کریمه سیله
موعود بالعصمه ایدی دوردنجی مؤمن بیلسه که انکاری فاعله سبب زیاده
اولور سکوت ایتمك کرکدر اما حضرته لازم ایدی زیرا مبین حلال وحرام در

سکوت اباحه یه دلالت ایدر التنجی کتابت وتعلم شعر حرام ایدی دیو
ماوردی شعری روایت وکتابدن قرائت دخی حرام ایدی دیر اما امام
بغوی تهذیبنده یازمق وشعر دیمك مقدوری ایدی اما ایتمزلردی دیمشدر
لکن سیوطی خصایص نبویه سنده اصح بودرکه دیمشدر ایدی کتابت ایدهمز
ایدی لکن شعرك جیدن ردیسنی تمییز ایدر ایدی دیو یدنجی
العیاذ بالله شرکله جمیع اعمال صالحه محبوط وضایع اولمق آنلره
مخصوص ایدی قال الله تعالی لئن اشرکت لیحبطن عملك امتدن
برکمسنه مشرك اولسه بعده مؤمن اولسه حبط عمل اولمز حالت اشراك
اوزره موته موقوفدر مصنف بو کلامی جامع الفصولین ده ثم ماهو
کفر وفاقا یحبط العمل ویلزم اعادة الحج لو حج دیدیکی ومسرحانیه ده
اذا حج ثم ارتد ثم اسلم کان علیه اعادة حجة الاسلام دیدیکنه
مخالفدر حبط عمل مخصوص دکلدر مکر شافعیه مذهبی مذکوردر خلافی
اوله سکزنجی خائنة الاعین یعنی نامحرمه نظره اولی امته مباح ایکن اول
حضرته حرام اولوب نظر مبارکلری حرامه مصادفه دن محفوظ ایدی وقتل
وضرب کبی بر امر مباحی اظهار ایتدکلری خلافنده ایما اول حضرته حرام
ایدی طقوزنجی امتدن برکمسنه زمان شریفلرنده مفلساً مدیوناً وفات
ایتسه جمیع دیننی قضا ایتمك اول حضرته واجب ایدی اوننجی جمیع عالم نقدر
علم وعملله مکلف ایسه اول حضرت یالکز او نقدر علم وعملله مکلف ایدی
اون برنجی برشیئه طیانوب طعام یمکدن ممنوع ایدیلر اون ایکنجی سواك
استعمالیله مأمور ایدیلر حتی بر حدیث شریفلرنده بیوردیلر که سواکی امر
دیمکدن تکرار سؤال ایتمکه قورقدم جایز که امتمه دخی واجب اوله دیو اون
اوچنجی بصل وثوم وبونك امثالی اشیا تناولندن ممنوع ایدیلر اون دردنجی
معاشرت خلقله مشاهدۂ حق بیننی جمع ایتمکه مطالب ایدی اون بشنجی
قلب شریفلری معلوم حجاب اولوب هرکون یتمش استغفار ایدرلردی
حدیث شریفلرنده انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفر الله کل یوم سبعین
مرة بیورمشلردر کتاب النجاة من شر الصفاتده یازار عین انبیاده
غیم مؤمنینده رین کافرلرده اولور قرآن عظیمده کلا بل ران علی
قلوبهم بیورلمشدر غیم بیاض ورقیق بولوت دربو حدیث شریفده
تفصیل چوقدر اون التنجی وجنازل اولدقده دنیادن مأخوذ اولورلر

ایدی مع

ایدی مع ذلك احکام شرعیۂ دنیویه ایله ایدیلر اون یدنجی مدیوناً فوت
اولان کمسنه نك جنازه سی اوزرینه نماز قلمقدن ممنوع ایدیلر صکره بو حکم
منسوخ اولدی اون سکزنجی ذکری سبق ایدن خاتونلرندن برینه طلاق
ویرنه برین تزوج حرام ایدی قال الله تعالی لا یحل لك النساء من بعد
ولا ان تبدل بهن وامته حرام اولحضرته مباح اولان اشیا یکرمی
طقوزدر اول لا دردتدن زیاده عورت حضرته مباح ایدی ایکنجی بر عورت
حضرته نفسمی هبه ایتدم دیسه حضرت دخی نکاحن مراد ایتسه حلال اولوردی
قال تعالی وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبی ان اراد النبی ان
یستنکحها خالصة لك من دون المؤمنین آیۂ کریمه لفظ هبه ایله نکاح
منعقد اولدوغنه حنفیه نك دلیلیدر اوچنجی ایکی شاهد وجودینه توقفسز
نکاح دردنجی تزویج اهلیله نکاح بشنجی حالت احرامده نکاح التنجی
خاتونلرك ولیلری مشاورسنه توقفسز غیبت اولیاده نکاح اول حضرته
مباح ایدی یدنجی عبادت مؤمنینه نفسلرندن احب واولی اولمق واجب ایدی
سکزنجی صفیه یی آزاد ایدوب عتقنی مهر عد ایتلو یدر طقوزنجی مال غنیمتدن
استدکلرینه زیاده ویرمك اوننجی خمس غنیمه نك خمسی کندولره مباح ایدی
اون برنجی غنایمك دورت خمسندن دخی تصرف کندولره مباح ایدی اون ایکنجی
کفره دن بعضی قتلند نحمایه واراضیٔ مکیه دن حمایه لرنده اولمق کندولره
مخصوص ایدی اون اوچنجی حرم شریفه بغیر احرام کیرمك آنلره مخصوص ایدی
اون دردنجی حرم شریفده قتل آنلره مخصوص ایدی حتی هلال بن حطلی استار
شریفۂ بیت مکرمه یه تشبث ایتمشیکن قتل ایتدیلر اون بشنجی برکمسنه
امان ویردکدن صکره ینه قتلی آنلره مباح ایدی اون التنجی کندولره سب
ایدوب یا هجو ایدن کرك ار اولسون کرك عورت قتلی مباح ایدی اون
یدنجی امته شتم اول حضرته مباح ومشتومه رحمت ایدی حدیث شریفده
ایما رجل من امتی سببته او لعنته لعنة فی غضبی فانما انا من ولد
آدم اغضب کما تغضبون وانما بعثنی الله تعالی رحمة للعالمین فاجعلها
علیه صلوة یوم القیمة بیورمشلر اون سکزنجی صوم وصال اول حضرته
مباح ایدی اون طقوزنجی اویویوب اویاندقلری زمان آبدست المایوب
نماز قلمق اول حضرته مخصوص ایدی یکرمنجی اوتوردقلری یردن تهجد و
نافله قلمغله ایاق اوزره قلمانك فرقی اولمامق اول حضرته مخصوص ایدی

یکرمی برنجی کرمهٔ محترمه لری اولادینک نسبلری جمیعاً اول حضرته متصل ایدی سایر خلقده نسبت
بنونا بنو ابنائنا وبناتنا • بنوهن ابناء الرجال الاباعد
مضمونی اوزره در یکرمی ایکنجی یوم قیامتده فلا انساب بینهم آیهٔ کریمه سی
مقتضاسنجه جمیع نسبلر منقطعدر الا اول حضرتک نسب شریفی بوندن دخی
تفصیل چوقدر یکرمی اوچنجی نماز ایچنده اولان آدمی چاغرسه لر نمازی القا
ایدوب امر شریفلرینه امتثال ایتمک لازم ایدی یکرمی دردنجی کندولردن
صکره ماللری ملکلرنده باقی ونفقهٔ اتباع کندو طرف شریفلرندن واصل
اولمق اول حضرته مخصوص ایدی حتی بر حدیث شریفده انا معاشر الانبیاء
لا نورث بیورمشلردر یکرمی بشنجی جنابتله مسجده کیرمک اول ذات کریم
الصفاته مباح ایدی یکرمی التنجی کندو نفسلری ایچون حکم ایتمک وکندولری
ایچون شهادت ایدنک شاهدی قبول ایتمک واولادلری ایچون حکم ایتمک
اول حضرته مباح ایدی امتده بونلر جایز دکلدر یکرمی یدنجی ام ایمن حاشا
بوللرینی ایچدکده منع بیورمدیلر حتی شمدنکرو وجع بطن کورمزسن دیو
بیوردیلر یکرمی سکزنجی اول سلطان فصد بیوردقلرنده ابن زبیر قانلرندن
ایچدکده منع بیورمدیلر یکرمی طقوزنجی مبارک باشلرندن ساقط اولان
قللری اصحاب کرام بیننده تقسیم بیوردیلر اول قل بدنلرنده ایکن اصحاب
کرام ادای صلوة ایدرلردی بو مذکور اولان اشیا جمیعاً حضرته مخصوصدر
صلی الله تعالی علیه وسلم خصایص شریفه لرنده مستقل کتابلر تألیف اولنوب
اختلافات کثیره اولنمشدر مراجعت اولنه جلال الدین سیوطی انموذج اللبیب
فی خصایص الحبیب نام کتابنده مشبع یازمشدر غفلت اولنمیه

باب عاشر حضرتک حلیهٔ شریفه وصورت لطیفه لری بیاننده در

اول حضرت یالکز حرکت بیورسه لر مرتبع القامه یعنی اورته بویلو عدد
اولنور ایدی اما بر الای آدملر اراسنده یورسه لر البته جمله دن عالی
وطویل کورینورلر ایدی مبارک لون شریفلری غایت شفاف ایدی نه غایت
بیاض ماهق ونه غایت اسمر بغدای اکلو ایدی بعض علما دیمشلردر که مبارک
رخلری غایت کلکون ایدی وصف ایدن وصافلر جمیعاً جمال مبارکلرین
کوردکلرندن صکره قمر طالع بدر ظاهر دیو توصیف ایدرلر ایدی مبارک
صاچلری نه قیورجق ایدی نه خلافی ایدی ایکیسی بیننده متوسط ایدی ومبارک
قاشلری غایت اوزون ایدی نهایتا وجلری غایت اینجه ایدی مبارک کوزلری

غایت وسعت

غایت وسعتلو ایدی وسیاه ایدی مبارک بورونلرینک وسطی
یوکسک ایدی دیشلری غایت کوچک ایدی مبارک دیشلری سیرک ایدی
مبارک یوزلری کلبرک تردن نازک ایدی مبارک بشره لری اوزون دکل
ایدی خلافی دخی دکل ایدی مبارک صقاللری چوقجه ایدی وطوب ایدی
لحیهٔ شریفه لرندن آقلری آز ایدی اما بیقلرین آقلری دها ایدی مبارک
صدغلری غایت آقلو ایدی اوموزلری غایت عظیم وشعر مبارکلری غالبا
ایدی سمن ایله نحافت بیننده خلقت شریفلری غایت معتدل ایدی
کف مبارکلری غایت ملایم حریر کبی ایدی غالبا وقاتی مسک وعنبر استعمال
ایله کزران اولور عطارلر کبی رایحهٔ طیبه یه مغلوب ایدی بر کمسنه
مصافحه ایدوب ید شریفلرینه طوقنسه اول کون الندن رایحهٔ طیبه
زائل اولمز ایدی **فصل** مبارک کتفلرینک اورتاسنده صاغ جانبنه
مایل بر خاتم ایدی وسیاه وصاری یه مایل ایدی اطرافنی کلیت اوزره
قل احاطه ایتمشدی بلا تشبیه آت صاچی کبی ایدی مرتفع ایدی بعض
علما دیمشلر که اول مهر نبوت ایدی اول مهر شریفک اوزرینه یازلمش ایدی
لا اله الا الله توجه حیث شئت فانک منصور **فصل** حضرت رسالت
پناه بیورمشلردر صلی الله تعالی علیه وسلم دیتم قتلده بنم اون اسمم وار در
بری احمد در ایکنجی محمددر اوچنجی ماحی در بنمله حق تعالی کفری محو ایلدی
دوردنجی عاقب در که جمله انبیانک خاتمی یم عقبلرنده کلدم بندن صکره بر
دخی نبی یوقدر بو محلده بعضلر حضرت عیسی نزولیله اعتراض ایدرلر جواب
بودر که حضرت عیسی حضرت رسول دینینه اتباع ایتسه کرکدر اول رسول
معتبرک خاتم انبیا اولملرینه ضرر ویرمز بشنجی حاشر درکه حق تعالی
جمیع عبادنی بنم طریقم اوزره حشر ایلدی آلتنجی رسول الرحمه در یدنجی
رسول التوبه در سکزنجی رسول الملاحم در طقوزنجی مقفی در
جمیع ناسی کندومه اتباع ایلدم اونجی ابو القاسمدر بو اسمای
مذکوره کامل اوزره اسم شریفلردر که سایر اسمای شریفلری جامعدر

باب حادی عشر اول حضرتک رسول صادق اولوب تا قیام قیامت نبوتلری زایل اولمدوغنی بیان ایدر

برکمسنه که اول رسول شافعک صلی الله تعالی علیه وسلم نبوتنی ثبوتنی
حق تعالینک اول حضرته توجیه خطاب مستطاب ایدوب سن بنی سز

دیو حکم بیورمسنه راجع اولدوغی بیله ظاهر حق تعالینك حکمی خبردر خبری ایسه قدیمدر ازل و ابدده بونی دخی بیلورده که انبیای عظام علیهم الصلوة والسلام الآن حکم الهی ده انبیادر بونلرك قبول نبوتی ایتمز زیرا جناب عزتك خبری بونلر اولیادر دیو قولنشریفلری اوزرینه طاری اولمز مؤمن وفاتی ایلسه حکم ایمانی زایل اولمایجق پیغمبرك معجزات باهره ایله مؤید اوله هیچ آنك نبوتی زایل اولورمی علما دن بر آدم خواب غفلته مغلوب ایكن ظاهر حالت نومده حفظ علمله موصوف دکلدر معلومی اولان علومی تذکر ایتمز مع ذلك عالمدر دیرز یا نبی نیجه اولمق و اد قرآن کریمده خود شهدا حقنده احیاء عند ربهم یرزقون بیورلمشدر بوقنده قالدیکه انبیای کرام اموات اوله لر بو مسئله یه متعلق فجرهٔ معتزله اهل سنت و جماعته طعن و تشنیع ایدن مدعالرین مخالف فهم ایتمکله پیغمبر قبر شریفنده پیغمبر دکلدر دیمش سنز دیرلر بو اعتقاد حاشا که اهل سنته مسند اوله کلام اهل سنت بودر که حضرت صلی الله تعالی علیه وسلم الآن قبر شریفنده دیریدر نهایت تبلیغ رسالت ایتمز واحکام الهیه یه متعلق کندولره وحی الهی نازل اولمز ظاهر بومدعایه سز دخی مخالفت ایدرمزسز نه آن که اسناد ایتدوکلز کلام اهل سنت تقویت ایدر بلکه معتقدمز بودر که الآن پیغمبردر نبی و رسولدر رسالتی و نبوتی اوزره ثابت و رسالتنده صادقدر امور امته عالمدر امتدن صدور ایدن طاعاتدن محظوظ و مبشر اولور ذلاتی صدور ایتدیکجه امتی ایچون استغفار ایدر خصوصا بر حدیث شریفده بیورمشلردر که سزك اعمالکز بکا هر اثنین و خمیس کیجه سنده عرض اولنور اگر عملکز خیر ایسه الله تعالی یه حمد و شکر ایدرم اگر معصیت ایسه حق تعالی دن رجای عفو و استغفار ایدرم صدق رسول الله

کتاب الثالث

سنت سنیه نك شرح و تفصیلی بیاننده در بودخی طقوز بابی مشتملدر باب اول سنی کیمدر مبتدع کیمدر انلرك تفسیری بیاننده در معلوم اولسون که سنت لغتده طریقهٔ مسلوکه یه دیرلر و شریعتده حقیقت سنت بودر که حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم انك فعلنه مداومت ایلیه و امته دخی داعی اولوب بو اعمال و افعالی ایشلك دیو حث و ترغیب بیورهلر

پس سنی اسمی بر آدمه اطلاق اولنور که حق تعالی نك توحیدینه معتقد و صفات ازلیه سنه مؤمن اوله تشبیهدن تنزیه ایده و بوکا دخی معتقد اوله که الله تعالی دن غیری خالق یوقدر قولك افعالندن مدخلی انجق کسبیدر و عالمده ظهور ایدن امور خیر و شر نفع و ضرر کفر و ایمان صلاح و طغیان جمیعا الله تعالینك ارادتی و قضاسی ایله در خیر فضلیله شر عدلیله در آیات قرآنیه اخرته متعلق اخبار ایتدوکی اخبار حشر و نشر و صراط و میزان حوض و شفاعت نه ایسه جمیعا حق و صدقدر سلطان انبیادن صکره خلقك خیرلوسی حضرت ابوبکر صدیقدر امام حق اولدر اگرچه جمیع اصحاب خیر امتدر اما خیر الاصحاب بونلردر بعده حضرت عمردر بعده حضرت عثماندر بعده حضرت علیدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و قیامت حقدر و قیامت تفسیری بودر که اول جناب حلیم و غفور مؤمن اگر کافر جمیع سکان قبوری احیا و بعث و حضوره عالیسنه احضار ایدر تا که عصاته جزا و سزالرین ویروب اعمال صالحه اصحابنه انواع لطف و احسان ایلیه امدی مثوبات حسنی اول آدمه در که اول سلطان شافعه مطیع و تابع اوله مبتدع اول آدمدر که کتاب و سنته مخالف اشیایه معتقد اولوب حضرت رسول اقوالنه و افعالنه مخالف افعال و اقوال احداث ایلیه قواعد مذکوره یی حفظ و ضبط ایلیه و بیل که قدریه دکلری طائفه اهل سنتدن دکلدر زیرا معتقدلری بودر که کندو فعللرینی خلق ایدرلر و آخرتده مشاهدهٔ جمال ذو الجلال ممکن دکلدر دیو نفی ایدرلر و قرآن عظیم و کلام قدیمی مخلوقدر دیرلر کذلك مشبهه دخی اهل سنتدن دکلدر زیرا حق تعالی یی جسمدر دیرلر جوارح اعضا اثبات ایدرلر غدو و رواح مسا و صباح نزول و عروج دخول و خروج و بالجمله لوازم بشریت ایله وصف ایدرلر بونلرك مذهبی دینده قرنداشلری اولان نصاری مذهبیدر که آنلر دخی ناسوت و لاهوت اثبات ایتمشلردر یعنی حضرت مسیحه الٰه اطلاق ایدوب احوال بشریه سنه ناسوت دیرلر و کلمهٔ الهیه ایله اتحاد ایتدی دیوب کلمهٔ الهیه دن تحصیل ایتدوکی حالته لاهوت دیرلر افترا ایتدکلری قتل و صلب ناسوت و لاهوتیه واقع اولدی دیرلر تفصیلی کتب کلامیه ده در آدمینك

ابكار الافكار اد لو كتابنه نظر ایدن غرایب اعتقادات نصارییه
واقف اولور وكرامیه دخی اهل سنتدن دكلدر زیرا معتقدلری
بودر كه ذات باری یه عز شانه حدوث جایز اوله تعالی الله عن ذلك
علوا كبیرا روافض دخی اهل سنتدن دكلدر زیرا اصحاب كرام حقنده
سوء اعتقادلری واردر وخوارج دخی اهل سنتدن دكلدر زیرا
معتقدلری بودر كه مؤمن شرب خمر وزنا وسرقه ایتسه كافر اولور
سنت سید الانامه مخالف اعتقادات اصحابی جمیعا مبتدعدر
بدعت هر قول وفعلدر كه كتاب وسنت ناطق اولدوغی احوال واقواله
وسلفدن صدور ایدن اعمال وافعاله مخالف اقوال وافعال احداث ایتمكدر

ومعتقد سلف صالحینه مخالف اوله بونلرك كتاب وسنت صح

باب ثانی فرض عینی بیاننده‌در

اول فرایض كه عباد الله ذمتنه فرض ولازم اولمشدر ایكی قسمدر بر قسمی
فرض عین بر قسمی فرض كفایه فرض عینك تفسیری بودر كه هر فرده مستقل
فرض اوله خاص وعام امیر ووزیر حر وعبد شیخ وشاب مسلم وكافر
جمله تحت امرده داخل اوله‌لر مذهب اهل سنت بودر كه كفار دخی شرایع
الهیه ایله مخاطبلردر فرض وواجب عامه وخاصه یه وبالجمله كافه جمیع
انامه عموم اوزره‌در پس فرض عین بو اولدی كه هر بر مكلفك ذمتنه لازم اوله
بعض مكلفینك ایشلمسی ایله بر مكلفدن ساقط اولمیه جمله‌دن فرض عین معرفت
اللهدر اول طریقله بیله‌سن كه واحددر شریكی یوقدر صانعدر شبیهی یوقدر
حی وقادر ومریددر ارسال انبیا ایتمسی حقدر وحضرت محمد مصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلم كافه ناسه رسول حق ونبی صدق كوندرلمشدر اول حضرته
اطاعت فرضدر شریعتی مؤبددر وحالا قبر شریفنده نبیدر روضه مطهره سنده
كما كان رسولدر رسالتی باطل نبوتی زایل اولمامشدر اركان شریعتی بلمك
صلوة وزكوة وصیام وحج وعمره كبی جمیع افراد بشره فرضدر تاجر ایسه
شرایط معاملاتی متأهل ادم ایسه احكام نكاحی وزیر ایسه احكام
وزارتی امیر ایسه احكام امارتی بلمك بونلر فرض عیندر كیجه وكوندزده
اون یدی ركعت صلوة فرضیتی واركان صلوتی نفس اركانی وعدد اركان
وشرایطی بلمك كركدر وكیفیت زكوتی ومقداری نه مقوله ماله ونه
زمانده ونه مقدار واجب اولور وكیمه صرف اولنور شهر رمضان مباركده
كیفیت وجوب صیامی وعدد اركانی ومصحح ومبطل صومی ومناسك

وادكانجی بو جمله‌یی بلمك هر برآدمه فرض عیندر حاكم ووالی اولانلر
كمسنلره واجبدر كه حقوق رعایایی وشرط سیاستی ومحل لطف وعفوی
وموضع عنف وعقوبتی بیله‌لر بر كمسنه‌نك آخردن اوزرنده اولان حقی نجه
استیفا اولنور مظلوم ظالم اوزرینه نجه نصرت اولنور حاكم مناهج سیاست
وطرایق ضبط وعدالت اوزرینه نجه جاری اولور بلمك كركدر اهل سوقدن
اولان بیع حرام اولان اشیایی حلال اولانلردن تمییز وتشخیص وشرط فاسد
ایله شروط صحیحه‌یی فرق وتمییز ایتمك كركدر سایر امور اشیاء
مذكوره یه قیاس ایله حاصل كلام هر فرد كه بر امره مباشر اوله بیت

خلاق جهان عالمه قیلدقده تجلی   هر كمسه‌یی بر كار ایله قیلمش متسلی

مضمونی اوزره بو عالم كون وفساده كه عباد عنایت معتادندن هر بری
بر سودا ایله خوش حال وبر مراددر انك حلال وحرامی علمنی ومعرفت
طریق حل مكسوباتنی نفسی ایچون ایتمك كركدر بو مرتبه‌ده هر كسه فرض عیندر
هیچ جهلله معذور دكلدر شرعده رخصت ووسعت یوقدر بر كمسنه‌نك ذمتنده
علم ومعرفتی لازم اولان حرام وحلالده مسامحه واهمال ایتسه جهل عذر
اولمز یوم قیامتده حضور رب العالمینده حرفا حرفا مسئول
ومعاتب اولوب الفا الفا جزا وسزاسی ایله معاقب اولسه كركدر

باب ثالث فرض كفایه بیاننده‌در

بو دخی جمیع مخلوقه واجبدر لكن بعض ادا ایتمكله آخرلردن ساقط اولور
بو معامله دخی لطف الهیدن ناشیدر عباد ضعفادن دفع حرج ایچون
شارع طرفندن فضلا ولطفا بو یله تخفیف ایله تلطیف اولمشدر قرآن
عظیمده وما جعل علیكم فی الدین من حرج بیورمشلر فرض كفایه‌نك مثاللری
جمله‌دن جهاد فی سبیل الله‌در كه هر فرده واجبدر وبعض مسلمین ادا
ایتمكله بعض آخرلردن ساقط اولور امر بالمعروف وتجهیز وتكفین موتی
وفتوا وقضا وامامت واذان وعمارت مساجد ورد سلام ودفع جوع
فقرا بونلرك امثالی علی الكفایه جمیعا فرضدر بعض مكلفین ادا ایتسه
سایر مكلفینه واجب اولماز اتفاق ایله ترك ایتسه‌لر جمله‌سی آثم اولورلر
امام زمان وسلطان دوران ذمتنه فرضدر كه هر سنه بر كره كفار فجار
اوزرینه بر مقدار عسكر كوندره ومسلم ومؤمنه واجبدر كه امر بالمعروف
ونهی عن المنكر ایده قدرت وار ایسه الیله قادر اولمز ایسه لسانیله

بو ایکی مرتبه دن عاجز اولورسه قلبی ایله آکر. بر فقیر بامر الله بر شهرده
میت بولنوب کفنی اولمسه یا بر فقیر عاجز. بر شهره داخل اولوب
طعام ولباسه محتاج اولسه جمیع مسلمینه واجبدر که بو فقیرک
قوتن تعیین واول میتی تجهیز وتکفین ایده لر. بعضلر ادا ایتمکله
باقیدن ساقط اولور جمله سی اهمال ایدیجک جرم واثم وبال جملیه لازم کلور

باب رابع شعار اصحاب حدیث بیاننده در

علمای شافعیه استدلالرنده مطلقا حدیث شریفی قیاسدن تقدیم ایتدکلری ایچون
کندولره اصحاب حدیث دیو تسمیه ایتمشلردر. بزم علمامز دخی دلیل اول
کتاب الله مبین ودلیل ثانی سنت حضرت رسول امین در دیرلر لکن حدیث
شریف محلنده تفصیل اولنان وجوهدن بری ایله مدخول ومطعون اولدیغی
صورتده قیاسی تقدیم ایدرلر. بو سببدن علمای شافعیه دن متعصب فی المذهب
اولنلر حدیث شریفدن قیاسی تقدیم ایدرلر دیو طعن وتشنیع ایدوب اصحاب
رأی واهل قیاس دیو تحقیر ایچون علمای حنفیه یی تلقیب ایدرلر. فهرست
کتابده مصنفک شافعی ومتعصب فی المذهب اولدیغی بیان اولنمشدی. اولا
ترجمه کلامنی اتمام بعده مذهبمز مقتضاسنجه جوابه اقدام ایده لم ان شاء الله
تعالی. مصنف ایدر معلوم اولسون که طاعت وعبادت علامت سعادت
وکناه ومعصیت علامت شقاوتدر. اصحاب حدیث شعاری بو علامتلردن
بری بودر که اهل قبله دن اولان کمسنه ذنوبدن هر مرتبه یی ارتکاب و
اختیار دخی ایلرسه اکفار ایتمزلر. وبر کمسنه نک ایام عمری ذنوب ایله
کذران اولوب آخر نفسنده توبه سز وفات ایتسه اهل ناردر دیو حکم ایتمزلر ٧
وبردار اسلامده که انده جور وفساد شایع اولوب عدل وداد اوزرینه
ظلم ظهور وطاعت اوزرینه معصیت غلبه ایتسه اول داره دار کفر دیمزلر
جمله شعارلرندن بری دخی بودر که حضرت ابو بکر وعمری رضی الله تعالی عنهما
سائر اصحاب کرامدن تقدیم ایدرلر وسنتی قیاس اوزرینه تقدیم ایدرلر
اول سببدن اصحاب حدیث اسمیله مسمی اولمشلردر. وامام شافعی مطلبی
امام ابو حنیفه نعمان بن ثابت اوزرینه تقدیم ایدرلر زیرا امام شافعی حدیث
شریفی رأیدن تقدیم ایتمشدر. شافعی قرشیدر خلافته صالحدر امام
ابو حنیفه خلافته صالح دکلدر. وامام شافعی حضرت رسالت پناهک
ابن عمیدر. قرآن عظیم وفرقان کریمده خود حق تعالی بیورر قل لا اسألکم

٧ وخروج علی السلطانی تجویز ایتمشلر
وایچلرندن بعض کمسه یی کفره
نسبت ایتمزلر صح

اجرا

علیه اجرا الا المودة فی القربی یعنی یا محمد سن امتک اجابته دی بن
سزدن تبلیغ رسالت مقابله سنده اجر ومنفعت طلب ایتمم انجق
اقاربمه محبت ومودت استرم آیه کریمه نک مدلولی آل محمدک تعظیم
واکرامی لزومیدر. پس امام شافعی لازم التقدیملر اولور. وامام شافعینک
لطف سوق کلامی وحسن حالی واستقامت مقالی فقها وعلما ومذهب
امام اعظمدن اعلم اولدیغی معلومدر زیرا امام اعظم مذهبنده تناقض
وارددر وامام شافعی مذهبی تناقضدن سالمدر وامام شافعی خلق ایچنده
محمود الفعال اولمغله مستثنی وسلف صالحین بیننده کثیر الثنادر
وعلوم عربیه وطرائق لغته خلقک اعرفیدر. بو محله کلنجه مصنفک
کلامی ترجمه سیدر. علمای شافعیه دن عبد الوهاب شعراوی قدس سره
علم المیزان آدلو کتابنده واسلاف اشراف شافعیه دن انصافله اتصاف
اوزره اولنلر تألیف ایتدکلری کتابلرنده امام ابو حنیفه حضرتلرینی
اول قدر مدح وثنا وذکر جمیللرنده مرتبه اطرا ایدرلر که قابل تحریر
وانها دکلدر. هیچ بری قدر عالیلری اوزره بو مقوله کلام ناملایمه
اجترا ایتمشدر. متعصبلرینک حالی بودر که معتقدلری دخی صددده ایتمشدر
قیاسی سنتدن تقدیم مقدمه سنه جواب اول بیان اولنمشدر نسبه
متعلق نسبت که بیان اولنمشدر شرف نسب امام المذهب اولمغی اقتضا
ایتمز. حضرت امام اعظم حال صغرنده حضرت علینک شرف دستبوسلری
ایله مشرف ودعای خیرلرینه مظهر اولوب ذریت مبارکلرندن اغزلرینه
التقا بیورمشلردر واصحاب کرامدن اوچ نفر جلیل القدر ایله بر
قولده سکز نفر ایله بالاتفاق حضرت انس ایله ملاقات سعادتنه
واصل وتابعین کرامدن خلق کثیردن سماع واخذ علوم دینیه ایدوب
کندولردن دخی دورت بیک آدم روایت ایلدوکی کتب معتبره ده مسطوردر
مذهبنده تقدم وتقلیده صلاحیت بو وجهله در. اما ابو حنیفه حضرتلرینک
مناقب شریفه سن کورن کمسنه جلالت قدر وعلو منزله سن بیلور
مذهب ابی حنیفه ده تناقض وارد یدوکی مقدمه سنه علمای حنفیه مواضعنده
اجوبه لطیفه ویرمشلردر. قواعد مذکوره دن حاصل اولدیکه طاعت علامت
ایمش اول طاعتی که حق تعالی قبول ایده آنک مثلی اوزره ایتمش یدکدی سوز
ثواب احسان ایتمک جایزدر. هر سلطان کامل ورئیس عادل که دین مبینله

تمسك ایدوب خیراته ساعی اوله اکا بشارت و اشارتدر كذلك معصیت
عقابه سبب دکلدر بلکه علامتدر بر کمسنه که الله تعالی امرینه مطیع
اولوب قضای الهی ایله بر منکره اصابت ایده که کمال رضا و تسلیمله مقابله
ایده علامت سعادتیدر مؤمنک ایمانن بکشدرمك ایچون ابتلا و امتحان عادت
علیه الهیه در قرآن عظیمده اصحاب کرام بیننده وما زادهم الا ایمانا
وتسلیما بو مقوله مواضعده ثابت قدم اولوب شیطانه سر رشته ویرمیه
بر آدمك خلیع العذار ولا ابالی امر دینله مقید اولوب قضای الهی یه
بغض و عداوتله مقابله ایتسه شقاوتی و علامت خذلانی اماراتیدر بعض
جهله بو مقوله زنادقه یه ملازمیته دنیاده تکلیف ساقطدر دیرلر
حاشا کفردر معتقدی دکلر ایسه انلر دخی کافرلردر اما جمیع عمر بو حال
اوزره مرور ایتمك آخرتده بو اسلوب اوزره کیتمك شرطدر اکر طاعت سبب
ثواب اولسه حضرت آدم معاتب و ملعنه ابلیس دن اولی ایدی ابلیس
هر کوکده بیك ییل عبادت ایدوب عابد اسمیله مسمی اولمشدی مخالفت
امرده خود ایکیسی برابر معلوم اولدی که ثواب مجرد فضله دائر ایمش بونك
سری بودر که فاعل حقیقی الله در متارد اولدیغی مخالفتی دخی حقیقتده فاعل
الله در نهایت مخلوقات اسباب و وسایطدر واسطه کاه مذموم اولور
کاه مشکور اولور حق سبحانه و تعالی بر آلایی خلقی مفاتیح خیر خلق ایدوب
ابواب شری انلره سد ایلدی بر آلایی دخی بونك عکسی خلق ایلدی سعادت
اول کمسنه یه امودیکه حق تعالی آنك الندن خیر اجرا ایلیه
ویل اول آدمه که آنك یدندن شر اجرا ایلیه اول شخصی سبیل بلا و محنت
ویله ایصال ایده ویل درکات جهنمده بر وادینك اسمیدر وهیچ بر فرد
ایچون اهل جنتدندر یا اهل ناردندر دیو شهادت جایز دکلدر نه کفار
دن نه بو مذکوره اولان طوایف مختلفه دن زیرا مقدما بیان ایتدککه بو حال
اوزره موت شرطدر اول ایسه معلوم دکلدر جایزکه مؤمن اولانك کیدرکن
ایمانی مسلوب اوله جایزکه کافر اولانه کیدرکن ایمان نصیب اوله واقع حال
عند الموت متبین اولور مکر بو شهادت عشره مبشره حقنده جایزدر اولا
سلطان انبیا انلر حقنده اهل جنتدردر دیو شهادت بیورمشلردر انلر ابوبکر
عمر عثمان علی سعد سعید طلحه زبیر عبدالرحمن بن عوف ابو عبیده
الجراح حضرتلریدر بونلر حقنده بر کمسنه یمین ایدوب اهل جنتدن دکلر ایسه

عورتم شویله اولسون دیسه یمیننده حانث اولمز بونلردن غیری آدم
حقنده جایز دکلدر زیرا معلوم دکلمز اولان ایچی ظاهر حالدر باطن و
مآل علم الهیه مخصوصدر نهایت بر آدمی کورسك که ایمان و توبه اوزره
وفات ایلدی آنك حقنده قطع ایدوب اهل جنتدندر دیسك جایز
و بر کمسنه یی کورسك العیاذ بالله کفر اوزرینه کیتدی قطع ایدوب
خالدا و مخلدا اهل ناردندر دیسك جایزدر زیرا دکمز شرط موجود
اولور **فصل** مقدمات مذکوره دن متعین اولدیکه بر کمسنه بن حالا
مؤمنم حقا دیمك جایزدر زیرا حالده اولان ایمانندن شکی یوقدر
واقع حالدن خبر ویرر اما خاتمه حالندن خبر ویروب بن آخر نفسده
دخی مؤمنم و حقا ایمان اوزره وفات ایتسم کرکدر دیمك جایز دکلدر زیرا
حال عاقبت مخفیدر و اصحاب کباردن بر آدم وفات ایتسه آنك حقنده
دخی اهل جنتدندر یا اهل ناردندر دیو شهادت جایز دکلدر آنك دخی
امری مشیت الهیه مفوضدر الله تعالی حضرتلرینه رؤف و رحیمدر
بوذکر اولنان اهل سنت مذهبیدر ونه کوزل مذهبدر زیرا مقدم مذکور
اولمشدی قول خوارج بودرکه کذب و شرب خمر و زنا و سرقه و قذف ایتسه
حاصلی انواع فجوردن بر نسنه ارتکاب ایتسه کافر اولور ارتکاب ایدن
ایله مؤمنی اکفار ایدرلر معتزله دیرلرکه کبیره ارتکاب ایدن مؤمن
ایماندن چقار اما کفره داخل اولماز پس انلره لازم اولورکه کفر و ایمان
بیننده بر منزله دخی اثبات ایدهلر نهایت اکر قبل التوبه اولور ایسه فرعون
و هامان ایله مؤبد نارده اولور لله الحمد اهل سنت بو مقوله اعتقادلردن
بریدر زیرا نص شریفه مخالف ایتمشلر قرآن عظیمده خود وعد مؤمنه و وعید
مطلق کافره در کفر و ایمان خود خاتمه ده معلوم اولدیغی مقدما معلوم اولمشدی
پس مذهب حق مذهب اهل سنت اولدوغی ثابت اولور بو کلماتی اخذ و
حفظ ایله جواهر در خزاین سلطانندن یکدر سایر فوایددن نافع و خیردر

باب خامس فرق ناجیه بیاننده در

حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر امتم بندن صکره
یتمش اوچ فرقه یه منقسم اولسه کرکدر بونلر ایچندن سعادت نجاته
و درجات عالیاته واصل اولان بر فرقه در معلوم اولسونکه حدیث شریف
مقتضاسنجه بو امت ایچنده اهل نجات اهل سنت و جماعتدر بونلردن

حضرت رسولك قوليسيله ثابت اولمشدر اول زمانده كه حديث مذكور
صادر اولدى اصحاب كرام يا رسول الله اول فرقهٔ ناجيه كيمدر ديو سؤال
ايتديلر جواب بيوردیلر اول مذهب كه بن واصحابم آنك اوزرينه بوز اولك
طريقه سلوك ايدنلر اهل نجاتدر ظاهردر حضرت سنت وجماعت اوزره ايدى
كتاب الله مخالف وبدعت اوزره دكل ايدى فرقهٔ ناجيه اهل سنت وجماعت
اولوب قدريه ومشبهه وروافض اولمدوغنه دليلمز بودر كه حضرتمز
اولمدوغم طريق اهلى بيوردیلر كندو كوك خود معتقدلرى وامتى دعوت
بيوردقلرى طريق بو ايدى كه الله تعاليدن غيرى خالق يوقدر الهدن غيرى
ضار ونافع يوقدر عالمده هر نه ساكن ومتحرك اولور ايسه قضا وقدر ايله در
قرآن عظيم كلام الله در آخرتده مشاهدهٔ ديدار حقدر رسول الله دن صكره
خلقك خيرلوسى ابو بكردر صراط وميزان وحساب وشفاعت حقدر ظاهر
حضرتك معتقدات شريفه لرى بونلر ايدى لله الحمد بونلر جمله اهل سنت
اعتقاداتيدر مبتدع بو اعتقادات اوزره اولاجق دكل انلر شريعتك ثلثانى انكار
ايتمشلردر پس نه طريقله اهل نجات اولورلر بوندن ماعدا فرقهٔ ناجيه اهل
سنت اولدوغنه بدى دليلمز دخى واردر دليل اول حضرتك فرقهٔ ناجيه
كيمدر ديو سؤال ايتديلر جوابنده حضرتك كلام شريفندن جماعت فهم اولنور كه جماعت
خود اهل سنته مخصوص بر صفتدر زيرا خوارج وروافض جماعتى منكرلردر
معتزله ايسه اجماعك حجت ودليل اولمدوغنه قايل دكللردر پس طوايفدن صفت
جماعت نيجه متصوردر دليل ثانى اهل سنت دلايل اربعه يى اعتبار ايدوب
كتاب وسنت واجماع وقياس دن هر بريله استدلال واحتجاج ايدرلر هر برى انكار
ايتمزلر فرق مخالفه دن بر فرقه يوقدر كه هر حالده بو دليللردن برينى بارى
انكار ايتميه معلوم اولدى كه اهل نجات اهل سنت ايمش دليل ثالث اهل سنت
بر بولرينى اكفار ايتمزلر حديث شريف لا تكفروا اهل قبلتكم دستور العملى در
معتزله خارجيه نجاريه روافض كراميه البته بونلر بر بولرينى اكفار
وتضليل مقرردر معلوم اولدى كه اهل جماعت اولوب قايم بالحق اولان اهل
سنت ايمش دليل رابع جميع امتك فتوالرى اهل سنت وجماعت مذهبنه
دايردر خصوصا اهل سنت بيننده اهل رأى واهل حديث كه مقتدالرى حنفيه
وشافعيه اولدوغى بيان اولنمشدر معظم امت بونلرك مذهبين اختيار ايتمشلردر
پس بونلر اهل نجات اولدوغى ظاهر اولدى دليل خامس عبد الله بن عمر سلطان

ابيادن روايت ايدر كه يوم تبيض وجوه وتسود وجوه آية كريمه سى نازل
اولدقده حضرت تلاوت بيوردقلرندن صكره تفسير بيوروب يوم قيامتده
يوزلرى آق اولنلر اهل جماعتدر سياه اولنلر اهل هوادر اهل هوا انلردر كه
كتاب الله وبنم سنتمه تابع اولميه لر ديو بيوردیلر بو حديث شريف خود اثبات
مدعاده قطعى الدلاله در دليل سادس حق تعالى بيورر كه ان الذين فرقوا
دينهم وكانوا شيعا لست منهم فى شىء الى آخر الآية يعنى يا محمد اول طائفه كه
سنك دينكدن افتراق ايدوب نيجه فرقه يه منقسم اولديلر سن انلر ايچون
هيچ بر طريقله معاتب اولمزسن انلرك امرى الله مفوضدر قيامتده اختيارلرى
جزاسن ويرر پس معلوم اولدى كه انلر طريق حقده دكللر ايمش زيرا مخالف
دين محمد اقتضاسيله بلوك بلوك اولديلر دينه مخالفتك خود حكمى معلوم
اولدى لله الحمد اهل سنت شريعت ودين سيد المرسلين حبل متينه تمسك
ايتمشلردر ذلك هو الفضل المبين دليل سابع نظر اولنسه اهل سنت
مذهبنده نه اعتدالدن تجاوز واردر نه قصور بلكه افراط وتفريط اورتا
بر مذهب معتدللردر زيرا نه جبره قايللر نه تفويض نه مطلقا تعطيل صفات
ايدرلر كه معتزله دن اولالر نه اثبات جوارح ايدرلر كه مشبهه دن اولالر
نه اصحاب كرامه عداوت ايدرلر كه روافضدن اولالر نه حضرت عثمان وعلى يه محبتده
تقصير ايدرلر كه خوارجدن اولالر لله الحمد حب التناهى غلط خير الامور اوسطها
مقتضاسنجه جميع امورى تجربه دن صكره اوسط واحسن اختيار اولنمشدر

باب سادس اهل بدعتدن بعيد اولوب انلره بغض و عداوت واهل سنته محبت ومودت بياننده در

لايق اولان بودر كه دايما مخالطه ومصاحبت ومجالسه ومقارنت اهل سنت ايله
اوله طريق سنت اوزره استقامتى زايل اولميه سن وسوسهٔ شيطانيه
ايله قلبك شرعه مخالف بعض نسنه لايح اولسه بى توقف صدق صادقك
ايله مشاوره ايله تأخير جايز دكلدر بر مجلسده اهل بدعته مبتلى اولسه
فرار ايله بينى وبينك بعد المشرقين ديوب كندوكه تقرب ايتمه ووديكه بيت

اغربالا اذا استودعت سرا — وكانونا على المتكلمينا

يعنى اى مبتدع سن بر سره مظهر اولورسك غربال كبى سن كشف ايدوب طشره
اخراج ايدرسن متكلمين حقنده كانون سن يعنى آتش پاره سن بو مقوله لره
ذكر محل اراده حال ديرلر كانون ذكر اولنوب ايچنده اولان نار مراد اولور

یعنی دشمن مذهب اهل سنتدر اوکه مبتدعه بو مقوله خاطرهٔ فاسده‌یی
عرض ایتسك سنی کفره نسبت ایدر اهل سنته جفایی عبادت عد ایدر
لسانکی کذب و غیبتدن و بوغازکی حرام و شبهه‌لو اشیادن و دینك
و مذهبکی بدعتدن حفظ ایله مبتدعلر ایله مجالست ایتمه و مواصلت و
مصاحبتدن احتراز ایله عبادتلرینه مغرور اولمه مبتدعلرك عبادتلری
بازارلرده کیجه بکجیلرك تکبیری کبیدر انلر تکبیری تحصیل ثواب ایچون ایتمزلر
حرامی خوفندن ایدرلر بونلرك دخی عملی اول قبیله‌دندر اویله اعماله ثواب
مترتب اولمز حق تعالی دیندن و عملدن سؤال ایدر اصل اعتماد خلوص اعتقاده‌در
دین خالص بودر که الله تعالی حضرتلرینك امرینه نظر ایدوب موجبیله اخذ
و عمله مداومت و حضرتك فعل شریفنه بعده اصحاب کرامك خلفای راشدینك
افعال و اقوالنه نظر انلرك هداسن حفظ ایدوب طریق مسلوکلرینه ملازمت ایتمك

بیت زنهار از قرین بد زنهار ‏ وقنا ربنا عذاب النار

اصل یرامزلکی بودر که رفع تکالیف الهیه ایدوب طریق سهله سوق ایدرلر
سوزلرندن حلاوت و طعم لطیف مشاهده ایدرسن نفس اماره خود جزؤی
بهانه ارار همان طریق اهل سنتی قویوب انلر یولنه کیدرسن وجه مناسب
بودر که اول مقوله بدعت صاحبی بر آدمی کورسك سؤال ایتسه که کیمسن
جواب عباد الله‌دن برقولم ربك کیمدر دیرایسه سموات و ارضینك جمیع
و انسك خالقی و رازقی کیم ایسه ربم اولدر یا اول خالقی نجه بیلورسن
دیرایسه بلا کیف و کیفیت بیلورم و السلام جماعت رحمتدر بونلره
مخالفت باعث استحقاق عذابدر صاحب بدعتی احترام و تعظیمدن حذر
اوزره اول مبتدعی تعظیم ایدن هدم بنای اسلامه معین اولمش اولور
مبتدعی تفضیح ایدن آدمك قلبنی الله تعالی امن و ایمان ایله طولدرر
اول فاسدلری تعظیم ایدن بدنام اولور ذکر جمیل صاحبی ایکن خلافنی تحصیل ایدر

باب سابع مصحف شریفك تعظیمی بیاننده‌در

جمله شعائر اهل سنتدن بری دخی بودر که مصحف شریفی تعظیم ایدرلر اگرچه
مصحف جلدك ایکی دفه‌سی ایله ما بیننده اولان اوراقه اطلاق اولنور لکن قرآن
عظیم حقیقت آنك ایچنده مکتوبدر بر کمسنه ولو ایکی دفه ایچنده اولان قرآن
دکلدر یا استخفاف یا کذبا مصحفه یمین حلال اعتقادندن اولور مثلا صباح
اولمدین کلام قدیم حقیچون صباح اولدی دیو کذبا و عمدا یمین ایتسه کافر

اولور

اولور جنابتله بلکه آیت سنتیسن یا پیشان آدم اثم اولور قرآن عظیمی تعظیم
ایدن اللهی تعظیم ایدر اهانت ایدن اللهه اهانت ایدر ذلك ومن یعظم
شعائر الله فانها من تقوی القلوب آیه کریمه‌در یعنی بر کمسنه که الله
تعالینك شعائرینی یعنی علامات توحیددن اولان اشیایی تعظیم ایتسه
اول تعظیم شعائر قلوبك تقواسندندر تقوی ثوابی نه ایسه انی تحصیل
ایدر بر کمسنه مصحف ایچنده نه وار بر مقدار سیاه مرکبدر مرکب اشیا
وار ایسه کافر اولور بر کمسنه حضرتك معجزهٔ شریفه‌سی بو خلق ایچنده
مشهور اولان دکلدر غیری نسنه‌در دیسه کافر اولور زیرا اجماع قطعیه
مخالفت ایتمش اولور مذهب شافعیه‌ده بر کمسنه عمدا کذب ایدوب مصحف
شریف ایچنده اولان نحقیچون دیو یمین ایلسه کافر اولوب طلاق واقع اولور
زیرا ایچنده اولان قرآن عظیمدر اما مصحف حقیچون دیسه اولمز بر یهودی
مصحف شریف یازسه آنك کاتبنه نظر اولنمز ینه اول مصحف شریفك
تعظیم و احترامی لازمدر تابعین کرامدن بر کمسنه‌یی حکایت ایدرلر
هر کون صباح نمازین ادا ایلدکدنصکره مصحف شریفی النه آلوب تقبیل
ایدوب ربمك کلامیدر دیو تعظیما یوزینه سوردی کافره بیع مصحف
جائز دکلدر دار الحربه مصحف کوتورمك مشروع دکلدر مصحف کاتبلرینه
تصغیر حجم مصحف مکروهدر سطورلری اثناسنده و اطرافنده تلاوته
مانع نقش و تصویر مکروهدر تصغیر صیغه‌سیله مصحف دیمك
ممنوعدر کذلك مسجده مسجد فتوایه فتیوا دیمك غیر مشروعدر بر کمسنه
یاننده مصحف شریف وار ایکن صحراده جنابته مبتلا اولوب غسل
ایچون صو و تیمم ایچون طپراق دخی بولمسه ینلسون مذهب صحیح بودر که
بو عذر ایله مصحفی کندودن آیرمسون بلکه اثوابنده اولان غبار ایله
تیمم ایدوب بنه مصحف شریفی حامل اولسون صویه واصل اولنجیه دك
طهارتله کوتورمش اولور ثوبنده غبار وجودی لازم دکلدر شرعا مجرد ضرب
ید کافیدر وجه مصحف شریفه نظر ایتمك عین عبادتدر خبر رسولده
واردر که بر کمسنه دائما مصحف شریفه نظر ایتسه حیاتنده اولدیجه عمادن
امین اولور روایت اولنور که بر کمسنه مصحف شریف کتابتنه عازم اولوب
بسم الله الرحمن الرحیم عبارت کریمه‌سن دقت
ایدوب غایت حسن اوزره یازمش اولسه حق سبحانه و تعالی بو واسطه

ایله جمیع سیئاتن عفو و خطیئاتن محو ایلمش خبرده وارددر که نوردیدۀ اصفیا علیه اکمل التحایا دمکه مبتلا اولوب حضرت جبرائیلدن علاجن سؤال بیورد قلرندن جواب ویرمشلر که قرآن عظیمه دائما نظر ایله

باب ثامن مؤمنین ایچنده عوام وجهله نك احکامی بیاننده در

معلوم اولسونکه مذهب اهل سنت وجماعت بودر که عوام ناس مؤمنلردر زیرا انلر دخی حق سبحانه وتعالی حضرتلرینی دلیلله بیلورلر نهایت ادلۀ توحیدی بیان وتعبیر وعلما بیلدیکی اوزره تعریف وتفسیردن عاجزلردر کودرمیسن بر لطیف باغچه یا بر مخلوق عجیب کودسه لر حق تعالی تعظیم وتعجب ووحدت وقدرتن تذکر وتفکر ایدوب سبحان الله والحمد لله دیرلر معلوم اولورکه اول فعل لطیف عجیب وصنع بدیع غریب الله تعالی حضرتلرینك فعلی اولدوغن بیلورلر اکر سؤال ایدرسك که جهله نجه علم اثبات ایدرسن که بامر الله تعالی بعض امراض ومکروهاته مبتلا اولسه طبیعت عناصردن شکوی ایدرلر مثلا آت بنی دوشوردی صو بوغدی کم اغرتدی بوغزدی معده م ایچتدی دیرلر هیچ بونلر موحد اولورمی بو اقوال دلایل شرك دکلمیدر جوابنده دیرز که بو مقوله اقوال عبادده عادت اولمشدر ظاهر کلامکری بویله ایکن سؤال ایتسك فاعل حقیقی الله ولدر قایلدر توحیده اعتقاد شامخ وقدم راسخ صاحبی ولان جمیع افعالی الله تعالی یه ارجاعدن اصلا تردد ایتمز بو مقوله اقوال خواصه ضرردر حتی السنۀ متصوفه ده شرك خفی دکلری بو مقوله اقواللر عوامده دخی اولمامق مناسبدر اما مخل اعتقاد دکلدر عوام وجهله نك مجرد بومرتبه مؤمن اولملرینه دلیل عقلی بودرکه بو جمله یه تمام ایمان کمال علمله مشروطدر مثلا جواهر ندر اعراض ندر جمله بونلری واحکامنی بیلمکه موقوفدر سز دخی بونلری تعلم ایدوب علما کبی تحصیل علم ایتمك کرکدر دیو تکلیف ما لا یطاق ایتسك احوال معاش مختل وامور دنیا وبقای مقصود معطل اولور اختلال امر دنیا اعتدال امر دینه مؤدی اولور زیرا الدنیا مزرعة الآخرة حیث تربیه جهله امور دینیه یه ملابسه ولوازم معاشه اشتغال ایچنده جمیع عمرلرین تحصیل علومه صرف ایتسلر عشر عاشرین تحصیل ایده مزلر قال الامام الشافعی **شعر**

ماحوی العلم جمیعا احد ۞ لا ولو مارسه الف سنة

انما العلم

یعبر غموره لسنه

انما العلم لبحر زاخر ۞ فاتخذ من کل شیء احسنه

بمعنی القاطع

هر عملك اربابی وهر مصلحتك اصحابی وار در بو امر عظیم وحمل ثقیل علمای ذوی التبجیله تحمیل اولنمشدر عوامه بو تکلیفه مجال یوقدر حاسم مادۀ نزاع بو یتمزمی که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله وسلم حضورندن اهل بادیه دن جهلۀ عرب ورعات اغنام واهالی زراعت وحراثت کلوب سعادت ایمانه واصل اولدقلرندن تمام ایمان وکمال اسلاملرینه حکم بیوروب مجرد کلمۀ لا اله الا الله محمد رسول الله صدورینه قناعت وبو اعتقاده اوزره اتفاق جنان ولسانله اکتفا وفراغت بیوردیلردی هیچ حضرت بونلره معرفت جواهر واعراضی تکلیف بیوردیلرمی اکر لوازم ایماندن اولسه حضرت امر بیورمزلرمیدی یا اسلامك شرط واجبی اولسه ما فرطنا فی الکتاب من شیء بیوردقلرندن صکره بو شرط بیانندن تقصیر اولنوردیمی ایدی حضرتك خود بیان شرع ایچون کلمشلردر مهمات دینیه دن اولان اشیا بیاننده سکوت احتمالی واردمی بو مقدماتی فهم ایله مسائل مهمه دن بر مسئلۀ عظیم هیچ بر وجهله جهله رخصت واهمال وترکه وسعت وفرصت یوقدر معتزله هر مؤمنه معرفت جواهر واعراض واجبدر معرفت الله بونلره موقوفدر ولوازم ذاتیه دندر دیدکلری ایچون عوامك کفرینه حکم لازم کلمشدر عسکر مکرمدن وکندودیارلرندن وجوار دیمزده وجمیع بلاد معتزله ده عوامدن بر مسلم بولنمامق مقتضای مذهبلری اولمشدر نعوذ بالله الجواد من هذه الاعتقاد فیروزآبادی قاموسنده هوز لفظنده اهواز بصره ایله فارس بیننده یدی شهرك اسمیدر دیوب اسملرین عدّ ایتدکده جمله دن بری عسکر مکرم اسمیله مسمیدر دیر

باب تاسع اولیانك کراماتی بیاننده در

حق سبحانه وتعالی وجود شریف پادشاه اسلامی جمله سنك مدد وعنایتلرینه مظهر ایتمکله همیشه مسرور البال ومحصل الآمال ایده وانلرك برکات انفاس طیبه لریله جمله مزی حق حقیقت علم واطلاع سعادتنه ایصال ایلیه معلوم اولسونکه کرامات اولیا حقدر بو اعتقاد ایجی اصحاب دین وشریعت واهل سنت وجماعته مخصوصدر سایر طوائف منکر کراماتدر اولیاده اوله بودلیل کافی دکلمیدر که حضرت زکریا حضرت مریمك اوسننه قپولری اغلاق ایدوب بطشره دن ایچرو برفرد دخولی متحمل دکل ایکن داخل اولدقلرنجه

یانندہ میوه بولوب بلکه یاز میوه سن ایام شتاده شتا فواکهن فصل
صیفده بولورلر ایدی اگرچه بعض علما بو غریبه یی معجزهٔ حضرت زکریا در
دیمشلر لکن قاضی بیضاوی حضرت زکریانک استخبارینه ما تعدد دیر مفسرین
کلامندن انتخاب اولنان قول مذکوردر لکن ترجمهٔ کلام مصنف بودر که
حضرت عیسی بشکده ایکن تکلم ایلدیکی اول زمانده ظاهر کندولر هنوز نبی
دکللر ایدی و والده لری مریم دخی نبیه دکل ایدی اگرچه بعض فضلاده حقیقت
حال مشتبه اولوب مریمک نبوتنه قایل اولمشدر معلوم اولدیکه حضرت
مریمک کرامتی ایمش مصنفک بو کلامی قطعا مسموع اولمامشدر انبیای
عظامدن قبل النبوة ظهور ایدن خوارق عاده ارهاص دیرلر مصنف بو
مسلکه سالک اولمش حق تعالی آخرتده ولی سنه بو مقوله کرامات معامله سن
ایتمک جایز اولدیغی کذلک دنیاده دخی صحیح اولمق واجب اولور ذکر کرامات اولیایی
تجویز ایتمیان طایفه یه غایت تعجب و استغراب محلیدر که حق تعالی طرفندن
کرامات نعمتدر حق تعالی حضرت اولیاسنه اجل نعمی که نعمت اسلامدر و دولت
توفیق و طاعتدر بونلری احسان ایتمشدر تا ذوی عقله وذن اولنمشه خود
بو نعمت منزله جهتندن کرامتدن اعلادر پس نه بعید در انواع کراماته دخی
احسان ایلیه اگر سائل سؤال ایدرسه که کرامتله معجزه بیننده فرق نه در جواب
دیرز که اهل سنتک بو بابده اختلافلری واردر بعضلر دیمشلر که هیچ فرق
یوقدر الا بر ماده ده بودر که رسول دعوای نبوت ایدر معجزه یی اول دعوسی
زماننده اظهار ایدر هم دعوایه دعوایه مقارن اولور و ولی امته سن دخی قادر
اولورسکز بو مقوله بیته کتورک دیو الزام ایدر اما ولی دعوای کرامت
وقصد الزام ایتمز بلکه کرامتده خلقی اعجاز و دعوای تفرد و امتیاز خطا
و معصیت عد اولنور بعض علما بر طریقله دخی فرق ایتمشلر که انبیا عاقبت حمیده
صاحبلریدر آخر نفسده مسلوب الایمان اولمق احتمالندن امینلردر اولیاده
بو ابتلادن امین یوقدر اوایل کتابده بوکا متعلق بر حکایه بسط اولنمشدی
غفلت اولنمیه بو فرق دخی بودر که نبی هر بار که مراد ایده اظهار معجزه یه
قادر و ولی استدعاسی زماننده اظهار کرامت ایده من فرق آخر کرامت دائما
معتاد اولمق یعنی هر ولی البته اظهار کرامت عادتدر دیمک جایز دکلدر
اما انبیاده معجزه معتاددر هر نبی البته اظهار معجزه ایدر دیمک
جایزدر فرق آخر فرق صحیح بودر که کرامت بر صفتدر که نفع و ضرری ولینک

حالنه

حالنه مخصوصدر محتاج اولدوغی امورده متعلق اولور اما معجزه البته
غیر معتاد خارق عاده اشیادن اولوب عامه یی ارشاد مصلحتی ایچون کمال ظهورده
و تمام انکشاف و شیوع اوزره اولمسی واجبدر دعوایه مقترن اولمسی ایله مشروطدر

کتاب الرابع

غرایب بیاننده در بو کتاب دخی اون بابی مشتملدر باب اول ماهیت
روح بیاننده در بو مسئله گذرگاه عقول فحولدن در بو وادیده
خلق کثیر ضلالت له دوشمشلردر بونک معرفتی علمله تحقیق جمع ایدن عالمه
میسردر بوده ذکر نمایه علوم عالیه ده حصهٔ وافره صاحبنه نصیبدر
علمادن روح حقنده بشیوزدن متجاوز قول صادر اولمشدر که مجموعنک
شرح و تفصیلی بر کتاب طویل اقتضا ایدر صدد کلامده بو سؤالی تقدیم ایده لم
سؤال بودر که بعض علما دیدیلر که روح نیجه محل بحث و اختلافده اولور که
حق سبحانه و تعالی قرآن عظیمنده روح حقنده ویسئلونک عن الروح قل
الروح من امر ربی بیورمشدر یعنی روح حقنده سندن سؤال ایدرلر جوابده
دیکه روح ربمک امرندندر اگر روح معلوم خلق اولمغه قابل اولسه
حق سبحانه و تعالی بویله بیورمز ایدی و اول سؤاله بو کلامله جواب نادره
برابر اولوب معنی دار اولمز ایدی آخر آیت کریمه ده خود وما اوتیتم
من العلم الا قلیلا بیورلمشدر جوابده دیرز که ملت و دین و اعتقاد اصحابندن
اولان عقلای علما اجماع و اتفاق ایتمشلردر که جمیع مخلوقات ایکی نوعه منحصردر
ثالث یوقدر یا جواهردر یا اعراضدر که مقدما تفسیر و تفصیل اولنمشدی
چونکه مخلوقات بو ایکی قسمه منحصردر بونلردن خارج مخلوق یوقدر ظاهر
روح دخی مخلوقدر لازم کلور که روح دخی یا جواهر قبیلندن اوله یا اعراض
قبیلندن اوله زیرا شرع شریف دلایل عقلیه مقتضاسی خلافنده وارد
اولمق محال ایدوکی مقدما ثابت اولمشیدی سؤالده ایراد ایلدوکلری آیت
روح قبلنده حق تعالی وما اوتیتم من العلم الا قلیلا بیوردوغی معناسی
روح معلوماتدن اولمق قابل دکلدر دیمکی فائده ایتمز بلکه معنای آیت
کریمه نص قرآن عظیمدن سزه افاده اولنان علم بحر بی پایان علم الهی یه
نسبت شیء قلیلدر سزه مجموع معلومات الهیه یی احاطه ایتمک محالدر
انجق اعلام اولنان انتظام مصالح حکم اقتضا ایتدوکی مرتبه لردر معرفت

روح مصالحکره متعلق دکلدر معلوم اولمق قابل نهایت اعلام ایتمک دیمک
اولور یسئلونک عن الاهلة آیهٔ کریمه سی کبی اولور روح حقنده نص
شریف وارد اولمیوب بیانی ترک اولنمشدر ترک بیانک سرندن سؤال ایسه
حق تعالی نک عبادی علماسنه اعتبار ایله علم حاصل وارلیده تفکر و
استبصار ایله واصل اولوب مثوبات عظیمه یه نایل اولملریدر بو آیت
کریمه نی یسئلونک عن الساعة ایان مرسیها قل انما علمها عند ربی
آیت کریمه سنه قیاس ایتمه زیرا عقل ایچون قیامتک زمان وقوعی معرفتنه
طریق یوقدر انجق شارع طرفندن اخبار طریقندن غیری اول طریق ایسه
بیان اولنمامش پس علمندن یاس حاصل اولدی روح قبیلندن دکلدر وجه تحقیق
بودر جواب آخر ابن عباس حضرتلری که رئیس المفسرین و ترجمان
القرآندر روح بر عظیم ملکدر بنی آدم خلقتی اوزره در دیو بیوردیلر
حضرت قتاده روح جبرائیلدر دیو بحضرت علی روح بر ملکدر که یتمش
بیک یوزی وار هر اغزنده یتمش بیک لسانی وار هر لساننده حق تعالی
حضرتلرینه تسبیح ایدر اول ملک جمله ملائکه نک حافظیدر ملائکه نک
خلقک حافظی اولدوغی کبی دکلدر روح قابل علم اولدوغنه دلیل جلیل
بو صورتده آیهٔ کریمه ده مذکور اولان روح مبحوث عنه اولمازی الحقیقه
بو اصحاب کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین روایت شریفلری اوزره معنای
روح دکلدر اشیادن بری ایسه کفی الله المؤمنین القتال بحث وجدال
وحرب وقتاله حاجت قالمدی اکر بونلر دیدکلری اوزره دکل ایسه محل خلاف
اولدوغی ثابت واختلاف صحیح اولوب بحث وجدال لازم کلور بعض علما
دیدیلر که فی الجمله روحه علمز اولقدر جه متعلق اولورکه روح موجود اولدوغی
بیلورز جسد وبدنک عمارتی انک اتصالی ایله در قالبک خرابی اندن انفصال
ومفارقتیله در روحه بو مرتبه علم کافیدر حق بودرکه بو قول منهج قویم وطریق
مستقیمدر مذهب ارباب دیانت ومسلک اصحاب استقامتدر جمهور
محققین بو قولدندر درکه روح حیاتدر ظاهر حیات بر عرضدر که حی اولان
جوهر ایله قایمدر مادام روح اول جوهر حیده موجوددر حی اولور معدوم
اولدوغی کبی موت که ضد حیاتدر اول حاصل اولور بو قوله بر دلیل دخی
اقامت ایلدیلر که جمیع محدثات ایکی قسمدر یا صفتدر یا موصوفدر ظاهر
روح دخی محدثاتدن اولوب بو ایکیدن خالی دکلدر روح موصوف و جسم

در

اولمق محال

اولمق محالدر زیرا جسم وجوهر اولان نسنه جوهریته صفت اولمز بلکه
جوهر جوهره قریب ومجاور اولور مجاور قریبی اولان جوهر آخردن بر صفت
کسب ایتمز واول جوهره وصف اولمز بوندن ماعدا قالب کما کان میت اولمق
البته لازم کلوردی زیرا جوهر حی بر میتک یا بر جمادک جوارینه قونلسه
اول میت واول جماد اول جوهر حیدن تحصیل حیات ایلدمی بینه میت
میت بینه جماد جماددر چونکه وقایع بعد کادی بو مذکورک خلافنده مشاهد
ایده رز معلوم اولورکه روح جسم دکل ایمش دلیل آخر اکر روح جسم وجوهر
اولایدی حی اولوب قبول اعراض ایلردی سائر جواهر قابل اعراض اولدوغی
کبی بو خود روح صفتنده محالدر چونکه بو لوازم باطل اولدی ثابت اولدیکه
روح صفت ایمش بو کلام ظاهردر محل اشتکاک دکل اکر سائل سؤال
ایتسه که بو ورطه دن خلاص اولوب صفاتدن اولدوغنی اثبات ایتدک
اما دخی عظیم ورطه یه دوشدک کندو امامک اعتقادیاتده مقلدک
مذهبنده صاحبک اشعری المعنی یه وکتاب الله مخالفت ایتدک زیرا بو دکل
قول اشعری دکلدر حق تعالی کتاب کریمنده قل یتوفیکم ملک الموت الذی
وکل بکم بیورمشلر یعنی سزی قبض ارواحه موکل اولان ملک الموت توفی
ایدر روحلریکزی قبض طریقیله دیمکدر اکر روح صفت اولسه نجه قبض قابل
اولوردی جوهر وموصوف اولمق کرکدر که قبضنه صالح اوله خصوصا بعض
احادیث شریفه ده یشل قوشلرک جوفلرینه وضع اولنوب اول کیفیتله سمایه
رفع اولنور دیو بیورلمشدر قول آخرده نوردن قنادیل ایچنه وضع اولنوب
جنت فردوسده تعلیق اولنور دینلمشدر بو اقوال خود صفاتدن اولمکنه
هیچ مساعد دکلدر جواب ویرد ذکر اولان صاحبم اشعری یه مخالفت
ایتدک دیدکک غلطدر زیرا اشعری نک بو بابده ایکی قولی واردر بلکه
مذهب منصور بو اولدوغی بعض کتبده مسطوردر ثانیا ملک الموت
قبض مانع عد ایدرسک آیت کریمه نک معناسی بودرکه الله تعالی ملک
الموتی انسانجیدن اولان انفاسی جذبه ومجاری عروقده اولان هوای
اخذ واستیفایه توکیل ایتمشدر ملک مامور اولدوغی خدمتی ادا ایتدکده
حق تعالی ضد حیات اولان موتی اول آدمده خلق ایدر بو وقتی ظاهردرکه
حالت نزعده اولان آدمی کوردس نفسی غایت تتابع ایدر عظیم اضطراب
قلق اوزره اولور معلوم اولورکه ملک الموت جذب انفاس وجلب هوا

ایتدوکی زمانلر اول زمانده خسته نك موتنه حكم ایدر مصنف
بو بابده قرار داده سوز یازمامشلر شرح موافقده روح كه نفس ناطقه
تعبیر ایدرلر اقوال تسعه واردر دیر هوا اولمق اقوال تسعه نك بریدر
مواقف صاحبی واعلم ان شیئا من ذلك لم یقم علیه دلیل دیمشلر
اما مقاصدده وجمهورهم علی انه جسم مخالف بالماهیة للجسم
الذی یتولد منه الاعضاء نورانی علوی خفیف حی لذاته نافذ فی
جواهر الاعضاء سار فیه سریان ماء الورد فی الورد والنار فی الفحم
لا یتطرق الیه تبدل ولا انحلال بقاؤه فی الاعضاء حیوة وانتقاله
الی عالم الارواح موت دیو كمال پاشازاده مرحوم روح رساله سنده بو قولی
امامداریدن نقل و پسند ایدوب كه احكام ترتیب ایدر مذهب سنت بودر
دیو قطع كلام ایدر بو محلده قبض روحه متعلق وارد اولان اوچ آیات بینات
بیننده نوع مخالفت نمایان اولمغله توفیق و تطبیقه حاجت اولمغین مصنف
تدقیق و تحقیق ایدوب دیر كه آیه سابقه ده حق تعالی قل یتوفیكم ملك الموت
بیوروب قبض روحی و توفی یی ملك الموته اسناد بیورمشلر بو غیر آیه كریمه ده
خود الله یتوفی الانفس حین موتها بیورلمشدر ظاهر بو آیه كریمه ده توفی الله تعالی
حضرتلرینه نسبت اولنوب آیه سابقه یه مخالفتی نمایاندر بر آیه كریمه دخی الذین
تتوفیهم الملائكة بیورلمشدر بونده توفی ملائكه یه نسبت اولنمشدر پس بو محلده
نمایان اولان مخالفت جوابنده دیر بو آیات كریمه نك تطبیق و توفیقی بودر كه اصل
قبض روحله مأمور اولان ملك الموتدر بو خدمت عزتنه بامر الله انلر
تخصیص اولنمشدر نهایت الله تعالی قبض و توفی ایدر دیمك معناسی موتی
خلق ایدر و ملكه امر ایدر دیمكدر سبب قبض و توفی اولمغله خلق و امردن
توفی ایله تعبیر اولنمشدر سببه مسبب علاقه سیله ملك موكل قبضنك طریقی
بیان اولندی اعاده یه حاجت یوقدر ملك موكل بر اولیجق یا ملائكه قبض ایدر
دیمك نجه تطبیق اولنور دینور ایسه ملائكه كرام واردر كه خدام ملك الموتدر
انلر عبادی قبض روح ایچون ملك الموت حضورینه سوق خدمتنه متعیندر
قبضه سبب بعید اولدقلری جهتندن بونلره دخی اسناد صحیح اولمسی قاعده
مقرره اولدیغی اهلنه معلومدر بو تحقیق و تدقیقه عین اعتبار ایله ناظر
اولانه ماء توفیق تقاطر ایدر نهار فلاسفه یونانیه قوللرینه التفات ایتمه
روح نفسدر و بدندن قدیمدر دیدكاری مهملات و ترهاتدر برنسنه كه موجود

در

ومعدوم

ومعدوم ومتصل ومنفصل اوله نجه قدیم اولور و برشیء كه تغیر و
تجدد ایله موصوف اوله نجه قدیم ایله منعوت اولور اول طائفه باغیه نك
بحث روحده دوردر از خطبه لری هضمه قابل اولماز خبط و
خلل لری واردر اولئك الذین كفروا بربهم واولئك الاغلال
فی اعناقهم واولئك اصحاب النار هم فیها خالدون

باب ثانی حقیقت عقل بیاننده در

بونده دخی علما بیننده چوق قال و قیل اولمشدر مخالفین طرفندن معارضه لر
مغلطه لر سوق اولنمشدر حتی بعض ملاحده عقول ضعیفه اصحابنی اضلال
ایچون عقول متفاوته در بر آدمك عقلی آخرك عقلنه مخالفدر كوزمز میسر
عقلاء ناسك خاصیت عقلله ایچون معرفت اشیا مقامنه واصل اولدیلر
اما انبیای عظام خاصیت عقلله مرتبه عالیه معجزاتی حاصل ایتدیلر
عوامه تبیین ایچون بزم عقول متفاوته دردیدكمز تعظیم انبیا ایچوندر
نجه ممكندر كه انبیا عقلیله عوامك صنایع ذیله اصحابنك عقلی برابر
اوله وعقول متفاوته اولمسه انقسام عقوله متعلق احادیث شریفه وارد
اولورمیدی دیوب بو مقدمات فاسده دن كوكردیلر كه چونكه تفاوت ثابت
اولدی یا جمیع عباد تكالیف الهیه ده برابر اولمق ظلم عظیم اولمزمی مثلا بونلر
وقته دن زیاده تحملی اولمیانچون انكی یوز وقیه تحمیل ایتسك ظلم عظیم
اولمزمی اصل بونلردن مقصودلری بودر كه خلقی دیندن اخراج ایدهلر اول طریقله
كه عقلله معرفت الله حاصل اولماز اول كتابده بیان ایتدوكمز اوزره امام
معصومه محتاجدر امام معصوم خود هنوز خروج ایتمدی امدی حالا زمان
تكلیف دكلدر مراد ایتدوكلری ایشله دیوب حل و حرمتی قالدروب باب اباحتی
خلقه فتح ایتمك استرلر بو محلده امام معصومدن مرادلری محمد مهدیدر و
الآن اول كتابده هرقنادیچلر بر معصوم دعوی ایتملری سبق ایتمشیدی بو بر
مسئله دركه بعض شاكردلریمز قاضی محی الدین امام یحیی سملایی یه سؤال
ایتدكلرندن متحیر اولوب جوابنده بر كلمه علمیه تكلم ایدهممشلردر مصنف ایدر
حق صریحه عقول دخی شهادت ایدر ای مخذول الوصوف حقلنده بر سوز سویلیوب
نیجه فساد مراد ایدرسن بر قصری بنا ایتدیكز اما بر مصری خراب ایتدیكز
عقل بر نوع علم ضروریدر كه نه تجزی یه قابلدر نه متبعض اولمدوغنه بر عاقل
قایل اولوردر نه زیاده ونقصانله موصوف اولور لكن بن كوردوكم نوروجه

ودليلدن عادی وم بجد بر قومسز كه دعوا كز بهتان ويننده در اكثر محققين
بو قوله ذاهب اولمشلردر كه عقل محتاج تعريف اولميه ايچون بو حد وضع
ايتمشلردر زيرا بر امر تعريفا ولنوب محدود اولمق اول زمان اولور كه خفی ومستور
اوله تا كه تعريفله مبين اولوب مظهر ظهور اوله اما بر شیء ظاهر وجلی ب
منكشف اولوب جميع عقلاء يه معلوم اولسه هيچ اول شیء محتاج حد
وتعريف وشايسته بيان وتوصيف اولورمی **بيت**

وَهَبْنِي قُلْتُ هَذَا الصُّبْحُ لَيْلٌ أَيَعْمَى الْعَالَمُونَ عَنِ الضِّيَاءِ

يعنی طوتالم صبح دوش ظاهر اولدقده صكره بن كيجه در ديمشم ضيای صبحدن
خلق عالم اعمی اولوب تسليم مدعا ايدرلرمی بو طائفه مادحلر عقلله علم
بيننی فرق ايتميوب بو كلامی ايراد ايتديلر امدی بز انواع ذكر ايده لم كه ارباب
فهم ودرايته تعريف عقل ظاهر اوله علوم اوچ قسمه منقسمدر قسم اول علم
ضروری قسم ثانی علم بديهی قسم ثالث علم استدلالی در ضروری وبديهی بلا
كسب حاصل اولانلردر نهايت ضروری اعمدر اعانت حس ايله اولانه دخی شاملدر
بديهی بلا اعانة الحس اولانه مخصوصدر وبعد الحصول ناظر نفی واثباتله
نفسندن دفعه قادر اولمز ضروری اسميله مسمی اولدوغی نوع ضروری مشتمل
اولدوغيچوندر نيجه امورده علم حاصل اولور كه انسانه وحشت ويرر وجه تسميه
بودر سبع كوردكده ترتب ضرر تقرر ده علم كبی مثلا انسان كندو نفسی وجودی
واكی بردن زياده اولدوغنی بيلمك علم ضروری وبديهی در علم استدلالی كسب و
نظر سز حاصل اولمز علم نظری دخی ديرلر حدوث عالم وماهيت انسان معرفتی
كبی عقل علم ضروريدر بو نوعدر جائز اولان اشيا جوازنی محال اولان امور استحالاتنی
اشياء واجبه وجوبنی وبالجمله بر امر كه ذات وصفات جهتندن معقول اوله
دليل عقلله بيلور ذهر عاقل كندو يكندن بيلور كه مكتوبه كاتب مصنوعه صانع
بنايه بانی لازم اولوب ايكيلك ايله موصوف اولان بردن زايددر شخص
واحد حالت واحده ده ايكی مكانده اولمز حكيم عقل بودر عقل آدميدر
ومعنادر كه اول معنا وجودی ايله نظر واستدلاله قدرت حاصل اولور
معنای واحد ايسه زياده ونقصانله موصوف اولمز عرض واحد قبول
تجزی ايتمز نهايت عقل ورا اسنده بعض اوصاف دخی واردر كه عقله تعلق
بوقدر خلق قصور نظرلرندن اشتباه ايدوب عقل ظن ايدر مثلا ذكا وحماقت
كبی بونلرك عقله تعلقی يوقدر عقل حصول علمه سبب اولمقدر آلت كيدر

اولدا آلت

اولدا آلت ايله علم تجربه در كه انسانك كسبنه موقوفدر تفاوت غايت
مشاهددر اول اوصافه مجاز طريقيله عقل اطلاق اولنوب انلرده تفاوت
اولمق جائز اما حقيقت عقلده تفاوت اولمدوغی مقرردر ذكر اولنان
قاعده دن خصمك ملك ايله رسولك عقلی ارازل بشر عقليله برابر ميدر
ديو اعتراض ايدكلرينه جواب حاصل اولدی تفاوت حقيقت عقلده دكل
تجربه واستعماله راجع ايمش مصنفك بو كلامی مذهب قديمه مبنيدر ولا
عقايد نسفيه شرحنده منلا سعد الدين فَإِنَّ الْعُقُولَ مُتَفَاوِتَةٌ بِحَسَبِ
الْفِطْرَةِ بِاتِّفَاقٍ مِنَ الْعُقَلَاءِ وَاسْتِدْلَالًا مِنَ الْآثَارِ وَشَهَادَةً مِنَ الْأَخْبَارِ
ديمشدر قول صحيح بودر بو سؤاللری دخی بو ايد يكه حديث شريفده خَلَقَ اللّٰهُ
الْعَقْلَ أَلْفَ جُزْءٍ بيورلمشدر بو سؤاله دخی جواب حاصل اولدی كه استعمال عقل
بيك جزؤه منجزی ايمش حقيقت عقل دكل بوندن ناشيدر كه بر آدمی كوررسن
غايت عاقل ادراكی كامل برين دخی كوررسن غايت احمق وقباحتنا فهم تفاوت
بونلرده استعمال عقله كوره در اولا اول ملحدلرك انبيا عقل خاصيتيله معجزا
واصل اولديلر ديملری نه مقوله كلامدر كه سعادت نبوت يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ
مَنْ يَشَاءُ مضمونی اوزره مقدما فضل الهی اولدوغی ثابت اولمش ايدی عقول
متفاوت اولسه هجرت نبوته دن بروبشيوز فرق بيل مرور ايتمشدر بو قدر
مدتده بر آدم بولنمديمی كه خاصيت عقل حسبيله معجزات مرتبه سنه واصل
اولوب دعوای معجزه ونبوت ايده سرك خود اهل سنت جماعتی ابطاله حرص د
هجوملری نهايتده نه عجب مدعالری اثباتی بابنده تمسك ايچون بر آدملری ظهور
ايتميه بو ناپاكلردر كه طريق نبوت رياضت وكسب در بو قدر ملحدلرك ايچنده
بر آدم بولنمديمی كه تهذيب خلق وتزكيه نفس ايدوب رياضتله واصل منتهای
ميدان نبوت ومستحق اظهار معجزه اولوب دعوای رسالته صالح اولدقاتلهم الله انی يؤفكون

باب ثالث مسائل غريبه فقهيه بيانندهدر

مصنف بو بابده اوتوز قريب مسئله ايراد ايتمشدر اكثری مذهبمزه مخالف ولكن
امام شافعی مذهبی اوزره بسط اولنمشدر لكن ترجمه ايله مأمور اولدوغمز جهتندن
المأمور معذور مضمونيله عمل وترك خصومت وبحث وجدل اولندی **مسئله**
اولی هر شیء كه نجس لعينه اوله هيچ بر طريقله قبول طهارت ايتمز الا ايكی نسنه
بری جلد ميته در كه دباغت ايله طاهر اولور بری دخی خمردر كه كتب فقهيهده
مذكور اولان وجوهدن بری ايله حل اولسه طاهر اولور جميع عباده مفروضه

بلا نیت ادا اولنمز الا اوچ عبادت برى حج ایکنجى عمره اوچنجى زکوة
اودخی بر مسئله ده مثلا زکوة جمعنه مأمور اولان والى بر آدم زکوة
ویرمك نیتندن دکل ایکن مالندن زکوتنى اخذ ایلسه اول کمسنه اسقاط
فرض زکوة ایتمش اولور هر شیئ که ناقض طهارتدر اوله داخل صلوة وخارج
صلوتدن فرقى یوقدر ایکى حالده ناقضدر الا بر مسئله ده مثلا وضوء ضرورتله
تیمم ایدن اولان آدم نماز ایچنده صو کورسه طهارتى منتقض اولور خارج
صلوتده دکل انسان مرتبهٔ بلوغه واصل اولدقده نصکره هیچ بر عذر ایله
نماز ساقط اولماز مکر اوچ علتك بریله اولا حیض ایکنجى نفاس اوچنجى جنون
ومرض زوال عقلله هر موضع که طهارت وصفیله متصف اوله انده نماز
قلنمق جایزدر الا ایکى مکانده دکل برى ظهر بیت شریفك وسطنده قبله مقابلنده
بنا اولمیه ایکنجى داخل بیت شریفده قپو آچیق ایکن قپویه قرشو قلنمق بو ایکى مکانده
صلوة جایز اولماز زیرا مقابلده سندن بنا اولمایجق قبله یه توجه بولنمز بر
کمسنه که غناسى حالنده ذمتنده زکوة واجب اوله بامر الله مغلوب فقیر
اولدقده مستحق زکوة اولوب اخذ زکوة جایز اولور الا ایکى کمسنه دکل برى
هاشمى برى مطلبى بونلر سادات ناس اولمغله اخذ زکوتدن ممنوعلردر
بر کمسنه غنى ایکن مالنى ضایع ایدوب بر طریقله وصول وانتفاعه مجال
اولمسه اول ماله زکوة واجب دکلدر الا بر مسئله ده که مالنى خانه سنده
یا منزل غیرینده دفن ایدوب موضع دفنى اونودوب اول محله مهتدى اولمامغله
مالك وصول وحصولنه مجال اولمسه ینه هر سنه اول مالك زکوتى ذمتنده
واجب اولوب واصل اولدوغى زمانده جمله سنى ادا لازم اولور هر کفارت که
مسلمك مالنه لازم اوله قبل الوجوب اداسى جایزدر الا رمضانده جماع
ایدن آدم قبل الوجوب تسلیف طریقله اداى کفارت جایز اولمز هر شرط که
بایع ومشترى بیننده جارى اوله بهر حال عقد بیعى افساد ایدر الا التى
شرط دکل برى اوچ کون مخیر اولمق شرطى ایکنجى اشترا ایتدوکى قولى وجاریه یى
مشترى ازاد ایتمك شرطى دوردنجى اشترا ایتدوکى قولى وجاریه یى مشترى
ازاد ایتدکدنصکره ولاى عتاقه بایعك اولمق شرطى بشنجى بعد البیع ید بایعده
یا ید غیرده رهن اولوب یا کتوروب منزل مشترى یه ایلتمك شرطى التنجى شجر
اوزرنده بیع اولنان ثمرك قطعى یا ارض اوزرنده بیع اولنان زرعك یا بلا
ارض بیع اولنان بنانك قلعى ودفعى شرطى بو التى شرط مفسد عقد بیع دکلدر

دلی

بر کمسنه سفاهت وصغر سن ودقایله محجور علیه اولوب تصرفات
شرعیه دن ممنوع اولسه هبه سى وسایر عقودى جمیعا جایز اولمز الا
دورت تصرفى دکل برى وصیتلرى برى مملوکن مدبر ایتمسى برى دخی
عورتیله مخالعه سى برى دخی آخره مال اقرار ایتمسى بو دورت تصرفی جایز در
حواله شرعیه البته اوچ آدمه موقوفدر برى محیل برى محتال برى
محتال علیه الا بر مسئله ده اوچ آدمه حاجت اولمیوب بر کمسنه ایله
حاصل اولور مثلا بر کمسنه نك ایکى صغیر اوغلى اولوب والده لرندن
انتقال ایدن مالدن بر برینه مدیون اولسه بابالرى ولایتى حسبیله
اوغلنك مالنه واضع الید اولدوغى جهتدن داینی کندو نفسنه یا آخر
اوغلنك اوزرینه حواله ایتمك جایزدر مال غیرى غصب ایدن آدم یدنده
هر بار که اول مال موجود اوله البته صاحبنه رد ایله امر اولنور الا
اوچ مسئله ده دکل برى آخرك ایلکن غصب ایدوب انسان مجروحك
یا حیوان مجروحك جرحنى دیکسه قیمتن ضامن اولور ایلك موجود دردی
جراحتدن نزع وصاحبنه رد ایله امر اولنمز ایکنجى بر کمسه اوغلنك
جاریه سن تصرف ایدوب ما بینلرنده ولد حاصل اولسه قیمتن ضامن اولور
اوچنجى بر کمسنه مضطر اولوب خوف هلاکده نفس احتمالیله آخرك طعام
وشرابن غصب ایتسه قیمتن ضامن اولور رد عین مغصوبله تکلیف اولنمز
پادشاهلر کندو حمایه سندن اولان اراضى یه آخره مقاطعه طریقله ویرمك
جایزدر الا بر مسئله ده که سرور انبیا صلى الله علیه وعلى آله وسلم ارض
بقیعى حمایه بیورمشلردر انى پادشاه آخره ویرمك مشروع دکلدر فرض محال
خلاف شرع شریف ویرلسه و ویردکارى آدم بنا احداث ایلسه اول
بنا هدم اولنوب ارض ینه اصلنه رد اولنور هر امینك یدى ید امانت
اوله تعدى ایتمدین آنك یدنده ضایع اولان شیئه ضمان یوقدر الا بر
مسئله ده که سلطان هنوز اصحاب اموالك سنه لرى تمام اولوب
زکاتلرى واجب اولمدین بر وجه پیشین زکاتلرین قبض ایدوب حفظنده
ایکن یدنده تلف اولسه سنه تمامنده فقرا زکاتندن حقلرین طلب
ایتدکده سلطانه ضمان لازم کلور لذا یدنیادن هر سنه که احراره
مباح اوله عبیده دخى مباحدر الا تسرى یعنى هیچ بر طریقله انلره جاریه
تصرفنه مساغ یوقدر لکن امام شافعینك مذهبیجه یدنده جوازه

بر قول وار در بر کمسنه عورتنی بر وصفله تطلیق ایتسه اول وصفسز
طلاق واقع اولماز الا دورت مسئله‌ده بری بر کمسنه حامل یا صغیره
یا حیضدن منقطعه عورتنه سنت اوزره یا بدعت اوزره طالق
اول دیسه وصف معتبر اولمیوب اول ساعت طالق اولور زیرا اول
عورتڭ طلاقنده سنت و بدعت تصور اولنمز ایکنجی عورتنه خطاب
ایدوب انتِ طالقٌ تطلیقةً واحدةً قبیحةً یا حسنةً یا جمیلةً یا
فاحشةً دیسه بو صفاته اعتبار اولمیوب طلاق قطعی واقع اولور اوچنجی
دونکه کون سن بوش ایدڭ دیسه طلاق تکلم وقتنده واقع اولوب دونکه
کون وصفی لغو اولور دردنجی عورتنه هلالی کوردکڭ زماننده طالق
اول دیسه عورت کندو کورمک وصفی لغو اولوب غیری کوردکده دخی طلاق
واقع اولور قتل اوچ نوعدر واجب و مباح و حرام قتل واجب دورتدر
بری مرتده توبه تکلیف اولنوب امتناع متحقق اولدقدنصکره قتلی واجبدر
ایکنجی قطاع طریق ابناء سبیلدن آدم قتل ایتدکدنصکره توبه ایتمسه قتلی
واجب اولور اوچنجی محصن اولان کمسنه زنا ایتسه قتلی واجب اولور دردنجی
بغیر عذر ترک صلوتی عادت ایدن کمسنه‌نڭ قتلی واجبدر قتل حرام ایسه
شرعاً قتلی واجب اولمین آدمی قتلیدر قتل مباح قصاصاً قتلدر حاکم و
وارث مخیردر قتلله عفو بیننده سارقڭ قطعی دورتدر دفعهٔ اولیده
صاغ الی دفعهٔ ثانیه‌ده معطل اولمیوب تعیشه قادر اولمغیچون صول
ایاغی دفعهٔ ثالثه‌ده صول الی دفعهٔ رابعه‌ده صاغ ایاغی بوندنصکره توبه
ایتمز ایسه قطع یوقدر نهایت تعذیب اولنوب توبه‌سی ظاهر اولنجه حبس اولنور
بر کمسنه اوزرنده حد شرعی ایله مهر جمع اولمز الا بر مسئله‌ده که باباسنڭ
خاتوننه قبل دخول الابن اکراه طریقیله زنا ایلسه عورتدن حد ساقط اولور
اوغلنه لازم اولور و عورتڭ نصف مهری بابایه لازم اولور و اگر اوغلی
باباسی خاتوننه زنا مفسد نکاح اولدوغنی بیلوب ایتمش ایسه باباسی ویردوکی
نصف مهری رجوع ایدوب اوغلندن آلور اگر بیلمیوب ایتدیسه حددن غیری
نسنه لازم اولماز نفی عن البلد اوچدر بری قطاع طریق نفییدر کما قال الله
تعالی اِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا اَنْ
يُقَتَّلُوا اَوْ يُصَلَّبُوا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدِيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ
حنفیه نفیی حبسله تأویل ایلمشلردر تفصیل حالی بودر که اگر قتل ابناء سبیل

تنبیه

ایتدیسه مقتول اولور اگر ایچون اخذ مال ایتسه صاغ الی و صول ایاغی من
خلاف قطع اولنور و اگر بونلری ایتمیوب ایچون قطع طریق قصدنده ایکن
حاکم اخذ ایلسه توبه‌سی ظاهر اولنجه حبسله نفی بیننده حاکم مخیردر و اول
قاطع الطریق که قتلله اخذ مالڭ جرمین جامع اوله مقتول اولوب بعده اوچ
کون صلب اولنوب بعده اولیاسی قتیله دفع اولنور اما شافعیڭ قول قدیمنده
حتی اکی صلب اوقات صلوتده تنزیل اولنوب ینه صلب اولنمق اوزره اوچ
کون ابقا اولنوب بعده قتل اولنور ایکنجی اختیار ایله زنا ایدن بکری نفی در
تغریب عام تعبیر ایدرلر اگر زانی مملوک اولور ایسه حدی اللی دکنڭ جلد
اولنمقدر نفینده ایکی قول واردر بر قولده نصف سنه مقداری نفی اولنور
قول آخرده نفی یوقدر اوچنجی نفی حضرت رسالت پناهدن بر حدیث مرسلده روایت
اولنمشدر که هیت و ماتع اسمیله مسمی ایکی مخنثی مدینهٔ منوره‌دن نفی
بیورمشلردر حضرت رسالت پناه که بر حیوانڭ قتلنی امر ایده اکلی جایز اولمز حل
و حرمتنده اکی حیوانی قتل ایدڭ دیو بیوردیلر بری حیه عقرب حیلاق غراب
ابقع کلب عقور فاره حضرت رسالت پناه که بر حیوانڭ قتلندن نهی بیورده انڭ
دخی اکلی جایز اولمز حضرت علیه السلام هدهدڭ و براصه‌نڭ و عسل آریسنڭ و
قورباغه‌نڭ و چرلایق قوشنڭ قتلندن منع بیورمشلردر هر حکمده که قاضی
خطا ایلیه محکوم له کیم ایسه ضمان اکا لازم اولور مثلا حدود و حدود
خطا ایدوب ضرر ترتب ایتسه حکم کیمڭ ایچون اولدیسه اول کمسنه ضامن
اولور قاضی بر خاتونڭ رجمنه حکم ایتمشکن خطا اولنوب آخر عورت رجم
اولنسه دیت بیت المالدن لازم اولور سایر حدودده بیت المالدن دخی دیت لازم اولمز

باب رابع حق سبحانه و تعالینڭ سورهٔ فاتحه‌ده اهدنا الصراط المستقیم قولنڭ بیانندهدر

مصنف بو بابده قرق دن متجاوز آیات کریمه‌ده بعض تفاسیر غریبه که مفسرلردن
منقول اولمشدر آنلری ایراد ایلمشدر آیت اولی سائل سؤال ایتسه که بلله الحمد
جمیع مسلمین هدایت اوزره در یاهر رکعتده یا رب بزی صراط مستقیمه
هدایت ایله دیو طلب هدایتڭ معناسی نه‌در جواب بودر که بونده اوچ قول
واردر بری بودر که هدایت رجا ایتمڭ معناسی اسلامه هدایتمز زیاده ایت
دیمکدر جناب حق خود هدایت زیاده سنه وعده بیوردی والَّذِينَ اهْتَدَوْا
زَادَهُمْ هُدًى بیورمشدر یعنی ارشاد انبیایی قبول و اوامر الهیه‌یه امتثال‌له
مهتدی اولانلرڭ حق تعالی هدایتنی زیاده ایدر ایکنجی بزی جنته موصل اولان

طریق ارشاد ایت دیمکدر اوجنجی بزی هدایت مقامنده ثابت قدم ایت دیمکدر
جانب حقدن یسومونهم سوء العذاب یعنی تکلیف عذاب سیئ ایدرلردی
دینلدکده جوابلری لا تحملنا ما لا طاقة لنا به دیمک اولدی یعنی معلّم
اولوب مغلوب شهوت نفس اولمقدن حفظ ایله یاخود قوم لوطدن اولمغه
بزه تحمیل ایتمه ونحن احق بالملک منه زیرا طالوت بردباغک اوغلی ایدی
یوم تبیض وجوه اهل سنت وجماعتدر وتسود وجوه اهل بدعتدر
لا یحب الله الجهر بالسوء من القول الا من ظلم جناب حق برامر کلام جهر
ایله سویلمکی استمز مکر مظلوم اوله یعنی برکمسنیه مسافر اوله صاحب خانه
مهمانه نوازلق ایتمیوب اساءت ایلسه اول مهمان شکوی ایتسه جایزدر
فلله الحجة البالغة آیة کریمه سی ملحدینه رغماً وارده اولمشدر لعنهم الله
الحجة البالغة دن مراد عقلدر تعلیم دکلدر الذین اتخذوا دینهم لهوا
ولعبا لهو ولعبدن مراد اکل وشربدر واجنبنی وبنی ان نعبد الاصنام
اصنامدن مراد دراهم ودنانیردر فلنحیینه حیوة طیبة مراد قناعتدر
ان الله یأمر بالعدل والاحسان عدلدن واحساندن مراد حضرت ابوبکر و
عمردر مجتهددر وجعلنی مبارکا بنی خلقه نافع قیلدی دیمکدر والباقیات
الصالحات سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ودر شریفنه
مداومت ایدندر بوکون حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم وان منکم
الا واردها آیت کریمه سن تلاوت بیوروب تفسیر طریقیله مراد الهی کفار
ورودیدر مؤمنین ورودی دکلدر بیوردیلر یوم الزینة دن مراد یوم عیددر
الله نور السموات والارض جناب عزت یر وکوک اهلنی هدایت ایدیجیدر
دیمکدر واتبعک الارذلون آیة کریمه سندن مراد حضرت ابوبکر وحضرت
عمردر لاعذبنه عذابا شدیدا آیة کریمه سنده عذابدن مراد خلاف جنسیله
حبس طریقیله تعذیبدر ولا تنس نصیبک من الدنیا دنیاده نصیبدن
مراد قبر وکفندر وتأتون فی نادیکم المنکر مجالسده حاشا ضرطه
ایله بحث ایدرلردی انکا اشارتدر یزید فی الخلق ما یشاء دن صوت
حسن در بر قولده دخی وجه حسندر وما یستوی الاحیاء ولا الاموات
آیة کریمه سنده احیادن مراد علما امواتدن جهلادر الحمد لله الذی
اذهب عنا الحزن اهل جنت کلماتندندر مراد سبیلیندن دفع
تقاضا طعام وشراب یعنی بول وغایطدر زیرا جنتده عرق ایله مندفع

اولدوغی

اولدوغی مشهوردر بعض کتبده مسطوردر لینذر من کان حیا آیة کریمه سنده
حیدن مراد عاقلدر ننقصها من اطرافها موت علما ایله نقص ایدردر
دیمکدر سلام علی الیاسین دن مراد علمادر ویوم یحشر اعداء الله الی
النار مراد سوباشیلر واعوان ظلمه در فاعلم انه لا اله الا الله
ظاهر حضرتنه خطابدر مراد معلومک اولدیغی همان ثابت اول دیمکدر
والرجز فاهجر تارک شرک اول دیمکدر حضرت حودن ترک شرکله مأمور
اولمق ترک شرک ایدوب اسلامه ملازم اولدیغک بوحال اوزره ثابت
اول دیمکدر قرآن عظیم لغت عرب اوزره وارد اولمشدر بو معامله لسان
عربده وسایر السنه ده واردر مثلا اکل اوزره اولان آدمه کل نائمه
نم قائمه قم دیرلر مقصود بو حالات اوزره مستمر اول دیمکدر اکثرهم
لا یعقلون ایتندن مراد بنی تمیم قبیله سیدر یوم ینادی المنادی
بیت المقدسده صخرة الله دن خروج ایتسه کرکدر کل یوم هو فی شأن
آیة کریمه سنک معناسی حق تعالی هر کون بر شأن عظیمده در دیمکدر
اما ذات شریفنه نسبتله کل احداث ایتدوکی اموره وقضای سابق
اقتضاسی اوزره ظهور ایدن احواله نسبتدر دیمکدر عربا اترابا آیة
کریمه سنده معنی ازواجه متعشقلر غنج ودلال صاحبلریدر دیمکدر
ان یبعث علیکم عذابا من فوقکم او من تحت ارجلکم آیة کریمه سنده
فوقدن ارسال اولنان عذاب سلاطین وامرادر تحت ارجلدن ارسال
اولنان عوام واعوان ظلمه در واکون من الصالحین حجاج بیت مکرم
اولام دیمکدر تلقون الیهم بالمودة یعنی کتاب ورسائله دیمکدر
سلاطین بیننده مکتوب وایلچی معامله سی بوندندر سنقرئک فلا
تنسی اوقودوغکله عمل اونتمه دیمکدر ومن شر غاسق اذا وقب
طوقان نفس حسیله قایم اولان ذکر شیندن استعاذه ایلدم دیمکدر
لیذهب عنکم الرجس مراد بخل صفتیدر للسائل والمحروم محرومدن
مراد کلب محله در ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی بخل سببیله
زیرا صفت بخل هلاکه مؤدی اولوردر وفی انفسکم افلا تبصرون عبد الله
بن زبیر حضرتلری دیمشلر که آیات انفسیه دن مراد سبیل بول وخلادر

باب خامس غرایب اخبار بیاننده در

مصنف بو بابده اوتوز مقداری احادیث غریبه ایراد ایتمشدر خبر اول

ابوذر بن عقیلی بر کون حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلمه سؤال
ایدوب یا رسول الله سماوات مخلوق اولمزدن دیمز قنده ایدی دیدکده
جوابده فی غمام ما فوقه هوا وما تحته هوا وفی روایة فی عماء ممدود
دیوب جواب بیوردیلر حرف فی ظرفیت ایچون اولمغله بو جوابدن اثبات
مکان فهم ایتمه بلکه مراد هنوز سما وجمیع اشیا کینونت صفتن کیمه
فوق وتحت متصور دکل ایکن حق تعالی موجود ایدی غمام سحاب رقیعه
دیرلر فی علی معناسنه استعمال اولنمق ثابت اولدی قرآن عظیمده ولاصلبنکم
فی جذوع النخل آیت کریمه سنده علمای نحو واهل تفسیر یازمشلردر علی کل
حال جناب عزتی بر مکانده اولمغله وصف صحیح دکلدر همان ما سوای
ذات شریفی عدم محض ایکن حق سبحانه وتعالی موجود ایدی دیمکدر سائل سؤال
ایتسه که اول خبره نه جواب ویرد سنکه بر کمسنه مؤمنه اولور ایسه جاریه سن
آزاد ایتمکه نذر ایدوب حضور عزته کلدکلرنده حضرت علیه السلام جاریه‌یه
این الله بیوردقلرنده جاریه آسمان طرفنه اشارت ایتدکده حضرت صاحبنه
اعتاق ایله بو جاریه مؤمنه دردیو بیوردیلر جواب ویرد زکه حضرتک الله
تعالی قنده دردیو سؤالی بیورمکی مکاندن سؤال دکلدر مکانت وعظمتدن
سؤالدر السنه‌ده خلقده بو شایعدر که آدم تنده ابلیس قنده دیرلر ظاهر
بو مکاندن سؤال دکلدر بلکه مرادلری حضرت آدمک مکانت ومنزلتلری
ثریادن برتر وابلیسک رذالت وسفالتی تحت ثری دن بدتر دیمکدر
کذلک بو جاریه‌نک جوابده اسمانه اشارتی قلبمده حق سبحانه وتعالی‌نک عظمتی
بر دن کوکه دکدر دیمکدر بعض اولاده حضرت اول جاریه حقنده موحده
میدر عبادت اصنام ایدر وثنیه میدر شبهه بیوروب بو طریقله سؤال
بیوردیلر چونکه طرف سمایه اشارت ایلدی مرادی بنم خالقم خلق سموات ایدن
الله‌در دیمک ایدوکی ظاهر وموحده اولدوغی ثابت اولدقده صاحبنه اعتاق
ایت بیوردیلر دیمشلردر خاصه بر کون حضرت رسالت پناهک مجلس
شریفلرنده حضرت ابرهیم وحضرت لوط قصه‌لری مذکور اولوب حضرت ابرهیم
یا رب نیجه احیای موتی ایدرسن بکا کوستر اطمینان قلب حاصل اولسون
وحضرت لوطک خانه‌سنه ملائکهٔ کرام تازه لر شکلنده کلدکلرنده قومی
بونلره هجوم ایدوب تولایدی مسافرلری ظالملر یدندن تخلیصه بر رکن
شدیده اولسه استناد ایلسم بیوردقلری مذکور اولوب بو ایکی نبی جلیل القدر

حقنده قلوب اصحابه بر شبهه کلمسون دیو حضرتک شک ایتمکه بز حضرت
ابرهیمدن اولی‌یز وقرنداشم لوطه الله رحمت ایلسون رکن شدیده انتسابی
وار ایدی بیوردیلر ظاهر کلاملرندن کندو نفس نفیسه‌لرینه وحضرت
ابرهیمه طعن فهم اولنوب بو محلده علما دیمشلر که شک حضرت ابرهیمدن صادر
اولدی حضرت رسالت پناهدن صادر اولمدی اویله اولسه حضرت ابرهیمدن
شکده احقم دیمک معناسی هضم نفس وتواضع وحضرت ابرهیمی کندو
نفسلرندن تقدیم اولور مرادشریفلری بز حضرت ابرهیم مرتبه‌سنده دکل
ایکن شک ایتمیجک حضرت ابرهیم نیجه شک ایتمک احتمالی اولور نهایت حضرت
ابرهیمک مرادی اعتقاد قلبیه‌یه یقین نظری دخی ضمیمه اولسون دیمکدر
حضرت بر حدیث شریفلرنده بر آدمدن بر آدمه مرض سرایت ایدر وفه
بر کمسنه‌یه آت ومنزل وعورت وبونک امثالندن شآمت عارض اولور
بیوردیلر حدیث آخرده مریض مجذومدن اسعد کی مجذومدن قاچ ولان آدمدن فرار ایدرک
رایحه‌سی مشتد اولوب بله اوتوروب بیله طعام یینن آدمی خسته ایدر
وبر عورت تجذومک تحت تصرفنده اولسه رایحه‌سندن اولدخی مریضه
اولور بیوردیلر حدیث اولده مشیئت الهی اولمیجه بر امر وجوده کلمز دیو معنی
ویرلمکله تطبیق وتوفیق اولنور علما بویله تحقیق ایتمشلردر فصل حضرت
رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر بر کمسنه اولادینه با قوب
مسرور اولسه بر قول یا بر جاریه آزاد ایتمک لازم اولور اصحاب کرام
یا رسول الله اوچیوز کره نظر ایدوب مسرور اولور ایسه نیجه اولور دیدکلرنده
بیوردیلر که الله تعالی اکثردر یعنی الله تعالی حضرتلرینک عطا وکرمی
مخلوقدن اکثردر تحت امکانده اولاندن زیاده عباده تکلیف ایتمز لا یکلف
الله نفسا الا وسعها حضرتک بر حدیث شریفلری بیوردقولی نه معقوله نسنه
صرف وانفاق ایتسه بهر حال حق سبحانه وتعالی اول صرفایچون قولنی میداند
محاسبه‌یه چکر الا اوچ محلده دکل بری شهر رمضان مبارکده افطارینه
ایکنجی سحورینه اوچنجی مسافرینه صرف ایتدوکی مالدن محاسبه ایتمز حدیث
صحیحدنده اولدر سرور علیه صلوات الله وسلامه بیوردی بنا تاتدن بر ظهور
ایتمش نسنه یوقدر الا انلنده بر ملک موکل واردر تا هر بری مقتضای
عادت اوزره حصاد اولنوب موضع معتادینه صرف اولنجیه دکین محافظه
خدمتن ایدر بر کمسنه که زماننده اول نباتی چکنیه اول ملک چکنیر

شخصه لعنته مشغول اولور حدیث شریفده اول رسول لطیف بیورر
بر کمسنه طریق زناده بر اقچه صرف ایتسه آلتی یوز اقچه ضایع اولور هیچ
وجهدن دخی بیلمز بر کمسنه که آخره انعام ایدوب ولی نعمتی اولسه منعم
علیه شکر بن ایتمدوکی صورتده منعم اول شخصه نه مقوله بد دعا ایتسه
حق جل وعلا قبول ایدر حدیث شریفده حضرت بیوردیلر بحقه رضادن
عرض اولنان اموردن اوچ نسنه دن اعجب بر شیء عرض اولنمز بری بر
کمسنه دم حرامی سفك و بغیر وجه قتل نفس ایلیه ایکنجی بر کمسنه که
زنادن غسل ایدوب غساله سنی ویسندن اجرا ایده اوچنجی بر کمسنه
صباح نمازی ایله طلوع شمس ما بیننده اویویه حدیث آخرده بیوردیلر
عورت که قبل الدخول مهرندن بر مقدار اقچه زوجنه تصدق و هبه
ایلیه حق تعالی هر دینار مقابله سنده بر قول آزاد ایتمك قدر ثواب
احسان ایلیه حدیث آخر حضورده حقده کبایرده اعظم بر جرم اولمز که بر کمسنه نك
ذمتنده حقوق و اموال ناس اولوب ادا ایده جك مالی یوق ایکن وفات
ایلیه حدیث آخر سزدن بر آدم یوقدر که خیر و اکر شر کندویه اصابت ایده جك
امور واقعه سنده کوزمیه نهایت بعضی اونودر بعضی حفظ ایدر حدیث آخر
بیوردیلر که بر کمسنه میوه اغاجی دیکه یا اجوبا تدن بر نسنه اکوب اندن
حاصل اولندن سباع و طیور و انس و جن بیسه اول ضایع اولماز مال صاحبی
طرفندن صدقه بدلی اولور حدیث آخر بیوردیلر که بر آدم یوقدر که آخرتده اهوال
قیامت و احوال مشکله ساعتی کوروب نولایدی قوت لایموتدن زاید بر
حبه یه مالك اولمامش اولایدم دیمیه زیرا حلالك رزق حساب و حرامك
عذاب محل ارتیاب دکلدر حدیث بر کمسنه نك اوغلی طوغدقده تبرکا محمد
اسمیله تسمیه ایلسه کندو و اوغلی البته داخل جنت اولور بر کمسنه اربعا
کوننده میوه اغاجی دیکوب سبحان الوارث الباعث دیسه حق تعالی آنك
میوه سن نیجه ییل معمر ایلیه بر کمسنه نك اوغلی نکاح مرتبه سنده بالغ
اولوب بابا سنك مهره و لوازم نکاحه صرف ایده جك مالی وار ایکن اهمال
ایله اوغلی رضای حقه مخالف بعض وضع ارتکاب ایتسه جرم و کناه والدینه
عاید اولدوغی محل اشتباه دکلدر بر کمسنه منزلندن بر قطعه یی ضرورتی
یوغیکن مثلا قیمت زایدنه طمع ایچون بیع ایتسه حق تعالی اول ماله بر کمسنه
مسلط ایلر که بهر حال تلف و سرف ایله ضایع ایدر بر کمسنه که قرق یاشنه

واروب خیری شرینه غالب اولمسه همان جهنمه متهیئ اولسون بر
کمسنه نك تجارتی طعامه متعلق اولمسه بهر حال هر احتشا ملدیغه قلبنده
مسلمینه نیت خیانت اولور بر کمسنه عالمی توقیر ایتسه یتیمه توقیر ایتمز
اولور بر کمسنه جمعه کونی جمعه نمازین قیلدقدنصکره طرنقلرین قطع
ایلسه کلجك جمعه یه دکین جمیع شردن آمین اوله بر کمسنه که حق تعالی
یوزینی و لحم و دمنی ناره حرام ایتدوکی استیه قزوینده وفات ایتسون
بر کمسنه که اون نداعدن زیاده مرتفع بر بنا ایتسه جانب سمادن بر منادی
ندا ایدر که ای عدو الله نره یه کیتمك استرسن بر کمسنه عقیق یوزك
اوزرینه وما توفیقی الا بالله عبارت لطیفه سنی نقش ایتدروب کیوسه
حق تعالی جمیع خیراته موفق ایلیه و ملکین مکرمین انی تعظیم و محبت ایلیه
بر کمسنه بر شخصك ظالم ایدوکن بیلور ایکن اعانت نیتیله بیله حرکت ایلسه
اسلامدن خروج ایدر بر کمسنه زنا ایتسه بهر حال کندویه و متعلقاتنه
زنا اولنمغله مجازات اولنور هیچ عار قسی اولدوغی نقد بر جه خانه سنك
دیواری دلوکنه ادخال ظر نعیله اولدیغیجه کم حضرت ابو بکر صدیق رضی
الله تعالی عنه وجوده کلدی جناب عزت جنابنه عدنه بیوروب عزتم و جلالم
حقیچون سکا بو کیجه طوغان صدیقی سومین ادمی ادخال ایتمم بیوردیلر

باب سادس قضا و قدرك سر و حقیقتی بیاننده در

اصل قدر حقیقتده تخمین و تضییق و علم معناسنه در علم و تخمین معناسنه
اولدوغی وما قدروا الله حق قدره تفسیرنده در تضییق معناسنه اولدوغی
ومن قدر علیه رزقه واما اذا ما ابتلیه فقدر علیه رزقه آیت
کریمه سنده در بو مسئله ده عقلا متحیر اولشلر نیجه فضلا و ادیبی حمایتنده
اکثر علماسی ضلالت و سفاهته دوشوبدر مرتبه اولی دیرلر الله تعالی
خود غنی مطلقدر بو تکلیفاته نه حاجت ایکنجی مرتبه جنته من غیر تکلیف
دخی ادخاله قادر ایدی بو معامله یی موجب ندر اوچنجی مرتبه حق تعالی بزه
رحمتله امر ایدر نه عجب کندو فقرا و مساکین و مرضی و زمنایی کوردوکی رحم
ایتمز کندو مرحمت ایتمدوکی کمسنه لره بزه مرحمت ایدك دیو نیچون امر ایدر
دردنجی مرتبه کفارك کفری و عاصیلرك عصیانی معلوم و ارادتی ایله نیجه
خود وجوده کلمدیکی امر مجزومدر یا بونلرك کفر و عصیانی کندونك علم و ارادتیله
اولدقدنصکره ینه بونلری تعذیب اوکحکیم مطلقه مناسب و حکمته لایق

اولوردی حکیم ولالدن هم امر وارادتیله عصیان ایتدوب هم دوزخ تعذیب ایدرمی
عبد ضعیف دیمزمی که یا رب قضا سنک وموجب قضای اجرا سنک یا بو
بیچاره نک جرمی ندر بشنجی بوندن اعجب نه اولورکه بعض عبادینه اموال و
خزاین وجواهر ودفاین ویرر وبعضنه برحبّه ویرمز آجلغندن اولدرر
مع ذلک صبر وتحمّل ایدک دیو امر ایدر بلای فقر که سواد الوجه فی الدارین
کاد الفقر ان یکون کفراً دینلمشدر هیچ اکا تحمّل ایله امر اولنورمی اکثر فقرای
کوردک بو حال اوزره نیجه مدت جان واخر الامر موت وفنا طاری اولور بو
مقتضای عدل اولورمی بو مرتبه لر دخی صکره بیورلر که الله تعالی ایتدوکی افعالدن
مسؤل اولمز بو بابده عقول متحیّر اولمزمی که عقلدن بعید حکمتدن خارج بر شیئه امر
ایدوب بعده عقلایی بو امردن بحث ایتمک دیو نهی ایده عقلا بو وضعه جور
وظلمدن غیری محمل وارمی دیر حتی شعرای ماتقدمه بو بابده نیجه شعر نظم ایتمشلردر نظم

سبحان من انزل الدنیا منازلها	وصیّر الناس مستوداً ومرفوقا
فعاقل فطن اعیت مذاهبه	وجاهل خرق تلقاه مرزوقا
کأنه من خلیج البحر مغترف	ولم یکن بارتزاق القلب محقوقا
هذا الذی ترک الالباب حایرة	وصیّر العالم النحریر زندیقا

بو مضمونه متعلق بر قطعه مقدما مشروح اولمشدی معنای بیت اولده منزهدر
صفات ناشایسته دن اول الله که جمیع اهل دنیایی بر منزله انزال
خلقک بر قسمی مستور الحال بر قسمی منتفع وصاحب مال ایلدی معنای
بیت ثانی وثالث بر عاقل وکاملی کوردسن کمال مضایقه دتنده کیدر حکیم
بلمز معیشت ضنکندن اضطرابی نام وناموس وننک حجابی مذاهب ومسالکی
باشنه تنک ایدوب دردمندی اعیا واتعاب ایتمش بر جاهل پریشان
احوالی کوردسن مرزوق اموال عظیمه واصل قبض وصرف ایتدوکی امواله
نظر اولنسه کانّه خلیج بحردن اغتراف ایدر یعنی دریادن الی ایله اخذ وقبض
وخرج وصرف ایدر خلیج دیار مصرده اصطلاحیدر حال بو که اول شخص
قوت لایموت ویرلکه مستحق دکل معنای بیت رابع امدی عقولی حیران ایدن
بو وضعدر علمای فضلایی زندیق ایدوب طریق دین مبیندن اخراج ایدن بو قسمدر
کذلک ابن راوندی که فن شعرده ممتاز وعلو معاد قدم سرفراز ایکن محتاج نان
وبینوا ومالکی انجق ابریق وحصیر ایدی بو شعر دخی آنکدر نظم
یا قاسم الرزق لم فاتتنی القسم — ما انت متّهم قل لی من اتّهم

انکان

إن کان نجمی فنجمی انت منجمه	وانت فی الحالتین الخصم والحکم
خذ من العلم شطراً واعطنی ودقا	لا تحوجنّی الی من شخصه صنم

معنای بیت اول ای قسمت ارزاق ایدن رزاق کوکم قسمت ارزاق واموال
زماننده بن نه عجب فوت اولوب اونودیلوب قالمشم که بکا اولان بخرلی یاباندن
بر حصه تعیین اولنمامش ظاهر سکا تهمت ایده مم صفاتکدن بری سن
اماذی که کیمه تهمت ایده لم معنای بیت ثانی اکر ستاره مک نحسدن ناشی اولسه
اول ستاره نک دخی سعادت ونحوستی سنک تعیین واحسانکله در کیمک
مدخلی وار احسان وخلافندن حاکم وخصم سنسن معنای بیت ثالث
بکا احسان ایتدوکک علوم ومعارفک بر مقداردن ال بدلی کمش احسانی
ایله حاصلی بنی لطف وکرمکدن عاری صنم کبی بر شخصه محتاج ایلمه مصنف
ایدرد بو سؤاللره جواب دیرز که بو بر مسئله درکه جناب عزت عز اسمه
حضرت عزیرده علی نبینا وعلیه السلام بوکا متعلق سؤال صادر اولمدقدن بر دخی بو مثله
سؤاله اقدام اولنور ایسه دیوان نبوتدن اسمک محو اولنور دیو بیورمشدر
کتب معتبرده مسطوردر ولالن بو مرتبه ده بوندن زیاده اقدام خطای محضدر
مصنف بو محلده عبارتده خیلی تغلیظ ایتمشدر سامحه الله تعالی بو مسئله ایچون
حضرت موسی بن عمران علیه وعلی سایر الانبیاء افضل الصلوة معاتب اولمشدر
امدی اهل عقله لازم اولان بودرکه قضا وقدره متعلق بحث اولنسه
حفظ لسان ایلیه شاعرک شعرنده واقع اولمشدر بیت
خط عذاری که کوردی نسود کاه اولور نهان — چقمز بیاضه بحث قضا وقدر کبی
اکرچه محل معرکه آرا محل امتحان اذکیادر خلاصه کلام بو قدرده اطلاعه
بو قدر جواب ممکن اولدرکه حق تعالینک جل جلاله وعم نواله عبادینه تکلیفی
طبیبک مریضنه تکلیفی کبیدر مثلا خسته یه حرارت غالب ومریض علاجه تمام
طالب اولسه مبردات ایچ دیو طبیبه نسبت موافقت ومخالفت مریضه
علی السویه نفع وضرر یوق حال مریضه راجعدر طبیب انجق هدایت وارشاد
خدمتن ایدر خلق بیننده شایع کلامدرکه طبیب حاذق ومریض موافق علاج
صادق کرکدر دیرلر اکر مریض طبیبه اطاعت وموافقت ایدوب امرینی اونده
استعمال علاج ایلدیسه واصل صفای شفا اولوب مرضدن خلاص بولور
اکر موافقت ایتمیوب سمت مخالفته اولدیسه مرضی متمادی وهلاکه
مؤدی اولور طبیبک یاننده آنک هلاکی وبقاسی برابردر امدی نشئه

الهیه‌یی نشئهٔ بشریه‌یه قیاس ایدەلر نته کم جناب حق شفا و فنا ویرر
سبب خلق ایدوب اطبایه تعریف و اعلام بیورمشدر کذلک قوللرینک
سعادت اخرویه‌سنه بر سبب خلق ایتمشدر که مؤداسی سخط الهیدن دور
امرده بر حکمت خفیه‌سی واردر که اول حکمته انجق علم باری محیطدر بزم
علممز اول مرتبه‌دن قاصردر علوم ضعفای عباد بو مرتبه‌دن تجاوز ممکن
اولورمی که بز قدرت حادثه‌یی کوروب بوندن قدرت قدیمه‌یه انتقال ایدەلم
بو ایکی قدرت بیننده نه مناسبت واردر که بو قدرت اول قدرتک معرفتنه موصل
اوله این الثریا من الثری هیچ درجیکر کوروب ملائکه‌یی انلره قیاس
طریقیله بیلمک قابل میدر عجبا بونک کبی قضیه‌ده بزم قدرتمز حادث
و مخلوق قدرت الله ایسه ازلیه و قدیمه نیجه برابر اولور

باب سابع حروفه متعلق علما بیننده جاری اولان اقوال بیاننده در

بو محلی غایت مصنف اجمال ایلمش تفصیل مرادی بودر که ظاهرا ابتدای فطرتدن
بو آنه کلینجه سعادت وجوده نایل اولان مخلوق یکرمی طقوز حروف هجادن
مرکب کلماتله تکلم ایدرلر و حضرت آدم علیه السلام مخلوق اولدوغی کبی
مظهر تعلیم اسما اولدی ظاهرا اول اسما بو حروفدن مرکب ایدی و هنوز بو دنیا
کتم عدمده ایکن سبب خلق وجود و باعث ایجاد هر موجود اولان لفظ کن
حقیقتا اولدوغی مصوردر کاف و نوندن مرکبدر و کلام الهی که قدیمدر ظاهر
اول حروفدن مرکبدر پس حروف دخی مقدم موجود اولمق کرکدر که کلام اول
حروف محققه‌دن مرکب اوله و حالا بزدن صدور ایدن کلمات عینه اول حروفدن
مرکب اولیجق بزم حروفمز دخی عینیله اول حروف اولمغله بزم کلماتمزک اجزاسی
اولان حروف دخی قدیمه اولمق لازم کلمزمی اهل شرع و اهل عقل نحو بر فرقه
بوکا قایل اولمامشلردر بو محلده بر نیجه وجهله اشکال نمایان اولمغله حل و
تحقیق بیانی مراد ایدر بو دخی مسئلهٔ عظیمهٔ مشکله‌دن عقلای اعیان و
اعجاز ایتمشلردر بونی بیلمک انجق فضلای اهل مقال و اکارم علم لدنییه واصل
اولان اهل حاله منحصردر و بو مسئله سببیله اهل ضلال عوامی لغوه اشغال
ایدرلر عوام بو مسئله‌دن سؤال ایتسلر زجر و منع اولنمق کرکدر زیرا جاهلک
سلامت دینی بو مقوله سؤالی ترکده‌در من حسن اسلام المرء ترکه ما لا
یعنیه حدیث شریفده یعنی کشینک حسن اسلامندندر ما لا یعنی‌یی ترک
ایدوب همتی اولمیان امورده اشتغال ایتمک ظاهر بو مقوله مسئله‌لر مهمات

دینه‌دن

دینیه‌دن دکلدر نیجه عقلاء معروف دعوای اذعانله موصوف آدمی
کوردم خلقی بو مسئله‌ده بحث و مذاکره‌یه دعوت ایدر بو بله ایدن آدم
مظهر فتنه‌در ائمهٔ دیندن دکلدر امام مالک حضرتلرینه بر کمسنه الرحمن
علی العرش استوی آیهٔ کریمه‌سنده کیفیت استوادن سؤال ایتدکده جوابه
انجق بو قدر متصدی اولدیکه استوا مقرر و معلوم اما کیفیتی مجهول و
مکتومدر و بوندن سؤال بدعتدر بر دخی بوکا متعلق سؤال ایدرسک
بوینک اورلمق امر ایدرم منعه سبب دخی بودر که افهام عوام بو مقوله
اسراره تحمل ایتمز اگر عامل و جاهلک حسن فهم و اذعانی بر مرتبه‌ده اولسه
بر ساعتده یتمش ییل مدارسه ایله عالمک تحصیل ایتدوکنه واصل اولسه
ینه عبث عظیمه اشتغال ایتمش اولور عظیم معاند و متعند اولور و بحث
افهام و اعلام و الزام قابل اولماز علماده اولان عطیهٔ الهیه و خاصهٔ
سبحانیه سرلی ینه الله بیلور عوامی حروف بحثنه ترغیب ایدن آدم
اول شخصه بکزر که یوزمک بلمیان صبیانی دریایه کیرمکه تحریک ایلیه
و بر مقعد آدمی صحرایه سیر و تحریک ایلیه بو مدعایه دلیل جلیل بودر که
حق تعالی بیورر قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان
تنفد کلمات ربی کلام الهی اداسنه یدی دریا بلکه یتمش بیک دریا کافی
اولمز تسلیم مدعا اولور ایسه ایکی فساد لازم کلور بری بودر که سن هنوز
معدوم ایکن حروف موجود ایدی ظاهرا اول حروف حالا سنک کلماتنک
اجزاسی اولان حروفدر یا نیجه ممکن که سن معدوم اولاسن کلامک موجود
اوله بری بودر که محاسبه و مکاتبه دفترلرنده و قصه خوانلر کتابلرنده
اولان حروف هپ قدیم اولمق لازم اولور زیرا جواهر حروف متماثله‌در
زیدک اجزای کلماتی اولان حروف ظاهر عمرونک تلفظ ایتدوکی حروفدن
غیری دکلدر بعد ذلک کلهم بو سؤالک جوابی اگرچه مصرح دکل اما
سیاق و سباق کلامندن متفهم اولان بودر که حروف و اصواتک ایکی
اعتباری واردر بر حروف و صوت واردر که کلام الهی حالیدر اول
ذات باری ایله قایمدر بو اعتبار ایله حروف قایمه اولور و بر حروف و صوت
دخی واردر که مخلوق کلامی حالیدر بو اعتبار ایله حروف حادثدر بو محلده
بر سؤال کوردی که ممکن اولورمی بر شئ ایکی اعتبار ایله وصفه موصوف
اوله جواب ویرر ذکر بوکا قیاس ایله معلوم اولور که مثلا عودک صوتی

ناجحرم ایشتمک حرامدر استماع قرآن خود هر موضعده واجبدر بر اجنبیه عورت قرآن اوقسه استماع حلال اولمیدر اگر حلال دکلدر دیرایسک کفردر زیرا استماع قرآن حلال دکلدر دیمک لازم اولور اگر جائزدر دیرایسک اجماعه مخالفت ایتمش اولورسن زیرا عورتک صوتی دخی حرامدر امدی بر اعتبار ایله حلال بر اعتبار ایله حرام دیمک لازم کلدی بحث حروفده دخی حال بو منوال اوزره در ترجمهٔ کلام مصنف بودر که نقل اولندی بو فقیر ایدرم مصنفک بو کلامی قول قدیم در حنابله وکرامیه مسلکیدر مذهب اهل سنت وجماعت بودر که حروف واصوات حادثلردر زیرا کلام الهی حروف وصوت قبیلندن دکلدر کلام معنای قدیم بالذاتدر قدیمدر حروف واصوات اولیجق کلام الهی حادث اولور ایسه ذات قدیم جناب حق کریم محل حوادث اولمق لازم اولور تعالی الله عن ذلک علوا کبیرا کتب کلامیه ده بو مبحث تفصیل اولندقدن صکره دیمشلردر که بو بابده تفصیل واطناب قلیل الجدوی در زیرا حقیقت ذات وصفات نظر عقلدن محجوبدر واللّٰه اعلم بحقیقة الحال

باب ثامن ثواب وعقاب روحه می جسده میدر آنک بیاننده در

بو بر بحث طویل الذیلدر منلا سعد الدین شرح مقاصدده سید شریف شرح مواقفده تفصیل ایتمشلردر معتزله ترک جزا ظلمدر جزا ایسه معاد روحانی ایله اولمز زیرا مطیع وعاصی بوجمله در دیدکلری محلده منلا سعد الدین جواب ویردی که حقیقت حاله نظر اولنور ایسه مستحق جزا روحدر زیرا طاعت و عصیانک مبتداسی ادراکات وارادات وافعال وحرکاتدر مبتداء کل خود روحدر اگر ظاهره نظر اولنور ایسه اول تکلیفدن مماته واردنجه اولان اجزا اعاده اولنمق گرکدر بوکا خود کمسنه قایل اولمامشدر اولی بودر که دلیل سمعی به تمسک اولنه ظاهر حشر واعاده ممکندر رسول صادق اخبار ایتمشدر اولدن موجود ایکن معدوم مجتمع ایکن متفرق حی ایکن میت اولان شیئک نیچون ممکن اولمیه فاعل خود الله تعالی حضرتلریدر که جمیع ممکناته قادر کلیات وجزئیاته عالمدر دیر امام غزالی خود معاد روحانی جانبنه کیتمکله متهم اولمشدر سید شریف بش قول نقل ایتمشدر مصنف روح مع البدنه در مذهب اصح بودر دیر مقاصدده بو قوله انبیای عظامدن خصوصا حضرت سید الانامدن نقل اولنان اخبار متواتره دلیلدر دیو ب ممتنع التأویل تنزیل جلیلدن نیجه چوق دلیل

نقل ایتمشدر

نقل ایتمشدر من یحیی العظام وهی رمیم قل یحییها الذی انشأها اول مرة فاذا هم من الاجداث ایحسب الانسان ان لن نجمع عظامه وقالوا لجلودهم لم شهدتم علینا قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها آیات مذکوره باسرها حشر یالکز روحه اولیوب جسد ایله اولدیغنه ادلهٔ قاطعه وبراهین ساطعه در یالکز روحه در بدنه دکلدر دیینلر بر نیجه وجهله حقه مخالفت وسوفسطائیه مذهبنه موافقت ایتمش اولور زیرا علم ضروریله معلوممزدر که جمیع افعال وتصرفات جسد حیدن صادر اولور جمیع افعال یالکز روحدن صدور ایدر دیو کمسنه دعوی ایتمز دیین آدم رفع علم ضروری ایتمش اولور حالت نومده هرنه که متخیل اوله حالت یقظه ده روح مع البدن مشاهده ایلدوکی اموردر اکمهه که والده سندن عما حالی اوزره طوغاندر نعمت حس وبصردن محرومدر اولمغله واقعه کورمز معلوم اولور که روح استقلال واستبداد ده قادر دکل ایمش وبعض کمسنه لر دیمشلردر که روح بر حیاتدر اجل مسمی کلنجه حق تعالی هر شخصه آنا فانا خلق ایدر اماته سن مراد ایتدوکی زمانده اول حیاتی خلق ایتمز و شخص میت اولور حتی متصوفه اصطلاحنده روحه امداد الهی اطلاق ایدرلر بو قول اوزره ثواب وعقاب مجرد روحه اولور دیمک غایت مخالف اولور زیرا بو صورتده بوندن صکره روحک بقاسی متصور اولمز یا روحه ثواب وعقاب نیجه ممکن اولور وبو دخی معلوممزدر که انسان حالت نومده هیچ حال یقظه ده ایتدوکی افعال وتدبیراتدن نخبر اولماز و مقدما کوردوکی رؤیالری بلمز ظاهر فقودر انسانک بدننده در روحنده دکلدر اگر روح مجردک خبری وبعد الموت شعوری اولسه حالت نومده دخی احوال نفسی بلمک گرک ایدی بوندن اظهر در که بدن بعض حرکات عنیفه یا جرح وضرب ایله مستریح اولور معلوم اولور که روح مجردک خبری افعال واحوال جسدده علم وشعوری یوق ایمش اگر حس صاحبی اولوب الم ایله متألم لذت وفرح ایله متلذذ اولسه روح دخی عمل مستقل ایله راحته محتاج اولوردی آسایش واستراحت مجرد بدنک حرکاتندن فراغته موقوف اولمز ایدی امدی ثواب وعقاب روحه اولور دیینک کلامی محال اولوب نیجه اخبار کذب ایتمش اولور اگر مجرد جسده اولور دیرلر ایسه بو دعوانک فسادی قتی ظاهردر که روحه ملابس اولمیان جسدده هیچ بر حرکت متصور دکلدر

اولا تقديرجه دين الله ده جائز اولورمى كه جسد على حدة حساس ودراك
ونامى ومتنعم وباقى اولميه اولدر مخصوص تدن روحله اوله بعده الم وتوجع
جسده راجع اوله بو ظلم محضدر بو مدعاى حقه حجت واضحه بودركه
ثواب طاعته عقاب معصيته مترتب اولور بونلر ايسه ظاهر جسددن
صدور ايدر اما روح واسطه سيله روح وجسد هيچ برى منفرد دكلدر
چونكه طاعت ومعصيت ايكيسيله حاصل اولدى پس ثواب وعقاب دخى
ايكيسنه اولمق واجب اولور تاكه برينه تحميل وبرندن نقص طريقيله جور
وظلم لازم كلميه **دليل آخر** بودركه خطابات الهيه واوامر شرعيه جمله
نفوس ابدانه معيتله متوجه در مخصوص برينه دكلدر آيات قرآنيه ده
حق تعالى يا ايها الناس يا ايها الانسان يا ايها الذين آمنوا بويوردى
هيچ بر محلده يا ايتها الروح يا ايها الجسد بويرمشدر حق سبحانه وتعالى
ثواب وعقاب ووعد ووعيد ونعيم جنات وعذاب شديد ذكر ايتدكى
مواضعده جسدى يا ايها الناس ان كنتم في ريب من البعث فانا
خلقناكم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ظاهر بو مراتب روحه
مناسب دكلدر حق تعالى زيدك خلق بعده احيا ومخاطبه ومحاسبه ايده جكى
هب بو جسددر حكيم مطلق زيدك جريمه سنى عمروه تحميل ومؤاخذه ايتمز
ولا تزر وازرة وزر اخرى موافقدر مذكور اولان اقوال خمسه دن بيرى
مصنف اختيار ايتدوكيدر روحله بدنه معا اوله والثالث بنوتهما معا
وهو قول كثير من المحققين هي النفس الناطقة كالحليمي والغزالي
والراغب وابي زيد الدبوسي ومعمر من قدماء المعتزلة وكثير من
الصوفية فانهم قالوا الانسان فالحقيقة هي النفس الناطقة وهي
المكلف والمطيع والعاصي والمثاب والمعاقب والبدن يجري مجرى
الالة والنفس باقية بعد فساد البدن واذا اراد الله حشر الخلائق
خلق لكل روح من الارواح بدنا يتعلق به ويتصرف فيه كما في الدنيا
عبارت مواقفدر **باب تاسع حق سبحانه وتعالينك**
عباده عنايت معتادى اولديغى اولان نعم جليله سن بيان ايدر
قرآن عظيمده واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة بيورديغى اول غنى
مطلق جمله مزى نعم ظاهره وباطنه يه مستغرق ايتمشدر نعمت ظاهره سلامت
ابدان ونعمت باطنه اسلام وايماندر هركس وجودندن موجود اولان نعم

الهيه

الهيه يى تفكر وعطاياى نهايه سن تذكر كركدر **نعمت اولى** سنى جماد
وحيوان ايتمدى صاحب تمييز انسان ايلدى ادراك لذات احساس
طيبات ايدرسن **نعمت ثانيه** عقلدر آنكله خيرى شردن حقى باطلدن
كفرى ايماندن فرق ايدرسن احوال مجانينه نظر ايله كه عقل وشعوردن
اولمامغله حاشا اسفلندن آلوب اغزينه قومق جائز **نعمت ثالثه** ايماندر
انسان عزت دنيا ودينه آنكله واصل مراتب اوليا وصالحينه آنكله نائل
اولور كفار مبتلا اولدقلرى بلاى عناد ودنياده الحاد ايله متهم ولان
اهل فساد ذلك بين العباد اولان خزى وحجاب واختفالرى ندر هم منتهاى
مراتب كفره واصل اولانلر هم آنلر ايچون ذلك هودر حاصل اوله نه مصيبتدر
خسر الدنيا والاخرة يهودى اهل جزيه دن اولمغله امن خاطرى وار اما الحاد
ايله متهم اولان ايماندن غيرى ايله امان بولمز الحمد لله حق حقيق ايماندر
وما سواى ايمان كفر وطغياندر حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك فضلى اولمسه
هر برمز آنلر كبى اولوب خاسريندن اولمق محتمل ايدى ولولا فضل الله عليكم
يعنى بنم فضل ونعمتمه مظهر اولميوب سزى ايمانله تشريف وتخصيص
ايتميدم جمله كز فرعون وهامان ايله نارده اولوردكز **دوردنجى** احسان
ايمان ايتدكدن صكره حفظ وحمايت وسنى كفر وشركدن صيانتى عنايتى
نه نعمتدر والا بلكه زنار بغلمق يا نكره جائز ايدى **بشنجى** هر مؤمنك
اوزرينه يوز سكسان ملك موكل لطف ايتمشدر كه صودن آتشدن جندن وانسدن
حفظ ايدرلر حفظ حق معين اولمسه اخذ جندن كيم امين اولوردى حضرت
رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلم بر حديث شريفنده بويوردى حق تعالى
مؤمن ومؤمنه يه بشر ملك توكيل ايتمشدر برى صاغ جانبنده حسناتن يازار
برى صول طرفنده سيئاتن يازار برى اوكنجه يوروب خيراته سوق و
دلالت برى ارديجه يوروب آفاتدن حفظ وصيانت ايدر برى دخى
باشى اوزرنده طوروب بكا صلوات ويردكجه روح پرفتوحمه ايصال
ايدر مقابله سنده بن دخى انكچون استغفاره اشتغال ايدرم **آلتنجى** نعمت
سنى ادكك خلق ايتدى عورت خلق ايتمدى زيرا جناب حق جن وانسدن غيرى
بيك صنف حيوان خلق بيورمشدر پس ادكك بيك شكر ايتمك كرك عورت
اولمدوغنه وعورت شكر ايتمك كرك انثى اولوب خنثى اولمدوغنه **يدنجى**
نعمتى سنى امت محمد ايتدوكيدر زيرا اول سلطان عاليشانك دينى خير

آدیاندر امتی خیر امم در سائر امم جمله دن بنی اسرائیله نه تشدیدلر
نه تکلیفلر اولنمشدر مثلا کناه ایدن ثواب ایچون نفسنی قتل ایتمك لازم ایدی
اسبابنه نجس طوقنسه طهارت ایچون اثوابنی قطع لازم ایدی الی غیر ذلك
لله الحمد بو امته بو مقوله تشدید یوقدر قال الله تعالی وکذلك جعلناکم
امة کنتم خیر امة الآیة سکزنجی اهل سنت وجماعتدن ایتدی اهل بدع
وضلالتدن ایتمدی اهل سنتك فضائلی اهل بدعتك رذائلی مقدما بیان
اولنمشدر طقوزنجی نعمت صحت وعافیت احسان ایلدی که جمله خلقك منتهای
امانی در عافیت دخی اوچ نسنه در بری دین سلیم عن الذلات بری قوت
حلال عادی عن الشبهات اوچنجی کامل مصون عن الآفات فی الواقع بر
پادشاه عادلك تحت کنف حمایتنده آسوده حال ومرفه البال اولوب
عرض ومال وافعال واحوالی کدردن مصون اولمق عظیم نعمتدر حضرت شیخ
شبلی قدس سره العزیز بیورر عافیت درت نسنه ده در بری دین قوی بری
اعتقاد صحیح بری بدن قانع من الحرص بری قلب طاهر عن غش المسلمین
آیهٔ کریمه ده ولا تجعل فی قلوبنا غلا للذین آمنوا بیوردوغی بودر
اوننجی نعمت ستر عیوبدر فی الحقیقه کناه ایدنلری زماننده حق تعالی عیوب
عبادی کشف ایتمدوکی عظیم نعمتدر قولك حالندن حق تعالی عالم اولدوغی
مراتبی کشف ایتسه بابا اوغلندن خاتون ارندن تبری ایدوب قطعا اتحاد
والفت محال وقابلیت اولمز ایدی اون برنجی نعمت نومدر که قلب وقالبك
راحتی در نوم اولمسه قوای اختلال کلی عارض اولور ایدی مرض سهره مبتلا
اولان بیلور حق تعالی وجعلنا نومکم سباتا بیوردوغی بودر اون ایکنجی
حواس خمسه که احسان ایتمشدر بونلر ایچندن نعمت عین نه محل متدر که
قوام آدمی انکله در اعمالره صور که حالی نه در هیچ بو نعمتك ادای شکری
قابل میدر بعض نعمت عینك قدرین بلمك استیان بر ساعت کوزین قپاسون
کورسون نه دیمشلر اون اوچنجی نعمت لساندر که انکله انسان الم ولذت و
فرح وغمدن تعبیر وما فی الفؤادین ادا وتفسیر ایدر سائر حیوانات بوکا قادر
دکللردر اون دردنجی سعادت دین اسلامدن مستفاد اولان امن وامان در
فی زماننا هذا که اسلامك کمال ظهوری زماننده در بنه ملاحظه اولنسه کفاره
نسبت اهل اسلام بر سیاه صغرده بر بیاض نقطه مقداری در هر مسلمه بیك
کافر دوشمك جائز مع ذلك رونق اسلام وخوف ورعب کفار لئام اقتضا

ایتمشدرکه

ایتمشدرکه کفره اهل اسلام طرفنه اقدام ایده میه لر بو اول سلطانك
معجزهٔ شریفه سیدر بر حدیث شریفنده بن قلوب کفاره جانبندن
رعب القاسیله منصور اولدم بیورمشلردر اون بشنجی سنی خلقدن
اغنا وخلقی سکا محتاج ایتدوکیدر خانه کره تصدق ایدوب وتوردسك
خلق سکا مراجعت ایدر احادیث قدسیه دندر الله تعالی بیوردر
بر قولمی که شفا استیجك طبیبدر وقولمدر بو دعوی ایدر سلطاندن
وبر ادردی النده اولان پارهٔ نانندن اغنا ایدهم اول قولمه نعمتی اتمام
ایتمش اولوردم اون آلتنجی حرف وصنایع که لطف ایتمشدر انکله کسب
اموال وعمارت دنیا ایدرلر وخلقه درهم ودیناری محبوب ایتدوکی دنیا
عمارت اولنوب بقای مقلعه حکمیندر بومك ایچوندر اون یدنجی بو
حیواناتی آدمی یه تسخیر ایتدوکیدر بر عظیم دوه بر ضعیف صبی یه منقاد
اولور اکر حیوانات یاوزلق ایدوب انقیاد ایتمسه لر ضبطه کیمك طاقتی
اولور ایدی حق تعالی وذللناها لهم بیوردر اون سکزنجی صوبی انسانه
مرکب ایتدی دمردن طاشدن نیجه بیك اشیابی کمی یه تحمیل ایدوب انکله
حاجاتن قضا ایدر وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها ان الانسان لظلوم کفار

باب عاشر خاصیت ماء بیاننده در

بونده دخی مصنف بعض نعم الهیه یی بیان ایتمشدر غایة ما فی الباب عنوانده
خاصیت ماء تعبیر ایتمش اولا اکر حق سبحانه وتعالی صوبی عبادینه تسخیر
ایتمیدی کمسنه بو بلادده واصل مراد اولمزدی مقصود بحری تسخیر
اولیه که سفاین عظیمه جریاننه تحمل ایدر یا سائر میاه اوله که مبداء جمیع
اشیادر علی کل حال تسخیری عظیم نعمت وحشم قدردر ایکنجی ارضه القاء
بذر ایدرسن بر نیجه کوندنصکره بری یدی یوز ودخی زیاده انبات ایدر
اوچنجی شهرلر وکویلر نظیف اولمسه آدمی ضرر سباعدن وحر وبرد شدیدندن
نیجه اولوردی دردنجی آجالی مکتوم ایتدوکیدر اکر هر کس اجل مسمی سن
بیلسه عیشی منغص اولوب غم وغصه دن اولمك لازم اولوردی مقدما بوکا
متعلق بحث مرور ایتمشیدی بشنجی امت محمدی آخر امم ایدوب بو قدر قرون
منقضیه اولدقدنصکره اخراج ایلدی سبب بودر که ذیر خاکده مکثلری آز
اوله وحشت قبوره چوق مبتلا اولمیه لر آلتنجی انسانی احسن تقویم اجمل اشکال
اوزره خلق ایدوب هر عضوی تألیف عجیب وبر ترکیب ایلدی اکر انسان حاشا میمون

وخنزیر کبی کریه الخلق یاخنثای مشکل اولسه ای کناهکار آدم اوغلانی
نه ایتمکه قادر اولوردك یدنجی شمس وقمر سحاب ورياح ونبات ارضی
وکوکدن باران اولان بارانی وبهایم وحیواناتی ووحوش وطیوری بلکه
ملائکهٔ کرامی هر بری سنك برخدمتکه تعیین ایدوب بقای وجود و
انتظام احوالك ایچون بر شغله اشغال ایلدی بوجمله دن مقصود بودر که
سن آخرتك امرینه شارع اوله سن سکزنجی جمیع عمرکده نقدر ذنوب و
معاصی ارتکاب ایدرایسك ینه توبه ورجوع ایتدوکك کبی توبه کی قبول نه
معامله در ارتکاب ذنوب اولندقده خسف واقع اولوب یره کچمیه سن
عصیان ایتدك دیو رزقك منقطع اولمیه طقوزنجی حق تعالی صغرده و
قیونده وآت ودوه ده وضع ایتدوکی بوکبی قوردلرده یلان وچیانلرده
وضع ایتمش اولسه آدم سباع خوفندن نعم الهیه ولذایذ دنیاویه دن متلذذ
اولوردی واکر سباعه وضع ایتدوکی قوتی مواشی ده وضع ایتسه مواشی ایله
انسان منتفع اولوردی حاصل کلام الله تعالی حضرتلرینك عبادی اوزرنده ایکی
نعمتی واردر بری نعمت نفع ونفعه موصل اولان اسباب بری دفع ودفعه
لازم اولان اسباب وما دفع الله کان اکثر کلام مشهوردر یعنی انسانه
اصابت ایدن بلیاتدن جناب حقك دفع ایتدوکی بلا دخی اکثردر نعم نفع
سمع وبصر ونطق کبی نعم دفع عما وخرس وبکم یعنی دلسزلك کبی قطعه

ای زبان قاصر ز عد جود لا یحصای تو … کی توانم شکر کردن در خور الای تو
عذر تقصیرات ما چندانکه تقصیرات ما … شکر نعمتهای تو چندانکه نعمتهای تو

کتاب الخامس

کفره اوزرینه رد بیاننده در بو کتاب دخی اون درت بابی مشتملدر باب اول
حقیقت تعصب بیاننده در اشتقاق تعصب عصب وعصیبه دندر که شدت
معناسنه در آیت کریمه ده یوم عصیب یوم شدید دیمکدر غزا ایله حرکتده
شدت اوزره اولدوغیچون عصاب دیرلر هر مؤمن که دیننده غیور ومذهبنده
شدید اوله متعصبدر دیننده طعن اهل ضلالی مانع واسلام واعتقادی
حافظدر فصل معلوم اولسونکه تعصب قاعدهٔ اسلام وقانون ایمان و
اساس شریعتدر موحدلرك علامتی مؤمنلرك شعاری واماراتلریدر لیهلك
من هلك عن بینة ویحیی من حی عن بینة آیت کریمه دن مراد بودرکه مؤمن

کلام حقی سویلمه ده لومة لائمدن قورقمیوب مقتضای شرع ودینی
خلقه اعلام ایده تاکه کافر اولمغله هلاك مظهری اولنلر بینه عادله
ایشیدوب حق نه ایدوکنی بلدکدنصکره اختیار کفر ایتمش اوله لر آخرتده
کوره جکلری جزا کمال استحقاقلرندن نصکره اوله مؤمن اولانلر قوللرینك
ایمانی بینه دن ناشی اوله که کمال یقین وطمأنینت وتمام خلوص اعتقاد و
صدق طویتدن منبعث اوله مؤمن حقیقت ایمان مرتبه سنه بالغ اولمز
تا دیننه غیرتی قزلرینه همشیره لرینه سائر محرملرینه حمیتندن زیاده
اولمایجه کلام حقی اخفا ایدوب خلقله مداهنه اوزره معامله
منافقین علامتلرندندر بر کمسنه نك که دین ومذهبنده غیرتی اولمیه
دین صحیح صاحبی دکلدر وفاسی اولمیه نك دینی دخی یوقدر بر بدعتی کوروب
سکوت وتغافل ایتمك قلت دینه دلالت ایدر حدیث شریفده حضرت
رسالت پناه صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردر دیوث داخل جنت اولماز
امدی اهلنه غیرتی اولمیان جنته داخل اولماموق مقرر اولیجق دین و
مذهبه کیم رعودتك حاشا بضعندن هزار مرتبه خیر اوله اول دینه
غیرتی اولمیان آدم نیجه جنته داخل اولور وعندالله نکال وعذابه استحقاق
نه مرتبه اولور بو مسئله ده کافهٔ مسلمین وعلمای دین بیننده خلاف
یوقدر که برآدم نماز قیلرکن برا اعمانی کورسه که آتشه دوشوب حرق
ویا بحر عمیقه دوشوب غریق اولیسور اول آدمه واجبدر که قطع صلوة
ایدوب اول دردمندی بو ورطه دن تخلیص ایده بدعتك مآلی وکلانی نار
جحیم خود دنیاده اول آدمك دوشدوکی آتش وآبدن دخی بتر بوندن
خلاص ممکن اما آندن محال امدی واجبدر که بر کمسنه یی کوررسك بدعته
متعلق کلمات ایدر یا مبتدعلر ایله مقارنت ایدر نصیحتله بدعته متعلق
احوالدن زجر ومنع ایده سن بو مقوله زماننده حضرتك ولحدیث شریف
ملاحظه لازمدر که بیورمشلردر انصر اخاك ظالما او مظلوما یعنی
مؤمن قرنداشك ظالم اولورایسه ده مظلوم اولورایسه ده نصرت ایله
حتی بعض اصحاب یا رسول الله مظلومه نصرت حقنده وصلت ایچون اولور
ونفسنده عقله موافقتی وار یا ظالمه نصرتی نه طریقله ایدرز دیو بیور
کدانی دخی ظلمدن منع طریقله نصرت ایدرسن ظالمه نصرت بودر بو دخی
امر عظیمدر بیورمشلردر ظاهر کفره رضا کفردر فسقه رضا فسقدر وبر

جاهله بر شبههٔ دینیه عارض اولسه جمیع علمایه آنك شبههسنك
حل وازالهسی لازمدر اکر بر بینه صالوب مساهله ایتسهلر جملهسی
دیننده خارج اولورلر. بو مرتبه دخی بودر که حق تعالی انساندن غضب
خصلتنی موضعنده اجرا ایچون خلق بیورمشدر سن محل غضبده دینه
مخالف بر وضع کوردکده غضب ایتمسك الله تعالینك خلق غضبده
اولان حکم وحکمتنی رد ایتمش اولورسن وبر کمسنه اغضاب ایدر اوضاع
مشاهده ایدوب غضبه کلمسه حمار در حتی عادتلر. بو مقوله ملایمته
حلم حماری دیرلر بوندن ناشیدر که امر بالمعروف ذکی شریعتده دیمشلر
بر کمسنه یتمش ییل معمر اولوب هر کون بیك فلوری مستحقنه تصدق ایتسه
بونلردن صکره بدعتله تکلم ایتسه جمیع اعمالی هباء منثور اولور وبر
قولك حقیقت ایمانه واصل اولماز تا مؤمنه فی الله محبت ومبتدعه لله
بغض وعداوت ایتمینجه ظاهر حدیث شریفدن اولان رسول لطیف الحب لله
والبغض لله. بیوردوغی محل اشتباه دکلدر بو محلده بر فضولی سؤال
یمعنی ایدوب دیسه که ظاهر عباد اللهك جمیع اسراری الله تعالییه مفوض
در
مخلوق جمیعا الله تعالی حضرتلرینك قوللریدر بر قومی جنت ایچون خلق ایتدی
وبر قومی نار ایچون نجنت ایچون خلق ایتدوکنی معصیتنه تبشیر وتوفیق ایلدی
مراد الهی بویله ایکن سن الله تعالی ایله عبادی اوزتاسنه نه کیردرسن
حالتری اوزره ترك ایله هر قیون کندو پاغیله آصیلور دین محمدده خود
خصومت یوقدر ای فضولی سن کیمسن که بو مقوله امر خطیره مباشرت ایدرسن
وصی بنی آدم محتسب خلق عالممیسن جواب ویرد ذکه بو سؤال در که
باب اباحهیی قرع وخطبهٔ زندقهٔ خطابت وطریق امر ونهیی سد ایدر
بلکه الله ورسولنه اعتراضه راجعدر زیرا الله تعالی امر ونهیی ووعد
ووعید ومحبت وبغضله امر ایدوب آیت کریمهده بر محلده جاهد الکفار
والمنافقین بیورمشدر بر محلده لا تتولوا قوما غضب الله علیهم بیورمشدر
بو سؤال الحکم شرع مبینی وحکمت دین متینی ابطاله مؤدی اولور امام
اشعرینك قول صحیحی بودر که الله تعالی حضرتلرینك اوامری وجوب افاده ایدر
قولیله واجب اولان امر الهی حفظ ایتمکدر حکمتنه ناظر اولوب بو محلده
سکوت ایدنلر کورهلم حکمت خفیهٔ الهیه ندر دیمك دکلدر حضرت
موسی حضرت خضردن صدور ایدن امورده بی توقف اعتراض ایدرکی

دلیلکی

دلیل کافی وجواب شافی دکلمیدر اول کلامکه سائل ناقابل قائل اولمشدر که
حضرت محمد کریم ایدی دیننده خصومت یوغیدی بو کذب وتلبیسدر
کرم حضرتك نفس طیبهلرندن ایدی حاشا که اظهار دین حقنده ترك
خصومت معناسنه اوله بر حدیث شریفده بن عباد اللهدن بر قولم سائر عبادی
نیجه تناول طعام ایدرلرسه ونیجه غضب ایدرلرسه بن دخی اویله ایدرم
بیورمشلردر مراد شریفلری افعال واقوالده امثله مشاکلری بیاندر
حضرت هیچ خصومت ایتمز ایدی دیمك نیجه قابلدر که اظهار دین مبین
ایچون نقدر آدم قتل ایتمشلردر یوم واحدده بنی قریظه ونضیردن درت
یوز آدم قتل بیوردقلری کتب معتبرهده مسطوردر وتوراتده نبی قتال
ونبی ملحمه عنوانیله مذکوردر وبر حدیث شریفلرنده کریمهلرینه اعاذها
الله من کل سوء اشارت بیوروب اکر محمد قزی فاطمه سرقه ایتسه قطع
یدینه حکم ایدرز ایدم بیورمشلردر یعنی اجرای احکام شرعیهده اولادمه
حرمت احتمالی منقطعدر دیمك اولور ظاهر ظالم بر کمسنهیی قتل قصد
ایدوب اول مظلوم قاچوب اختفا ایلدوکنی اولیادن بر کمسنه کورسه
ظالم قندن کتدی دیو مظلومی سؤال ایتسه کوردم دیوب کذب اختیار
ایدوب صدق ایتمك واجب اولور بر کمسنه ترك اکلله مرتبهٔ هلاکه
قریب اولسه طعام یمك واجب اولور بر صوفی صلوتدن اولوب احتمال
تکلم محال ایکن بر اعمای ضعیف الحال قویویه دوشمك احتمالی ایله صلوتنی
الغا وابطال واعمایه تنبیه واجب ایدوکی محل قیل وقال دکلدر بو مقوله
مواضعده سکوت حرام دکلمیدر بر کمسنهیی حرامی صویار ایکن یا بر
وجه بر ظالم مظلومی دوکر ایکن یا اهل وعیالنه حاشا تعرض ایدر ایکن
کورسك سکوت جائز اولورمی دین محمدده مسلمین بیننده خصومت حرامدر
دیو علت بیان ایدوب ظلمه رضا جائز اولورمی اکر بو مکری اختیار ایدر
واجب اولان ترك خصومت وسکوتدر دیرایسه بو عظیم زندقهدر بونك
فاعلی مباحدر کافردر اکر حقه قائل اولوب کرچك بو مواضعده سکوت جائز
دکلدر دیرایسه اوامر علیهیه مخالفت اولدوغنی کوردکك زمانده سکوت جائز دکلدر

باب ثانی حقیقت کفر وانواع کفار بیاننده در

مقدما معلوم اولدیکه حقیقت ایمان الله ورسولنی جمیع اخبارلرنده
تصدیق ایلدك معلوم اولورکه ضدی اولان کفرك حقیقتی الله ورسولنی

تكذيب در بعض علما ديمشلر كه كفر ذات باري وصفات جليله سنه
جهلدر كافرلر بز الله‌ي وصفاتني بيلورز ديو دعواى معرفت وآيت كريمه
ايله استدلال ايتسلر كه ما نعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى بيورلمشدر
يعني اصنامه عبادتمز الله تعالى يه بزي ايصال ايچوندر پس الله‌ي بيلدوكمز
ثابت اولور ديرلر ايسه جوابي ديرز كه سز الله‌ي ورسولني تكذيب ايتديكز
حق تعالى ولا يشرك بعبادة ربه احدا بيورديكي سز شرك ايتديكز وآيت كريمه‌ده
محمد رسول الله ديدي قبول ايتمديكز سرور انبيا بو قرآن كريمدر ديدي
اعتماد ايتمديكز پس ذات وصفاتني بيلسه‌كز تكذيب ايتمز ايديكز فصل
كفار يكرمي صنفدر رأس رئيسلري دهري لردر كه آدمي اوت كبيدر بويله
بتر بويله يتر ديرلر بونلر بو سوزده مفتونلردر اختلال عقلدن بو ورطه‌يه
دوشمشلردر طور عقلده اولان بو كلامي سويلمز زيرا هر حالده هر نباتك
بر منبتي واردر منبت اولمايجه نبات متصور اولمق نيجه ممكندر چفتجي
القاي بذر ايتميجه اكين حاصل اولورمي بناسز بنا كاتبسز كتاب وجوده
گلورمي واضح وظاهردر ايكنجي طايفه فلاسفه‌در كه هيولى وعناصر ايجاد
حق تعالى بو خلق بو ماده‌سز خلق ايتمك ممكن دكلدر ديو بو مقوله بعض مواد
اثباتيله ارتكاب فساد ايتمشلردر سوفسطائيه طبايعيه ازليه منجميه دركه
ملحدلردر افعالي نجومه اسناد ايدرلر ثنويه‌در افعالي نور وظلمته اسناد
ايدرلر مجوسدر خالق خير يزدان وخالق شر اهرمندر ديرلر حزميه‌در
مراد ايتدكلري اشيايي مباح ديرلر وثنيه اصنامه عبادت ايدنلردر
براهمه صابئيه حلوليه تناسخيه يهوديه سامريه نصارى ايكي قسم
دخي واردر باشلره واو كوزلره عبادت ايدنلردر يكرمنجي طايفه
متحيره‌در كه بر دينله متدين دكللردر بونلره اباحيه دخي ديرلر بو قروده
تفسير وبيان اولنان مزدكيه وباطنيه بونلرك جمله‌سندن اشد وكفر
وضلالده بتردر طوايف مذكوره جميعا اصناف كفاردر فصل
نعوذ بالله كفره مؤدي اولان كلمات بياننده‌در مؤمن وموحده
لازم اولان بودر كه لسانني هزلا وجدا بو مقوله كلماتدن عصمت ايمانني
شرك وكفردن صيانت ايدوب سلامتله حضور عزته ايصاله همت
ايليه بر كسنه الله تعالى دن خوف وحيا ايتمم ديسه يا بر امر متعلق
بكا بوني الله تعالى دخي امر ايتسه ايشلمم ديسه يا بر كسنه يه سنك رضاكه

حرص

حرص الله رضاسندن زياده ديسه يا بر آدمه بعض زماندن حق تعالى
بو آدمي نيچون خلق ايتدي اولمه ديسه يا بر شيء ايچون الله ايله سنك بيننكده در
ديسه يا فلان آدم رسول الله اولسه اطاعت ايتمزدم ديسه يا قرمزي قلوه‌ي
جنت قپوجيسي رضوانه ويرسك باب جنتي اچماده توقف ايتمز ديسه يا نماز
قيلسم ايشم راست كلمز ديسه يا بنم دارم ايچنده اولان اوده‌لرم سماو
طارق كبيدر ديسه كافر اولور وبر كمسنه يه الله امري بودر دينلدكده
بن الله امرين بيلمم ديسه يا عورتيله محكمه‌ده بندن خلاص استر ايسك
زنار قوشان ديسه يا بر كافر اسلامه كلمك مراد ايدوب بكا عرض اسلام
ايت ددكده بر از دن كل ديسه يا قدر انبياي عظامي تنقيصه متعلق
كلام تكلم ايتسه يا حضرت فلان نسنه يي سورايدي ددكلرنده بن
سومزين ديسه كافر اولور وبر كمسنه غايب بيلورم ديسه يا خاتوننه
دورت عورت تزوجيني الله تعالى حلال ايتدي ددكده عورت بن بو
حكمه راضي دكلم يا بو حكم بنم يانمده ظلمدر ديسه بو مقوله كلماتي تكلم
ايدن كرك قصد كفر ايتسون كرك ايتمسون كافر اولور وبر كمسنه محل
خصومتده خصمنه پيغمبر دخي اولسه حقمي سندن آلوردم ديسه يا حائض
عورته وطئ جائزدر ديسه يا بر كافر سعادت اسلامه واصل اولدقدن
صكره باباسي كفر اوزره فوت اولمغله نوليدي مسلم اولميه ايدم وارث
اولوردم ديسه يا حضرتك مبارك صاچلرين تصغير واستخفاف تعبيري
ايله صاچق جغز ديسه يا نه اولايدي شراب حرام اولميه ايدي يا صوم
رمضان فرض اولميدي يا قتل وغصب وزنا مباح اولايدي يا فلان
كمسنه بني غضب ايلدي كفري اختيار ايتدم ديسه يا مجوسي اولمق بو
مصلحتدن يا بو ديندن يا بو كلامدن يكدر ديسه كافر اولور وبر كمسنه
خصمنه آخرتده سندن حقمي آلوردم ددكده اول هنگامه‌ده بني قنده
بولورسن ونيجه بيلورسن ديسه يا بر كمسنه يه حالت غضبده الله‌دن
قورقمزميسن ددكلرنده قورقمم ديسه يا بر عورت اردندن آيرلمق مراد
ايتدكده مفتي‌ء ماچين حيله اوكردوب مرتده اول نكاحك فسخ اولور
ديسه يا بر كمسنه يه نيچون لقمه‌ء حلال بولمزسن ددكلرنده حرام الونه
كيورد كدن صكره حلالي بيلورم ديسه يا مسئله‌ء شرعيه‌يي استهزا ايتسه
بونلر جميعا كفردر حكايت اولنور كه بر كمسنه بر جلادي قتل ايدوب

بعده ندامت طریقیله بر عالمه واروب بکا نه لازم اولور دیو مشکل
دینی سن سؤال ایتدکده بر نکته زینت صدقه ایت دیو جواب ویروب
بو جواب خلیفه زمان مأمونه منعکس اولدقده عالمی کوندروب
بو ویردکك جوابی نه مقوله کتابدن نقل ایدرسن دیو تضییق ایتدکده
لطیفه ایتدم دیو جواب ویروب مأمون احکام الهیه ده لطیفه محل
اولور دیو تعزیر ایتمشدر احکام شرع مبین ودین متین سید المرسلین
هزل ولطیفه جایز دکلدر عند الله وبال عظیمه مؤدی اولور

باب ثالث فلاسفه اولدینه رد بیاننده در

فلاسفه یونانیلردن بر قومدر که معقولاتده بحث وجدل ایدرلر
کثرت بحثلری اقتضاسیله خبط عشوا وکلمات بی معنایه مبتلا اولوب
مسائل الهیه ده متحیر اولمشلردر اکثر مقالات ضعیفه وکلمات
سخیفه لری سقیفه اولوب محض اتباع هوا ودعاوت مشتها وصرف دعوای
بیمعنایه مبنیدر مع ذلک کندولرین اعلم ناس عد ایدرلر لکن سیاق مذهبلری
کمال الجهل وحماقتلرینه دلالت ایدر طریقلری اساس الحاد جمیع شعب
کفر وزندقه در فتنه وفسادلرندن منشعبدر اکثر قطع نسل ایچون ترهب
ایدوب نکاحی ولحوم حیواناتی نفسلرینه حرام ایدوب عزلت احتیار ایدرلر
رئیسلری افلاطون حضرت موسی بن عمران ایله علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام
معاصر اولمغله مجلس شریفلرینه داخل وسعادت مصاحبتلرینه واصل اولمشکن
صلاح پذیر اولمشدر ولن یصلح العطار ما افسد الدهر بر کره حضرت
موسی یه جمیع کلماتنده سنی تصدیق ایدرم اما علة العلل بکا تکلم ایتدی
دیدوککه اعتقاد ایدهمم دیر حق سبحانه وتعالادن کلام متصور دکلدر دیو
رسولنی تکذیب مع ذلک علت اطلاق ایدر علت معلولی بنفسها من غیر
اختیار ایجاب ایدن نسنه یه دیرلر اکرچه مصنف بویله دیمش لکن افلاطونك
حضرت موسی یه معاصر ایدوکی مسلم دکلدر بیضاوی نظام التواریخده
تصریح ایدر حضرت موسی فرعونه مبعوث اولدوغی ملوك عجمدن پیشدادیان
دن کلوی فرقه دن منوچهر زماننده در افلاطون کیانیاندن دارا بن بهمن
عصرنده کلمشدر منلا لادی کیانیان عهدنده اولان حکمایی عد ایتدکده
عنوانی ایچنده حضرت موسی عهدندن طقوز یوز اللی بیل مرورندن صکره
یونانده ابداع شعر اولندی دیر افلاطون وارسطو اول اشعار ایله

استدلال

استدلال ایدرلر حضرت موسی ایله افلاطون مابینی بیك بیلدن زیاده در
معاصرت ممکن دکلدر مذهب باطلنده اخوانی ارسطالیس وسقراط
وبقراط وجالینوس دررقدم عالمه قائللردر حق سبحانه وتعالی جنت
سریره لری مقابلنده بر سیل عظیم کوندروب بونلری غرق ایدوب علوم
مشؤمه لری منسی ومهجور اولمشیکن مأمونك زمان خلافتنده ظهور
ایدوب بعض اهل نجوم قرائتنه اشتغال ایتدی بونلر اوچ اله اثبات
ایدرلر مبداء ونفس وعقل عقل ونفس ازلیه در دیرلر نفی صفات
ایدرلر الله تعالی حی وعالم قادر ومرید وسمیع وبصیر ومتکلم اولدوغنه
قایل اولمزلر حرکات فلکیه ازلی وسرمدی در دیرلر وزعم ایدرلر که بو
عالم وفسادك اصلی هیولی اوله دیو هر شیئك اصلنه وجوهرینه دیرلر مثلا
پنبه نونك اصلی اولدوغی کبی بو اعتقادلرینه لازم کلور که اصل عالم فرض
ایتمشلردر ازلی وقدیم اوله نهایت اولدن جزء بسیط ایدی ترکب واجتماع
وافتراق بوعنکبه بعده اول جزء بسیطه ترکیب داخل اولمغله بو عالم مرکب
اولدی بونلرك مذهبی بطلاننه دلیل جلیل بودر که بو فلك متحرك شمس
وقمر ایله بر صانع محرکی اولمدن وجوده کلمك ممکنمیدر بو فلك
فلکدن یعنی کمیدن اقل میدر هیچ کمینك تحته لری انتظامی بر استاد
دولکر الندن چقمایجه متصور می اولور اکر نفوس انسانیه اکر سایر حیوانات
بر قطره منیدن علقه بعده مضغه بعده لحم ودم اولمق کندو بکندو اولور
هر بری کندو نفسنی بر حالدن بر حاله تحویل ایدرمی ظاهر بر محول حکیم
متصرفدن لابددر پس بونلره دیرز که ای اصحاب هیولا بو عالم هیولادن
حاصل اولدوغی صورتده بر صانعك صنعی میدر دکلمیدر اکر صانع وجودینه
قایل اولورسکز ثبت المدعی واکر صانعی انکار ایدرسکز دعوای عقل ایتمه
زیرا بزم عقولمزده بو سموات وارضین مصابیحله پیراسته شمس وقمر
ایله اراسته اولدوغی حالده بر صانع حکیم تصرفنه احتیاجسز کندو بکندو
حاصل اولمق محال اندن محالدر دلیل اخر ظاهر هیولی دیدوککز شی
واحددر حقیقت واحده اشیای کثیره ایجاب ایتمك معقوله مخالف محسوس
ومشاهده نامعلوم مثلا بغدای زراعت ایدن ادم بغدای وادیه وحمص
بجاسندن اولمق عقله ملایم اولورمی هیچ برذات کندو بکندو اجتماع وافتراق
وحرکت وسکون اقتضا ایتمز بر کمسنه فلاسفه یه سؤال ایتسه که علت اولی

دکلك ندر وبسیط ایکن امتزاج ایتمسنك سببی ندر وبعد الامتزاج
نه اولمشدر هیچ جوابلری یوقدر اگر شیء واحد اشیاء متعدده ایجاب ایتمز
سؤالنه جواب ایچون دیرلر ایسه که علت اولی بر جزؤ دکلدر بلکه اجزاء متعدده
ایدی دیرز که اول اجزاء متعدده مجتمع می ایدی متفرق می ایدی اگر مجتمع ایدی
دیرلر ایسه اجتماع ذاتی اولمق وار ذاتی اولمیوب بر معنادن ناشی اولمق وار
اگر ذاتی ایسه صکره تفرقی جائز اولماز زیرا اجتماع ذاتی اولنجق تفرق تلاشی
اقتضا ایدر اگر اجتماعی بر معنادن ناشی ایسه اول معنا مقدم اولمق لازم کلور
اول تقدیرجه هیولی قدیم اولمز زیرا قدیم اول نسنه درکه بر شیئله مسبوق
اولمیه دلیل آخر هیولی یه ایکی عرضك قنقسی مقدم تعلق ایتدی اجتماعمی
افتراقمی اگر اجتماع مقدم تعلق ایتدیسه البته اجتماعه افتراق لازم اولور
فلاسفه اعتقادی اوزره خود هیولی انواع اعراضدن خالی اولمق کرك ایدی
دلیل آخر بودرکه اولا البته بر مخصصه محتاجدر که یا افتراق یا اجتماع
تخصیص ایده مخصصه محتاج اولان قدیم اولمز دلیل آخر چونکه صانعی
انکار وهیولایی اثبات ایتدیکز یا بو عقول ونفوس وافلاك طقوزدر اولوب
زیاده ونقصان اولمدوغی وعناصرك دورت اولماسنی موجب ندر نیچون
متناهی اولمامق اوزره زیاده یاخود بو عددن زائد مرتبه آخرده
قرار داده اولوب یا بونلردن نقصان اوزره اولمدی بو سؤاله قطعا
جوابلری یوقدر لا عن شیء اولمشدر دیمك ظاهر تحکم محضدر بر سؤال
دخی اولنسه که نجومی وشمس وقمری بو اقدار معلومه ایله تقدیر ایدن
کیمدر وکیمی بیوك وکیمی کوچك اولمغی موجب ندر وبو ایکی قطبی مواضع
معلومه سنده کیم تعیین ایتمشدر دیسك قطعا جوابلری یوقدر الحمد لله
بطلانی مذهبلری ثابت اولور باب رابع دهریه اوزرینه رددی بیاننده در
دهریه فرقه قلیله در بونلرك کلامی بودرکه عالم ازلی اجزاء ثابته ایدی
وحرکت دخی ایدرلر ایدی نهایت حرکتلری علی غیر الاستقامه ایدی بعده
حرکت ایدرك بری برینه طوقندی اول مصادفه اتفاقیه دن بو کوردکك
عالم شکل بدیعی اوزره وجود وظهور بولدی اندن صکره ادوار دورده
واطوار واکوارده ظهوری متکثر اولدی بو طائفه انکار صانع ایده جکلری
اکلمالازم نهایت عالمك حدوثندن ذکر ایتدوکمز طریقه سلوك ایتمشلردر
ولئن سألتهم من خلق السموات والارض لیقولن الله معنای آیه کریمه

اگر بونلره

اگر بونلره سؤال ایتسك یا محمد یرلری وکوکلری کیم خلق ایتدی دیو البته
وجود باری یه اعتراف ایدوب الله تعالی خلق ایتدی دیو انصاف ایدرلر
دهریلرك بر مدعالری دخی بودرکه انسان نطفه دن نطفه انساندن
حاصل اولور یمرطه طاوقدن طاوق یمرطه دن حاصل اولور دیرلر بونلره
جواب ویررزکه ضرورت عقلله معلوممزدرکه عالم مصنوعدر مصنوعه بر صانع
لازمدر افی الله شك فاطر السموات معنای آیه کریمه الله تعالی حضرتلرنده
شکمی واردرکه سموات وارضینك خالقیدر بو دخی قطعا معلوممزدر دهری
خسته یا فقر وغلاکتله یا درد زیاده اضطرابه مبتلا اولسه البته جناب حقه
التجا اولوردرکاهندن خلاص رجا ایدوب یا رب سن خلاص احسان ایله دیو
جمیعا وجود صانعه متعلق اولوب بر فردك شبهه سی اولمامغله معرفت
وجود صانعله تکلیفدن استغنا واردر زیرا اول امر متعین ومحققدر انجق
معرفت توحید ونفی شریکله مأمورلردر جواب ثانی آدمی نطفه دن نطفه
آدمیدن دکلدر بلکه هر بری آثار قدرت قدیمندندر که اولور نطفه اولور
آدمی حصولنه وسیله اولمز که آدمی اولور اما نطفه حاصل اولمز آمدی
مابیننده ملازمه یوغیمش کذلك یمرطه وطاوق آثار قدرت باهره دندر
اولا آدمی نبات کبیدر دکاری سوزلرنی ملاحظه ایدك نه سوزدر بر
دیوزای اوزرنده قولقلولر انسان شخص حی عالم اولمه نیچه نبات نامی کبیدر ولو
نباتك دخی ظاهر بر منبتی اولمق ثابت اولدی وجود صانعه نه سوز قالور
معلوم اولسونکه بونلرك مذهبلرنده تعطیل بر نیچه وجهدندر بری صانع
صنعی تعطیل بری دخی صنعندن صانعی تعطیل ایدرلر ذات باری یه صفات
مقدسه ثابته ومعنویه دن تعطیل ایدرلر عالمی صانعدن تعطیله ملاحده دن
غیری بر فرد ذاهب اولمامشدر اصل سلامت اعتقادی بحار معرفده مظلم
وادیلرده خصمله معارضه لرده مجادی ضیقه لرده معلوم اولور اول
زمانده اعتقاد صحیحدن متزلزل اولمیوب خلقك مدخلی اولمدوغنه تصرفدن
جناب حقك اولدوغنه جزم قول ایتمك کرکدر الحمد لله بو ورطه هولناکده
اهل سنت وجماعتدن غیری کمسنه قوتلمامشدر سعادتلو پادشاهمز که نور دیده
عالمدر بو عقیده صحیحه ده جمله نك رأس رئیسلری جمله علما دعاجیلری بو اعتقاده
متفق الکلمه ومستویة الاقدامدر الله تعالی مرادات دنیویه واخرویه سن
میسر وجود مکارم آلودلرین اولاد وامجاد ایله معزز ومعمر ایده بیت

هنيئاً وزاد الله فينا زيادةً ● وذلك مجدٌ بملاء العين والصدرا
يعنی عباد الله وجود پادشاهی بر نعمتدر هنيئاً لهم الله تعالی بو نعمتی
بر ده زياده ايلسون وجود شريفی بر مجد صاحبيدر عيون وصدور اهل
كمالی وجود ديدار نوالی ايله مالامال در ● باب
خامس ملاحده اونديه ردّ بياننده در ● اگرچه كفر ملت واحده در
اما بونلرك كفری يا ننده جميع كفارك كفری متلاشی اولور اصل مذهبلری
هجرتدن اوچيوز يكرمی سنه مرورندنصكره ظهور ايدوب فارس ده بر
كنيسه ده اقامت اختيار ايدن ميمون بن ديصان ثنويدن نشأت ايتمشدر
مذهبلری قوت بولوب مظهر ظهور اولمغه باعث تاج الملك قسمی نام ملحد
مقام سلطنتده بولنوب رواج ويرمشدر بو مقاله اول اهواز ده وعند
البعض اصفهانده ظهور ايتمشدر مذهبلرينك مدار ومبنی وعاقبت در
خاتمه سی تعطيلدر مقدما مذهبلری رفض محض واخری تعطيل صرفدر
بامر الله بونلر ايچون دين وملك وسلطنت وكلام ثابت اولمامشدر جميع
كارلری تلبيسله معامله در مرادلری معادات دين اسلام وتشويش
شريعت سيد الانامدر بونلر كه مجوسدن بترّ در يديوز فرقه اولمشلردر
باطنيه دخی بونلردندر اولا بو بلادلرينه نه ديرسز كه ديار اسلاميه ده
كلب وخنزير ساكن اولمق قابل بونلر مسلمين بيننده اقامته امكان يوقدر
خبث عقيده لرينك مؤداسنی ملاحظه ايدك بونلرك اعراقده مرشدلری
حسن بن احمد صباح رازی در زنديق ايدی ردّی ولايتنده بر بازرگانك
كاتبی ايدی علم نجوم فلسفه يی مصرده تعلم ايدوب كندويه صباح ديو نام قودی
كانه سائر مرشدلر ايچنده ظهور ايتمش صباح نيّر در ابو علی بن حسن بخاراده
بر قريه ده حاصل اولوب كندويه ابن سينا تسميه ايتدكی كبی سينا ضيا
معناسنه در حسن صباحه حاكم مصر تاج الملك زنديق بر مقدار مال
ويروب اول مال ايله قلعة الموت نام بر حصاری اشترا واندن تحصن ايدوب
تاج الملك معونتی ايله سنه سبعين واربعمائه ده اول قلعه دن چيقوب
دعوته شروع ايلدی تشيع ونصرت اهل بيت دعوی ايدوب دائما سن خروج
واستيلا ايدرسز ديو وعد ايدردی حتی بر كون قلعه دن چيقوب بر موضع
مرتفعه اوتوروب جميع ممالكی قومنه توزيع ايلدی يعدهم ويمنيهم
وما يعدهم الشيطان الا غرورا معنای آيه كريمه وعد ايله اميد وار

ايدر وشيطان بونلره غروردن غيری بر شیء وعد ايتمز بونك كلمات فاسده سی
كلی هرج ومرجه باعث ملوك وسلاطين وعلما وكبرا بيننده مكر وشری نيجه
فتنه يه مؤدی اولوب كيدرك مواعيدندن بر نسنه ظهور ووجود بولمغله
قلوب مؤمنين فرح ايله مملو اولدی اول امردن دخی حالی معلوم ايكن نهايت
سلطان وعسكرك تغافل ومداهنه لريله بو مرتبه يه واصل اولمشيدی
فتنه چونكه كمالنی بولدی ● واصل لعنت الله اولدی
بونلرك اقوال فضيحه لرندن بری دخی بودر كه شرايعك علماء ظاهر بيلدكلرندن غيری
باطنی واردر صلوة بودر كه امامه دعادر صوم حفظ سردر حج امامه
قصددر جنابتدن غسل قلبی معقولات فكرندن تطهيردر بونلرك امثالی
نيجه مهملات تفوه ايدرلر كه لسانه كلمز بونلره جوابده ديرز كه ظاهر قرآن
عظيم عربيدر علماء عرب عبارات كريمه قرآنيه دن بو عباراتی فهم ايدوب
عموما اهل عقول انكار ايتمشلر سزك لسانكز يا تركی ويا مصری قرآن عظيم
بو لغتلر اوزره نازل اولمامشدر عربيه لسان عربيدن غيری ايله قرآن نازل اولسه
معانيسی معلومكز اولمامغله تكاليف عبث وصدور مخالفتده عذاب دنيوی
واخروی جور وظلم اولوردی وفقهای عرب بتشويش بيلدن برو قرآن عظيمی
ايشيدوب معنای شريفنی بيلمديلر می بقالينی ذم سندن سنك ظهورك مجی
توقف اولنوردی فضلای مشتبه اولانی سن نيجه بيلدك ● بيت
اقصر بحق لمثلك الاقصار ● اتريد تعبيرا وانت العار
يعنی لسانكی طوت سنك كبی يه لازم اولان ضبط لساندر خلقی تعبيرمی ايدرسن
كندك خود عار محض سن بر وجه بودركه بو قدر مدتدن برو علمای كبار وفضلای
اخيار كتاب جليل جبار وقول رسول مختاردن بو معنای شريفنی اخذ وتحصيل
وموجبيله عملی دليل سبيل ايدوب صوم وصلوة وحج وزكوتدن زحمتلر چكديلر
انلر باطل اوزره اولوب سن حق اوزره اولمق ندن خاطره كلدی وسن بو
معنايی علم نظری ايله بيلدك علم ضروری ايله می مذهبكز خود انكار معقول
دكلدر مصرع فقل الحق والا فاسكت ● بونلرك انكار حشر اجساد شعار و
جنت ونارك ظاهر وباطنی واردر ديمك دائما كاری در الحمد لله مقتضای
نصوص شريفه يی عقل تجويز رسول صادق صلی الله تعالی عليه وسلم وقوعنی مخبر
مع ذلك بيك معجزه ايله اثبات ايتمشيكن اول حضرتك قول شريفنه اقتدا واتباع
اولنمدی سنك دهری رسول دعوی ايتدكك افلاطون يونانی وسروين و

حروفین نام زندیقلرك رأی فاسد و زعم باردندن نشأت ایتمش قول مجردلرینه
اعتماد قابلمی اولور عقلا اول خالق بیچون که ابتداسی اولمیان اشیانك انشاسنه
قادر اوله اعاده دخی اهوندر اولمزمی جنت و نارك حقیقتی خود كلام
الهی و قول رسول معصومله معلوم اولوب معجزات باهرات ایله صدقی
متأید و اعتقادمز متأكد اولدی سزك قولکز نه دلیلله قبول ایدرز
بو طائفه باغیه مساجد شریفه و مصاحف لطیفه احراقنی و قتل اطفال
صغاری تجویز ایدرلر انبیای عظامدن بو وضع صادر اولدیمی انلر حجت و
برهانله دعوت ایدرلر ملت انبیا اوزره اولمق دعواسیله افعال مجانین
اختیاری جمع اولورمی مصرع حجتکز وار ایسه اظهار ایدرك انبیای عظامه
شتم عادتلری اولوب ایچلرندن برینی رب العزت دیو تقلیب ایدرلر و
بو بر رسولك شریعتیدر دیرلر حق تعالی سرور انبیایه خاتم النبیین بیوردی
و حضرت لا نبی بعدی بیوردی بو دین حق منسوخ اولوب سزك محمد بن
اسمعیل دیو پیدا ایتدوککز آدمك دینیمی باقی قالور ظاهر ختم شیء آخرده
کیسه مختوم اولدقدنصکره بر نسنه خروج ایدرمی محمد بن اسمعیل اولادی
حالا باقیدر رب العزت ددیرلر نسا بلرو محمد بن اسمعیل اولدکده هیچ بر
کمسنه سی قالمامشدر دیمشلر مصنف بو طائفه نك ردنده بر مؤلفم دخی واردر
بونلره سیفدن غیری جواب یوقدر بو محلده ختم مقال مناسب حالدر دیرلر

باب سادس طبایعیین اوزرینه رد بیاننده در

طبایعیون که اهل کفرده امام و مقلدلری سقراط و افلاطوندر اصل عالم دورت شیء در
بونلر طبایع عالمدر دیرلر بری حرارت و بری برودت بونلر فاعلدر بری
رطوبت و بری یبوست بونلر منفعله در بعضیلر دیرلر که ترکب عالم بو درت
شیدندر بعضیلر دیرلر که بو درت شیء مدبر عالمدر عالمی کندو طبیعتلریله
تدبیر ایدرلر موت ددکلری اجسامده بو طبایع بر برینه غلبه ایدر طبیب
قدر غلبه یی بیلمیوب جهل طبیبله جسمه موت عارض اولور اکر طبایعك
بر برینه غلبه سی اولمسه هیچ جسمه موت عارض اولمز ایدی دیرلر بو زندیقلره
جواب قطعی بودر که هر صنعته بر صانع لازم اولدوغی جهتدن وجود صانعه
اقرار ایدرکز وارمی یا شك اوزره میسز اکر مقر ایسکز بو عالم ظاهر بر صنعتدر
صانعه احتیاجی مقرردر و کصانع البته عالم و قادر و مرید کرکدر که بو مقوله
افعال حصولنه امکان اوله بر مصنوعی من غیر صانع تجویز ایدنلرك حالی

بیان

بیان اولنمشدر دلیل آخر ظاهر عالمك اقطاری و مقداری واردر حال
بونك مقداری اکر کدر که تقدیر و تدبیر ایلیه ظاهر اولدی مقدر و مدبر
جناب حق علیمدر دلیل آخر ظاهر بو طبایع ددکلری اول متفرق ایدی
بونلری کیم جمع ایتدی اکر کندو کندولرندن جمع اولدیلر بر آخر جامع یوقدر دیرلر
ایسه بینه بیمارخانه اکر بر جامع جمع ایتمشدر دیرلر ایسه حق ظهور ایتمکله
رحمت نازل اولور الله تعالی حضرتلرندن غیری جامع یوقدر دلیل آخر
ظاهر اجتماع و افتراق احدهما آخردن اولی دکلدر ترجیح بلا مرجح تخصیص
خود ممکن دکلدر امدی یا اجتماع یا افتراقی تخصیص ایتمکه بر مخصص کرکدر
بو دخی ظاهردر که بو طبایعدن بری ضدینه غالب اولسه افنا ایدر نار حطبه
غالب اولدقده افنا ایتدوکی کبی سزك خود مدعاکزدن طبایع متنافره بر مخصص
مع التضاد جمع اولمق لازم کلدی دلیل آخر طبع ددکلری یا اولدن معدوم
اولوب صکره موجود اوله یا عکس اوله ایکیسی دخی محالدر زیرا معدوم اولان
شیئك طبعی اولمز که بر شیء ایجاده سبب اوله ظاهر طبعی معدوم اولمز ایدی
بو دخی محالدر که بر طبع موجود اوله عالمی عالمده موجود بر طبعله ایجاد
ایلیه زیرا طبع دخی بر طبع آخر ایله اول دخی بری ایله اولمق لازم کلوب
طبایع غیر متناهیه لازم کلور بر دلیل قاطع دخی جمیع حوادث طبعدن
وجود بولسه جمله سی جمیع وجوهدن طبعه موافق کرك ایدی نظر ایتدك کوردك
ابریشم قورتی توت یبراغنی تناول ایتدوکندن ابریشم حاصل اولور قیوندن
صغر توت یبراغنی یسه حلیب لبن حاصل اولور انسان طعمه نفیسه یسه
حاشا منی و نجاست اولور معلوم اولدیکه طبع دعواسی باطل ایمش عقلا بو
عجایبدن متنبه اولمزمی که سماء ارضه صو القا ایدر یردن فواکه طیبه
و روایح لطیفه حاصل اولور ربیعده کمال شدت حرارت زماننده شمس
وسط سماده ایکن صلابتندن حجردن شدید طولو یغار ایام شتاده هواده
کمال برودت وار ایکن قار یاغوب خلاف طبعی اوزره بینه زایل اولور بونلر
جمیعا قدرت رب العالمینه راجعدر طبعه شیء آخر منضم اولوب جوّ
سماده ترکب اشیا ایجاب ایدر دیرلرسه یا اول انضمامی موجب ندر
اکر بینه طبع ایسه اول کدخی طبایع غیر متناهیه احتیاجله تسلسله مؤدی اولور

باب سابع منجمین اوزرینه رد بیاننده در

بطلیموس دیر که فلک سیارات ایله قدیمه و ازلیه در سیارات مدبر عالم

حق تعالی فالمدبرات امرا بیوردوغندن مرادی زحل ومشتری ومریخ
وزهره وعطارددر وشمس وقمردر بونلر مدبرات وموجبات سعادت
ونحوستدر. بوندنصکره کیفیت تأثیر وتدبیرده اختلاف ایتدیلر بعضیلر
تأثیر طبیعی ومحاذات ومقارنت حسبیله در دیر بعضیلر بونلر احیادر
علم وقدرت وفعل اختیاریله متصفلردر دیر بعضیلر بونلر فاعل دکلدر
نهایت حوادث ووقایعک دلائلیدر دینه خلق وایجاد الله تعالی حضرتلرینکدر
دیر مسلمین بیننده دخی اختلاف واردر بعضیلر نجومه سبب وفاعلیت
اسناد ایتمزلر وبعضیلر بو کواکبک سیری اسبابدر دیرلر مثلا سنت
سنیهٔ الهیه بویله جاری اولیکلمشدر که حرارت هوا صیفه وبرودت ما
شتایه مخصوص اوله حق تعالی عکس وقلب ایلسه قادردر نه صیف
حرارتی ایجاب ایدر بیلور نه شتا برودتی نهایت اسباب واقعدر تأثیر
فاعلیت بوقدر خلق وایجاد اولخالق العباد کدر بونلر اوزرینه دلیل
بودر که نجم دکلکو حی وعالم وقادر میدر دکلمیدر اکر حی دکلدر لکن
فاعل بطبعیه در فاعل بالاختیار دکلدر دیرلر ایسه جواب ویررز که بو محالدر
هیچ اموات وجماداتدن فعل صدور ایدرمی تأثیر طبیعی دکلک قرب و
اتصال الله مشروطدر بعد وانفصال الله اولمز کوردمزمیسن نار قربنده اولان شیئ
یقار اشیاء بعیدهیی یقماز لکن تلک نجم دخی اشیاء بعیدهده تأثیر محالدر
خصوصا دیرسنکه زحل یدنجی کوکده در یا وجه ارضده اولان اشیاده نجه
تأثیری ظهور ایدر دلیل آخر بو فلک وسیارات کندو لکندنمی پیدا اولدی
صنع صانعمیدر ظاهر مقدمهٔ اولینک بطلانی مرادکز ثابت اولمشدر اکر
صنع صانعدر دیر ایسکز نجم حادث اولور اول نجم حادثی کیم خلق ایتدی نجم
آخر اقتضا ایدر ایسه تسلسله مؤدی اولور اکر معارضه بالمثل ایدر ایسه سن
دخی صانع اثبات ایدرسن ونهایتی یوق دیرسن دیرلر ایسه جواب ویررز
بزم اثبات ایتدوککمز صانع حی وعالم وقادردر مخلوقاتی اولان عالمه مخالف
مشابه دکلدر سز حوادثی انک کبی بر حادث ایله اثبات ایدرسز بو محالدر فلک
سیاراتی ایله قدیمدر دکلری بطلانی قتی ظاهردر که بو دوور وتحول و
تغیر امارات حدوثدر قدیم نجه متغیر اولور ظاهر قدیم اولی اولمیاندر
ذاتنه نجه اول اولمز ایسه صفاتی دخی اویله در بو صفات عارضه خود
حادثدر دلیل آخر بر سفینه ده طالعلری مختلف بر جماعتی کوردوز دفعة

غرق اولدقلری معلوم اولور که طالعک فعل وحکمی یوغیمش اکر سیاراتده
حیات اثبات ایدرلر ایسه بو محسوساتده بحث قبیلندندر نجم بر جوهر نوردر
ما خلق له یه مسخر عالمدن عادی حرکت وسکون وسیری حسب الامر نجه
حیات ومعرفت اثباتنه مجال اولور واکر نجم دکمز بو جوهر ضیابخش
دکلدر بلکه عالم وحیاتله متصف بر فاعل مختاردر دیرلر ایسه خلاف
مرتفع نزاع منقطع اولور بزم دخی مرادیمز بر حی وعالم وقادر ومرید
صانع اثباتی ایدی الحمد لله حاصل اولدی نهایت اول حی وعالمی رب وصانع
اسمیله بیلورز سز نجم اطلاق ایتمشسز اسماء الله توقیفیدر نجم اسمنه اذن
شرع یوقدر وصانع واحددر اکر بیدی صانع اثبات ایدرسکز مشرک اولورسز

باب ثامن یهود اوزرینه رد بیاننده در

یهود مسلمینه عداوت جهتندن خلقک اشدی اولدوغنی قرآن کریم ناطق
واینجیل ناسدر دایمه کریهه لری محل تردد دکلدر سببین نقل ایدنلر
دیمشلر که بونلر اماته اولنوب ینه احیا اولنان قومدن حاصل اولمشلردر
رایحهٔ کریهه کوا اولجهتدندر قال الله تعالی الم تر الی الذین خرجوا من
دیارهم وهم الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم احیاهم
الآیة تفسیر امر مذکور کتب تفاسیرده مسطوردر احادیث شریفه ده
وارددر بر یهودی بو قدر که مسلم ایله بر تنها محلده جمع اوله بهر حال قتل
مسلمه قصد ایتمیه بونلر شرایع منسوخ اولمز دیرلر حق تعالی بر لا یقیده
بر خصوصده امر ونهی ایتدکدن صکره کیرو خلافنی ایدر بو تحول رأیدن
ناشیدر جناب حقده بو متصور دکلدر جواب ویررز که یهودی قوم
اعمی حق تعالی حضرت موسی یی کوندرمزدن مقدم آنک نبوتنه معتقد
اولمقدن نهی بیورمشدی بعده نبی ایدوب نبوتنه معتقد اولک دیو امر
ایتدی هیچ بوندن تحول رأی لازم کلدیمی اول رسول ایتمیوب صکره رسول
ایتدوکنده درکاک اولمیجق بر شریعتله امر ایدوب بعده انی نسخ ایدوب
شریعت اخری وضع ایتمکده نه قصور وار انسانی معدوم ایکن ایجاد ایدر
بعده اماته بعده احیا ایدر حضرت آدم شریعتنده قرین قرنداشن
تزوج جائز ایدی صکره ینه آنلری نهی بیوردیلر حضرت موسی دن اول
سبت ده عمل ممنوع دکل ایدی صکره منع بیورلوب اول منعی نسخ بیوردیلر
مقدما قبله بیت المقدس ایدی بعده بیت الله الحرام اولدی بو کا تحول

رأی دیمزلر اقتضای مصلحت دیرلر شمدی بر آدم خانه سندن چیقوب جامعه
کیدرکده قپوسنه کلید وضع ایدر دیکر وکلدکده فتح ایدر بو تحول رأی وکورمی
هر زمانک بر مقتضاسی واردر که جناب حقک علمی محیطدر بو قومک
قطعا جواب معقوللری بو قدر حضرت موسیدن بر کلام نقل ایدرلر که
بنم شریعتم سموات وارضین دائم اولدقچه مؤبّددر نسخ دعوی ایدنی قتل
ایدک بیوردی دیرلر جواب ویررز که حضرت موسی بودینی مؤیّددر هر
زمانده کرک بن احیا وکرک موتی اکرک اطفال اولنکومی دردی اکر دیرلرسه
اطفال وموتی‌نک نه مدخلی وار دلائل عقلی وحیاتی اولمیانی دائره‌
تکلیفدن اخراج ایتمشدر بز دخی دیرز که دلائل بونی اقتضا ایتمشدر که بر
کمسنه دعوای نبوتی معجزه ایله اثبات ایلیه انی تصدیق ایدرز حضرت
موسی‌نک نبوتی صحیح اولدوغی کبی حضرت محمدک دخی نبوتی کالشمس ظاهردر
ترک دینه دعوت ایدنی قتل ایدک دکلری بر کمسنه که دینکزی ترکه
دعوت ایدوب صدقنه دلالت معجزه اظهار ایتمیه انی قتل ایدک دیمکدر
باخصوص حضرت موسی شریعتنده انبیایی تصدیق ایدک دیر تکذیب ایدک
دیمز تا قیامت سبتنه تمسک ایدک دیمک حضرت موسی کلامندن دکلدر
اکر کلام حضرت موسی اولسه حضرت رسالت پناه زماننده احبار یهود
تمسک واثبات مدعا ایدرلردی بر سوزلری دخی بودر که حضرت عربه مرسلدر
عجمه دکل جواب ویررز که حق تعالی وما ارسلناک الا کافة للناس ناس عرب
وعجمه شاملدر وکندولری صادقدر بعثت الی الاحمر والاسود
بیوردیلر الحمد لله دعوای یهود انکار یعنی وعناد وجحود اولدی

باب تاسع بونلره واوکوزلره وکواکبه عبادت ایدنلرک ردّی بیاننده‌در

بعض علما هیچ بونلر ایله بحث جایز دکلدر زیرا مجانیندر بونلره قتلدن
غیری جواب اولمز دیمشلر بونلر جمادات جناب حقدن بلکه خلقدن محجوب
ایتمزمیسز ایلکز ایله یاپوب صنم ولکدی بو عبادت ایتمک عاقلدن صدور
ایدرمی والله خلقکم وما تعملون مقتضاسی اوندره سز ویاپدوغکز
مخلوق الهی اوله بوکا اثبات الوهیت ایدرسز عقل وحیاکز یوقمی حجر وبقر
وکوکب ضرر ونفع وفهمدن عاری اشیا ایکن معبود اتخاذ ایدرسز صم
بکم عمی فهم لا یعقلون آیت کریمه سنه ماصدق اولدوغکز محقق اولور
بونلره عبادتی نه علته بنا ایدرسز قرآن عظیمدن غیری نیه اعتماد ایدرسز

بو همان اغوای ابلیسدر بونلردن سزه رزق واصل وشرلردن نوایبدن
حفظ حاصل اولمز بونلره عبادتک نه معنیسی اولور کذب طریقیله الله
تعالی حضرتلرندن غیری اله می استرسز رب العالمینه ظنکز ندر بو ایتدیککز
اوضاعک جزا وسزاسن ایتمزمی بو اوکوز عالمده موجود دکل ایکن معبودکز
بو قمیدی صکره جوف امتدن چیقوب معبودمی اولدی وحجر وبقر
وشجر وکواکب نیجه اله اولور حجر وبقرک ظاهر کوکب بر جرم مضیء تحت
قهر الهیده مقهور امر الهی یه مسخر ومأمور نیجه اله اولور جمادات که
روحدن وارادت خیر وشردن خالی اوله ابلیس بو ایتدککز وضعه تعجب
ایتمزمی ایشیدرز که بر حجره نیجه مدت عبادت ایدوب بعده بر حجر موزون
بولوب بونی معبود اتخاذ ایدوب معبود اولی ایله استنجا ایدرلر ایمش بنو
حنیفه‌نک دقیق وخرمادن ممزوج جواهر ایله مزین بر صنمی اولوب غلبه‌
جوع ایله صنملرین یوب صحوکه عرب اولدقلری مشهوردر شعرای
جاهلیتدن بری معبودینه عبادت ایدوب مصلحتنه کیدکده ایکی تلکو کلوب
معبودینک اوستنه بول ایتدکرن دیمشدر **بیت**

أَرَبٌّ يَبُولُ الثُّعْلُبَانُ بِرَأْسِهِ لَقَدْ ذَلَّ مَنْ بَالَتْ عَلَيْهِ الثَّعَالِبُ

بو وضع سبب توفیق الهی اولوب معبودینه کیدر ووجودی حفظه قادر
اولمیه سن نیجه خیر ایدرسن دیو کسر ایلیوب مؤمن اولدی لات وعزایه
قیامته دکین اکا عبادت ایدنه لعنت دیعوب بن عزیز جباردی اله احیا
ایدرم سایر کفار عزا و نادر اصحابی اولسونلر ددی اکر دیرلرایسه بونلر
بنات الله در عند الله شفعامزدر قال الله تعالی وما نعبدهم الا لیقربونا
الی الله زلفی جواب ویررز که بونلر بنات ایدیکی والدی کیمدر ونیجه متولد
اولمشلردر قدیم ایله حادث بیننده مناسبت ندر حق تعالی حی قیوم عالم و
قادردر ومریدر وسمیع وبصیردر بونلر نفع وضردن عاری احجاردر
بونلر ایله جناب حق بیننده تصور تعلق جایز اولورمی مسلّم اولک مجردت
خیردر هیچ کلب اله اولورمی قاتلهم الله انی یؤفکون مژده اهل اسلامه
بونلره عبادت ایدنلر نار جحیمه سزک فداکز اولمشلردر

باب عاشر بونلرک دین عاطل واعتقاد باطللرنده اخوانی ولا نجوس وثنویه ردّی بیاننده‌در

معلوم اولسون که بونلر ایکی اله اثبات ایدرلر بری نور وبری ظلمت نوره یزدان
وظلمت که شیطاندن عبارت اولسه کرک اهرمن تسمیه ایدرلر نوردن خیرک

غیری ظلمتدن شرك غیری ظهور ایتمز دنیاده ظهور ایدن خیرات نورك فعلی
وشرور ظلمتك یعنی شیطانك فعلیدر دیرلر جواب ویررز كه شیطاندن دكلمی
دخی شرور دن بر فرددر شیطانی بر محدث احداث ایتدوكنه قایلمیسز اكر
تسلیم ایدوب یزدان خلق ایتمشدر دیرلر ایسه اعظم شروری ایجاد ایدن نیچون
غیری ایجاد ایتمیه اكر كندو كندودن حادث اولدی دیرلر ایسه نیچون سایر شرور دخی
دخی بو منوال اوزره اولمیه دلیل آخر خالق اولان نور وضیا اولدوغی صورتده
قدیمی دینلكده جایز اولیجق شیطانك دخی قدمن دعوی ایتمكله ظلمت دخی
قدیم اولمق جایز اولور ونه مقوله دلیلك ظلمتك حدوثنی ایجاب ایدرسه
عینیله اول دلیله تشبث ایدوب نورك دخی حدوثنی اثبات ایدرز دلیل
آخر ظالمی كیم خلق كیم ایتدی اكر نور خلق ایتدیسه معلوم اولور كه نوردن شر
دخی ظهور ایدر ایمش اكر خلق ایتدوكی زماندن شر اولدوغی معلومی دكل ایدی
دیرلر ایسه جهل لازم كلور بیلدی خلق ایتدی دیرلر ایسه ظالم وجابر وسباع
وعقاربی دخی خلق ایتمك جایز اولور اكر كندو كندودن حادث اولدی دیرلر ایسه جمیع
حوادث كندو كندودن ظهور ایتمنك جوازی ثابت اولور فعل فاعل وصنع صانعه
حاجت مرتفع اولور بو خود محال بوندن صكره دیرز كه بر آدم ظلماً قتل نفس
ایتسه شر دكلمی بعده نادم اولسه ندامتی خیر دكلمی ایدی بر آدم هم شر هم خیری
فاعل اولدیمی فاعل شردن خیر ظهور ایتمز دیمك غلط اولدی دلیل آخر ظلمت
حقیقتده موجود اولمق وار اولمامق وار اكر وجود حقیقی ایسه نوره وجود
مساوی اولوب من كل وجه امتیاز باطل اولور بلكه قدم ووجوددن دخی مساوی
اولور ظاهر وجود من حیث هو وجود خیردر پس ظلمت نیجه شر اولور بطلاندر
مذهبلری متحقق اولور اكر موجود حقیقی دكل ایسه موجود اولمیان نیجه قدیم وضدی
نیجه مساوی ونیجه امتزاج حاصل اولور جمیع اقوال مجوس باطله اصل صحیحی یوقدر
باب حادی عشر براهمه اوزرینه رد بیاننده در
بونلر بلاد هندده اولنلردر ارسال رسلی عقل تجویز ایتمز دیو منكرلردر بعضی
انجق حضرت آدم بعضی انجق حضرت ابرهیم نبوتنه قایل اولمشلر بلكه براهمه اسمیله
مسمی اولدقلرینك وجهی بودر اوثانه عبادت ایدرلر نجوم مزلر ابو العلای
معری بونلردن ایدی جواب ویررز كه نیچون انبیا ارسالنی تجویز ایتمزسز صانع
عالم عبادك مصالحنی وافعال نافعه لرنی ومخاوفنی بیلوب انبیانی ارسال و
مصالحه ارشاد نیچون جایز اولمیه مثلا مریض طبیبه محتاج اولدوغی كبی

طبیب مصالحه ارشاد ایدر كذلك جناب حق عبادك صلاح وفسادین
بیلوب انبیا ایله ارشاد ایدر دلیل آخر علم ضروری ایله معلومدر كه خلق عالم
اداركده متفاوتلردر بعض ناس علومدن بر مرتبه یه واصل اولورلر كه بعض آخر
طول عمرندن واصل اولمق احتمالی یوقدر بونی كیم انكار ایدر كه جناب حق قدیم
معلوماتی بی نهایه ایكن بزم معلومز اولمیانلری بیلوب مصالحی مفاسددن
تمییز ایچون ارسال رسل بوره ظاهر جناب حق قومی عیانا كورمزز شفاها
سویلشمزز بر واسطه یه احتیاجدن استغنا یه مجال وارمی كه اوامر ونواهی
الهیه یی اخبار ایلیه اولك واسطه انبیادر كه اخبار شرایع خدمتی ایتمشلردر
البته جاهلك معلمه عاقلك منبهه احتیاجی مقرر باطنیه دن وهم ایتمه كه
نبی وامام معصومه قایلز دیرلر بر طایفه در كه وجود صانعی انكار ایدر نیجه رسلی
تصدیق ایدر الحمد لله انبیای عظام كلوب اظهار حجج ایتدكلرندن علمای كرام
اكثرهم الله تعالی الی یوم القیام دایما بیان طریق دین اسلام ایدرلر بونلرك
وجودیله كتاب وسنت واحكام شریعت احوالی منتظمدر باطنیه نك بو كلامی
بازكوندر مرادلری دین الهیه دن انسلاخ وفتح باب اباحه در چونكه
جواز ارسال رسل ثابت اولدی رسوله بر علامت كركدر كه سایر خلقدن امتیازی
اقتضا ایده زیرا نبی حقله ادعای نبوت ایدن متنبی نك بینه وصورت
دعواسی متحددر پس علامت امتیاز علم متصف بالاعجاز در واعجازك لازمی اول
طبقه ده كركدر كه مقدور بشر اولمیوب جناب حق متفرد اوله زیرا اول معجزه نك
مقامی صدق نبی یه مقام شهادتدر باطنیه دیرلر كه شرایعی عقلله بیلورز
جواب ویررز كه بو كذب محضدر احكام شرعیه كه حرام وحلال وواجب
ومحظور ومندوب ومكروه وسایر اقسامه منقسمدر رسل الله جهتندن
معرفته موقوفدر هاتوا برهانكم ان كنتم صادقین باب
ثانی عشر نصاری اوزرینه رد بیاننده در بونلر
دخی اوچ قسمه منقسم اولوب بر طایفه یه ملكانیه بر طایفه یه نسطوریه
بر طایفه یه یعقوبیه درلر ملكانیه جناب حق بطن مریمه حلول ایتمكله
عیسی حادث اولدی ابن الهك جزءدر والده سیدر الهك زوجه سیدر
دیرلر نسطوریه عیسی نك شخصی محدث روحی قدیمدر دیرلر یعقوبیه
دیرلر كه ناسوت ولاهوت شخص عیسی ده مجتمع اولمشدر جواب ویروب
دیرز كه كافر اولدوغكز الهه ولادت واكل وشرب وقتل جایز اولورمی

انلر جمله دن مولدینک غرابتنه وکثرت ایاتنه تمسک ایدرلرسه دیرز که
ظاهر حضرت آدم ظهورندن اغرب دکلدر وملائکه خلقندن اعجب دکلدر
بونلرک ولادتنک جهة غرابتی بالاولی اولمق ایسه انلرده نه اب ونه ام
اولمدی بوحیثیت مقتضای الوهیت اولورسه جمله بونلر دخی اله اولمق
لازم اولوردی روم وهند وفارس ملوکی اله دیرلر برشیء که انکله حوادث
قایم یا اولحوادثله قایم اوله بهر حال محدثا اولوب لازم اولورکه اله اولمیه
ای معشر نصاری نیچون باری یه جوهر اطلاق ایدرسز دیسه لر کرکدر که ظاهر
عرضده کل جوهر اولمق لازم کلور بز دیرز که عرض اولمق وار قابل عرض اولمق
دخی وار نیچون اول احتمالات دخی ذاهب اولمیه سز بعده دیرز که چونکه اقانیم
اربعه اثبات ایتدیکز اب وابن وحیات وقدرت نیچون سزه سؤال وارد
اولمیه که بر اقنوم خامس اثبات ایدوب سمیع دیمک لازم کلمزمی واقنوم سادس
اثبات ایدوب بصیر دیمک لازم اولمزمی کذلک ارادت وبقا لازم کلمزمی
بو معقوله اسوله معقوله یه جوابلری یوقدر باب ثالث عشر
اجوبه روم بیاننده در روم کفاردن بر قومدر روم بن عیصو اولادیدر
بونلر دیرلر که عیسی محمددن افضلدر بعضی عیسی یه اله دیرلر بز دیرز که اله
دینی شخصدن احمق کیم اولور که بوندن صکره قتل وصلب اسناد ایتسه کرکدر که
هیچ عالمده نصاری دن احمق قوم کورلمدی که حضرت عیسی بن عبد اللهم دیر
بونلر یوق سن اله سن دیرلر حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حضرت
ابوبکر ایچون سلطان انبیادن صکره ناسک خیرلوسیدر دیر ایکن روافض بو
کذب ایدرسن البته خیر ناس سنسن دیدکلری کبی بعده دیرز که حضرت
عیسی اله اولسه نیچون صوم وصلوة ایدر ایدی اکر خلقه تعلیم ایچون دیرلرسه
عیسی کلدوکی زمانده خلق ینه صوم وصلوتده ایدی اویله بولدیلر تحصیل
حاصل اولور مسیح اله اولیجق ظاهر مسیح مریم اوغلیدر مریمک والدی
اولان الهکز جدی اولمق لازم کلور جد خود ولددن مقدمدر وجودینه
سببدر ومریم یوسف نجارک عورتیدر دیرسز الهکز والده سی زوجی
اولمق لازم کلمزمی مسیح اوتوز ییل شریعت توراته ودین یهودیتده اولوب
کنیسه یه داخل اولوب یوم سبتده تحریم افعال ایدردی دیرسز واجب
اولورکه مسیح اوتوز ییل اله یهودی اوله بو مرتبه دخی مسیح ظاهر نائم اولوردی
نوم تدبیری ازاله ایدر نقص ویرر نائم اولان نجه تدبیر افعال ایدر اکر

اویومزایدی

اویومز ایدی دیرلر ایسه دیرز که مقتول اولمق جایز اولیجق نوم نیچون جایز
اولمیه بو مرتبه دخی بونلر حضرت عیسایی قتل ایتدکلری زمانده ینه
حی می ایدی اکر حی ایدی دیرلرسه قتل اسناد ایتدکلری کذب اولور اکر
قتل کندو زعملرینه کوره در دیرلر ایسه صلب دخی ولادت مریم دخی
اویله اولمق جایز بونلرک برشبهه لری دخی بودر که احیای اموات ایدر
ایدی والدن سندن عما ایله طوغان آدمک عماسن کیدررایدی مرض برصی
دفع ایدر ایدی غیبدن خبر ویردی حق تعالی قرآن عظیمده وابرئ الاکمه
والابرص واحی الموتی باذن الله وانبئکم بما تاکلون وما تدخرون
فی بیوتکم بیوردی پس نیجه اله اولمز جواب ویررز که پس احیای موتی
وابرای اکمه وابرصه قادر اولمز بونلر محضا فعل اللهدر نهایت حضرت
عیسی دعوای نبوت ایلدکده آنی تصدیق مصلحتی ایچون یدندن اظهار بیورلمشدر
بزم خود پیغمبریمزه وکتاب انزال بیورلمشدر که نفوس وقلوبی احیا ایدر حضرت
عیسانک شریعتی حضرت محمدک شریعتی ایله منسوخدر حضرت عیسی حضرت محمدک
قدومن مژده ایتمشدر اکر سائل سؤال ایدرسه که یا حضرت محمده نیچون اول
مقوله معجزه ویرلمدی جواب ویررز که حضرت عیسی اطبا زمانده مبعوث
اولدی اهل زمانی اعجاز ایدوب معجزه سی احیای موتی اولدی اما حضرت
محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام بلغا وفصحا زماننده کلدی انیچون کلام
مؤید اولوب معجزه سی قرآن عظیم الشان اولدی جواب آخر ظاهر حضرت
موسی برخشب بی روحی بوقدر باشلو اژدرها ایلدی انک حضرت عیسادن
شرف وفضیلتنه قایل اولورمیسز بوندن صکره فضیلت تفضیل الهیله
ثابت اولمق وار بر پیغمبرک توابعی اکثر منافع وفوایدی اوفر اولمق جهتندن
اولمق وار ظاهر حضرت محمد جن وانسه شرق وغربه مبعوثدر حضرت عیسی
کندو قومنه مبعوثدر ایکنجی محمد حضرت عیسی دینن نسخ ایتمشدر ناسخ
منسوخدن افضلدر بو مدعایه دلیل قاطع بودر که پادشاه بر خدمتکارینه
حمالکدن بوینک حکومتن ویروب بعده آنی رفع وآخر خدمتکاری یرینه نصب
ایتسه ثانینک اولدن اوزرینه پادشاه قتنده فضل وشرفنه دلالت ایدر بو
مرتبه دخی خارق عاده معجزه الوهیت اقتضا ایتسه جمیع انبیا خوارق
عادات معجزه باهره ایله کلمشدر جمله سی لاهوتی اولوب اله اولمق لازم
کلوردی نصارانک کمال حماقتلرندن بری بودر که دین عیسی ادیان سالفه نک

ناسخ اولدوغنی تجویز ایدوب دین محمد دین عیسانک ناسخی اولدوغن
تجویز ایتمزلر بونلره سائل سؤال ایتسه که حضرت عیسی حضرت موسی دینن
نسخ ایتمک جایز اوله حضرت محمد حضرت عیسی دینن نسخ ایتمک نیچون جایز
اولمیه هیچ جوابلری یوقدر حضرت محمد خود افضلدر شریعتی تا قیام قیامت
باقیدر شریعت عیسی منسوخدر کیدرک حضرت عیسی آخر زمانده اول سلطانک
امتندن اولوب مذهب وملتی اوزره وفات ایتسه کرکدر رسول معصوم
بزه اخبار ایتمشدر حضرت آدم وسایر انبیا جمیعا اول سرورک لواء مبارکی
آلتنده بولنمق محققدر بو امت سایر امتدن اعلمدر انکیچوندر امت محمد
وصفنده علما وحکما دیمشلردر **شبهۀ اخری** دیرلر که حضرت عیسی حیدر
حضرت موسی میتدر ظاهر حی میتدن افضلدر **جواب** ویررز که حاشا
سید وسندیمز سلطان انبیا میت اوله بلکه احکام آخرته نظر حیدر شانه
امته عالمدر قیام قیامته متوقف در مقدما دخی بوکا متعلق بحث مذکور
اولمشدر **جواب آخر** حضرت عیسی سمایه مرفوع اولدوغی حضرت محمددن
ترفیدن دکلدر زیرا معشر یهود قتلن قصد ایتدیلر انلردن تخلیص ایچون
ایدی اما حضرت محمد علیه السلام دنیا ایله آخرت بیننده تخییر اولنوب آخرتی
اختیار بیوردیلر **جواب آخر** فضل وکرامت حیات ومماته دایر دکلدر
ابلیس حی مریم میته حاشا بو دلیل فضل اولورمی حضرت مریم صدیقه در
شیطان لعین در حضرت آدم علیه السلام بیک سنه دن زیاده جه معمر
اولدی شیطان یوز بیک ییل هیچ بو حالت باعث فضیلت اولورمی فضل
کثرت ثواب ورفعت درجه ایله اولور ظاهر حضرتک جلالت قدر
وعلو مرتبه سنده بر فرد نزاع ایتمز **الزام آخر** مریم وضع حمل ایتدکده
منفصل اولان لاهوتمی ایدی ناسوتمی ایدی اگر لاهوت ایدی دیرلرسه
نعوذ بالله ظاهر بودرکه بر خاتونک فرجندن خروج ایدن مخلوقه حاشا که
عاقل اله اطلاق ایده هر فرد بو مقوله الحاددن تبری ایدر اگر منفصل اولان
ناسوت ایدی صکره لاهوت عارض اولدی دیرلرسه تغیر وحدوث و
اتصال وانفصال بونلر امارت حدث اولدوغنه قطعا عاقل تردد ایتمز بو
کلام متناقضلری دخی بودرکه اول مسیحه اله قدیم دیرلر بعده یهود قتل وصلب
ایتدی دیرلر **شبهۀ اخری** دیرلر که حق تعالی انجیلده حضرت عیسی یه ولدی
اطلاق ایدوب سن بنم ولدمسن بندن وجود بولدک دیدی وحضرت عیسی

امتنه

امتنه بر دفعه بن بابامه کیدرم دیدی بزم دیدکمز ابن الله لفظی
تعظیم وتشریف ایچوندر سز محمد حبیب الله ابراهیم خلیل الله دیدککز
کبی **جواب** ویررز که بو نقل وروایتکز صحیح دکلدر زیرا کتابکز محرف
کلام مکذبدر اگر بو معنایه قریب انجیلده بعض عبارت وار ایسه
تصحیف ایدرسز مثلا حق تعالی انت نبیی بیوردوغنی ابنی ایدرسز
انا ولدتک دیمک بن تربیه وایجاد ایتدم دیمکدر حاشا که آخر معناییه
اوله بوندن ناشیدرکه علما علوم عربیه یی غایت احکام ایدوب مقدما
علوم ملت قوتن تحصیل ایدرک زیرا نصاری بر نقطه ایله نبی الله محلنه
بنی الله کتوردکلری ایله مرتکب کفر اولدیلر فی الحقیقه محمد حبیب الله ابرهیم
خلیل الله دیمک جایز اما ابن الله جایز دکل زیرا محبت وصداقت
وخلت مناسبت ومجانست اقتضا ایتمز اما بنوت مجانست اقتضا
ایدر بر آدم آتنه بو اوغلمدر دیرمی ظاهر مجانس دکل قدیم ایله حادث
بیننده خود مجانست اولمدوغی مقرردر **باب رابع عشر**
اباحیه وزندیقه ردی بیاننده در بونلرک بر نیچه شبهه لری وارددر
بری بودرکه حق تعالی قرآن عظیمده قل من حرم زینة الله التی اخرج لعباده
والطیبات من الرزق بیوردی یعنی حق تعالی عبادی ایچون ایتدوکی زینتی
ورزق طیبی کیم حرام ایتدی پس امدی اکل طیبات دن اجتناب
ایدنی مذمت بیوردی ظاهر طیبات لغت عربده اکل وجماعدر وبر محلده
دخی بیوردی وخلق لکم ما فی الارض جمیعا نص صریحدر که جمیع طیبات
تولر ایچون مخلوقدر پس حق تعالی احسان ایتدکدن صکره نیچون نفسمزه
حرام ایدرز کتاب اللهه نیچون مخالفت ونصوصی ترک ایدرز حاشا بر
عربدن صحتی ثابت دکل بر خبر نقل ولیمغله بویله روایت اولندی دیو اعتماد
ایدرسز بر محلده دخی لیس علی الذین امنوا وعملوا الصالحات جناح
فیما طعموا اذا ما اتقوا وامنوا آیت کریمه سنده تناول طعام ایدن تولرندن
اثم وگناهی دفع بیوردی مباشرت دخی بوکا قیاس اولنور زیرا مقتضای
نفس اولمقده اتحادی وار بو آیت دلالت ایدر که هر فعل که مشتهای نفس اوله
فعلی حلال اولور **جواب** ویررز که بو تحریک سلسلۀ زندقه در والحاد
حق تعالی طیباتی مؤمنینه حلال ایلدی سز کفادسز مؤمن دکلسز اول طیباتدن
سزه نصیب یوقدر مؤمن اولدرکه حق ورسولنی تصدیق ایلیه سزده خود

تصدیق یوق الله ورسولی خمر بخشلدی دیرایکن سز طیبات دنیادن علی
ایدرسز آیت کریمه معنای شریفه‌سی زایل اولمز دیدکلکز آیت کریمه‌نك
معارضه‌لری واردر بر محلده حق تعالی إنما الخمر والمیسر والأنصاب
والأزلام رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه بیوردی بر محلده
حرمت علیکم أمهاتکم وبناتکم بیوردی بر محلده قل للمؤمنین
یغضوا من أبصارهم ویحفظوا فروجهم بیوردی شرایع الهیه‌دن
برین استخفاف واستحلال ایدن کافر اولوردی سز نه اولمق کرکسز که
بتمش شریعتی استحلال ایدیکز زندیق اولمازمیسز بوندنصکره حضرتك
نبوتنه معتقد میسز دکلمیسز اکر دکل ایسکز دلائل نبوتی اعاده ایده‌لم
اکر معتقد ایسکز اول حضرت بیوردیمی إن الله حرم الخمر وحرم
ثمنها بر حدیث شریفده دخی من ترك صلوة فقد کفر بیوردی بر حدیث
شریفده دخی لا یخلون أحدکم بامرأة أجنبیة بیوردی بو نصوص
شریفه‌ده اول سلطانه مخالفت ایتدیکز کفریکزه کافیدر سز اول
طایفه‌سز که نیچون نماز قلمزسز دیدکلرندن حق تعالی ولا تقربوا الصلوة
بیوردی دیرسز بو دخی معلوم اولسونکه مواضع تهمتدن تبری اباحت
ورطه‌سندن خلاصه سبیلدر مثلا بر حسنا عورتك النه یاپشوب
سن بنم همشیره‌م سن دیوب اول دخی سن بنم اصحابم سن دیو بو وضعی
نظر و شهوته وسیله ایتمك تخم اباحه‌در بو وضع نظره باعث اولور
نظر خلوته خلوت وقاع و جماعه نعوذ بالله بو طایفه‌نك شبهه‌ء
ثانیه‌لری بودرکه حکیم مطلقه لایق اولورمی که اطعمه‌ء نفیسه‌یی احضار
و حضور ارباب جوع و اشتهایه وضع ایدوب بعده تناولدن منع ایلیه
یا اربه‌یی حمارك اوکنه قویوب اکلدن ممنوع اولسون دیه نفس خود کلب
مقوله‌سیدر هیچ کلبك صبر و مجالی نفسله مقاومته طاقتی اولورمی
ظاهر انسا رجال ایچون مخلوقدر بهر حال مباشرت جایزدر غلبه‌ء شهوت
زماننده ضبط نفسه کیم قادر اولور حق تعالی بزم عدم قدرتمزی بیلور
بولذایذ شهیه‌یی احسان ایتمشدر و دیرسز که قبل ورود الشرع جمیع
اشیا مباح ایدی بز ترك فعلله متضرر اولورز الله تعالی حضرتلری
بزم فعلمز ایله متضرر اولمزینه اباحتی باقی اولمق واجبدر **جواب**
ویرلنکه اصل مرادکز بو دکلدر کفری مباح ایده‌لم دیرسز ظاهر حق تعالی

کفر کافردن

کفر کافردن دخی متضرر اولمز حیوانه اربه‌یی دوکدیدر دکلکز مطلق
دکلدر حرام شرعیدر پاك اولمش اربه‌یی دوکدی و طعام مسموم مدت
یمك زیرا سم قاتلدر دیدی بو دخی عباده رحمت و شفقتندن ناشیدر
طبیب مشفق کبی که خسته‌یه حمایه ایلر شکری و عسلی حلال و شرابی حرام
ایتدی که عقلك کیدوب حماره برابر اولمیه‌سن کندو ملکنده تصرفی
مباح ایلدی ملك غیریده دکل عورت نکاحنی حلال ایلدی توکستو خاتونه
طمعدن منع ایلدی بر آدمك نان و نمکنی یوب فراشنه خیانت عقلاده
قباحت دکلمیدر و بر عورت اوزرینه اون آدم اجتماعنی منع ایتدی ظاهر
اول عورتدن بر اوغلان حاصل اولسه هر بری تبری ایدوب بنم دکلدر
فلاننکدر دیمکله ولد ضایع نسب مختلط اولور کشی اوغلی ایله غیر ولدنی
فرق ایتمیوب عورت مهر و نفقه‌سز قالور ایدی جواب ویرلك ای زندیقلر
برجانبکزده زهر بر طرفده تریاق بولنی یسه‌کز سبب هلاك اولور بونی تناول
ایتسه‌کز سبب شفا اولور قنغیسی خیردر بونلرك شبهه‌ء ثالثه‌لری بودرکه
قول البته فقیر و مفلس کرکدر که عبودیتی متحقق اوله زیرا حق تعالی قرآن
عظیمده عبدك فقر وصفیله ذکر ایدوب ضرب الله مثلا عبدا مملوکا لا یقدر
علی شیء بیورمشدر طاعات و عبادات دعوی و شرك مقوله‌سیدر مثلا بر
قول بن بوقدر نماز قلدم صایم اولدم دیو کندویی بر شیء صاحبی عد ایدر
قولك الندن نسنه اولمامق کرکدر والله الغنی وأنتم الفقراء بیورمشدر
امدی صلوة و زکوة ایله قول غنی اولمق یمغی اولور جواب ویررز که ایمان
و معرفة الله‌دن دخی تبری ایدك زیرا اصل معرفة الله اولان غنی بلکه
اغنی اولور دیو بو سوز عقل و عرف و شرعه مخالفدر عقلا الله تعالی حضرتلرینه
اطاعتله تقرب ایدرلر سز طاعتی حجاب دیرسز عقلا عیب و عاردن احتراز
اهلینی اجنبی ایله کورسه نیچه فساد ارتکاب بلکه غیرت اهل و عیال الله
قتل اختیار ایدرسز اهلکزی اخوانکزه وقف ایدرسز انبیاء الهی و کتاب و
سنتی رد ایتدیکز شریعته معتقد اولمدیکز هر کشینك اوکنه بر الای اشیایی
براغوب منع ایتمك حکیمانه میدر دیرسز ظاهر حق تعالی هر کشینك اوکنه کندو
ملکی اولان اشیایی براغور غیر ملکنی دکل عباد و بلاد جمیعا الله تعالی حضرتلرینکدر
اذن الهی اولمینجه هیچ کمسنه تصرفه قادر اولورمی حق تعالی غیره حرام ایتدیکی اشیایی
ویرمه دیو تنبیه ایتمشیکن سن عبدکی و اهلکی تصرفه ویرجك دیکه مخالفله

کافر اولمز میسن بر کمسنه سؤال ایتسه که مباحی کیمدر جواب ویردکه
شرب خمر و ترک صلوة و خلوت اجانبی مباح عد ایدنلردر قتللری واجبدر
دیسه لر که بو قوللی کمسنه اظهار ایتمزنجه بیلوردسن جواب ویردکه بز بونلرک لحنلری
ایله بیلورز منافقتنی بلدوکمز کبی حال بو اوضاع منکر اولمغله ظاهر اولور

کتاب السادس

فواید دین بیانندهدر بو کتاب اون آلتی بابی مشتملدر **باب اول** فواید مال
بیانندهدر مالک فوایدی دورتدر برنجی دنیوی اکل و شرب و تمتع و استغنا
عن الناس و صیانت نفس و قوت ظهر و قرة عین فی الحقیقه فقیر اولان اگرچه حمددر
لکن میت کبیدر ایکنجی نفسه انفاق و وجوه عباداته صرف مثلا حج و غزا و جهاد ایچون
آتلو بسلمک بناء مسجد مهمان نوازی هر نسنه که عباداتک وجودنه موقوف
اوله عین عباددندر نهایت اسراف اولمیوب کفایت مقداری اوله **بیت**

گرچه خدا دیدی کلوا واشربوا ● هم عقبنده دیدی لا تسرفوا

بر کمسنه نک قوتنه کافی مالی اولمسه قلبی طلب رزقله مشغول طریق طلب قوت
لایموتده متحیر اولور اول آدم نیجه فراغ خاطر ایله عبادت ایدر امام شافعی
حضرتلری لو کلفت بصلة ما حفظت مسئلة بیورمشلردر **حکایت** اولنور
شیخ ابو القاسم کرکان که زماننده زهد و تقوی ده علم و صلاح و فلاحده
مسلم ایدی بر کونی وار ایدی لوازم و مهماتی جمیعا اندن کلور ایدی بر کون
کوندن غله سی کلدکده بر آوج بغدایی النه آلوب اصحابنه دیدی که شوغله می
کوردمیسز بکا متوکلینک توکلندن خبر در سلطان العارفین ابو علی فارمدی
نقل اولنور قدس سرهما اللطیف بیورمشلر که نفس قوتنی احراز ایتمینجه اطمینان
تحصیل ایتمز اوچنجی فایده فقرا و غربایه تصدق و انفاقله خیر دعالرین اغتنام
ایدر مروت مقتضیاتنه ستر عورت مواضعنه صرف و احرار احسانله عبیدی
قلوب علمایی جلب و ابقای ذکر جمیل و ثنای جزیل شعرا و بدزبان آدملره
ویرمکله عرضنی صیانت ایدر برکره حضرت رسالت پناهه صلی الله تعالی
علیه وسلم بر شاعر مدح شریفلرنده بر قصیده کتوردب اقطع عنی لسان هذا
بیورمشلر یعنی حافظ بیت ماله شاعری ارضا ایده جک بر شی ویرمکله
لسانن بندن قطع ایله بیورمشدر دوردنجی فایده حکام و حشمه صرف و قلبلرین
استماله کندو عرضین صیانت ایدر کندو ایده جکی خدمتلری آنلر ایدوب

مثلا غسل و طبخ و کنس و بیع و شرا بونلر خدمت ایدوب کندو مصون العرض
اولور بونلرک هر برین کندو ایتمک لازم کلسه عمری بونلرک بعضنه وفا
ایتمز ایدی فکیف جمله سنه خدام بو مصالحی اتمام ایتمکله کندو عبادته متفرغ
اولوب آخرته متعلق مصلحتن دخی کورمش اولور در اوقاف عظیمه که کوردرسز
فقرا و علمایه وقف مساجد و خانلر یاپوب نیجه خیرات ایدرلر بونلر ذکر
رجالی احیا ایدر بین الناس ثنای جمیل قورکیدر فواید مال مخفی دکلدر بوندن
ناشیدر که الدنیا بالاحوال و الاخرة بالاعمال الدنیا مزرعة الاخرة دیمشلردر

باب ثانی آفات مال بیانندهدر مالک آفاتی دخی
اوچدر مال معصیته سبب اولور صاحبنه طریق فسق و فجوری آسان شهوات
نفسانیه بر طرفدن خطرات شیطانیه بر طرفدن فساد داعیه‌لری حرکت
ایدوب نیجه فساد القا ایدر قال الله تعالی و لو بسط الله الرزق
لعباده لبغوا فی الارض زیرا النده وسعت اموالنده اجتماع وار نفس ایسه
امارة بالسوء مسجدده ریاست طلب ایدر اولدن کوشه خمولده ایکن ثروت
و اعیانله مناقشه یه باشلر فقرادن معدود ایکن اغنیا ایله بحثه شروع ایدر
سبب هلاک اولور **آفت ثانیه** مال بولمیان آدم صبر و قناعته قادر اما
غناسی اولان البته طاغی و باغی اولور کما ان الانسان لیطغی ان رآه
استغنی آیت کریمه‌در حفظ دین و نفسه قادر اولمز دنیا نعمتک ایچنده
تغلب ایدوب اطعمه نفیسه یوب ملابس فاخره کیوب صباح بر کونه نعمت
اختشام بر نوع لذت ایله مرور ایتمکله دنیا جنتی اولوب آخرتی اونودر موتی
کریه کورمکه باشلر بو دخی معلومدر که دائما اسباب تنعم وجه حلالدن
میسر اولمز زیرا مال کلوب کیدیجیدر دنیا کاه اقبالدر کاه ادبار یوم لنا
و یوم علینا کاه احوال متغیر اولوب کسب حلال میسر اولمیانجق شبهه لوجه
کیدر بلکه حرام صرفی اختیار ایدر مثلا اکابر سلاطین خدمتنه محتاج اولوب
دنیاسی خوفندن انلره امر دینده مداهنه ایدوب امتزاج ایدر بن دیو ریا
و نفاق و کذب ارتکاب ایدرک ورع و قنوع ایکن مرائی و مداهن اولور
اطرافنی اشغال احاطه و هموم استیعاب ایدر دنیاده بر شغل نیجه اشغالی
دخی استدعا ایدر بر وادیده قودن تولد وغی کبی برینه دخی دوشر کما اخبر علیه
السلام لو کان لاحدکم جبلان من ذهب لابتغی ثالثا حدیث شریفی معلومدر
حرص و طول امل ایله خوف احتیاج نصب عینی اولوب دعاسی ایله محاسبه

كشاكشندن كندو نفسی مصالحن كو دمز فكيف دينی خدمتنی دنيا مصلحتنه
متفرغ اولميز قنده قالدی آخرت امری صباح حيران كزنسه سكران كيجه له جيفه
نهادده بطال بونلر عينيله سكاری جاه لا مسلمون ولا نصاری مضمونينه صادق
اولورلر بوندن صكره خصما وحسادی دخی چوق اولور كيمی حسد وكيمی عتاب وكيمی
كوسمكله معامله ايديجك بو دخی باب معاصی یه فتح ايدوب كذب وغيبت وطعن
وحسده صرف اوقات اولوب بو حال بشردر بونلره مجازات سوداسنه دوشسه
كركدر وقتی ضايع اولمغله عمری ضايع اولور بو تقريره اولنان مقدمات تدبر
دك وارايسه احوال سلاطين وامراء وقسايه نظر ايله **بيت**
سلطنت ديدكلری انجق جهان غوغاسی در اولميه نعمت جهانده بر نفس صحت كبی
مؤنتلری اكثرهم وغملری اوفر على قدر اهل العزم تأتی العزائم **مصرع**
مشهوردر دنيادن انتفاعك نه مقدار ايسه غراماتلری دخی اكا كوره چكرسن
الهموم بقدر الهمم كلام اكابردر حضرت عليه السلام حب الدنيا رأس
كل خطيئة حديث شريفلرينك سری بو در زيرا دنيا جهنم واديلرندن
بر واديدر نهايتی يوق بر كلمه ده خصومت حاصل اولور اشغال كثيره صاحب
كوره كاهی تمنی موت ايدرلر زيرا آفات اولقدر تزاحم ايدركه تمنی موت
لازم كلور **آفت ثالثه** تسليم ايده لم معصيته صرف ايتميوب نعيم دنيا
ايچنده تغلب ايتمسون كسب حلال ايدوب حلال ده صرف ايتسون اكرچه بو
محاللردر اما جواب تنزلی وتسليمی اقل مراتب حفظ وحرزينه محتاج اولور
ذكر الله دن قلبی مشغول اولمزمی بونك تحصيلنده دينی خدمتن قوب
صبر طويله محتاج اولمزمی صاحب مالك عمری وكلا وغربا وخراج
محاسبه سنه وحساب ماله صرف اولوب عيشی منتقص اولور بعض تفاسيرده
واضرب لهم مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء تفسيرنده
حيوة دنيا وانده اهلينك قرار وبقاسی ماءه تشبيه اولندی وغنك وجهنده
بو معنای دقيقی يازمشلر كه بر كمسنه نك خانه سنده صو قدر كفايه اولسه
صاحبی منتفع اولور لكن غالب وكثير اولسه سبب هلاك اولور كذلك دنيا
قدر كفايه اولنجق صاحبی منتفع ومتمتع وعبادت وطاعته متفرغ اولور
اما خلافی اولسه سبب هلاك اولور ظرفای بغداددن بعض كمسنه لر
خلفای بغدادك جود وسخی زمانلرنده ديمشلر كه كفر مالدن خيردر زيرا
كفر ايله متهم اولان توبه ايله خلاص اولور اما مال ايله متهم اولان بيك

كرة توبه ايتسه فائده يوق اولنجيه دكين دوكه يلدوردلر امدی
عقلا بو محلده قرار ويرمشلردر كه قدر كفايه سی ترياق زياده سی زهر قاتل اولور
باب ثالث رقيه وافسون مال نه در آنك زهر
قاتلندن وآفات مذكوره دن نجه تحفظ اولنور آنی بيان ايدر
معلوم اولسون كه مال سم قاتلدر مثالی يلاندر بر كمسنه اكا يابشسه
ملايم كورينور زهرينه مظهر اولوب علاجن بلمز ايسه هلاك اولور مالك
افسونی بشدر بری بودر كه صاحب مال بو اعتقادی كندو يه حال ايده كه
مال آلت دار آخرت وزاد عقبی اولمق اوزره مخلوقدر نفسنده مطلب
دكلدر زيرا نفع وضرردن عاری حجردر ماكول ومشروب اولمز بر كمسنه كه
مالی تحصيل وذاتنه عشق پيدا ايدوب عين مالی بكليه آنلر حقنده وارد
اولمشدر قل هل ننبئكم بالاخسرين اعمالا وحضرت بو حديث شريفنده
بيوردی هلاك اولسون دينار ودرهم كندوی قول ايدن آدم امدی مال
قوت ايچون ترتيب منزل ايچون مخلوقدر حواس وعقل قلب ايچون قلب معرفت
دين ايچون مخلوق اولدوغی كبی قلب مراد ومقصود بالذات اولميوب همان
معرفت الله ووصولنه سعی ايتمك كرك بويله ايدرسه عابد اولور قلبی مطلب
اتخاذ ايدرسه معبودی قلب اولور ايكنجی دخل وجوهدن غايت حذر ايليه
حرام ورشوت وشبهه لو اشيادن اولميه اوچنجی قدر حاجت ايله اكتفا ايدوب زياده
تحصيلنه سعی ايتميه تا كه ويل لكل همزة لمزة الذی جمع مالا وعدده يحسب
ان ماله اخلده كلا آيت كريمه سنه ماصدق اولميه دوردنجی وجوه مصارفده
واخراجاتی دخی ضبط ايدوب معاصی واثامه صرف ايتميه بشنجی داخل وخارجده
تصحيح نيت ايليه اكلنده اولان مالی عبادته فراغ خاطره باعث اولمق نيتيله تواند
دينينه حوادث اسلاميه ايچون حفظ ايليه مسلمينه مقابله واعمال سلطانيه يه معاونت
نيتيله ايتميه انفاق ايلدوكی زهد ودنيايی استهانت نيتيله ايليه بر كمسنه كه
بو نيتلر ايله جمع مال ايليه بر طريق ايله متضرر اولمز نهايت نيتم بودر ديمكله ده اولمز
بونيتنك امارت وعلامتی بودر كه انفاق امساكدن احب اوله بر كمسنه كه بو دعوی ده
صادق اوله الله تعالى زياده لر ميسر ايدر بر كمسنه كه خلافی اوله آنلر عداده دكلدر
باب رابع ظالمينه لعنت جائزميدر دكلميدر آنك بياننده در
لعنت لغت عربده طرد وردد معناسنه در اول تقديرجه كيمه معلوم ملدكه
بر كمسنه الله تعالى حضرتلرينك رحمتندن يا قوسندن يا كرامتندن مطرود اوله

بو غیبه حکمیدر حق تعالی خود بیورر عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احداً
امدی فلان ملعون عن رحمة الله یا عن باب الله یا عن کرامت الله دیمك
جایز دکلدر اما اطلاق لعنت ایدوب لعنة الله علی الظالمین یا علی
الفاسقین یا علی المبتدعین دیمك جایزدر شرعده دخی معین قومه لعنت
وارد اولمشدر آنلره لعنت جایزدر و برکمسنه که کفر اوزره موتی مقرر اوله
اکا لعنت جایزدر مثلا فرعون وابوجهل وابولهبه لعنت کبی اما ظالمه دیو
ونی تعیین ایدوب علیه لعنة الله دیمکده خطای عظیم واردر جایزدرکه بعد
زمان مسلم اولوب موتی اسلام اوزره اولمغله لعنت ایتمش اوله سؤال اولنسه که
اهل سنت مذهبنده یزیده لعن جایزمیدر جواب ویردکه لعنة الله علی قاتل
الحسین دیمکده بأس یوقدر اما یزیده تخصیص طریقیله لعن جایز دکلدر اگر
یزید قبل التوبه اولدوکی مقرر اولسه اولیا واوصیا واصفیا قتلی کفردن اعظم
دکلدر کافر خود مسلم اولسه لعنت جایز دکلدر وحشی حضرت حمزه‌یی قتل ایلدی
صکره مسلم اولمغله لعنت ساقط اولدی یزید حقنده خود اختلاف واردر بعض
علما کندو قتل ایتدی بعض قتلله امر ایلدی دیمشلر بعض تواریخده مسطوردر که یزید شمری
قتل ایتدی ابن زیاده شتم ایلدی لعن الله ابن مرجانة لقد بغضنی الی الناس الی یوم القیمة
وکان قتله بسبب هذه الدنیا المشؤمة یعنی قاتل ابن مرجانه اولمق اوزره یزید
دیرکه لعنت اولسون اکا که تا قیامت بنی مبغوض ناس ایلدی وقتل دخی بو شوم
دنیا ایچون اوله ددی بو ندامتدر مصنفك بو تقریری قول قدیمدر متأخرین
جمیعاً تجویز ایتمشلر منلا سعد الدین علیه رحمة المعین شرح عقاید
نسفیه‌ده تفصیل ایتمشدر مراجعت اولنه محمدیه صاحبی یازیجی زاده دیر بیت

یزیده لعنت اولمزدی زمان اولك ایچنده
ولی صکره کلان ایتدی ایدر ذرده استماع

اول ملعونك زماننده خلافتی اوچ ییل اولمشدر دنیادن خزی عظیم
وذکر قبیح‌له کتمشدر حریرك یعنی انك حقنده حقیقت حالدر بیت

وکنت اذا نزلت بدار قوم   رحلت بخزیة وترکت عارا

یعنی اول احسن احوال اوزره ایدك صکره شویله اولدك که بر یره مسافر
اولدوغکده کوچه‌لك خزی وذل وفلاکتله اولور وکندیکك یرده عار
قویوب کیدرسن اول خانه صاحبی بر دخی خلق یوزینه بقه‌مز یزیدك خانه‌کی
قونذردك دیو مبغوض ناس اولور بو دخی معلوم اولسون ایلیسه لعنت

مهم دینیه دکلدر زیرا بیك ییل معمر اولسك لعنت ترکی ایچون مؤاخذ و
معاتب اولمزسن اما جایزکه یوم قیامتده دینله که نیچون لعنت ایتدك و
بوندن مقصودك نه ایدی بو لفظی صرف ایده جك وقتی تسبیح و تهلیله
صرف ایتسك اولی دکلمی ایدی والباقیات الصالحات خیر عند ربك
ثواباً آیه کریمه‌سنده استغفر الله سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اکبر دیمکدر دیمشلر لعنة الله‌یه اشتغالدن
بونلره اشتغال اولی وافضل ایدوکی محل قیل وقال دکلدر

باب خامس کذبه رخصت بیاننده‌در

معلوم اولسونکه کذب حرامدر لکن ضرورت اقتضا ایدوب بر مصلحت
مقصود اولسه حرام اولمز زیرا خیر وصلاح مقصود اولیجق قلب مؤمنده
سواده باعث اولمز بو عبارتدن مراد مصنف بودرکه بعض اخبارده مؤمن
کذب ایتدیکجه قلبنه بر سیاه نقطه نازل اولور تا قلب مستور اولنجه
اول سواده احاطه ایدیجك استعداد معرفت الهیه زایل اولور دیمشلردر
اما خیر مقصود اولیجق کذب ایدرك سواد غالب اولمغله قلب معرفت
اللهه استعداددن قالمق دکاکبی اولمز و بو مسئله‌ده علما اجماع و
اتفاق ایتمشلردر بر ظالم بر مؤمنی بغیر وجه قتل مراد ایتدکده فرار
ایدوب مثلا برکمسنه‌نك خانه‌سنده اختفا ایتدکده محصورتده اول
ظالم کلوب مکانندن سؤال ایتدکده سایر مواضعده کذب جایز اولمدغی
کبی بو محلده صدق جایز اولمز بلکه کذب واجب اولور شارع کذبه
اوچ محلده رخصت بیورمشدر بری ایکی خصم بیننی اصلاح امرنده بری
دشمن دینله مقابله ومقاتله‌ده زیرا حرب خدعه‌در بری ایکی خاتون
اولوب انلر بیننی توفیقده و برکمسنه‌دن معصیت صدور ایتسه اول
فعله معترف اولوب بو فعل بندن صدور ایتدی دیو صدق ایتمك جایز دکلدر
سؤال اولندوغی تقدیرجه ستر ایتمك کرکدر زیرا حق تعالی عالم ومطلع ایکن
ستر ایلدی کندو دخی نفسنی هتك ایتمیوب ستر ایتمك لازمدر زیرا شرع شریف
دخی ساتر امور قبیحه‌در و برکمسنه‌نك عورتی نشوز ایتسه تحت قدرتندن
خارج مواعید کاذبه ایتمك جایزدر تا که تصرفنه عودت ایلیه بو مسئله‌نك
سری بودرکه نفسنده کذب قبیحدر اندن شرع نهی ایتمشدر لکن صدق بر لا
ضرر و شری متضمن اولسه صدقك خیری نتیجه‌سی اولان ضررك شری ایچون

ترك اولنور بو مرتبه ده حاكم معيار عقل وميزان شرع ايله جانب صدق
راجح اولور سه اني ترجيح خلافي ايسه اختيار كذب وبيني تصحيح ايدر
مثلا ايكي مؤمن بيننده خصومت وزوجين بيننده وقوع وحشت وضياع
عرض ومال وارتكاب معصيت ووبال وواسطهٔ معصيت وجناح ايله
ظهور شر وافتضاح جميعا بو مقوله امورده احتمال اولديغي كذب مباح وحلال
اولور كذلك وزرا ورؤسا كه ملوك ورعايا ارا سنده واسطه وسفير لردر
نجي مشرب پادشاهيده سفك دما ويا اخذ مال يا هتك عرض اشراف يا
تخريب املاك واوقاف نيتنه مطلع اولسه لر يا دين وعرضنه عايد يا مؤدي
اعتقاد فاسد اولور بر امري مشاهده اولسه لر بو مقوله مواضعده كذب جايز
بلكه اصلح وانفع نه ايسه اني اختيار ايله مثوبات جليله يه حايز اولورلر

باب سادس غني شاكرمي افضل فقير صابرمي آني بيان ايدر

اكرچه بو بابده علما اختلاف ايتمشلردر اما قول صحيح بودر كه فقير صابر افضلدر
يعني درجهٔ فقير صابر آنك درجه سندن برتر وثوابي اندن اكثردر وبو كلامك
سري بودر كه هر نسنه كه ذكر الله دن وعبادتدن اشغال ايدر بر حال مذمومدر
زيرا فقيرك حساب وشغلي اقل اولور ومشتهيات نفس اماره يي كوردكجه
قلبي متألم اولوب تمني ايتدوكي اشيايه وصول حصولندن محروم اولمغله دنيادن
متنفر اولمغين زنداني اولوب التفاتندن اسقاط ايتمكله حالت موتده سكرات
اسان اولور كذلك حرص وحسد وتكبردن عاري اولمغله طريق صلاح وفلاحه
اوندن جاري اولور ومال آلت معصيت اولوب فقيرك آلت معصيته عدم
استطاعتيله الله تعالى حضرتلرينه عصياني قليل اولور غني صفات مذكوره نك
باره‌ها خلافندهدر زيرا دنيايه كمال انس والفتي اولمغله مفارقتنده
غايت صعوبت نمايان اولوب موتي كريه كوردخسراني چوق وحسابي عظيم
اولور ظاهر مالك حلالي حساب حرامي عذاب اولديغي جاي ارتياب دكلدر
قلبي هر طرفدن دنياده اولان مالنه وحسن حالنه متعلق اولمغله جانب ربه
توجهه مجال اولمز اما فقير اولان آخر توجهه قابل حالي اولميوب صرف دلي
جانبنه متوجه اولور ظاهر جناب ربه متوجه اولان قلبله دنيا جانبنه
ميل ايدن قلبك فرقي بين السماء والارض در **باب سابع فقرانك حضرت**
رسالت پناه صلى الله تعالى عليه وسلم خبر كوندردكلري بياننده در
خبرده وارد اولمشدر كه بر كون فقراي اصحاب اول سلطان عالي جنابه آدم

كوندر

كوندروب فقردن شكوي ايدوب اغنيا هم دنيا هم آخرت سعادتني احراز
ايلديلر ظاهر سعادت دنيالري نمايان آخرته متعلق زكوة ويروب تصدق
ايدوب حج وغزا ايده بودلر بونلره صرف ايتمكه اموال وافره كرو اد بزم يوق
ددكلرنده حضرت بونلر طرفندن كلان رسوله تعظيم عظيم ايدوب عند الله
اكرم قوم اولان طائفه دكلو دلرس صفا كلدك ديو انواع نوازش بيوردقدن
صكره بيورديلر كه واروب جواب ويركه بو كمسنه الله رضاسي طلبنده
فقره صبر ايلسه اوچ نعمته مظهر اولور كه اغنيادن بر فردكا واصل اولمز
بري بودر كه جنتده كوشكلر واردر كه طشره سندن ايچروسي كورينور اندن
فقرا انبيا وشهدادن غيري كمسنه ساكن اولمز ايكنجي فقرا اغنيادن بشيوز
يل مقدم داخل اولورلر اوچنجي فقير بر كره سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اكبر ديسه بر درجه يه واصل اوله كه غني اولان نيجه كره ديمكله
اول مرتبه يه واصل اولميه حضرت رسولك جوابي فقرا طرفنه واصل اولدقده
رضينا رضينا ديو جواب ويرديلر امام اعظم حضرتلري بو حديث شريفده
بيورديلر كه حضرتك مراد شريفلري سائر امم اغنياسيدر والا تطبيقده زحمت
چكلور زيرا قطعا معلومدر كه حضرت عثمان وحضرت عبد الرحمن بن عوف
اغنياي امتدن ايديلر ظاهر آحاد فقرا جنته آنلردن مقدم داخل اولمق بعيددر

باب ثامن حضرتك مزاح بيوردقلري بياننده در

حضرت عليه السلام كاهيجه لطيفه بيورمق واقع اولور ايدي بر دفعه سعادت
خانه لرندن چيقوب بر كمسنه يي آردندن قوچوب اول آدمك كوزلري اوزرنه
مبارك اللرين قويوب بندن قولي كيم اشترا ايدر بيورديلر بر كره وفد حبشه
دكونلري اولوب حضرت بولندن طوروب نظر بيورديلر بر كره لهو ولعب
اربابي جمعيتنه اوغرايوب آنلر بعض لعبه اشتغالده نظر بيورديلر بعده
ديديلر كه نه لهو ولعب بزدندر ونه بز اندن بن دين حنيفه سمحه ايله
مبعوثم ويزدن بني اسرائيله اولان اصر واغلال عفو اولنمشدر مصنف
بر كمسنه يوقدر كه مغلوب طبيعت اولميه طبايع كمسنه يه ملك اولمز فرضا بعض
عوارض حسبيله طبعه غالب اولسه البته طبع اصليه راجع اولور طبع املاك كلام مشهور در

بيت

كل امرئ راجع يوما لشيمته ○ وان تخلق اخلاقا الى حين

يعني هر كس خلقتنه مخالف بعض اخلاقي نيجه زمان عادت دخي ايدر ايسه كيدرك
بر حال اصل خلقتنه راجع اولسه كركدر بو كلماتدن مراد بودر كه حضرتك لطف

طبع شریفلری غالب ایدی خلق اول رسول حق ایله انس والفت مراد ایدوب
اطراف شریفه سنه جمع اولودرلر ایدی حضرت دخی انلره منصب نبوت
سعادتندن ناشی بطر وعبوست کوسترمیوب حسن معامله بیوررلر ایدی
اکر مقتضای طبع عالیلرین ترك بیورسه لر خلق ایله موانستده صعوبت
اولوردی حق تعالی بیورر ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك
یعنی یا محمد اکر بو طبع کریمانه خلافنده اولسه ك خلق سنك جانبکدن طاغیلورلر
ایدی امدی مزاح ولطیفه بیورمکری امت ایچوندر واو بوبچیلر یاننده توقفلری
لطف وکرم محض در زمان جاهلیتده قریش ارالرنده اقچه چیقروب
حجاج ایچون طعام وقودی ویوزم احضار ایدرلردی بو کره بیوردیلر که اول
معنای بینه ایدك تا یهود ونصاری بیله لر که دینمزده وسعت وار در ور
دفعه دخی اعلان نکاح ایچون اولادی دوکونلره وضیافتلره وظهار سرور ایچون لهو ولعبه
اجازت بیوردیلر بعض علمای کرام بالای بابده لهو ولعب بزدن دکلدر کلام شریفلرینه
مناقض اولمزمی دیمشلر جواب ویرورز که اولمز زیرا اول بیورقلری باطل حقنده در
کندولرك مزاح بیوردقلری صورتده حقه مخالف کلام صدور ایتمز ایدی
باب تاسع آته محبت بیاننده در معلوم اولسون که
الخیر فی نواصی الخیل معقود در حق سبحانه وتعالی اتلری دیمکدن خلق و
خطاب ایدوب دیدیکه خیری سنك آلنکده یاز دم وسنی قوی ایلدم تا که
قنادسز اوچه سن طلبه دخی برابرسن هر یه دخی وحدیث شریفلرده وارددر اولمشدر
بر مسلم که آتی ادبه سنی مضراتدن تقیه وتمییز ایدوب باشنه آصه الله
تعالی هر دانه مقابله سنده بر حسنه یازار حضرت عایشه رضی الله عنها ایدر
بر کره حضرت سلطان انبیایی کوردم مبارك ردالرینك وجیله آتلرینك
یوزین سیلرلر وجهی نه در یا رسول الله دیدیکمده بیوردیلر حضرت جبریل بکا
آت حقنده عتاب ایلدی یا عایشه بر کمسنه که فی سبیل الله آت بسلیوب
تودیه بسن آصه حق تعالی اکا بر حج مبرور وبر عمره مقبوله ثوابن یازه ور
محلده حضرت بیوردیلر آت اوچدر بری رحمن ایچون بری انسان ایچون بری
شیطان ایچون رحمن ایچون اولان اول آتدر که فی سبیل الله واعلاء لدین
الله ورغما علی انوف اعداء الله بسلیه انسان ایچون اولان اول آتدر که
نسلی ایچون تربیه اولنه شیطان ایچون اولان آت بحث ایچون وقوشی ایچون
تربیه اولنه فی الحقیقه فی سبیل الله آته انفاق همان تصدقدن عد

قلنور

اولنور حق تعالی سوره عادیاتده قسم بیورمشدر قال الله
تعالی والعادیات ضبحا مراد خیل غزاتدر **باب عاشر**
شیطانك کیفیت اکلی بیاننده در حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیکه شیطان صول الیله اکل ایدر سؤال اولنسه که
نادر الخلقه اولان مخلوقده نیجه اکل وشرب تصور اولنور جواب ویررز
اکل وشربی همان رایحه طعام وشرابی استشمام طریقیله در چیقنیوب
یوتمق بولندن دکلدر روحانیلرده استشمام وارددر استخدام جن
ایدنلر بخورات لطیفه استعمال ایدرلر حضرت ملك کلمسه صوغان
یرایدم بیوردیلر بر حدیث شریفده دخی طعامی چو دیمش کمکلر شرابی
کو بوکلر دد بیورلمشدر بونلردن دخی انجق رایحه سی نایل اولورلر اصحاب
اجسامك چیقنیوب یوتمه لری مقامنده قایم اولور بعض اخبارده اسم
الله ایله شروع اولنمیان طعامه شیطان شارك اولور ومکشوف قوبوب
قیامیمن طعامك برکتی شیطان اخذ ایدر وارداولمدوغی جمیعا دکمز
اولنده استشمام طریقیله در بعضیلر دخی دیمشلر که بو الفاظ حقیقت
دکلدر مجازدر زیرا شیطانده حقیقت اکل متصور دکلدر مثلا بر حدیث
شریفده الحمرة زینة الشیطان بیورلمش یعنی قرمزیلق شیطان زینتی در
ظاهر شیطان قرمزی کیمك حقیقت دکل انجق شیطان اول زینتله مزین
اولان آدمه غالب اولور دیمکدر اگرچه مصنف حدیث شریف ولمق اوزره
الحمرة زینة الشیطان عبارتن نقل ایتمشدر اما سرور انبیا قرمزی
لباسله منبره صعود بیوردقلری سمعمه قرع ایدوب بلکه متعلق نظرم
دخی اولمشدر **باب حادی عشر مذهبیمزده شراب**
حکمن بیان ایدر معلوم اولسونکه خمر اجماع امتله حرامدر خمر دکلری
اوزمدن صقیلن صودر بونك حرمتنه دلیل کتاب کریمده اول رب جلیل
انما الخمر والمیسر والانصاب والازلام رجس من عمل الشیطان
فاجتنبوه بیوردوغیدر آیت کریمه ده تهدید عظیم واردر وبرنجه وجهله
دلیلدر بری بودر که رجس اطلاق بیورلمشدر رجس عین محرمدر ایکنجی من عمل
الشیطان بیورلمشدر عمل شیطان حرامدر اوچنجی حق تعالی علت حرمته
اشارت ایدوب بیوردیکه انما یرید الشیطان ان یوقع بینکم العداوة
والبغضاء فی الخمر والمیسر یعنی خمر ومیسرده شیطان بینکوده

عداوت و بغض القا ایتمك استر فی الحقیقه اوایل اسلامده هنوز
ضعف دین وار ایکن آیت تحریم نازل اولمدین اصحاب بیننده نیجه فتنه
و فساد احتمالی اولوب اجتماع و اتفاق زمانی ایکن خمر واسطه سیله
نفاق و شقاق القا ایدر ایدی امام اعظم همام اکرم مذهبنده نبیذلر
که خرما و عسل و انجیر کبی بعض اشیادن اخذ اولنور حلالدر مگر
مسکر اوله اوزم صقندوسی دخی طبخ ایله حلال اولور نهایت اختلاف
وار مجرد ناره عرض ایله اولور دیمشلر امام شافعی بونلر جمیعا حرامدر
دیر **فرع** شافعی المذهب بو نبیذلردن برین ایچسه حد واجب اولدوغندن
غیری فاسق اولور فیما بعد قضا و شهادته اهلیتدن ساقط اولور اما حنفی
المذهب خمر ایچسه حد واجب اولور لکن تفسیق اولنوب شهادتی رد اولنمز
امام مزنی بو محلده سؤال ایدوب دیر که نیجه ممکندر حد اولنوب شهادتی
رد اولنمیه جواب بودر که حد شرعی طبیعت میل ایدوب قلیل و کثیری مودی
اولان امور قبیحه دن منع و رد ایچوندر بو معنی خمرده موجود اولمغله
حده حاجت مقرردر اما رد شهادت تهمت ایچوندر بر کمسنه که بو مقوله دن حرام
اجتناب ایتمیه خبث عقیده سی ظاهر اولوب تحاشی ایتمسی جانبنه نظر اولنمغله
مذهب امام شافعیده تفسیق اولنور فاما مذهب امام اعظمده مباحیتی
احتمالیله عدم مبالاتنه و خبث اعتقادنه استدلال اولنمز زیرا انی مباح
اعتقاد ایتمکله فعلنی موافق عد ایلدی بر کمسنه اوزرینه بر ظالم قلیج طوتوب
شرب خمره اکراه ایلسه ایچمکله آثم اولمز زیرا سفك دم مسلمدن اهوندر
و شرب خمر ضرورت و موت اولوب منحصر اولیجق تسکین عطش ایچون و دوا ایچون
متعین و منحصر اولیجق مداومت ایچون جائزدر بر کمسنه طعام یر ایکن بوغازینه
لقمه طوروب خوف موت اولسه خمردن غیری نسنه بولنمغله آنی یودمق
ایچون استعمالی جائزدر و بر کمسنه نك علتی اولوب مسلمیندن ایکی امین
طبیب علتك شرب خمر ایله زایل اولور دیو خبر ویرسه لر ایچمك جائز اولور
زیرا ضرورتده ظاهرا اکل میته جائزدر دیر بعض علما تجویز ایتمشلردر
حضرت بیوردیلر که ان الله لم یجعل شفاءکم فیما حرم علیکم یعنی حق
سبحانه و تعالی سزك شفاکزی حرام ایتدوکی اشیاده وضع ایتمدی

باب ثانی عشر مزدکیه طعامی بیاننده در

بونلر ایکی قسم اولوب برینه حشیشه برینه کیزبرد دکلری تعریفلریله مقدما

بیان اولنمشدی معلوم اولسونکه ملحدین و مزدکیه نك طعام ذبیحه لری
و مناکحه لری حرامدر هر سلطان ویردیر که بونلرك ساحه لرینه نزول
و مجلسلرینه دخول ایده و حضورینه طعام احضار ایده لر لایق بودر که
تناول اولنمیه زیرا نجسدر حرامدر مرتدلر ذبیحه لری کبیدر بونلر مرتدلردن
اکل میته یی حلال عد ایدرلر و اهل سنته سؤال ایدرلر کندو کز اولدردکلری
یوسز الله تعالی اولدردکنی یمزسز جواب ویرورز که بو قیاس امر شرعیده
نه عبث قیاسدر بز مذبوحه یی الله تعالی امریله یرز الله تعالی اولدردکنی
الهك نهی و منعیله ترك ایدرز لکن بر کمسنه مضطر اولسه بونلرك
طعامن یمك جائزدر حین ضرورتده میته تناولی کبی بونلرك طعامن
ضایع ایتسه ضمان قیمت لازم اولمز بعض اهل خبر دیمشلر که حاشا بونلر بخور
ایله طعاملرین خلط و غربایه اطعام ایدرلر اما میوه لرین یمك جائزدر زیرا مطبوخ
دکلدر

باب ثالث عشر خادملر نسا طایفه سنه نظرلری و بعض مسائل مهمه بیاننده در

برکره حضرت رسالت صلی الله تعالی
علیه و سلم غزادن بر غلام جمیل کوردکلری کبی قرشوسندن کیدروب آردلرنده
بر محلده اجلاس ایتدیلر ظاهر حاشا حضرت فتنه دن خوف احتمالی یوقدر
مراد شریفلری تعلیم امتدر بر کمسنه تنها بر قراکو اوده ایچنده یا جوف
لیلده صویوب کشف عورت ایتسه جائز میدر علما بو بابده اختلاف ایدوب
بعض جائزدر زیرا کوردر کمسنه یوق دیمشلر بعض آخر جائز دکلدر
زیرا هوا ملك و جندن خالی دکلدر بهر حال کندونك ناظری اولان
ملکین مکرمیندن خوددر مقرردر حضرتك بر حدیث شریفنده بیوردر بر کمسنه که
الله تعالی حضرتلرینه و یوم آخره مؤمن اولسه حمامه ازاردسز کیرمسون
بو محلده حضرت ابوبکر ایدر یا رسول الله بن کاه حمامه تنها کیردم
یانمده کمسه اولمغله ازاردسز کیرسم باس وارمیدر بیوردیلر که الله
تعالی حضرتلرندن استحیا جمله دن اولیدر و بر عورت قول اشترا ایتسه
محرمی اولورمی امام شافعی قول جدیدنده محرم اولور زیرا حق تعالی کتاب
کریمنده الا ما ملکت ایمانهن آیت کریمه سی جاریه یه حمل جائز دکلدر
زیرا جاریه نك من غیر ملك دخی نظری جائز ایدی قول قدیمکه علمای کوفه
مختاریدر احوط دخی بودر محرم اولمز زیرا محرمیت باقی دکلدر عتقله
منتقل اولور و بوندن فتنه دن خوف اولمغله اجنبی مقوله سی اولور و حق

تعالی آیت کریمه ده غیر اولی الاربة من الرجال بیورمشلر یعنی نسایه نظری
حرام اولمیان رجال اربه اصحابی اولمیانلردر اربه عقل وعضو معهود
وحاجت معناسنه کلور بناء علی هذا بو آیت کریمه ده بعض علما مراد عمل
مانده پیرلردر بعض علما امور نسایی بیلمین ابلهلردر دیمشلر خادم دخی
ایکی قسمدر بری ممسوحدر که حاشا ذکر وانثیین جمیعا قطع اولنمش اوله
بری دخی ذکری یاخود یالکز خصیتینی قطع اولنمش اوله بری باقی اوله
عورت بونلرک یاننده اسبابندن تجرد جایز دکلدر زیرا خوف فتنه
واردر بعضلر دیمشلر که جماعک اشدی خادملر جماعیدر ذکر منقطع
اولدوغی تقدیرجه مسح طریقیله انزال اختیار ایدرلر اما ممسوح
اولدوغی صورتده مذهب صحیح بودر که عورت انلرک یاننده ثیابندن
تجرد جایزدر بعض علما بو محلده دخی فرق ایتمشلردر اکر غایت کوچک
ایکن مسح اولنمش اولسه جایزدر زیرا معاملهٔ نسا ایله انس والفتی
اولمز اکر حالت کبرنده مسح اولنمش ایسه جایز دکلدر دیمشلر امدی
اول خادم که ذکری باقی اوله عورتلر بیننه دخول ونظری جایز دکلدر
وبر کمسنه عورتنک همشیره سنی کورمک جایز دکلدر زیرا محرمیت
بوقدر بونی تطلیق ایتدکده آنی تزوج جایزدر ونسا ایچون اعمالره نظر
جایز دکلدر زیرا حضرت بر حدیث شریفده اعمادن امتناع ایتمین
عورتلره سز خود اعمی دکل سز دیو بیورمشلردر **باب رابع**
عشر منع زکوة ایدنلرک احکامی بیاننده در امام شافعی بونلره
مرتد اطلاق ایدر بو مرتد مسلم ایکن کافر معناسنه اولان مرتد دکلدر
زیرا بونلر کافر اولمدیلر نهایت اداء زکوتدن اعراض وامتناع ایتدیلر
لسان عربده بر کمسنه بر امره اقدام ایتدکدن صکره رجوع ایتسه ارتد
عنه دیرلر طریقندن دوندی ارتد فلان عن الطریق دیرلر امام
شافعینک تغلیظ قولنه دلیلی بودر که حضرت ابوبکر منع زکوة ایدنلره قتال
مراد ایتدکده حضرت عمر بیوردی که لا اله الا الله دیین قومله مقاتله ایدرسن
حضرت بیورمدیمی که بن مقاتلهٔ ناس ایله مأمور اولدم تا کلمهٔ لا اله الا الله
محمد رسول الله تکلم ایدنجیه دکین حدیث شریفی تماما حضرت عمر اوقویوب حضرت
ابوبکر سکوت ایتدیلر بو خصوص اشعار عدیده‌یه مستنددر **قطعه**
الا اصبحونا قبل نائرة الفجر ● لعل منایانا قریب ولا ندری

اطعنا

اطعنا رسول الله ما دام باقیا ● فوا عجبا ما بال ملك ابی بکر
یعنی آکاه اولک بزی نائرهٔ فجر صباح فتنه سی ظهور ایتمزدن اول قالدیر
جایز که موتمز قریب اوله بلمیه وز سلطان انبیایه مادام ایتمزده طوردنجه مطیع
اولدق عجبا حضرت ابوبکرک زمان خلافتی حالی نجه اوله حضرت ابوبکر
بونلره ظفر بولدوغی زمانده جواب ویردیلر که بز دینمزدن مرتد اولمدق
لکن ماله میل ومحبتمز صفت بخل اقتضا ایلدی امام شافعی دیو که حضرت
ابوبکرک بو فعلی دلیلدر که بر کمسنه اوزرینه حق شرعی واجب اولوب
قادر ایکن ویرمکدن امتناع ایتسه امام زمان اندن قهر طریقیله
المق جایز اوله حاصل کلام بر کمسنه منع زکوة ایتسه کورلم حاشا
منعی استحلال ایدر ایسه کافر اولور اکر بخلا ویرمز ایسه امام مقاتله ایدوب کرها الور
باب خامس عشر حقوق مؤمن بیاننده در حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الله بر حدیث شریفده بیوردی مسلمک مسلم
اوزرنده اوتوز حقی واردر جرمی اولورسه عفو زلتی واقع اولورسه
مغفرت ضعفنه رحمت ستر عورت مصیبتی اولورسه ازاله غایبی اولورسه
رد ودایما نصیحت اقسرسه یرحمک الله دیه دوستلغی حفظ نصرت
وذمتی رعایت خسته لکنه عیادت میتی اولورسه حاضر اوله
خاتوننه متعلق حالنی حفظ وقضای حاجتم ایدی اولورسه شفاعت
حیوانی ضایع اولورسه ارشاد رد سلام وطیب کلام انعام واحسان
ایلدوکی اشیانک اوجه سن ایدن یمینی تصدیق دعوتنه اجابت
مصیبتی ایچون غم چکه دوستلق ایدن معادات ایتمیه ظالما ومظلوما
نصرت ایلیه مقدما بو معنی بیان اولنمشدی تر بالکلیه مابیننده حل
وحرمتی رفع ایدوب مسالمه طریقیله معامله ایده ونه بالکلیه مؤمنی
مخذول ایده وکندو نفسنه هر نه لایق کوردی ایسه مؤمن آخره آنی لایق کوروب
کندو نفسنه کریه کوردوکنی آنک حقنده کریه کوره بو حدیث شریفی
اتمام ایدنصکره حضرت بیوردی بر کمسنه که مؤمن برادرینک حقوق
مذکوره سندن برینی ترک ایلیه حق سبحانه وتعالی مطالبه ایدر البته
اول مؤمن ظالم اوزرینه قضا ایدر **باب سادس عشر**
کرامت شعر یعنی صاچ تعظیمی بیاننده در حضرت بر حدیث شریفده
بیوردی سزدن بریکز صاچ بسلسه اکرام ایلسون حضرت قتاده یا رسول الله

طریق اکرام ندر دیو سؤال ایتدکده جواب ویردیلر که هر کون اذهابت
لطیفه سوروب طراسوڭ بو کلام شریفی قتاده یه اول زمانده بیورمشلردر که
حضرت علیه السلام مسجد شریفنده ایدیلر قتاده بر کوده‌ك کیمش اوتوردی
ایدی طشره‌دن بر کمسنه داخل اولدی صقاللی و صاچلری پریشان
حضرتڭ مبارك الیله اشارت بیوردیلر که طشره چیق و صاچ و صقالکی
اصلاح بعده کل امر شریفنه امتثال ایدوب بعده داخل مسجد اولدی
بویله اولمق مؤمن برادریکز پریشان کورنمکدن خیر دکلمیدر بر کمسنه که
بو مؤمنی پریشان کورسه طراموق ایله امر ایتمسون بیوردیلر حضرت انس ایدر
دائما حضرت رسالت پناه مبارك باشلرین یاغلیوب مبارك صقاللرین طرارلر ایدی

کتاب السابع

آداب اسلام بیانندهدر بو کتاب اون یدی بابی مشتملدر باب اول
آداب مرید بیانندهدر مریده و الله تعالی حضرتلرینه و یوم آخره مؤمن
اولانه واجبدر که اوقاتن مراقبه ایدوب عمر عزیزنه حرصی مالندن زیاده
اوله اکابر علما دیمشلر که ایکی شیء اکرچه صورتا صامت و ساکتدر اما
تدقیق نظر اولنسه متکلم و ناطقدر بری وقت و بری قبردر بو کلام متعلق
کلام بالاده مرور ایتمشدر وقت سیف دردینکه کلام صادق سویلمشلردر
الفرصة تمر مر السحاب هر عاقل کامله لازمدر که اوقاتن تقسیم و انفاسن
محافظه مراقبه ایده فلکیه ممکنده بقا محال دنیاده خلود ابود ممتنع الاحتمالدر
بیت کل ابن انثى وان طالت سلامته یوما على آلة حدباء محمول
انفاس معدوده آجال محدوده امانی و آمال ممدوده در شرع منادیلری
ندا ایدرلر که ای طالب خیر برو کل ای شر طالبی بو سوداکی خامدن فارغ اول
کیجه‌لر هادی و قمر و نیر و حدث الهیه بر دلیل و بادیدر جناب حق دائما
ندا ایدر که ای بنم قوللرم بنم جانبمه توجه و اقبال و سعادت رضای شریفمه
ایصال ایدر اعماله اشتغال عبادت و طاعته ملازمت و مداومت
تقوی و اسباب هدایته تقید و مواظبت ایدك الله تعالی حضرتلرینك
مواعظی ایله متعظ اولان واصل مقام نجات و نائل انواع سعادات اولمسی
محل ریب دکلدر حضرت ابراهیم و موسی علی نبینا و علیهما السلام دخی حق
تعالی حضرتلرینك انزال ایلدوکی قرآن کریم مضمونیدر انلرده اولان قرآن

عظیمده

عظیمده مع الزیاده موجوددر حق تعالی قرآن کریمنده بیوردی ان هذا
لفی الصحف الاولى صحف ابراهیم و موسى حاصل کلام طور عقلده اوقات
ساعاتی اوچ قسمه تقسیم واجبدر بر قسمنده نفسنی محاسبه حاسبوا انفسکم
قبل ان تحاسبوا مفهومیله عمل ایده قافله سالاران نقشبندیه‌دن قدس
الله ارواحهم عادتلریدر صباح و اختشام کندولرینی موته مشرف بلوب
اوزانوب قبله یه متوجه یاتوب حالت نزعی سکرات موتی قبض
روحی غسل و تکفین و دفنی حشر و حسابی حضور حقده حضوری جمله
و بالجمله ٧ عین یقین ایله کما ینبغی مشاهده ایدرلر بر قسمنده جناب حق
چاره سازه مناجات و عرض نیاز ایلیه بر قسمنده حوائج مهمه سنه
اشتغال ایلیه قسم ثالث ایکی قسم اوله معین مقدما معلوم اولمشدر
حوائج و لوازم کورلمسنجه جمعیت خاطر و طمانینت قلب حاصل اولمز
امدی عاقله لازمدر که زمانه متبصر و متدارك اصلاح شانی ایله
تقید کلی ایدوب طلب رضای ذو الجلاله طالب و لسانی حافظ اوله
نظم احوال معاش تدارك زاد معاد حرام اولمیان اشیادن تلذذدن
ماعداسی لغو اشتغالدر باب ثانی آداب صلوة بیانندهدر
عبد مؤمن صباح نمازین ادا سجاده سی اوزرنده ما بعد طلوع شمسه دکین
مراقبه ایدوب تمام طلوع متحقق اولدقدنصکره ایکی رکعت نماز قیله
بو نمازه صلوة الاشراق دیرلر بخین قوشلق زمانی کلوب نهارك ربعی
مقداری کچسه دورت یا آلتی یا سکز رکعت نماز قیله ایکیده بر سلام
ویره بوکا صلوة الضحى دیرلر بوندنصکره اصلاح شانی ایله تقید ایله
طورمق یوریمك ایشتمك کورمك آلوب ویرمك اکل و شربك الله
ایچون اولسون الله تعالی حضرتلرینك عبد صادقی ایسك همتك همان
آخرت اولسون بر حال اکا عزم و انتقال ایتسك کرکدر دنیا اولمسون که
آخرکار و مآل آنی ترك و اندن انتقال واردر ظاهر دنیا مقصود
باللذات اولمیوب مزرعه آخرت اولدوغی معلوم ایحسب الانسان ان یترك
سدى مفهومی امر مقرر و مجزوم نهار لیل و نهار همتك اکل و شربه
مقصور اولمسون که متصل اوتلوق و اوده‌یه بکزیه‌سن بهایمدن اولورسن
موتك سمیکه موقوف اولور امام شافعی رضی الله عنه ایدر بر کمسنه‌نك
که همتی جوفنه داخل اولان شیئه مصروف اوله آنك قیمتی جوفندن

٧ بوراده دود و درازده چکیله جك الم و اضطرابی تأمل و ملاحظه ایله مجاهده بلکه صح

خارج اولان نسنه اولور بو دخی معلومك اولسون كه عمرك و دينك سرمايه
و رأس مالكدر نظر و تفكر ايله سن قرآن مبين ده مبين اولان ايكی
فريقك قنغيسندنسن اعمالكی كتاب الله عرض ايله حق تعالی بيوردر ان
الابرار لفی نعيم وان الفجار لفی جحيم اكر هر كون خيرك زياده اولوب
اعمال صالحه تقديم ايدوب صالحين ايله مجالسه ايدوب آخرت ايچون
عمل ايدرسك سكا بشارت بر بشارتدر واكر هر كون شرك زياده اولوب
دنيايه توجه و آخرتدن اعراض و جمع مال ايدوب حقوق مسلمينی منع
ايدوب موتی كريه كوروب شهواته منهمك اولوب قول و فعلكده
مبالات ايتمزسك يبورك باطنی سكا ظاهرندن خيردر زيرا حضرت بر حديث
شريفنده بيورمشدر بر قولكه متصل نقصان اوزره اوله موت اكا چوقدن
خيردر قولـــــ دينی حقنده يا نفع و ضرردن سالمدر اكر ايچون
ادای فريضه و ترك معاصی يه قصر ايدوب زياده يه مساعی دكل ايسه يا
دايمدر اكر قربات و نوافل ايله تطوع ايدر ايسه يا خاسردر اكر اوامر
الهيه ده اهمالی وار ايسه اكر قسم ثانيدن اولمز ايسك خاسر اولمغه باری
سعی ايله مرتبهٔ اولیٰ ده قراره راضی بوز و قوكك اوچ وظيفه سی واردر
بری بودر كه خلق ايچنده نفسنی ملائكهٔ كرام منزله سنه تنزيل ايده خلقه
رفق طريقيله غرضلرينه سعی مرادلرينه مساعده ايدوب قلوب مؤمنينه
القای سرورده صرف همت ايده ايكنجی كندو نفسنی جمادات و بهايم منزله سنه
تنزيل ايدوب نه آنلره نفعی اوله نه خود ضرری اوچنجی كندوی عقارب
و حيات و سباع ضارات منزله سنه تنزيل ايدوب خير رجا اولنميه
شرندن خوف اولنه حاصلی اكر كندوكی ملائكه يه الحاقه قادر دكل ايسك
باری جمادات درجه سندن دخی تنزيل ايدوب مراتب حيات و عقاربه
تنزلدن احتراز ايله نفسكی اعلای عليين دن تنزيله راضی اولدوغك
صورتده باری اسفل سافلينه براقمغه راضی اولمه اوله كه ايكی اوجی
برابرجه قورتاره سن نه لكه اوله نه عليكه كما فی نظم

علی انني راض بان احمل الهوی ‌ واخلص منه لا علی ولا ليا

امدی بياض نهار باقی ايكن معاد و معاشكه نافع اولاندن غيری برشيئه
اشتغال ايتمه ظلمت بصد قدنصكره اوكوكی آرديكی كورمزسن معادك
لوازمی مقرر معاشله دخی معاد ايچون استعانت و استمداددر مستغنی

اولدوغنك

اولدوغنك محقق اولور احمقلر كبی اولمه كه مال زياده سيله افتخار
ايدرلر خبرلری يوق عمرلرينه نقصان ترتب ايتمك اوزره در

مفت مسكن صنودجهانی كشتی ‌ نقد عمرين ويردكر ايدينه

مالك زياده سی فائده سی اكثردر عمرك نقصانی ضرری اوفردر

باب ثالث آداب زكوة بياننده در

آداب زكوة
دخی يدیدر اول اداده تعجيل ايليه تا كه نفسنده آثار محبت الله ظاهر
اوله زيرا ساعی طلب ايتدكدنصكره ويرمه سی نوع حقوقدن ناشی ومعنی
اشعار ايدر و تعجيلده قلب مؤمنه ادخال سرور وار در اخبار السر
عاجله مفهومی معلومدر بو خود استيجاد و جنايته ادخلدر ايكنجی بر وقت
شريفی ادای زكوة ايچون تعيين ايليه يا محرم اولی يا شهر رمضان اولی
كبی تا كه وقت دخی منضم اوله اوچنجی فقرايه سرا ويره تا كه رياددن بعد
اخلاصه اقرب اوله دوردنجی جهرا ويردكده سائر مؤمنينه مقتدی
اولمق نيتيله ويره بو افضلدر بشنجی مالك اردل و اخبثنی ويرميه فقيره
ويردوكی زمانده سوء معامله ايدوب تعبس ايتميه زيرا بو اوضاع
ابطال اجره باعثدر قال الله تعالی لا تبطلوا صدقاتكم بالمن والاذی
التنجی فقيره منت ايتميه منت جهلدر جهل صفت ذميمهٔ قلبدر دردمنددر
اول سنه تمامنه دكين اول اعتقادده اولور كه فقيره احسان ايتمش اوله
و فقيری هر كوردكجه سلام ويردكا نه ايتدوكی لطف و احسانی تذكر ايدر
اما انصافله اتصاف ايدن آدم بيلور كه اصل منت فقيركدر زكاتی قبول
ايدوب ناردن و صفت اهل نار اولان رذيلهٔ بخلدن تخليص و ذنوبدن
تطهير ايلدی فقير قصاد مقوله سيدر بدن غنيي دنس خبثدن پاك
ايدر ظاهر فقير حجام اولسه غنی يه خدمت ايتسه غنی انك زير بار
منتنده اولوردی بدندن دم مهلكی اخراج ايلدی دی بو خير دعا ايدرده
بخل دخی صفت مهلكه در بر مرتبه دخی بودر كه صدقه اولا حق تعالی حضرتلرينك
يد شريفهٔ قدرتنه بعده التربيه يد فقيره واقع اولور فقيره قبول واجب
اولدوغنك سببی بودر يدنجی ياننده اولان اموالك حلال و طيبی قنغی
ايسه انی ويره زيرا حرام ايله بلكه شبهه لو اولان مال الله تعالی حضرتلرينه
تقربه لايق دكلدر حق تعالی طيبدر طيبی قبول ايدر بر كمسنه زكوتنی مالنك
خبيث و رذيلندن ويرسه دليلدر كه رضای خاطر ايله ويرميوب عنف كره

وبرمش اوله واول صدقه که طیب خاطر ایله ویریلمیه غیر مقبول اولمق علامتیدر

باب رابع آداب صوم بیاننده در

آداب صوم دخی اولدر که جمیع جوارحنی معاصیدن حفظ ایده‌وب مجرد فرج و بطننه قصر ایتمکه راجعدر اولا کوزینی حق تعالی حضرتلرندن اشغال ایدن اشیادن ایکنجی لسانی لغو و کذب و غیبتدن اوچنجی قولاغنی استماع جائز اولمیان اشیادن دوردنجی اللرین وایاقلرین حلال اولمیان اموردن حفظه صرف مقدور ایلیه صائم اولوب لسانی کذب و غیبتدن کوزینی نظر حرامدن حفظ ایتمین آدم اول خسته کبی اولور که فواکهدن احتراز ایدر اما سموم قاتله‌دن حذر ایتمز ظاهر معصیتک زهر قاتل اولدیغنی بیلن آدم بهر حال تحاشی ایده بشنجی وقت افطارده حرام یمیه و حلالی دخی اسراف ایتمیوب اعتدال رعایت ایده آلتنجی قلبی خوف و رجا بیننده متردد اولوب صومی مقبولمیدر مردودمیدر جزم علم ایتمیه

باب خامس آداب دعا بیاننده در

معلوم اولسونکه دعا ادب انبیا و شعار صالحیندر عندالله منزلت علیه‌سی واردر آداب دعا سکز در بری بودر که اوقات شریفه‌یی قولیه یوم عرفه شهر رمضان وقت سحر یوم جمعه ایکنجی احوال شریفه کوزده مثلا اهل اسلامه اهل کفر مقابله‌سی زماننده یا یغمور یغدیکی یا اوقات صلوتده و بالجمله رقت قلب زمانلری فرصتدر غفلت ایتمیه حدیث شریفده واردر که بومقوله احوالده کوکک قپولری آچیلور اوچنجی اللرین قالدروب یوزینه سوره حدیث شریفده واردر حق تعالی حضرتلرینک لطف و کرمی اول مرتبه‌دن عالیدر که قولی اللرینی جانب جناب عالیسنه رجا طریقیله رفع ایتدکده نصکره خایب و محروم دوندرمه دوردنجی دعا ایتدوکی زمان اجابتده تردد دی قالدروب جزم اعتقاد ایده وجناب حقه جل و علا حسن ظن ایده زیرا حق تعالی قوللرینک لطف و کرمنه ظنی قدرنده در حدیث شریفده وارددر بشنجی خضوع و خشوع و اقتضا ایله دعا ایده زیرا حضرت رسالت پناه بیوردی حق تعالی حضرتلری قلب غافلدن دعایی قبول ایتمز آلتنجی دعاده الحاح حاجتنی تکرار ایلیه زیرا جناب حق دعاده الحاح ایدنلری سور و دعا ایتدم مستجاب اولمدی دیمسون زیرا حق تعالی قولنک مصلحتنه و دعانک وقت اجابتنه اعلمدر یدنجی تحمید و تسبیح و جناب

حقیقتنا

حقیقتنا و تعظیم و حضرت رسالت پناهه صلوة و تسلیمی تقدیم ایلیه زیرا دعا بین السماء والارض موقوف اولوب سلطان انبیایه صلوة شریفه اولمدیقجه واصل حیز قبول اولمز سکزنجی آداب دعا ایدن آدم جمیع مظالمدن توبه‌یه اشتغال و ذمتنده حقوق ناس وار ایسه اصحابنه رد و استحلال ایده‌وب حق سبحانه و تعالی جانبنه قلب و همتی کلیتی ایله توجیه ایلیه

باب سادس اداب قراءت قرآن بیاننده در

آداب قراءت آلتیدر بری حرمت و تعظیمله قراءت و طهارت کامله ایله مس مصحف و قبله‌یه متوجه اولدوغی حالده تلاوت ایده ایکنجی وقار و سکوت و تأنی ایله معانی شریفه‌سن ملاحظه و تدبر ایدرک تلاوت ایده هر کونده بر کره ختم شریف ایتمکه ساعی اولمیه مثلا ملاحظه معنا ایله اون آیت کریمه تلاوتی بنجه کره ختم ایتمدن خیردر حتی حضرت بر حدیث شریفده بیوردی اوچ کوندن اقلده بر کمسنه ختم قرآن عظیم ایتسه علمی فقه ادبه واصل اولمامشدر اوچنجی تلاوتی حزن و بکا ایله ایده حضرت بر حدیث شریفده بیوردی قرآن عظیم حزن ایله نازل اولمشدر سز دخی حزن ایله تلاوت ایدک و بر محلده دخی بیوردیلر قرآن عظیمی اوقودوغکزده بکاکز کلمیجه بادی تباکی ایلک دردنجی آداب رابع بودر که هر آیت کریمه‌نک حقنی ویره آیت عذاب کلدککده استعاذه و آیت رحمته کلدککده جناب عزتدن طلب رحمت و آیات تنزیه و تقدیسده تسبیح و تهلیل ایده بشنجی جهرا اوقور بر ذاکری یا بر مصلیی اشغال احتمالی اولسه سرا اوقیه زیرا حدیث شریفده وارددر قراءت سریه‌نک جهریه اوزرینه فضیلتی صدقه سریه‌نک علانیه اوزرینه فضیلتی کبیدر آلتنجی صوت حسن ایله اوقودقده جهر ایله اوقیه زیرا حدیثده بیوردیلر قرآن عظیمی اصواتکز ایله تزیین ایدک

باب سابع آداب جمعه بیاننده در

بودخی یدیدر بری جوامع ایچنده هرقنغی جامعک خطیبی که عالم ربانی اوله کلامی لله اوله سیرتی سیرت سلف صالحین اوله سکا جناب حقی تذکر ایلیه اولمقوله عالمک مجلسنه حضوره سعی ایله ایکنجی اول یوم جلیلده دعا مستجاب اولاجق ساعت شریفه‌یی کوزه‌ده اول ساعت ابهام اولنمشدر لیلة القدر ابهام اولندوغی کبی تا که عبد مؤمن اول یومک مستطابک جمیع اوقاتنی استغراق و استیعاب ایده اوچنجی اول

کونده سلطان انبیایه صلوات شریفه‌یی چوق ایده زیرا حضرت نبوده مشدد
برکمسنه یوم جمعه‌ده سکسان کره بکا صلوات ویره حق تعالی اول
تولك سکسان ییللق کناهلرین عفو ایلیه دوردنجی اول کونی قراءت قرآن
عظیم الشانه تخصیص ایلیه خصوصا سورۀ کهف تلاوتندن خالی اولمیه
بشنجی اول یوم مبارکده نوافلی چوق قیله زیرا نوافل یوم جمعه قبوله لایق
وحقیقدر حدیث شریفده واردر برکمسنه که جمعه کونی دورت رکعت
نماز قیلوب هر بر رکعتده بر فاتحه واللی کره سورۀ اخلاص اوقسه دنیادن
چقمیه تا جنتده مقامن کورمینجه مستحب اولان بودرکه یوم جمعه‌ده
دورت رکعت نماز قیلوب بر رکعتده سورۀ انعام برنده سورۀ کهف برنده
سورۀ طه برنده سورۀ یس تلاوت ایلیه بو لطفه مظهر اولانلر ایچون
حفظ کلام الله ایدنلردر التنجی اول کونده اقل مرتبه بر اتمك باری
صدقه ویره یدنجی هفته ایچنده اول کونی ذکر وصلوات وصدقه وتطوع
ایچون اختیار ایلیوب امور دنیویه‌یی ترك ایده تاکه مظهر برکات عظیمه اوله

باب ثامن آداب اکل طعام بیاننده‌در

امام شافعی رضی الله تعالی عنه ایدر برکمسنه که اغزینه بر لقمه وضع ایتمك
مراد ایده اون ایکی مسئله‌یه محتاج اوله دردی واجب دردی مسنون
دردی آدابدر واجبات بری اکل حلال بری اکل طیب زیرا ایچسك تناولی
حرامدر حلال طیبك فرقی بودرکه حلال اولدرکه ایچو شرع تجویز ایده طیب
اولدرکه شرع مع الطبع تجویز ایده اوچنجی رازق الله تعالی حضرتلری اولدیغنه
معتقد اوله دوردنجی شکر نعمت الهیه‌یی ادا ایلیه سنن بودرکه اول
طعامده بسم الله آخرنده الحمد لله دیه وصول ایاق اوزرینه اوتوره وقبل
الطعام وبعد الطعام اللرین یویه آداب بودرکه اوکندن یییه لقمه‌یی کوچك
ایده صحنك اوستندن یمیه لقمۀ غیره نظر ایتمیه مستحب بودرکه سفره وضع
اولندیغی کبی اتمکدن تناوله شروع ایده کانه مسافردر عجله اوزرنده‌در بو معنایی
تذکر ایده طعامی عبادت الهیه‌یه متقوی اولمق نیتی ایله تناول ایده اشتها
وحرص طعام ایچون تناول ایتمیه وتمام جوع اوزرنده اوله وطعامدن فراغ ایتدکده
جوع اوزرنده اوله یعنی تمام امتلایه مبتلا اولنجه یمیه اول آدم ابدا طبیبه محتاج
اولمیه معده‌نك بر مرتبه‌سی واردر اندن زیاده‌یی هضم وقبول محالدر پس
نقدر زیاده یر ایسك کندوکه جفا ایدرسن ولقمۀ اولیجه نه لذت بولور ایسك

سائر لقمه‌لرده

سائر لقمه‌لرده بولمق احتمال دکلدر مجرد حرصه متابعت وجوده که جفا ویرت
لایق لطف طبع ومروتی مستحباتك بری دخی بودرکه اتمکه اکرام واحترام
ایلیه زیرا که قوام آدمی انکله‌در حق تعالی حضرتلرینك نعم جلیله‌سندن غذا اولنور
ات ونان سبب حیات انسان ایکن نه قیمتی ارزان اوله حمدی دیرکه **شعر**

کرمی عام ولطفی مطلقدر — نعمتینك اهمی ایلقدر
النسه آدم بهاسنه نانی — نه بونی قودی ویرمك آنی

بری دخی بودرکه یالکز یمیوب غیر ایله یییه زیرا طعامده خلوت ووحدت
مذمومدر طعامك فاتحه وخاتمه‌سی طوز ایله اوله لقمه‌یی کوچك ایدوب
چیکندکده اغزنی ملایمت اوزره تحریك ایده شدت اوزره حرکت ایتدرمیه
صحنی اتمك اوزرینه قومیه الینی اتمکله سلمیه ایسی طعامی اوفلمیه برمقلرین
اول اغزی ایله صوردقدن صکره دستمال ایله مسح ایلیه لقمه ونان خرده‌جکلرین
ضایع ایتمیوب تناول ایده حدیث شریفده واردر بویله ایدن کمسنه‌نك
عیشی طیب واولادی آفاتدن مصون وبو اوضاع ادبیه مرحوم عینی ولود
بیورمشلردر طعامدن فراغ ایتدکده الحمد لله الذی اطعمنا وسقانا و
اوانا سیدنا ومولینا دیوب سورۀ اخلاص وسورۀ قریش تلاوت ایده

فصل طعامی غیر ایله یدوکی زمانده دخی آداب یدیدر بری بودرکه مجلسده
بیوك وعالم حاضر اولدوغی صورتده انلر ال اوزاتمدن طعامه ال اوزاتمیه
ایکنجی طعام اوزرنده تکلم ایده زیرا طعام اوزرنده سکوت مجوس عادتندندر
اوچنجی بیله اکل ایتدوکی آدمه رعایت ایدوب غذا ایتمیه زیرا اکیلنه غذا
حرامدر دوردنجی طعام اوزرنده یمین ویروب الله حقیچون بو طعامدن
تناول ایت دیمیه بشنجی ایچی نفسیله مقید اولوب لقمۀ غیره نظر ایتمیه
التنجی تنفیر طباع حضار ایدر وضعدن ایلمیه مثلا طعام اوزرینه الن
سلکوب یا اغزنی یقین ایدوب یا اغزینه طوقنان طعامی صحنه القا ایتمك
کبی بو مقوله‌لردن حذر ایده یدنجی صحنی صاغ جانبنه قویه امام حسن رضی
الله تعالی عنه ایدر کشینك کمالندندر دورت نسنه بری بو که اخلاقنه
قادر اوله ایکنجی ترازو ایله سویلیوب اغزندن چیقن کلامی تأنی ایله اخراج
ایده اوچنجی معامله‌سنه مالك اولدوغی نسنه ایله معامله ایده دردنجی
ضرر ویرمیه‌جك قدر تناول ایده **فصل** ادیدلر که هر صباح اغز ایچه
طیب ایلدر نسنه تناول ایده بو وضع دفع صفرا وتصفیۀ لون وحفظ

مروت ایدر قاضی قبل اکل الطعام محکمیه چقیه دد دکلری بو معتاددر
وطعام غیره طمع ایتمیه امیر المؤمنین امام علی کرم الله وجهه ایدر بر
کمسنه که بقا استیه بقا خود متصور دکلدر طعامی صباح ارکن یسون
وسودای جماعی تقلیل ایتسون ورداء تخفیف ایتسون علما ردایی دین ایله
تفسیر ایتمشلر **فصل** خیر اطعمه لحم وخبزدر بر کمسنه قرق کون لحم یمسه
سوء خلقله مبتلا اولور لکن دائما یمین آدمک سواد قلبی غالب اولور
حدیث شریفده وارددر بر خانه که انده سرکه اوله اول خانه صاحبی فقیر اولماز

باب تاسع اداب شرب بیاننده در

ادب بودر که برداغی صاغ الیله آلوب بسم الله دیوب مص طریقیله سونده رک ایچه
دفعة یوطمیه وحالت نومده وقیامده ایچمیه اکر اثنای شربده حاشا
کیکرمک عارض اولسه باشنی برداقدن تحویل ایلسون یا ایکی اوج نفس ایله
ایچوب هر برنده بسم الله وبعد الشرب الحمد لله الذی جعله عذبا فراتا
برحمته ولم یجعله ملحا اجاجا دیه وشرب ماده اسراف ایتمیه زیرا
مفسد مزاجدر بر کمسنه شرب ماده افراط ایتسه مبتلای علت
استسقا اولمسنده اتفاق اطبا وارددر ماء مفرط برد وحرة مناسب
دکلدر مضردر وقت شربده بین البرد والحر متوسط اولمق کرکدر
شرب ما نافع ونیجه ضرری دافع اوله

باب عاشر صاحب ضیافتک ادابی بیاننده در

مضیفک ضیف ایله معامله ده
بش ادابی واردر اولا اکر صاحب ضیافت ضیافت ایتدکده ضیافته
ضیف اولدیغنه منت عظیمه عد ایده جکنه علی الاحق ایسه دعوتنه اجابت
ایتمیه ایکنجی صاحب ضیافتک مالنده شبهه سی اولسه یا اول مجلسده
وضع منکر کورسه مثلا بر آدم تمسخر اولنمق کبی یا اهالی عرض هجو
اولنمق کبی یا صاحب ضیافتک خانه سی دیوارنده صورتلر کورسه یا
اول مجلسده نظارت طریقیله نسا حاضر اولدوغنه جزم علم ایتسه دعوته
اجابت ایتمیه اوچنجی بعد مسافه ایله تعلل ایتمیه دردنجی صومله تعلل
ایتمیوب خانهٔ صاحب ضیافته واره اکر صاحب ضیافتک قلبی اول
مرتبه ایله متسلی اولوب صومده منع ایتمز ایسه حالی اوزره باقی اوله
اکر رضا ویرمز ایسه افطار ایده بشنجی ضیفک دعوته اجابتده نیتی
سنت سلطان انبیایه صلی الله علیه وسلم اقتدا اوله مجرد املاء بطن

خبیث اولمینه زیرا بو وضع بهایم عادتیدر

باب حادی عشر ضیف ومهمانک ادابی بیاننده در

بودخی بیدر اولا بعد طریقله
تعلل ایتمیه ایکنجی صاحب خانه نه محلده اجلاس ایدرسه انده اوتوره صاحب
الدار ادری بعورة داره مقتضاسنجه خانه صاحبی اونک ستری لازم
اولان موضعه اعرفدر اوچنجی مطبخه نظر ایتمیه زیرا بو وضع نوع خست
وحرص وشهوتدن ناشی اولور دردنجی نماز قلمق ایچون قبله دن وطهارت
ایچون خلادن استخبار ایلیه ومسافر کتمککه اذن طلب ایتدکده ویره زیرا
اذن ویرمیجک سبب وحشت اولور صاحب خانه یه دخی لازمدر که مسافره
قبله جهتنی وموضع طهارتی کوستروب تطییب قلب مهمان ایچون خانه سی
قپوسنه چیقه وسفره اوزرنده مسافر استثقال ایتدوکی آدمی جلوس
ایتمیه زیرا مسافرک عیشی منقص اولور صاحب خانه یه لازمدر که احضار
طعامی تعجیل ایده زیرا اکابر علما دیمشلردر که اوچ نسنه سل علتنه باعث
اولور بری آدمی مصلحته کوندروب اکلنمک ایکنجی شعله دار اولمیان موم
اوچنجی انتظار طعام وصاحب خانه یه لازمدر که حضور مسافرده جاریه سنه
وخدمتکارینه غضب ایتمیه زیرا مهمانه وحشت ویرر ضیفه دخی لازم
اولان بودر که اوکنه هر نه قونیلورسه راضی اوله صاحب خانه اجازتی
اولمینجه حرکت ایتمیه طعامدن فارغ اولدقده صاحب ضیافته دعا
ایدوب زاد الله فی نعمتکم دیه مشتهیات نفسدن بر نسنه استمک
جائز دکلدر الا طوز وصو آنلری طلبده نسنه یوقدر وسفره اوزرینه
بر بیور لازم التوقیر یا صاحب صدر غالبقدر اولسه آنلر ابتدا ایتمینجه
طعامه ال اوزاتمیه ومسافرین چوق ایسه صاحب خانه ایاق اوزره
طوروب حقوق مسافرینی رعایت ایدوب اداء لوازم مهمان نوازیده
تقصیر وجنایتدن تحاشی ایده اکر آز اولورسه بیله جه اوتوره

باب ثانی عشر اداب نوم بیاننده در

مسلمه لایق
بودر که آبدست ایله اویویه حضرت علیه السلام بر حدیث شریفده بیوردر
بر کمسه که آبدستله یاته اول کمسنه ایله بر ملک یاتوب صباح اویاندوغی
زمانده اول ملک دیر که الها فلانک قولک طهارت اوزرینه یاتدی
کناهلرین عفو ومغفرت ایله ویاتدوغی زمانده قبلیه متوجه اولدوغی
حالده صاغ جانبنه یاته بعده زمان صول جانبنه دونمک مراد ایتسه

جایزدر ویاتدوغی زمانده باسمك ربی وضعت جنبی وبك ارفعه
اللهم ان امسكت نفسی فارحمها وان ارسلتها فاحفظها بما
تحفظ به عبادك الصالحین دیيه حدیث شریفده مؤمن یاتدوغی
زمانده بر ملك وبر شیطان حاضر اولوب ملك خیر ایله فتح شیطان
شر ایله فتح ایله دیر دعای مذكوری اوقودقده ملك كمال سرور وصفا
شیطان خزی وخذلانه مبتلا اولور بیورلمشدر كراهتی بیندر اولان نوم
معلومدر كه طرفی نهارده نومیدر بری صباح نمازندن صكره اولان اویخو
بری بین العصر والمغرب وبین المغرب والعشا اولاندر حضرت علیه
السلام بر حدیث شریفده بیوردی صباح نومی مانع رزقدر وقیلوله
مستحبدر حضرت علیه السلام بر حدیث شریفده بیوردیلر قیلوله ایدك
زیرا شیاطین قیلوله ایتمزلر ابن عباس حضرتلرندن مرویدر كه نوم اوچ
قسمدر بری سبب حسن خلق وبری سبب حمق وبری سبب فقردر اولكی
قیلوله در كه مستحبدر ایكنجی صباح اویخوسیدر سبب فقردر اوچنجی بعد
العصر اویخودر سبب حمقدر سنت وقت ضحی مكروه بعد العصر بعد
الصبح مكروه بر كمسنه كه اویخوسندن اویانوب الحمد لله الذی احیانا
بعد ما اماتنا والیه البعث والنشور دیيه اول كونك حقنی قضا
ایتمش اولور **باب ثالث عشر اداب خلا بیاننده در**
مستحب اولان بودر كه اگر دفع تقاضی صحراده لازم گلورسه اعین ناظریندن
غایت بعید اوله وبر دیوار آردنده یا بر خراب خانه ایچنده اولوره و
عورتنی قبل الجلوس كشف ایتمیه صحراده قبله یه متوجه اولمیه بنا ایچنده
بأس یوقدر شمس وقمره استقبال ایتمیه واقیان صویه بول ایتمیه و
بعض دلك یرلره بول ایتمیه زیرا سعد بن عباده بر دلكه بول ایدر ایكن
ایكی طاش اصابت ایدوب بو كلامی لسان جندن استماع ایدوب وفات ایتمشدر

قد قتلنا سید الخزرج سعد بن عباده
فرمیناه السهمین فلم یخط فؤاده

یعنی خزرج قبیله سنك سیدی اولان سعد بن عباده یی ایكی اوق ایله رمی
وقتل ایتدك مرادینه واصل اولمدی پك یرلردن وهوایه مقابله دن
وییش اغاجی آلتندن احتراز ایلیه وخلایه كیردكده صول ایاغن تقدیم
ایلیه اسماء الله یازلمش نسنه وار ایسه اوزرندن كیدره قبل الدخول

خارج خلاده بسم الله سبحانه دییه وخلایه باشی آچوق اولدوغی
حالده كیرمیه **باب رابع عشر آداب دخول حمام
بیاننده در** بر كمسنه كه حمامه داخل اوله اول آدمك درت واجبی
ایكی سنتی واردر اولا كوبكدن دیزه وارنجه ستر عورت واجبدر ایكنجی
دلاك وحمام نظرندن خصوصا عورتن حفظ واجبدر اوچنجی خلقك
عورتلرینه نظر ایتمك واجبدر دردنجی مكشوف العورت آدم كورسه
ایمانا واحتسابا زجر ومنع ایلیه ایتمسه عاصی اولور ابن عمر حضرتلری
حمامه كیردكلرنده بر چنبر ایله كوزلرین باغلرایدی سنت بودر كه
حمامه كیردكده عبادت ایچون بدنی تنظیف نیتن ایده صول ایاغن
تقدیم ایده زیرا خلا كبی موضع شیطاندر صوینی دوكمكده اسراف ایتمیه
حمامده سلام ویرمیه لغو تكلم ایتمیه حمامه بین المغرب والعشا كیرمیه
اسی خلوته كیردكده اعوذ بالله من الشیطان الرجیم واعوذ بالله من
النار والعذاب الالیم دییه بر كره نوره استعمال ایله تنظیف بدن
ایده حمامدن چیقمق مراد ایتدكده صووق صو ایله ایاغن یویه تا كه مرض
نقرسدن امین اوله ایام حارده چیقدوغی زمان باشنه صووق صو
قویه وبعد الخروج بر ساعت یاته زیرا اول نومده ایچمك مقامنه كچر
اكابر كلماتندندر ثلاثة بعد ثلثة النوم بعد الحمام ولو لحظة
والبول بعد الجماع ولو قطرة والمشی بعد الطعام ولو خطوة **باب
خامس عشر آداب نكاح بیاننده در** بو دخی سكزدر آداب
اولدر كه عفیفه ومحصنه عورت تزوج ایده زیرا فاجره عورت ایكیدن
خالی دكلدر یا مالن زوجه خیانت ایدر یا عرضنه اگر مالنه خیانت
ایدرسه زوجك حالی مشوش اولور واگر عرضنه خیانت ایدرسه عند الله
زوجك نكال وعذابی زیاده اولور صباحی دیوثلكله گذران اخشا محو
مغضوب الهی وخلق ایچنده سواد وجهی محقق اولمغله هر كس نظر حقارت
ایله نكران احوالی مكدر افتضاح امر مقرر طلاق ویردوكی صورتده
جایز كه تعلق خاطری اوله نتیجه فساده مؤدی اوله ایكنجی بر عورت یوقلیه
حسن الخلق اوله زیرا سیئة الخلق وسلیطه عورت زوج اوزرینه تحكمدن
خالی اولمز كافرة النعم اولور حاصلی زوجنك عیشی متنقص وقتی متكدر
اولور اوچنجی صفت جمال سبب الفت وامتزاج وباعث صحبت وازدواج

بو سببدندر که تقدیم رؤیتی تجویز ایتمشلردر بعض علما دیمشلر مقدمات
مسئله دندر که هر نکاح که قبل النظر واقع اوله آخری هم وحزندر
دوردنجی مهرینی تقلیل ایدر حدیث شریفده وارددر که خیار نسا اول
عورتلردر که مهرلری خفیف وجهزلری حسن اوله بشنجی عقیم عورتدن
حذر ایلیه خبرده وارددر کیم خانه‌ده بر حصیر عقیم عورتدن خیردر
آلتنجی بکره رغبت ایدر زیرا الفت ومحبته اقربدر یدنجی اصل نسب
صاحبی اولوب شجرهٔ مبارکه‌دن حاصل اوله زیرا منادیه وصالحه و
صاحبهٔ اخلاق حسنه اولور سکزنجی اقارب قریبه‌دن آلمایه زیرا ولد
غایت ضعیف اولور حتی سببندندر علما دیمشلر که قریب قرینه‌دن حجاب ایدر
شهوت ضعیف اولور سبب ضعف ولد حیادر باب

سادس نسا ایله صحبت وعشرت ومساکنت والفت بیاننده‌در

ولیمه یعنی جمعیت زفاف سنتدر قچن بر کمسنه عورت آلسه فقرا ویار
واشنا ایچون طعام احضار ایدوب بر هفته‌دن اوته کچورمیه
دایره ودنبلک واظهار فرح نکاحده سنتدر ایکنجی طایفهٔ نسا ایله خلق
حسن اوزره معامله ایدر اگرچه خلق حسن اشترا وکسب اولنور دکلدر
داد خدادر تصرف عبدک مدخلی یوقدر بو قدر وار که طایفهٔ نسانک
اذی وجفالرینه وانلردن استماع اولنان کلمات مهمله لرینه تحمل ایدر زیرا
انلر ضعیف وعورتدر مرکبه‌در ضعفلرینه علاج جفالرینه تحمل و
سکوتدر ستر عورتلرینک علاجی اولوبنی انلره سجن وستر ایتمکدر
اوچنجی انلر ایله مزاح ولطیفه ایدر نهایت حددن زاید دکل نه
غایت انقباض نه غایت انشراح منلا جامی نکه بیت

نکو خوئی خوشست اما نه چندین ... صبوری بهترست اما نه چندین

عقللری مقدارنجه مخاطبه ایدر کلم الناس علی قدر عقولهم بونلر حقنده
فتح لازمدر دردنجی مزاح وملاعبه‌ده بر حد واردر که زوجک
هیبت ووقاری حیز اعتباردن ساقط اولوب باطل وخیانته مسعره
مؤدی اولمیه بو وضعله دین الهیدن چیقر حضرت بر حدیث شریفده
بیورد غیرت وحمیتی اولمیان آدمدن دین اولماز بو ایکی مرتبه اهماله
مرض علاجدن قالور دینشیع الخرق علی الراقع بر تقدکیجه بوسه کورمکه
بشلر عورت زوجی جماز مقامنه قویبا رقسنه سمر وضع ایدوب

قارونیا

ناس ونسایه مسخره اولور حق تعالی حضرت قرآن عظیم وفرقان کریمده بیوردر
الرجال قوامون علی النساء یعنی ارککلر عورتلر اوزرینه غالب
وحاکمدر بو صورتده قلب موضوع لازم کلور بشنجی معاشرت ونفقه‌ده
رعایت اعتدال ایدر خیر امور اعتدالدر معامله ومصاحبت نسادن
مواضع تهم وآفاتدن منع ایدر آلتنجی نفقه‌لرنده توسیع ایدر ثواب
نفقهٔ اتباع ثواب صدقه‌دن زیاده‌در بو مقرردر که نه امساک و
نه اسراف کرک ایکیسی بیننده حالت متوسط اختیار اولنه یدنجی
طایفهٔ نسا امر دینده محتاج اولدقلرینی انلره تعلیم ایدر مثلا احکام
صلوة واحکام حیض بونلری زوج تعلیم ایتمدوکی صورتده عورت بونلری
تعلم ایچون زوجنک اذنی اولمقسزین منزلندن خروجه رخصت واردر
زوج صورت تقصیرده عاصی اولور حق تعالی قرآن عظیمده بیوردر قوا
انفسکم واهلیکم نارا یعنی کندو نفسکزی واهلکزی ناردن وقایه
وحفظ ایلک امر الهی‌یه مخالفته اثم اولمق مقرردر اولور سکزنجی ایکی
عورتی وار ایسه عدل ایدوب بر طرفه میل کلی ایتمیه مصاحبت ونظرده
تسویه ایدر ترجیح سبب اثم عظیمدر حدیث شریفده واردر بر کمسنه ایکی
عورتک برینه میل کلی اتسه یوم قیامتده بر طرفی مایل حشر اولنه
طقوزنجی عورت نشوز وفراشندن امتناع ایتسه وعظ ونصیحت وعتاب
ایدوب اطاعت ایتمدوکی تقدیرجه ترک وفراشده اقدسن دونه بینه
مطاعت ایتمز ایسه اوچ کیجه ترک ایدر ایتمزسه ضرب ایدر تا که الله امرینه
راضیه وحقه راجعه اوله باب

سابع عشر آداب جماع بیاننده‌در

بودخی آلتیدر بری اولدرکه اول مزاح ولطیفه ودواعی
جماعی تقدیم ایدوب حاشا حمار دیشیسی اوزرینه دوشدوکی کبی ایتمیه
ایکنجی تقدیم رسول اردینه دوشه مغیره خاتونی اول خبرکی کوندرر
بعده ایرکی یعنی حاشا آلتیکی دیدوکی بودر رسولدن مراد اوپمک ومعانقه
وملاعبه ایتمکدر بو کیفیتله الذ واطیب اولور اوچنجی محل مجامعه‌ده
برادوتیله استتاره ایدر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بویله بیوردی
ایدی احادیث شریفه‌ده واردر که سزدن بریکز خاتوننه جماع مراد ایتدکده
حیوان کبی اوستنه دوشمیوب مقدم رسول کوندره اصحاب کرام یا رسول الله
رسول ندر دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلر قبله ومعانقه دوردنجی

قبل وقاعده بسم الله العلي العظيم الله اكبر الله اكبر الله اكبر
دیه اگر سورۀ اخلاص اوقودر احسندر بوندن صکره اللهم جنبنا
الشيطان وجنب الشيطان ما رزقتنا دیه بو کمسنه که ولد استیه عند
الجماع ولداً احمداً ومحمداً دیسه حق سبحانه وتعالی بو ولد احسان ایدر
مجربدر ولد استینلردن چوق کمسنه ایدوب واصل مراد اولمشلردر
بشنجی انزال مرتبه سنده صبر کلی ایدوب استعجال ایتمیه کرکدر که واصل
اولدوغی لذت مرتبه سنه خاتون دخی واصل اوله فصل امیر المؤمنین
حضرت علی کرم الله وجهه وحضرت ابو هریره دن ومعاویه دن مرویدر
هر ماهك اول کیجه سی واخر کیجه سی ونصف کامل کیجه سنده جماعی مکروه
کوردلر ایدی زیرا بو کیجه لرده شیاطین منتشر اولوب وقت جماعده
حاضر اولوردلر حالت حیضده خود جماع ممنوع اولدوغی محل کلام دکلدر
فصل تحت تصرف رجالده اولان خاتون حره اولمق وار جاریه اولمق وار
حره اولسه عزل دیدکلری که حاشا منی یی حین انزالده حفظ یا طرف
اخره صرفدر خاتونك اذنی اولمیجق جائز دکلدر بعض علما دیمشلر که صحیح
بودر که اذنی اولمسه دخی جائزدر بر کمسنه سلطان انبیایه کلوب بر جاریه
وار اکا جماع ایدرم لکن حامل اولدوغن استمم دیدکده بیوردیلر
عزل ایله سنك مقدورك مرتبه سی بودر اگر حق تعالی انك رحمنده
بر ولد تقدیر ایتدیسه بهر حال وجوده کلور دیو اول کمسنه که بو طریقله
ایدوب بعد زمان حضور عزتده کلوب مراد حاصل اولدی دیدی

کتاب الثامن

اوراد بیاننده در بو دخی اون بابی مشتملدر **باب اول معنای دعا
بیاننده در** معلوم اوله سونکه دعا عبادتدر حضرت رسالت پناه بر حدیث
شریفده الدعاء هو العبادة بیورمشلردر حق تعالی خود قرآن عظیمده بیوردر
ان الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنم داخرین عبادتی
دعا ایله تفسیر ایتمشلر حق تعالی دعایی عبادتله تسمیه بیوردی فی الحقیقه
عبادتدر که مستجلب کشف کرامت وباعث اجابتدر حضرت رسالت پناه بر
حدیث شریفده بیوردیلر بر مسلم یوقدر که حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه دعا ایدوب
اول دعاده گناه وقطع رحم اولمیه الا حق تعالی اکا اوچ نسنه دن برینی احسان

ایدر یا

ایدر یا رجا ایتدوکی نسنه یی تعجیل یا اخرت ایچون ادخار یا آنك
بر بلاسن دفع وکشف ایدر بو محلده اصحاب کرام دیدیلر که یا رسول
الله بو تقدیرجه دعایی چوق ایدهلم جواب بیوردیلر که الله تعالی حضرتلرینك
احسان وعطاسی اکثردر بعض کمسنه بو محلده سؤال ایتمشلر که مؤمنه لازم
اولان قضایه رضادر هر بلا وشدت وهر خیر ومنفعت الله تعالی حضرتلرینك
قضاسیله اولیجق پس معنای دعا ندر دیمشلر جواب ویردز **شعر**

اذا رأیت نیوب اللیث بارزة فلا تظن بان اللیث مبتسم

یعنی ارسلانك دیشن آچق کوردکك زمانده تبسم ایدوب کولر اگلمه
ای رشد طلب ایدن آدم اویله اگلمه که قضایه رضانك معناسی ترك
دعا اوله عاقل اولان آدم قتی یادن چیقمش اوق کلور ایکن قلقانی
آکوب یا غیری طریقله دفعه علاج میسر اولیجق طمنوب قضایه رضا
ویره لم کلسون طوقنسون دیمك ایدرمی کشی مراد ایتدوکی اشیایه وصول
حق تعالی حضرتلرینك سبب خلق ایتدوکی اشیایه تشبث دخی قضایه
رضادر ترك اسباب ایله مراددن حرمان وتخلف مقصود رضای الهیه
مناقضدر هیچ عطشه مغلوب اولان آدم بزه حق تعالی عطشی قضا ایتمش
دیو یانندن اولان ماء بارده ال اوزاتموب عطشدن هلاك اولمق
هلاك اولمق قضایه رضامیدر بلکه حق تعالی حضرتلرینك قضا ورضا
قضاء الله دن اولان صو ایله دفع عطش درامدی رضا بالقضا بو معنایه
دکلدر بلکه ترك اعتراضدر بو قضیه دعایه مخالف دکلدر بعض علما
سؤال ایتمشلردر که بز دعا ایدرز نیچون مقبول اولمز جواب ویرمشلر که
حق تعالی سزه انعام ایدر شکر ایتمزسز علمادن علمی ایشیدوب عمل ایتمزسز
زهاد ایله صحبت ایدوب آنلره موافقت اخیار وجبابره مبتلا
اولدوغکز بلالری کوروب اعتبار ایتمزسز سبب بودر دیمشلر بعض علما
دیمشلر که نفسکزده قصور القلوب بو مراعمالکز دائما شرور دربجه
رجا ونیوز ایله دعا ایدرلم دیمك زیرا حق تعالی دشمنی اولان ابلیسك
مع کفره دعاسن قبول بیورمشدر شیطان بنی اولدرمه قیامته دکین
مهل ویر دیدکده حق تعالی قبول ایدوب انك من المنظرین بیوردی دعا افضل
عباداتدر عباداته ریا عمله عجب مداخله ایدر اما دعاده بو احتمال
یوقدر بعض علما دیمشلر که فتنۀ آخر زماندن اول آدم خلاص اولور که

خایف آدملر دعاسن ایدر دعانك دخی وقت معلومی واردر اول
وقته مصادف ایدیجك قبول اولور اولمایجق اولمز حکایت ایدرلرکه
حضرت عیسی بر کویه اوغرایوب کوردیلر اهلندن غایت غم وحزن وانکسارلری
وار سببندن سؤال ایتدکلرنده دیدیلرکه پادشاهمزك بر قزی وار اول
خسته اولوب اطبا علاجندن عاجز اولمشلردر پادشاه بو قیدایله اشتغال
ونظم احوال مملکده اهمال ایتمشدر سبب حزن وملال بودر حضرت عیسی
چوب کیدرکن بر اورمانك ایچندن بر اغاج فریاد ایدوب یا روح الله بنم
میوه‌م پادشاهك قزینه اولان مرضك علاجیدر دیدکه دیوشورروب
پادشاهك قزینه ایچوردیلر سنهٔ آتیه‌ده اول محله اوغرایوب قزی
کوردکلرنده جوقندن اول میوه فریاد ایدوب دیدیکه یا روح الله بن
کذب ایتدم صحیح بو قزك علاجیم لکن سن بنی وقتنده ایچوردمدك حق تعالی
خود هر امر ایچون بر وقت خلق ایتمشدر حالا اول وقت معلوم کلوب بنم
عملم ظهور ایدوب بو قزك مرضی مندفع اولمق اوزرده دردی زیرا اولدی
چرخ بوقلمون کل امر بوقته مرهون اویله واقع اولوب حق تعالی اول
بلاوی ازاله وشفا وصحت عنایت ایلدی باب ثانی
اوراد انبیای عظام بیاننده در نسخهٔ اخراده عنوان باب حضرت
شیثك صحیفه سنده اولان اوراد بیاننده واقع اولمش وردده نصیب معنا
کلوب انبیای عظام ایچنده حضرت شیثك نصیبی لطف الحمیددن بوضع
سعادت افزا اولمش دیمك اولور حضرت شیثك علی نبینا وعلیه الصلوة و
السلام صحیفه سنده بیان بیورلمشدر عاقل کامله واجب ولازم اولان اولدرکه
ساعات یومیه‌سنی درت قسمه منقسم اولوب بر قسمنده جناب حقه مناجات بر قسمنده
تفکر احوال مصنوعات بر قسمنده محاسبهٔ مافات ایلیه و بر قسمنده مأکل
وملبس ومشربدن محتاج الیه اولان اشیایه صرف اوقات ایلیه عاقل هیچ
بر نسنه‌یه طمع ایتمك کرك الا اوچ نسنه‌یه بری آخرت ایچون تدارکه بری
دنیاده صفای خاطر ایله تعیشه بری حرام اولمیان اشیا ایله تلذذه بیت

هرکز حسد نشاید بر منصبی ومالی
الا بر آن که دارد وقتی فراغ بالی

بو دخی لازمهٔ عقلدرکه زمانینی ضایع ایتمیوب مصالحنه تقید ولسانینی حفظ
ایلیه انبیای عظامك ورد ووظیفه وطریقهٔ مسلوکه‌لری بودر علیك بها

قطعا مفید اولمدی حضرت عیسی تعجب ایلیوب مأیوساً قیوب کیدوب صح

باب ثالث جمیع ایامده لازم اولان ورد بیاننده در
معلوم اولسونکه آدمك سرمایه‌سی عمریدر سفر آخرتده فائده‌سی
جنتدر سعادت بر سعادت اول کمسنه ایچوندرکه فرصت عمری غنیمت
بیلوب اوقاتنی لغو وعبثده ضایع ایتمیه حق تعالی بیوردر لا خیر فی کثیر
من نجویهم الا من امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس
یعنی بو مخلوقك سوزلرینك اکثرنده خیر یوقدر مکر تصدق واحسان
واصلاحله امر ایدنلرك کلماتنده خیر اوله امدی عاقل اولدرکه حفظ
لسان ایدوب قدر زمانی بیلوب مهمات دینیه‌یه اشتغال ایده مصرع
کل شاة برجلها سیناط یعنی هر قیون کندو ایاغندن آصلسه کرکدرکه
کمسنه‌دن کمسنه‌یه نفع یوقدر اهل دنیا قتنده صاحب دولت اول آدمدرکه
مال وجمال وخیل وبغال صاحبی اوله انبیا واولیا قتنده بونلر شیء دکلدر
صاحب دولت اول کمسنه‌درکه الله تعالی حضرتلریله مناسبت ایدوب وصل
خفایای اسرار اوله بر کمسنه‌نك که الله ایله سری اولمیه عند الله قدری
یوقدر بر کمسنه که دائما زیاده اولمیه نقصانده در بر کمسنه که
نقصاندن اوزره کندوحی بیلمز هالکدر بو خبر سکا فائدهٔ عظیمه جهتندن
کافی ونصیحت وغیرت جهتندن وافیدرکه حضرت سرور انبیا بر حدیث
شریفنده بیوردی بر کمسنه‌نك ایکی کونی برابر اولسه مغبوندر بر کمسنه‌نك
دونکی کونی بو کونندن خیرلو اوله ملعوندر متصل زیاده اولمیان
نقصانده در مبتلای بلای نقصان اولان آدمك حوذ حیاتندن موتی خیرلودر
زیرا انجق صحیفه‌سن سیاه ایدوب کاتبلرین اتعاب ایدر بر کمسنه که
بو مکافاتلرندن معافات اولنمش اوله یعنی نعمت صحت وعافیت ایله مغتنم
اولوب اول کونی خیره صرف ایدر اول کونك آخرنده مکافات اولنور امدی
هر کسه حتما لازمدرکه هر صباح اوچ کره بو دعایی اوقیه بسم الله وبالله
اعددت لکل هول لا اله الا الله ولکل هم وغم ما شاء الله لا یخلو
مکان من قدرة الله ذل کل شیء لعظمة الله لا حول ولا قوة الا بالله
العلی العظیم حدیث شریفده وارددر کمسنه که بونی اوقیه سلطان وشیطان
وهر ظالم جابر جورندن وجمیع خوف ایتدوکی اشیادن امین اوله وبو دعایی
دخی اوچ کره اوقیه لا اله الا الله الحلیم الکریم سبحان الله رب العرش
العظیم والحمد لله رب العالمین اللهم انی اعوذ بك من شر کل ذی شر

واز رائك وجه كل عدو استعينك على كل ظالم فاكفني من كل ذي شر
بما شئت يا ارحم الراحمين حديث شريفده واردر بر كمسنه كه بو نمازي
اوقيه حق تعالى اندن امر قضايي دفع ايده وبو دعايي اوچ كره اوقيه لا اله
الا الله الملك الجبار لا اله الا الله الملك القهار لا اله الا الله
العزيز الغفار لا اله الا الله الكبير المتعال. بوني اوقيان يوم قيامتده
ناردن امين اوله شيخ ابو بكر كتاني كه طبقات صوفيه ده اعلاي مراتب
اصحابندندر حضرت رسالت پناهي واقعه سنده كوروب ديدلر كه يا
رسول الله اعمالدن نه عمل ايده يم كه موت قلب خوفندن امين اوله‌م
بيورديلر كه حيوة قلب استرايسك هر كون يتمش كره يا حي يا قيوم لا اله
الا انت وردشريفنه اشتغال ايله باب رابع هر
موسمك نمازي بياننده در عبد ضعيفك آخرتي تذكر ايتمسي بونلر ايله
متحقق اولور اول صلوات مواسم صلوة رغايب دركه مباركك رجبك
اول جمعه كيجه سي بين المغرب والعشا قلنور التي سلام ايله اون ايكي ركعتدر
هر ركعتده بر فاتحه اوچ انا انزلناه اون ايكي اخلاص اوقيه بعد تمام
الصلوة روح پرفتوح حضرت رسالت پناهه صلى الله تعالى عليه وسلم يتمش
كره بو كيفيتله سلام ويره اللهم صل على النبي الامي محمد واله بعده سجده
ايدوب يتمش كره سبوح قدوس رب الملائكة والروح ديه بعده سجده دن
باش قالدروب رب اغفر وارحم وتجاوز عما تعلم انك انت الاعز
الاكرم ديه ينه سجده ايدوب يتمش كره كالاول سبوح قدوس رب
الملائكة والروح ديوب بعده باش قالدروب دركاه عزتدن حاجتن
رجا ايده بو نمازه صلوة رغايب ديدكلرينك سببيندن يازمشلر كه ملكلر
بو صلوتك اونوندن اولمسنه رغبت ايدرلر كمال شرف وعزتي اچون
حضرت رسالت پناه بيوردر اول الله حقيچون كه بني حق ايله كوندردي
الله تعالى حضرتلرينك بر قولي يا بر جاريه سي كه بو نمازي قلمه حق سبحانه
وتعالى جميع كناهلرين عفو ايدر اگر نجوم سما عددنجه ورووی زمينده
اولان ورجه بحرده اولان كوپوك مقدارنجه دخي اولورسه قوم وقبيله سندن
ناره مستحق يتمش كمسنه حقنده شفاعتي قبول ايده بامر الله فوت اولوب
قبره قونلدوغی زمانده اول كيجه بو نمازك ثوابي كلوب صاحبني تبشير ايدوب
بشارت اولسون همومدن دنيادن قورتلدك بن سنك قبرده مونسكم

يوم قيامتده بنم سايه مده آسايش ايدرسك ديه بو نمازك اوچ خاصه سي
واردر هر كيم ادا ايدرسه احراز ايليه برى جميع ذنوبنه مغفرت ايكنجي
معاصي وآثامدن عصمت اوچنجي قضاى حاجت سعادتنه مظهر اولەر
ايكنجي برات كيجه سي نمازيدر حسن بصريدن منقولدر اصحاب كرامدن رضوان
الله تعالى عليهم اجمعين يتمش نفر آدمدن استماع ايتدم حضرت رسالت
پناهدن روايت ايدرلر كه حضرت بيورمشلر كه شعبان مباركك نصف
كاملي كيجه سنده بعد صلوة العشا التي سلام ايله يوز ركعت نماز
قيلوب هر ركعتده بر فاتحه اون اخلاص اوقسه حق تعالى اول قولنك
يتمش حاجتن روا ويتمش بلاسن دفع واهل بيتندن يتمش كمسنه حقنده
شفاعتن قبول ايده اوچنجي ليلة عيد نمازيدر حديث شريفده واردر
بر كمسنه ليلة عيدده يوز ركعت نماز قيلوب هر بر ركعتده بر فاتحه
اون اخلاص اوقسه دنيادن چيقميه تا جنتده مقامن كورمينجه مصنف
صلوة ليلة قدره تعرض ايتمدوكك سري معلوم اولمدي نفسنده رغايب
وبرات وقدر نمازلري كه في زماننا جماعتله جوامع ومساجدده ادا
ايدرلر شرعده رخصت يوقدر غاية ما في الباب خلق عبادتدن منعدن رجع
اولدوغيچون مسامحه اولنه قول صحيح بودر كه بعد اداء الفرض منزلده
منفردا قادر اولدوغی مرتبه مجاهده ايده كما قال الله تعالى
والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا دوردنجي صلوة الخوف
من السلطان الظالم حديث شريفده واردر بر كمسنه سلطان ظالم
شرندن يا عدوى بي اماندن قصدندن قورقسه دورت ركعت نماز قيلوب
هر بر ركعتده بر فاتحه يكرمي بش سوره اخلاص اوقيوب بعد تمام الصلوة
يكرمي بش كره يا رب يدك فوق ايديهم اكفني شر فلان ديسه حق سبحانه
وتعالى انك شرني دفع وقلبني اول صاحب رجا جانبنه شفقتله مائل
ايليه والله اعلم باب خامس انبياى عظام عليهم
السلام اورادشريفلري بياننده در دعاء آدم عليه السلام
لا اله الا انت عملت سوءا وظلمت نفسي فاغفر لي يا خير الغافرين
لا اله الا انت عملت سوءا وظلمت نفسي فتب علي انك انت التواب
الرحيم فانه لا يغفر الذنوب الا انت يا ارحم الراحمين دعاء ابرهيم

حسبي الخالق من المخلوقين

عليه السلام حسبي الله من المخلوقين حسبي الله الرازق من المرزوقين
حسبي الله لمن بغى علي حسبي الله ونعم الوكيل دعاء موسى عليه السلام
خبرده كلمشدركه فرعون هر كون ايكى دفعه ايكيشر دولو طعامه زهر خلط
ايدروب حضرت موسى حضورينه احضار وتكليف تناول ايدردى جناب
حقدن دفع ضرر فرعون ايچون بو دعايه اشتغالده اهتمام ايله دبوالهام
اولندى اعوذ بالله الذى يمسك السماء ان تقع على الارض الا باذنه
من شر ما خلق وذرا ومن شر الشيطان وشركه دعاء يونس عليه السلام
لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين بر كمسنه اخلاص كامله
فرق كره بو دعايى اوقسه جميع حاجاتى روا اوله دعاء دانيال عليه السلام
الحمد لله الذى لا ينسى من ذكره ولا يخيب من دعاه والحمد لله الذى من
وثق به لم يكله الى غيره والحمد لله الذى هو ثقتنا عند انقطاع الحيل
دعاء حضرت خضر عليه السلام اللهم اغفر لنا واهدنا وانصرنا
وارزقنا بر كره خوارزمدن برمرايچون دعا ايله د ديلر بو رد يلوكه بو دعا
هيچ بر نسنه ترك اولنمامشدر دعاء محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
يا حى يا قيوم لا اله الا انت برحمتك استغيث اغفر لى ذنوبى واصلح لى
شانى وفرج لى همى برحمتك دعاء ابى بكر صديق رضى الله عنه اللهم
اجعل خير زمانى آخره وخير عملى خواتمه وخير ايامى يوم لقائك وارزقنى
من فضلك وعافنى واعف عنى اللهم انى ضعيف فقونى واغننى من
الفقر ومتعنى بسمعى وبصرى دعاء عمر بن الخطاب رضى الله عنه
اللهم انى اسئلك فعل الخيرات وترك المنكرات وحب المساكين
واذا اردت بعبادك فتنة فاقبضنى اليك غير مفتون دعاء عثمان بن
عفان رضى الله عنه اللهم احفظ لى دينى وامانتى وايمانى وفرجى
دعاء على بن ابى طالب كرم الله وجهه اللهم بنورك هديت فلك الحمد
وبعظم حلمك عوفيت فلك الحمد وجهك اكرم الوجوه ويدك نوق
الايدى ارحمنا باب سادس هفته كيدى كوندر
هر بر كونده اوقناجق دعا بياننده در دعاء يوم الجمعه الحمد لله الذى
اطيع فشكر وملك فقدر وانشاء وصور لا شريك له ولا وزير
والله على كل شئ قدير اللهم اجعلنا للاسلام ايتن ولفرايضك

محمدي

وبرا

مؤدين وبقضائك راضين دعاء يوم السبت الحمد لله جبار
السموات كثير الخير لطيف خبير اللهم عالم الخفيات منزل
البركات اجعل العلم فى قلبى والنور فى قبرى والجنة مأبى
والحرير ثيابى دعاء يوم الاحد الحمد لله الكريم الوهاب والغفور
التواب مفتح الابواب سريع الحساب ليس له شريك اللهم اغفر
حوبتى واكشف غمى وارحم غربتى وامن روعتى دعاء يوم الاثنين
الحمد لله الواحد القهار العزيز الغفار الذى لا يخفى عليه الاسرار
خالق الجنة والنار اللهم اكرمنى بالتقوى وجنبنى عن الهوى
وانصرنى على العدى يا لطيف يا خبير يا باعث يا وارث دعاء يوم
الثلثا الحمد لله اللطيف الخبير السميع البصير ليس له شبيه ولا نظير
اللهم اجعلنا بالعلم عاملين وبالطاعة قائمين فاغفر لنا يوم الدين
يا خير الناصرين يا مجير المستجيرين دعاء يوم الاربعا الحمد لله
الماجد المنان الرؤوف الحنان الملك الديان اللهم البسنا العافية
فى الدنيا والاخرة وانسنى عند الحيرة والغفلة وجملنا بالعقل واليقظة
دعاء يوم الخميس الحمد لله القادر فى عزته العادل فى ربته العالم
فى قضيته ماجد شريف اللهم اجعل قولى بحقك واعنى على ذكرك
وشكرك يا ارحم الراحمين باب سابع بعض صلوة بياننده
جميعا ما نودد در اول صلوة حاجت خبرده كلمشدر بو كمسنه نك عند الله
حوايج دنيويه دن واخرويه دن بر حاجتى اولسه دعايت آداب وزره ابدست
آلوب اون ايكى ركعت نماز قيلوب هر بر ركعتده سورة فاتحه وآيات
قرآنيه دن ميسر اولانى اوقيوب تمام اتدكدنصكره سلطان انبيا روح
شريفنه اوناكى صلوات ويروب بعده سجده ايدوب يدى كره سجده ده
آية الكرسى ويدى كره سورة فاتحه اوقيوب بعده اللهم اسئلك بمعاقد
العز من عرشك ومنتهى الرحمة من كتابك واسمك الاعظم وجدك الاعلى
وكلماتك التامات التى لا يجاوزهن بر ولا فاجر ان تصلى على محمد وعلى
آل محمد واقض حاجتى ديه بفضل خالق العباد نايل مقصود ومراد اوله
كتب فقهيه ده معاقد لفظى عقد دن اولمق وار قعود دن اولوب مقاعد
اولمق وار ديو فقها بيننده بو عبارته متعلق چوق بحث بسط اولنمشدر
مراجعت اولنه صلوة رؤية المصطفى عليه السلام بر كمسنه سلطان

اخلاص و صح

انبیایی واقعه‌سنده کورمك مراد ایلسه اون کون لقمهٔ حلال یمکه مداومت
ایدوب بین المغرب والعشا ایکی رکعت نماز قیلوب بر رکعتده سورهٔ فاتحه
وقل یا ایها الکافرون وبر رکعتده سورهٔ فاتحه و اذا جاء نصر الله
اوقیوب بعد الفراغ حضرتك روح پرفتوحنه بیك کره بو کیفیتده
صلوات ویره اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وعلی کل ملك ونبی دیسه
سلطان انبیایی واقعه‌سنده کورمك سعادتنه واصل اوله بفضل الله
تعالی **صلوة الاستخارة** استخاره طلب خیردر حضرت ابو سعید وابن
عباس رضی الله عنهما روایت ایدرلر که حضرت رسالت پناه استخاره
نمازنی قرآن عظیمدن بر سوره تعلیم ایدر کبی تعلیم بیوردرلردی حدیث شریفده
بو منوال اوزره وارد اولدیکه بر کمسنه‌نك دنیوی یا خود اخروی مهمی
واقع اولسه بر وقت مبارکده ایکی رکعت نماز قیلوب برنده سورهٔ فاتحه
وعنده مفاتح الغیب آیت کریمه‌سن آخرینه دك وبرنده فاتحه ایله
ذا النون اذ ذهب مغاضبا آیت کریمه‌سن وانت خیر الوارثین‌ه وارنجه
اوقیوب سلام ویردکدنصکره اللهم انی استخیرك بعلمك واستقدرك
بقدرتك واسئلك من فضلك العظیم فانك تقدر ولا اقدر وتعلم
ولا اعلم وانت علام الغیوب اللهم ان کنت تعلم ان هذا الامر خیر لی
فی دینی ومعیشتی وعاقبة امری وعاجل امری وآجله فاقدره لی ثم بارك لی
فیه ویسره لی اللهم ان کنت تعلم ان هذا الامر شر لی فی دینی ومعیشتی
وعاقبة امری فاصرفه عنی واصرفنی عنه وقدر لی الخیر حیث کان ثم
رضنی به دیوب حاجتن تسمیه ایده حق تعالی خیر قنده ایسه میسر ایده بعض
کمسنه مرادنی نفی واثبات طریقی اوزره ایکی کاغده یازوب دعادنصکره
آل اوزادوب کیفما اتفق برین آلوب انکله عمل ایدر اگرچه سنت سنیه‌ده
دکلدر وجهی اوزره وارد اولمشدر اما بویله دخی ایتسه‌لر باس یوقدر
صلوة ارضاء الخصوم ذمتنده حقوق الهیه اولان مثلا حج فرضی
وزکوة فرضی ترك ایدن لطف حقه اعتماد ایلسون الله تعالی اکرم الاکرمین
کوجی حقوق عباددر خصوصا کفار حقی هیچ قابل علاج دکلدر یوم فزع
اکبرده آلورینه فرصت کیرمدکده ندامت ایله قالورلر بوقدر وارددرکه حضرت
رسالت پناهدن مرویدر بر کمسنه جمعه کوننده یا ایام رمضان مبارکده یا
ایام عیدده بر سلام ایله درت رکعت نماز قیلوب بر رکعتده بر فاتحه واون

ددُ

اخلاص

اخلاص وایکنجی رکعتده بر فاتحه واون اخلاص واوچ قل یا ایها الکافرون
و بر رکعتده بر فاتحه اون اخلاص واوچ الهیکم التکاثر دردنجی
رکعتده بر فاتحه ویکرمی بش اخلاص واوچ آیة الکرسی اوقیوب بعده دعایه
شروع ایدوب اللهم بلغ ثواب هذه الصلوة الی دیوان خصمائی دیسه
حق تعالی یوم قیامتده علی جنابنه مخصوص طریقیله خصومن ارضا ایده
صلوة قضاء الدین حضرت رسالت پناهدن مرویدر بر کمسنه ایکی رکعت
نماز قیلوب بعد السلام اول قالدروب اللهم مالك الملك تؤتی الملك
من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدك الخیر
انك علی کل شیء قدیر رحمن الدنیا والآخرة ورحیمهما تعطی منهما ما تشاء
وتمنع منهما من تشاء اقض عنی الدین واغننی عن القلة دیسه مظهر احسان
الهی اوله **باب ثامن اوراد دعا بیاننده در** عبد
مؤمن بر امره شروع ایتسه ربنا آتنا من لدنك رحمة وهیء لنا من امرنا رشدا
دیه معصیتدن ایکی کوده سه عسی ربنا ان یبدلنا خیرا منها انا الی ربنا راغبون
دیه قول وجاریه آلسه الی ناصیه‌سی اوزرینه قویوب اللهم انی اسئلك خیره
وخیر ما جبل علیه واعوذ بك من شره وشر ما جبل علیه دیه صباح قالقدقده
الحمد لله الذی احیانا بعد ما اماتنا والیه النشور دیه منزلندن طشره چقدقده
بسم الله توکلت علی الله فوضت امری الی الله لا حول ولا قوة الا بالله دیه
آت و یا غیریه بندکده بسم الله والحمد لله سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا له مقرنین
دیه شدید یل اسدکده اللهم اجعلنا ریاحا ولا تجعلها ریحا دیه بر کمسنه
مدیون اولسه حضرت رسالت پناهك معاذه تعلیم بیوردوغی دعایه مداومت
ایده روایت اولنور که حضرت معاذك بر یهودیه دینی اولوب طلبنده تقاضی
ایتمکله بر جمعه کونی نمازه چیقه‌میوب اختفا ایلدی حضرت صلوة جمعه‌ده
عادت کریمه‌لری اوزره تفقد اصحابله تقید بیوروب معاذی کورمیجك سببن
سؤال بیوردیلر اصحاب کرام کلمدی دیو جواب ویردیلر ابرتسی کون بو قرمسنت
یهود سمتی معهود اوزره مختفی اولمغله حضرت معاذ ظهور ایدوب مسجده
کلدی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جمعه‌دن تخلف ایدوب
حاضر اولمدقلرینك سببن سؤال ایدیجك یا رسول الله فلان یهودیه
دینم وار ایدی ملك موجود دکلدی اولمغله یهودی دخی تقاضیده کلی ابرام ایتمکله
خوفندن اختفا ایتدم دیدیلر حضرت بیوردیلر سکا بر دعا تعلیم ایدهیم

وانا الی ربنا لمنقلبون ٣ صح

مشغول اولجبل احد مقداری آلتون دینك اولو رایسه د خی حق تعالی
کمال کرمی ایله قضا ایدر حضرت معاذ ابدا امر شریفلریله مشغول اولدم
حضرت حق سز مدیکم یردن دینم قضا ایلدی دعا بودر اللهم فارج
الهم وکاشف الضر مجیب دعوة المضطرین رحمن الدنیا والاخرة
ورحیمهما ارحمنی فی قضاء دینی رحمة تغنینی بها عن رحمة من سواك
زلزله واقع اولسه اللهم لا تقتلنا بغضبك ولا تهلكنا بعذابك دیه
صوت رعد ایشتسه سبحان من یسبح الرعد بحمده والملائكة من خیفته
یلان وعقربدن خوفی اولسه اعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق
وذرأ وبرأ دیه ماه نو کورسه اهله علینا بالامن والایمان والسلامة
والاسلام ربی وربك الله دیه برمبتلی کورسه الحمد لله الذی عافانی
مما ابتلی به غیری وفضلنی علی کثیر ممن خلق تفضیلا دیه لباس جدید
کیدکده الحمد لله الذی کسانی هذا واستر عورتی وامن روعتی دیه اکر
مالی یا حیوانی ضایع اولسه قرق کره یا رب یا راد الضالة یا هادی
من الضلالة رد علی ضالتی ولا تتعبنی فی طلبها فانها من رزقك
وعطائك دیسه الله تعالی ینه میسر ایدر اکر نفسنه یا اولادنه یا مالنه
وآلتنه وبالجمله بر سوردوکی شیئه بد نظردن خوف ایتسه بو دعایی اوقیوب اول شیئه
اوفوره یا کاغده یازوب آنك بوینه بغلیه اللهم ذا السلطان العظیم
والمن القدیم والوجه الكریم ذی الكلمات التامات والدعوات
المستجابات عاف فلانا من شر عین الجن والانس برحمتك یا ارحم الراحمین
بو دعای کریمی حضرت جبریل سلطان انبیایه تعلیم بیوردوب حضرت حسن
وحسیندن رضی الله عنهما دفع عین ایچون اوقیدردی سفره مراد ایتسه بو دعای
اوقیه اللهم بك سافرت وعلیك توكلت وبك اعتصمت والیك
توجهت اللهم انت ثقتی ورجائی زودنی التقوی واغفر لی ذنبی
اکر غفلت ایله لهو ولعب وغیبت مجلسنه حاضر اولوب دفعه مجالسی ایتمه
قالقدوغی زمانده سبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لا اله الا انت
استغفرك واتوب الیك عملت سوءا وظلمت نفسی فاغفر لی فانه لا یغفر
الذنوب الا انت دیه چاردسویه کیرسه خلقك امور دنیویه یه اشتغال
وجناب حقدن غفلت واهمالترین کوردکده لا اله الا الله وحده لا شریك
له له الملك وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی

اللهم ع

كل شئ

كل شئ قدیر دیه خبر نبویده واقع اولمشدر که بر کمسنه که بو تهلیلی دیه
بیك بیك حسنات یازیلور بیك بیك سیئاتی عفو اولنور بیك بیك
درجه سی رفع اولنور اهلی وجادیه سیله جماع مراد ایتدکده اللهم
جنبنی الشیطان وجنب الشیطان ما رزقتنا واحفظنی من كیده
ومكره دیه یاتدوغی زمانده بسم الله باسمك ربی وضعت جنبی
وباسمك ارفعه هذه نفسی لك مطیعة دیه باب
تاسع اولیا وصالحین اورادی بیانندهدر معلوم اولسون که رجال آخرت
بونی بیلدیلر که دنیا سفر اوستیدر اول سفرك یا جنتدر یا نار یا
طاعت بر سرمایه درکه ربحی آخرتدر بیلمکله تشمیر ساق جد وجهد و
استطاعت ایدوب آخرته همت صادقه ایله توجه ایلدیلر و بر ساعتی
ضایع ایتمیوب هر دقیقه یه حرصکربا زدکا نلرك مالكرینه حرصندن
زیاده اولدی بویله حرکت ایتمکله لاجرم فوز عظیم ایله فایز وانواع
سعاداتی حایز اولدیلر بونلردن تخلف ایدن خسران مبینله خاسر اولدیلر
خبرده کلمشدر بر کمسنه که بو دعایه مداومت ایلیه اولاد اسماعیلدن
درت کمسنه آزاد ایتمك ثوابنه وانبیای عظامدن بیتمش آدم ثوابنه نایل
اوله حق تعالی اول قولنه اون درلو احسان ایده اولا جمیع کناهن محو و
درجاتن رفیع ایده ایکنجی رزقنه وسعت وبرکت ویروب ایمانن حفظ
ایده اوچنجی ناردن ازاد ایده دوردنجی جنتده آنك ایچون بر قصر عالی
بنا ایده بشنجی توبه سن قبول ایده التنجی سلاطین ومخلوقات شرندن
وجمیع آفاتدن حفظ وعصمت ایده یدنجی بر امر قضادن حفظ ایده
سکزنجی دعاسن مستجاب ایده طقوزنجی اسمین دیوان سعداده یازه
اونجی حق تعالی اول قولدن راضی اوله بو اون کلمهٔ شریفه دربیان اولنور
ان شاء الله تعالی کلمهٔ اولی لا اله الا الله وحده لا شریك له له
الملك وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی كل
شئ قدیر ثانیه لا اله الا الله الملك الحق المبین ثالثه سبحان
الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله
العلی العظیم رابعه سبحان الله العظیم وبحمده خامسه سبوح قدوس
رب الملائكة والروح سادسه استغفر الله العظیم الذی لا اله الا
هو الحی القیوم واتوب الیه واسئله التوبة سابعه یا حی یا قیوم

برحمتك استغيث لا تكلني الى نفسي طرفة عين ولا الى احد من
خلقك واصلح لي شاني كله ثامنه اللهم لا مانع لما اعطيت
ولا معطي لما منعت ولا ينفع ذا الجد منك الجد تاسعه اللهم
صل على محمد وعلى آل محمد وعلى آل محمد عاشر بسم الله الذي لا يضر مع اسمه
شيء في الارض ولا في السماء وهو السميع العليم باب

عاشر ورد سفر بياننده در برکمسنه سفر مراد اتسه سنتدر بودر که
منزلندن چقمازدن اول درت رکعت نماز قیله فاتحهٔ کریمه یه استدوکی
سورهٔ کریمه یی ضم ایلیه بعده اللهم اني استودعك واستخلفك اهلي
واولادي ومنزلي واموالي اللهم انت الخليفة والحافظ في الاهل
والولد دیه خبرده کلمشدر که حضرت رسالت پناه بیوردیلر عبد مسافرك
بو وجهله قلدوغی درت رکعت نمازدن اکرم عند الله حافظ وخلیفه
یوقدر آتنه بندوکی زمانده سبحان الذي سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين
دیه عزم سفر جزم ایتدکده دعاء مذکوری اوقودقدنصکره اللهم بك
سافرت دیه اکر اهل تجارتدن اولوب بضاعه ومالی وار ایسه بو دعایی
بر کاغده یازوب وسط متاعه قویه اللهم انت الحافظ في السفر والناصر
على العدو واستحفظك ديني ودنياي وعرضي واموالي بما استحفظك
به كتابك المنزل على رسولك المرسل انت قلت وقولك الحق انا نحن
نزلنا الذكر وانا له لحافظون بحق یولده طاغ وطاشه اینش وبوقشه
اوغراسه ذکر الله ایده وهر کون اقل مرتبه بر اتمك تصدقنه همت ایلیه
تاکه نفس ومالنه حارس وحافظ اوله ومراحل مخوفه یی کیجه ایله کچه
زیرا مسافه کیجه ایله اراضی طی اولندوغنه شبهه یوقدر واول لیلده
رحلت ایتمیوب وسط لیلده ایده مسافره یدی شیء کندوده آینه وماموق
مستحبدر دیمشلر بری طاس ومقراض وطرق وایکنه وقلیچ وبچاق وبعض
ادویه ویوکی یاوی قلادن آدم قادر اولدقچه صاغ جانبنه کیده

باب حادی عشر سید کائناته صلوات بیاننده در قال الله
تعالى ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا عليه
وسلموا تسليما معلوم اولسونکه حضرته صلوات افضل طاعات واعلای
قربات ایدر حضرته صلوة مقارن اولمادقچه دعا بین السماء والارض محجوب
قالور الله تعالى دن صلوات رحمتدر وملائکه دن استغفاردر مؤمنیندن ده

دعادر

دعادر برکمسنه حضرته جمیع اوقاتمی ذات مکارم سماتکه صلاته صرف
مراد ایدرم دیدی جواب بیوردیلر که اویله ایدرسك جمله مهمات دنیاویه
واخرویه که الله تعالی کفایت ایدر وبر حدیث شریفده بیوردیلر که حج فرضنی
ادا ایلمك یکرمی غزایه معادلدر بعد اسقاط الفرض غزا ایلمك یکرمی
حجه معادل اولور وبکا صلوات ویرمك بونلرك مجموعنه معادل اولور
وبر حدیث شریفده بیوردیلر که سزك بکا اجتکز یوم قیامتده اقربکز
بکا چوق صلوات ویرندر سزدن بریکز جمعه کیجه سنده وکوننده بکا
یوز صلوات ویرسه حق سبحانه وتعالی یوز حاجتنی قضا ایدر یتمش حوایج
اخرویه اوتوز حوایج دنیاویه دن وحق تعالی بر ملك توکیل ایدر که قبرمه
اول صلواتی ایصال وادخال ایده سزه طبق ایچنده هدیه کلدوکی کبی
حتی اول کمسنه نك کندو اسمی وباباسی اسمی ایله یاد ایدر وبر حدیث شریفده
بیوردیلر تحت عرشده حق تعالی حضرتلرینك بوماثل نام بر ملکی واردر
جمیع خلایقك عددنجه باشلری واردر وهر باشی سموات وارضیندن
اکبردر قناتلری الوان غریبه ایله ملون جواهر ویواقیت وذهب وفضه
ایله مزیندر حق تعالی اول ملکی قطعا دنیایه مطلع ایتمامکله مخلوقه نظری
تعلق ایتمامشدر تاکی قیامت کونی کلوب جهنم اوزرینه صراط وضع اولنسه
خدمتی وسبب خلقتی بودر که سلطان انبیایه صلوات ویروب دنیاده صلی
الله على محمد دین مؤمنین ایچون قنادنی صراط اوزرنده بسط وبر
حدیث شریفده بیوردیلر مؤمن بو قدر که بکا صلوات ویره الا حق
تعالی انك اوزرینه عافیتدن بر قپو فتح ایدر روایت اولنور که برکمسنه
اوغلی ایله سفره وارمش ایدی بر کون باشی اوغلنك دیزی اوزرینه قویوب
یاتور ایکن بامر الله فوت اولدی بعد الموت اوغلی کوردی که باباسنك
باشی خنزیر باشی اولدی مبهوت ومتحیر اولوب فضاحت دینیه خوفندن
صلوات ودعا وفریاد وبکایه باشلدی بو اثناده خواب عارض اولوب
واقعه سنده کوردی بر کمسنه کلوب اوغلانه دیر که الم چکمه باباکه صورت
قدیمه سن احسان ایتدك اوغلان سؤال ایلدیکه اول غضبه بعده لطفه
باعث ندر جواب ویردیکه باباك ربوا خور ایدی جزاسی اول شکل ایدی
لکن حضرت مذکوره اولدقچه صلوات ویرمك عادتی ایمش اول شافع
مشفعك شفاعتی ایله مظهر عفو اولدی باب ثانی

که بیك بیك باشی وار وهر باشنده بیك بیك یوزی
وار وهر یوزنده

عشر ملك مكرم خراتك ودنی استغراب ایندوکیده حضرت
انس رضی الله تعالی عنه سلطان انبیادن روایت ایدوب بیورلرکه
مخلوقات الهیه دن بر ملك وار در بیك بیك اغزی وار وهر اغزنده
بیك بیك لسانی وار در هر لسانله بیك بیك لغت اوزره حق سبحانه
وتعالی حضرتلرینی تسبیح وتهلیل ایدر بر کون اول ملك عملنه اغترار
یوزندن ایدر الها بندن زیاده عبادت ایدر بر قولك وارمیدر
جواب بیورلدیکه بنی آدمدن بر اکینجی وار در ملك اجازت طلب
ایندی که زیارت ایده اذن الهی صدور ندنصکره وارد وکوردی بر
اکینجی چفت سور ملك ایدر بو کیجه مسافر قبول ایدرمیسن نوله دیو
حارث تمام خدمت ایتدکدنصکره بیله کیدوب اول کیجه خانه سنده
مسافر اولوب کوردیکه احضار طعام ایلدی وتناول ایله دیو تکلیف ایلدی
ملك امتناع ایدیجك رفع ایدوب بعده اویودی صباح قالقوب آبدست
آلوب خفت اوزره نمازی ادا ایلدی بعده بر مقدار جلسهٔ خفیفه
ایلدی ملك اوچ کون مهمان اولوب فرایضدن غیری بعده صلوة صبح جلسهٔ
خفیفه دن زاید بر حالت مشاهده ایتمیجك تعجب ایدوب ایدر ای
عباد الله مخفی بر عملك دخی وارمیدر حارث ایدر بو جلسه دن غیری
عملم یوقدر یا بو جلسه ده نه دیرسین دیوجك ورد دینی اوقیوب ملك
استماع وتعجب ایدوب بو تسبیح ایله نایل فضل الهی اولمشسن دیدی
الحمد لله اضعاف ما حمده جمیع خلقه کما یحب ربنا ویرضی وکما ینبغی
لکرم وجه ربنا عز جلاله وسبحان الله اضعاف ما سبحه جمیع خلقه
کما یحب ربنا ویرضی وکما ینبغی لکرم وجه ربنا جل جلاله والله اکبر
اضعاف ما کبره جمیع خلقه کما یحب ربنا ویرضی وکما ینبغی لکرم وجه
ربنا جل جلاله ملائکه وصفنده بو مقوله اخبارکه نقل اولنور عبد
ضعیفه لازم اولان تصدیقدر معنانی تحقیق درکه سموات وارضینی بر
طرز بدیع اوزره خلق ایدن واحد احدك قدرت کامله سندن مستبعد
دیو خواطر فاسده دن حذر اولنه والله علی کل شیء قدیر باب
ثالث عشر اوراد شریفه بیاننده درکه عند الله امانت
ودیعت اوله غالبا قطان ایدر ابی بکر اعمشك جوارنده ایدم کیجه ایله
اشتدم برغیجه کره شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم

قائما

حضرت الله عظیم الشانه جمیع مخلوقاتی
ایلدیکی حمدك اضعافنی ورضاسی اولدیغی [illegible]
کندو سنك ذاتی [illegible]
[illegible]
حمد ایلدیکی [illegible] عظیم الشانه جمیع مخلوقاتی
[illegible]
والله اکبر [illegible]

قائما بالقسط لا اله الا هو العزیز الحکیم دیوب بعده بن دخی
الله تعالی حضرتلری وملائکهٔ کرام واولوا العلم شهادتی اوزره
شهادت ایدوب عند الله وقت حاجتمده دکین امانت وضع ایدرم
دیدی تعجب ایلیوب صباح اولدقده واروب بکا بو دعای شریفك تفصیل
تحریر وتعلیم ایله دیو رجا ایلدم جواب ویردیکه بر سنه خدمت
ایتمینجه تعلیم اتمم امری اوزره بر سنه خدمتنی ایدوب بعده وارد
رجا ایتدیکمده دیدیکه بو نده میسن بلی دیدم ایتدی قدر عالی حق
علم ایله بیلدك بکا فلاندن فلان خبر ویردیکه ابن مسعود حضرتلری
سلطان انبیادن روایت ایدر بیوردیلرکه بر کمسنه که بعد صلوة العشا
تطوعا ایکی رکعت نماز قیلوب بعده بو آیت کریمه یی اوقوسه حق سبحانه
وتعالی یوم قیامتده ملائکه یه خطاب ایدوب بو قولك بنم یانمده
عهدی وار در عهده وفایه بن جمله خلقدن اولییم جنته ادخال
ایدك دییه رب العزت نه کوزل امین در باب رابع
عشر استعاذه بیاننده در حضرت رسالت پناه دائما سکز نسنه دن
استعاذه ایدردی بری وهم وحزن عجز وکسل وجبن وبخل وغلبهٔ دین
وغلبهٔ عدو وکاه بیوردلردی اعوذ بالله من الهدم والغرق والحرق
وان اموت لدیغا واعوذ من المأثم والمغرم لدغ زهرلو جانوردن
صوقمقدر بر حدیث شریفده بیوردلر حق تعالی بغض ایدر اول قوله که
عباد الهی محل غرامته اوغراده یا سویلسه کذب ایده وعد اتسه خلافنی ایده

كتاب التاسع

مناظرات بیاننده در بو دخی طقوز بابی مشتملدر باب اول
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك قوللری ایله اولان مناظره سی بیاننده در
روایت اولنورکه حق جل وعلا قیامتده عاصی قوللرینه خطاب ایدوب
بیوره که بن سیزه اکرام ایدوب عزت ویروب تزویج وسزه لطیف آتلری
ودوه لری تسخیر ایتمدم می قول دیرکه بلی یا رب بعده بیوردکه یا بو کونه
کلوب بکا ملاقات ایدجککی اکلمزمی ایدك خیر یا رب دیه بیوردلرکه
سن بنی نیجه اونتدك بن دخی سنی اونودیم حضرت بیوردکه حق تعالی
بر قولنی یوم قیامتده کندویه اول مرتبه یقین ایدرکه مستور پرده

هیبت اولور بعده بیوردلر که قولم فلان کناهی بیلورمیسن فلانی
بیلورمیسن بیلورم یا رب اول قدر عدّ ایدوب قوله اقرار ایتدردکده
عبد عاصی هلاکی مقرر بیلوب بعده بیوردلر که دنیاده ستر ایلدم
بونده دخی عفو ایلدم پس کتابن صاغ النه ویروب جنته امر بیوردلر
حق تعالی قرآن عظیمده حضرته بیوردلر یا محمد قوللریمه دی قول حسنی
سویلسونلر که کلمهٔ شهادتدر و نماز قلسونلر و زکوة ویرسونلر
بو امت محمده لطفدر اما حضرت موسی یه بیورمشلر ایدی که یا موسی
بن عمران قوللریمه دی نه ایشلرلر ایسه ایلسونلر بوکونک یا دینی وار
قیامتده دیه که سیز دنیاده کندو نسبلریکز رفیع ایدوب بکا انتسابی
حقیر کوردیکز بنده بوکون سیزک نسبلریکز تحقیر و بکا منتسبلری
تعظیم ایده یم متقی قوللرم کلسونلر مظهر احسان اولسونلر بر کره حضرت
موسی یه بیوردیلر یا موسی قوللریمک جفاسندن سکا شکایت ایده یم
قرض استرم ویرمزلر جانبمه دعوت ایده رم اجابت ایتمزلر احسان
ایده رم شکر ایتمزلر حق تعالی بیوردی ای بنی آدم سنی بن سنک فائده
کورمک ایچون خلق ایتمدم سن بنک فائده کورمک ایچون خلق ایتدم نیچون
ماسوایی ترک و رضامی اختیار ایتمزسن ای آدم اوغلانی اکر سنک
احوالکه بنم علمم محیط اولدوغی کبی عبادتک اولیدی سنی رجم ایدرلردی
اما بنه بن عفو و مغفرت ایده رم مادامکه شرک ایتمیه سن باب
ثانی رسول اکرمک نصاری ایله مناظره سی بیاننده در
جانب یمندن نجران طائفه سی الجیسی که حضرته کلدیلر بحث طریقیله دیدیلر
حاشا حضرت عیسی حق جل و علا حضرتلرینک اوغلی اولمایجق باباسی کیمدر
بیوردیلر که بیلمزمیسز که حق تعالی نک ذات شریفنده ولد تصور اولنمز خالقی
اولمغله سنده مشتبه اولوب اوله فهم ایتدیکز ظاهر حق تعالی لا یموتدر
عیسی یه خود فنا عارض اولور و حق تعالی هر شیئه وندنینه حاکم و حافظدر
و رازقدر اکل و شرب و موتدن منزهدر عیسی بونلردن برینه قادر میدر
و حق تعالی عیسایی رحم مادرده استدعکی کبی تصویر ایتدی و عیسایه
والده سی سائر والده لر کبی حامله اولوب طوغوروب اوغلانجقلر بسلنمک
طریقنده تربیه ایدوب بعد البلوغ طعام و شراب و بعده آنک دفعنه محتاج
دکلیدی یا بو صفات صاحبی نیجه رب اولور اول طائفه مغلوب و ساکت

اولور

اولوب جوابلری منقطع اولدی باب ثالث روح و جسد
مناظره سی بیاننده در ابن عباس حضرتلری ایدر خصومت قیامته دکین
زائل اولمز تا اول زمانه دکین که روح ایله جسد حضور حقده خصومت
ایدوب جسد دیر که یا رب بنی خلق ایتدک طوتار الم یورر ایاغم کورر
کوزم یوق ایدی که بو افعال بندن صدور ایده اول زمانه دکین که روح
کلدی شهاب کبی بکا داخل اولدی انک دخولندن لسانمده نطق قولاغمده
سمع کوزمده بصر یدمده قدرت بطش پیدا اولدی الهنا عذابکی اکا ایله بنی
ناردن تخلیص ایله روح دخی دیه که یا رب بنی هوا امثال لطافت اوزره
خلق ایتدک نه الم وار نه ایاغم نه کوزم وار نه قولاغم بدن حرکت و سکوت
ایتمیجک بندن نه صادر اولور بنم جرمم نه در یا رب عذابکی اکا ایله بنی
قورتار دیو بیلورلر بوندنصکره حق تعالی بونلره ضرب مثل بیوروب
دیر که بر اعمی و بر مقعد اوزم آرزو ایدرلر اما اعمی کورمز مقعد یتشمز
کیدرک بر بوستانه یتشوب مقعد اوزمی کوروب اعمایه اعلام ایتدکده و تورد
مشاوره و بر حیله ملاحظه ایدرکن رأیلری بو اولور که بو امر یالکز برینک
مباشرتیله اولماز ایکیمزک اتفاقنه محتاجدر دیوب مقعد اعمایه بنی آرقه که
کوتوروب قالدر دیوارده یاپشوب اوزومی دیوشورهیم دیدکده رأی معقول
کوروب اتفاق ایدوب واصل مراد و تحصیل ما فی الفؤاد ایدرلر بعده اقتضای
غرامت ایله ایتدکلری فعله ندامت کلوب مقعد اعمایه سن اولماسک بو درد
اولمزدی و اعمی مقعده سن اولماسک بنم المدن بو مصلحت کلمزدی دیر
کذلک روح و جسد اولماسه خشب مسنددر و قالب اولماسه روح
و جسد متصرف دکلدر هر بری بر وجهله عامل و مستقل فاعلدر
خطاب و ثواب و عقابه ایکیسی معاً مستحقدر والله اعلم باب
رابع ابلیس علیه اللعنه نک حضرت سرور انبیا ایله مناظره سی بیاننده در
خبرده وارد اولمشدر ابلیس سلطان انبیایه کلدی حضرت علیه السلام
سعادت ایله نظر بیوروب کوردیلر بر کوزی کوردکو سنچ توجه یادکار ایچون
یوزنده طقوز قیل وار کوزی طولانه رتلش هیچ انسانه بکزمز آکنجی آزو
دیشی اغزندن طشره چقمش حضرت علیه السلام بیوردیلر خلق ایچنده
غایت مبغوضک کیمدر جواب ویردی که سن سن یا محمد بعده کیم شاب متقی
دی بعده کیم عالم متورع بعده کیم سلطان عادل دائما آبدست ایله یورید

مردکامل ددی بیوردیلر حضرت ابی بکر حقنده نه دیرسن زمان جاهلیتده
بیله بر کذب ایله بکا مطیع اولمامشدر فکیف اسلامده دیدکده امتمدن مختار و
مقبولدر کیمدر دیدی دیدکده مانع الزکوة خلیلك و دوستك کیمدر دیدکه
اکل ربوادر مصاحب و جلیسك کیمدر دیدی تارك الصلوة سنکله کیم بیله
یاتور دیدکه سرخوش و سارق دامادك کیمدر دیدکه زانی رسولك کیمدر
دیدکه ساحر و منجم و کاهن غایت محبوبك کیمدر دیدیکه طلاقه یمین ایدن
آدم ظهرکی کسر ایدن کیمدر دیدکه غزا ایچون بسلنن آت صداسی طوزکبی
جسمك نه ایله ارر دیدی که توبهٔ عاصی ایله نه ایله یوزك سیاه اولوب
رسوای اولورسن دیدکه صدقهٔ سر ایله کوزك نه ایله کور اولور دیدکه
تهجد ایله سنك اعتقادکه شقی کیمدر دیدکه اسخیا هیچ اسخیادن غیری
بیوك دشمنم یوقدر تعلم ایدی یا محمد قدرته بنم برادرلریم درعوام و جهله
بنی تغبیه قومزلر مرادم اوزره حرکت ایدرلر علما و فقها کاه بکا غالب کاه
بن غلبه ایدرم حضرت نوحه نصیحت ایتدم حق تعالی نوحه بیوردی بونك
نصیحتی ایله عامل اول نصیحتم بو ایدیکه عجله دن حسددن ایله زیرا قابیل قتل هابیلده
عجله ایتمکله کاری ندامت اولدی عجبه دن صاقن عجبه اول مبتلا اولان بنم
حسددن صقین اول حسد ایدن بنم کذبدن صقین اول اسم الله کذب ایله
یمین ایدن بنم یا محمد اول الله حقیچون که سنی حق رسول ایدوب ارسال
ایتدی امتکك ثلثانی اوغلانجقلر تکرلك اوینادیکی وینادم حضرت
علیه السلام بیوردی سنك اسباب حیلك ندر جواب ویردی نسا طائفه سیدر
النسا حبائل الشیطان و منزلك قنده در بیوردیلر دیدکه حماملر و چارسو
بیوردیلر که قرانك ندر دیدی شعر و هجویات نغماتك ندر دیدکه جنك و عود و
طنبور امتك کیمدر بیوردیلر دیدکه شیاطین حضرت بیوردیکه یا ابا مره
توبه ایتمکه مجال یوقمیدر سکا جنته ضامن اولایم جواب ویردیکه حق تعالی
مرادنسه توبه ایدر ایدم لکن قضای الهی توبه یه غالب اولدی دیدی بو مرتبه کینه
ابلیسدر **باب خامس** اهل قبور ایله اهل قصور مناظره سی
بیاننده در معلوم اولسونکه بونلر لسان حال ایله مناظره ایدرلر لسان حال
لسان مقالدن افصح و اعدلدر اهل قبور دیرلرکه ای اهل قصور اهل قبوری
اونتدیکز ایتام و صغار و مساکینه مرحمت ایلك الله سیزه رحمت ایتسون
بیزی طپراق یدی بدنلریمزدن چشمه لر آقوب آل رخلریمزدن رنك زعفرانه

ابوبکر و عمره بغض ایدنلردر خزینه دارك کیمدر دیدکه
صح

مبدل

مبدل اولوب و قدلریمز زیر خاکده فنایه محل اولدی مقدما اهل قصور ایدك
حالا اهل قبور اولدق اهل عزت و نعمت ایکن اهل وحشت و محنت اولدق
کوزلریمزدن یاشلر روان اولوب بکا قلریمز اوزره بولکلر ایتدی اوصال
بدن منقطعه امال باطله ضحك بکایه مبدل صحت مرضه محول بقا
فنایه شهوات حسرات اولوب نتیجه اعمال کوز یاشی ایلمزده بکا و حزندن
غیری نسنه قالمدی اعمار دوکنوب اوزار قالدی هیهات هیهات شمدی
وقتمز وقت خلاص دکل غایت تحسریمز بر چیوق جزئیه درکه بر وقته
یتشوب ایکی رکعت نماز قیلاوز امانه فائده بز اکا قادر دکلز سیز
قادرسز فرصتی غنیمت بیلك بیز محروم ایز مرادات ایله ما بینمزده حائل
وار بزی خیر ایله یاد صدقه و احسان ایله دلشاد ایلك بیز مساکین
و فقرا اولدق سیز اهل غنا و عزت سز ایها الاصحاب لغبات من التراب
یا تسوق طپراق اوزرنده قالقساق طپراق ایچنده یز صباغمز طپراق صولمز
طپراق و آه وحشتا من التراب تحت تراب ده بو وحشت نیجه بر دردمند
اهل مقابر زیر خاکده اولان آدمك کیفیتی قتی ظاهر **بیت**
یا حسرة ما اکاد احملها آخرها مزعج و اولها
یعنی بر حسرته مبتلایم که تحمله قدرتمز یوقدر اولی و آخری سبب الم و
اضطراب ایلر و کوندن دیکمز مالدن منتفع کبر و آلیقودیغمزدن متضرر
اولدق هلاك اولسون جاه و مال و اول دنیا که سبب سوء حال اولدی **بیت**

انوح علی نفسی و ابکی خطیئة	تعود خطایا اثقلت منی الظهر
فیا لذة کانت قلیلا بقاؤها	و یا حسرة دامت و لم یبق عذرا

یعنی نفسمه توجه ایدوب اول ایتدیکم خطایایه بکا ایدرم که نتیجه خطایا
دخی مؤدی اولمشدر که ظهرمی اثقال و قدمی دوتا ایتمشدر حیف اول لذته
بقاسی غایت قلیل اولوب حسرة دائمه یه مبتلی ایتدیکه هیچ عذره مجال قومدی
انی اری هذه الدنیا و زخرفها خضاب غانیة او حلم وسنان
یعنی بو دنیا و زخارفنی یا عورت المندن اولان رنك حنایه یا
اویویان آدمك واقعه سنه تشبیه ایدرم **بیت**
باشك ایچون رنك ایدوب یا غصه لمه عاشق رنك حنای ملاحتی نکار الدن کیدر
بیت و ان امرء الدنیا اکبر همه لمستمسك منها بحبل غرور
یعنی اول کسنه که دنیاسی اکبر همی اوله اول آدم دنیادن حبل غروره تمسك ایتمشدر **بیت**

اولدی

که

ومن تصحب الدنيا على جور حكمها • فايامه محفوفة بالمصائب
يعنى اول آدم دنيا حكمنده جور ايتمك مقرر ايكن ينه آنكله
صحبت ايده آنك ايامى مصائب ايله محفوفه در **بيت**
انى لاعلم واللبيب خبير • ان الحياة وان حرصت غرور
يعنى بن بيلورم عاقل بهر حال خبردار اولور دنيايه نقدر حريص اولورسك
غرور در اى برادرلر بزى دعا و صدقه دن فراموش ايتميك بر زمانده
بز دخى سزك كبى احيا ايدك حالا تحت صدقه كزده اسادى اولدق عجبا
عودتلريمز و ابا و ابنا و معارف و اصدقامز نيجه در احباب و اخوان
اصدقا و والدا تمز قنده در امواليمز احوالى نيجه اولدى **بيت**
ابكى فراقكم عينى فارقتها • ان التفرق بالاحباب بكاء
يعنى سزك فراقكز كوزمى اغلدوب و بخوشن اوجوددر بهر حال اغلادنجو
اشد العذاب فراق الاحباب اطفالمزه رحمت ايدك ايام ماضيه
بعيد اولدى بر دخى عود ايتمز زخارف دنيا و سلامت وقته مغرور
اولان نيجون تغير زمان و موت اخواندن عبرت الميا سن والله بو وضع ظلم و عدا
بيت موج اوركلدن بو بحرى ساحل • كورمدن آدمى كبى غافل
اى اصحاب قصور بزه اغلك بنى كيم اوستمه كلمز اولمجك بر آوج
طپراق اتار باد صبادن غيرى مالك نار دن رجا ايدرز حق تعالى دن رحمت
قبض اتسون مفيد دكل اولاده مشتاق اولدق تحت ارضده طول مكث و
حبسدن سامت و كسل كلدى سيزده اولانز علل در بو اهمال نه زمانه دكين
اهل قصور اعمال منقطع اولوب حسرتلر قالدى اموالمز فانيه اولدى
خاتونلريمز آخره واردى خانه لريمز خراب اولدى اى اهل قصور اعتبار
واى اصحاب دور اعتذار ايدك هر كون جانب حقدن خطاب كلور اى
محبوس قوللرم واى قبر و بيجى ساكنلرى نه حالده سز قيامت قريب اولدى
بوشد ايده الله تعالى حضرتلرندن غيرى كاشف يوقدر حضرت امام
على كرم الله وجهه بر كون مقابره كيروب سلام ويروب ديديكم اولريكزى
و خاتونلرنى آخر تصرف ايتدى مالكز قسمت اولندى بزده كى خبرى سزه
بلدردك سزده كى خبرى بزه بلدرك هاتفدن رد سلام اولنوب جواب
كلدى كه ايتدوكمز اعمالدن فائده كوردك ايلرو كوندردوكمز بولدق
كيرو آلقودوغمزده خسارت ايتدك پس حضرت على دونوب اصحابنه ايتدى

تقوى كبى

تقوى كبى زاد و ذخيره كوردك خير زاد در واى غافلر الله تعالى
حضرتلرندن خوف ايلك **باب سادس** اغنيا و فقرا
بيننده جارى اولان مناظره بياننده در بحث دور دراز اولوب فقرا
ديديلر كه بز سزدن افضلز زيرا سرور انبيا اختيار فقر و فنا ايتمشلردر
اغنيا ديديلر كه بز افضلز زيرا اغنا الله تعالى نك اوصاف شريفه سندندر
والله الغنى وانتم الفقراء آيت كريمه دخى فقرا اينه اعاده كلام ايدوب
ديديلر كه بز افضلز زيرا حسابمز قليلدر ظاهر سيئاتى قليل اولانك
حسابى دخى قليل اولور عكسى دخى مقرر حسابى طويل اولانك عذابى كثير
اولور من نوقش فى الحساب عذب يعنى بر كمسنه كه حسابده مناقشه
اولنه اول آدم معذب بدر على قدر جرم الفيل تبنى قوايمه مصراع مشهوردر
يعنى فيلك اياقلرى جرمنه كوره بنا اولنور كيرو اغنيا ديديلر كه بز
افضلز زيرا بزم صدقات و زكوة و عطايامز اكثردر پس ثوابمز
دخى اكثر اولور فقرا ديدى بزدن بريمز اولدوكى زمانده نيجه مرادات
دنيويه يه متحسر كيدر اما سزك افراديكز جميع مقتضيات نفسدن
قضاء وطر ايلر بو ايكى قوم برابر اولورمى حق تعالى سزه اوقات طيبه كزى
حيوة دنياده اضاعت و استمتاع ايتديكز بيوردر اغنيا ديديلر كه
سزه شرايع و شعاير اسلام ميسر دكلدر حج و زكوتدن بى بهره سز
بزم زياده مالمز وار زكوة ويرور غزا و حج ايدرز هر حسنه اون
مثلى ايله مجازات اولنور ويل اول كمسنه يه كه احادى عشراتنه يعنى
سيئاتى حسناتنه غالب اوله فقرا ديديلر كه بو فقر آخرتده بزه واجب
اولميجق بز بونلرك اداسى ايله مطالب اولمازز اما سز هر ذره و
حبه دن مسؤل اولور سز حرفا حرفا محاسبه اولنور سز الفا الفا
حضرت رسالت پناه خود بيوردقلرى قدمى صراط اوزرندن زائل
اولمازتا دورت نسنه دن مسؤل اولمايجه برى عمرينى نيه صرف
ايتدوكى ايكنجى تازه لكنى نره ده افنا ايتدى اوچنجى مالنى قنده كسب
ايتدى دوردنجى نه جهته صرف ايتدى بو جهتدن بز افضلز
اغنيا ديديلر بز مال ايله اسير آزاد ايدوب و مساكينه تصدق ايتمكله قلوب
مؤمنينى مسرور ايدرز ظاهر بودر كه مال مؤمن برادرى مسرور
ايتمكدر فقرا ايدر اكر سز مال ايله اجر و ثواب و ادخال سرور كسب

ایتدیکز ایسه بز فقر ایله راحت وقناعت وقلت هم وغم تحصیل
ایتدك دنیادن فراغ قلب وبدن مستریح ایدر دنیایه میل هم
وحزنی زیاده ایدر اغنیا ایدر مال زمانك یراغی وانسانك ذخیره سیدر
عین ذهب قرة العین در طاعت ذی الجلال له عبد پریشان حال
مال ایله تقرب ایدر نفس اماره قوتنی احراز ایتمیجه مطمئنه اولماز
فقیر اگر صورتا محتاج ایسه معنیً غنیدر کبی در نه عیشی وار نه قراری فقرا ایدر
مال حرص وحسد وکبر وعجب غروره ونمیمه وفتنه وخصومته سببدر
اهل دنیایی کوردز متصل مقاتله ومشاجره دن خالی اولمزلر ظاهر
بو آفات عقارب وحیات مقوله سیدر فقرانك نه حرصی وار نه
حسدی نه کبری وار نه عجبی طرح تکلف ایله فرحناك اولمشلردر
اغنیا دیرلر که خطا ایتدیکز فساده قادر اولوب ترك ایدن قادر
اولمیوب عاجز اولان کبی میدر سز اصحاب عجزسز بز اصحاب قدرتز
دعوای فضیلت ندن بز واصل مال اولوب حسنات
وثواب اشترا ایتدك سزك حالکز **بیت**

مغنیجه‌لر بزمنه وارمه بجد — إنّ من العصمة ان لا تجد

مفهو میدر فقرا جواب ویردیلر که مایل دنیانك روحیدر دنیا خود
مبغوض الهیدر فقرا دنیادن استغنادر حق تعالی دنیادن استغنایی
سَوَدْ موجود حقیقی اللهدر ماسوای موجود مجازیدر اغنیا دیرلر که
کلامی فکر ایدوب سویلك خلق مال حکمت ذی الجلال اقتضاسیله‌در
عبادی ایچندن بر قوتنی مال ایله تخصیص جانب حقدن کرامتدر فقرا
ایدر فرعون اغنیای مصریندن ایدی ظاهر عند الله کافردر اکثر مظهر
انعام الهی اولان کافر مبتلای فقر واحتیاج اولان مؤمن اولوردی اغنیا
ایدر بو قیاس منتقضدر اساس کلام اولمغه صالح دکلدر حضرت
سلیمانه نه دیرسز انبیای مرسلیندن ایکن دنیایه نیجه مدت مالك
اولمشدر حضرت داودك اوتوز اوچ بیك جفتی کمش وآلتون کرسیلری
وار ایدی حضرت عثمان وحضرت عبد الرحمن بن عوفدن منقولدر اولادی
اوزره ظاهر اغنیادن ایدیلر فقرا جواب ویردیلر قیاسمز صحیحدر بونلری
نیچون ذکر ایدرسز مذکورلر مالك مالکی ایدیلر مملوکی دکل ایکیسنك
فرقی ظاهردر اغنیا دیدیلر ظاهر اهل جنت اغنیا وفرح وفخر ایلردر

طیب عیش

طیب عیش اهل الحال اوزره در اهل نار فقرا ومغموملردر بز افضل اولوردر
فقرا ایدر بو کلامی سویلك مال آلت معصیتدر فقیر اولان طاغی وباغی
وتابع هوای نفس اولماز حمول وسکون مقتضاسی اوزره خواه وناخواه
ربنه مطیع اولور اغنیا ایدر غلط ایتدیکز البته هر مؤمن اللهدن
خوف وخشیت اوزره در فقر وغنا ایله تفاوت ایتمز فقرا ایدر ظاهر بونی
تسلیم ایدرسز که هر کسك قلبی ربنه مربوطدر غنی موتی استثقال
ایدوب مفارقت دنیایی مکروه کورر فقیر مالدن خیر کورمیوب انجق
احسانی ربندن کورمکله خانه سندن غایب اولمش مسافر
کبی جناب حق جانبنه طالب ومتوجه اولور **بیت**

اویکنمسون بو بینه قدینی ایتمسون عرض — فرقی بو یکله سروك بین السماء والارض

فقرایه اغنیا چونکه بو حجتی ابراز ایتدیلر مغلوب اولمق مرتبه سنه واردقدن
صکره دیدیلر که غنا وصف الهیدر حدیث شریفده خود واردر بر کمسنه
اخلاق الهیه دن بری ایله تخلق ایتسه اکا جنت واجب اولور بز افضلز
دیوجك بو بونه کیروب فقرا دیدیلر که غنای الهییه نیجه قیاس قابلدر دول
غنا وصف ذاتیدر متغیر ومتبدل اولماز جناب حق واجب الوجوددر
غنی بالذاتدر غناسی مال ایله دکلدر سزك غناکز عرضیدر فی الحال
زایل اولور بو درجیلری ملائکه یه قیاس قیلندندر محصل قاضیٔ عقله
مرافعه اولندقلرنده نظر اعتبار ایله بو امری تهویل وکاه کلامی بر جانبه
تحویل ایدوب آخر کلام قرار داده سی بو اولدیکه ما بینکزده متحیر اولدم
اگر فقرا افضلدر دیر ایسم شرع ندا ایدر کم کاد الفقر ان یکون کفرا
حدیثین انکار می ایدرسز واگر غنا افضلدر دیر ایسم قرآن عظیمده خود
ایشتدم إنّما أموالکم وأولادکم فتنة بیورلمشدر آخر حضرت رسالت
پناهه عرض حال محتاج اولدیلر بوندن صکره خود فقرا حضرت رسوله
بو بابده خبر کوندردکلرنده جواب شریفلری باب مستقلده بیان
اولنمش ایدی پس سعید فقرا ده اولدی ثابت وظاهر واغنیادن شرف
باهرلری متعین ومتقرر اولدی والله اعلم

باب سابع

عافیت ونعمت مناظره سی بیاننده در عافیت دعوی ایدوب بن
نعمتدن افضلم دنیاده نظیرم یوقدر هر کس بکا محتاجدر بنم اخره احتیاجم
یوقدر بنم حقمده عقلا دیمشلردر که الله تعالی حضرتلرندن وار مراد

ایتسم عافیتدن غیری نسنه استمزدم وحدیث شریفنده الله تعالی
حضرتلرندن دنیا وآخرتده عافیت استك بیوردمشدر نعمت ایدر
عالمده هر کس که واصل صباح وصحت اوله بنی طلب ایدر وبنی خلق
محرابلرده ومنبرلرده ذکر ایدرلر یا رب خلقدن استغنا رجا ایدرز
دیرلر وعافیتی استدکلری زمانده نعمت ایله استرلر عافیت ایدر
بن بر یره وارسم ملك وریاست وارد واحوال خلق بنسز منتظم اولماز
نعمت ایدر بندخی وارسم فرح وسیادت وارد وبن اولمایجه سنك
وجودك یوقدر نعمت ایدر حق تعالی وَاللّٰهُ الغَنِیُّ وَاَنتُمُ الفُقَرٰاءُ بیورمشدر
هیچ حق تعالی یه صاحب عافیت دینلمامشدر بونی دیوجك عافیت مبهوت
اولدی بعده دیدیکه الله تعالی نك غناسی صفات ذاتیه ده قدیمه در
سن حادثسن اسماده مشارکت معانیده اشتراکی اقتضا ایتمزسن
تو کشی مالی ایله افتخار ایدن تاجره بکزرسن سنك ایله بو دعوانك نه
مناسبتی وار چونکه اسمایه تعلقه قناعت ایتدك بنم جناب حقله اشتراکم
بر دخی وار در جناب حق نیجه عیوبدن بری ایسه بندخی عیب وقصوردن
بعیدم نعمت ایدر بیك ییل بر آدم ایله صحبت اتسك بن اولمایجه عیشی مطیب
اولماز محصل اطناب کلام واطاله مقام ایدوب حیقدن سالم قاضی عقله
مراجعت ایتدیلر حکم ایدوب دیدی که ایکیکز برادرلرسن بری
بریکزدن مستغنی دکلسز **بیت** عافیت چون نعمته همراه اولور
صاحبی ملك وصفایه شاه اولور

باب ثامن سخا ایله بخلك مناظره سی بیاننده در

بخل دیدیکه بن افضلم زیرا سبب غنایم سن
سبب فقرسن بنم صاحبی مالنی حفظ ایله غنی سنك صاحبك نفاق ایله
فقیر اولور بن قوت قلبم سن حارث عرضسن بن قاید غنا وبشیر عز وعلا
وسایق جیش لهو ولعب وصفایم بندن مال وفرح حاصل اولور صاحبم
بیوت ردنیا وعرض حفظنه واصل اولور بن صاحبمی قرضدن اغنا ایدرم
ظاهر خلقدن استغنا غنیمت عظیمه درسن ذلت کبراسن دیوب نیجه کلمات
غریبه سویلدکده سخا ایدرنهی ردیلسن هر لسان ایله ملوم وهر انسان
قتنده مذموم دکلمیسن بن هر لساننده ممدوح وهر انسان قتنده محمودم بن
سبب محبت وذکر جمیلم ساتر العیوبم دوشرمسم دستکیرم علام العیوبدن
مشار الیه بالبنانم هرکسك مختاریم که دنیا وآخرتده نافعم سن مضره

محضه مبغوض ناسسن اولا بن صفات الهیه دهیم سن رذایل
ابلیسیه دنسن بنم اصحابم جنتده سنك اصحابك نارده در بن
باغ جنتده حاصل اولان شجره ثمره سی یم سن نارده حاصل اولان شجره نك
ثمره سی سن بن الله تعالی یه قریبم سن ناره قریبسن بن مؤمن ایله اولورم
سن کافر ایله اولورسن بن توقیع منشورم هذا دین ارتضیته لنفسی
ولن یصلح له الا السخاء در یعنی حق جل وعلا احادیث قدسیه ده بیوردی
کرم بر طریقیله درکه کندو ذاتمه ایتمشدر بو ارتضایه سخانك غیری
صالح دکلدر وسنك منشورك سَیُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ یَومَ القِیٰمَةِ
یازلمشدر یعنی دنیاده بخل ایتدکلری اشیا یوم قیامتده بوینلرینه طاقلسه
کرکدر بن انبیا ایله اولورم ظاهر هر نبی وولی سخی درسن یهود ونصاری
ایله اولورسن بوادله یی که بسط ایتدی بخلك قطعا جوابی اولمیوب
خجل ووجل اقتضاسیله نادما ومنقطعا دیار کفارده قرار ایلدی
جانب شرع شریفدن امر وارد اولدیکه حق تعالی ایمانی خلق ایدوب
سخا ایله محفوف وکفری خلق ایدوب بخل ایله موصوف ایلدی هر سخیده
ایماندن نیجه شعبه وهر بخیلده کفردن بر حصه وارد در سؤال
اتسه لر حاتم طی سخی ایکن مع هذا کافر ایدی جواب ویررز که حاتمه
سخا نافع اولمشدر اولادحاتمدن اولوب اصحاب کرامدن اولا عدی بن
حاتمه حضرت بیورمشدر که سخاسی حق تعالی سنك باباك ابجون
جهنمدن بر خانه بنا ایتمشدر ظاهری عذاب وباطنی راحتدر اتردده
کلمشدر که ایمان کوکدن نازل اولدقده جمیع طاعات استقبال
ایدوب هر بری بنم منزلمه نزول ایت دیدکده بن منزل مناسبمی بولورم
دیو منزل سخایه کفر بعد اللتیا واللتی منزل بخله نزول ایتمشدر بوندن
ناشیدر که بخل کفرك قرنداشیدر دیمشلر **حکایت** اولنور که حضرت
موسی علیه السلام درکاه اعلای جناب خدادن فرعونك هلاکنی رجا
ایتدکده عتو وطغیانی زیاده اولمغله بر کون الها بو ملعون سنکا
الوهیتده مشارکت دعواسن ایدر ایکن نیچون هلاکی تأخیر اولنور
دیدکده صفت سخا ایله متصفدر اول سببدن تأخیر اولنور دیو جواب
وارد اولدی بعده حضرت موسی یه احبابندن بری کلوب فرعوندن مسئله
خصوصنه تمتع اولدی چاره که ماله محتاج اولاوز دیو عطایای معینه سنی

قطع ایلدی دیو مژده ایلدی فی الواقع چوق زمان کچمیوب او ملعونك
باشنه سیدی حالتری کلدی **باب تاسع دولت**
وعقل مناظره سی بیاننده در معلوم اولسونکه دولت امر سماوی عقل
نور ربانی در عقلك دولتسز دنیادن حظ ونصیبی یوقدر دولت
عقلی اولمیانه مصاحب اولوب اقبال ایتدوکی زمانده محاسن غیری بیله
ضم ایدر خطاسی صواب کذبی صدق عد اولنور طاشدن صو چقار در شجره
یابسه دن میوه قوپارر اکثر اوزندن طاوق یومرتلار یعنی بو مقوله
محالات سویلسه هر کس تصدیق و تحقیق ایدر کمال عقلله موصوف آدمه
دولت ادبار ایتدوکی کبی کندو محاسنن بیله سلب ایدر محن فاقه فوق
الطاقه هجوم ایدر فی زماننا بو معنا قتی مشاهد در حاصل کلام ما
بینلرنده مناظره اولوب عقل ایدر خطاب بنم ایله مشروطدر اساس اسلام
بنم منشوردر خطاب و امر سکا دردیو یازلمشدر دولت ایدر حسن معیشت
و بخت و عزت بنم ایله در بقای دین و دنیا بنم ناصیه مده در بنم دخی منشوردر
وتلك الايام نداولها بين الناس یازلمشدر عقل ایدر بن حجة الهم هدیه
الهیه یم قران عظیمده قل فلله الحجة البالغة الم نشرح لك صدرك لذكرى
لمن كان له قلب بو مقوله آیات ایله مذکور اولمشدر مصاحب انبیایم بکا
مالك اولمیانلر نجوانلردر دولت ایدر بن عطاء الهم بن دخی صحبت انبیادن
دوردکلم بکا مالك اولمیانلر حی کالمیت در بن دخی قران عظیمده دولة
بين الاغنياء نرفع درجات من نشاء آیت کریمه سنده مذکور اولمشم عقل
ایدر دولت اتفاقات حسنه ایله تفسیر اولنمشدر دولت ایدر بو قدر سعی
کلماتندن درسن صاحب حرمانسن هر کسك عقلی رزقندن بیدر حساب
اولنور بن صاحب همت و کرامتم سن هموم و احزان صاحبیسن هیچ عاقل
مسرور کورلمز عقل ایدر بنم کوتلك دولته مغرور اولمه دنیا هو و لعبدر
منصبك عقبنجه عزل واردر دولت ایدر بن خسیسی شریف فقیری غنی
ایدرم جاهلدن کشف قناع ایتدرم کیم ملوك عالم تخت لرین ترك ایدوب
بکا تابع اولورلر عقل ایدر سن جلیس کفارسن بهر حال شیء مقادنی
حکمن اخذ ایدر دولت ایدر سن فعلده شریك اولوب دور دیو ذیل عذابی
تأخیر ایتدردم حالا نوطی به مصاحب اولوب جهنمده بو منزل بنا ایتدردم
قول و فعل حسن بندن صدور ایدر ظاهر قوله الله بینلرنده عمل حسن ضایع

اولماز

اولماز محصل انواع قیل و قال اولوب خصومت و جدل ایدرلرك حضرت سلیمان
حضورینه واردیلر بیوردیلر که ما بینکوزده حکمه مجال یوقدر هر بریکوز
اخره محتاجدر رب هب لی ملكا بزم دعامزدر عقل دولتسز طیب
اولماز سن روح ایله نفس کبیسن ای عقل بر آدمك سنی اولمایجق اخرتی
خراب در ای دولت سن اولماسك احوال دنیا مکدردر حق تعالی هر نسنه یی
جفت خلق ایتدی بیورمشلردر سزك ازدواج و امتزاجکوز مستحسندر فرد
الله تعالی در بونلر حکم حضرت سلیمانه قایل اولیوب بحضوردن اولوب دولت
مجلسدن قالقوب بر دخی اول اراضیده ساکن اولمیوب کسب آدمی ایله حاصل
اولماسی اوزره یمین ایدوب جانب سمایه متوجه اولدی والله اعلم

کتاب العاشر

معرفت جواهر بیاننده در اوچ بابی مشتملدر **باب اول** معادن جواهر
بیاننده در یاقوت و زبرجد معدنی مشرق طاغلرنده در زبرجد جبال
قوصده دخی اولور یاتزهر و لعل معدنی خراسان طاغلرنده در معدن الماس
برقوی دره وادی عین الشمسده مقناطیس معدنی ساحل بحر هندده در انجو
معدنی دریادر معدن فیروزج هوا تغییری ایله متغیر اولوب رطوبت
ایله معلوم اولور قطران و زرنیخ و کبریتك معادنی معلومه در
باب ثانی صفات و خاصیات جواهر بیاننده در
اشرف جواهر یاقوتدر بر نیچه نوعدر بیاض و صادی و کوك و رمانی
هب موجوددر طبعی حار و یابسدر خاصیتی بودر که هر جواهر آتشدن
متأثر اولور الا یاقوت آتشده نه قدر زیاده طورسه حسنی زیاده
اولور نشاط نفسی فرحندر طوتسه سوداسن دفع ایدوب حرارتن
زیاده ایدر و بر کمسنه یاقوت کتوروب طاعون اولان موضعه وارسه
باذن الله متضرر اولمیه و یاقوتی الماسدن غیری بر شی دلمز **فصل**
زبرجد و زمرد نوع واحددر نهایت عوام ایکی اسم ایله تسمیه ایتمشلر
طبعی بارد رطبدر عیننده اختلاف واردر بعضیلر دیمشلردر که
التونك بخاریدر معدنندن چیقوب چوق ولدیجه متحجر اولور خاصیتی
بودر که وار بیه مقداری سحق و مسمومه اسقا اولنسه زهر اعضاسندن
طشره چیقه زمرد یلانك کوزلری قارشوسنه قونلسه کوزلری

چاتلو ویر کمشته یی عقرب ویا ادی صوقسه زبرجدی سحق ایدوب بوغرده
ایله اول محله طلا اتسه سمی جذب ایدر **فصل** انجو خاصیتی بیاننده در
بیکی کونش رأس حمله واروب ماه نیسان داخل اولسه بحر محیطده اولان اصدف
بحر عمانه چیقوب اغزین اچر قطرات امطاری اغزینه جذب ایدر بعده قرق کون
غایب اولوب شمس برج جوزایه واردقده ظهور ایدوب کنش ایله دونر
ایدوب یعنی ظهور ایتدیکچه ظهور غروب ایتدیکچه غایب اولوب قرق کون
تمامنه دکین ایچنده اولان قطرات انجو اولور بر کمسنه بهقی اولسه انجو
سرکه ایله سحق اولنوب طلا اولنسه بری اولور کل ذلك باذن الله تعالی
فصل فیروزج هوا ایله تابعدر صفا اوزره اولورسه صافی کدر اوزره
اولورسه متکدر اولور بر ساعتده هوا یوز دفعه متغیر اولسه فیروزج
دخی اویله اولور یاغ ایچنده اون کون طورسه وزنی زیاده اولور بر
کمسنه صباح اویخودن اویاندوغی کبی کوزی فیروزجه راست کلسه
اول کون فرح وسروردن غیری نسنه کورمیه حکما مفرح دیدکلرینك
وجهی بودر الندن کتوردن آدم واقعه‌ها ایله کورمز کحله قونلسه کوز
نورین زیاده ایدر **فصل** پازهر صاری اولور وار بیاض اولور واربود
مسموم ایچورلسه دفع ایدر زیرا سم قلبده اولان دم معقودی فصد
تحلیل ایدر پازهر برودتی ایله ینه عقد ایدر عقرب صوقدوغی آدمك
بوغرتی ایله سحق وطلا اتسه دفع ایدر **فصل** الماس بر طاشدر که هر
قورشوندن غیری نسنه ایله قرلماز حق تعالی هر عزیزی بر ذلیل خسیس ایله
مقهور ایدر قوی بر ضعیفه مأسور ایتمشدر الماسی اول معدنندن
استخراج ایدن اسکندردر مشرقده وادی عین الشمسده اوغرادوغی زمانده
معدن ده جوف یلاندن وعقربدن بولنوب خصوصا عظیم یلانلری اولمغله
عسکر خوف ایتمکین قالقان کبی بر آینه پیدا ایدوب مزراق وجنه وضع ایدوب
یلانلرنك مقابلنه دیکدیلر یلانلر کندولری آینه‌ده کوردکلرنده اول شکل
مهیب وهیئت عجیبه تحمل ایدمیوب خوفلرندن هلاك اولوب بر نیچه
آتش یاقوب قوتی یر بش بیك ذراع ایسله نیچه آدم کوندردیلر وصول
میسر اولمدی بعده بابا قوشلری که قرتاللردر دکلوبلر نیچه کون آج
طوتوب وافر قیونلری بشوروب کوزلری اوکنده قیویه براقدیلر
قوشلری صالیویردیلر اینوب قیونلری چیقردی کوردیلر لحومه نشادر

کبی بعض

بعض
کبی نسنه یاپشمش ظاهر اولدیکه الماس ایمش بر آی اول محلده طوروب
بردنلك الماس اخراج ایتدیلر حالا ده موجود اولان اندندر **فصل**
حجر مقناطیس حار یابسدر معدنی بحر هندده دیرلرکه جباله اوزره قریب
بیر قریب یچن کمیلرك اکسرلری قوش کبی اوچار پریشان اولور اوزرنده
آت بچسه نعللری طرناغندن چقاردر قارشوسنده درر قونلسه متحرك
اولوب یوردر اما سر مساق سوسلرلر خاصیتی کیدر ینه سرکه ودم ایله
غسل اولنسه سمی جذب واخراج ایدر جراحتده درر ودرر قارشوسنه
مقابلنه مقناطس وضع اولنمغله اخراج اولنور **فصل** بلور حقیقتده
تموزده منعقد اولور طوز حاصل اولدوغی کبی بلوری کنشه مقابل طوتلوب
مقابلنه پنبه قونلسه شعاعی منعکس اولوب احراق ایدر **باب**
ثالث ذخایر ملوکك خیرلوسی بیاننده در اختلاف اولنمشدر که کسب
اموالك خیرلیسی قنغیدر بعضیلر آلتوندر وکمشدر دیوب صیانت عرض قضاء
حقوق صلهٔ رحم مکارم اهلده استعانت بونلره موقوفدر دیو تعلیل
ایتمشلر نهایت بونلر حجر مقوله سیدر امساك اولنسه نفعی ضایع اولور
بعضیلر دیمشلر خیر ذخایر کویلر مملکتلر رعایا ویرایادر بعضیلر بونی
منع ایدوب دیمشلر که دشمن صولتندن امین یوقدر رعایا دشمن حرکتنه
هم باعثدر هم دفعندن عاجزدر پس خیر ذخایر قیونلردر دیمشلر منافعی
چوقدر دیو تعلیل ایتمشلر سو دیدر قوزیسیدر یپاغیسیدر نهایت
زمان وسعتده اقبال زمان قحطه ادبار ایدر بعضیلر دیمشلر دوه در
زیرا یوك چکر مسافهٔ بعیده‌یه ایصال ایدر نفعی کثیر ومؤنتی قلیلدر
جهانکردی حلیمی بردباری ذکلرادر جهان قانع بر خانه‌ی نسل مال
اولور سودی ذخیره اولور نهایت صاحبنك کمال تقیدینه محتاجدر
اکر اوزرنده حاضر اولورسه تحصیل غایب اولورسه ضایع ایدر
بعضیلر دیمشلر آتدر حالت ضرده حصن حصین حالت سرده زینت
صفا قریندر نهایت عیال کبی ماله محتاجدر بعضیلر جوهردر که بهاسی ثقیل
کوتورمه‌سی خفیفدر طبایعی متغیر اولماز نهایت مطمح انظار اعدادر
انتشار اخبار اکرادن خالی دکللردر رغبت ملوکه دایردر رواج وکساد
انلرك میل واعراضنه تابعدر بعضیلر خیر ذخایر قوللردر دیمشلر هر حال
قوة بازودر دشمن اوزرینه عدّة وعُدّه زیاده لکدر نهایت بوماللرکه بعض

بعضین بیر آخر نسنه دخی کوردن سلامت بوقدر صرفه مائل ایدد ایسك
مالك دوکوزد ایتمز ایسك هلا که قصد ایدرلر چونکه هر برینك مفسده‌سی
معلوم اولمدیکی متعین اولدیکه مکسوباتك خیری علم واعتقاد صالحا ایمشو

کتاب حادی عشر

معرفت اقالیم بیاننده در دورت بابی مشتملدر **باب اول** اقالیم ارض
بیاننده در معلوم اولا که وجه ارض مشرقدن مغربه وارنجه یدی اقلیمدر
هر اقلیم یدی یوز فرسخدر اول اقلیم هند ایکنجی اقلیم حجاز اوچنجی اقلیم بصره
دوردنجی اقلیم عراق وشام نهر بلخه وارنجه بشنجی اقلیم روم نواحی ارمینه
التنجی اقلیم یأجوج ومأجوج یدنجی اقلیم نواحی صین وترك در عمر دنیاده
اختلاف واقع اولوب بعض علما یدی بیك ییل بعض علما التی بیك ییل دیمشلردر
یدی بیك ییل دینلر حضرت آدمدن بروسن التی بیك دینلر ابتدای حدوث
عالمدن بروسن مراد ایدرلر دیمکله تطبیق دوایتین قابلدر **اقلیم اول**
مشرقدن اقاصی بلاد صیندن باشلر سواحل بحردن جانب جنوبی فوارك
بلاد سندی یکوب بحردن جزیرهٔ عربه طوغری قطع بو اقلیمك مداین معروفه‌سی
ظفار وعمان وحضرموت وعدن وصنعادر اندن بحر قلزمی قطع ایدوب
بلاد حبشه‌یه یکوب نیل مصری قطع ایدوب مدینهٔ نوبه‌دن که عرب نوبه
اندن حاصل اولور یکوب بحر مغربده منتهی اولور عرضی دورت یوز قرق
میل مسافه‌در شرح چغمینی‌ده بو اقلیمده یکرمی طاغ واوتوز نهر واردر
قرالر بونده ساکندر دیر **اقلیم ثانی** مشرقدن ابتدا ایدوب بلاد صیندن
یکوب وبلاد هنده اوغرادشهرلری منصوره ودهلیدر اندن بحر بصره‌دن
جزیرهٔ عربی قطع ایدوب ارض نجد وتهامه شهرلرندن یمامه وبحرین و
طایف ومکه وجده ومدینهٔ رسول علیه السلامدن بحر قلزم وصعید
مصردن نیلی قطع ایدوب مداینی قوص واخمیم واسمونیندن بعده ارض
عربا ویرندن افریقیه اورتاسندن بحر مغربه وارر بونك عرضی
دورت یوز میلدر **اقلیم ثالث** مشرقدن ابتدا ایدوب شمال صیندن بلاد
هند دن قندهاره اوغرار اندن شمال بلاد سنددن کابل وکرمان وسجستان
اوغرار اندن سواحل بحر بصره‌دن مدینهٔ اصطخر وشیراز وکوار اهواز
وعراقدن بصره وواسط وبغداد وکوفه‌دن بلاد شامه چیقوب سلمیه

وحمص

وحمص ودمشق وصفد وطبریه وقیساریه وبیت مقدس ورمله
وعسقلان وغزه ومداین وقلزمدن ارض مصری قطع ایدوب
دمیاط وفسطاط مصر وفیوم واسکندریه‌دن بلاد افریقیه‌دن
قیرواندن بحر مغربه منتهی اولور عرضی اوچیوز التمش میلدر **اقلیم رابع**
ابتداسی مشرقدن بلاد تبت وخراساندن فرغانه وخجند واسروشنه
وسمرقند وبخاری وبلخ وهراة ومرو رود وسرخس وطوس ونیسابور
وقومس وقزوین واصفهان وقم وکاشان وهمدان ونهاوند وحلوان
وشهرزور وموصل ونصیبین ورأس العین وماردین وآمد وحران
ورقه‌دن فراتی قطع ایدوب شمال شامه اوغرایوب بالس وسمیساط و
ملطیه وحلب وانطاکیه وطرابلس شام ومصیصه وطرسوس و
ادنه ولاذقیه وعموریه‌دن بحر شامدن بحر مغربده منتهی اولور عرضی
اوچیوز میلدر **اقلیم خامس** مشرقدن یأجوج ومأجوجدن بلاد خراساندن
طراز ونوکند واسبیجاب وشاش وطرارند وخوارزم وقوهستاندن
وجرجان وطبرستان ودیلم واذربیجان وبردعه وشروان واردن و
اخلاطدن بلاد رومیه‌یه کلوب رومیهٔ کبری دن بلاد اندلسدن
بحر غربه منتهی اولور بو اقلیمك عرضی ایکیوز التمش میلدر **اقلیم سادس**
مشرقدن بلاد مأجوج ویأجوجدن بلاد خزردن اوزندن بحر طبرستاندن
بلاد رومه یکوب اماسیه وقسطنطنیه‌یه تا بحر مغربه منتهی اولور
عرضی ایکیوز اون میلدر **اقلیم سابع** ابتداسی مشرقدن بلاد یأجوج
ومأجوج شماللندن بلاد ترکدن اوزندن سواحل طبرستانك شمالنی
قواراق بحر طبرستانه متصل خلیج رومی قطع ایدوب بلجسان وصقالبه‌دن
که انکروس دیدکلری بحر مغربده منتهی اولور عرضی یوز اوتوز بش
میلدر بو ذکر اولنان وجه ارضك معموره‌سیدر که ربع مسکون تعبیر ایدرلر
بونلردن اقلیم عراق خلاصهٔ اقالیمدر صوبی وهواسی معتدلدر روم
صاروللغندن وسواد حبشدن سالمدر ترکده غلظت وخشونت واردر
اهل صین مذمومدر قتاده‌دن منقولدر وجه ارض یکرمی دورت بیك
فرسخدر نصف کامل هند وسندنك فرسخ روم واوچ بیك فرسخ ترك وبیك
فرسخ عربدر دیو تفصیله اطلاع مراد ایدن کتب هیئته مراجعت اتسون
باب ثانی هیئت ارض بیاننده در بعض علما

دیمشلر که ارض کرهٔ مدورهدر و بعض علما مسطحدر دیمشلر صحیح بودرکه
مدوردر هر بر جانبندن فرض اولنسه نهایته وارنجه بشیوز ییللق یولدر
ارض بر کرهٔ مدورهدر نصفی در نصفی آخر سماده در اورتاسی یوکسکدر دخی وسط
ارضده اولان جزیرهیه قبة الارض دیرلر اطراف واقطاری عمیقدر اوزره
کتدکجه عمقی متزاید اولور عمقی یدی بیك اوچیوز اوتوز آلتی میلدر
بحر اعظمکه اوقیانوس دیرلر احاطه ایتمشدر صویی غایت غلیظ و بدرایحه در
اوزرینه کمی یوریمز اطرافی بحر جبل قافدر زمرددن احضردن مخلوقدر سماء
دنیانك اطرافی اول جبله متصل اولمغله لونی خضرتی اندن اخذ ایدر
بو ارض مشرق جانبندن نصفه قریب خراب و خالیدر نصف آخری ایکی
قسمدر بر قسمی قطب جنوبی که حول سهیل دور ایدر اکا مقابلدر بو ربع دخی
خرابدر کمسنه ساکن اولماز شدت حرندن مخلوق تحمل ایدهمز ربع آخری
قطب شمالی که بنات النعش اطرافی دور ایدر اکا مقابلدر جمیع خلق بو
بونده ساکندر شکلی مثلث کبیدر زیرا ربع دایرهدر فلك شکل کریدر
اولوب ایکی قطب محور خراط کبیدر که وسطنه داخل اولوب دوراندر
قاضی زاده چغمینی شرحنده اوچ دایرهیی فرض ایدوب خط استوا ارضی
ایکی نصف ایدر نصفی جنوبی نصف شمالی دایرهٔ ثانیه هر نصفی تنصیف
ایدوب دورت ربع اولور ایکی جنوبی ایکی شمالی معمور اولان ایکی ربع
شمالینك بریدر که ربع مسکون دیمکله مشهوردر آنك دخی بعضی معموردر
زیرا جبال و صحاری و مروج و بحاری و آجامی مشتملدر نیجه کم منظوردر
سایر ارباعی خرابدر دیدکلری صکره معمور اولمسه بزه خبرلری واصل
اولوردی دیو بعض جایزکه وصول خبره مانع مابینده بحار مغرقه و جبال
شاهقه و دوایب بعیده اوله دیو ربع جنوبیده دخی عمارت قلیله تقریر
ایدوب اسکندر ذوالقرنین نوبتنده حکایه اولنان قصهلر موضوعدر
اصلی یوقدر والله اعلم بحقائق ملکه تفصیله اطلاع مراد ایدن کتب هیئته
مراجعت اتسون ایکنجی ارض اولکیدن اعظم و اوسعدر اطرافی بحر ثانی
انك اطرافی جبل قاف ثانی احاطه ایتمشدر ایکنجی کوك بو قافه متصلدر
ارض ثالثه ایکنجیدن بشیوز ییللق یول اشاغیدر بحر ثالث انی محیطدر
اوچنجی کوك آنك اوزرینه ایتمشدر یدی قات یرك حالی بودر زیرك
اوسعی اك اشاغیسیدر کوكك اوسعی اك یوقاریسیدر حق تعالی قرآن

مروج جمع مرج در مرعی معناسنهدر آجام دخی جمع اجمه قامشلق و میشه معناسنهدر لغة الحلبي

دوایب ابق وزننده لفظاً و معنیً اصلنده مضیق جبال دیرلر لغة الحلبي

عظیمه

عظیمه بیوردی الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن محمدیه
صاحبی یازیجی زادهنك تفصیلی منظور اولورسه نفعدن خالی دکلدر
معتمد علیه دور و مفسرلریندن ناقلدر تقریر مصنفدن فهم اولنور که سموات
و ارضین یدی قپاقلو طاس بری بری ایچنه وضع اولنسه نیجه اولورسه
اویله اوله اکرچه بحث کثیردر لکن اما تحمل محل یوقدر باب
ثالث دنیا بنالرینك احکم و اعظمی بیانندهدر بعضلر دیمشلر صنعای یمنده
قصر غمداندر که متانت و حصانتده بی نظیردر بعضلر وسط فارسده
قبهٔ اردشیردر دیمشلر که قبهٔ عظیمهدر جمیع اطرافه اشرافی واردر
ایکیشر بیك بطمن طاشلردن بنا اولنمشدر بعضلر ددلر شام و حجاز بیننده
حصن تیماءدر حضرت سلیمان طاش و کرج ایله یاپمشدر بعضلر دیمشلر که
احکم ابنیه اهرام مصردر طوفاندن اول بنا اولنمشدر اوایل و اسلاف
صعید مصر جانبنده رؤس جبالده طاشدن چوق اهرام یاپوب ایکیسی
غایت رفیع ایتمشلر طولاً و عرضاً دورتر یوز ذراعدر ارتفاعی نهایتده
طاشلرینك غلظتی و طول و عرضی اون ایکی ذراع کوچکی سکز ذراعدر و ایچنده
یعنی بیوکی اون ایکی ذراع کوچکی سکز ذراعدر موزون و مرتبدر زینتی
حذاقت بصر صاحبی آدمه کوریلور اوندن قالمشدر که بن بونی یاپدم قوت
ملك و قدرت دعوی ایدنلر باقسونلر ظاهر یقمق یاپمقدن اسهلدر
بعض خلفا یقمق مراد ایتدکده تخمین ایدوب استادلر خراج دنیا یقماسنه
کفایت ایتمزدر دیدکلری ایچون فراغ ایتمشدر ابو معشر منجم ایدر اوایل اهرامی
طوفاندن اعتصام ایچون یاپمشلردر حتی اخوانی اولان منجمین اهرامه ماء
طوفان تشمدی دیولر کذب ایدرلر قاتلهم الله فیروزآبادی قاموسده هرمی
حضرت ادریس طوفاندن علومی حفظ ایچون یاپمشدر باخود اوایل جهابذه
نجوم طوفانی بیلوب یاپمشلردر دیر هر سحر و طب و طلسم انده موجوددر
و اول محلده اهرام صغار واردر دیر والله اعلم باب رابع
بقاع و بلادك اطیب و ازهی بیانندهدر حضرت سلطان انبیا حدیث
شریفنده بیوردی جمیع ممالك بلاد اللهدر هر قنغیسنده خیر کوررسك
انده اقامت ایله اطبا دیرلر که اطیب بلاد اولدرکه هواداراولوب بخارات
بحردن بعید اوله هوا دخی ریح شماله کرکدر که بو یرلرده دکلدر زیرا بو هوا
بدنلری سمنز و وجوهی تصفیه ایدر شر بلاد جنوب اسیسی یرده که لودوسدر

اهرام بناء بمصر صحاح

جهابذه جمع جهبذ حاذق معناسنهدر لغة الحلبي

د دکلو بدد لایق ومناسب بودر که شهر بو مرتفع یرده کذرکاه ریح شمال
اولوب ماء جاریسی اوله حکمای اهل تاریخ دیمشلر که اطیب بلاد دنیا
دورتدر بری بخاری طرفلری ایکنجی یونان جانبلری اوچنجی خراساندن
هرات دردنجی غوطهٔ شام بو دورت شهر در خامس یوقدر نتکم دیمشلر
بش نسنه نک سادسی یوقدر سیاست عمر قیاس ابی حنیفه حدیث امام شافعی
اسناد احمد بن حنبل تفسیر ابی عبیدة الجراح ابو بکر خوارزمی ایدر بو دورت
موضعی جمیعا کوردم غایت اعلاسی غوطهٔ شامدر کلمات اکابردندر
جنات الدنیا اربع بری غوطهٔ شامدر بری سعد سمرقنددر الی الاخر

کتاب ثانی عشر

معالجهٔ ذنوبدر اون سکز باب در **باب اول** سوء خاتمه خوفنک
علاجی بیانندهدر سوء خاتمهدن حذر لازمدر بو خوفدن صدق یقلرده
یورکی پارلمشدر موت امر عظیم وداع دنیا وجع الیمدر بو ماللوف
اولدوغک عالم مفارقتی شدید سفر ایدهجک مقصد ومطلب غایت
بعید در هر صالح وفاسقک اوکنده نیجه صعب عقبه وار در نزع ایمان
خوفی اول عقبهلرده در اسباب سوء خاتمه چوقدر غایت اصعبی ایکیدر
بری اعتقاد فاسد در که قلبنده متمکن صدرنده متوطن اوله جمیع عمری
اول عقیدهٔ فاسده ایله کذران اولوب باطلی حق اعتقاد ندن اوله ذمان
موت کلوب قناع مرتفع حجاب منکشف اولوب اعتقاد ایتدوکی باطل
ومترک ایتدوکی حق ایدوکی متبین اولدوغی کبی نعوذ بالله اول اضطراب ایله
زوال ایماندن خوف اولنور ایکنجی الله ورسوله محبتی وایمانی ضعیف
ودنیایه میلی غالب اوله حالت نزع اولوب قهرا جمیع شهوات ولذاتدن
ممنوع ومحجور ومقتضیات نفسدن بعید ومهجور اولوب رغبت ایتمدکی
داره نقل ودوق ایتمدوکی شراب اسقا اولندوغن مشاهده ایدیجک
بو نلرک جمله سن کرید کورب موتی والله ورسول امرینی ومفارقت
دنیایی انکار ایله نزع ایماندن خوف اولنور سؤال ایتسلر که امام اشعری
ضعف ایمان نه طریقله اولور جواب ویررز که ایمان شجره در اعضانک
اعمالدر اغصان فاسد اولوب قوروینجق شجره دخی فاسد اولور خبرده
وارد اولمشدر که بر کون حضرت جبرائیل ومیکائیل عظیم بکا ایتدیلر

سؤالک امام اشعری یه توجیه ندن خطا
ایتمشلر که اشعری اعتقادده مقلد
شافعیدر ایمانک زیاده ونقصانه
ذاهب اولدوغنه بناء اما ابو منصور
ماتریدی که اعتقادده شیخ
حنفیهدر الایمان لا یزید ولا
ینقص دیمشلر علماء کلام
نزاع لفظیده جیقارمشلردر
لعله اسلم

جناب حقدن بندا کلدیکه نه اغلرسز سزی خود امین ایتدم جواب
ویردیلر که بلی ولکن مکر کدن امین دکلز جناب حق بیوردیکه اویله
مکرمدن امین اولمانک فی الحقیقه کیمه امان ویرلمشدر شیطان یدی بیک
ییل عبادت ایتمشکن ملعون ومهجور اولدی هاروت وماروت
الی الان مصلوب ومعذبلردر بلعام وبرصیصا قصهلری مشهوردر
سلطان انبیا وسایر پیغمبرلر ایله معاملهٔ الهیه معلومدر محصل
قول دنیایه عاشق والله تعالی حضرتلرینک امرندن معرض اولدوغی
صورتده مفارقت دنیایه دعوت اولندقده موتی کریه کورمکله
قبول دعوت الهیهدن امتناع ونفس اماره مقتضیاتنی ترکده مخالفت
ونزاع ایتسهلر کرکدر اول زمانده شقاوت غالب اولوب نعوذ بالله
من کره لقاء الله کره الله لقائه حدیث شریفنه مظهر اولور

باب ثانی معالجهٔ حب دنیا بیاننده در

حب دنیا طول املدن ناشی اولور انسان دیرکه ایام عمر مساعدهٔ دنیا ایله
بر مقدار تمتع ایدوب بعده توبه ایدرم بو کوشکی بنا ایدهیم مال جمع
ایدهیم فلان ایله حقلاشایم مناصب عالیهده عنفوان شبابمی کچوره
پیرلک کلدکده توبه وجناب حقه رجوع ایدوب دنیا وآخرت سعادتنی
جمع ایتمش اولورم **مصرع** وفوق تدبیرنا لله تقدیر بو غافل هر کون
رجا وتمنیده اجل امله تقدیر تدبیره کولمکده التقدیر یضحک علی التدبیر
امنیه مفلسلرک رأس مالیدر **بیت** تؤمل ان تعمر عمر نوح
وامر الله یحدث کل لیله **نثر** یعنی سن عمر نوح قدر معمر اولمق رجاسندهسن
الله تعالی نک امری ایسه هر کیجه حادث اولمقدهدر اللیالی حبالی کوندن طوغمدن
نلر طوغه کیم بیله ناکهاندن دردمندک بو مثلدن خبری یوق که ان خرط
القتاد دونه مثل مشهوردر بوامرهیننه وراسندن شدایدا اولدوغی محلده
استعمال اولنور نیجه آدم وار در بر کونی امل ایدر مثلا عید کلسه لباس
جدید کیسم دیر باامر الله اول کونی تکمیل ایدن من العبد یدبر والله یقدر
نیجه آدم عنفوان شبابنده محروم وناامراد اولوب تحت ترابده نه حسرتلر
چکرلر انسان خطا ایدر موتی اکثر تازه ایسه احوال معادی آخر عمرده
تدارک ایدرم دیر پیر ایسه دخی عمرم مساعده جک توقیع ایدرم دیر
علاج بودر که نفسیله مشاوره ومذاکره ایدوب دیه که موت بنم البته دکل

حیاتِ دنیایه نیجه اعتماد اولنور جایزکه موت بوغازم آله ظاهرینم اراده
متوقف وبن کرکیه کورمکله متأخر اولمزیس توبه ده تسویف وتعویق جایز
اولورمی مقرردر که لذتِ دنیا موتله منقطع اولور دنیا ایام معدوده
تمتع صفاسنی بر نیجه کونلك صفای ابدی یه مبادله ایدوب سن جوهرِ صحیحه
تبدیل عاقله لایق دکلدر لذتِ دنیا مکدر وفانی لذتِ آخرت مخلد وصافی
ایکن آخرتی دنیایه صاتان آدم اول احمقه بکزر که یاننده واقعه ده بر اقچه
اویا نقله آلتوندن احب اوله ظاهر دنیا اضغاث واحلامدر علاجِ آخر
دیبه که طوتلم نیجه طریقله جمع مال ایتدم حالت موتده جمله الدن کیدوب هر حبه سندن
مسئول اولمزمیم بندن مسکین ومحتاج کیم اوله که مالی اولادی ایچون جمع ایدوب بنم
حصه م حساب وسخطِ الهی دوشه بو قسمت حماقت قرین خسران وضلال مبیندر
دکلمیدر که مال وارثه قالوب وبال بنم اوله علاجِ آخر فاز المخفون مفهومجه
اوندن دنیاسی اکثر اولانک عند الموت حسرتی اکبر اخف اولانک امری
سهل اولور دایکی اقچه صاحبنک حسابی بر اقچه صاحبندن اصعبدر بیت

	شب تاریك وبیم موج وگردابی چنین هایل کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها	

سبکبار اولوب بو دونیو دیروب منزلِ صفا واستراحته واصل اولوب بحر
بارکران سؤال وجواب وصراط ومیزان بلاسن چکمك نه مصیبتدر عند
الموت براقچه ترك ایدن آدم فتکوی بها جباههم آیت کریمه سندن حصه دار
دیبوب حلالها حساب وحرامها عقاب مفهومن ملاحظه ایلیه علاجِ
آخر نفسنه نظر ایدوب کوره که عمری اکسیلوب مالی زیاده اولمده هر
نفس خروج ایتدکچه دنیادن بعید اولوب آخرته قریب اولمده ده هر لحظه ده
نیجه اشکال واختلاف احوال ایسه متوقع ومترقبدر بیت
فالموت آتٍ والنفوس نفائس والمستغر بما لدیه الاحمق
یعنی موت بهر حال کلور نفس قیمتی عزیز شیدر بو کمسنه که الندده اولان
مال وجاهه مغرور اوله احمقدر ایکی ملك خود باشك اوزرنده الرحیل
الرحیل دیو فریاد ایدر خبرده وارددر که ملك الموت هر کون بش کره
خلقك یوزینه ایلن سورب آخرت تدارکندن غفلت ایتمیه دیو تنبیه
ایدر علاجِ آخر اهل قبوری زیارت وابا وامهاتی یاد ودعیلرینه نظر
ایدوب تفکر ایده که بونلر دخی بنم کبی ایکن مراداته واصل اولمیوب چنکالِ

موته آیتخته

موته آیتخته اولمغله متحسر کیدوب الان حیف ایام تقصیره دیو
فریاد وبکا ایدرلر واخوان وامثال موتنه نظر ایلیه عاقل اولان موت
امثالی کندو موتی کبیدر اختلال مزاج وضعف قوی وبیك موتك
شیب وبیری موادِ اعتبار دکلمیدر اصول وفروعندن اقوی ایکن اصلده
بقا اولمدیغی فروعنده اولمق وار بونلر ایله دخی متیقظ ومتعظ اولمز ایسه
حضرتِ آدم صفی الله وحضرتِ نوح نجی الله وحضرتِ ابراهیم خلیل الله
وحضرتِ موسی کلیم الله وحضرتِ عیسی روح الله وحضرتِ سلطان انبیا
محمد حبیب الله ایکن بونلره موت طاری اولدیغی امن وبقا رجاسنه مجال
اولورمی بو مرتبه لردن عبرت اعتبار ایتمین آدم قلبی مهر لنمشدر عالمده
اندن اجهل کیم اولور باب ثالث معالجۀ غفلت بیاننده در
غفلت اکرچه حجاب آخرتدر لکن جانب حقدن لطف اولوب غفلت
اولمسه هر مؤمن آخرتی نظر یقینله کوروب مهمات دینیه یه اشتغال
ایدوب حیوة دنیادن تمتع وانتفاعه مجال محال اولوردی غفلت بقای
مقدوره سبب وعلتدر بوز آدمده بر متیقظ بولنمز دنیا ایچون خصومت
وتهالك تنابع غفلتدندر علاج ذلك ملاحظه ایده که موت امر متیقن
حیات امر مشکوکدر یقین ایله شك بیننده نه مناسبت قربِ موت وقبر
قربِ حیاتدن زیاده در حق تعالی آیت کریمه ده موتی حیوتدن تقدیم بیورمشدر
عمر ایسه قلیل جمع مال ومنع رجال وکشاکش وجدال نیچوندر مال زیاده
اولدقچه عمر نقصان بذیر اولدیغی نیچون نفسمی آتشه یقادم علاجِ آخر
انبیا واولیا بندن اعلم ایکن قوت لایموته قناعت وحرص وطلب دنیادن
فراغت ایدرلر یا بن نیچون کندومی آتش حرصه یاقوب دنیا طلبنده تهالك
ایدرم بر ساعت مضایقه اوزره اولسم ساعت ثانیه ده فرح مقرردر
ملوك ماضیه وقیاصره وجبابره واعوان اکاسره یاران واخوان قنده
کتدی بونلری تفریق ایدن موت دکلمیدر علاجِ آخر جمیع دنیایه مالك
اولوب جمیع اوقاتك صفای خاطر ایله کچر وجمیع لذایذ دنیا وامانی
وآمال میسر اولدی طوت آخرکار موت وماآل حال فوت دکلمی بیت

	کیدر خوابِ تغافل دیده لردن دود اولور بر کون بو مجلس بویله قالمز مستلر مخمود اولور بر کون اوزدی بن قبۀ عالی اول ایوان زر اندوددر	

باشکره بازکونه اتش تنور اولور بوکونت
علاج آخر قرادات اباء وامهاته واروب ایکی قبر اورته سنه اوتوروب
کندوکی قبر ثالث صاحبی فرض ایدوب دیه که دنیایه کلمش وحیوة
دنیایه حاضر اولمش کبی اولدک آخرت وموت شمدی نکیر وزایل ونظر کوردن
غایب اولمز دنیا اضغاث واحلام دکلمیدر اصلک تراب مالک تراب
وجودک مأکول تراب بوغرور وسرور ندر امواتک حسرتک ایتامک
قالوکتن مالکی بیکانه پریشانلغن خاتونلرک آخر تصرفندن اولدوغن نیجون
فکر ایتمیه سن علاج آخر مجرا باره نظر ایده متهجدلردن خالی بعض خانه لری
کوره اصحابندن عاری اخوان طوغمش کبی اولمشلر فنده کندکلری معلوم
دکل نفسینه دیه که بونلرک حالنه مبتلا اولمزدن مقدم متنبه اول
حکایت اولنور حضرت عیسی یولده بر پیر فانی کوردیکه الندن چاپه سی
وار بونک طول املنه تعجب ایدوب حق تعالی حضرتلرندن رجا ایلدیکه بو
پیرک املنی قلبندن نزع واخراج ایده اول آنده دعاسی مستجاب اولوب
پیر الندن چاپه یی براغوب اوتوروب نفسنه عتابه باشلیوب ای
شقی نیجه یه دکین نفسکی هلاک آخرتک خراب ایدرسک یادن خود موت
مقرر بعده حضرت عیسی یارب ینه املنی رد ایله دیدکده پیر یرندن
قالقوب قوت یومی لازم یا نه ایله تعیش ایدرم دیدی حضرت عیسی تعجب
ایدوب بووضع ناهمواره سبب ندر دیو استخبار ایلدی پیر ایدر اول
خاطره کلدیکه بوآنه کلنجه دنیایه سعی ایتدک شمدی پیر اولدک نیجه بر عمل
ایدرسن دیو فراغ ایتدم بعض خاطره کلدیکه قوت بدن و قوت تن لازم
پس عمله شروع مهم اولدی باب رابع معالجهٔ شهوت فرج
بیانندهدر انسانده بوشهوت ترکیبنه علت بودرکه القاء بذره متقاضی
اولمغله بقای نسل ممکن اوله ونمونهٔ لذت آخرت اوله نهایت آفتی بودرکه
کاه آدمی بر طبقه یه واصل اولورکه پرده لی یر توب الله تعالی حضرتلرندن
وخلقدن حیا وحجاب ایتمز مال ودنیا ودین عرضنی بونک یولنده ضایع
ایدوب شیطانه مرید اولور علاج ذلک صوم ایله کسر شهوت ایلیه تونکه
اولمزسه تزوج ایلیه ومهما امکن کوزنی حفظ ایلیه زیرا نظر مقدمهٔ
شهوتدر اخیار وکبار نظر ایله مفتون اولمشدر لقمان حکیم اوغلنه نصیحت
ایلدیکه یلاندن وارسلاندن تابع اول عورته تابع اولمه اکر تأهل میسر

اولمزسه علاج حفظ نظردر باب خامس علاج نظر عینک
بیانندهدر برکمسنه نک قرشوسنه تازه اوغلان ویاخود عورت کلسه
شیطان تزیین ونفس تقاضی ایدوب نظرله امر ایدر عاقله لازمدرکه
اول محلده شیطانله مناظره ایدوب دیه که نیچون نظر ایدرمکه قبیح ایسه
غم چکوب نظره تأسف لازم کلور ونظره قصد ایله کنهکار اولورم اکر
حسن ایسه نظر حلال دکلدر حصه مه وبال وکناه دوشر آردنجه کتدوکم
صورتده جایزکه میسر اوله کناه مقرر خبرده کلمشدر حضرتک یولده نظر
شریفلری بر حسنا خاتونه واقع اولوب کچدکلرندن صکره سعادتخانه لرینه
کلوب نسای طاهراتدن بعضنه جماع ایدوب مسجد شریفه چقدیلر عورت
قرشوکزه کلسه شیطان صورتنده کلور سزدن بریکز بر عورته راست
کلسه انکله تقیید ایتمیوب کندو خاتوننه کلسون زیرا آنده اولان مدفع
شهوت کندو حلالنده دخی موجوددر حکایت اولنورکه بعض ظرفا
بر پادشاه خانه سنده جمع اولوب آمال دنیویه یه متعلق مصاحبت ایتدیلر
بعض دیدیکه کاشکی پادشاهک خزائنی بنم اولیدی بری دیدی تولیدی املاکی
بنم اولیدی بری تولیدی عورتی بنم اولیدی دیدی پادشاه صاحب عقل
ورأی ایدی پرده آردندن بونلرک مصاحبتلرین استماع ایلدی بر
ضیافت ایدوب بر نوعدن اون صحن طعام احضار ایدوب بونلرک حضورینه
وضع ایلیوب هر بوینه دیدکه هر برندن یورک تناول ایدنلر دیلر جمله سی
نوع واحد ایمش پس پادشاه دیدکه جمله نسا دخی بویله در حریف غایت
خجل اولدی باب سادس فضول قولک علاجی بیانندهدر
برکمسنه که چوق سوزلی اوله بتون کون سفر وخدمتن وتازه یکن و
مطبخن وخاتونن ودوکع احوالن وخانه سی زینتن حکایت ایده سکوته
قادر اولمیه بونلر مالا یعنی یه اشتغالدر دین ودنیایه ضرردر حدیث
شریفده کشینک حسن اسلامندندر مالا یعنی ترکی بویله شلردر علاج
ذلک ملاحظه ایلیه که موت قریبدر هر تسبیح وتهلیلده کنوز جنتدن
بر کنز واردر بوقدر منافع جلیله دن فراغ ترهاته اشتغال عاقله
لایقمیدر علاج عملی عزلتدر سلامت عزلتدهدر من طلب العزلة فالعزلة له
کاه لسانی آغزنه طاش قویه حکایت اولنورکه اصحاب کرامدن بر تازه یکت
شهید اولوب کوردیلر بلننده بر طاش وار آجلغندن کوردایمش والده سی

کلوب بوزندن توزی سلکوب جنّت سعادتی سکا عاقبت اولسون دیدی
حضرت بویوردیلر سکا ندن علم کلدی جائزکه بو محتاج اولمدوغی نسنه
بخل ایتمش اوله مالا یعنی سویلمش اوله حدیث شریفدن مراد اول ایکی
خصلتدن محاسبه ومسئول اولوردیمکدر بر کمسنه که جمیع اقوال و
افعالی کتابت اولنوب محاسبه اولنمغی مقرر بیله الفاظنه هر حالده تدارک
ایدر حضرت بویوردیلر بر کمسنه که آخر ایله مالا یعنی بحث ایده کفارتی
ایکی رکعت نماز قلمقدر بر کمسنه فحشیاته سویلمکی عادت ایتسه آخرته
کوپک صورتنده حشر اولنور فحش ایله شتمک فرقی بودرکه فحش حاشا
جماعه متعلق معنالری الفاظ قبیحه ایله تعبیر ایتمکدر شتم آخری اول فعله
نسبتدر **باب سابع علاج کذب بیاننده در** حضرت
علیه السلام بیوردیلر کذب نفاق بابلرندن بر بابدر بر حدیث شریفده
کذب ذاتی نقص ایدر بیورلمشدر بر کون عبدالله بن عمر حضرتیه یا رسول الله
مؤمن سرقه ایدرمی نعم بیوردیلر زنا ایدرمی نعم بیوردیلر کذب ایدرمی لا
بیوردیلر قرآن عظیمده انّما یفتری الکذب الّذین لا یؤمنون بالآخرة بیوردی
بعض حکما دیمشلر که کذب حرام شرعی دخی اولمسه فحولیت وحریت اقتضا
ایدر که کذب اولنمیه **علاج ذلک** عهد ونذر ایده که هر کذبه بر کون صایم اوله
اکر نفسی صومه صبر ایدوب ینه کذبدن فراغ ایتمز ایسه هر کذبه بر مقدار
صدقه ویرمکی نذر ایده هر حالده نفسه بذل مالی شاق کورینور کذبدن فراغ
ایدر شرعده غرامهٔ مالیه جوازی بوندندر **علاج آخر** بونی ملاحظه
ایده که هر کذبه بر مقدار طاعتی خصمنه اهدی اولنور هر قول کذبده آینه
قلبنه بر سیاه نقطه نازل اولور دردمند سوداوی دیمشدر ایکی ضرر ایدر
اکر ثوابی یوق ایسه آنک کناهی بونک دفترینه نقل اولنور سارق کاذبدن
خیردر دیمشلر زیرا سارق اوینه بر زمان کونورر کاذب کناه ولعنت
صاحبی اولور **باب ثامن علاج غیبت بیاننده در**
حق تعالی قرآن عظیمده غیبتی اکل لحم میته ایله تعبیر بیورمشدر وحضرت
غیبتی زنادن اشددر بیورمشدر حقیقتی بودرکه زنادن توبه مقبول
اولور امّا غیبتدن توبه خصمندن استحلال ایتمینجه مقبول اولمز نقل اولنور که
حق تعالی حضرت موسی یه وسلطان انبیایه وحی بیورمشلردرکه غیبتدن توبه
ایدن جنّته جمله دن صکره داخل اولور غیبتدن توبه ایتمیوب وفات ایدن ناره

جمله دن مقدم داخل اولور حدیث شریفده وارد درکه حضرت علیه السلام
اصحاب کرام ایله کیدر ایکن یولده بر میته یه راست کلوب بیوردیلر بو میته دن
یمک جائز دکلمی اصحاب کرام دیدیلرکه یا رسول الله لحم میته دن نجه یمک
اولور دیو بیوردیلرکه اخوانکزک اتی که یرسز بوندن دخی منتندر **فصل**
حقیقت غیبت بر کمسنه یی غایب ایکن بر طریقله آکمقدر که اشدوکی
زمانده کراهت وغم تحصیل ایده اکر سویلدوکی سوزده صادق ایسه
غیبت کذب ایسه بهتاندر بهتان سموات وارضیندن اثقلدر و
بالجمله بر کمسنه نک نقصاننه متعلق کلام کرک نسبنه وکرک ثوب و
دار وفرش افعالنه متعلق غیبتدر **علاج ذلک** غیبته متعلق احادیث
شریفه یی اوقیوب تصور ایده که غیبت ایتدکجه دیوان حسناتندن بر ذره
اعمالی خصمی دیوانه نقل اولنور غایت حالی افلاس اولور سیئاتی
متزاید اولاردی مکانی نار اولور ایکنجی تفکر ایده خلقی غیبت ایتدوکی
عیب کندوده دخی وار ایسه الله تعالادن استحیا ایده که کندوده اولان وصفله آخری عیبه ایده
بیت لا تنه عن خلق وتأتی مثله عار علیک اذا فعلت عظیم
یعنی سن بر فعلی ایدوب خلقی اول فعلدن نهی ایتمه زیرا بو فعل عار عظیمدر
بلکه واجب بودرکه کندوده موجود اولان عیبدن غیری معذوردطوته اکر
کندوده اول عیب اولمز ایسه عیب نفسنه جاهل اولمق غیبتدن اشددر
لا اقل متیقن سویلدوکی سوز واقع اولمدوغی صورتده اکل لحم میته دیبوک
نه عیب اولور ایچون عاقل نفس طاهره سن تلویث ایدر غیبته صرف ایتدوکی
اوقاتی ایچون شکر نعم الهیه یه صرف ایتمز عیب وتقصیردن خالی نه مقوله
قول اولور کیمدرکه حق شرع اوزره مستقیم اولوب صغایر ولممدن امین
اوله من ذا الّذی ما ساء قطّ ومن له الحسنی فقط صغایردن امنی وطمعی
تقدیر جهه غیری ایچون تعجب ایدر اکر خلقتنه دخل ایدر ایسه صانعی تعییبه
راجع اولور نعوذ بالله اوچنجی ظاهر سبب غیبتی اول شخصه بر سبله غضبدن
ناشیدر یا خلقه موافقت ایچوندر غضبدن ناشی ایسه نه حماقتدرکه غیر ایچون
نفسنی ناره ادخال ایدر موافقت ایچون اولورسه رضای مخلوق ایچون سخط
الهی یه تعرض جهل عظیم دکلمیدر دوردنجی غیبت حسددن ناشی ایسه تصور
ایده که علی کل حال ضرر کندویه راجعدر دیمشلر که محسوده دولت بو یتر که
حاسدی رضاء الهیه مخالف نیجه اوضاع ارتکاب ایدر دنیاده عذاب حسد

منتن قوقمش دیمکدر

لمم دخی صغایردر عطف تفسیردر انّ الکبایر فی الغفران کاللمم

اخرتده عذاب غیبت ایله معذب اولور بشنجی تصور ایده که یوم قیامتده
اوزاردخصمی تحمل ایدوب حمار کبی ناره سوق اولنمق نه فضاحتدر باب
تاسع علاج غضب بیاننده در اصل غضب ناردندر شیطانه منسوبدر
ظاهر شیطان دخی ناردن مخلوقدر وصفت ناردن تحرکدر غضبناک اولان
آدم دخی بر وجهله متحرک ومضطرب اولور که نفسنه مالک اولمز حق تعالی
انسانده غضبی خلق بیوردیکه نافعی اختیار ومضرتی دفع ایده شهوت دخی
آلت جذب نافع اولدوغی کبی اگرچه انسانده غضب وشهوت لازمدر
اما اعتدالدن زاید اولنجی مضر اولور چونکه غضب آلتدر اول مرتبه
مستولی اولمق گرکدر که انسانی مسلوب الاختیار ایده وریاضتله بالکلیه
قلعی دخی مخالف معقولدر حضرت رسالت پناه غضبدن خالی دکل ایدی
برحدیث شریفده بیوردیلر بن بشرم سائر بشر غضب ایتدوکی کبی غضب
ایدرم علاج مرض غضب فرض در اکثر خلق که مستحق دار نار اولور غضب
ایچون اولور علاجی ایکی طریق واردر اسباب غضبی باطننده بوقالوب
قلع ایلیه سبب غضب بشدر کبردرکه آنی تواضع کسر ایدر معلومدر که
کندو دخی عباد الله جنسندندر تفاضل اخلاق ایله اولور ایکنجی عجبدرکه نفسنی
استعظام ایدر بکا ویلان علم وجاه وجلالت بر فرده ویرلمشدر دیو
خلق ایچنده نفسنی عظیم کورور بوصورتده ملاحظه وتصور ایده که اول نطفه
مذره آخر جیفه قذره ایکی حال بیننده حامل عذره بر عاجزم اوچنجی مزاح
ولطیفه واستهزادر بونک علاجی بودر که اقوال جده واعمال مهمه یه اشتغال
ایده دردنجی غیری ملامت وتعییر در علاجی بودر که فکر ایده بر فرد عیبدن
خالی اولمز نه عیب خود است کسنه یی تعییب وتعییر وملامت آخری عیبه
نسبت ومذمتی جایز دکلدر بشنجی طلب جاه ومالده حرصدر بخیل اولان آدم
بر حبه ایچون غضب ایدر باز دخی غضب ایتسه بر اقچه غضبنی دفع ایدر
علاج غضب ایکی قسمدر بری علمی بری عملیدر علمی اولا آفت غضبی بیلوب
دین ودنیایه ضررین ملاحظه ایدوب بو صفاتک خلافی ایله اتصافه سعی
ایده هر مرض ضدی ایله علاج اولنور ایکنجی غضب مذمتنده وارد اولان
آیات واخباره تتبع والکاظمین الغیظ وعفو وصفح مدحنده اولان آیات شریفه یی
تصفح وملاحظه ایده ظاهر سنک مغضوبه قدرتکدن الله تعالینک قدرتی
زیاده در جناب حقه غضب ایدیجک سنی کیم امین ایدر وسنک حق تعالی یه

جمع وزر اثم معناسنه در
فضاحت رسوایلق ه

مذره فاسد وخبیثه دیمکدر قذره
مردار دیمکدر نظیفک ضدیدر
عذره دخی نجسه دیمکدر حاصلی
بو انواع لفظلر برینک معناسنه
کلور ه
تعییبک عیبلمک
معناسنه در
ه

مخالفتک

مخالفتک اول خصم اتخاذ ایدوب غضب ایتدوکک نفیرک سکا مخالفتدن
اعظمدر اوچنجی نفسنه دییه که ظاهر غضبک اول آدمه رضاکه مخالف بر وضع
ایتدوکی ایچوندر حق تعالی اول فعلی مراد ایدوب سن مراد ایتمیه‌جک الله تعالی
حضرتلریله دربیتنده نزاع ایتمش اولمزمیسن دردنجی تصور ایده که اول
غضب ایتدوکی دخی سکا شتمه تصدی ایدوب سنک بو کلامک برینه اولن
کلام سویلسه خلق ایچنده حرمت واعتبارک ساقط اولمزمی کلمات اکابردده
واردر تغافلله نفسکزی تعظیم ایدک اگر اول آدم مقابله یه قادر اولمیوب
هضم ایدوب ظاهر خلق ایچنده حقیر ومهین اولورسه اگر سن دفعه قادر
اولمدوغک وجهدن مکافاته سعی ایدرسه حضور قلب قالورمی بس رضاء الله
وانبیایه موافقتدن اعز ومنصب یوقدر دیوب دفع غضب ایده علاج
عملی بودرکه لسانیله تعوذ ایده اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیوب غضب
حالنده قیامنده ایسه اوتوره اوتوردوغی حالده ایسه یاته بونلر ایله دفع
اولمز ایسه صووق صو ایله آبدست آله حضرت علیه السلام بویله فتوی ویروب
بیورمشلر که غضب ناردندر ماء ایله دفع اولور بعضلر دیمشلر طراق ویره نه سجده
ایدوب تذکر ایده که ترابدن مخلوق اولان آدمک غضب ایله نه مناسبتی واردر
باب عاشر علاج حسد بیاننده در حسد نتیجهٔ غضبدر
حسد مهلکاتدندر حضرت علیه السلام بیوردر حسد حسناتی بیور نار حطبی
یدوکی کبی برحدیث شریفده دخی بیوردر اوچ نسنه واردر که هیچ بر فرد آنلردن
خالی دکلدر بری سوء ظن بری تشاءم بری حسد حقیقت حسد بودر که غیرک
نعمتنی کوروب زوالنی استیه پس بو حاسد زیرا قضای الهی یه کرینه کورمکه
راجع اولور ودلیل خبث باطندر زیرا آنک نعمتی احسان الهیدر اولمایجق سکا
منتقل اولماز صاحبندن زوالنی استمک انجق خبثندن ناشی اولور غبطه دخی
زوال دکلدر انجق کندویه دخی اویله مال وجاه حصولنی رجادر بو مکروه دکلدر
علاج حسد ایکیدر علمی وعملی علمی بودر که حاسد بیله که حسد نفعدن عاری بلکه
حاسده دینی ودنیوی ضرر محسوده دنیوی ودینی نفع ایدر حاسدک دنیاسنه
ضرر اولدوغی ظاهر مغموم اولوب طول عمرنده عذاب حسرتله معذب دشمنی اکا
لایق کوردوکی وصفه مظهر اولور نه حماقتدر که بیلوب قتل نفسکه ساعی اوله
اگر حسدندن آنک نعمتی زوالی اعتقادنده اولورسه نه فایده که کندونک نعمت
ایمانی زایل اولور مضرت اخرویه سی بودر که ظاهر اول شخصه حسد ایدن

قضاء الهی یه حسد ایدوب قسمت الهیه یی انکار ایتمش اولور اکر مسلم
قرنداشنه یرامزلق ایسترسه شریك ابلیس اولور محسوده منفعت دنیویه
بودرکه مابینلرنده اولان معامله اقتضا ایدر که محسود دخی آنك عذاب الیمده
اولدوغندن حظ ایده پس محسود حاسد برعسکر ایله ایده میه جك مصلحتی
حاصل اولمش بولور دنیا جمع اولسه ایده میه جکی مصلحتی کندو الیله ایدر
منفعت دینیه سی بودرکه بو حال محسود مطلوب اولوب حسد قلبدن
کید ومکر لسان ومعامله یه وارد ایسه خود حسنات حاسد محسوده
واروب محسودك سیئاتی اکا تحمیل اولنور محسوده ضرر قصد ندرایکن
نفسنه ضرر ایتمش اولور کندویی محسوده عدو صانور مکر آنك صدیقی
ونفسنك دشمنی ایمش تبت یدا صفقة قد خاب شاریها هلاك اولسون
اول بازاره که مشتریسی ضرر ایده حاسد ایله محسود معامله سنه مثال
بودرکه بر آدم غضبله طاش آتار طاش بر نسنه یه طوقنوب پاره لنوب بر
قطعه سی آتان آدمك صاغ کوزین چقارر غضبی مشتد اولوب بر دخی آتدقده
بنه اویله اولوب صول کوزی چقار کمال غضبندن بر دخی آتار باشی یاریلور
قصد ایتدوکی آدم اوتوروب بونك حالنه خنده ایدر علاج آخر نفسندن
اسباب حسدی اخراج ایده که کبر وعجب وعداوت ومحبت مال وجاهدن
حسده مخالفت محسودك ثناسنه ملازمت وذمنه اوله بو علاجده مرارت
وار ددین قویمدن حظ عظیم صاحبی اولنلر تدارك ایدر باب
حادی عشر مرض بخلك علاجی بیاننده در محبت مال فتنه عظیمه در
عقباتده بوندن اصعب یوقدر بونده هم قضای متقضای نفس وهم
زاد آخرت واردر ظاهر قوت ولباس ومسکن لازمدر بونلر مالسز
حاصل اولماز نه عدمنه صبر وتحملنه مجال نه وجودنده سلامت احتمالدر
عقلا بونده متحیردر که محتاج حقنده کاد الفقر ان یکون کفرا بیورلمشدر
صاحب مال حقنده کلا ان الانسان لیطغی ان راه استغنی بیورلمشدر
امدی بخیل شقی علاج بودر که بخل حقنده وارد اولان آیاتی ملاحظه ایده
حق تعالی سیطوقون ما بخلوا به یوم القیمة بیوردی یعنی مال بخلا دونوب
قیامتده بر اژدر صورتنده تصور اولنوب بونلرده طوق قلنور هر طرفدن
صوقوب جانب حقدن منادی ندا ایدر ذق انك انت العزیز الحکیم وکنز
ایتدوکی اموالیله هر طرفنه داغ اورلور دردمند بخیل کندوی برکا

جلد

مرادت کچلك ه

قنده صا

اوزنده صانور خبری یوق عالمده اندن شقی کمسنه یوقدر حدیث شریفده
اولدی نبی لطیف البخیل لا یدخل الجنة بیوردی وحق تعالی بخلی کفره قرین
ایتمشدر واما من بخل واستغنی وکذب بالحسنی بیورمشدر حضرت
علیه السلام بر بخیلی کوردی که باب بیت شریفك خلقه سنه یاپشمش
دعا وتضرع ایدر بیوردیلر که بزدن بعید اول شومك اصابت ایتمسون
بر کمسنه که بو آیاته اعتماد ایتمیه دهریدر تجدید ایمانه محتاجدر علاج
آخر تصور ایده که موت حقدر اصابت ایتمسنده تردد یوقدر عمر خیال
مثالدر کوب کیدوب بر اولوب مال کیسه ده قالمه ده نه نفع وار عاقل
کندو مسئول مالی تحت ارضده مدفون اولمغی تجویز ایدر می پس لایق بودر که
تصدق ایدوب هر درهمه بر اجر عظیم تحصیل ایده علاج آخر دنیا بخیللرینك
عاقبتلرین ملاحظه ایده که کندولر منکوب ومنحوس ارتحال ایدوب ورثه
مالرین بر باد ایتمکله خوش حال اولدیلر عاد وثمودك ترك ایتدوکی مالی
ایکی اقچه یه آلور میسن ظاهر بخل طول امل نتیجه سیدر بخیل عمری زا اولدقدن
جازم اولسه مالنی صرف ایدردی اقران وامثالنك جمع ایتدوکی اسباب و
امواله نه حالت اولدی موت مفاجات ایدوب متحسرا کتدیلر مالرینه
اعدا وضع ید ایدوب بخیلی استهزا ایدرك اضاعت واتلاف ایتدیلر اکر
جمع مالی اولادی ایچون ایدرسه خلق ایدن رزق ویرمزمی آنلرك فقری
مقدر ایسه باباریننك بخلیله مستغنی اولمزلر غنا مقدر ایسه محتاج
خدا قابل زوال اولمز نیجه غنی کوردك باباسندن برآقچه میراث یمه مشدر
نیجه فقیر کوردك اموال عظیمه یه وارث اولوب ضایع ایتمشدر باب
ثانی عشر حرص وطمع علاجی بیاننده در بش وجهله علاج قابلدر
برى بوکه قوت لایموته لباس خشنه ونان وبنیره مسکن مختصره قناعت
ایده بونلر حقنده نحن المخفون بیورلمشدر اکر تحمل وکامرانی مراد ایدرسه
اهوال واشغال هجوم ایدر ایکنجی بوکون قدر کفایه یه واصل اولدقدن
صکره یارنکی کونی نظر ایتمیه زیرا شیطان وسوسه ایدوب یارین ویرکون
نه یرسن دیو طول امله جر ایدر جایز که تعب آجله دوشمیه باری تعب
عاجله دوشسون دیو سعی ایدر علاج آخر حرصی سببیله رزقك زیاده
اولمدوغنه جزم اعتقاد ایده ویله که قناعت وصبر ایدرسه عزیز وطمع
حرص ایدرسه ذلیل اولور بو جانبده هم عزت نفس وهم ثواب اولدیغی طرفده

اهوال جمع هول مهیب
قورقودیمکدر ٥

هم ذل وهم خطر عقاب وار نفسله مجاهده ذلت وفلاكت ایله كثرة واصل
اولمه دن سهلدر كلمیدر **علاج آخر** سبب حرصی فكر ایده اكر شهوت فرج ایچون
ایسه ایو وخنزیر بو بابده دخی زیاده در اكر تجمل ایچون ایسه نیجه یهودی
ونصرانی وار در كندودن زیاده یه مالكدر اكر صبر وقناعت ایدرسه
انبیا واولیایه بولداش اولور ظاهر عاقل بو طریقی قویوب اشقیا وكفره یه بولداش
اولماز ماله واصل اولدوغی صورتده دنیوی نقدر خوف وار در آخرتده
فقرادن بشیوز ییل صكره داخل جنت اولور دایما كندودن ادنی اولنلرك
حالنه نظر ایدوب شكر ایده مترفهلر حالنه باقوب نعم الهیه یی آزدر
دیو تخفیف ایتمیه جدم مرحوم سنان افندی مفتی الثقلین كمال پاشا زاده
سلطانك مجلس شریفكره كلدیكجه علملرندن اوصانوردز دیدكده افندی فوقكده
اولانه شكره باقوب كندو عسكلكدن اوصانمه تحتكده اولانه بكمزه باقوب
شكر نعمت الهیه یه اشتغال ایله دیمشدر **باب ثالث**
عشر حب جاه وحشمت علاجی بیاننده در صاحب جاه اولدر كم كسنه
قلوب ناس اكا مسخر اوله نیچون برآدم ازمه قلوبه مالك اولسه مال دخی اكا
تابع اولور تسخیر قلوب خصال محموده دن بر خصلته موقوفدر علم وعبادت
خلق حسن وشجاعت كبی صفات مزبوره دن بری ایله متصف اولان آدم السنه
خلق مدح وثنا ایله ابدان طاعت وخدمت ایله مطیع اولور بولنده بذل
مال ایله كردن رجال تملك اولور ملك وجاه ایله تسخیر قلوب میسر اولور
علاج آخر ایكی قسمه منقسمدر علمی وعملی علمی بودر كه جاهك دین ودنیاده
آفاتن ملاحظه ایده طالب جاه دایما مغمومدر مراعات قلوب وارضای
ناسه محتاجدر حساد واعداء دخی هجوم ایدوب دایما تعب وعذابده اولور
مكر الهیدن دخی امین یوقدر وجاه ومنصب قلبه متعلقدر قلب ایسه سریع
دلالت ایتدوكی تقلب اوزره در نه خسیس ورذیل دولت اولور اولك
دولتكه آنك بقاسی بر الایه نامعقول آدملرك قلوبنه تابع اولوب قابل
عزل بر ولایت اوله بر خدمتكارك كلمه سیله بر لحظه ده معزول اولوب
ولایتی باطل حشمتی زایل اوله عقلا متفقلردر كه بر كسنه ممالك دنیا و
ریاست عظمایه مالك اولسه كدردن سالم اولماز آخر حالده موت مقرر
نه خادم قالور نه مخدوم كوردوكی لذت وفرح چكدوكی حسرت ومصیبته دكمز
بیت ومن یك ذا ناب منیع وحاجب فعما قلیل یهجر الباب حاجبه

معناى بيت

معنای بیت بر كسنه كه باب منیع ودربان صاحبی اوله یقین زمانده
دربانن قپوسن ترك ایتسه كركدر بر ولایت وحكومت كه ایام معدوده ده
عرضه زوال اوله نه قدری اولور عاقلمیدر اول آدمكه ولایت ابدیه یی
ایام معدوده ولایتنه بیع ایده **علاج عملی** ایكیدر بری بودر كه جاه صاحبی
اولدوغی محلدن فرار وظهور وتعیندن سالم اولاجق محلده قرار اختیار
ایده الاطراف منازل الاشراف بو معنی در ایكنجی ملاعبه طریقنه
سلوك ایدوب جهت حالنده اغنی ناسدن ساقط اولاجق اوضاع اختیار
ایده **حكایت** اولنور بر زاهد ربانی یی پادشاهلردن بری زیارته
كلوب شیخ حرمت نفسی اسقاط ایچون حضور پادشاهیده كمال حرصله
طعامه قویلوب پادشاهك شیخ حقنده اعتقادی فاسد اولوب قالقوب
كیدوب شیخ واصل صفای عزلت اولدی بعض مشایخ كباردن نقل اولنور كه
اطفال كبی قامشلره بنوب اسواقده بو حال اوزره كزرلر ایمش بعضلر شراب
رنكنده بویالو صویی بر قدحه قویوب النده طوتوب خلقه كندولی شراب
خمر ایدرلر كبی كوسترلر ایمش **باب رابع عشر كبر و**
عجب علاجی بیاننده در كبر كندولی استعظام وخلقی نظر حقارتله
كورمكدر بونك علامت لسانیسی بن بویله بن دیمكدر بو وضیع الله
ایله خصومتدر كبریا وعظمت الله تعالی یه مخصوصدر حدیث شریفده
كبردن قلبنده مقدار حبه اولان جنته كیرمز بیورلمشدر كبر اخلاق قلبیه دندر
كندو وجودی باغنده ریح نشاطله كشاده اولوب خلق الهی یه بهایم نظریله
كبی نظر ایدر حضرت رسالت پناهه كبر ندر دیو سؤال ایتدكلرنده حقی
تحقیر وخلقی ازدرا ایدر دیمشلر فی الحقیقه حقی قبول ایدن خلقی ازدرا ایتمز
كندو نفسنه اختیار ایتمدوكی اموری خلقه روا كورر حسد وحقددن
خلاص میسر اولماز عفو وكظم غیظه قادر اولماز دایما نفسنی معبود
ایدوب كذب ونفاقدن مستغنی اولمز متكبر مثالی بو قولدر كه افندیسنك
تاجنی كیوب سریرینه اوتورر متكبر نیجه نوعدر متكبر بالمال متكبر
بالقوة متكبر بالعلم **علاج** ایكیدر علمی عملی علمی بودر كه حق سبحانه وتعالی
حضرتلرینی ذات وصفاتیله بیلوب كبریا وعظمت لایق جلال الهی اولوب
عبد ذلیل ایله مناسبتی اولمدوغنی تحصیل علم ایده ایكنجی نفسنی ارذل
عباد الله بیلوب قتل الانسان ما اكفره من ای شیء خلقه من نطفة خلقه

ازدرا تقصیر وتخفیف ایتمكدر ص

فقد ده آیت کریمه سن ملاحظه ایده حق تعالی انسانه احقر اشیا اولدوغی
اعلام بیورمشدر عدم محض اولوب اسم وجسمدن نام ونشان صاحبی دکل ایکن
احسن اشیا اولان ترابدن مخلوق اولوب نطفه وعلقه مراتبندن بو مقامه
واصل اولدیغی هیچ بو حال صاحبنک کبر وعجبه استحقاق واستهالی اولور می
حق تعالی بعض عبادینی مبتلای مرض وبعضنی سعادت صحته اتصال ایتمشدر دکل
غیردن استدلال طریقیله موتدن وعروض بلادن امین اولمیوب تدارک
اوزره اوله دوا وعلاجی فرا ایتمشدر بو حالده صفا اوزره اولسه ساعت
ثانیه ده نیجه بلایایه مبتلا اولور آخر حال موت کلوب انتفاخ حاصل اولور
احب اولادی یانندن قاچوب جیفه اولوب کیدرک بطون حیوانات داخل
وانجاسه ملتحق اولور بو حال اوزره ترک اولنسه نه نعمت ابدی احیا ومیدان
محاسبه یه احضار اولنوب اعمال جزئیه وکلیه سندن سؤال اولنوب جزا
وسزاسی ویرلسه کرک اول زمانده عهده حسابدن چیقمز ایسه تراب کلب
وخنزیرک احوالی اندن احسن اولور زیرا آنلر عذابدن سالم بو الی غیر نهایه
معذب در نعوذ بالله من عذاب الله **باب خامس عشر علاج**
ریا بیاننده در حقیقت ریا قلوب خلقده مکان استمکدن عبارتدر
مثلا عبادات ایدوب مسجد یاپوب تصدق ایتمکدن مرادی خلق بنی خیر
ایله یاد ایتسونلر دیه ذکر جمیل خلق رضای حقدن ترجیح ایده اکر مقصودی
مجرد قبول قلوب خلق ایسه مشرک اولور ریا عظیم کبیره در حضرت وحیده
شریفده بیورلمشدرکه غایت خوف ایتدوکم شرک خفی درکه ریادر بونک
علاجی صعبدر زیرا قلبده راسخ اولوب امتزاج قوی ایتمشدر زمان طفولیتدن
واصل مرتبه کمال اولنجه بو سیئه عظمی ایله الفت ایتمشدر بونک درجه
علاجی علمی وعملی در علمیسی بیله که هر عمل که لذت دنیویه ایچون ایده یا بو
ساعتده منقبضه اولور ممتد اولورسه آکنجی ساعتده نهایت بولور
وخامت عاقبت ملاحظه اولنجق بو لذت عاجله ترک اولنور زهری
عسله خلط ایتسک لذت حالیه سی ایچون موت مقرری ارتکاب ایدرمیسن
ریانک اوچ سببی وار در محبت ثنا خوف مذمت طمع فی الناس اولا
ثنای خلق مطلب ایتمیوب نفسه جواب ویره که روز حشرده حق تعالی بنی
تفضیح ایتدوکنه ذکر می میدان عرصاتده منادی ندا ایدوب ای فاجر
طاعت الهیه یی ثنای خلقه صاتمغه حجاب ایتمدکمی رضای خلق ایچون

وخامت عاقبت
تقبل العاقبه
دیمکدر

غضب

غضب الهی یی اختیار ایتدک حقدن بعید اولوب خلقه تقرب ایتدک
اکر ریا اولمسه رفیق انبیا واولیا اولوردک ریا ایله منزل شیاطینه
نازل اولدم رضای خلق اولا میسر دکل اولورسه آنلر الندن نه رزقم
وار نه عمرم نه سعادت وکرامم پس بونلر رضاسنک نفعی ندر **باب**
سادس عشر خوف مذمت خلق علاجی بیاننده در خوف مذمت
خلق عارض اولدقده تصور ایده که عند الله مقبول اولورسم بغض ناسک ضرری ندر
بیت اذا رضیت عنی کرام عشیرتی ۞ فلا زال غضبانا علی لئامها
مبغوض حق ایسم محبوب ناس اولمه نک وآنلرک ثنای جمیلنک نفعی ندر طاعات
الهیه ده اخلاص ایم اولنجق حق تعالی قلوب ناسی بکا تسخیر ایدر **بیت**
اکر یارم بنمله یار اولورسه ۞ نه غم جمله جهان اغیار اولورسه
مرائی ایسم الله تعالی رسوای ایدر هیچ بر قول بر امری اخفا ایتمز الا بر کون
صحفات وجهده نمایان اولسه کرکدر **باب سابع عشر**
خلق مذموم علاجی بیاننده در اخلاق سیئه سن اصلاح مراد ایدن
آدم اول خلق مذمومه مخالفت کرکدر بخله مغلوب اولسه جود وکرمی
عادت ایتمکله شهوته مغلوب ایسه مخالفت وکسر ایله غضب حلم ایله تکبر
تواضع ایله زیرا هر نسنه ضدی ایله منکسر اولور ظاهر حرارت برودت ایله
مندفع اولور بر کمسنه که اعمال حسنه یی عادت اخلاق کریمه کرام ایله
تخلق ایتسه ضرورت خلقی حسن اولور اصل عادت انسانیه خیر در شر لجاج
وعناد نفسدن ناشیدر بونیجه کوکلر خلاف مطبوعی تکلف ایدر ایکن استاد
ضرب وتأدیب ایله اکا علم وادبی طبیعت ایدر کیدرک همت عالیه صاحبی
اولوب اجل مطالب اولان علوم وقضا ایله طالب اولور بر کمسنه کوکرجین
اوینامغی شطرنج وقماری عادت ایتسه لذت دنیایی اکا مقصود اعتقادنده
اولور طپراق یمکه معتاد اولان آدم انی طیبات دنیادن عد ایدر **باب**
ثامن عشر نمازده احضار قلبه علاج بیاننده در نمازده غفلت قلب
ایکی نسنه دن ناشی اولور بری ظاهری بری باطنی ظاهری بودر که مجامعده
قیلمغله سمعی وبصری وقلبی بر امره مشغول اولور بونک علاجی خلوتده
قیلوب نقش وکتابت اولمیان اماکنی اختیار در اهل عبادت زاویه لرده
نزول ایتدکلرینک وجهی بودر حضرت عبد الله بن عمر نمازی قیلدقده قلیج
ومصحف ومتاع خانه یی مصلادن اخراج ایدردی اکر قلبی بر امره مشغول

ايسه اول امری تقديم ايده كه نمازی فراغ قلبله قيله بو دقيقه دن
ناشيدر كه حضرت بيور دی نماز ايله طعام جمع اولسه طعامی تقديم ايلك
و ذكر الله و قرأت قرآن ايله احضار قلب طريقهٔ اوليادر بو مرتبه لرابله
اولمايجق ترك علاج يوق كركدر مثلا براغاج التنده عبادت ايدر ايكن
طيور كلوب اغجاردينه قونمغله صيت وصدا كوبنی اشغال ايدر ديو
بر دكنك ايله دفع مراد ايدر ظاهر ايتدوكی كبی ينه كلسه لر كركدر
هماندن علاجی اولـــــــــــــــه شجره يی قطعدر كه خلاص ميسر اوله

كتاب ثالث عشر

دنيانك حقيقتی وآفاتی بياننده در طقوز بابی مشتملدر **باب اول**
صورت دنيا بياننده در معلوم اوله كه دنيا معيبه در رأس فتن شجرهٔ
محن ام خبائث در حضرت عليه السلام بو حديث شريفده بيور دی محبت دنيا
هر خطيئه نك باشيدر دنيانك اسمی جوقدر اولادين كندواليله قتل
باغشلسه رجوع وعد ايتسه خلاف دائما ندا ايدر كه بنی كمی بم بنی ادمی
غرق ايدردم فتنهٔ عظيمه بم بيلاننلر مسكنی وآدينك اژدرييم بكا اكرام
ايدنه اهانت ايده نه اكرام اعتماد ايدنی مخذول ايدرم دنيا جيفه در
طالبی كلاب در حضرت عيسی جناب حقدن صورت دنيايی كورمك رجا ايدوب
بر كون ساحل بحرده اوتور ر ايكن بر خاتون كلدی شكلی قبيح ارقه سی چقمش
اوموزلری بری يوكسك برالی قانله برالی حنا ايله رنكلو فيلدشلو زكامير
قفتانلر كيمش روايحله وجودنه زينت وزيور ويروب يوزينه نقاب چكمش
حضرت عيسی تعجب ايدوب سن كيمسن ديدكده كورمك رجا ايتدوكك
دنيايم ديدی حضرت عيسی ارقه ك ندن بويله اولدی ديدكده مردود
ايامدن ديدی يا ثياب ملونه ندر ديدكده اعدآء الله بكا مغرور اولوب
اقبال ايتمك ايچوندر باطنمی كورديلرسه رغبت ايتمزلر ديدی يا نقابك
اصلی ندر ديدكده شكلم كوردلمك ايچوندر صورتم كوردنلر بر دخی باقمزلر
ديدی يا الكده حنا نيچوندر ديدكده ارهٔ وارمق استرم ديدی يا برالك
دم آلوده اولمق ندندر ديدی دونن برار قتل ايتدم ديدی يا بو قتلك دم
وديتندن مسئول اولمزمیسن ديدكده بيك لر قتل ايتدم الوف دخی قتل
ايتسم كركدر عيسی ديدكده ويل بكا مغرور اولانه ديدی بر كون حضرت

عيسی عليه السلام

عليه السلام بو رمز بله ياننده ن چوب اصحاب كرامی حضور سعادتنه دعوت
ايدوب بو مقدار اسكيمش بزلری چوريمش كمكلری مبارك اللرينه آلوب
دنيا بودر بو ديلو خبرده وارددر هر كون ابليس دنيايی بيعه عرض ايدر
كيم آلور بر متاعی كه ضرردی وار نفعی يوق صافی غم ويرر ديدكده اهل حماقت
بز آلورز ديرلر بعده عجله ايتمك عيبلودر ديدكده عيبيله قبول ايدرز ديرلر
هله عيوبن بيان ايدهيم صكره نادم اولميه سز غدّاره در معزور ايدر
سارقه در سبب نقص وبغض عدا وتدر عهدينه وفاسی يوقدر ديدكده
بو عيوب جانمزه منتدر ديرلر بهاسی نجه در كلدر جنتده اولان نصيبكز
ولعنت ايدينه در ديدكده اول ثمن ايله مقبولمزدر ديرلر پس تسليم ايدوب
نيرامن تجار تدر كندو كوزی آتشلره ياقديكز ديو امام شافعی حضرتلرندن
منقولدر اكر دنيا بازارده بيع اولنور متاع اولسه بر اتمكه آلمز ايدم
آفاتی شويله معلومدر بيورمشلر روايت اولنور بنی اسرائيلدن بر پادشاه
وفات ايدوب اوغلنه اموال كثيره ترك ايلدی اوغلی جميع اموالی طرف فساده
بر باد ايدوب صحراده كيدر ايكن كوردی بر قوم اكين اكوب بعده بچوب غرق
ايدرلر اندن كچوب بر آدمه راست كلور بر طاشی كتورمك استر اغرلغندن
قالدرمغه مجالی اولميوب اوستنه بر طاش قيوب كتورمكه سعی ايدوب دفع
الواقع خفت نمايان اولور كيدركن كوردی بش آدم بر قيويی طوتمشلر بری
ارقه سنه آلمش بری قيونك اوستنه بنمش بری بوينوزينه بری قويروغنه
ياپشمش بری دخی سودينی الموق سوداسنده اندن كچوب بر كلب كوردی قرننده
واقريا اورد وصداسی اشيديلور بوتلده بر پيره راست كلوب ماجرايی عرض
ايدوب شو معقوله اموره راست كلدم ديربير ايدر حق تعالی امورغريبه يی
سكا كوسترمش اولا اكوب بچوب غرق ايدنلر آنلردر كه اعمال صالحه يه ايلم
عمری صرف ايدوب آخركا هله خشم ايدوب عملكری محبوط اولور طاشی
قالدراميوب بر طاش دخی ضم ايدن اول آدمدر كه اول كناه ايدركده تقيل
كلور بر دخی ايتدكده عادت اولوب قلبنه سواد غلبه ايتمكله قباحتنه
وقوف وشعوردن قالور واول قيون دنيا مثاليدر اوستنه بيننلر ملوكدر
المنده اولنلر خلقدن يوز صوبی دوكوب جر ايدنلردر قويروغن طوتنلر
غفلتدن بيخبر عمری آز قالوب اجلی قريب اولنلردر بوينوزين طوتنلر دنيا
زحمت ومشقتله واصل اولنلردر سودين آلنلر تاجرلردر اول كلب كه

هيئتی كوريتور بر دخی ايتدكده حلها
در
كه

ایچروسندن یاقوب دیلر صداسی کلور بی محل سویلینلر در اوغلان ایلد فهم ایتدیم
یا بوعبد عاجزنه مقامدیم وعظمدن منتفع اولمدك بن ملك الموتم دیوب
روحنی قبض ایلیوب نارده ایصال ایلدی **باب ثانی دنیانك**
مثاللری بیانندہ در اثرده وارددر که حکمادن قرق نفر آدم جمع وکون
امثلهٔ دنیایه متعلق مصاحبت ایدوب آخر رأیلری بونده قرار ایلدیکه دنیا
غایت اشبه اولان شیء واقعه در کوردیلرن اباطیلدر بعضلر دیمشلر که
دنیانك مثلی خانه در بر طایفه قونر بر طایفه کوچر بعض علما دیمشلر که کیجه
وکوندز یکرمی دورت ساعتدر آلتی یوز بیك آدم وفات ایدر آلتی یوز بیك
آدم وجوده کلور آلتی یوز بیك آدم عزیز و آلتی یوز بیك آدم ذلیل اولور
بعض علما دیمشلر که دنیا بیلاندرکیبدر یا پشدقده ملایم کورینور لکن سمی
قتل ایدر بعضلر دیمشلر که فایحه مقوله سیدر هر کیجه بر خانه‌ده بکا ایدر
بعضلر فاجره عورت مقوله سیدر بر کیجه خانهٔ عطارده بر کیجه خانهٔ
بیطارده بعضلر بر قفسه تشبیه ایتمشلر که یاقه سندن انکنه دکین برتیلو
بر ایلیجك قالمش اوله انسان وامل واجل بو بر یله جدلده اولوب دم املی
سوداسنده ایکن اجل بوغازین آلور بعضلر دنیایی ساحره عورته تشبیه
ایتمشلر سکا عاشق کورینور حال انکه سندن فراداوزنده در موافقت کورنور
بر حال سندن مفارقتدر ظل شمس کبی که سن آنی ساکن صانورسن اول
متحرك عمر هر کون نقصان اوزره اولوب اهل دنیا خبر وبینا اولمدقلری اکا
بکزر که بر فاجره عورت خلقه اشارت ایدوب ملایمت کوستروب هر کیم
اندن قضای وطر سوداسیله آردینه دوشوب خانه سنه واردقلرنده قتل
اولنورلر دنیا بر حسنا عورتدر که اسبابی اکثرنده انواع نجس وار ظاهری
معمور باطنی خراب فی الحقیقه اکرچه ظاهرا عیش وجمال وتمتع وانسدر اما
باطنی محن وفتن ومصایب وشدایددر یا بر مسافر منزلیدر که منزل اول
مهد منزل ثانی لحددر کیمی واصل سرحد منزل کیمنه بر میل قالمش بعضینه
بر خطوه اهل دنیا ایسه سریر کامرانیده مست جام غروردر یا بر آدم که حظ
ایتدوکی طعامه راست کلوب اولقدر یدی که امتلا اولوب معده سن افساد
ایدیجك نفسنه عتاب ایدر که لذت کیدی ضرری قالدی ندد بو ایتدوکم
سفاهت دیو ندامت ایدر طعامك لذتی زیاده اولدیجه ثقلتی زیاده اولدیغی
کبی دنیاسی چوق اولانك حسرت وندامتی اعظم اولور مثال آخر بر الای آدم

بر یرده دعوت اولنوب کوردیلر انواع لطیفه واوانی شریفه واطعمهٔ
ظریفه بعضی تدارك ایدوب چونکه مسافر زهمان وایه مزاولوب کیمك وندن
صکره صاحب خانه دن وضع کوروب نادم اولورلر فی الواقع دنیایه زاد آخرت
تحصیلی ایچون کلنمشدر بونده خلود رجاسنده اولان غلط ایدر مثال آخر
بر الای خلق سفینه‌یه کیروب تمام یوکلنمش ایکن بولده بر جزیره‌یه یاپشوب
قضای حاجت ایچون طشره چقدقلرنده کیمی اکلنمکه مجال اولمدی عجله ایله
کلوب یرلو یرینکوزده حاضر اولك دیر بر طایفه تدارك ایدوب نقص وضو
وطهارت تحصیل ایدوب نمایله کلوب یرلرین حاضر بولدیلر بر طایفه
جزیره‌نك سیری سوداسنده اولوب کچ کلمکله کلوب کوردیلر یرلرنده
آدم اوتورمش بر قوم جزیره‌دن بعض اشیا ییدی ایله لم دیو اکلنوب کیمی
آلوب یودیسووید دکرنصکره وادیٔ حیرتده قالوب بعضی جانوردلر ییدی
بعضی جوع وعطشدن هلاك اولدیلر فی الحقیقه آنلر که مقدنجه تدارك ایتدیلر
مؤمنلر متقیلردر کیمیدن طشره قالنلر کافرلردر کیمیده یرلرینی ضایع ایدنلر
عصات مؤمنیندر که اعمال صالحه واعمال حسنه‌یی خلط ایتمشلردر
باب ثالث شدايد دنيا بيانندہ در حضرت یبو ردر
اوچ کمسنه‌یه مرحمت لازمدر بری عزیز قوم ایکن ذلیل اولان بری غنی
ایکن فقیر اولان بری عالم اولوب مسخرهٔ جهال اوله بر کون اصحاب کرام
رضی الله عنهم شدايد دنيايى مذاکره ایدوب بعضی فقردر بعضی سفر مع
الفقردر بعضی غریب وفقیره مرضدر دیمشلر بعضی بر غریب خادمی
مریضی استقبال ایدوب بولدن آتاوزرندن قوب کیتمکدر دیمشلر حسن
بصری ایدر نهایت بلاد وردتدر بری کثرت عیال ایکنجی برام قوکشو
اوچنجی اول عورتکه سنی خلق ایچنده محجوب ایده دوردنجی قلت مال امام
شافعی ایدر ذلت دنیا دورتدر بری شریفك دنیدن رجاسی بری اکر
عودتر مال ایچون تنزل بری ذخیره‌سز سفره توجه بری کتابسز مجلس علمه
حضور علما دیمشلر اوچ نسنه‌یه طبیبك علاجی یوقدر بری موت بری
طاعون بری مرض پیری بعض ظرفا دیمشلر دنیاده اشد شدايد فراق احبه
دکیل بودرکه زلیخا حضرت یوسف علیه السلام خدمتندن اولمغله الینی
قطع ایتمدی سایر خاتونلر فراق اضطرابی ایله اللرینی کسدیلر بعضیلر
لئامه عرض حاجت بعضیلر مجالسهٔ اضداد معاشرت اعدا بعضیلر

اول رفیق کہ مرافق اولوب موافق ومقارن اولمیه بعضیلر زوال نعمتی
کوز ایله کورمکدر بعضیلر سوء خلقدر بعضیلر کثرت عیال ایله قلت
مال اجتماعی دیمشلر اول اشیا کہ انسانہ سبب هلاك اولور شغله دائر
اولمیان موهوم رسولك اکلنمه سی وتنك منزل وخدمتکار تضییقیدر
حکایت اولنور حق تعالی ارضی خلق بیوردوغی زمانده قرارده مجال
اولمیوب متزلزله اولمغین حضرت جبرائیله ایکی قدمکی اوزرینه قودیوب
بیوردی امتثال امر ایتدکده نصکره ینه قرار ایتمیوب والجبال اوتادا
مقتضاسنجه بو جبالی اطرافنده خلق بیوردقده قرار ایتدی ملائکه کرام
یا رب جبالدن اشد مخلوقك وارمیدر دیو سؤال ایتدیلر حدید بیوردی
یا دمیردن اشد مخلوقك وارمیدر دیدلر آتشدر کہ دمیرلری اریدر یا ناردن دن
اشد مخلوقك وارمیدر دیدلر ماء صودن اشد مخلوقك وارمیدر دیدلر هوا
کہ ترابی طاغیدر دیمکدن اعظم واشد مخلوقك وارمیدر دیدکلرنده قلب
انسان بیوردی یا قلب انساندن اعظم ندر دیدکلرنده نومدر کہ انسانی مغلوب
ایدر یا نومدن اشد وارمیدر دیدکلرنده غم اولیجق غلبه ایدوب کیدرر
دیدی غمدن اعظم وارمیدر دیدکلرنده موت غمی ابطال ایدر دیدی بعض اصحاب
تجربه دیمشلر کہ خوف بیری واهتمام هموم وغموم خوف موتدن اشددر
زیرا موتده شدایددن راحت واردر **باب رابع** دائما
بکا واضطراب وجناب حقدن استحیا وحجاب اقتضا ایدن مقدمات
بیاننده در حضرت سلطان انبیا علیه افضل التحایا حدیث شریفنده
بیوردی اکر بنم معلومم اولانی بیلیدیکز آز کولوب چوق اغلیوب نسادن
تلذذ ذی قالدیروب یوکسك یرلره چیقوب تضرع وفریاد ایدرایدیکز قیامت
کونی ایاغك تحریك ایدن مرسن دورت سؤاله جواب ویرمینجه بری عمرك
نه شیده افنا بری تازه لکك نه شیده هبا بری مالی قندن کسب ایتدك
بری نه جهته صرف ایتدك بو حدیث شریفده دخی بیوردی بر کمسنه مالی
حرام کسب ایتسه صدقه واعتاق وحج وعمره سی مقبول اولمز وکردانه
اوزار تحمیل اولنور اولدکنه باقی اولان مالی جهنمه زاد وذخیره سی
اولور مسکین آدم اوغلی هم جمله کسب ایتدوکی الندن کیدر وهم جملهسندن
مسؤل اولور بر حدیث شریفده بیورلمشدر بر کمسنه بیع وشراده مسلم
قرنداشنه حیله ایتسه بزدن دکلدر روز قیامتده یهود ونصارا ایله

حشر اولنور

حشر اولنور قنده قالدیکه مالنی آلوب قاندوکه شرب خمردن دخی احتراز
کلی لازمدر حضرت بو حدیث شریفده بیوردی شراب ایچن آدم اصنامه عبادت
ایدن کبیدر بر کمسنه مست ایکن اولسه الله ایله سکران ملاقی اولور نعوذ
بالله مبتلا اولنلر توبه وکفارت واحسان ایله علما وفقرادن استمداد ایله
خلاص بولهلر بر کمسنه کہ حاکم ظالم اولوب کندی دکنك قوسه یتمش بیك
ذراع بر یلان نار جهنمده اکا مسلط اوله دکنك قومق معاونتی معناسنه در
القای ظلم معناسی وبر نسنه دخی اولور بر کمسنه اخری غیبت ایتسه صومی
باطل اولور ومذهب تقوی ده آبدستی منتقض اولور اول حال اوزره
موت کلورسه الله تعالی حضرتلرینك حرام ایتدوکنی حلال وحرام ایتدوکنی
حلال ایتمك وبالنه نایل اولور دنیاده شراب ایچن آدمه نار جحیمده زهردن
بر شراب ایچوریلور کہ جمله یوزی آقی دوکیلور حق سبحانه وتعالی جنتی بر
کمسنه یه حرام ایتمشدر ایتدوکی احسانی منت ایدن وبخیل ومتکبر وفتنه
صاحبی ومدمن خمر **باب خامس حقیقت دنیا بیاننده در**
حضرت علیه السلام بیوردی دنیا ملعونه وایچنده اولان ملعوندر مکر
اول اشیا کہ الله ایچون اوله معلوم اوله کہ دنیا اوچ قسمدر بر قسمی اولدرکہ
ظاهری وباطنی دنیا ایچوندر آخرت اولمسی هیچ جایز دکلدر معاصی و
مقاصد سیئه کبی ومباحات ایله تنعیم شهوات نفسانیه بطر توحلال دن
مساعدن تصحیح اولمدقجه هپ بو قبیلدن دنیای محضدر ایکی قسم اول مقوله
اشیادرکه صورتا الله ایچوندر لکن معنی دنیادن اولمق ممکندر مثلا بر
کمسنه ذکر الله وطلب علم ومخالفت شهوات وترك دنیا ایتسه ایکیسی دخی
قابلدر اکر بونلردن مقصود فاعل حقیقت اخرت ایسه الله اولور اکر
خلق بونی تعظیم ایدوب صلاح ودیانتنه شاهد اولوب عملدن مال وجاهه
وصول قصد ایتسه ترك دنیادن خلق بکا متقی ومتورع دیسونلر دیمك
ایسه بونلر جمیعا دنیای ملعونه مذمومه ایچون اولور قسم ثالث بودرکه
ظاهری حظ نفس اولور لکن تصحیح نیت ایله الله ایچون اولور مثلا طعام
وشرابدن مراد عبادت الهیه تقویت بولوب طلب نکاحدن مراد ولد صالح
اولوب اول دخی حق تعالی حضرتلرینه عبادت ایتمك طلب مالدن مراد خلقه
حاجت وسؤالدن استغنا وفراغ قلب اوله بونلرده کرچه صورتا حظ
نفسدر اما نیت صحیحه یه مقارن اولیجق لله اولور حاصل کلام اول اشیا کہ

صرف مشتهای نفس اولوب غرض صالحی متضمنه اولمیه دنیا ایچوندر
آخرته تعلقی یوقدر اول اشیا که مهمات آخرتدن اوله مثلا طریق حجده
مرکبنه علف وافطار ایچون طعام تدارکی کبی بونلردن دکلدر حق تعالی
بش نسنه یی آیات قرانیه ده حقیقت دنیادن عد بیورمشلردر لعب ولهو
و زینت وتفاخر وتکاثر فی الاموال والاولاد نوداخرت ایچون اولا دنیا
دکلدر وحظ نفس اولاندن حذر لازمدر **باب سادس** دنیاده
زهد بیاننده در اول قادر مجیدک دنیایه میل امرنده اول قدر آیات
وعیدی وارد رکه سایر اشیاده وارد اولمادوغی شبهه دن بعیددر بر
محلده وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ
بیوروب و بر محلده فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ بیوردی مفسرون عذاب
دنیا جمعندر زهوق روح حفظنده در ومنع حقوق الهیه ایله کافرلر
دیمشلر سورهٔ تکاثرده کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ آیهٔ کریمه سنک معناسی دنیانک
فتنه سی حقیقتی تا قبرده بلسه لر کرکدر دیمکدر قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا
آیهٔ کریمه سی تفسیرنده ابن عباس حضرتلری اقچه یی التونه قوبانلردر دیر
حضرت بر حدیث شریفنده بیوردی مبغوض الهیدر اول آدم که جمع مال ومنع
حقوق شرع ایده واکل وشربده چوق ایدوب حاشا ضرطه ایده و بر حدیث شریفده
بیوردی بو امتک اول صلاحی زهد ویقین در آخر فسادی بخل وامل در و بر
حدیث شریفده دخی بیوردی الله تعالی جانبندن بر ملک هر کون اوچ کره ندا ایدر
دنیایی اهلنه تسلیم ایدک دنیادن قدر کفایه دن زاید اخذ ایدن بیلمز
جیفه آلور و بر حدیث اخرده بیوردیلر امتمده عظمت زیاده اولدقچه هیبت
اسلام کیدر امر بالمعروف نهی عن المنکر کتدکده برکت مرتفع اولور بر حدیث
شریفده دخی بیوردیلر بر قول که عصیان ایتدکجه رزقی زیاده اولوب مرادی
حاصل اوله نعوذ بالله مظهر استدراج در **فصل** میل دنیا حب مالی ایراث
ایدر حب مال الله تعالی حضرتلری حرام ایتدوکنی مباح ایتمکه مؤدی اولور
حرامی حلال عد ایتمک غضب الهی یه باعث اولور غضب الهی یه درکه شفا
میسر دکلدر بعض علما دیمشلر که حق دنیاده حسنات وسیئات ولذات شهو
بیننده در اما آخرتده حساب ودرجات وتاسنده درامدی سیئاتی ترک
ایله درکاتدن خلاص اوله سن حسنات ایشله که درجاته واصل اوله سن

جمع هو لقودوقو دیمکدر

قفال شاشی ایدر بغداده داخل اولدم وشیخ شبلی ایله صحبتده دیدمکه دنیا
اشغال آخرتده اهوال انسانه راحت نیجه میسردر جواب ویردیکه اشغالدن
فراغ ایله اهوالدن خلاص بولورسن بر محلده دخی سؤال ایتدم قسام رزق
قسمتنده عجب تفاوت ایتدرمشدر جواب ده دیدیکه مالك ملکنده نیجه استرسه
تصرف ومرادی اوزره قسمت ایدر کیمی فقیر کیمی غنی کیمی عزیز کیمی ذلیل برکون
حضرت برآدم کلوب یا رسول الله دنیا ندر دیدی واقعه در واهلی جزا
وعقاب اضطرابنه مبتلادر تکرار سؤال ایتدیکه آدم دنیاده نه مقدار
زمان قرار ایدر بیوردیلر که قافله دن کیرو قالان آدم مقداری دنیا ایله
آخرت بینی نه مقداردر دیدی بیوردیلر که کوز آچوب قپامق مقداری بعده اول آدم
غایب اولدی حضرت بیوردیلر بیلورمیسز سائل کیمدر اصحاب کرام الله ورسولی
اعلمدر دیدیلر بیوردیلر که حضرت جبرئیلدر دنیادن زهدی سزه تعلیم
خدمتنه کلمشدر علمادن برکسنه عالم اخرته مکتوب یازوب بکا دنیایی
تعریف ایله دیدکده جواب یازوب دنیا واقعه در آخرت اویانمقدر
ما بینی موتدر بز واقعه کورمکده یوز دیدی **بیت**
لِمَا تُؤْذِنُ الدُّنْيَا بِهِ مِنْ صُرُوفِهَا ۞ يَكُونُ بُكَاءُ الطِّفْلِ سَاعَةَ يُولَدُ
یعنی وغا بنجق طوغدوغی کبی دنیا اول قدر شر ایله وعید ایدوب قورقودر
ساعت ولادتنده بکاسنه باعث اولور بعض علما دیمشلر دنیا اخرتک ذخیره
محلیدر خلق حمالیدر احمالی جنته کوتوردکیمی ناره سؤال ایتمشلر که دنیاده
هجوم غموم نمایان ایکن سبب میل قلوب ندر جواب بودرکه عیوبن بلمزلر اکر بردی
منکشف اولسه اجتناب ایدرلردی سؤال اولنمسه که علما قپوسنه امرانک
عدم میلنه امرا قپوسنه علما میلنه سبب ندر جواب ویردیکه امرا علمک
فضیلتنی بیلیوب کمال جهللرندن علما قپوسنه میل ایتمزلر علما فضیلت مالی
بیلوب امرا قپوسنه میل ایدرلر بعض اکابردن منقولدر بر کمسنه یه مال
توجه ایتدکده نصکره مستحقنی محروم ایدوب حقوق الهیه یی منع ایدوب بنه
الله قولیم دیو دعوی اتسه نفس استهزا ایتمش اولور **باب سابع**
دنیایه سبب رغبت ناس بیاننده در دنیایه میله سبب قلت یقیندر
استیلاء غفلتدر اکر یقینلری اولسه که اصل حیات وتعیش آخرتدر
انبیای عظام ظاهر بزدن انتباه اصحابی ایدیلر دنیایی ترك ایدوب آخرته
راغب اولدیلر دیسلر میل محال اولورایدی نهایت عاجل دنیایه مغرور اولور

اخرتدن ترجیح ایدیلر وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى آنلر كه اهل صدق اولوب حقيقت
حال كندولره منكشف اولمشدر بو معامله یی ایدرلر مثلا بعض ظرفا دیمشلر كه
خلق دنیایی معمور ایدوب اخرتی خراب ایدرلر اول اجلدن معموردن خرابه
كوجمكی انكار و استقباح ایدرلر بعض اكابر دیمشلر روح جسد ایله الفت
و محبت ایتمشدر ظاهر فراق اشد اشیادر دنیاده باقی اولورسه اقتراندن
كوردنبو دنیایه سبب نودر رغبت بعض اولیاء الله دیمشلر كه حق تعالی حضرتلرینك
امهال و استدراجی مغرور ایتمشدر اكر عصیانلری زماننده مؤاخذه اولنسه دنیایه
رغبتلری قالمزایدی امهالی اهمال ایلیوب غفلت ایتملری سببیدر بعض
علما دیمشلر الله تعالی حضرتلرینك بحر رحمتی وسعتنه اعتماد و كرم و لطفی
كثرتنه اتكال و استناد ایدرلر كفار طوردقجه بیزه عذاب خاطره می كلور
دیرلر اكر بزم كناهمزه كوره عذاب ایدرایسه كیمسه عیبدن سالم اولمز البلية
عمت طابت **مصراع** بو مقرردر اكون خلق ایله دو كون كیدر دیرلر بعض
كبار دیمشلر ارض والده لری اولمغله والده مفارقته طبایع مساعده ایتمز
ظاهر عناصر انسانیه نك بریدر **باب ثامن دنیاده خلقك**
حكایاتی بیاننده در بركون حضرت سلیمان علیه السلام بلبلی كوردلر بر
اغاج اوزرنده فریادده اصحاب مجلسنه بیوردیلر ایشیدرمیسز نه دیر الله
ورسولی اعلم دیدیلر بیوردیلر دیركه بر خرمانك نصفن یدم تمام شبع كلدی
شمدنكره خاكه بو سر دنیا **حكایت** اولنور حضرت عیسی علیه السلام بر یهودی
ایله رفیق اولوب یولده كیدرلر ایكن ذخیره لری اولان اوج اتمكی حفظ ایچون
یهودی یه ویردیلر یهودی یولده بر طریقله اتمكلرین برین یوب بعد زمان
حضرت عیسی اتمكی طلب ایتدكده بری بولنمیوب اتمكی ضایع كیمدن اولدی دكلرنده
حضار انكاره تحصن ایدوب حضرت عیسی شبهه ایله كیدر ایكن یولده بر جیرانی
استقبال ایدوب دعوت بیوردقده كلوب شرف دامن بوسه نائل اولوب
حضرت عیسی علیه السلام ذبح و طبخ ایدوب دفع جوع ایتدكلرندن صكره قم
باذن الله دیوب غزال حیات بولوب جانب جباله روانه اولدقده یهودی یه
دیدلر كه بو معجزه یی اراءت ایدن الله حقیچون اتمكی كیم ضایع ایتدوكنی سویله
یهودی ینه انكار اوزره اصرار ایلدی كیدركن ساحل بحره واردیلر یهودینك
الینه یاپشوب وجه بحرده یوریوب كندیلر یهودی غایت عجب ایله تعجب
ایتدكده بو محلده دخی یمین ویردیب بو معجزه صاحبی حقیچون طوغری سویله

بنه كالاو

ینه كالاول جواب ویردی كیدركن بر قومی محلته واصل اولوب حضرت بر
مقدار قوم جمع ایدوب التون اول دیو امر ایلدی فی الحال امر عالیلرینه
امتثال ایتدكده اوج قسم ایدوب بر قسمی بزه بر قسمی سزه بر قسمی اتمكی
یین آدمه ددكلرندن یهودی دنیایه حرصندن اكل رغیفه معترف اولوب
بن یدم حصه بنم اولور ددی حضرت عیسی بیوردی كه ای عدو الله بو قدر
معجزات كوردك مقر اولمادك دنیای شوم ایچون اولدك جمله سنك
اولسون دیدیلر بعده حضرت عیسی كندو كارلرینه كیدوب یهودی قید
حفظ مال ایله مقید ایكن ایكی كمسنه یهودی النده بو قدر مال كوردكلرنده
قتل مراد ایلدیلر یهودی بونلره ایدر قتلدن مقصود ماله وصول ایسه
حصه اوجدر قسمته راضی اوله لم رضا ویروب هر كس حصه سن الدقدن
صكره اتفاقله جوعدن شكایت و تدارك طعام ایچون بر آدم ارسالنه
مباشرت ایدوب یهودی وارمق اوزره قرار ویرلدكده بونلردن آزرده
خاطر اولمغله طعامه زهر خلط ایدوب زهرناك اولوب اولسونلر مال
بكا قالسون ددی یهودی بو ملاحظه ده ایكن ازین جانب بری یهودی بو قدر مالی
آلمق ندن لازم كلدوكی قتلنه مباشرت و حصه سنی مابینمزده قسمت
ایده لم دیدیلر هم اویله ایدوب بعده آنلر دخی زهر آلود طعامدن تناول
ایدوب بامر الله میتا اوجی بیله سریلوب یاتور ایكن حضرت عیسی ایابده
اول محلدن كچوب صورت واقعه یی مشاهده ایتدكده اف لك یا دنیا ما
اشاء مك ددی **حكایت** اولنور بنی اسرائیلدن بر آدم فوت اولوب ایكی اوغلی
قسمت میراثه متعلق خصومت ایدر ایكن دیواردن بر صدا كلدیكه
خصومت ایتمك بر نیجه ییل ملك بر نیجه ییل امیر نیجه ییل صاحب مملكت اولوب
اخر بامر الله موت كلوب ترابه مخلوط اولدقدن صكره خاكمدن كرپج یاپوب
دیوارده وضع ایلدیلر امدی خصومتكز بو دنیای مذمومه ایچون ایسه
قتی بی معنی در **مصراع** دُنْيَا چِه مَتَاعَسْت كه اَرْزَد بَه نِزَاعِی
باب تاسع دنیا حقنده ائمه كبارك كلمات شریفه لری
بیاننده در امام شافعی حضرتلرندن منقولدر كه اكر دنیا بنم اولسه
اولقدر عیوبی معلومدر كه بر نانپاره یه بیع ایدردم اما ابو حنیفه
حضرتلری بعض ملوكه نصیحت اثناسنده بیوردیلر دنیا السنه ده
بر طریقله یاد اولنماقدر سن خیر ایله مذكور اولمغه همت ایله امام

احمد حنبل حضرتلری بیوردیلر کمسنه که عزت دادین مراد ایده دنیادن
اعراض اتسون امام مالك حضرتلری ایدر بر آدم دنیایه مایل اولمشدر
الا آخر کمال ندامت وحسرت وخجالت ایله مفارقت اولمشدر سفیان ثوری
حضرتلرندن منقولدر راحت وانسی خلوتده ودنیادن فراغده بولدم
غموم واحزانی مخالطهٔ ناس ومیل دنیاده بولدم داود اصفهانیدن
نقل اولنورکه بر کمسنه که دنیایه مایل اوله علم وحکمتدن محروم اولور
امام اشعری ایدر دنیایه میل اوزره اولان آدم الله تعالی حضرتلرینك
وانبیای عظامك مبغوضنه محبت واولیا وصالحینه مخالفت ایتمش اولور
حضرت علی کرم الله وجهه بیوردیلر دنیانك کمال رذالت وحقارتندن
طیبات عد اولنان اشیایی جناب جلیل جبار اشیای خسیسهدن اخراج و
اظهار بیورمشدر ما فی الدنیا یدی نسنهدر مأکول مشروب ملبوس منکوح
مبصور مشموم اشرف مأکولات که عسلدر اذینك حاشا اغزی یاریدر طیبه
مشروبات که صودر ظاهردر اندن ایچمکده انسان وحیوان وکلب وخنزیر
برابردر افضل ملبوسات که ابریشم اولسه کرکدر بر قوردك اغزی یاریدر
احسن مناکح نسادر ظاهر حاشا طریقی بولدر مشمومات وروایح طیبهنك اشرفی مسك
دم غزالدر مسموع ومبصوره ایسه ظاهر بهایم ایله انسانك فرقی یوقدر

کتاب رابع عشر

عقلا متسلی اولاجق مقدمات بیانندهدر سکز بابی مشتملدر **باب اول**
حوادث ایله تسلی بیانندهدر دنیا دار بلا ومحن ومقام عنا وفتندر
دار حوادث اولمغله نوایب وکدوراتدن خالی دکلدر **بیت**

طُبِعَتْ عَلَى كَدَرٍ وَأَنْتَ تُرِيدُهَا ● صَفْوًا مِنَ الأَقْذَارِ وَالأَكْدَارِ

معنای بیت دنیا کدر اوزره مخلوق ومطبوع ایکن سن آنی قذر وکدردن صافی
پیدا ایدهیم دیرسن بونجه میسر دکل اولنجه صفا رجا اولنورکه سلطان
انبیایه جناب حقك خطاب ازلی سندیه بلاسی مصرحدر حدیث قدسیهده
جناب حق عز وجل بیوردی یا محمد سنی ارسال ایتدیکم هم سنی ابتلا وامتحان ایچوندر
وهم خلق عالمی سنکله ابتلا ایچوندر ظاهر بو طریقله معلوم الهی اولان قابل
تغیر اولمق محالدر بکا دخی کما دیمشلرکه بر کمسنه دوستنه الله تعالی سکا کدر
سلامت وصفا ویرسون دیمك موت ایله دعادر زیرا صاحب دنیایه سلامت

وقال علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه لا تحزن علی الدنیا فانها ستة اشیاء مطعوم ومشروب وملبوس ومشموم ومرکوب ومنکوح فاکبر طعامها العسل وهو بزاق ذبابة واکبر شرابها الماء وهو یستوی فیه جمیع الحیوان واکبر ملبوسها الدیباج وهو نسج دودة واکبر مشمومها المسك وهو دم فارة واکبر مرکوبها الفرس وعلیه تقتل الرجال واکبر المنکوح النساء وهو مبال فی مبال حاشیه

میسر اولمدوغی مقرردر بعض علما دیمشلر دنیا بر داردرکه جبر ایله کتوروب
اسکان ایتدیلر زمان تعیشمز حیرت ایله کذران اولدی ایرلدوغمز زمانده
بنه کراهت ایله مفارقت ایدهرز فی الواقع دنیا کوچ منزلی غم مقامیدر
زحمت چکلمك ضروریدر **بیت**

وَمِنْ عَادَةِ الأَيَّامِ أَنَّ صُرُوفَهَا ● إِذَا سَرَّ مِنْهَا جَانِبٌ سَاءَ جَانِبُ ● یعنی

عادت ایام بودرکه حوادثی بر جانبدن سرور دیرجك کوسترسه بر جانبدن غم پیدا
ایدراکری ایکودن طوغمغه امکان یوقدر انسان داخل اولدوغی کوندن بر
بنای عمری هدمه ودزق متعینی نقصه ساعیدر هر نفس که تنفس ایدر بدندن
بر جزو نقصانی ایله اولور بعض کباردن نقل اولنورکه مزاجنده فتور اولوب
الندهٔ بر کاسه آجی شربت ایچر سؤال ایتدیلرکه نه عالمدهسن جواب ویردیکه
بر آفتی بر آفت ایله دفع ایدهرم دیمشدر اولادم که دنیا اکا بر کاسه لذیذ شربت
ایچروب درعقب کاسه زهرلو بوتدرمیه خبرده واردرکه حضرت
آدمك مادهٔ وجود شریفی اولان بالچق اوزرینه اوتوز طقوز کون محنت وبلا
یغمور یاغوب قرقنجی کونده مطر رحمت یاغوب بعده تخمیر اولندی بوندن
صکره معلوم اولورکه اولادی قرق کون تجرع غصه ایتمك کرکدرکه برکون
راحته واصل اولا اعتبارك اولی اشیای حزبهدن استدلال اخری عبرتی
وانتصاحدر حضرت موسی حضرت خضره علیهما السلام وداع مراد ایتدوکی
زمانده حضرت خضر ایدر یا موسی هر نسنهده برکت واردر الا اعمار
عبادده برکت یوقدر هر ساعتده انقضا وفنا اوزرهدر **بیت**

فَالْعَيْشُ نَوْمٌ وَالْمَنِيَّةُ يَقْظَةٌ ● وَالْمَرْءُ بَيْنَهُمَا خَيَالٌ سَارِي

یعنی حیات دنیا خیال وخواب حالت موت حالت تنبهدر خلق بو ایکی حال
بیننده کیجه ایله سیر ایدر خیاللردر پس عاقله لازمدرکه مصایب دنیایه
توطین نفس وخلق ایله مدارات ایدوب زخارف دنیا ایچون بر
فرد ایله دعوی و نزاع ایتمیه **بیت**

دُنْيَاكَ ثَغْرٌ فَكُنْ مِنْهَا عَلَى حَذَرٍ ● فَالثَّغْرُ مَأْوَى مَخَافَاتٍ وَآفَاتٍ

یعنی دنیا سرحد کبی کلوندن بر محل خطردر حذر اوزره اول بهر حال ثغور
آفات ومخافات مکانی اولورلر اکر مظهر محنت اولور ایسه ذلك تقدیر
العزیز العلیم سنة الله التی قد خلت فی عباده دیه اکر مکروهات
احاطه ایدر ایسه انبیالر چکدیلر دیو نفسی تسلیت ایدهرم انبیای عظامدن

حضرت سلیمان مظهر عطای الٰهی اولوب شکر ایلدی حضرت ایوب مبتلی
اولوب صبر ایلدی حضرت سلطان انبیا علیه السلام امتندن اذا وجفا
کوردوب عفو ایلدی ظاهر هر کس زندان دنیاده محبوسدر محبوسده عافیت
عادیتدر سلامت بعید در مستحسن اولوب رفاهیت استمک حماقت دکلمیدر
اهل هنر بودر که اصابت کدرده کندودن زاید مبتلی اولانلره نظر وشکر
ایده هر بلانک فوقنده اعظمی وار در کندویه اصابت ایدندن حق تعالی
دفع ایلدوکی اکثر در مریض ومجذوم ومفلوج وصاحب علل اولنلری
کوروب حمد فراوان ایده حضرت بودر آدمه صحتدن غیری نعمت ویرلمسه
ینه حسادی قتل ایتمکه کافی نعمت ویرلمش اولور ظاهرا دنیا دار محنت اولمسه
متقی لره وعد اولنان جنت بو اولور دایدی امراض استثقال اولنماملق کرک
زیرا تذکیر موت کفارت ذنوبدر ضرر مالی کورسه سلامت نفسه شکر ایده
دین سالم اولیجق سایر جراحات اوکلمق قابلدر لَا بَارَكَ اللّٰهُ بَعْدَ الْعِرْضِ
فِي الْمَالِ اکابر کلامندندر اهل واولاد مصیبتن کورسه آخرته شفعا
کوندردم دیه جانب سلطاندن جور کورسه حضور حقده الله مظلوم قولی
اولوردم ظالم اولمام دیه بر عیبی منکشف اولسه شکر ایدوب دنیا فضاحتی
آخرت فضاحتندن اساندر دیه بر کمسنه احسانی مقابلنده اساءت اتسه
دیه عند الله ضایع اولماز اخوان واقارب وفاتنده سید ولد آدم علیه
السلام بو دنیاده باقی اولمایجه بقا کیمه میسردر بر ایکی کوندن صکره متوفا
ملاقات مقرردر حی لا یموت در دیه منصبدن معزول اولسه الحمد لله
ایماندن معزول اولمادم عز ابدی ایماندر دیه مالی غصب اولنسه آخرته ذخیره
کوندردم میزان خیرات وحسناتم ثقیل اولور دیه ضعف پیری عارض ولدقده
احادیث قدسیه واحادیث نبویه معانی شریفه سن فکر وشکر ایده حدیث
قدسیده جناب حق بویوردی نفس انسانی مرده صاح وصقال اقلغی بسنم
نور مدر نورمی ناره یاقمدن حجاب ایدرم حضرت علیه السلام حدیث شریفده
بویوردی بر کمسنه که اسلامده پیر اوله نور پیری یوم قیامتده اولکیجه نور
اولور سو کلو آتنک یا غنی قرلسه الله جانبندن بویله ضایع اولادم ودیتنک
بدلی وار در دیه سایل کلدکده هدیهٔ الٰهی در دیه عالم کلسه کرامت الٰهیه در
دیه حضرت بودر عالمه اکرام ایدن بکا اکرام ایدر بنی اکرام ایدن الله
اکرام ایتمش اولور دعرضه متعلق خبر اشتدکده هر مرتبه یی اختیار ایده

زیرا حقیـ

جبران عقد نسخه

زیرا حقیقتی اولمیانک دینی اولماز مصیبت دینیه اولسه فریاد وبکا ایلیه
کما قیل وَكُلُّ كَسْرٍ فَإِنَّ اللّٰهَ يَجْبُرُهُ وَمَا لِكَسْرِ قَنَاةِ الدِّينِ جُبْرَانُ یعنی هر کسری
حق تعالی جبر ایدر اما دینمز بوداغی منکسر اولیجق جبری محالدر باب
ثانی معاتبهٔ نفس بیانندهدر مرض وشدت اصابت ایتدکده نفسه
خطاب ایدوب دیه که صبر ایله ظاهر حضرت علیه السلام بویردی خیر و قدر
اول بنده که مریض اولمیه واول مالدر که مصاب اولمیه بکا دیرلر که خسته
اینن وحنینی تسبیح وتهلیلدر بو آنده دکین نعمت سلامتده ایدک بو نیجه کوندر
صبر وشکر ایله که نایل اجر صبر اولاسن صبر ایله ماجور اولمق انفعدر ظاهر
نیه قادرسن صبرک اجری خود مقرردر اکر حق تعالی مرضی صحتندن زیاده اتسه
یا جمیع عمرک خسته لک ایله کتسه نیه قادر ایدک افندی ملک ملکک
بنده بندهک امر امرکدر حضرت بویوردی مؤمنه اصابت ایدن کفارتیدر
بلکه بو خسته لک دنیاده عذابیدر نصیبکدر اوله وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ
الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ آیهٔ کریمه سنی حضرت اُبَیِّ بن کعب مصائب
دنیا ایله تفسیر ایتمشدر وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ آیه سنی ابن
عباس بویوردی دنیا دار بلادر حق تعالی قوللرین مبتلی ایدر تا صبر ایله مر
ایتمشدر استحکام بنای دینه باعث اولمق ایچون اولیا وانبیا واصفیا ایله
معاملهٔ الٰهیه بویله در بونکله مُطَيِّبُ الْخَاطِرِ اولمق لایق وظاهر دکلمیدر
مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا آیهٔ کریمه سنی بأسا فقر ایله ضرا
مرض ایله زلزله فتن واذیت ناس ایله مفسردر عاقل مصیبت ومرض زماننده
تسلیت نفس ایتمک کرکدر که ثواب صابرینه واصل اوله حضرت علیه السلام
بویوردی بر قول مصیبت کوردکده إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ دیسه حق
تعالی مصیبتن جبر وعاقبتن خیر ایدوب کندو راضی اولجق خلف صالح
احسان ایدر آیهٔ کریمه ده خود بو مضمون مندرجدر قال الله تعالی وَبَشِّرِ
الصَّابِرِينَ الی آخر الآیة انصاردن احد غزاسنده آلتمش دوردن مهاجریندن
آلتی نفر اصحاب کرام مصاب اولدیلر جمله دن بیری حضرت حمزه ایدی
حضرت بو مشهدده مواطن اسلامده اصابت ایدن مکروهه بر ساعت
صبر قرقییل عبادتدن خیردر بر حدیث شریفده دخی بویوردی حق تعالی
مصیبتی خیر مراد ایتدوکی قولنه احسان ایدر صاحب الغریبین بو حدیث شریف
معناسنده حق تعالی سودوکی قولنی مظهر مصائب ایدر که صبر ایله نایل اجر

اولەدر دنیا اعراض ایدر ایسە بو شعری حسب حال ایدە نظم

عذرت وقد عزمت على تنادي | أفأنت مغرور فمثلك يوثق
فتنفست أسفا وعضت كفها | غضبا وقالت لست ممن يعشق
وتعلقت يوم الوداع بخمسها | مثل الغريق بما يجد يتعلق

بیت اول یعنی دنیا بکا عذر ایدوب دونوب بندن ایلدیکە سن مغرور میسن
سنك کبی یە زنجیره اورمق کرك بیت ثانی نفس دخی تأسف طریقیلە آه
ایدوب الدین اصروب غضب طریقیلە دیدیکە حیف عاشق اولمغە قابل نسنە
دکل ایمشسن بیت ثالث یوم وداعدە بش پرمغلە دنیایە تعلق غریق الذی فی الماء کبی کە
بولدوغی شیئە تعلق ایدر دوستی خستە اولسە بو ابیاتی اوقیە نظم

یا لیت حمای کانت مضاعفة | یوم نشهو وان الله عافاه
قد قلت للسقم لم ذاق لهجه | فقال لي ما تهواه اهواه
حلفت للسقم انی لست اذکره | وکیف یترکه من لیس ینساه

بیت اولك معناسی بو لیدی انك حماسی بکا کلوب ضعف حمابندە ضعیف اولوب
هر کونی بکا بر آی اولوب الله تعالی انکا صحت ویرە ایدی بیت ثانی مرضنە
دیدمکە بو معاملە نیچون ایدر دوستمزی نە چوق مؤاخذە ایتدك جواب ویردی کە
سن نیچە سور ایسك بن دخی انی اویلە سورم بیت ثالث مرضنە یمین ایتدمکە
جفا بنم ایچون ایسە بن بر دخی محبوبی خاطرە کتورمیە بن اما هیچ اونتمیان آدم
نیچە ترك ایدر منصبندن معزول اولور ایسە بو ابیاتی اوقیە نظم

لما عفوت ولم احقد على احد | ارحت نفسي من هم العداوات
اني احيي عدوي عند رؤيته | لادفع الشر عني بالتحيات
واظهر البشر للانسان ابغضه | كانه قد ملا قلبي مسرات
ولست اسلم ممن لست اعرفه | فكيف اسلم من اهل المودات
الناس داء دواء الناس تركهم | وفي الجفاء لهم قطع الاخوات
خالف الناس واصبر ما بقيت لهم | اصم ابكم اعمى ذا تقيات

بو ابیات امام شافعی نك در بیت اولك معناسی اول زماندنبرو کە خلقدن
کوردیکم اذیتی عفو ایدوب کمسنەیە حقد و کین ایتمدم کندومی عداوتلر
غمندن تخلیص ایتدم بیت ثانی بن دشمنی کوردیکم زماندە تحیت و تعظیم
ایدردم تاکە تحیت ایلە شرنی بندن دفع ایدم بیت ثالث بغض ایتدیکم آدمە
بیلە بشاشت اظهار ایدردم کانە ملاقاتی قلبمی مسرت ایلە طولدردم مشدر

بیت رابع

بیت رابع بن بلمدوکم آدمدن سالم و فارغ اولامم قندە قالدیکە اهل
مودتدن سالم اولام بیت خامس خلق دود دقلری ایلە مرضدرکە
دواسی آنلری ترك دلر ایلە جفا اوزرە معاملە اولنور ایسە قطع اخوت
لازم کلور بیت سادس خلق ایلە معاملەدە دامن کش اولوب دنیادە
باقی اولدوغنجە جفالرینە صبر ایلە اصم و اعمی و ابکم و احتراز صاحبی
اولدوغك حالدە اخواندن جفا کوروب انعام و احساننە شکر ایتمیوب
بلکە اساءت ایتسەلر یا خستە اولوب احباب عیادتە سفردن
کلوب یاران زیارت ایتمسەلر بو ابیاتی اوقیە نظم

تغيرت المودة والاخاء | وقل الصدق وانقطع الرجاء
واسلمني الزمان الى صديق | كثير الغدر ليس له وفاء
يديمون المودة ما راوني | ويبقى الود ما بقي اللقاء
فكل مودة لله تصفو | ولا يصفو على الخلق الاخاء
وكل جراحة فلها دواء | وخلق السوء ليس له دواء

معنای بیت اول محبت و اخوت اولکی مقامندن کندی متغیر اولدی صدق قلیل
ورجا منقطع اولدی بیت ثانی زمان بنی کوروب بر دوستە تسلیم ایتدی
کە غدری چوق وفاسی یوق بیت ثالث بنی کوردکلرنجە محبتی اثبات ایدر
ملاقات باقی اولدیغنجە مودت باقی اولور بیت رابع هر محبت کە الله ایچون
اولە کدردن صافی اولور شمدی اخوت خلقدن صفا یوقدر بیت خامس
هر جراحتك دواسی واردر اما سوء خلق مرضنە علاج یوقدر
عمرنی خدمت بلمین خدمتندە ضایع ایدوب بیت

هر خدمتی کە کردم بی مزد بود و منت | یا رب مباد کس را مخدوم بی عنایت

مضمونی حسب حالی اولسە یا علومدە واصل اولوب بو دهر پر قهردە خصوصا
بو عصر بی مهردە فلك بی نمکك عادتی اولدوغی اوزرە منفعت دنیویە
واخرویەسندن محروم اولسە بو ابیاتی مرثیە طریقیلە اوقیە نظم

جمعت كنوزا من دنانير حكمة | يقالب قلب لي مقيما على الفكر
فبس هو نفسي سيضحك عن غنى | وعين صفاء النفس تبكي من الفقر
ربحت على علمي كنوز مدايحي | واني لمن صدق الحقائق في خسر
فاصبحت مغبوطا بظاهر ما ادري | وامسيت مغموما بباطن ما ادري
فخصمي جبار اقر له بما | ولا يخفى على علمه امري

فقلت

عسى هو بالاقرار يعفو بفضله — والا فلا يزداد بالجحد في وزري
فاغسل كالقصار ثوبي بحكمة — وان مياه البحر تعجز عن طهري

بیت اولک معناسی حکمت دینارلرندن کنوز وافره جمع ایتدم قلب قابلی ایله
فکر اوزرینه مقیم اولدم غم حالده بیت ثانی هوای نفسم دیشی غنادن
کورلرلکن صفای قلب کوزی فقردن اغلر بیت ثالث علمدر بو فائده اولدیکه
بر الای آدم بنی مدح ایتمک کنزینه واصل اولدم لکن صدق وحقا نقددن
خسران اوزره اولدم غم مقرر بیت رابع هرکس بکا ظاهر حالمه باقوب
حسد ایدرلر لکن بن کندو حالمی بلوردم اولجهتدن مبتلای غم والمم بیت
خامس خصمم خدا اولان ملک جبار در جل جلاله که بهر حال ایتدوکم افعالم
حضور شریفنده اقرار ایتسم کرکدر وعلم شریفنه امرم مخفی دکلدر بیت
سادس رجا ایدرم که حق تعالی کمال فضلندن عفو ایلیه باری انکار
ایله وزرم زیاده ایتمیه بیت سابع قصار کبی اسبابم ناپاک اولسه
حکمت وعلمه بنا ایدوب غسل ایدردم لکن بحر صولری کندو وجودمی
تطهیردن عاجزدر اکر مبتلای قحط ومضایقه اولسه خطاب ایدوب
دیه که شبعک کینه سی ابو الکفردر آجلیغه تحمل ایله طوقلغه واصل
اوله سن طول امل ایتمه قناعت ایده سن قناعت ایله خشوع ایده سن
خشوع ایله ربک جانبنه مرفوع اوله سن اکر معمر اولوب عمر عزیزی خدمات
سلطانیه ده اضاعت ایدر ایسه مصیبت عظیمه در برکمسنه که آخر
عمرنده ربنی عبادتنه متفرغ ومتمحض دیتمش یاشنده متنبه
اولمیه نه زمان اوله در بو ابیاتی وردزبان ایده نظم

ايا ذا الشيب مالك لا تتوب — وقد غالى عوارضك المشيب
ابعد الشيب تعصي ذا المعالي — جواد ماجد رب قريب
يجود بعفوه والشيخ لاه — فامر الشيخ ويحكم عجيب
اسكان القبور متى التلاقي — وقد ودى بشمسكم الغروب

معنای بیت اول ای پیر نه اولدی توبه ایتمزسن عوارضک اوزرینه خود پیرلک
غالب اولدی معنای بیت ثانی پیر اولدقدنصکره احسان صاحبی الهه عاصی
اولورمیسن که ربک کریمدر واحوالنه عالمدر بیت ثالث عفو ایله معامله
واحسان ایدر اما پیر طوغلعبده غافل پیرک احوالی قتی عجیبدر بیت رابع
ای قبور ساکنلری ملاقات نه زمانده در سیزک شمسکز غروب اولوب

کندی نفسنه هر نه تحمیل اولنسه تحمل ایدر تأدیب وتهذیب اولنور ایسه
مصائب دنیایی هیچ عد ایدر تقید ایتمز ایسک سنی اضراب واذا وجفا
ایتمکه باشلر جهاد اکبر نفس اصلاحیدر شیخ شبلی کلماتندندر نظم

يمينا صادقا حقا — برب العرش والكرسي
فما عالجت في عسر — كمثل العسر في النفس
فان صاد عنها ويل — وان ضاد عنها عرس
مع الابليس ابليس — وما الابليس في النفس

معنای بیت اول عرش وکرسینک ربی ومالکی اولان ذات حی دائمه یمین
حق صادق ایدرمکه هیچ برعسر ومضایقه ده نفسدن چکدوکمی چکمدم
بیت ثانی اکر بحث ایدرسک ویا ترک ایدرسک سودوسرور اولور ابلیس
ایله ابلیس در نفس قندن ابلیسه ملعوندر نفس دخی قویدر فی الحقیقه
ریاضت نفسه کیم قادردر که انسان عجول ضعیف شهواتی مصابیی کاره
فقردن متحاشی خلق اولنمشدر خلقت اصلیه قابل نقض اولمدیمی فقردن
خوف نفسک حیله سیدر امتناعه مجال یوقدر نهایت بر دقیقه لطیفه
وار درکه حظ شیطان الله ایچون اولان فرق وتمییز اولنور مثلا صائم
آدم صوسزلغندن مضطرب ایکن ماء لطیف بارد کورسه ظاهر طبیعت
اقتضا ایدر اول اقتضا حیله شیطاندر اندن امتناع فعل ایماندر و
برحسناء عورت کوردکده اشتها اتسه فعل شیطاندر کوزین قیابوب
اعراض ایتمک فعل ایماندر حب ریاست مقتضای طبیعت انسانیه در
نهایت ارتکاب حرام وسفک دمادن واخذ مالدن کف نفس فعل ایماندر
حاصل کلام افعال الخیر دلیل سعادت اعمال شر دلیل شقاوتدر عاقبت
حالی مخفیدر اعتبار ایسه خاتمه یه در مجاهددن منقولدر قیامتده غنی و
مریض وقول اولنلر حضوره احضار اولنوب غنیدن سؤال اولنور که
عبادته مانعک نه ایدی جواب ویردکه مالی چوق احسان ایتدک طغیان
لازم کلدی پس حضرت سلیمانی کوردرلر ودیرلر که سنک شغلک حضرت
سلیماندن زیاده می ایدی جواب ویردکه نه مناسبت بودیلورکه بو هیچ
بزم عبادتمزدن غفلت اتدیمی خسته یی کوروب دیرلر که سنک مانعک
نه ایدی جواب ویردکه بدنم مغلوب مرض ایدی پس حضرت ایوبی کوروب
انکله الزام ایدرلر بعده قوللری کوروب مانع عبادتدن سؤال ایتدکلرنده

جواب ویروركه اوزرمده حاکم ومالك آخر وار ایدی پس حضرت یوسف
احضار وانکله الزام ایددلر باب ثالث حق سبحانه وتعالینك
عباده تسلیتین بیان ایدر قال الله تعالی وَمَا اَصَابَكُمْ مِنْ مُصِیبَةٍ فَبِمَا
كَسَبَتْ اَیْدِیكُمْ وَیَعْفُوا عَنْ كَثِیرٍ یعنی سبب ظهور حوادث باعث زوال
نعمت انسانك شوم فعلیدر ترك شكر كبی ارتكاب معصیت كبی آیه كریمه
غالبه بنادر زیرا انبیا واولیایه بلا اصابت ایدر انلرك خود سیئه سی
یوقدر هركس نفسنه لوم وتوبیخ ایتمك كركدر لِكَیْلَا تَأْسَوْا عَلَی مَا فَاتَكُمْ وَلَا
تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ آیه كریمه سنك معناسی هركس جانب حقدن عطیه اولنان
رزق بر وقت ایله مقدردر بر كمسنه ولی نعمت بر زمان احسان ایدوب
بعده ویرمكدن فراغ اتسه محزون اولمق اولورمی ورزق كلدوكی ایامده
فقرا اوزرینه بطر وتكبر ایدوب فرح وفخر اولمق اولورمی مصنف آیات
كریمه تفسیرنده سباق وسیاقدن قطع نظر ایدوب مسامحه بولندی معنی
ویرمك عادتیدر غایة ما فی الباب شرعه مخالفتی اولمیان مواضعده
موافقت اولنمشدر ظاهر قول ملك صاحبی دكلدر دینده اولان عادتیدر
حقیقت ملك الله تعالی حضرتلرینكدر هركون صاحبی چكوب آلمق محتملدر
امدی املاك واولاد ومنصب عاریت اولیجق صاحبی الكدن المزدن
مقدم منتفع اولمق كركدر انبیای عظام مال ترتیب ایتمدكلری صلاتت
یقیننددر حقیقت مالگری یوق عاریتدر موت كلدوكی كبی مال اصحابنك
اولدی ائمه دین توریث ایتدكلری احتیاج خلق مصلحتی ایچوندر ابن
عباس حضرتلری آیه مزبوره ده فرح وحزن ممنوع عنه اولیجق مصیبت
اصابتنده صبر خیر وصولنده شكر لازمدر نظم

فَیَا نَفْسُ صَبْرًا لَسْتِ اَوَّلَ وَامِقٍ	وَدِقًّا فَاِنَّ الْحُبَّ فِیهِ عَجَائِبُ
كَرِیمٍ اَصَابَتْهُ مِنَ الدَّهْرِ نَكْبَةٌ	وَاَیُّ كَرِیمٍ لَمْ تُصِبْهُ النَّوَائِبُ

معنای بیت اول ای نفس صبر ایله اول عاشق اولان سن دكلسن نیجه بوزیك
آدم بو درده كرفتار اولمشدر ودقق ایله طوت محبتده عجایب مشاهده
اولنور بیت ثانی طوتالم سن بر كریم آدمسك یا دهردن اكا بر نكبت
اصابت ایتمش كیمدر اول كریم كه نیجه مصایب اصابت ایتمش ولو نكبت
ومرضدن خلاص بولوب واصل نعمت عزت وصحت ولد وغنی كبی همافزون
اولمیه دنیادا حوادثدر قضا رصد بكلمكده طوتالم امر نفس وهوایه

میل ایتمش

میل ایتمش سن حكم قضادن نیجه خلاص بولورسن سلطان بشر شفیع
روز محشر وفات بولوردقلرندن مبارك ارقه لرندن اولان كوملكدن
اوزكه شی تخلیف بیورمدی حضرت ابوبكر اولدكده بر آلتون براقچه تخلیف
ایتمدی حضرت ابی ذر حالت نزعده ایكن اهل بیتی سن دنیایی ترك
ایده بولدسن سنی تجهیز وتكفینه براقچه واسم مال اطلاق اولنور دیرشی
یوقدر دیدیلر بر كمسنه كه سلطان انبیا ویاران واحباسی ایله متسلی اولمیه
قلبی مهرلودر جانب حقدن مظهر خیر دكلدر سلطان انبیا واصحاب واصفیایه
نیچون اقتدا اولنمیه دنیاده خیر اولسه آنلر نیچون بوندن مقدم میل
ایتمزلر ایدی روایت اولنور كه بر یهودی مجلس رسوله كلوب دعای خیر رجا
ایلدی بیورردیلر مالك كثیر عمرك طویل بدنك صحیح اولسون بو حدیث شریفده
بیوردیلر دنیادن چوق حصه صاحبلری آخرتده نصیب قلیل اصحابیدر مگر
آنلر كه طریق حلالدن كسب وفی سبیل الله بذل ایده لر دیوب مبارك الله ایله
بذله اشارت وارشاد بیوردیلر آنلر دخی غایت قلیلدر ضحاكدن منقولدر
حدیث شریفده مال كثیر صاحبی بیوردقلری اون بیك آلتونه مالك اولاندر
نفسی تجربه ایدوب منصب ترکنه اختیار عزلتنه تحمل غم وغصه یه مساعده
ایدرمی كورسك عصیان ایدرمی ملائكه كرام واولیای عظامی شفیع
كتورسك مفید اولمازمی كرجوع ایله ضبط ایده سن نظم

اَرَاكَ عَلَی الْبَطَالَةِ لَا تُبَالِی	حَلَالًا كَانَ كَسْبُكَ اَمْ حَرَامًا
وَتَقْطَعُ طُولَ عُمْرِكَ بِالتَّمَنِّی	وَبِالتَّسْوِیفِ عَامًا ثُمَّ عَامًا
وَلَوْ عَلِمَ الْخَلَائِقُ سُوءَ فِعْلِی	لَمَا رَدُّوا عَلَی مِثْلِی السَّلَامَا

معنای بیت اول سنی كوررم عبادت وطاعتدن بطالته مایل اولوب
مكسوبك حلال می حرام می مقید اولمازسین بیت ثانی تمام عمركی تمنی
ایله چوروب تسویف ایدرسن بو سنه اولمازسه كلجك سنه توبه
واصلاح نفس ایدرم دیرسن بیت ثالث اكر خلق بنم سوء عملم معلوم
ایدنلر ایدی بنم كبی آدملرك سلامن رد ایتمزلر ایدی انسانه لازم
اولان مصائبك اعظمی نفسی معبود ایتمكی بیلمكدر بو كا مبتلا اولنه قسوت
قلب غلبه ایدوب متابعت هوادن خلاص بولمازمیا واسی نار اولور
مصائبدن جزع وفزع ایدن قضا وقدر ایله جنك ایدر بعض اكابر دیرلر
قسمته رضا نعمته شكر مصیبته استغفار محنته صبر اولمیجق حقیقت

عبودیت نیجه اولور امام شعبیدن منقولدر مظهر مصیبت اولدوغمده
دورت نسنه یه شکر ایدرم بری بوندن اعظم مصیبتدن حفظ ایتدوکنه بر
احسان صبر ایتدوکنه بر انا لله وانا الیه راجعون کلام شریفنه توفیق
ایدوب رجای ثوابده اولدوغمده بر مصیبت دیمه کلمدوکنه ابو بکر ابن
عباس خسته اولدقده بر نصرانی طبیب کتورمشلر همان یوزین دیواره
طوتوب یا رب طبیب ملاحظه سنی بندن صرف ایتدکدنصکره مرادک شریفک
نه ایسه سن ایله دیمش ربیع بن خیثمه مرض فالج عارض اولدقده نیچون
طبیبه مراجعت ایتمزسن دیدکلرنده اول خاطره کلدی صکره عاد وثمود
فکر ایدوب ظاهر آنلرده طبیبلر وار ایدی نه آنلر قالدی نه اطبا دیوب
فارغ اولدم دیمه **نظم**

ما للطبیب یموت بالداء الذی	قد کان یشفی مثله فیما مضی
هلک المداوی والمداوی والذی	جلب الدواء وباعه ومن اشتری

معنای بیت اول طبیبه نه اولدی که اولدن سایر خسته لرده شفایه سبب
اولدوغی مرض ایله وفات ایلدی بیت ثانی دوا ایلن طبیب دوا اولنان خسته
واجری وعلاجی کتوروب صتان بازرکان واشترا ایدنلر جمله وفات ایتدیلر
پس باقی حق تعالی حضرتلریدر فی الواقع عادت الله بونک اوزرینه درکه هر
طبیب نه مقوله مرض علاجنده ماهر ایسه اول مرضدن وفات ایتمشدر
ابرهیم تیمی دعاسی مستجاب بر عزیز ایدی بر بلایه اوغرادقده بر دوستی نیچون
دعا ایدوب خلاص رجا ایتمزسن دیدکده بر امر که مستجلب اجر اوله انک
دفعن رجا ایتمکه حق تعالی حضرتلرندن استحیا ایدرم دیر ایدی بو
شعر منظوم عربی هارون رشیده منسوبدر **نظم**

ما اختلف اللیل والنهار ولا	دارت نجوم السماء فی فلک
الا لنقل النعیم عن ملک	قد انقضی ملکه الی ملک
وملک ذی العرش دائم ابدا	لیس بفان ولا بمشترک

یعنی لیل ونهارک اختلافی وفلکده نجوم سمانک دوردی کلدی الا بر
زمان ملکی نهایت بولمش بر پادشاه ملکن پادشاه آخره نقل ایچوندر اما
ذو العرشک ملکی دائم ابدیدر فانی دکل مشترک دکل تعالی عما یقول الظالمون
علوا کبیرا **باب رابع بلا جهتندن خلقک اشدی کیمدر انی بیان
ایلر** مؤمن اولدر که بلا اصابت ایتدکده سلطان کوزینه اقتدا ایده مخلوقات

ایچنده

ایچنده چوق بلا چکنلر انبیا اندن اولیا اندن صلحادر سوید بن عبد الله
ایدر بر کون حضرته داخل اولدم کوردم غایتده محموم ایدی یا رسول الله
سن ده محموم اولورمیسن بیوردیلر سزدن ایکی آدم چکدوکی قدرین دیدم
یا رسول الله ظاهرا ایکی اجر اجرا ذی ایچوندر بیوردیلر صحیح بر کمسنه یه مرض
وبلا اصابت ایتسه کناهی اشجارک اوراقی کبی دوکیلور بعض صلحا اول مرتبه
فقره مبتلا اولمشلردرکه باصوب اولمه مک مقامنه وارمشلردر وبو
بلادن حظ وصفالری بزم عطادن حظمزدن زیاده ایدی زیرا انلره حال
منکشفدر دنیاده بقا متصور دکل ایدوکی معلوملری ایدی بزده قسوت قلب
وار بلا کوردوکمزده عیاذا بالله سمایه اوق آتمق جایز وممکن اولسه جرأت
ایدردک رجال آنلردر بز اسیر بطن وفرجز این الثریا من الثری بعض
علما دیمشلر مؤمنک قدر بلاسی دیننه کورهدر اکر دینی قوی ایسه بلاسی
شدید دینی ضعیف ایسه خلافی اولور بلا کیدرک قولی کناهدن بالکلیه
پاک ایدر بر حدیث شریفده دخی بلا عظیم اولدیقجه جزاء عظیم اولور دیشدیلر
حق تعالی بلایی سودوکی قولنه ویرر راضی اولان مظهر رضا کرییه کوررلر
مظهر غضب اولور دیر بر روایتده حق تعالی قولک تضرعن ایشتمکی سودر
بر حدیث شریفده مؤمن بر دلکده اولسه حق تعالی انی اذیت ایچون بر نسنه
قورین ایدر بیورد حسن بن زیاددن مرویدر هر مؤمن البته بر جار منافقه
مبتلادر قتاده ایدر حضرت ایوب یدی ییل بیت مقدسده بر مزبله ده
یاتدی حتی خاتونی ایلک اکیروب بر رغیفه صاتوب سکا اطعامدن طاقتم
طاق اولدی الله تعالی حضرتلرندن رجا ایله صحت احسان ایلسون دیدکده
طقسان ییل نعمتده ایدک یدی ییل زحمتدن نه عجب ضجرت اظهار ایدرسین
دیدی ان الانسان لربه لکنود آیه کریمه سنده حسن بصری ایدر مصائبنی ذکر
ایدر اما نعمی اونودر فلان شویله فلان بویله دیه رک ایکی نفس عمری همان
منقضی اولور امام عینیه محمد بن عباده اولدی دیدیلر بر آنک فراقیله
اولدک اول مسجدده حی در دیدی روایت اولنور ملک الموت حضرت
داوده کلوب محرابه متوجه اولدی قبض روحه کلدم دیدکده صبر ایله فراد
کاهه چیقایم دیدکده ایام وشهور وارزاق دوکنمشدر تأخیره مجال
یوقدر دیوب قبض روح ایلدی **باب خامس کفارت ذنوب
بیاننده در** من عمل سوءا یجز به آیه کریمه سی نازل اولدقده حضرت ابو بکر

صدق بو ایدر دیار رسول الله بوندن صکره بزه نیجه صلاح و فلاح قابلدر که
هر سیئه که اشلمشیز مجازاتی مقرردر اوله حضرت اوچ کره الله سکا مغفرت
احسان ایتسون دیو دعا ایدوب بیوردیلر که خسته اولمازمیسز الم چکمزمیسز
مجازات بونکله اولور حتی حزن و غم و ضیاع مال و اضطراب حال جمله جزادر
دیمشلر بر حدیث شریفده بیوردیلر خسته صحت بولندیغی کوکدن نازل اولان
طولی نك صفا و لونی نیجه ظاهر ایسه خسته دخی اویله اولور بر حدیث
شریفده بیوردی حمی جهنمدن بر کوزدر بر قوله که اصابت ایده ناردن
نصیبنی آلمش اولور سایر بلالرده دخی بو منوال اوزره بیورلمشدر برکون
اصحاب کرامه دایما صحت اوزره اولوب هیچ خسته لك کورمکدن کیم
حظ ایدر جمله مز استرز یا رسول الله دیدیلر بیوردیلر نیچون اصحاب
کفارات اولمغی استمیه سز الله حقیچون که نفسم یدقدرتنده در جنتده
بعض درجات عالیه واردر قول هیچ بر عمل ایله اول درجه یه واصل
اولیماز الا مظهر بلا اولمغله بر کیجه نك حماسی جمیع خطایانی ازاله ایدر
بر حدیث شریفده بیوردیلر شهدا بشدر مطعون و مبطون غریق و صاحب
هدم شهید فی سبیل الله بر حدیث شریفده دخی بیوردیلر دورت نسنه یی کوکرمك
کورمك رمد عروق عمانی قطع ایدر زکام عروق جذامی قطع ایدر سعال
عروق فالجی قطع ایدر دچبانجقلر برصی قطع ایدر برکون حضرت ابی ذره
برکمسنه ایدر دایما صحت اوزره اولوب مرض کورمکی غایت استرم ابو ذر
ایدر حضرتی اشتدم بیوردیلر بر کیجه ده عارض اولان صداع قولك
کناهی جبل احد قدر دخی اولور ایسه بر دانه خردل قدر آلیقومز ابو
الدردا حاکم ایکن بر عرب شکایت طریقیله کلوب عمرمده خسته اولمدم
دیدی ابو الدردا مددیاندن چیقرك وار کناهلری ایله اولسون
نه سوکلو دیکاکه هر زحمت مقابلنده آخرتده بر نعمته مظهر اولم
دیدی برکون حضرت بر اعرابی یه هیچ محموم اولدیکمی بیوردیلر لا دیدی
هیچ مبتلای صداع اولدیکمی لا دیدی اول شخص کتدکدن صکره بیوردیلر
اهل ناردن بر آدم کورمك استین بونی کورسون دیدی بر کمسنه دخی
عمرمده مال و ولدمده مصاب اولمدم دیدی بیوردیلر عند الله ابغض
ناس آنلردر که بویله اوله بعده اول شخص کلوب مصافحه ایتدکده
بیوردیلر بر مؤمنه سقم اصابت ایتسه ذنوب ماضیه سنه کفارت

اولور

اولور اما منافق خسته اولوب صحت بولسه دوه یی اصحابی بغلیوب
اطلاق قیلدیکی کبی اولور دیر بر کمسنه بو مجلسده سقم ندر یا رسول الله دیدی
بیوردی نه هیچ سقم کورمدکمی کورمدم دیدی بیوردیلر که سن بزدن دکلسن
خالد بن ولید حضرتلری خاتوننه طلاق ویردکده حضرت سببندن
سؤال بیوردیلر خالد ایدر سبب بو ایدی که تحت نکاحمه داخل اولدیدن
هیچ بلا اصابت ایتمدی اصحاب کرامك عادتلری بو ایدی که بر سنه
بچوب مظهر بلا اولمسه لر بو سنه نه اولدیکه الله تعالی بزی ترك ایتدی
دیرلر ایدی

باب سادس اول خسته بیاننده درکه

ثواب عملی کتابت اولنور حدیث شریفده وارد اولمشدر بر قولك جسدنده
بر بلایه مبتلی اوله حق تعالی حفظه یه امر ایدر که قولم حال صحتنده
خیراتدن نه ایشلر دی ایسه مادامکه بزم حبسمزده در اول قدر اجر
یازك بر روایتده ایکی ملك توکیل ایدر وجه مشروح اوزره اعمال صحیه
بنه حال مرضنده کتابت ایدرلر بامر الله موت کلدکده ملکین دیرلر که
یارب قولك وفات ایتدی اجازت ویر سمایه صعود ایدهلم جناب حقدن
جواب وارد اولور که کوك ملائکه ایله طوپطلودر تسبیح ایدرلر ملکلر
دیرلر یرده مقیم مجا اوللم جواب کلور که یر دخی ملائکه ایله تسبیح ایدن
واروب اول قولك قبری اوزرنده تا قیام قیامت قائم اولوب تسبیح و
تکبیر و توحید ایدوب اول قولم دفترینه قید ایلك بر روایتده صاغ
جانبده اولان ملکه اعمال صالحه دن صحتده اولسه اشلیه جکلرینی
یاز بیوردیلر و صولده اولان ملکه سن قولمدن قصوری دایت بیوردیلر
حضرت انسدن منقولدر بر کره حضرت بیوردیکه مؤمن بر کمسنه یی
طوغری یوله هدایت ایتسه یولدن موذی نسنه یی کیدرسه بر کلامه
عاجز آدمك مرادین تفهیم ایتسه ولد صالح رجاسنه اهلی ایله مجامعت
ایتسه جمله سندن ماجور اولور حدیث شریف وارد اولدقده اول قدر
مسرور اولدقکه دین اسلامه داخل اولدقده بویله فرح واقع اولمامش
ایدی حق تعالی قولنه بلا انزال ایدیجك صبر دخی احسان ایدوب معین
اولور بر حدیث شریفده مؤنت ایله معونت بلا ایله صبر بیله نازل
اولور بیورلمشدر حضرت داود علیه السلام بونکله مخاطب اولمشدر

باب سابع مصیبته اقاربده تسلیه نفس بیاننده در

اصل انسانك مصيبتى مصيبت نفسدر نفسك خلقى بوقدر برنفس صاحب
حيوة نيجه بوز بيك امواتدن خيردر جنا بحقه وصوله وسيله در
نفس باقى اولدقجه توبه وطاعات ايله تدارك قابلدر بقيه عمره قيمت يوقدر
نفس تلف اولدقدن صكره صحيفه طى اولنوب عمل سلسله سى منقطع
اولور مكر شرع شريف استثنا ايتدوكى اشيا اوله كه ولد صالح وعلم نافع
وصدقه جاريه در نفسدن صكره مصيبت ولددر ظاهر نفسدن بر
قطعه در باباننك بقاى اسم وثناى مخلددر وحيوة ثانيه سنه سببدر
برحديث شريفده ادكك اوغلى وجوده كلن خانه ده كوكلين عزت كوزلور
بو رجشلو قتاده يه اعظم مصايب نه در ديدكلرنده مصيبت دينيه در
ديدى بوندن سؤال ايتمزدد ديلر بابا موتى اوغلى بلى بوكر ولد موتى قلبه
تأثير ايدر برادر موتى قنات قرلمقدر خاتون موتى برساعت حزندر
ديو جواب ويرمشلردر اكابر كلامندندر وادر عمر قصير اولان نفسى
مصيبتنى كوردعمرى اوزون نفسنده عزيز نيجه آدم مصايبنى كوردر حضرت
صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردى بر مصيبت كوردن آدم بنم وفاتم
مصيبتنى ياد ايدوب متسلى اولسون كه اعظم مصايبدر نظم

اصبر لكل مصيبة وتجلد ... واعلم بان المرء غير مخلد
واذا ذكرت مصيبة تشجى بها ... فاذكر مصابك من نبى محمد

يعنى هر مصيبته صبر وتجلد ايله كه كشى دنياده مخلد اولماز بر مصيبت يا
ايدوب محزون اولدوغكده حضرتك وفاتى ايله اصابت ايدن مصيبتى
فكر وذكر ايله سلطان انبيانك اوغلى حضرت ابرهيم وفات ايتدكده مبارك
كوزلرندن ياش آقوب عبد الرحمن بن عوف يا رسول الله سزدخى بكا
ايدرميسز ديدى بيوردى بو رحمتدر حضرت ابرهيم طرفنه متوجه اولوب
بيوردى فراقكدن كوزيمز ياشلو قلبمز محزون اما الله رضاسنه مخالف
كلام سويلمز سعد بن عباده خسته اولدقده حضرت اصحاب كرام ايله
عيادتنه واروب بكا ايتدى ديدى اصحاب كرام دخى اغلشديلر بعده بيوردى
حق تعالى كوز ياشى قلب حزنى ايله عذاب ايتمز تحت قدرتده دكلدر
مكر لسانندن مخالف شرع كلمات صدور ايده حضرت على عدى بن حاتمى
محزون كوردكلرنده سبب حزندن سؤال ايدوب اوغلم مقتول اولدى
كوزم چقدى ديو جواب ويردى حضرت بيوردى يا عدى بركمسنه قضايه

رضا ويرسه ماجور اولور راضى اولمز ايسه عملى محبوط اولور جعفر
صادقك اوغلى وفات ايتدكده كمال ميلندن خلق موتندن خوف ايتديلر
كوردليكه كمال صفا ايله چقدى احبابى بر وقتى اضطرابده ايدك ديدكلرنده
الله تعالى حضرتلرينك ارادت ايتدوكى اشيايى دعا ورجا ايدردز
اما كربه كوردوكمز امرده مراد اللهه مخالفت ايتمزز ديدى بيت

اريد وصاله ويريد هجرى ... فاترك ما اريد لما يريد

قتاده نقل اولنور حضرت موسى حكايه سنده حضرت خضرك قتل ايلدوكى
غلامك والدينى طوغدقده حظ ايدوب ولدكه الم چكديلر لكن عبد
نافع اولان دجى اعرفدر صاغ اولسه والدينينك سبب هلاكى اولوردى
عمر بن عبد العزيزك اوغلى وفات ايتدكده تعزيت ايتديلر جواب ويردكه
موته توطين نفس ايدن آدمه وقوعى كوج كلمز خالد بن اشتمك برادرى وفات
ايتدكده بركمسنه تعزيه يه واروب طعام اوزدى بولور ديمغز ايدى مخايل
انكاد نمايان اولمغله خالد ايدر انك ميت وانهم ميتون بيوردقدن
صكره امر لازم الوقوعه نه الم چكرز عون بن عبد الملك اوغلى وفات ايتدكده
عمر بن عبد العزيز نامه يازوب جمله مز اهل آخرتز كلوب دنياده مسافر
اولدق موتله ارتحال هر ساعتده اهتمالدر بوندن اعجب نه اولور كه
برميت برميته برميتك ايچون تعزيه ايدر ابن مهدينك اوغلى وفات
ايتدكده قتى مضطرب اولوب نيجه مدت طعام يمدى امام شافعى حضرتلرى
يازديلركه غيرى نيجه تعزيت ايدر ايسك نفسكه اول ايله غيره استقباح
ايتدوكك فعلى كندكده استقباح ايله مصايبك اعظمى همّ مصاب
هم اجردن محروم اولمقدر كسب وزرده دخى مقارن اولورسه نيجه اولور قطعه

انى معزيك لا انى على ثقة ... من الخلود ولكن سنة الدين
فما المعزى بباق بعد ميته ... ولا المعزى وان عاشا الى حين

يعنى بن سنى تعزيه ايدوب كندومه خلود احتمالى ويرمم نهايت سنت رسول
ايله عمل ايدرم ميتدن صكره نه تعزيه اولنان آدم قالور ونه تعزيه ايدن آدم
بر نيجه كون معمر اولور اولور ايسه بنه آخر مولتدر بو نظم ابن المعتزه منسوبدر نظم

هو الدهر قد جربته وعرفته ... فصبرا على مكروهه وتجلدا
وما الناس الا سابق ثم لاحق ... واين موت سوف يلحقه غدا

يعنى دهرك حالى مجرب ومعلوممدر همان مكروهاته صبر وتجلد كركدر

خلق اوچ قسمدر سابق ولاحق ومقتدن ابق بو دخی یارین انلره لاحق
اولور **باب ثامن عسر ویسر بیاننده در** بر کون حضرت
علیه السلام سعادتخانه لرندن طشره چیقوب غایت مسرور کوروندیلر
بیوردیلر ایکی یسر بر عسره غلبه ایتمز حق تعالی آیه کریمه ده فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ یُسْرًا
اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ یُسْرًا بیوردی حضرت انس سبب نزولی ایدر بر کون حضرت
اوتوردی ایدی اوکلرنده بر دلك نمایان اولدی بیوردیلر عسر کلوب شو
دلکه داخل اولسه یسر دخی عقبنجه کلوب داخل اولوب عسری اخراج ایدر
ایدی بو محلده آیه کریمه نازل اولدی حضرت عمر ابو عبیده یه مکتوبنده
کشی یه نه دکلو شدت نازل اولور ایسه اندن عقب فرج مقرردر دیو
یازمشدر بو ابیات محمود بن عامرکدر **شعر**

یا فارج الهم عن نوح واسرته … وصاحب الحوت مولی کل مکروب
وفالق البحر عن موسی وشیعته … ومذهب الحزن عن ذی البث یعقوب
وجاعل النار لابرهیم بارده … ورافع السقم عن اوصال ایوب
ان الاطباء لا یغنون عن وصب … انت الطبیب طبیب غیر مغلوب

یعنی ای حضرت نوحك وتوابعنك وصاحب حوتك همومنی کشف ایدیجی
وهر مغمومك مولاسی اولان کریم وای حضرت موسی واتباعنه دریاده یول
آچوب حضرت یعقوبك حزنن دفع ایدیجی حلیم وحضرت ابرهیمه ناری کلزار
ایدوب حضرت ایوبك بدننده مرضی دفع ایدیجی علیم اطبا بنم دردمه علاج
ایدهمز طبیب سن سن که طبیب غیر مغلوب سن **نظم**

مفتاح باب الفرج الصبر … وکل عسر معه یسر
والدهر لا یبقی علی حالة … والامر یأتی بعده امر
والکره تفنیه اللیالی التی … تأتی علیها الحشر والنشر
وکیف یبقی حال من حاله … یسرع فیها الیوم والشهر

یعنی فرج قپوسنك مفتاحی صبردر هر عسر ایله یسر واردر دهر بر حال
اوزره قالماز مکروهك اردنده امر لطف الهی واردر امور مکروهه‌یی
اول لیالی افنا ایدر که آنك اوزرینه حشر ونشر کلسه کرکدر نیجه باقی اولور
اول آدمك حالی که آنك اوزرینه یوم وشهر متصل اسراع ایدر **بیت**

اذا لاح عسر فارج یسرا فانه … قضی الله ان العسر یتبعه یسرا

یعنی بر عسر کوردکده همان یسره رجا ایت زیرا قضای الهی بونك

اوزرینه در

فرج کتابنده انکشاف غمدن [illegible] مسطوردر

اوزرینه درکه عسر عقبنجه یسر یتیشه نسبت اولنور **قطعه**

اذا عن امر فاستعن انت بالذی … قدیر علی تیسیر کل عسیر
فبین ترقی جوزة وانحدارها … فکاك اسیر وانجبار کسیر

یعنی مکروهه ظهور ایدرسه الله تعالیدن عون طلب ایله که هر عسیرك
تیسیره قادردر جوزه‌نك بر یوکسك یره ترقی وتنزلی ماییننده نیجه
اسیرك خلاصی نیجه منکسرك مجبور اولماسی مقرردر ابو عمرو بن
العلا ایدر صنعاده ایام حجاجده اضطراب ایله بعض اوقات ایدك
بر عارف بو بیتی اوقیدی **بیت**

ربما تجزع النفوس من الامر … له فرجة کحل العقال

باشم اشاغی ایدوب فرج نیجه میسر اولور دیو ایکن همان بر صدا اشتدم مکه ده
حجاج اولدی دیدیلر ایکی جانبدن متردد ایدم که موت حجاجدنمی حظم زیاده
ایدی اول بیت استماعندنمی بعض ظرفادن اشتدم بر دیوانه یی
اوغلانجقلر رنجیده ایتمکله بر مسجده کیروب اطفال متفرق اولنجه
اکلنوب بعده چیقوب بو بیتی اوقیدی **بیت**

اذا تضایق امر فانتظر فرجا … فاصعب الامر ادناه الی الفرج

یعنی بر امرده مضایقه کوردکده فرجه منتظر اول امورك اصعبی فرجه اقربیدر
بعض وزرا پادشاه نعلقه رد ایدوب مغموم اولمغله اثنای لیلده بو بیتی
اصحاب مجلسنده استماع ایلدی **قطعه**

احسن الظن برب عودك … حسنا امس وسوی اودك
ان ربا کان یکفیك الذی … کان بالامس سیکفیك غدك

یعنی حسن ظن اوزره اول الهه که سنی احسانه معتاد وسنی انشا ایدوب خلقت
مستقیمه اوزره تعدیل ایتمشدر اول قادر کریم که سنی دونکی امورده
اغنا ایدوب کافی اولمشدر یارینکی کونده دخی ایدر بو ابیاتدن غایت مسرور
اولوب اوقیان آدمه اون بیك آلتون احسان ایلدی **شعر**

عسی الهم الذی امسیت فیه … یکون وراءه فرج قریب
فیامن خایف ویفك عان … ویأتی اهله النائی الغریب

یعنی رجا ایدرمکه دونکی کون مبتلی اولدوغم هم عقبنده فرج قریب اوله
نیجه چوق کوردك خایف امین اولور واسیر خلاص بولور مکان بعیده
اولان غریب اهلنه کلور امیر المؤمنین حضرت علی یه نسبت اولنور **بیت**

كم فرجة مطوية لك بين أثناء النوائب ● ومسرة قد أقبلت من حيث تنتظر المصائب
يعني نيجه فرجلر مختفي و مطويدر نوائب ايجنده كاه اولور مصائبه منتظر
اولدوغك طرفدن مسرت اقبال ايدر **بيت**
ما هم عبد من الدنيا بذي حزن ● الا لذلك مفتاح من الفرج
حضرت علیدن منقولدر نکبات دهرك نهايتی اولمامق اولماز بر مقدار
تغافل کرکدر مدتی نهایت بوله قبل الانقضا دفعنه سعی زیاده مکروهه سببدر **نظم**

الدهر يخنق احيانا قلادته ● فاصبر عليه ولا تجزع ولا تثب
حتى يفرجها في حال مدتها ● فقد يزيد اختناقا كل مضطرب

يعنی دهرك قلاده سی کاه آدمی بوغار حق تعالی مدتی نهایتنده دفع ایدنجه
صبر سعی کرکدر جزع و فزع خطادر زیرا بوغلان آدم حرکت ایتدکچه مضطرب
اولور ابی تمام حبیب بن اوس طائیه منسوبدر **بيت**
ومن لم يسلم للنوائب اصبحت ● خلائقه جمعا عليه نوائبا
یعنی برکمسنه نوائبه تسلیم اتمسه حق تعالی آنك اوزرینه جمیع خلایقی
نوائب ایدر عبد الله ابن محمود درسنه منسوبدر **شعر**

لا تبغ سرك غير قلبك موضعا ● فالسر بين مضيع ومباحث
واعد صبرك للنوائب جنة ● فالمرء رهن مصائب وحوادث
واسمح بمالك في الحقوق فانما ● مال البخيل لحادث او وارث
واحرث لنفسك خير حرث انه ● لا يحصد المعروف غير الحارث
لا ينفع التدبير والحزم امرأ ● حتى يعززه القضاء بثالث

یعنی سرك قلبکدن غیری بر محل یوقدر سر تضییع ایدیجی آدم ایله خصم مباحث
آراسنده در و نوائب و مصائبده صبری سپر ایله انسان مصائب و حوادثدن
سالم دکلدر و مالك حقوق الهیه یه بذل ایله بخیل یا حادثك یا وارثکدر
حدیث شریفدن مقتبسدر و کندك ایچون خیر زراعتی ایله احسانی اکمیز
بجمز تدبیر و حزم کشی یه نافع اولماز قضا ثالث ایله امداد ایمینجه که
لطف الهیدر آیت کریمه دن مقتبسدر ابو عمرو بن العلاء یمین ایلدکم غریبه
بو دورت بیتدن لطیف دینلمه مشهدر **شعر**

لن يلمكاره بالعزائم مقلعا ● فلعل يوما لا ترى ما تكره
ولربما استتر الغني فنافسه ● فيه العيون وانه لمموه
ولربما اختزن الكريم لسانه ● حذر الجواب وانه لمفوه

ولربما

ولربما ابتسم الكريم من الاذى ● وفؤاده من حسرة يتأوه
بیت اولدر اصابت ایدن مکروهی نفسکده تعزیه و قلع ایله جایزکه بر کون اوله
مکروه کورمیه سن چوق اولورکه بر آدم مستور الحال اولوب خلقه کشف
راز ایتمز حقیقتده حالی فقر اولدیغی ایکن غنا اظهار ایدر مع ذلك خلق عرض
احتیاج ایتمدوکنه تحمل ایده میوب کوز ایله بر نیجه کریم آدم لسانی حفظ ایله
بر کلام سویلمشوز دیو مکر اولکلام شایع اولمش نیجه کریم آدم بیحضور ایکن کولر
اما باطنی حسرت و حرارتدن آتش اولوب توجع ایدر **قطعه**
اصبر لدهر نال منك فهكذا مضت الدهور ● فرح وحزن مرة لا الحزن دام ولا السرور
یعنی سکا ضرر یتشدوردن دهره صبر ایله دنیا بویله اوله کلمشدر کاه فرح
و کاه حزن عارض اولور نه حزن باقی اولور نه سرور **نظم**

تعودت مس الضر حتى الفته ● واسلمني حسن العزاء الى الصبر
وصيرني ياسي من الناس راجيا ● لسرعة لطف الله من حيث لا ادري

یعنی بلا اصابتنه معتاد و مألوف اولدم بنی حسن تحمل صبره ایصال ایلدی خلقدن یأس
بنی الله تعالی نك بلمدوکم جهتدن سرعت لطفی رجاسنه دوشردی

كتاب خامس عشر

حلال و حرام بیاننده در اون دورت بابی مشتملدر **باب اول** حلال مطلق
بیاننده در حدیث شریفده بیورلمشدر طلب حلال هر مسلمه فرضدر حلال و
حرام موجوددر بعض احمقلر دنیاده صید و مادن غیری حلال یوقدر دیمسی
جهلدن ناشیدر غنایم کفار خراج شرعی صید بحری و بری ماء جاری فرعای
برادی برکمسنه تملك ایتمدیکه حلال مطلقدر دنیاده حلال مطلق
یوقدر دیو طلاقه یمین ایدنك طلاقی واقع اولور الحلال بين والحرام بين
نهایت ما بینده بعض امور مشتبهه وارد در انواع حلالی تفصیل دکل اجمال
اولنسه نیجه مجلد اقتضا ایدر حلال و حرامی فرق لازم دکل بو لدوغمز ی
یبورز انکودی یوب باغین سؤال ایتمسلر دن از دیلو باجیدر حق تعالی
حلال ایله امر ایتدوکی علم الهیده حلی متعین اولنلری بو لك دیمك دکلدر
آنك معرفتی نیجه ممکندر ما جعل عليكم في الدين من حرج آیة کریمه ده بو نیابده
مدار اعتقاددر هر کس حرام ایدوکنه یقینی اولمیوب حلال اعتقادنده
اولدوغی نسنه یه شرعا حلال دیرز حضرت علیه السلام بر مشرکك مطهره سنده

آبدست آلدیلر ظاهر اولنلر شرب خمر و انواع نجاستدن تحاشی ایتمزلر طاهر
حال بودر که صو بولنسه لر ایچرلر ایدی اصحاب کرام بو شهره وارد قلرنده
اهلنک خمر بیع ایتدوکنه یقینلری وار ایکن طعاملرندن یوب معامله ایدرلر
ایدی بو جمله حرمتی متیقن اولمیوب اعتقاد حل ایله ایتدکلرینه دلیل
واضحدر باب ثانی حرام مطلق بیاننده در ربوا و رشوت
و سرقه حاشا زنا اجرتی خمر و خنزیر و کلب بهاسی کاهن و منجمه ویریلن
قطع طریق غنیمته خیانت بونلر جمیعا حرام مطلقدر ابن عباس
حضرتلرندن منقولدر اون بش نسنه حرام مطلقدر اشیای مزکوره یی
عد ایتدکدن صکره آیغر سیلوب قصراغه چکوب اجرت آلمغی و نایحه و
مصوّر و مغنیه و ساحر اجرتی و مسخره یه ویریلان عطیه یی الحاق
ایتمشلر بونلری اکلدن تحاشی ایتمین آدم عدالت مرتبه سندن ساقط
فاسق اولوب شهادتی مقبول اولماز قاعده حرام کاه خبیث اولور کاه
اخبث اولور حلال دخی طاهر اولور اطهر اولور مثلا وادیلرده اولان
صو حلال طاهردر ماء مطر اطهردر رشوت حرام خبیثدر نجاست
ویولک حرام اخبثدر اجزاء ارضیه معادندن حاصل اولوب انسانه
مضر مزیل عقل اولان اشیا بنک و زهره و بونک امثالی حرامدر باب
ثالث مال حرامک احکامی بیاننده در بر کمسنه نک یاننده مال
حرام مجتمع اولوب صاحبی بولنماسه تصدق قیلدره بو مدعایه ایکی نقلی بر عقلی
دلیلمز واردر اولا حضرت رسالت پناه حضور عالیلرینه غصب اولنوب
بشمش قیونی کتوردکلرنده قیون بن مغصوبم بندن اکل ایتمه یا رسول الله
دیدوکی اسارایه ویرک بیوردیلر ظاهر قیونک شرف ضیافتدن بر طرفدن
محتاجین فقرایه سون تصدق قیله امر بیوردیلر ایکنجی روم مک فارسه غلبه
حضرت ابی بکر بن خلف ایله مقدار دوه ویرمک اوزره بحث ایدوب
حق تعالی کلامی ابی بکری تصحیح و ترجیح بیوردقده بحث دوه لرین آلوب
حضرتک مجلس عالیلرینه کلدیلر حضرت بیوردیکه حرامدر تصدق قیله
دلیل عقلی ظاهر بو مالی ضایع ایتمکدن وجوه خیره صرف ممکن اولدیغی اولجهتدن
صاحبی مظهر دعاء خیر اولمغله منتفع اولمق اولیدر قاعده اخری اکل
حرام اولان آدمک مثلا دباغ خود قاطع طریق سلطان ظالم قاضی مرتشی کبی
ضیافتنه وارمق مالن یمک هدیه سن آلمق جایز دکلدر میخانه جیسه

قدیم تولی

اوزم لوطی فاجره غلام حسن قاطع طریقه سیف بیع ایتمک جایز
دکلدر اتسه لر ثمنی حرامدر باب رابع اموال سلطان
بیاننده در اهل شرع و فتوی خصوصا اصحاب ورع و تقوی یاننده
پادشاهلرک و عماللک مالی حرامدر اصحابندن استحلال ایله محتاجدر
مصادره قسمت و اقطاع اراضی مال مواریث اراضی غیر خراجیه دن
خراج و حفظ طریق و اراضی و میاه ایچون قهرا النان و رشوت و
مدارات و مداهنه ایچون ویریلان مال و بالجمله پادشاهک و امرانک
جمیع مالی حرامدر الا اوچ مال بر کفاردن حرب ایله کلن غنیمت و
هدیه ایکنجی جزیه دن شرع مبین شرط و تعیین ایتدوکی مقداردن زمانا
زاید و ناقص النان حلال دکلدر مادامکه کتاب الهه موافق اولمیه
اوچنجی مال بیت مال ایله تجارت و زراعت ایدوب زیاده سندن
تناول بونلر حلالدر مال حرام ایله النان اراضی یه بذر حلال القا
اولنسه حاصلی حلال اولور فتح ایتدوکی مملکتده هیچ بر فردک علاقه سی
اولمیوب احیا ایتدوکی اراضی نک ربعی حلالدر طیب خاطر ایله ویریلن
هدایا مال حلالدن تجارتی ربحی بابالرندن موروث مال علی کل حال
طیب و حلالدر بونلر صفاسن ایدر بابالری و بالنچکر و حفظ طریق
ابناء سبیلدن و عمارت سبلدن رضالری ایله ویردکلری حلالدر مال
جزیه و مصالح علمای مفتینک و قضات و مدرسینک و دانشمندان و
فقرانک امور مسلمینه تعلقی اولنلرک حقلریدر بونلردن برینه پادشاه
مال مصالحدن حقندن زیاده اقچه تعیینی حلال دکلدر مکر کندو صنایعندن
املاک خاصه سندن زیاده دقیقه پادشاه بر کوی یا آت یا خدمتکار
اشترا ایدوب ثمنی مصادره طریقیله النان مالدن اولمق اوزره
بازار ایدوب اقچه سین ویرسه لر مالک اولماز لر جاریه السه حلال
اولماز تصرف ایدوب ولد حاصل اولسه ولد شبهه اولور ثمن معین
و غیر مملوکدر اما اطلاق اوزره بازار ایدوب صکره اقچه سین مال
مصادره دن ویرسه جایز اولور زیرا ثمن ذمتنده واجب اولور ذمتده
وسعت واردر مصنف بو محلده ایدر کوره بن زمانه خلقی بودقلرده
تحمل حلال و حرام تمیزی ایله تقید ایدرلرمی باب خامس
زمان ضرورتده اکل مال غیره رخصت اولدوغن بیان ایدر

بر کمسنه مال غیره مضطر اولوب یمدوکی تقدیرجه هلاک احتمالی
اولسه یمک واجب اولوب تورعاً یمیوب هلاک عاصی اولور شرع
مطهرک مقتضاسن کوردکه طعام غیر حرامکن خوف هلاکله مکلفه
اولوب اکلی واجب اولور صو حلال ایکن فساد معده و امتلا اقتضا ایله
شربی حرام اولور مالکی اولدیغی ماله واصل اولدقده قدر کفایه اخذه
رخصت واردر بوندن اغرب مضطره اکل میته واجبدر دیمشلر حق
تعالی وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ بیوردی ترک اکل القای تهلکه در
دیرلر بعض علما اباحت مرتبه سنه قناعت ایدوب وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا
حَرَّمَ عَلَيْكُمْ آیه کریمه سنده حرمت میته مصرحدر نهایت ضرورتله
مرتبه اباحته واردر دیمشلر **فصل** طعام غیره مضطر اولسه مالک ثمن
مثلی ایله ویرمدوکی تقدیرجه قهراً اخذ جایزدر حدیث شریفده بر
مسلمک قتلنه معین اولان کرک شق کلمه ایله اولسون میدان عرصاتده
ایکی کوزینک ماېیننده آیس من رحمة الله یازلمش کورلیه بیوردیلر ویرمیجک
قتلنه معین اولمش اولور بعض علما مضطر اولان آدمه مالک بلا ثمن ویرمک
واجب اولور دیمشلر ثمن مثلیه ویردکده مضطره قبول لازمدر قبول
ایدن امتناع ایسه نفس تهلکه یه القای ایتمش اولور ثمن مثلدن زیاده ایله
ویرسه قبول لازم اولماز بو صورتده حیله شرعیه بودر که عقد فاسد
ایله آلسه صکره شرعاً قیمت لازم اولور مالک ویرمدوکی صورتده
قتله دکین محاربه جایزدر **فصل** مضطر اولان بستان و زراعته راست
کلسه دفع ضرورت ایدوب قیمتن ویرمک جایزدر امام احمد حنبل ایدر
بستان یانندن کچن آدم اوچ کره بستان صاحبنه ندا ایده کلورایسه
طلب ایده والا قدر حاجت ییه زیاده یمکدن و ذخیره کوترمکه رخصت
شرع یوقدر مضطره برابردر ابن عمردن ابنا نمدعا ایچون برحدیث
نقل ایدر حضرت پیغمبر سزدن بریکز غیرک باغندن کچسه قدر حاجت
ییوب قولتوغنده کوتورمیه بزم ائمه مز دیرلر که بو منسوخدر حضرت پیغمبر
مسلمک مالی مسلمه حلال اولماز مکر طیب خاطر ایله ویره **فصل** مضطر
اولان آدم بر میته راست کلسه یمک جایزدر زیرا حرمت حی میتدن اکبردر
کورمیسین بو کمی شرف عزیز اولوب ایچنده احیا و اموات اولسه احیایه
خفت کلمک ایچون امواتی دریایه القا جایزدر مضطر اولان کمسنه ذمی یی

قتلی جایز

قتلی جایز دکلدر زیرا ذمت مؤکده صاحبیدر اما حربی و زانی محصن
و مرتد مباح الدمدر قتل و اکل جایز بلکه اقتضای محله کوره واجب
اولور **فرع** هیچ بیجک بولماسه بعض بدنن قطع ایدوب یمکده اختلاف
واردر بعضی قطع ایله کلک بقاسی راجح دیین علما تجویز ایدرلر تلفه
تلف ایله دوا جایز دکل دیین منع ایدر **مسئله** بر یرده مضطر اولوب
خمر ایله بول بولسه بولی ایچسون زیرا ایکیسی دخی حرامدر خمرده ازاله
عقل زیاده در خمره منحصر اولسه ایچمک جایز دکل دیمشلر زیرا جوع و
عطش زیاده ایدر انکله تداوی دخی جایز دکلدر امام اعظم و ثوری
ضرورتده شرب و تداوی تجویز ایتمشلردر **باب سادس**
اوانی فضه و ذهب بیاننده در بونلر حرامدر مطلقا خاص و عام ذکور
و اناث برابردر استعمال و شرب و توضی جایز دکلدر حضرت پیغمبر التون
و کمش اوانیدن ایچن آدمک بطننده نار جحیم صداسی واردر مسکنندن
بو مقوله اوانی اتخاذی حرامدر غیره استعمال ایله امر ایتسه آثم اولور
زیرا جناب حق التونی عزت جوهر ایمان ایچون خلق ایتمشدر که قضای
حوایج ناس ایدوب مؤمن صفای بال ایله عبادت ملک متعال ایله اشتغال
ایده انی بعض اوانیه صرف ما خلق له دن صرف و ابطال حکمت و جبابره
و اکاسره یه تشبه و میل دنیای دنی و انکسار قلوب فقرایه مؤدی اولور
زیرا اصحاب ثروه نک بو مقوله اوانی استعمالنی کوردکلرنده کندو
حاللرین و خزفدن اوانی بولمدقلرن تصور ایدوب انکساری و جناب
حقه سوء ظن لازم کلور دیباج و حریرده دخی جمال و زینت واردر
رجال محل شهوت اولمامغله انلره حرامدر نسایه حلاللردر **باب**
سابع غیبته متعلق کلمات بیاننده در غیبت زنادن اشددر
لکن آلتی محلده حرامدر بعض مشایخدن منقولدر که الله ایچون غیبت
ایده لم دیرایدی بر مظلوم تظلمده ظالم ظلم و جورنی ذکر ایلمکه دفع
منکر مراد ایدن آدم عجزندن آخره حکایت و امر دفعنه استعانت
اوچنجی مفتیدن استفتا زماننده واقع حالی بیان حضرت رسالت
پناه حضورنده ابوسفیانک خاتونی هند کلوب زوجم خستت اوزره
مؤنته کفایه می ویرمز ولادم مهماتن کورمز دکده منع بیورمیوب
قدر کفایه آل بیوردیلر بر خاتون حقنده صائمه قائمه در لکن قونشیلرینه

دبحیده ایدر وقالان عودت بحیله درد دکلرنده کلتاهما فی
ألنار دیو بیوردیلر بونلرا استفتا طریقیله سؤال ایدنلر معرفت احکامه
محتاجلردر دوردنجی مسلمینی شرندن مذمومک تحذیر مراد اولنسه مثلا
بر فقیه مبتدع فاسقه تردد ایتدوکن کوروب بدعتی اول فقیهه
تعدی ایتمسندن خوف ایدوب فاسقک بدعت وظلمنی اول عالمه کشف
واعلام جایزدر شاهد شهادت ایتدکده طعن خصم بر کمسنه نک
قزینی المقده یا بر کمسنه یه قز ویرمکده مشاوره اتسه طرفینک واقع
حالنی اخبار وبیان جایزدر حضرت بیوردی اوچ کمسنه نک غیبتی
ذکر غیبت اولماز امام جابر و مبتدع فاسق معلن بشنجی بر کمسنه که
بر وضع مذموم ایله مشهور اوله اعرج کبی اعمش کبی ذکرنده باس
یوقدر التنجی مجاهر فسق اوله مخنث میخانه صاحبی مصادره ناس
ایدن وآنلره معین اولان ظاهر ذکر ذمیمه دن استنکاف ایدن بو
اوصافی اختیار ایتمز بو بابده خود مدار متأذی اولمقدر مثلده وارد
جلباب حیاسنی طرح ایدن آدمک غیبتی ایدوب ندامت کلسه استحلال
ایده حضرت انسدن بر حدیث شریف نقل اولنور حضرت بیوردی بر کمسنه نک
غیبتنک کفارتی اول آدم ایچون استغفاردر **باب**
ثامن لعب مباح بیانندە در حدیث شریفده وارددر جمله لعب باطلدر
الا اوچ لعب بری یای اوقدر بری تعلیم فرسدر بری جاریه ایله ملاعبه در
بونلر حقدر زیرا بونسنه نک عاجل واجل نفعی اولماسه باطلدر اندن
اعراض اولیدر بو اوچ لعبدن هر بری بر فایدەیه مؤدیدر رمی وتعلیم
فرس مشرکین ایله مقاتله یه معیندر ملاعبه اهل وسیلهٔ ولددر
قیاس بودر که کوره شمک وچوکان اوینامقده دخی باس یوقدر نرد کرک
بحث ایله اولسون کرک اولمسون حرامدر حدیث شریفده وارددر نرد
شیر اوینایان آدم الینی دم خنزیره باتورمش کبی اولوردر اوینایان آدم
تفسیق اولنور شطرنج امام اعظم مذهبنده حرامدر امام شافعی قتنده
اوچ شرطله مباحدر بحث اولمیه مداومت اولنمیه ترک صلوته باعث
اولمیه بعض کباردن اشد لمشدر که شطرنج مورث فقر وادباردر اشغال
دنیویه واخرویه دن اشغال ایدر ابو جعفردن منقولدر شطرنج مجوسیدر
لعبندن احتراز ایتمک کرکدر حاصل کلام نرد اوینایان آدمک شهادتی

مقبول

مقبول اولماز شطرنج اوینایان آدم شروط ثلثهٔ مذکوره یی رعایت
ایدر ایسه شهادتی رد اولنماز اثنی عشر دکاری حقنده ام سلمه دن
منقولدر بر خانه ده آتش علوی آلمق خیردر اثنی عشر اوینامقدن دیمشلر
راجح دکاری مکروهدر بونلر اول دیارلو اول عصرلر اصطلاحاتندندر
کوکرجین اوینامق مکروهدر حضرت علیه السلام بر آدمی کوکرجین صتاشدیرر
ایکن کوروب بر شیطان بر شیطانی تبع ایدر بیوردی بعض علمای حدیث
شریفدن مراد اوج مغی عادت ایدوب خلقک منازلنه نظردن تحاشی
ایتمیندر دیمشلر حیواناتی دوکشدرمک مطلقا حرامدر حاضر وناظر فاسق
اولور **باب تاسع کلب بسلمک بیانندە در** شرعا حرامدر
لکن شرع شریف اوچ قسمی استثنا ایتمشدر بری کلب صیددر بری زراعت بری
کلب غنم بونلر ضرورات بقای مقدوره دن معدوددر ماعدا تلهی ایچوندر
حرامدر صاحبی تفسیق اولنمغله شهادتی رد اولنور حدیث شریفده وارددر
بر کمسنه صید وماشیه وزرع ایچون اولاندن غیری کلب بسلسه هر
کون اجرندن ایکی قیراط اکسیلور هر قیراط احد مقداریدر ابتدای کلامده
قتل کلاب جایز ایدی بعده منسوخ اولمشدر مکر صافی سیاه کلب که بر
نقطه بیاض اولمیه قتلی جایزدر کلب موذینک قتلی واجبدر قاتلی متاب
اولور اطعام کلاب ایدن آدم حقنده خلاف وارددر بعض علما ماجور
اولور زیرا مخلوق الهیدر دیمشلر بر حدیث شریفده اکر کلب امتدن بر امت
اولمسه قتلی ایله امر ایدردم لکن سیاهی قتل ایدک بیوردیلر قوع ممالحیه ده
کلب دوشوب طوز اولسه اکلنده خلاف واردر صحیح بودر که اکلی جایزدر
زیرا جرم کلب متلاشی ومنعدم اولمشدر ملوحت بر معنادر که حق تعالی
شیئا فشیئا خلق ایدر **باب عاشر حیوانات اینه منک**
بیانندە در بعض علما آدمی وسایر حیوانات ده مطلقا حرامدر دیمشلر زیرا
تعذیب حیواندر خلق الهی یی تغییره راجعدر ایدن فاسق اولور بعض علما
انساندن غیریده مطلقا جایزدر دیمشلر زیرا آدم بقاسی نسل لوازمندندر
قطعده استیصال نسل لازم کلور حرامدر صحیح بودر آت وقاتر ومرکب
وکدی جایزدر دیمشلر زیرا حاجت واردر انسانده حاجت یوقدر خادم
مقطوع الذکر دخی اولورسه نسایه نظری واردر مصنف بو کلامی بلاده
ذکر ایتدوکنه مخالفدر آت وثیرندن مکروهدر حرام دکلدر **باب**

حادی عشر صید بیاننده‌در صیدی حق تعالی تکریم ایچون انسانه حلال
ایتمشدر خلق لکم ما فی الارض جمیعا مقتضاسنجه جمیع اشیا انسان ایچون
دوه حمل و اثقال ایچون پس سائر صیود غدا ایچوندر تا انکله عبادات الهیه‌یه
قوت حاصل اوله براهمه بالاده تعریف اولمشدر صید حرام و قتلی
محظوردر ذبحی حکمتدن خارجدر نه جنایت ایلدیکه قتل اولنه دیرلر حیوان
و انسان بیننده قصاص ایجاب ایدوب مثلا صغر و قیون و طاوق قتل
ایدن یرینه قتل ایدرلر دیارلرنده حیواناته طوغرا اولور بر فرد تعرض
ایتمز سوندن یمرطه سندن جوباتدن منتفع اولورلر بونلره آیات
بینات ایله جواب ویررز بر محلده احل لکم صید البحر وطعامه بیوردرلر
بر محلده واذا حللتم فاصطادوا بیوریلور ظاهر حرام اولسه بو مقوله
اوامر الهیه وارد اولمازایدی اجماع دخی دیدکمز مضمون اوزره منعقددر
ادله عقلیه مقدما بحث نبوتده بسط اولنمش ایدی مراجعت اولنه بقای
عالم بقا ایله‌در بقای آدم قوت ایله قوتک قوتک کلام مشهوردر لحوم
حرام اولیجق انسان طیبات دنیادن محروم اولمق لازم کلور دینی قوت اولکو
ادای صوم و صلوتده نمایان اولور فرع یوم قیامتده بو حیوانات محشور
اولماسنه اختلافات واردر بعض علما انسانک فضایح اعمالن و سوء
احوالن کوروب اعتبار ایتمک ایچون حشر اولنور دیمشلر بعضلر بونلر مکلف
دکلدر پس احیا عبث اولور دیو انکار ایدوب بونلره نسبت موت حشردر دیرلر
لطیفه بر کمسنه حق تعالی موتای احیا ایتمز دیسه کافر اولور زیرا دلایل
قطعیه ثابتدر وحوش و حشراتی احیا ایتمز دیسه کافر اولماز اما فاسق
اولور زیرا مقدما نقل اولنان قول اخبار احادیثله ثابتدر باب
ثانی عشر مال بیت المال احوال بیاننده‌در پادشاهلر خزینه سنده جمع
اولنان مال الممالکدرکه صدقه‌یه و اعیان و مواشی صدقاتندن جمع اولان
مالدرکه صدقه‌یه مستحق اولنلرک حقیدر ملوکک نصیبی بو قدردر مگر محل
ضرورتده غزایه صرف اولنه انما الصدقات للفقراء والمساکین آیت
کریمه سنک تفصیلنه محل مساعد ایکنجی مال غنائم و فیء و قری و مزارعده
اراضی خراجیه‌دن تعیین اولنان خراج بعض بلادده استیلا طریقیله ضرر
خراج حرامدر ایکنجی وارثی اولمیانلرک مالندن و صبیان و مجانین کبی
تصرفدن محجور اولنلرک مالندن مقبوض اولاندر غنیمت اول مالدرکه

مسلمین

مسلمین قهر و سیف ایله مشرکلردن اخذ ایدرلر فیء مال اول مالدرکه
الله تعالی من غیر قتال احسان ایلیه جزیه کبی بعض اعدادن صلح طریقیله
اخذ اولنان مال کبی مال غنایم بش قسم اولوب بر قسمی آلیقونوب دردی
غزاته ویریلور بر قسم دخی بش حصه اولوب سلطان انبیا زماننده
خمسی رسول الله طرفنه صلی الله تعالی علیه وسلم بر دخی ذوی القربایه بری
فقرایه بری مساکینه بری ابنای سبیله ویریلور ایدی واعلموا انما
غنمتم من شیء آیه کریمه‌سی تفسیرنده تفصیل اولنمشدر سرور سریر رسالت
عزم سرای آخرت ایتدکدن صکره حصه رسول مصالح مسلمینه صرف
اولنور ذوی القربی حصه‌سی بنی هاشم و بنی عبد المطلبه ویریلور حضرتک
موتی ایله ساقط اولماز باقی حال حیاتلرنده نه منوال اوزره ایسه اول
حال اوزره باقیدر فصل فیء قتال و جدال ایله حاصل اولیوب مجرد رعب
ایله کلمکله نصرت بالرعب مسیرة شهر حدیث شریفله رعب ذات ستوده
صفات حضرتدن ناشی اولمغله بش قسم اولوب دردی آلیقونلوب خمسی
واحدی مصارف مزبوره‌یه صرف اولنور ایدی بعد وفاته صلی الله علیه وسلم
حصه رسولده ایکی قول واردر بعض علما غزایه مستعد اولان مقاتلیه
صرف اولنور دیرلر غازی بالفعله ویرلمز امام مالک و امام اعظم
مصالح مسلمینه صرف اولنور دیرلر قول صحیح بودرکه اهم فالاهمی ایسه تقدیم
اولنور فی زماننا ظاهر اهم اشیا مقاتله‌در عسکر دین حامیکر اسلام
حافظلریدر انصار دین الله حفاظ عباد الله حماة بلاد الله‌در سنوری
مؤنتلری قدر کفایه تدارک و عددلری ازاله اولنمق کرکدر اقتضا ایدرکه
زماننده بی عذر و علت نهضت و حرکت ایدرلر بونلردن فاضل حصارلر
بناسنه سد ثغوره بنای سوره سلاح اشترا ایدوب عسکره توزیع اولنماغه
صرف اولنور بونلردن زیاده اولورسه مساجد و کوپریلر بناسنه بونلردن
صکره ائمه و علما و مؤذنلرینه صرف اولنور مقتضای شرع شریف بو ایکن
مستحقنی آجلقدن اولدوروب بو اموالی مقتضیات نفس اماره‌یه صرف ایدنلر
شرع مبینه مخالفت ایدوب مستحق عذاب الهی اولورلر مصنف قسم ثالثه
تعرض ایتمامش اول مال خزینه امانتدر مقتضای شرع حق مستحقنه واصل
اولمقدر صاحب حق ظهور ایتموب یأس حاصل اولدقدنصکره عامتک حقی
اولور بر خزینه‌ده که حق الله حق عبده مخلوط اوله خیر و برکت رجاسنه

مجال اولمز **باب ثالث عشر مظالمی رد بیاننده** در مال
مسلمك حرمتی دم حرمتی كبیدر بر مؤمنك بر دانقنی آلوب شرع شریفی
تخفیف ایدن كافر غضب الهیه مستحق اولوب قهراً الا ان فاسق اولور
مذهب اهل سنت بودر معتزله مذهبنده بر كمسنه ذمتنده مظلمه
دورت دینار اولوب من غیر توبة وفات اتسه مؤمن ویا كافر اولوب اهل
نار دن اولور كائناً من كان بغیر حق بر مسلمك بر دینارین آلن فاسق
وعدالتدن ساقط اولوب غضبه مستحق اولور مظلوم اولا لسانی ایله
بعده یدی ایله بعده سیفی ایله دفعنه سعی ایلیه بو مرتبه دن صكره
قتل اتسه دم ودیت وكفارت لازم اولماز فتوی بونك اوزرینه در
تقوی قتل نفسدن احتراز ایدر حضرت بیوردر بر كره اصحاب كرامه بیلورمسز
مفلس كیمدر اصحاب جواب ویردیلر مابینمزده اقچه سی اولمیاندر حضرت
بیوردیلر خیر مفلس اول آدمدر كه یوم قیامتده میدان عرصاته اعمال
صالحه ایله كلوب دفتر اعمالك بر جانبی حسنات ایله مملو لكن بعض
عباد اللهه شتم وبعض ضرب ایدوب اكل اموال وسفك دماء اتمش اعمال
سیئه ایله دخی دفتر اعمالی طوپطلو جناب حق طرفندن امر عالی وارد
اولور كه خصوملك رضا ایله حسنه سی خصومنه ویریلوب عمل صالح
دوكنور بعده سیئات خصوم بونك كردننه تحمیل ونار جحیمه القا
اولنور خصمك سیئاتی اولسه حقی قدر ناره احراق اولنور مفلس بودر
امدی هر بریمزه لازم اولان اشبو دار قدرده رضای خصومه سعی
وهمتدر بونده امیر اولان جابزكه اسیر اولوب فقرا حالی برعكس اوله
فقیر وذلیل غنیه یاپشوب یا رب سؤال ایله حقمی نیچون منع اتدی
دیدكده جواب لازمدر حدیث شریفده بیوریلور دورت طائفه حضور
حقده دورت طائفه ذیلنه یاپشور رعایا سلاطین ذیلنه یاپشور
اغنیا فقرا ذیلنه یاپشور جار قومشوسی دامننه عورت اری دامننه
یاپشوب جناب حقدن حكم بالحق رجا ایدرلر حقوق الهیه ایچون دخی
محاسبه طلب اولنور بوندن ناشیدر كه اصحاب كرام حكومتدن
معلوملری اولمغله امتناع ایدرلر ایدی فی زماننا كمال جهلدن طلب
منصبده مقاتله ایدرلر **فصل** بر كمسنه ذمتنده حقوق عباد اولوب
اصحابنه رد اتمدن وفات اتسه حالی مشكلدر دنیاده نزع ایمانی آخرتده

عذاب نیران دن خوف واردر مشیت الله نیجه اقتضا ایدر ایسه
اویله اولور بوقدر واردر كه علما خصوم ایچون تصدق ودعا واستغفار
اتسونلر دیمشلر اكرم الاكرمین الله جائزدر ارضا ایلیه خواجه محمد پارسا
فصل الخطابده یازر حدیث شریفده واردر كه یوم قیامتده حكومت
وانصاف ایچون ظالم ومظلوم حضور حقده ایقاف اولندقده حق تعالی
بیوردكه باشكوز قالدرك باقرلر قوتی خیر كثیر كوردیلر یا رب كیمكدر
دیرلر بهاسن ویرن آدمكدر بیوردیلر بهاسی ندر یا رب بونك بهاسنه
كیم قادر در دركلرنده مؤمن برادرندن حقی اولوب عفو اتمك بونك
ثمنیدر بیوردیلر همان مظلوم عفو ایتدم یا رب دیر حق تعالی امدی
بریكوزك الن طوتوب وارك بیوردر دیو بو حدیث شریفطریقی آخردن
منظوردیمز اولمشدر خوارج مدیونلر كافردر دیرلر معتزله ایكی منزله
بینده منزل اثبات ایدرلر حق تعالی یوم قیامتده ندا ایدر كه ظالمه
مجازات ایتمز ایسم بن ظالم اولورم توراتده سطر اولدی یازلمشدر كه
ظلم ایدننك خانه سی خراب اولور آیت كریمه ده فتلك بیوتهم خاویة
بما ظلموا بو معنایه اشارتدر تجربه اولنمش وآخرین بونك اوزرینه در كه
مصراع ملك كفر ایله طورور ظلم ایله طورمز ظلمدن غایت حذر كركدر
آخرتده ظلماتدر حق تعالی ظالمینه معاونت وانلر ایله مجالستدن منع بیورمشدر
حضرت بیوردر بر كمسنه ظلم ایله بودسه هدم اسلامه معین اولمش اولور
ظلمك وخامت وشامتنی بیلمك استین ظلمه نك سركذشتلرندن ملاحظه
اتسونلر **فصل** خصم ذمی اولسه حسنات ظالمدن ذمینك حقی قدر اخذ
اولنور نهایت ذمی یه ویرلمز بعض علما عذاب ذمیدن تخفیف اولنور دیمشلر
سؤال اتمشلر كه بر كمسنه مسلم ایكن الی قطع اولنسه بعده العیاذ بالله
مرتد اولسه یا كافر ایكن الی قطع اولنوب بعده مسلم اولسه اول یدك
حالی ندر ناردهمی اولور جنتدهمی جواب ویرمشلر كه حكم اصلكدر
صورتده ید تابعدر **فصل** مظلومه حقنی رد مراد اتسه مال موجود
اولوب مالك معدوم اولسه ورثه مظلومه ویره وارث غائب ایسه
قاضی یه تسلیم ایده كه كلدكده ویره ورثه دخی معدوم ایسه تصدق ایده
بعض علما حق بیت مالكدر دیمشلر مال تلف اولوب اصحاب حقوق موجود
ایسه تضرع واستحلال ایده عفو ایدرلر ایسه خلاص مقرردر اكر عفو ایتمزلر

فقرندن مال ایله ارضایه قادر اولمز ایسه تصحیح نیت ایده که الله تعالی
مال احسان ایتدکده ادا ایده بو نیت وزرنه اولورسه کرم و قدرت الهیه دن
بعید وبدیع دکلدر که خصومنی ارضا ایده بعض علما دیمشلر که نوافل عبادات
صرف اوقاتنی ایده جایز که الله تعالی خصومنی ارضا ایده اکر مقدار حقوقی
بلمز ایسه غالب ظن ایله عمل ایده حل وحرمتده غالب ظن معتبردر **باب**
رابع عشر رشوت ایله هدیه فرقی بیاننده در هدیه رشوتدن دورت
امر ایله ممتاز اولور بری بودر که بر کمسنه عوض رجاسیله تحفه و
هدیه ویره بو هبه در مباحدر اول آدم دخی عوض ویر ایسه اداء
حق ایتمش اولور ویرمیوب مدیون قالور ایسه حرام اکل ایتمش اولور
ایکنجی بر کمسنه یه صلاح وعلم شرفی ایچون هدیه ویریلوب اول آدم دخی
اول صفاتله موصوف اوله بو حلالدر اکر معتقد مهدیه مخالف ایسه
حرام اولور اوچنجی مراداتنه مساعده ومعاونت اتسونلر دیو بتوابع
سلطانه ویره اکر مراد ایتدوکی عمل حرام ایسه اکدوغی حرام اولور مباح
ایسه مرادنه مساعده ایتدکاری صورتده مباح اولور مساعده ایتمز
ایسه حرام اولور دوردنجی شهادت وقضا بر آدمه منحصر اولمغله اول
امری اجرا ایله دیو ویره حرام اولور **قاعده** هر فعل که حرام اوله ظلم
وشاهد نزدا استماعی اعانت ظالم کبی بو بابده النان حرامدر وبر فعل که
بر آدمه متعین اوله بالاده ذکر اولنان دفع ظلم وسماع بینه حق وشهادت
حق وفصل خصومت وتقویت حق کبی آنك دخی الدوغی حرامدر بو قاعده ضبط اولنه

کتاب سادس عشر

حقوق بیاننده در اون اوچ بابی مشتملدر **باب اول** حق تعالینك
عبادی اوزرنده اولان حقی بیان ایدر لفظ حق جناب حقه مضاف
اولدقده حقك موجد ومظهر حقیقیسی دیمك اولور غیره اضافتی مجازیدر
مکر حق تعالی قضاء حقین ایجاب ایتمش اوله الله تعالی حضرتلرینك عباد
اوزرنده اوچ حقی واردر بری بودر که توحید اولنوب اشراکدن حذر
اولنه ایکنجی کما هو حقه عبادت اولنه اوچنجی اطاعت اولنه عصیان اولنمیه
معاذ بن جبل سرور انبیادن الله تعالینك عبادی اوزرنده حقی وعبادك
الله تعالی اوزرنده حقی نه در دیو سؤال ایلدی بیوردیلر الله عبادی اوزرنده

حقی عبادت ایدوب شرك اتمیه لر اطاعت ایدوب عصیان ایتمیه لر
نعمتنه شاکر اولوب کافر اولمیه لر بر کمسنه که بو حقوقی بیلوب قضاسنه
ساعی اوله حقا مؤمنلردر داخل جنتدر اعراض ایدن اصحاب ناردندر
باب ثانی عباد الله اوزرنده اولان حقی بیاننده در
الله تعالی خالق اعیان موجد موجودات در امر وخلق انکدر بر فردك
الله تعالی اوزرنده حقی یوقدر نهایت الله تعالی اوزرنده حق عبد دیمك
حق وعد ولطف وفضل وکرمدر حق الزام ولزوم دکلدر بو لفظك
اطلاقی وعد الهیه بناءً صحیح اولور انبیای عظامی جنته ادخال و
اکرام وعد بیورمشلر وعد الهی قابل تخلف دکلدر حدیث سؤال معاذك
تتمه سی بودر که حضرت بیوردی عبادك حق تعالی اوزرنده حقی بودر که
توبه لرینی قبول وجنته دخول سعادتنه موصول ایده کرم بیوردقلرینه
کوردك که **مصراع** بیك کناه ایلسه عاصی یینه رزقن کسمز اعداسنه
رزق ویردکاهلرین ستر ایدر کفر وعتو ارباب ضلاله باقمز یا عباد
صالحینه لسان انبیا ایله وعد ایلدوکی توبه وکرامتی وکناهلردن
تجاوز ایله ادخال جنتی ایتممك احتمالی اولور می **بیت**

دوستانرا کجا کنی محروم ... توکه با دشمنان نظر داری

باب ثالث رسول الله حقی بیاننده در حق رسول
مطاع بودر که اوامر ونواهی سنه اتباع وسنت مراسمنه رعایت
نفسندن زیاده هر کس محبت ایده بو حدیث شریفده بیوردی مؤمن
اولماز اولقدر که بن اکا ولد ووالدندن وجمیع ناسدن احب اولمایم
اول عارف که سلطان انبیانك عصات امته رحمت وشفقتی ملاحظه
ایلیه نفسندن ترجیح ایدر زیرا اول ذات جلیل رسول حق جمیلدر
طرف حقدن تبلیغ ایلدی خلق ایچنده جناب حقك مختاریدر حشرده
اولشو ارض ایدن ذات شریفدر شافع مشفعدر ولوای محمود صاحبیدر
صلی الله تعالی علیه وعلی آله واصحابه اول حبیبك احباب واولادی
اهل بیتنه محبت وتعظیم وعترتسی اولان علما وفقهایی تکریم وتفخیم دخی
اول خلق عظیمك حقیدر نام مبارکی مذکور اولدیقچه خصوصا لیالی
جمعه ده صلوة شریفه یه مداومت حقندندر قبر شریفی زیارتی
حقندندر بو حدیث شریفده طوبی لمن زارنی او زار من زارنی بیوردیلر

تعظیم اصحاب کرام اولسیدلر لا نامک حقیدر زیرا آنلر خیر امتدر
باب رابع حق مسلم بیانندەدر مسلمک مسلم اوزرندە
حقی راست کلدکدە سلام خستە اولسە عیادت موت واقع اولسە
جنازەسنە حضور وادای صلاة جنازە دعوت اولنسە اجابت
غایب اولسە مصالح بیتنە قیام اقسرسە یرحمک الله دیمکدر حضرت
علیه السلام بر حدیث شریفدە بیوردر مسلم اولدر کە خلق یدو لساننداٌن
امین اولە و مؤمن اولدر کە قونشوسی ضررلرندن امین اولە مؤمن
حقیقی اولمق دلیلی نفسنە نە استرایسە مؤمن برادرینە اولە استمک
کرک بر حدیث شریفدە بیوردیلر دورت خصلت بر کمسنەدە اولسە
اهل هوادن اولمیوب حقک خیری اولور محسنە احساندە معین اولە
تائبک توبەسندن مسرور اولە کناهکارە دعا مصر اولانە استغفار
ایدە خیانت و کذبی ترک ایلیە حدیث آخردە وارددر حضرت بیوردر
مؤمن خیانت و کذبدن غیری جمیع اخلاق اوزرینە مطبوع اولوردر
نفسکە اختیار ایتدوککی آخرە اختیار ایدکیە کوردوککی آخر حقندە کوریە
کوروب سفردە و حضردە مروت اوزرە اولە حضرت بیوردر آلتی
خصال مروتدر اوچی سفردە اوچی حضردە اولنلر قرائت قرآن
عظیم بنای مسجد فی الله اخوت محبت سفردە اولان بذل زاد اصحابە
حسن خلق معاصینک غیری ایلە لطیفە بونلری رعایت ایدن مؤمن
حقدر باب خامس حق والدین بیانندەدر قرآن
عظیمدە حق والدین حق اللّٰهە قرین اولمشدر وعبدوا الله ولا تشرکوا به
شیئا وبالوالدین احسانا بیورلمشدر حضرت بر حدیث شریفدە بیوردر
الله رضاسی والدین رضاسندەدر الله سخطی والدین سخطندەدر
بر کمسنە یا رسول الله کیمە احسان ایدەیم دیدی حضرت والدەکە بیوردی
بعدە کیمە ایدەیم دیدی ینە والدەکە بیوردی بعدە کیمە ایدەیم دیدی
والدەکە بیوردی بر حدیث شریفدە دخی کشی باباسی حقنی ادایە مجال یوقدر
مکر والدی قول ایکن بولوب اشترا و اعتاق ایدە بیورمشلردر بر کمسنە
جمیع مالنی باباسنە ویروب مدت عمرن خدمتنە صرف [illegible] کمسنە
بذل مقدور ایتسە تمام حقنی ادا ایتمش اولماز والدە حقندە نسبت
باباحقی ذرەدر جنت والدەلرک قدمی التندەدر بر والدین ایدەنک

عمر طویل

عمر طویل اولور جناب حق توراتدە حضرت موسی یە بیوردی یا موسی
والدینی توقیر ایلە بر والدین ایدەنک عمرن اوزون ایدرم و بر
ولد صالح احسان ایدرم کە کندویە یار اولە عقوق ایدەنک عمرن
قصیر ایدوب ولد عاق ویررم والدین یوزینە باقمق عبادتدر ابن
عباس حضرتلرندن مرویدر حضرت بیوردی بر ولد کە والدینە بار
اولوب یوزینە نظر رحمت ایلە ناظر اولە هر نظر ایچون بر حج مبرور
ثوابی احسان اولنور اصحاب کرام سؤال ایتدیلر کە هر کون یوز کرە
نظر ایدرایسە حال بویلە میدر بیوردیلر کە الله اکبر و اکرمدر بر
حدیث شریفدە دخی بیوردیلر بر کمسنە والدەسنک الثی اویسە نارە
بردە اولور دخی والدین یولرکە اطاعت اولنە ادنی اذیتدن حذر
اولنە مضایقەلری اولدقدە دفع ایدە باباسی محتاج اولور ایسە
تزویج ایدە حضرتە بر کمسنە کلوب والدینم وفات ایتمشدر بکا بر
والدین طریقی ندر دیدی بیوردیلر آنلر ایچون صلوة و استغفار دیلرسن
ادا عهدلرینە وفا دوستلرینە اکرام آنلرک متعلقاتنە صلە رحم
قبرلرین زیارت وفاتلرندن صکرە حقلری بودر بر حدیث شریفدە
بیوردر هر جمعە کون والدینی قبرن زیارت ایدن قولنک حق تعالی
کناهلرین عفو ایدوب بر والدین ایدنلر زمرەسنە الحاق ایدر
بر کون حضرت عمر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهما طوافدە ایدیلر
کوردیلر بر اعرابی والدەسن کوتوروب طواف ایتدیردی و اثنای طوافدە دیر
انا مطیتها لا انفر اذا الرکایب دعرت لا ادعر ما حملتنی وارضعتنی
اکثر لبیک اللهم لبیک یعنی بن والدەمک مرکبی یم اوروکوب
استنکاف ایتمم سائر مرکبلر قوروب و کسل کلدکدە بکا کلمز مع ذلک
والدەمک بکا حامل اولدوغی بنم خدمتمدن دخی اکثردر حضرت
علی حضرت عمرە ایدر یا ابا حفص شو آدم ایلە طوافە داخل اولالم امیددر دیکە
رحمت نازل اولە حصەدار اولاوز پس اردنە دوشوب اول کلمات
مذکوری تکرار ایتدکجە حضرت علی جواب ویررلر ایدیکە ان تبرها
فان الله یشکر یجزیک فی القلیل بالاکثر یعنی سن والدەکە بار اولور
ایسک الله تعالی حضورندە سعیک مشکور اولور آز خدمتکە چوق
احسان ویرر باب سادس حقوق اولاد بیانندەدر

ولد صالح جانب حقدن نعمت وموهبت وكرامتدر بر كمسنه يه حق
تعالى ذكر وانثى ولد احسان ايليه اولا جناب حقه حمد وشكر ايده كه
صلبندن كندو كبى بر وجود اخراج ايلدى الله تعالى دعاء وعبادت ايدوب
باباسنه نسبت اولنور طوغدوغى كبى قولاغنه اذان القا ايده عبد الله
وعبد الرحمن كبى احسن اسما ايله تسميه ايده نامعقول ونا ملايم
اسمادن احتراز ايده چكه بنى خرما ايله دماغنى دكل ايسه آنك مثلى
بر طاتلو ايله فتح ايده اركك ايچون بر قيون قز ايچون بر قيون قربان
ايدوب صاچن تراش ايدوب سنت ايده كتاب الهى وسنت رسول
الهى واقوال سلفى ولسان عربى تعليم ايدوب احمد مكاسبه صنايعك
احسننه ارشاد ايده قرناء سوءدن ملحدين كلماتندن تبعيد ايده حضرت
حديث شريفده بيورر اولاد ذكورى يدى ياشنده نماز ايله امر ايدك
اون ياشنده ترك ايدرسه ضرب ايدك اندن صكره يتاقلرى و
فراشلرى تفريق ايدك قباحت ايتدكجه تأديب ايده حضرت حديث شريفده
بيورر سزدن بريكز ولدنى تأديب ايتمك هر كون نصف صاع طعام صدقه
ايتمكدن خيردر حضرت عمردن منقولدر الله رحمت ايده اول كمسنه يه كه
استاد طبانجه سى ايله يوزى قيزرمش اوله بالغ اولدقده تزويج ايتمز
اهمال والد ايله بر خطا اولسه وبال باباسنه راجع اولور حديث شريفده
بو مضمون بعينه مصرحدر بر نيجه حديث شريفده بيوردلر بر مؤمنك
قيزلرى اولسه آنلره مالندن انفاق ايدوب تا واصل كمال اولالر يا
بامر الله وفات ايده لر يوم قيامتده ناردن حجاب اولورلر و بر حديث
شريفده اوچ قيزك زحمتنه تحمل ايدن داخل جنت اولور بيوردلر

باب سابع حق زوج بياننده در

حضرت عليه السلام
بيوردلر اول خاتونلر كه حمل ايله والده اولوب ولدلرينه شفقت
اويدن اولالر اگر زوجلرى حقنده تقصيرلرى اولمسه اولادلريله جنته
داخل اولورلر ايدى بر حديث شريفده دخى بر عورتكه زوجى اندن راضى
اوله بيتوتت ايده جنته داخل اولور بر عورته بيوردیلر كه زوجك
خذمتى ايله نيجه سن عورت جواب ويرديكه تقصيرم يوقدر بيوردیلر كه
خذمت زوجده مسامحه ايتمكه زوجك جنتك ونارك در بر كون بر عورت
يا رسول الله اوستمه زوجمك حقى نه مرتبه در بيوردیلر كه اگر زوجك

بدنندن دم قيح آقوب لسانك ايله تميز لسك اداى حق ايده مزسن
بو معنى حديث آخرده دخى وارد اولمشدر حضرت معاذ حضرت
سروردن بر حديث شريف نقل ايلدى بيوردلر بر عورتكه نفقه سى
امرنده زوجنه غم ويره ويا تكليف ما لا يطاق ايده حق تعالى اول
خاتونك عملنى قبول ايتمز مكر توبه ايده بر حديث شريفده بيوردلر مخلوق
مخلوقه سجده جائز اولسه زوجه زوجنه سجده ايله امر اولنوردى
حق زوج طقوزدر اذنسز منزلندن چقميه حالت طهرده نه زمان
مجامعت مراد اتسه امتناع ايتميه مالنه خيانت ايتميه دعاده مشاركت
ايده اقاربنه اكرام ايده لسانى ايله رنجيده ايتميه ممكن اولدوغى مرتبه
اعانت ايده مالنى زوجندن منع ايتميه واحسانى منت عد ايتميه

باب ثامن حق زوجه بياننده در

حضرت عليه السلام
بيوردر وصيتم بودر كه نسا ايله حسن معامله اوزره اولاسز يانكزده
آنلر عاريتدر امانت الله ايله آلديكز كلمة الله ايله فرجلرينى استحلال
ايتديكز عورتك حقى سكزدر لوازمنه انفاق اولنه دورت آيدن آرتق
غيبت ايتميه شرعه مخالفت ومجامعتدن غيرى ايچون ضرب ايتميه اداى
دين مهرده ظلم ايتميه زيارت ابويندن منع ايتميه طريق مشروعدن
غيريده مجامعت ايتميه نفقه سنده توسيع ايده امر دينى تعليم ايده

باب تاسع مماليك حقى بياننده در

مماليك حقنده
جناب حق عليم جل شانه عباده ورسول كريم امته چوق وصيت
بيوروب حضرتك آخر كلامى بو ايديكه مماليك ولدوغكز قول وجاريه ده
تقوى اوزره معامله ايدك مماليك حقى بودر كه قولم وجاريم ديميه
حضرت عليه السلام بر حديث شريفده بيوردر جمله ارككلريكز الله تعالى
حضرتلرينك قوللرى نساكز جاريه لريدر تحت ملككزده اولنلره
بو تعبيراتى ايتمك وتكليف ما لا يطاق ايتميه آچ وچبلاق طوتميه عذاب
ايتميه سبب هلاك وضعف اولور بر نسنه ايله ضرب ايتميه مكر
حد اقتضا ايدر بر وضع صادر اوله اول زمانده اقامت اتسون
تغليظ قول ايتميه بونلرى ايدر ايسه خصمى الله تعالى در كندو طعام
وكسوه سيله مماليك طعام وكسوه سن تسويه ايده ايتمزسه بارى معروف
مرتبه سندن تقصير ايتميه امام شافعى حضرتلرندن منقولدر معروف

ساكن اولدوغی مكانده سائر ناس نوجهله معامله ایدر ایسه اویله
ایتمكدر حضرت بر حدیث شریفده بیورر ممالكی ایله سوء معامله
اوزره اولان ملعوندر مسلمه مكر و مضرت اختیار ایدن داخل جنت
اولمز بو محلده اصحاب كرام سؤال ایتدیلر كه قول و جاریه جرم ایدر ایسه
نه مرتبه عفو اولنمق كركدر بیوردیلر كوننده یتمش كره حضرت بر حدیث
شریفده بیوردیلر ویل مالكه مملوكی جهتندن و مملوكه مالكی جهتندن
و غنیه فقیردن و قوی یه ضعیفدن حضرتندن سؤال ایلدیلر جاریه محصنه
اولمیوب زنا ایتدوكی تقدیرجه نه ایتمك كركدر بیوردیلر حد اوروك بر
دخی ایدر ایسه ینه حد اوروك بر دخی ایدرسه بیع ایدك اكر ثمن قلیل
ایله دخی اولورسه **فصل** شارع افندیلرك حقوقنده چوق تأكید
ایتمشدر حضرت علیه السلام بیورر بر قول كه اباق ایده ذمه شرع اندن
تبری ایدر بر حدیث شریفده دخی بیورر اوچ كمسنه نك حق تعالی
عبادتن قبول ایتمز و اسمانه حسنه لری مرفوع اولمز بری عبد آبق تا
افندیسنه عودت ایدنجه بری عورت كه زوجی بحضور داوله تا ارضا
ایدنجه بری سرخوش صحو عالمنه كلنجه **باب عاشر حقوق امرا**
بیاننده در امرایه اطاعت واجبدر الله تعالی اطیعوا الله واطیعوا
الرسول واولی الامر منكم بیوردی طاعت امرا طاعت الهدر و طاعت
رسوله قرین ذكر اولنمشدر حضرت بیوردی امره اطاعت ایدك عبد
حبشی دخی اولورسه بر حدیث شریفده دخی بیورردی هر امیره اطاعت
و هر امامه اقتدا ایله اصحابمدن برینه سب ایتمه بر حدیث شریفده دخی
بیوررد حاكم والد مرتبه سنده در ضرب ایدرسه تحمل شتم ایدرسه تجرع
ایله بر حدیث شریفده دخی بیوررد بر كمسنه الله جانبندن منصوب
اولان سلطانی اكرام اتسه الهی اكرام ایدر اهانت اتسه الهی اهانت ایدر
سلاطینه فخر جهتندن كافی و وافیدر كه كلمات نبویه دندر عدل ساعة
خیر من عبادة ستین سنة امیر و وزیر و رئیس و قاضی كه منصوب
سلطان زمان اولان امرلری مطاع اولوب رعایا ذمتنه انقیاد
و اتباع لازمدر بونلر رأیندن خروج ایدن فاسق اولور توبه ایله
جایزدر كه حق تعالی عفو ایده طاغی و باغی اولورلر ایسه قتال حلالدر
مصر اولورلر ایسه دمی و مالی مباح اولور ولایت توابع بونلردندر

رعایا طاعت امیردن خروج ایله عاصی اولورلر حاكمك عدوسی
ظاهر اولسه رعایایه معاونت لازمدر استقراض ایدر ایسه
معاونت ایدهلر عدل اتسه مدح جور ایدر ایسه تحمل ایدهلر فعسی
الله ان یأتی بالفتح او امر من عنده امیرك خدم و عماله اكرام
ایدوب حقوق موظفه و مواجب معینه‌لرین ایصال و احسان اقوال
و افعال ایدهلر **باب حادی عشر حقوق رعایا بیاننده در**
رعایا عیال اللهدر حق تعالی ذات شریفنه اضافت ایتمشدر حضرت
علیه السلام بر حدیث شریفده بیورر مؤمنی رنجیده ایدن الله و رسولنی
رنجیده ایلدی هر بریكز راعیسز رعایاكزدن مسؤلسز هر كشی اهل بیتنك
راعیسیدر عبد افندیسنك مالی راعیسیدر حضرت علیه السلام
بیوردی جناب حق قیامتده بیورر بر امیر راعیلر سمینی یيوب ضعیفی ضایع
ایتدیكز بو كون سزدن انتقام كوریدر بر حدیث شریفده بیورر بر كمسنه
كه بر امره والی اولوب ضعفا و اصحاب حاجاتدن اختفا ایده حق تعالی
یوم قیامتده اول قولندن احتجاب ایدر حق رعیت بودر كه سلطان انلره
كندو طرفندن و عماله جهتندن ظلم ایتمیه مراحل و منازلده امین اوزره
اولالر مظلومك ظالمدن حقنی آله محتاج اولنه معین اوله محتجب
اولمیه استمدكلرین حاكم نصب ایتمیه كه سبب عصیان اولور سنت محمدیه
و سیرت عمریه اوزره حركت و تمام شفقت ایله معامله ایده امر بالمعروف
و نهی عن المنكر ایده وظایف حكومتی رعایت ایده الله و رسولنه و یوم
آخرته مؤمن اولنه لازمدر منصبی نفسی هواسن ویرمك ایچون الا نه اهانت
مراتب شقایه واصل اولمغله هالك و حاكم نار اولان مالك اصحابندن
اولور خانه سن خراب ایدر طویمز جنایت و اهانتی نفس و اولادنه ایدر
بیلمز وظیفه اولی بودر كه كندوی رعایا منزله سنه تنزیل ایدوب
نفسنه ایتدوكی آنلره استیه مكروه كوردوكی آنلره دخی كورمیه كوره
بونك خلافنده اولان حاكم خاین و ظالم اولور ایكیجی بر محل متعینده
ظهور و بروز اوزره شب و روز اوتوروب اصحاب حاجاته منتظر اوله
اختفادن احتراز ایده زیرا مسلمك قضای حاجتی یتمش حج مبرور
و یدی یوز ركعت نافله دن افضلدر اوچنجی شهوات نفسانیه
انهماكی عادت ایتمیه زیرا عاقبتی حسرت و ندامتدر دوردنجی

امور سلطنتی رفق اوزره طوتوب عنفدن حذر ایدر اسلام رفق
اوزره مبنی در رفق هر امره زین وشدت شین ویرر رعایایه رفق
ایدنه الله تعالی رفق ایدر حضرتك دعای خیرندن بهره دار اولور
بیورردلر ایدی هر حاکم که امتمه رفق ایدر الله اکا رفق ایده هر کیم شدت
ایدر الله تعالی تشدید ایده بشنجی موافقت ایله رضای رعیته سعی و همت
ایلیه حضرت بیوردر حاکملر یکوزك خیری محبوب شری مبغوض کوردر
آلتنجی شرع شریفه مخالف امرده رضای مخلوقی ترجیح ایتمیه قول حق
وفعل حقه بحضور اولان شیطاندر حضرت عمردن منقولدر حکومت
ایله نصف خلق بکا بحضور اولدی رضای عامه ممکن دکلدر نه مقوله
جاهلدر که رضای مخلوقی خالقدن ترجیح ایده امام شافعی حضرتلرینه
مسند در ابن وردی لامیه سنده ذکر ایتمشدر **نظم**

إنّ نصف الناس أعداء لمن ... ولي الأحكام هذا إن عدل

یعنی خلقك نصفی حاکمه دشمندر بو عدل ایتدوکی صورتده در فکیف که
ظلم ایده ظاهر ایکی خصمك بری طرف حقده بری طرف باطلده در ارضای
خلقه سعی ایده نه قاضی مداهن دیرلر مذمومدر یدنجی معلوم ایدینه که
ولایتده خطر عظیم واردر رعایت عدل ایدن واصل سعادت حد
شرعدن تجاوز وحقدن انحراف ایده نك حاصلی شقاوت اولور حضرت
باب بیت مکرمك ایکی جانبنه یاپشوب امامت قریشدن آیرلماز
مادامکه اوچ امری رعایت ایده لر مرحمت استدعا ایدنه رحمت حکمده
عدل وعدده وفا بونلری ایتمین مظهر لعنت اولورلر اعمالی مقبول اولمز
بیورمشلر بو حدیث شریفده بیورردلر ایکی کمسنه مابیننده حکمده ظلم
اختیار ایدن مظهر لعنت اولور سکزنجی علمایه محبت و آنلر ایله اختلاط
ومصاحبته متشوق استماع کلمات علمیه یه حریص اوله الله تعالی
حضرتلرندن خوف وخشیت اوزره اولوب عباد اللهه نصیحت طرفنده
اولان علمانك اقوالی ایله تبرك ایده شقیق بلخی هارون رشیده وارد قده
بکا وعظ ایت دیدی شقیق ایدر جناب حق سنی صدیق محلنه اجلاس
ایتدی سندن صدق استر فاروق مقامنه اقامت ایتدی حق و باطلی بینی
فرق ایله حضرت عثمان مقامنه اقامت ایتدی سندن حیا استر حضرت
علی مقامنه قائم ایتدی سندن عدل وعلم استر دخی بیورك دیدکده شقیق

ایدر

ایدر الله تعالی حضرتلرینك بر وادی وار جحیم دیرلر سن بو ابی سن سکا
حق تعالی اوچ نسنه ویردی بیت مال دکنك و سیف ویوره دیکه بو ابی
اولدورغك دار جحیمدن خلقی بو اوچ شی ایله دفع ایله محتاجین کلورسه
بخل ایتمه که فقر و ضرورتله طریق مستقیمدن خروج ایتمیه لر امر الهی یه
مخالف ایدنی دکنك ایله تأدیب ایت بغیر حق قتل ایدنی سیف قصاص
ایله دخی بیورك دیدی شقیق ایدر سن بحرسن خلق نهرلردر سن صافی
اولور ایسك آنلر صافی اوزره اولورلر متکدر ایسك آنلر کدر اوزره
اولور انتهی طقوزنجی ظلمه نك الی طوته رخصت ویرمیه پادشاه
توابعی ظلمندن مسؤلدر توابع پادشاه ظلمندن مسؤل دکلدر نه مقوله
شقیدر که آخرتنی غیرك دنیاسنه صاته توابع مال صاحبی اولوب
کندو حساب وسؤال بلاسنه اوغرار بو مظهر عذاب ونکال اوله
توراتده واردر بر پادشاه که ظلم توابعی بیلوب رضا ویره کندو
ایتمش کبی اولور زمانه پادشاهلری بلمزلر نصیحت اولنسه قبول ایتمزلر
کندو آخرتلرینی غیرلر دنیاسنه فدا ایتمشلردر حاکملری مسلمینه دنیا
عذابن ایدرلر فرعون وهامان مسلکنه سالك اولور بر پادشاه خبردار
اولماز الحکم لله اونجی غالبا پادشاه متکبر اولور تکبر قلبندن قلع
ایده زیرا تکبر اصل عیوب راس رذائلدر حقد وحسد وغضب انتقام
تکبردن لازم کلور عفو وصفحی غالب اولان حاکم انبیا واولیا ایله حشر
اولور بر عاقل که زمان قلیلده طالب اجله مطلوب وقهر الهی ایله موته
مقهور ومغلوب اولوب اجل حلولنده منصبدن معزول ابادی ملائکه
عذابده خوار ومخذول وافعال واعمال وعمالندن یسله مسؤل ولاجرم
علم یقینی تحصیل ایده نیجه تکبر ایله معامله ایدر **باب ثانی**
عشر حقوق علما بیانندهدر امت محمد علماسنك درجه سی انبیای بنی
اسرائیل درجه سی کبیدر کرامت علما عظیمه لحوم علما مسمومدر شتم ایدن
خسته اولور اکل ایدن اولور عموما ناسه خصوصا ملوکه علمایی تعظیم
وصیت اولنمشدر العالم فی قومه کالنبی فی امته حدیث صحیحدر انلری
تعظیم الله ورسولی تعظیم اهانت الله ورسولی اهانته راجعدر بونلر
ورثهٔ انبیا صفوهٔ اولیا امت ایچنده قائم مقام رسول خدادر حدیث
شریفده علما اولمسه امتم هلاك اولور دیدی بونی دیوب یارب علمای

حفظ وجهالی عفو وعامهٔ ناسه رحمت ایتدیکی دیو دعا بیوردیلر حدیث
اخرده عالم یوزینه برکره باقمق آلتمش ییل صیام نهار قیام لیل ایله
عبادتدن افضلدر بیوردی حدیث آخرده علمایی اکرام ایدن بنی اکرام
ایدر بنی اکرام ایدن اللهی اکرام ایدر بویله ایده نك مقامی جنتدر عالمی
اهانت ایدن بنی اهانت ایدر بنی اهانت ایدن اللهه اهانت ایدر اللهه
اهانت ایده نك مأواسی ناردر عالملر بحضور اولدوغی زمانده حاکم
مسلط عاصی یه غضب ایتدوکی کبی حق تعالی غضب ایدر بیوردی علمایه
اقتدا اقوال وافعاللرندن موافق شرع اولانی اخذ وخلافنده اولانه
دخل وتعرض ایتمیوب خُذْ مَا صَفَا دَعْ مَا کَدَرْ ایله عمل وترك بحث وجدل
کرکدر انظر الی ما قال ولا تنظر الی من قال بکلامیدر حق تعالی آخرتده
جاهلدن یوز عفو اولنمایجق کناهلردن علمادن یدی یوز بیکنی عفو
حضرت بیوردی عالمی زیارت ایدن لوجه الله قدس شریف زیارت ایدن
ثوابنه نائل اولنور حسبة لله بیت المقدسی زیارت ایدن آدمك لحم
وجسدی ناره حرام اولور بر عالم مجلسنه داخل اولان قیامتده شدت
وعذاب کورمز حضرته سؤال ایتدیلر عالممی افضلدر عابدمی جواب
بیوردیکه کسل ناك بر طالب علم عند الله یدی یوز عابددن افضلدر بعده
بیوردیلر علمایه نسبت عابد سائر حیواناته نسبت بیره کبیدر بر حدیث
شریفده عالم ومتعلم جنتده در تقصیرلرین حق تعالی عفو ایدر بیوردی
حدیث آخرده علما اولمسه عباد جناب حقه یالکچه برکون عبادته
قادر اولمزلر ایدی بیوردی علما محشر عرصاتده انبیا کبی شفاعت ایدرلر
حدیث شریفده بیوردیکه حضرت جبرئیل دیدیکه طالب علمك سائر
خلقدن فضلی حضرت ابوبکرك امتم اوزرینه فضلی وجبرائیلك سائر
ملائکه اوزرینه فضلی کبیدر **فصل** علمانك حقی بودرکه اشرف مواضعده
اجلاس اولنوب بیت مالدن حق شرعیلری ایصال اولنه زیارت
ایدن قارشولرینه دیرجوکه زیرا صفت الهیه اولان علمی تعظیم ایدر
عالمدن زلت صادر اولورسه ستر اولنه رسول اللهدن غیری امتده
معصوم میسر میدر حصه‌لری مال حلالدن ویریلوب شبهه‌لو مالدن
ویرلمیه اختلاف مذاهبه تعرض اولنمیه هرکس مذهبنه اعرفدر
حاجتلری اولورسه قضا اولنه قلبلرینه سرور ادخالی ایله استمالت

اولنه

اولنه آنلره قرز ویروب آلمغه مواصلت اولنه اولادلری علمایه احسان ایله
قلبلری تطییب اولنه بیرلری تازه‌لری اوزره تقدیم اولنه بیرلری
تعظیم وتوقیر ایله که حق تعالی حضرتلرینی اجلالدر حضرت بر حدیث
شریفده بیوردیکه بیوکمزی توقیر صغیرمزی رحمت ایتمیین بزدن دکلدر
باب ثالث عشر حق جار بیاننده در حضرت پیغمبر حضرت
جبرئیل بکا قومشی حقنی چوق وصیت ایلدی ظن ایتدمکه همسایه‌لر
بیننده توارث جاری اوله ونسا حقنده اولقدر سپارش ایتدی
ظن ایتدمکه طلاق حرام اوله حدیث شریفده واردر قیامتده قومشی
قومشیسنه یاپشوب دیه یا رب سؤال ایله نیچون بنم طرفمه قپوسن قپایوب
بنی احسانندن محروم ایلدی مجاورتك قدر وحرمتی شرعده بجلو اول
کمسنه ده که رعایت ایده ویل اول آدمکه اعراض ایده جوار اوچ قسمدر
بری اوچ جهتدن بری ایکی جهتدن بری بر جهتدن اوچ جهتدن اولان اول
قومشودر که اقاربدن اوله مسلم اوله همسایه اوله وهم حق رحم هم حق
اسلام هم حق جوار صاحبی اوله ایکنجی جار مسلم اوله اوچنجی جار ذمی
اوله اذیت جار عقلاً مذموم اولدوغندن غیری حضرت بیوردی جاری
رنجیده ایده نك خانه سنه جاری مالك اولور امیر خراسان عبد الله
بن طاهرك بر خاتون قومشوسنك اوچ قیزی وار ایدی حوائج بنات ایچون
خانه سنی بیعه محتاج اولدی پادشاه اشیدوب خاتونی دعوت ایدوب
نیچون خانه کی بیع ایدرسن بزدن انجندکمی دیدکده یا امیر المؤمنین
قیزلرم بیوودی اره ویرمك مراد ایدرم دیدی پادشاه دلاله
چغروب هر قیزه اوچر بیك فلوری تکثیجهاز ویروب بر معقول
آدمه تزویج ایتدی **حکایت** اولنور بشر حافی حضرتلری زبیده خاتونی
واقعه سنده کوردیلر ونجهنده صفرت وار سؤال ایتدیلرکه
جناب حق طرفندن نه معامله اولندك مغفرت وعنایت ایلدی
دیدی یا بو صفرت نه‌ندر دیو سؤال ایتدیلر جواب ویردیکه بشر مریسی که
قدریه‌دن ایدی جوارمزده مدفون اولدی جهنمدن بر صدای
غریب وصوت مهیب پیدا اولدیکه خوفندن جمله موتانك لوننه صفرت
کلدی صلحا مجاورتندن دخی اموات منتفع اولدوغی علما وعقلا
اصحاب سعادته قومشی اولمغه سعی ایتدکلری بیاندن مستغنیدر

مقصود قبوده دخی جارك نفع وضررین اثبات‌در وهو اعلم

کتاب سابع عشر

مکارم ومفاخر بیاننده‌در اون بر بابی مشتملدر **باب اول** جود و
سخانك فضائلی بیاننده‌در دینمیین جود وسخا اوزرینه بنا اولنمشدر
کلمات قدسیه‌دندر بو بر دیندر که نفسم ایچون اختیار ایلدم بو دینه
سخاوت حسن خلقدن غیری صالح اولماز جبلتك اولیا سخا اوزره‌در سخا
ایمانك بر اغاجیدر حق تعالی سخاتی ایمانه قرین ایتمشدر فاما من اعطی
واتقی وصدق بالحسنی بیورمشدر بر کره حضرت رسول عالی جناب
زبیره توجیه خطاب ایدوب یا زبیر بن رسول اللهم خاصةً سکا
عامةً خلقه حق تعالی بیوردر انفاق ایله بندن سکا انفاق ایدوب
خلف احسان ایدر بن بخل ایتمه که بندن بخل ایدرم توسیع ایله بنده توسیع
ایدرین تضییق ایتمکه بیزه تضییق لازم کلور اموال ایکی قسمدر برقسمی
هرکشینك رزق معینی‌در بهرحال واصل اولور بر قسم فضول اموال در
اولجناب حق حضورنده محبوسدر پنجشنبه کون اختشام که جمعه کیجه
اولور اول زمانده تضرع ورجا ایدنلره احسان ایدر حدیث شریفده
بیوردیلر ایمان مخلوق اولدقده جناب حقدن تقویت رجا ایلدی حق
تعالی حسن خلق وسخا ایله تقویت ایلدی بخلی خلق ایدوب کفره ضم
ایلدی ملائکه یه خطاب بیوردی که سخا جنته وملائکه کرامیه قریبدر
ناردن بعیددر عزوجلالم حقیچون بکا بخیل همسایه اولماز سخانك
اوچ فائده‌سی واردر حق تعالی خلف احسان ایدر محبوب خلق اولور
طرف مخلوقدن دخی مکافات اولنور کذلك بخیلك اوچ ضرری واردر
لطف حقدن حرمان خلق ایچنده مذمت ومالی تلف اولمق حضرت بر
حدیث شریفده بیوردر دنیاده خلقك اشرافی اسخیا آخرتده خلقك
اشرافی انبیادر وحدیث شریفده دخی بیوردیلر سخی جهول جناب حقه
بخیل عابددن احبدر بخل کفردندر کفر ناردهدر سخا ایماندندر
ایمان جنتده‌در امام شافعیدن منقولدر سخا وکرم دنیا وآخرتك عیبی
ستر ایدر حضرت اصحاب کرامه اکرم اکرمین کیمدر بیلورمیسز دیدی
الله ورسولی اعلم دیدیلر الله تعالی حضرتلریدر بن اولاد آدمك

اسخاسی‌یم

اسخاسی‌یم بندن صکره اسخای امت اول عالملردر که علمنی نشر ایده اول
عالم طالبلر ایله امت مستقله اولوب قیامتده معیت محشور اولور
یا بر آدملردر که فی سبیل الله بذل نفس ایده بر حدیث شریفده بیوردیلر
ای صاحب عافیت نهایت امانی‌یه واصل سن عافیت مطلب احیا و
امواتدر مطلب احیا اولمق ظاهر اموات دخی محسن اولمق وار مسیء
اولمق وار محسن زیاده عمل ایچون مسیء تلافی مافات ایچون عافیت
رجا ایدر آیات قرآنیه‌ده بو مضمون واردر امدی نهایت مراتب
مطالبه واصل مرتبهٔ قدرت تذکره وتدارك حاصل ایکن سعی ایله
بو فضائله نائل اولاسن آیهٔ کریمه‌ده لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما
تحبون بیورلمشدر بو آیهٔ کریمه‌ده دخی مال فانی جنت باقی بیوریلور
مال فانی جنت باقیه طلبنه وسیله قلنمشدر بوندن صکره فانی‌یه
باقینك ترجیحی لائق شان عقل هیچ اولورمی بر حدیث شریفده محسن اکر
مسلم اکر کافر نائل ثواب اولور بیوردقلرنده اصحاب کرام کافرك
ثوابندن تردد ایتدیلر حضرت بیوردیکه کافر صلهٔ رحم وصدقه ایتمکله
دنیاده ثوابی مال وولددر آخرتده ثوابی تخفیف عذابدر **نادرة**
فی السخا خالد بن ولید حضرتی علیه السلام حضورنه رومدن اسیر کتوروب
عرض اسلام اولندقده ابا وامتناع ایتدکلرنده قتل امر ایتدیلر اول
آدمه قلیج تأثیر ایتمدی حضرت تعجب بیوردیجق حضرت جبرئیل کلوب
قتل ایتمه بو آدم سخیدر حق تعالی سخای سودر دیدی الله تعالی فرعونی هلاك
ایتدکده حضرت موسی ایتدی یا رب بو آنه کلنجه هلاك کن رجا ایتدردم
بنم عادتم اسخیایه کافر دخی اولورسه ضرر اصابت ایتدرممکدر بو
آنه دکین فرعون لباس سخایی لابس ایدی حالا سریر عزوده جالس اولوب
قبوسنه حاجتلو قیوب حرص وبخل اظهار ایلدی هلاکی ایتدم متلمسکه
جریر ابن عبد المسیحدر اشعارنده قلیل المال یصلحه فیبقی مصرعنی
دیوب حاتم طائی‌یه عرض ایتدکده دیدیکه شاعرك لسانی وبودنی منقطع
وکوزی کور اولسون نیچون دیمدیکه ولا الجود یفنی المال قبل فنائه ولا
البخل فی مال البخیل یزید فلا تلتمس مالا بعیش بکده لکل غد رزق
یعود جدید معنای مصراع مالك قلیلی بنی اصلاح ایدوب خلقدن
اغنا ایدر دیمکدر معنای قطعه نه جود وسخا مالی زماندن فنای مقدر

کلمزدن مقدم افنا ونه بخل بخیلی زیاده ایدر امدی مال استمه که انك
کدی ایله تعیّش ایده سن هر بارنکه کونك عاید اولور رزق جدیدی
واردر **باب ثانی کیفیت احسان بیاننده در** حضرت
بیورر احسانی اهل ونا اهله ایدك اکر اهله اصابت ایدرسك اکر نا اهله
اصل اهلی سن سن احسانك سکا مضافدر حضرتدن رشید کیمدر غیر رشید
کیمدر دیو سؤال ایتدکلرنده بیوردیلر که احسانی مقابله سنده اساءت
ایدن غیر رشیددر امدی جمیع مخلوقه احسان سعی کرکدر تاکه احراز ثواب
اولنه الله ایله خلق بیننده جاری اولان احسان ضایع اولماز بو مقرردر
حق تعالی فاجره عورتی بر صوسز کلبه مقرماسیله صو چکوب ویروب
حرارتن دفع ایتدوکی ایچون جنته ادخال ایتدی و بر عابده خاتون بر
کدیی حبس ایله قتل ایدوب کندو طعام ویرمدکدن غیری کسبنه مانع
اولدوغی ایچون ناره ادخال ایلدی حدیث شریفده واردر که اهل ناردن
برکسنه اهل جنتدن بر آدمه باقوب دنیاده فلان کون سکا احسان
ایتدوکم خاطرکدن کتدیمی دیر اول آدم دیر که یارب بو آدم بکا احسان
ایتمشدی جناب حق بیورر که النذن یاپشوب ناردن اخراج وجنته
ادخال ایله بر حدیث شریفده دخی بیوردیلر دنیاده احسان اهلی آخرتده
دخی احسان اهلیدر اصحاب سؤال ایتدیلر که آخرتده معروف ندر
بیوردیلر قیامتده امتمدن بر طائفه یی بغیر حساب جنته ادخال
ایدرلر قران عظیمده مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ بیورلمشدر بر قوم دخی
محاسبه اولنوب سیئاتی حسناته غالب کلور حق تعالی معلومی ایکن
بیوردرلر که بینکزده کیمدر که بیز امت محمددن ایز دیرلر بیوردرلر که
هیچ ایتدوککزدن زاید سیزه سیئه تحمیل اولندیمی یوق دیرلر حسناتکزدن دن
نقص اولندیمی یوق دیرلر بو قباحته اقدامده ینه اعتماد ایتمش ایدیکز
بیوردقده یارب کرمکه حسن ظنمز وار ایدی دیرلر پس حق تعالی بلا
حساب داخل جنت اولنلری اخراج ایدك دیو خازن جنانه امر ایدر
انلر دخی خوفله چقدقلرنده حق تعالی بیوردر قرنداشلریکزدر امت
محمددندر حسنه لری سیئاته مغلوب اولدی سیز بلا حساب داخل
جنت اولدیکز حسناتکزی بونلره هبه ایدك پس بونلر دخی هبه ایتمکله
انلر دخی اهل جنت اولدیکز حسناتکزی بونلره هبه ایدك پس بونلر دخی

هبه ایتمکله

هبه ایتمکله انلر دخی اهل جنت اولورلر بو محلده حضرت بیوردیکه
دنیاده اهل معروف آخرتده دخی اهل معروفدر دیمکدر بودر جناب
حق حضرت عیسی یه تحملده زمین کبی اول که عامهٔ خلق کتورر سخاده
ماء جاری کبی رحمتده شمس وقمر کبی اول که بر وبحره صالح وفاجره
نفعی عام اولدی بیوردی بر سخی یه چوق سخا ایتمه فقیر اولورسن دیدیلر بن
امر مقدری امر موهوم ایچون ترك ایتمم دیدی **باب ثالث**
مذمت بخل بیاننده در بخل درد بی درمان در کتاب مبینده کفره
قرین ایدوکی مقدما مذکور اولمشدر حضرت علیه السلام بخیل داخل
جنت اولماز بیورمشدر بعض علما بخیلك شهادتنی ایتمزلر ایدی حضرت
برکسنه یی کوردیلر استار کعبه یه یاپشوب یارب مغفرتك ایله
ولکن ایده جکك اکلیه مم دیو تضرع ایدر حضرت بیوردیلر که نیچون
اکلمزسن اول شخص ایدر یارسول الله بن کیجه قائم کوندز صائم بر
آدمم مالم چوقدر نهایت بر مسافر کلسه یا سائل محتاج سؤال ایتسه ماله
شو لقدر محبتم واردر که قلبمده اضطراب ایدر انشلو یازانی قتل ایتمك
یانمده جایز حضرت بیوردیکه بندن بعید اول نارك ایله بنی یاقمه اول
الله حقی که بنی هدی ایله کوندردی بیك یل رکن ومقام بیننده صلات
قائم اولسه وکوزلکدن نهرلر آقسه بو وصف مذموم سنده اولیجق سنی
حق تعالی ناره ادخال ایدر بخل لؤمدر لؤم کفردن کفر ناردندر
سخا ایماندن در ایمان جنتدندر بشردن منقولدر بخیل یوزینه
نظر قسوة قلب ویرر علما دیمشلر کرم کشی لی اعداسنك محبوبی بخل
اولادینك مبغوضی ایدر خبرده واردر برکسنه یارسول الله حین
وفاتنده بر قلوری ترك ایدرسهم ایکی طاغ ترك ایدرسن ایکی دینار ترك
ایدرسهم ایکی طاغ ترك ایدرسن بیوردیلر بو اول مالدر که حقوق الهیه
حبس اولنوب ویرلمیه حق الله ویرلمین مال طاغ اولماز فَتُكْوَى بِهَا
جِبَاهُهُمْ آیت کریمه سنده تفصیل اولنمشدر علما قیامتده جبهه و
جنب وظهر داغلنمق ندندر دیو بحث ایتمشلر جواب ویرمشلر که
مال اصحابنه نیچون زکوتده بخل ایدوب ویرمدیکز دیدکلرنده جواب
ویرلردی که مالمزی یوزمز صوییله مالمه بخل ایده رز که ماء وجوهمز
مصون اوله پس حق تعالی یوزلرینه داغ اوردی که معجل ماء وجهلرینه

وبشاشتلری کیده وجوه قلبمز مالدر مالی اولمیانك قلبی اولماز
دیرلر ایدی یانلرینه داغ اوریلور قلبلری منعدم اوله ومال
معین وظهیر مندر مالی اولمیانك ارقه‌سی اولماز دیرلر ایدی
انکیچون ظهیرلرینه داغ اوریلور نیجه وجوه دخی وار کتب تفاسیرده
مذکوردر وحق تعالی بیورر که بو بخل ایتدوکك مالدر که شمدی سکا
آلت عذاب اولدی بنی اسرائیل حضرت موسی یه جناب حقك بزدن
رضاسی سخطندن نیجه فرق اولنور نه امارت ایله معلوممز اولور
دیدیلر جناب باری طرفندن وحی کلدیکه یغمور زماننده یاغور
اولور یکز مابینکزده حاکم اولوب مالی سخیلریکز یدنده اولور ایسه
معلوم اولورکه الله تعالی سزدن راضیدر عکسی اولور ایسه غضب
اوزره اولدوغی مقرردر **باب رابع بخلا حکایاتی بیاننده** در
حکایت اولنور بر بخیل وار ایدی النه درهم ودینار کردکجه بر فضه
یك طوتوب بعده کفنه قویوب نظر ایدوب دیر ایدیکه سبحان الله
بوندن جلیل القدر بر شی وارمی اوله شفا ووفا بونده در بعده
اقچه یه خطاب ایدر ای نور دیده ای میوهٔ باغ قلبم فی شهره واردك
نیجه الدن کچدك سنك قدرك بلمدیلر والدینم سکا فدا اولسون شمدی
مقام لا یفنی بولدك زحمت اسفار ادبار تجاردن قورتلدك مژده که
بر کیسهٔ مبلغ صندوق مرصع ایچنه قوسم کرکدر دیوب اوپوب صندوقه
وضع ایدر ایدی بعده خرج طریقیله اخراجه مجال محال اولور ایدی
حکایت اولنور اوچ بخیل جمع اولوب ایا قنغمز ابخلدر دیو بحث
ایدرلر بری بن کندو مالمی ویرمکه بخل ایدرم دیر بری خلقك مالنی
خلقه ویرملکه بخل ایدرم دیر بری خلقك مالی کندومه دخی ویرلسه
بخل ایدرم دیوب بو جمله یه غلبه ایلدی **حکایت** اولنور بر بخیل سال
خورده مغلوب دم اولوب حجامت لازم کلدی حجامه بر اقچه ویرمك
ملاحظه سیله متحیر اولوب نیجه کونلر حجام کلوب کیدوب جواب المغه
مجال اولمدی اسواقده کزوب سائر خلقك احتجام وفصد ایتدکلرینی کوروب
متحیر اولور ایدی بر کون کوردی بر آدم ارقه‌سنه ایکی شیشه قونور
بیر ایدر بونك برینی نه قیمت ایله بیع ایدرسن بر بوجق اقچه یه دیدی
کل بو حساب اوزرینه قولمه شیشه‌یی اود پاره لنوب طمره طوتوب قطع

ایدن قطعه

ایدن قطعه‌نك قیمتنی ویره‌یم دیدی حریف بونك فلك بخلك ماهی
اقلیم دنائتك پادشاهی اولدوغنی بیلوب طمر اوزرینه اوروب عرقنی
قطع ایلیوب الی متورم اولوب وفات ایلدی **حکایت** اولنور هرآتده
بر مجوسی وار ایدی غایت بخیل وشقی ایدی بر کون بر مسلم قومشوسیله
مصاحبت ایدر ایکن مدة العمر قیون اتی یمدم دیوب مسلم بونك
بخلندن ماله طمع ایدوب بر طریقیله سقفندن دلوب دورت بیك
التوننی سرقه ایدوب عهد ایلدیکه اکر بو وضعك کدرنی کورمز ایسم
بر دخی بو مقوله فعلدن تائب اولاین دیدی بامر الله مکروه اصابت
ایتمدی توبه ایدوب مالنی فی سبیل الله انفاق ایلدی بو حاله واقف
اولان یارانی غیرك مالنی صرفدن سکا نه اجر حاصل اولور دیدیلر ماله
کبی شریف نسنه عون اسلام خدمتی ایتمك عون کفردن خیردر دیدی
جیب عجمینك سبب توبه سن یازمشلر مکر غایت بخیل ایمش بر کون
طعام بشوردر ایکن سائل کلور رد ایدر مکر سائل اهل نفس ایمش غضب
ایله نظر ایتدوکی کبی طعام سیاه قان اولور اندنصکره توبه ایدوب
نهی سائلدن فارغ اولوب کرمده نهر سائل اولدی **حکایت** بر بخیل
غرق اولوب بر ملاح یتشوب نه ویررسن سنی چیقره‌یم دیدی یارم
منقر دیدی ملاح رضا ویرمیوب بخیل نیجه مرتبه ده بر فلسه چیقوب
ملاح بهی مبغوض حق بو تصرف زمانی میدر دیر ایکن بخیل هلاك
اولدی **حکایت** اولنور بر بخیلی دوستی ضیافت ایدوب اولقدر
یدی که مبتلای مرض امتلا وقولنج اولدی طبیب کلوب قیء ایلهم
ایلدی بخیل بن اطعمهٔ نفیسه‌یی قیء ایتمك احتمالم یوقدر دیوب سبب
موتی اولدی بزم کوردوکمز غزا ایدن قزوینده بر سقا اموال عظیمه
جمع ایدوب بر اقچه سن یمدی بر کنج خانه سنده مقتول وجمیع مالندن
محروم ومخذول بولندی **حکایت** نیشابورده بر بخیل اوچیوز توکلی
دوه یه مالك اولوب کمال حرصندن ینه طریق تجارته سالك ایکن
حرامی چیقوب بونی جرح وجمیع مالنی اخذ ایدوب مجروح یاتور ایکن فلاندن
دوه ایله مقتنجه اولك فلان بوکی نیجه ضبط ایدك دیررك
هلاك اولدی **مثل** رب مانع من خلیله جامع لزوج حلیله مثلدر
یعنی نیجه آدم دوستندن منع ایدوب صکره خاتونی زوجی ایچون جمع ایدر

باب خامس زمان جاهلیتده اولان کرام عرب بیانندەدر

هاشم بن عبد مناف امیه بن عبد شمس وعثمان بن عمر بن کعب بن مره
عثمانه قتی بذل وانفاق ایتدوکیچون شارب الذهب دیرلر ایدی عبد الله
بن عمرو بن جذعان قتی مسرف اولدوغندن مالندن حجر ایدیلر زیاده
کلن آدمه هیچ طریق احسان بولمدقده بر طبانچه اورادن قصاص ایچون
بندن هر نه استر ایسك آل قوم منعنه قادر اولمشدر دیر ایدی
هشام المغیره بن عبد الله عمرو بن مخزوم بر کریم الشان ایدیکه موتی
قریش ایچنده تاریخ اولدی فَاَصْبَحَ بَطْنُ مَكَّةَ مُقْشَعِرًّا كَاَنَّ
الاَرْضَ لَيْسَ بِهَا هِشَامُ بیتی آنك حقنده در ابو ذؤیبه ایدر عمره
ایتمك ایچون مکه یه واروب مسافر قبول ایدر کمسنه وارمیدر دیدم
بر خانه کوستردیلر کلدم کوردم حرث بن هشام سریری اوزرنده
اوتورمش اوکنده سینیلر آت واتمك سپید ایچنده توردی اوزم بکا
دیدیکه یورك مادام که بونده سز جمیع لوازمیکز حاضردر اوچ کون
انده مقیم اولوب بعده مدینه یه عودت ایدوب حضور عزته وارد وعمده
بو مضمونی نقل ایتدم بیوردیلر که انسانیتی غالبدر آنك مسلم اولمسی
غایت مرامدر بنی جمحدن خلف بن وهب کرامدندر وابی بن خلف
حضرت رسالت پناه یوم احدده قتل ایتمشدر وامیه بن خلف و
صفوان بن امیه وسلمی بن نوفل بونلر کرام عربدندر بیت

تَسُوَّدَ اَقْوَامٌ وَلَيْسُوا بِسَادَةٍ ... بَلِ السَّيِّدُ الْمَعْرُوفُ سَلْمَى بْنُ نَوْفَلِ

بیتی آنك حقنده در بنی تمیمدن مالك بن حنظله قعقاع بن معبد بن
عدس که نادر الفرات ایله ملقب ایدی وصعصعة بن ناجیه که محیی الوئید
اسمی ایله ملقب ایدی نیچه مغلوب العیال اولانی احیا ایتمشدر بونلر
کرام عربدندر حضرت عم مبعوث اولدقده صعصعه نك خانه سنده بوز یتیمه
وار ایدی فرزدق صعصعه اولادندن اولوب بو بیتی دیمشدر بیت

وَجَدِّى الَّذِى مَنَعَ الْوَائِدَاتِ ... فَاَحْيَى الْوَئِيدَ وَلَمْ يُوئَدِ

وَئِيدَ اولاد وعیال غلبه سی ایله سیئ الحال اولانه دیرلر یعنی بنم جدم
پریشان حال اولنلری احیا ایتمشدر جمله دن وئید یعنی قتل اولنجق
اولادی احیا ایدوب بابالری بر دخی فقر ومضایقه کورمدی وئید
آیت کریمه ده واذا الموؤدة سئلت بای ذنب قتلت تفسیرنده

تفصیل اولنمشدر اوغلی غالب دخی کرامدندر جوین بن ظهیر تمیش محله
قوندروب مؤمنلرین ویرر ایدی بر کون النده کاسه ایله شربت وار
ایکن بوز دوه اولشدردی بو قطعه آنك حقنده در قطعه

وَمِنَّا جُوَيْنٌ جَاءَ مِنْ غَيْرِ خَيْبَةٍ ... بِسِتِّينَ مِرْبَاعًا وَاَلْفَ مُسَنَّمِ
فَقَسَّمَ عَرْجًا كَاسُهُ فَوْقَ كَفِّهِ ... فَآبَ بِذِكْرٍ كَالْفَصِيلِ الْمُتَمَّمِ

یعنی جوین بوز دوه یی هیچ مالنی کتم واخفا ایتمیوب یاخود کمال ظهور ایله
معروف خفادن سالم اولوب یا بر فرددن محجوب اولمیوب التمش محله
قوندردی وبیك دوه کتوروب کاسه النده ایکن تقسیم ایلدی عرجا
لفظنده فیروزابادی قاموسنده سکساندن طقسانه واریجه یا بوز
اللی یا بیش یوزدن بیکه واصل اولنجه دوه قطیعنه اطلاق اولنور دیر
مصنف بیك مراد ایتمش بو کرم بر ذکر جمیل قودی استشمام اولنان ازهار
رایحه سی کبی وحراد بن منیع که بنی ذهل بن ابی بکر بن ایلك برادریدر
بر کون یوز جاریه یا غشلدی وسکسان دوه کعبۀ مکرمه یه هدی نذر
ایلیوب سنۀ آتیه ده دکین هر بری طوغروب کوجکلرینی دخی لطیف
چوللر ایله تزیین ایدوب حجاج هدی سوردکلری کبی سوروب قربان
ایلدی وحرث بن مرة بن حسم بن صباح بیك دوه احسان ایلدی
وسنان بن ابی حارثه بن قیس وعامر بن ابی ربیعه ابن ذهل وقیس بن
مسعود کرام عربدندر قیسك بوز دوه سی مسافر ایچون حاضر طورر ایدی
اوتلاغه کیتمز ایدی وهوده بن مرة شیبانی یمین ایتمش ایدی مادام
ریح شمال اسه طعام ایدرم هنوز خیره ددکلری محلده اتشی بقیه سی
وار ددیو مبالغه ایدرلر وکعب بن ابادو حاتم بن عبد الله بن سعد
الطائی واوس بن حارثه بونلر کرام زمان جاهلیتدندر حاتم ایله
اوسك حکایاتی قابل عد واحصا دکلدر بیت

فَمَا كَعْبُ بْنُ اُمَامَةَ وَابْنُ سَعْدٍ ... بِاَجْوَدَ مِنْكَ يَا عُمَرَ الْجَوَادَا

بونلر الله تعالی یه ویوم آخرته مؤمن اولمینلردر مؤمنین ده حالنه
اولمق کرك هیهات رجال کیدوب ربابات الحجال قالدی بیت

رِجَالٌ اِنْ نُؤَمِّلْهُمْ لَبِيدٌ ... بَكَى الْخَلَفُ الَّذِى يَشْكُو لَبِيدَا

یعنی اولمقوله آدملر قالدیکه لبید انلردن رجا اتسه لبیدی سومیوب
شکایت ایدنلر اولمقوله رجالدن رجامی اولوردیو بکا ایدرلر

باب سادس کرام اسلام بیاننده در عبد الله بن عباس
بن عبد المطلب حکایات غریبه سی وار در جمله دن بر صراف طقوز
بیک آلتون مدیون اولوب غرماسی تضییق ایتدکده کفیل تنفیس رجا
ایدوب عبید اللهدن غیری کمسنه کفالتنه راضی دکل ایزدی دکلرنده
صراف آشنالغم یوقدر دیوب آخر بالضروره غریملری ایله وارد قده
فلان کونه دکین کفیلم دیو صرافی اطلاق ایدوب داینلره حجتلر یکرمی
کون دکدرکی ده هر بری آلوب کتدیکچه دینی ادا وحجتی شق ایدوب تمام
طقوز بیک آلتون دیندن صرافی تخلیص ایتدی عبد الله اصغر بن
محمد بن علی که سفاح دیمکله مشهوردر وعبد الله بن جعفر بن ابی طالب
کرامندندر عبد الله بن جعفرک مناقبی چوقدر بر کون آتنه آکرلنوب
بنمک اوزره ایکن بر آدم کلوب طوارم اولدی یولدن قالدم دیدکده
عینی ایله بناجکی هیئتی اوزره ایکن تسلیم ایتدی حتی ایاقشنده قلیج
آصلمش ایمش خدمتکاری آلمق استدکده عبد الله فریاد ایدوب آلمه
دیدی راوی نقل ایدر قلیجی بیک فلوریه آلنمش ایمش بر کون بر خاتون
کلوب حالنه سلام ایلدی بو طاوغی خانه سندن بسلیوب سندن
احق آدم بولمامغله سیزه کوندردیم دیدی عبد الله امر ایتدی بیک اقچه
ویردیلر خاتون ابقاک الله دیدی بیک دخی ویردی حفظک الله دیدی
بیک دخی ویردی جعلنی الله فداک دیدی بیک دخی ویردی بو مرتبه دن
صکره خاتون دعای خیر ایدوب یتر ای مسرف دیدکده عبد الله سن
ثابت اولسک بن دخی اولوردق دیدی عبد الله بن جعفره کوبر الدنیا
دیرلردی مطیع بر کون خدمتکارندن بر کاغذ مطیعک عبد الله ه
ذمتنده اوچیوز آلتونی وار دیو یازوب عبد اللهه عرض ایتدی دیدی
خدمتکار مابینمزده معامله ومعرفت یوقیکن نیچه ایدر دیدی مطیع
همان مطیع اولدیکی خدمتکار واروب کاغذی اوقیه ایتدکده باقوب
اوچیوز آلتون ویردی بو کره دخی ایتدی بنه اوچیوز آلتون ویردی
بو دخی ایتدی دیدی ینه اوچیوز آلتون ویردی مطیع طقوزیوز آلتونی
آلتونی آلوب قولی ایله عبد اللهه واروب مؤاخذه ایلدی نیچون عاقبت
فکر ایتمز لاعن شیء طقوزیوز آلتون دیندن دیو ویردیکن بونه
عقللدر دیدکده عبد الله ایدر الله تعالی بنی معتاد ایدوب بن خلقی

معتاد ایتدم قودرم بن خلقه عادتمی تغییر ایدیجک الله تعالی
بکا عادتنی تغییر ایدر بعده مطیع مبلغ مزبوری رد ایتمک بزم کیسه
جیقان بر دخی داخل اولماز دیوب غلامه هبه ایلدی طلحه بن علی
بن طلحه وعبد الله بن ابی بکر وبنی امیه دن سعید بن سعد بن امیه
کرامندندر سعید مدة العمر هر کون بر دوه قربان وطعام ایدردی
عبد الله بن عامر بن کریز بن ربیعه که عرفاتده اولان حوضلر صاحبی
بصره چارشوسنی مالی ایله اشترا ایدوب واصحابنه هبه ایتمشدر
حمزه بن عبد الله بن زبیر عوام وطلحه بن عبد الله بن عوف بوکا طلحة
الندی دیرلر ایدی سلطان انبیا خانه سنه کلوب اردنجه اصحاب
کرام کلدکلرنده حساب ایدوب اوزرنده اولان لباس عدد نه واصل
اولدقده کیروب صوینوب جمله سنی جمله سنه هبه ایدر خاتوننه
عاریة داخل اولوب تستر ایده جک بر نسنه ویردیلر وعمر بن
عبد الله بن معمر بن عثمان کرام اسلامدندر مناقبی چوقدر ابو خالد
تمیمدن یوز بیک اقچه یه بسباسه نام بر جاریه آلوب مکر ابو خالد
تعشق ایدوب مفتون اولمش ایمش اقچه یی آلوب جاریه یی چیقرمق ایچون
ایچرویه کیردکده بر بینه صاد یلوب فریاد ایتدکلرندن عمر اشیدوب اقچه یی
وجاریه یی ابو خالده هبه ایلدی ابو خالد اثنای وداعده دیدوکی نظم

تبعد من بسباسة اليوم حاجة	اتت كمدا من حاجة المتذكر
فلولا تعود الدهر لي عنك لم يكن	يفرقنا شيء سوى الموت فاعذر
ابوء بحزن من فراقك موجع	اناجي به قلبا كثير التفكر
عليك سلام لا زيارة بيننا	ولا وصل الا ان يشاء ابن معمر

یعنی بو کون بسباسه دینی تبعید ایدن بر ضرور تدر که بکا مرض قلب اولدی
اول ضرورت بسباسه یی تذکر ایده نک احتیاجندن در متذکردن
مراد کندوسیدر اکر دهرک نامساعدلکی اولمیدی بنی سندن موتدن
غیری نسنه آیرمزدی معذور طوت بن فراقکدن بر حزن ایله قالوردم
که دائما قلب ایله مناجات ایدردم سکا سلام اولسون شمدنکرو
مابینمزده وصلت وزیارت یوقدر مکر عبد الله بن معمر اجازت ویره
وطلحه بن عبد الرحمن ابن ابی بکر وعبد الله بن عبد الرحمن بن ولید
ممدوح کرملردر حکم بن عبد المطلب مغیرة اعور هشام بن مغیره عبد الله

ابن صفوان محمد بن عمر بن عطا کرامده بکر بن وایل ادربیجانده جنکده
منهزم اولوب ابن عطادن استمداد ایچون واردقلرنده آز واجدده
بیك آدمنه بیك آت بغشلدی و نهشل بن عمر ابن عبد الله و بنی دارمدن
عتاب بن ورقا و فزاره‌دن اسما ابن خارجه بن حصن و ربیعه‌دن
عکرمه بن فیاض و حارث ابن مرة العبدی کرامده حارث بو مرواجدده
بیك دوه هبه ایتمشدر **باب سابع کرامك کرمکری بیانندهدر**
بعض کرام مسافرخانه یاپوب قپوسنده بو ایکی بیتی نقش ایتمشیدی

یا قارع الباب ادخل غیر محتشم — فان قرعك عندی عظیم الشان
نصبت بابا لضیفان اذا طرقوا — فالمال بینی وبین الضیف نصفان

یعنی ای قپویه کلن مسافر بی حجاب داخل اول زیرا بزی تشریفك لطف
عظیمدر بن خانه‌یی مسافرلر ایچون بنا ایتدم مال مسافرین ایله مابینمزده
ایکی نصفدر ابو دلف قپوسنه بو ابیاتی نقش ایتمش ایدی **نظم**

منزلنا هذا لمن حله — نحن سواء فیه والطارق
فمن اتانا یحتکم ما یشاء — فیه وفینا بعده طارق
سوی اهالینا واولادنا — فلم یرخص فیهما الخالق

یعنی بزم خانه‌مز مسافرکده بنم ایله مسافر بس برابردر و بزه کلن آدم
خانه‌مزده وجودمزده هر نه استرسه حکم ایتسون انجق اهل و اولاد
مستثنادر خالق طرفندن اول بابده رخصت یوقدر **مکرمه** اسخیادن
عبید الله بن ابی بکر قوکشیلرندن قرق خانه‌یه دکین انفاق ایدردی
برکون مجلس وعظه واردی مزاحم اولمقله بر اهل مروت تعسف اختیار
ایدوب توسیع ایتدوکی ایچون اون بیك آقچه احسان ایلدی و بر دفعه
اون بیك آقچه‌یه بر جاریه آلوب بهاسن تسلیم ایتدکدن صکره جاریه‌یی
بندرمك ایچون بر آت استدکلرنده بر صاحب مروت بنم آتمه بنسون
دیدکده بندوب جاریه‌یی آت صاحبنه هبه ایلدی **مکرمه** عمر بن
ابی ربیعه بر کیجه طواف ایدر ایکن کوردی بر کمسنه استار کعبه‌یه
یاپشوب بو بیتی اوقور **بیت**

ما دون من اهواه یقنعنی — فامنن علی فانت ذو کرم

یعنی محبوبمدن غیری بکا قناعت ویرمز بکا احسان ایله یا رب سن صاحب
کرمسن عمر سؤال ایتدیکه محبوبك کیمدر اول ادب حجاب ایدوب لسانه

کلی ویردی

کلی ویردی بی معنی دردی بو دفعه سعی ایتدیکه ابرام کلی ایدوب آخر
جواب ویردیکه بر عمم قیزی وار ایدی کوچکدن بیله بیوییوب بر بریمزه
تعلق تام وار ایکن فقرم ایچون باباسی بکا تزویجدن امتناع ایلدرده
عمر بنی عمکه آل کیت دیوب بیله واروب قپویی کوستروب عاشق مسکین
متأخر اولدی قپویی دق ایدوب صاحب خانه چیقوب عمری کوردکده
کبی ایاغنه دوشوب خاکدن رفیع ایتدیکز بو کون نه عجب مظهر سعادت
اولدق ایچرو بیورویب تشریف ایدك دیدکده ایچرو کیروب حاجتم وار
قضا اولنمینجه دکمز دیو عرض مراد ایدوب صاحب خانه امریکزه مخالفت نه
احتمالدر دیوب اول ساعت اون بیك آقچه مهر احسان ایدوب نکاح ایلنوب
اولمرادی برمراد ایلدی **مکرمه** اسما ابن خارجه که سخاوت کرمی مسلم ایدی
برکون چیقوب منتظر بر آدم کوردی سبب انتظارین سؤال ایتدکده شو
قپوده بر جاریه کوروب مفتون اولدم دخی چیقسه کورسم دیو منتظر
اولدم دیدی ایچرو کیروب جمیع جاریه‌لرین اول آدمه عرض ایدوب
جاریه معشوقه ظهور ایتدکده بر مقدار صبر ایله دیو ایچرو کیروب
بعده چیقوب جاریه بنم دکل ایدی اولادمدن برینك ایدی اون بیك
آقچه‌یه صاتون آلدم اکلندوکمه بیحضور اولمه دیو انواع اعتذار ایله
جاریه‌یی عاشقه هبه و تسلیم ایلدی اسما کلماتندر که بر کمسنه آب
رویین بذل ایده دنیا و ما فیهاده قلیل و جلیل اکا بذل اولنور بو نسنه اکلمدیر
ایکی باباسی خارجه دخی کرامدن ایدی بو ابیات مرثیه‌سندندر **نظم**

اذا ما مات خارجة بن حصن — فلا مطرت علی الارض السماء
ولا رجع البشیر بغنم جیش — ولا حملت علی الظهر النساء
فیوم منك خیر من اناس — یروح علیهم ابل وشاء
قبورك فی بنیك وفی بنیهم — اذا ذکروا ونحن لهم فداء

یعنی خارجة بن حصن اولدوکی زمانده نه کوکدن یره یغمور نازل اولسون
نه مبشر مژده عسکر کتوردسون نه نسا حامل اولسون سنك بر لطفك بر
الای خلقدن خیردر زیرا متصل دوه و قیون احسان ایدرسك سنك
اولادکه و اولاد و اولادکه حق تعالی برکات ویرسون ذکر اولندقلرنده
بز انلره فدا اولالم **مکرمه** سعید بن العاص بر کمسنه مضایقه ایله یاتوب
صباح کیمدن رجای احسان ایده‌یم دیو ملاحظه ایدرکن عصایی بنم

طرفه دیکین اکا نیجه مکافات ایتمکه قادر اولوردم صباحدن قالقوب
جمله خلقی ترك ایدوب کله بالذات بنی اکرام و کلامی ایله تشریف ایده
هرکس کادوبانرکتدکده اول آدم بکا کله اکر بن آنك مرادنه مساعد
ایتمز ایسم حق تعالی آخرتده بنم مرادمه مساعده ایتمسون حضرت علی
کلماتندن دربزاو قانوز اول آدماو دنکه بزه کلمکده ایاقلری
غبار آلود اولور آنلر طرفلرندن بزم لطف و احسانمز اولیه مکرمه
مورق عجلی احسان مراد ایتدوکی آدمه شو بیك آقچه سنده طورسون
شمدی کلوردم دیوب بعده آدم کوندروب اول مبلغی خرجلنسون
دیردی کاتك لمطیه الذی انت سائله مضمونی اوزره شیمه
کریمانه بو حدکه کرم ایتدکده رجا اولنان امری سائل کریمه ویردکجه
معامله ایده مکرمه علی بن الفضل مهماتی محلنه اداسنده کزن
بازارجیلردن آلوردی ایدی چارسودن آلسك دخی ارزان اولور
ایدی دیدیلر جواب ویردیکه بونلر بزدن منفعت رجاسیله محلهمزه
کلوردلر محروم اولمسونلر دردی مکرمه کرامدن بری برجاریه صاتون
آلمش ایدی برکون یارانی ایله اوتوردقده بایع تسلیم ایتدکده یاره
دیدیکه ظاهر بو قابل قسمت دکلدر هر بری ایچون برجاریه آلیویردی
مکرمه امام شافعی حضرتلری صنعاندن مکه مکرمه یه کلدکده اون
بیك قرمزی آلتونی واریدی بعض احبابی بر کون آلسه کوزد دیلر
همان خارج مکه ده چادرین قوروب فلوری میدانه بر احرام اوزرینه
دوکدی هر کلن بر مقدار آلوب اویله نمازینه قالقمق لازم کلدکده
احرامی سلکدی بر آقچه قالمامشدر مکرمه عبدالله بن عامر بر کمسنه یی
تعظیم عظیم ایله ضیافت ایدوب مسافر کیتمك لازم کلدکده خدام مسافره
معاونتده تقصیر ایتمکله مسافر کوچ کلدی عبدالله ایدر خدمتکارد
بزدن کوچوب کیدن آدمه معاونت ایتمزلر مکرمه عبدالله بن طاهر
بر خاتون قوکشوسنك دورت قیزی واریدی بر کون بر کمسنه فقیره
اولاسن نیچون خانه کی صاتوب مصارفکه صرف ایتمزسن ددکده دکلك
واقع اما عبداللهك مجاورتنی صاتمغه طبعم مساعده ایتمز دیدی بو خبر
عبداللهه منعکس اولدقده دورت یوز بیك آقچه احسان ایلدی و دلاله
کتوروب دورت قیزم وار دایوجه کریم آدملر بولوب ویردیوب هر برینه

سکسان بیك آقچه ایله جهاز ایله مناسب آدملره تزویج ایلدی مکرمه
عبدالله بن مبارکك بر یهودی قوکشوسی واریدی خانه سن صاتمق
مراد ایدوب مشتریدن ایکی بیك آلتون استدکده ایکی بیك آلتون دکر
دیدیلر یهودی ایدر کوچك منزل بیك آلتون دکر اما مجاورت عبداللهی
دخی بیك آلتون آلور دیمیشن عبداللهه بو خبر منعکس اولدقده یهودیی
چاغروب بیك آلتون احسان ایدوب صاتمه دیو تنبیه ایلدی مکرمه
مدینه منوره ده ساکن برعورته نیچون بغداده رحلت ایدوب صفا
ایتمزسن دیدیلر بو قبر شریفك مجاورتنی نعیم دنیایه صاتمم دیدی
مکرمه بر کون حضرت رسالت پناه سعادتله بولنده کیدرکن کوردیلر
اوچ بیك آقچه ایچون ابی بن کعب بر مدیوننه ملازمت ایدر دیسیر دیلر که
اسیرکه احسان ایله چوب کتدکلرندن صکره ابی بن کعب مدیوننه
دیدیکه بیك آقچه الله ایچون بیك آقچه رسول الله ایچون بیك آقچه
اسلامك ایچون سنك اولسون بعده سلطان انبیا امر شریفلریله
بو جوق احسان دکلدر دیوب مدیوننه تفصیلن بودا اوزره اوچ بیك
آقچه ویردی حضرته بو خبر منعکس اولدقده اللهم اغفر لابی دیو اوچ
کره دعا بیوردیلر مکرمه کتاب جواهرده یازر معاویه حج ایتدکده حضرت
حسین حضرت حسنه استقبال ایتمیه لم دیوب حضرت حسن دیمز
وارممز لازمدر دیدیلر استقبال ایدوب مصاحبت اثناسنده تعرض
طریقیله دینه تعرض ایتدیلر کیدر ایکن معاویه نك اجمالی ایچنه
اوغرادیلر سکسان بیك آلتون تحمیل اولنمش بو قوی دوه یی امام
حسنك مصارفی ایچون آلوب کیدك دیدی مکرمه انصاردن بر آدم
ابن عباس حضرتلرینه کلوب بو کیجه اوغلم طوغدی سنك اسمك تسمیه
ایتدم یار الله بو کون والده سی وفات ایتدی دیدی حضرت ابن عباس
ولد موهبه الهیه در مبارك اولسون و مصیبتدن ماجور اولوردسن
ان شاء الله دیوب بعده وکیللرینی چاغروب بو اوغلانجغه ایکی جاریه
آلیویریوی مرضعه بری خادمه و نفقه سی ایچون ایکیوز دینار ویردیلر
بعده انصاریه بو نیجه کوندن کچدکدن صکره ینه اوغراك زیرا بو کون
تنك دستلکمز راست کلدیکز دیوب انصاری ابن عم رسول الله اکر
حاتمدن بر کون مقدم کلمش اولسکز عرب حاتمی لسانه آلوردمی ایدی و بن

شهادت ایده‌رمکه سنك جود کاك غبادی انك مجهود ایتدوکی جود
وکرمدن اکثردر دیدی ابن عباس حضرتلری اولنجه اول انصاریی
کوزتدی مکرمه امام شافعی حضرتلری بغدادده ابی حسان زیادی یه
مهمان اولدیلر ابو حسانك ضعف حالی زمانی ایدی بعده مدینهٔ منوره‌یه
کیتمك ایچون استیذان ایتدیلر ابو حسان اجانبدن التی آدمه التی کاغد
کوندروب هر برندن بیك فلوری کلدی التی بیك فلوری امام شافعی
حضرتلرینك اوکنه قویوب بکاء ایلدی امام بیوردیلر که نیچون بکاء
ایدرسن جواب ویردیلر بن بو وضعه راضی میدم مکه سنك مرتبهٔ
عالیه‌صاحبی شریف مسافرم کلوب بنم راجعتله رعایت ایدم دیدی مکرمه
امام شافعی برکره یوز بیك اقچه یه برکوی صاتوب جمله‌سن فقرایه توزیع
ایلدی مکرمه ابن عیینه که فضلی مشهوردر برادرزاده‌سی برکون
کلوب کریمه‌کی نکاح ایله بکا ویردکه نوله کفؤ کریمسن اوتوردی
بعده قرآن عظیمدن اون آیت تلاوت ایله دیدی قادر اولمدی اون
حدیث روایت ایله یا اون بیت اوقو دیدی قادر اولمدی ابن عیینه ایدر
قرآن یوق حدیث یوق شعر یوق نیجه ایده‌یم بن بس تهی دست کتمه دیو بیك
اقچه ویروب دفع ایلدی مکرمه امام واقدی مأمونه مدیونم دیو عرض
حال ایتدی دیدکه سکا ایکی خصلت حسنه واردر سخا و حیا مدیون
اولدوغك باعث سخادن بزه احوالك اعلام ایتمدوك که باعث حیادر
الم حکمه الکریم مرزوق دیدی مکرمه ابو مزیدی برشاعر مدح ایدوب
قصیده صوندقده حالا سکا ویره‌جك نسنه‌یه مالك دکلم لکن کل
حضور قاضیده بندن اون بیك اقچه طلب ایله معترف اولایم حبس ایتدر
بنی متعلقاتم بو حالی اقچه‌یی ویروب بنی حبسدن اخراج ایدرلر دیدی
هم اویله ایدوب اول کیجه شاعر اون بیك اقچه‌یه واصل اولدی مکرمه بر
کمسنه حضرت حسنده دفع ضرورت رجا ایلکده بش بیك بشیوز اقچه
ویردیلر حریف ضعیف اولمغله کتورمکه حمال بولدی امام حسن دلبندی
دخی ویروب بونی اجرت حماله صرف ایت دیدیلر مکرمه برخاتون لیث
بن سعددن برچنق عسل استدی اون طولم ویردیلر بعض کمسنه اعتراض
ایتدکده اول احتیاجنه کوره استدی بز همتمزه کوره ویردك مکرمه
برخاتون سلطان محمود غازی یه برطبق طوزاهدی ایلدی طبقی آلتونله

طولدوردیر

طولدوروب ویردکلرنده اعتراض ایدنلره هربریمز مقتضای همت
اوزره ویردی دیدیلر برکمسنه مدیونم ایستمکه کوفه ده مسجد اشعثه
واردم صلوتی تمام ایتدکدنصکره هر آدمك اوکنه بر دقفتان و بر
جفت نعلین قویوب برین دخی بنم اوکمه قودیلر نه‌در دیدم اشعث مکه‌دن
کلدی اهل مسجده هدیه‌سیدر دیدیلر بن اهل مسجد دکلم طالب غریمم کلدم
دیدم بو حاضر اولانه‌در دیدیلر دیدی مکرمه صعصعه بن ناجیه که محیی
الوئید ایله ملقب اولدوغی مذکور اولمشدر بو کرمده کمسنه‌یه کامشا
اولمامشدرکه هرکون قبایل عربده فقردن اولادین قتل ایتمك استین
آدمك هر ولدینی ایکیشر دوه‌یه صاتون آلوردم دیو ندا ایتدردی بو
وضعی دولت اسلام ظهور ایدوب وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ
آیهٔ کریمه‌سی نازل اولنجه اجرا ایتدی مکرمه غالب بن صعصعه که فرزدقك
باباسیدر یوم واحدده یوز مسافری ضیافت ایدوب اون قاتلك دیه‌سن
تحمل ایتدی انلرك کیم اولدوغن بیلمز ایدی مکرمه برآکوده دامان بغداد
شوادعنده کوزدایکن مأمون خلیفه‌نك برجاریه‌سن کوروب تعشق
ایدوب خلیفه‌یه عرض حال ایتدی خلیفه بو اقدامه باعث نه اولدی
دیدکده کرمکه اعتماددر دیدی پس جاریه‌یی ازاد ایدوب اول دردمنده
نکاحله ویردیلر مکرمه عبدالله بن جعفر برجمعیته مدعو اولوب
اقتضای عذر ایله وارمغه مجال اولمامغین بشیوز فلوری ویروب
وارمدوغنه معذرت بسط ایدوب سایر حقوق شرعیه‌ده جاری
اولدوغی اوزرینه استحلال ایتدی مکرمه عبدالله بن ابی بکر یولده
کیدرایکن عطش غلبه ایدوب برقپو دق ایتدکلرنده برخاتون صو
چیقروب عبدالله احوالنی استفسار ایتدکده عربدن برخاتونم
زوجم وفات ایتدی عبدالله خانه‌سنه کلوب قرق بیك اقچه کوندردی
خاتونك زمان انحلالی شهر تمام اولمدین اطرافدن طالبلر هجوم
ایلدی مکرمه قیس ابی سعد بن عباده خسته اولوب اخوانی عباده
عیادتده اغرجه حرکت ایتدیلر سببنده استشکال ایدوب برعارف
اکثر یاران مدیونکز اولمغله کلمکه حجاب ایدرلر دیوب لعنت اول ماله
که یاراندن حرمانه باعث اوله دیو شهرده ندا ایتدردی هرکیمده قیسك
حقی وار ایسه حلال اولسون پس یاران زیارتله استانه‌سن پر ایتدیلر

تن

عكرمة عبد الله بن جعفر باغچه‌یه واردی كوردی بر عرب باغبان
طورر بعد زمان بر كلب كلدی عرب هكبه سندن بر اتمك چیقروب
كلبه ویردی بعده بر دخی بعده بر دخی اوچ اتمك ویردی عبد الله
سؤال ایتدی هر كون وظیفه‌ك قاچ اتمكدر اوچ دردی یا بو كلبی
نفسكدن ترجیح ندن كلدی دیدكده عرب ایدر بو محله كلب كلمز ایدی
معلوم اولوب كلب مسافردر پس دونی مناسب كورمدم دیو جواب
ویردی یا بو كون نه یرسن دیدی صایم اولورم دیدی عبد الله سائر
كرام ایچون مدح اولنور بو اوغلان اكرم كیم اولور دیوب اوغلانی
باغچه ایله صاحبندن اشترا و عربی اعتاق و باغچه‌یی اكا هبه ایلدی
عكرمة بر كسنه بر كریمك قپوسن دق ایتدی چیقوب نه استرسن دیدكده
دفترایدر ده دین تحمل ایتدم اداسنه معاونت استرم دیدی صاحب
خانه ایچرو كیروب دورت یوز التون چیقروب تسلیم ایتدكدنصكره بكا
ایدوك خانه‌سنه داخل اولدقده سبیندن سؤال ایتدیلر بر یادمز
محتاج اولوب اول یوزدن استمك مرتبه‌سنه وارنجه بزانی تفقد ایتمدوكمز
اغلورم دیدی عكرمة بر كسنه عبد الله بن عباسه خفاء واروب آنك
طرفندن اشراف اطرافه سیزی عبد الله فلان كونه دعوت ایدر دیدی اول خلوق
كرخانه‌سنده جمع اولوب طوپطولو اولدی عبد الله سبب قدوملرین استخبار
طریقیله واقع حالدن خبردار اولدقده نعم وافره احضار ایدوب مراسم
مهمان نوازی‌یه رعایت ایدوب بعده وكیل خرجنه حضار مجلسه سویلدك
هر كونكه ممكن اولور بو احسانی بزدن دریغ ایتمسونلر دیدی عكرمة ابو سهل
صعلوكیدن بر فقیر بر قاچ اقچه استدی عكرمه حاضر یوق ایمش ابدسته
مشغول ایدی صبر ایله ابدستی تكمیل ایده‌یم دیوب بعد الاتمام ابدست
ابریقنی ویروب وار حاجتك قضا ایله دیدی بر دفعه دخی شدت شتاده
بر فقیر جامه استدكده جامه‌سنی ویروب كندو درسه خاتونی جامه‌سن
چقشدی عكرمة عبد الله بن عباس بر اعرابی‌یه دوه‌سن كوندردی عرب
ایوجه خدمت ایدوب دوه‌لر تمام بسلنوب صاحبنه دونوب كوندردكده
دوه‌لر نجه دیدكده تسر الناظرین دیدی امدی دوه‌لر سنك اولسون
دیو اجرتن دخی ویردی عرب بكا ایدوب نه اغلرسن دیدكده بو یله وجه
كرم ذوی خاكه مدفون اولاجغنه اغلورم دیدی عبد الله سنك بو قولك

بنم فعلمدن اكرمدر دیدی عكرمة زیاده بر كسنه كلوب طایفه‌ده كوچ
كلدی سنی بر معركه‌دن قورتمشیدم دیدكده خطاب ایدوب دخی
كوزم اوكنده دها مرادك ندر دیوب اول آدم طلب و سؤالدن غنات دیدی
دیدی خزینه دارینه آلتون واقچه نه وار ایسه ویر دیوب اللی دورد
فلوری بولنوب حریفه تسلیم ایلدی عكرمة عمر عدی بن حاتم طائی دن
قیزن استدكده توله بنم حكمه رضا ویر اویله نكاح ایده‌یم دیدی
عمر چوق مهر تحمیل ایده دیو خوف ایدوب احبابی ایله مشاوره ایدوب
همان رضاسنه موافقت ایله دیدیلر عمر رضا ویردكده دورت یوز
اقچه مهر ایله تزویج ایدوب عمر غایت محجوب اولوب اكرام و احترام
ایچون قرق بیك اقچه و غلمان و جواری و ثیاب كوندروب حاتم طائی
عمرك كوندردوكی جمیعا حضاره توزیع ایدوب قیزك جمیع جهازنی
كندو لطفا ایتدی هر طرفك كرم و مروتنی ملاحظه ایله باب
ثامن اهل فتوت حكایاتی بیاننده در حكایت اولنور نیشابورده
بر عورت زوجنی حضور قاضی‌یه كتوروب بشیوز التون دعوی
ایلدی حریف انكار ایدوب شهود طلب اولندقده احضار ایدوب
شهود عورتك شكلن كوره لم صاحبه حق اولدوغنه شهادت
صحتی بولكا موقوفدر دیدكلرنده زوجی فریاد ایدوب دینم التی یوز
فلوری دیدی دیدی حریفك غیرتن تعجب ایدر ایكن خاتون دخی زوجمك
ذمتی مبلغ مزبوردن ابرا ایلدم دیدی قاضی نیشابور بو حكایتی
باب فتوته قید ایلك دیدی حكایت بر شخص همدانی بر كسنه ایله
اقچه ضایع ایدوب جعفر بن محمد صادقی بلیوب مظنه اتخاذ ایدوب
اقچه‌می سن الدك دیدی امام جعفر اقچه‌ك نمقدار ایدی دیدكده
یوز فلوری دیدی پس حریفی خانه‌سنه كتوروب یوز فلوری تسلیم
ایدوب بو تصرف ایله خدا فتاحدر دیدی بعده حریف عینی اقچه‌سن
بولوب هزار شرم و خجالت ایله اعتذار ایده‌رك بو التونی امام
حضورینه كتوردكده هبه‌دن رجوع عادتمز دكلدر دیدی
اولنور كه نیشابورده ابو الحسن نام بر صاحب فتوت آدم وار ایدی
بر كون یوله كیدر ایكن بر خسته كوردی غایت آه واینن اوزن مرادك
ندر دیدیلر وطنمه رجوع و والده‌می زیارتدر دیدی والده‌ك قنده در بلخده

دردی دونوب اوینه کلوب ملکی صاتوب لوازم سفری اعداد ایدوب
خسته یی والده جکنه ایصال ایتدکده والده سنک سروردن عقلی
زائل اولوب بعد الافاقه رضی الله عنک وادخلک الجنة دیو دعا ایلدی
اول کیجه واقعه سنده کوردکه هاتف ندا ایدرکه سکا بشارت الله
تعالی سندن راضی اولوب نامکی دفتر اهل سعادته یازدی دیو حکایة
اولنور بغدادده ابو حسان زیادی بر آدم کلوب منزلم بنای قدیم ومخله
یقلدی اولادم طشره ده قالدی اعادهٔ بنایه بلکه اولاده انفاقه قدرتم
یوقدر دیکا فریاد رس اول دیدی پس ابو حسان عجزندن اول فقیری ابو غسان
بن عباده کوندروب واقع حالی حکایه ایلدکده وقت طلب اظهار ایدوب
بزه نه عجب لطف ایتدک دیوب حریفه بش بیک اقچه ویروب حیاتنده ولدیغی
لوازمی التزام ایلدی اول کیجه بزه واقعه ده ابو حسان کوردی بر ملک
الندن یاپشوب بر جنته ادخال ایلدی وایکی قصر لطیف کوستردی در
یاقوت احمردن بیری سنک ایچون وبری ابو غسان ایچوندر دوندکی
کون اول فقیرک مصلحتنده سنک سعیک وآنک احسانی مقابله سنده در دیدی

باب تاسع مکارم اخلاق بیاننده در حضرت پیغمبر مکارم
اخلاق اوندر عطیهٔ الهیه در بر آدمده اولورسه اوغلنده اولماز ولدده
اولورسه والده میسر اولماز عبدده اولور رسیدده اولماز وبالجمله تقسیم
ازلیده مظهر سعادت اولنه ویریلور صدق حدیث جمیع امورده
خلقه صداقت سائله احسان لطف ایده نه مکافات حفظ امانت
صلهٔ رحم یارانه لازم کلنی ذمته تحمل مهمان نوازلک حیا وحلم حیا
رأس رئیسدر حضرت رسالت پناهده حلم ابراهیم زهد عیسی غلظهٔ
موسی شدة نوح صبر ایوب سعة سلیمان جمیعا موجود ایدی وانبیای
عظامدن متصرف اولان آنلره مجتمع ایدی فلهذا حق تعالی وانک لعلی
خلق عظیم بیوردی وعبادنه آنلره اقتدا واخلاق کریمه لریله تخلق
امر ایلدی قال الله تعالی لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة

باب عاشر فتوت ومروت فرقی بیاننده در امور دینیه ایکی شیئه
اوندینه موضوعدر دیانت ومروت وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة
آیت کریمه سی بو معنایی ناطقدر بر کمسنه کندویه قطع رحم ایده نه صله ایده
کندویی محروم ایده نه احسان ایده ظلم ایدندن عفو ایده مظهر صبر اولور دیدی

اساس

اساس جمیع خیر دردینی اولمیانک مروتی اولماز بر کمسنه که دین و
عقل ومروت وصبر وخلق حسندن محروم اوله هیچ دنیایه کلدم دیمسون
دین وعقل ومروت وصبر معتبر اولمق حسن خلقه موقوفدر معاویه
ایدر مروت دورت نسنه در اسلامده حرامدن تعفف مالی طریق
حلالدن طلب حفظ مواخات معاونت جار صاحب مروت سویلدکده
لطف ایله سویلر بر کمسنه خطاب اتسه حسن استماع اوزره اولوب بر
کمسنه یه ملاقی اولسه بشاشت ایله ملاقات ایدر سفردن کلسه نشر
احسان ایدر عقلنه اعتماد ایتمدکی آدمه لطیفه ایتمز بعض علما عافیت
وشباب صحت ومروت صبردر دیمشلر مروت ایله فتوت بیننده فرق
ندر دیو سؤال ایتمشلر در جواب ویرمشلر مروت فتوت برامره مخالف
مروت اخلاق ردیه دن اصلاح ظاهردر که خلق یاننده معزز اوله فتوت
اصلاح اخلاق باطنیه درکه عند الله معزز اوله حضرت علی بر نفیس
طعام تدارک ایدوب تناوله توجه ایتدکده بر فقیر کلوب طعام نفیسی
ویر دیلر حضار بو فقیره بو مقوله طعام نفیسی نه بیلور دردیلر رب المسکین
بیلور دردیلر **حکایت** اولنور زمان خلافت عمرده قحط اولدی فقرا ایله
موافقت ایچون حضرت دریه اتمکی بر لوردی وجوفلرندن بعض صدا کلدکجه
خلقه وسعت کلنجه سکا بوندن غیری نسنه ویرمم دیرلردی بر کون
طبع شریفلری بال شربتی استیوب احضار ایتدکلرنده الله نده طوتوب
ایچرسم لذتی کیده ره نعمتی قالور دیوب بر فقیره ویردی بر کره حضرت
عمر بیوردیلر بر کمسنه که آج ومحتاج اولدقده خلقدن کتم ایدوب حق
تعالی جانبنه متوجه اوله حق تعالی انک بر ییللق رزق حالنه ضامن
اولور فتوت فسق وفجور ایله اولماز احسان مبذول وعفاف معروف
ایله ضرر کدن امن ایله عیوب ناسی ستر ایله اولور هارون رشید
مروت اوج قسم اولسه ثلثی فطنت ثلثانی تغافلدر دیرایدی بر کمسنه
احنفه رحمت سن مروت ندر دیدکده خلق فسیح کف عن القبیح دردی
حاصل الکلام اطبای اغبیاء ایدن مرض لسان یدی فعل ردی در **باب
حادی عشر حدیث نعیمان بیاننده در** نعیمان فهرست کتابده تفصیل
اولنمشیدی هشام ابن عمرو والدندن روایت ایدر بر کون دوه یه بینمش بر
اعرابی کلوب باب مسجدده دوه سن چوکروب دوه سندن اینوب مجلس

حضرتنه داخل اولدی حمزه بن عبد المطلب مهاجرین و انصاردن رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین بر الای آدم ایله مجلس عالیلرنده حاضر ایدی
اصحاب کرام لطیفه طریقیله عربک دوه سی غایت سمز و لحمه اشتهامز
نهایتده بوغزلسه حضرت صاحبنه بهاسن احسان ایدرلر ایدی بز
اتن یرایدک نعیمان ایلدن کاری یدم تو دقرم حضرت بیحضوره اولالر
بونلر دیلرکه حضرتنه دیمه یلم نعیمان قالوب ظرافتله دوه نک صدرنه
بر بچاق اوروب قاچدی کیدر ایکن مقداد ابن عمروه راست کلوب
بنی شو کوشه ده اخفا ایله کمسنه یه دیمه زیرا بندن بر حدث صادر
اولدی دیدی مقداد دخی اویله ایلدی اذ بن جانب عرب مجلس سلطان عالی
مقامدن محصل المرام قالقوب طشره چقدوغی کبی بو حالده کوردکده
کبرو دوتوب حضرتنه بث شکوی ایلدی حضرت طشره چیقوب بو وضع
کیمدن صادر اولدی دیو اقدام بیوردقلرندن نعیمان ایتدوکن افاده
ایتدیلر یا قنده کتدی بیورروب اصحاب کرامله اردنجه کتدیلر یولده
مقداده راست کلدیلر نعیمانی کوردکمی دیدیلر سکوت ایدوب
مکاننه اشارت ایلدی حضرت نعیمانی چیقروب بهی نفسی دشمنی
نیچون بویله ایتدک بیوردقلرندن نعیمان یا رسول الله سنی حق ایله
کوندرن الله حقیچون حضرت حمزه و سائر اصحاب رأیله اولدی دیو
تفصیل ماجری ایلدی پس سلطان انبیا علیه الصلوة المولی عربی ارضا
ایدوب دوه لی یمه یه اجازت بیوردیلر دائما حضرت نعیمانک بو قصه سن
ذکر ایدوب مبارک دیشلری کورنجه ضحک ایدرلر ایدی بر کون حضرت
سرور انبیا شوردجالی وصف بیوروب یاننده بر طاغ کبی اتمک بر
طاغ کبی ات وار دردیو بیوردیلر نعیمان ایدر یا رسول الله بز آنک
اتوا تمکن یرمی یز ددی رضی الله تعالی عنهم اجمعین

کتاب ثامن عشر

غرور انسان بیاننده در اوچ بابی مشتملدر **باب اول** غرور علما
بیاننده در انسان خطا و نسیانه مغلوب زمان مضایقه ده صاحب
جزع زمان وسعتنده حق الهی مانع بل امنع ایله حرص موصوف خلق
اولنمشدر طریق نجاتی کورر متوجه اولماز طریق هلاکه کندوی کوجله

القايد

القایدر سؤال اتسک اعقل ناسم دیو خبری یوق که دائره عقلدن
نیجه فراسخ بعید در نجاح و صلاح مسلکنده اولدوغنه معتقد
اولور   وکل یسلی النفس عند خلوه بزهد ولکن لا تصح العزائم
یعنی هر کشی تنها سنده نفسنی زهد و صلاح ایله تسلیت و اعمال
صالحه یه نیت لکن تصحیح عزیمت ممکن اولماز ایدیدینه خلافی علمادن
بر طائفه کثرت روایت و حفظ ایله مغرور اولورلر لکن حقوق الهیه یی
ضایع ایدرلر اویله قیاس ایدرکه معذرت ولیه علت دخی بیان ایدر
بن علمادنم خلقک امامی دینلرینک حافظی یم بلکی خلق بنم شفاعتمه محتاجدر
بن اولماسم نظام اسلام مختل و عروه یقین منقطع اولور ایدی بو معقوله
صفاتله متصف ولان متکبر و مغرور اولماز غرور جاهلدن ایدر صددر
جاهلک عذاب اللهدن خوف و حذری قلیل اولور عالم نفسنده خلق دخی
احتمالی ویرمیوب تفقد ایتمیوب بو اعتقادله نفسنده حسن ظن
اوزره اولمق ایله عجز و غیبت و تکبر ایدر خلقه سوء ظن ایدوب کندوی
اول صفات رذیله دن بری و عند الله متورع عندن اولوب قدرجلی
صاحبی اکلر هیهات بو اوضاعله مبغوض الهی اولمق مقرر بو مرض عظیمک
علاجی بودر فکر ایده که علمی کندونک اوزرینه حجتدر حق تعالی علماء
تحصیل ایتدوکی علم یوم قیامتده شدت سؤاله سببدر اگر علم ایله عملی
ضایع ایدوب الله تعالی حضرتلرینک حق واجبن ظاهرًا و باطنًا رعایت
ایتمز ایسه عذابی جاهلدن اشد اولور حق تعالی علمی علمایه انیچون ویرمیه
عمل ایدوب و حرامدن منزجر اولوب جزیل ثواب و وبیل عقابی فرق
و تمییز و الله تعالی استدوکی وجوده کتوروب کریه کوردوکن
ترک ایده لر بویله اولمیجق محل لایقنه وضع اولنمیوب نفسنه ظلم
ایتمش اولور الا لعنة الله على الظالمين خود آیه کریمه در عالم اولدر   که
الله تعالی حضرتلرندن خوف ایده اتمیین جاهلدر حق تعالی انما
یخشی الله من عباده العلماء بیورمشدر یعنی علمانک اللهه علملری
و خشیتلری زیاده در حق تعالی علمی تحصیل و علمی ضایع ایدن عالمی
حماره تشبیه ایتمشدر جاهل اولدر که الله تعالی حضورنده مخالفته
جرأت ایده بونلر عالم اولسه لر جاهل جرأت ایده مدوکی امور اقدام
ایده مزلر ایدی ابو الدرداءدن منقولدر بیلمیه نه بر وویل بیلنه یدی

و بل عالم بویله بیلمک کرکدر که علم عملدن بدل اولمق محالدر و عملدن مراد
الله تعالی نک امرینه امتثال و نهی ایتدوکندن اجتناب ایدر **باب**
ثانی غرور فقها و قضات بیاننده در بونلر بیز حرام و حلالی
بیلورز و فتوایی بز ویررز دیو امته اعرف ایز خلقک فرعی بزه در
بز اولماسق دین ضایع و حلال و حرام مشتبه قالور ایدی دیوب
واعظلری محدثلری تحقیر وانلره جهل اسناد ایدرلر کانه دین مجرد
اینجق کندویله اعتقادی بودرکه بااینجمله حق اوزره اولوب و
آخرتده معذب اولمیه **علاج ذلک** بونی فکر ایده اعلم الله تعالی نک
عظمتنی و جلال هیبتی و نفاذ قدرتنی و عد ایتدوکی ثوابی و عید ایتدوکی
عقابی بیلمکدر مجرد حلال و حرامی بیلمک بو منوال اوزره اولمایجه نفع
خالی در بو طریقله بیلن الله تعالی دن حجاب و حیا ایدر جنت ناری
قلبی ایله مشاهده ایتمکله رحمته متشوق تحصیل مثوباته طالب الله
تعالی دن خوف و خشیتی غالب ایدوب جزیل ثوابه نایل اولمق ایچون نیجه
مکروهه تحمل ایدر فقیه اولدر که الله دن غیری ضار و نافع اولمدوغن
بیلوب الهی قلبی ایله تعظیم و خلقی حیز اعتباردن اسقاط ایلیه
الهک بونلره محاسبه سی جهالدن اشد در واذ اخذ الله میثاق
الذین اوتوا الکتاب آیۀ کریمه سنده تفصیل و تشدید ایدر **باب**
ثالث غرور زهاد بیاننده در بونلر بر طایفه در که صلحادن کندو
اولوب نیجه قچوق عبادت ایدرلر لکن کبر و عجب و غیبت و نمیمه دن
عمللرین اخلاص ایتمیوب رضای حق قویوب رضای خلقه سعی ایدرلر
اخلاص صاحبی اولان دخی اول اعتقاد ده اولور که اخلاق الهیه ایله
تخلق ایدوب هر خلق مذمومدن اجتناب ایتمش اوله کندوی عذاب
الهدن خایف عد ایدر اما اوضاعی امین افعالی **علاج** بودر که عمل
زماننده نفسی امتحان ایده مغرور اولدوغی متبین اولیجق اخلاق
مذمومه یی تارک و سبل اخلاق محموده یه سالک اوله الله تعالی حضرتی
خالق ضار و نافع اولوب خلق قدرت باهره سنده حیران وکنه اراده سنده
سرکردان اولدوغن بیلن مغرور اولماز بوکمسنه که الهک غیریندن
قورقه مشرکدر امری مجرد مخلوقدن بیلورسه هالک اولور **باب**
رابع واعظلر غروری بیاننده در لسانلریله احادیث زهد و ذم

دنیایی

دنیایی کار ایدوب اغزلرندن صادر اولان کلماتک معناسندن
خبردار اولمیوب مرائی ایکن کندوی علمای عاملین عد ایدوب عذابدن
سالم ذنوبدن عاری اکر ذنوب عوامدن صادر اولور **علاج** بودر
قلبه ناظر اوله کوره خوف الهی نیجه در ترک دنیا ایله مأمور ایکن
آخرتدن ترجیح ایدیجک بو دعوی نیجه صحیح اولور نهایت طرف لسانله
خوف و محبتی وصف ایدر عمل ایتمز قولا دنیادن نهی ایدر فعلا دعوت
ایدر بونلر یقولون بافواههم ما لیس فی قلوبهم وعیدینه مظهر
اولور دلر بو مضمونی فکر ایدوب حذر ایده لر **باب خامس غرور**
سلطان بیاننده در بونلر اول اعتقاد ده در که کندو کرامتی ایله
بو لطف الهی یه مخصوص اولوب صاحب وحی مقامنده اوله بقای دین
بونک بقاسنه دایر اولوب حق تعالی بونک ذاتنه محبت ایدوب
سلطنت و امارته تعیین ایتمش اوله نامی حافظ بلاد الهه چقار در
حال آنکه مخرب بلاد الهدر نهب اموال سفک دما رخصت اعدا جمیع
دین و دنیا کم پیشه سی خبری بو قدرکه بو استدراج فرعونیدر حق تعالی
حضرتلرینک اعداسی ایله معامله سی معلوم دکلمیدر **علاج** بودر فکر ایده كه
جناب حق قدیر قلیل و کثیر نقیر و قطمیر محاسبه ایدوب حرفا حرفا
حقوق رعایایی سؤال ایسه کرکدر قیامتده الذی یغلو حضور حقه
کلدکده عدلی وار ایسه اطلاق ایدر ظلمی ظاهر اولور ایسه وای باشنه
هرکس رعیتندن مسئولدر اکر حقدن اولوب حقه انفاق و عدل ایتدی
ایسه فبها والا اول داخل نار اولان آنلردر بوکا مؤمن دکل ایسه
تجدید ایمان لازم مؤمن اولوب الله کریمدر دیر ایسه بو امنیت احمقاندر
جایز که سنک خصوصکده کرم ایتمیه بو صورتده نیجه اولور ان
المنا رأس اموال المفالیس امنیت مفلسلرک رأس مالیدر امهال
اهماله دلالت ایتمز کفار دنیاده مهل ویرلدی اما آخرتده اصحاب
نار اولور فرعون دورت یوز ییل مظهر استدراج اولوب باش اغریسی
کورمدی آخر بو شکل اولدیغی ماله مغرور اولور ایسه **بیت**

جیله با مرگ در نمیگیرد   ملک الموت زر نمیگیرد

ملک الموت رشوت المازدی زمان موتده فدای مال مفید اولماز مالی
کثیر اولان آدمک موتی اشد حسرتی اکبر اولور خصملری دخی چوق اولور

ظاهر حرامدن آلوب حرامه صرف ایتمشدر بو صورتده عقاب حلالك
ایسه حساب اکر تمتع شهوتنه مغرور اولور ایسه حیوانك تمتعی وشهوتی
اندن زیاده در بس نه فضیلتی اولدی بونك سر بر حقوق الله حقوق
رعایا حقوق فقرا حقوق ممالك حقوق بلاد دن مسئول اولور جزای
ظلم خود قبرده منکر ونکیر سؤالندن صکره مالی یلان وچیان وعقرب
اولوب هر کون کوناکون عذاب ایله معذب اولسه کرك **باب سادس**
غرور وزرا بیاننده در بونلر دخی خلقی یاقوب یاندوروب ظلم وغضب
وقتل نفسلری کندولره یحسبون انهم یحسنون صنعا مقتضاسنجه
فعل حسن کورینوب کثرة مال وعقار ونفاذ امر وسلامت وقت ایله
افتخار ایدوب عواقبی فکر ایتمزلر بعض کوردن مالی انکیچون جمع ایدرم
جایزکه بر مصیبته مظهر اولم دیر بعض وار ثم حضور ایتسون دیر بعضی
پادشاه خوفندن جمع ایدرم بعضی آخر عمرمده حضور ایدرین دیر
دردمندلر جمع مال ایله اشقیا زمره سنه ملحق اولوب وبالی چکرلر
ورثه صفایه واصل اولورلر مطلب دنیویسی بو که کریم آدم مدد بیت
قدیم صاحبی در نامدار آدم مدد دیه لر اعتقادی بودرکه حق تعالی مالی
محبت وکرامت بولندن ویرمش اوله فاما الانسان اذا ما ابتلاه ربه
فاکرمه آیت کریمه سندن بیخبر زین لهم الشیطان اعمالهم فحواسنجه
دنیاده افعال قبیحه سنه آخرتده احسان رجا ایده نه الله آخرتده حساب
وعذاب ایدرمی دیر **علاج** بودرکه فکر ایده که حق تعالی مالی سودوکنه
وسومدوکنه ویرر اما دینی واخرتی سودوکنه ویرر کافرلره مال
ویروب مؤمنلری محروم ایتدوکی کافرك عزتنه مؤمنك ذلتنه دلالت
ایدرمی بلکه استدراج اولوب آخر نفسده نزع ایمانه سبب اولور اوله
نعوذ بالله قضای سابق ظهور ایدوب خسر الدنیا والاخرة اوله عدل
اوزرینه اولور ایسه رعایا حضور حقده شفعا ظلم ایدنه خصما اولور
بونی دخی ملاحظه ایده که حاکمه عدل میسر اولمزسه ایتام بد دعالرندن
خلق بکا ایدر قیامتده ایسه حسناتی خصما سنه ویریلور حسناتی
یوق ایسه آنلرك سیئاتی بوکا تحمیل اولنور دعا قلمی دیه سن اولادمه که
عمر کیده مال زیاده اوله کندو هر کون ناره استحقاق تحصیل ایده
لا ابالك الله بعدا لعرض فی المال بن صوسز اولدقدن صکره بزه بر قطره

یغمور نازل اولمسون **باب سابع غرور اغنیا بیاننده در** بونلر
غنالری فقرادن خیر طوتوب عند الله منزله لری فقرادن برتر اولمق
اعتقاد ندن اولوب عزتی ماله نسبت ایدوب انکله افتخار ایدرلر
تعجب فقر انبیایه مخصوص اولوب غنا کفاره میسر اولدی سلطان
انبیا الفقر فخری بیورمشدر صکره بو اول مدعا ایله تطبیق اولنورمی
غنا عرضه فتنه در حلالی حساب حرامی عقاب در اول عقبه بودرکه
مال حرامی سبب انتظام حال ایتدوکی ایچون اولاد وزوجات وعیال
نیچون بزه حرام اطعام ایتدك دیو قیامتده دعوی ایدرلر ایکنجی عقبه
فقرا زکوة وصدقه ویرمدی دیو خصومت ایدرلر بونلری دفع ایدر
ایسه نه جهتدن کسب نه جهته صرف ایتدك سؤالی کلور هر ذره ده بیتمش
ایکی سؤال وار دیمشلر جایز که اولاد ایچون کسب ایتدوکی مال آنلرك
طغیان وعصیاننه سبب اولور دنیوی دخی نیجه بلالرینه باعث اوله
باب ثامن غرور عوام بیاننده در عوام انعام کبیدر
سوب ایچوب الله کریمدر جنتی اوسع رحمتی وکرمی اکثردر بیزی
ایماندن محروم ایتمدی جناندن نیچون ایدر دیرلر حق تعالینه عصیانمی
منتضرر نه عبادتمزدن منتفع اولور بس نیچون بزی تعذیب ایدر
دیرلر غایت غرورلری بودر **العلاج** فکر ایده غفور رحیم اولدوغی
کبی بطشی دخی شدیددر الیمدر بحر رحمتی واسعدر تقوی شرطیله
وعد احسانی متقیه در آیات کریمه ده ظاهردر غفور رحیم
الله دکلمیدر دنیاده قتل ایله بر قلودی ایچون بشیوز التون
قیمتلو یدی قطع ایله امر ایتمشدر آخرتده کاهله عذاب ایتمکه
نیجه جزم ممکن اولور دیو نکه غفار ذنوب اولدوغن تصدیق ایدرسن
نیچون رزقی تکفلنه اعتماد ایتمزسن نیچون اشغال دنیویه دن فراغ
ایدوب قبورك قپایوب رزقی مقسومه منتظر اولمازسن **نظم**

یقول مع العصیان ربی غافر
وربك رزاق کما هو غافر
علی انه بالرزق کفل نفسه

صدقت ولکن غافر بالمشیة
فلم لا تصدق فیهما بالتسویة
لکل ولم یکفل لکل بجنة

عوام اول آدمه بکزر که حضرت الله دن ولد استرحانونی یوق تأهل
ایتمك استرلو آدمه قدرتی یوقمدی عاقل اولدرکه بیندن صلاح ...

القا بعدن الهدن دفع بلا واحسان عطا رجا ایده تخمی ابناردن
صقلیوب محصول رجا ایتمك اولور می امدی الله ورسولنه اطاعت
ایدوب رجالی احساناییدن منقطع اولور رجب ذکرمه اعتماد ایله
مصلحت اولماز **باب تاسع غرور زهاد بیاننده در** بونلر
اعمالده ورعی ترك ایدوب انجق طعام ولباسه قصر ایتمشلردر بومرتبه
ایله تکمیل تقوی دعوی ایدرلر **العلاج** بومقدمه معلوم اوله حق
تعالی مجرد بومرتبه یه راضی دکلدر طوتالم طعامی حلال طیب اولمش
الله تعالی حضرتلرندن خوف وخشیتلرندن اولمیانه عذاب الهی
مقرردر **باب عاشر اهل عزلت غرور دی بیاننده در**
بونلر خلقدن وحشت وخلوت غلبه ایدوب فرایضی ضایع ایدرلر شهرت
ایله ثنا ایله مجلسلرنده خلقك اجتماعی ایله افتخار ایدرلر عملارینی
پسند ایدوب عوامك مراجعتندن محظوظ اولورلر **العلاج** بودر
ملاحظه ایده که حق تعالی عالم احوالدر مرایکوی رسوای ایدر وضعفی
جناب حقی اغضاب ایدر ریا وکبر وعجب وحسددن شیء قلیل عمل کثیری
حبط ایدر وَقَدِمْنَا اِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا جمله سندن
اولورلر کندونك خلقه استماع قصد ایدر وکی خود الله تعالی اشیدن
رسوای ایدر حضرت علیه السلام بر حدیث شریفده صلوة عصری ترك
ایده نك عملی محبوط اولور بیورمشلر یا نیجه واجب ترك ایدن نیجه امین
اولور حضرت عبدالله بن عباسدن مرویدر برکمسنه نك بطننده
حرامدن بر لقمه اولسه حق تعالی صلوتنی قبول ایتمز بیوردی **باب**
حادی عشر حجاج وغزات غرور دی بیاننده در بونلر غزا وحج ایله
مغرور اولوب نفسی اکا اویله تخیل ایدر که مغفرتیندن اوله حق تعالی
ذنوبنك مقدم ومؤخرین عفو ایتمش اوله وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا
آیه کریمه سندن کندوینی عذاب الهدن امین عد ایدر جاهل بیلمز که بو
کلام خبر ایدر انشایی دکلدر معناسی عربك عادتی اولان نهب وغارتدن
مؤمنین داخل اولانی امین ایدرلر ایدی دیمکدر خبر دخی مراد امردر
بو یله انسونلر دیمکدر قاعدن اهلنه معلومدر بو حدیث شریفدن
غافلدر که برکمسنه مال حرام ایله حج وعمره اتسه الله تعالی قبول ایتمز
برکمسنه طعام ولباسنده ریا وتجاوز ایله حج اتسه لبیك ددکده

هاتفدن لا لبیك ولا سعدیك دیو ندا کلور پس تحصیل نوافل ایچون
تضییع فرایض ایتمش اولور مثلا برکمسنه نك اوزرنده دین مهر و
سائر حقوق اولوب ادای عزمی استحلال معامله رد مظالم ذمتنده
واجب ایکن نوافله اشتغال اتسه مقبول اولور می حج وغزادن مرادی
وسعت وطلب دنیا ویاخود خلقه اسماع وارائت ایسه خود مبغوض
الهی اولور **علاج** بودر که مقدمات مذکوره یی تأمل ایدوب تضییع
فرایض وتحصیل فضائل ایده نك نوافلی مقبول اولمدوغنی ملاحظه
ایده امر الهی یی ترك وتضییع ایده نك امری خطر اوزرنده در انجق اخلاص
لازمدر **باب ثانی عشر غرور ظلمه بیاننده در** بونلر حق تعالی
حضرتلرینك ستر وامهالنه مغرور اولورلر سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ
لَا يَعْلَمُونَ آیه کریمه سندن علمای تفسیر یازدیلر که هر معصیت که احداث
ایدرلر بزانلره تجدید نعمت ایدرز سویلمشك عندالله قدر
وکرامتمز وار بو نعم آنك ثمراتندندر دیرلر خبرلری یوق حق تعالی
نعوذ بالله ترك ایدوب توبه وشکر ونعمتندن محروم خذمتندن محجوب
باب لطف وکرمندن مطرود ایدوب نامارینی جریده اهل شقاوه
قید ایتمشدر حالت نزعده نعوذ بالله ایمانلری نزع اولنمق غالب
احتمالدر نیجه آدم خلق ایچنده مظنه صلاح اولوب هرکس دلالتی
ایله معتقد ایکن بو معامله لره مظهر اولمشدر فکیف بو مقوله ظلمه
خاتمه مبهم اخرام مشکلدر **علاج** بودر ملاحظه ایده که حق تعالی
حضرتلرینك ستر وامهالی اوزرینه حجتدر مؤاخذه عجله اولنموب
خلق ایچنده هتك اولنمادوغی یوم قیامتده مؤاخذه ده تمسك ایچوندر
فی الحقیقه حق تعالی معلومی اولان مرتبه یه خلق مطلع اولسه خلق
ظالمه بغض وترك ایدرلر ایدی بلکه جرم عظیمنه کمال غضبندن
اِفْعَلْ مَا شِئْتَ دینلمش اوله یعنی سنك بکا تعلقك یوقدر فیما بعد
مُنْخَلِعُ الْعِذَارِ اول دینله نعوذ بالله بویله اولور رایسه بو شقاوتدر كه
من بعد محتمل سعادت دکلدر بوندر ملائکه دن هاروت وماروت
وشیطانه وخواص ناسدن بلعام وبرصیصا وجریح راهبه نه اولنمق دد
امدی جناب حقدن امین جایز دکلدر خوف وخشیت اولمق کرکدر
خوف شرط ایماندر وَخَافُونِ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ بیورلمشدر

باب ثالث عشر غرور سادات بیاننده در بونلر علی بن
ابی طالب اولادندن ایز خلقدن شریفیمز وار بن فلان اوغلیم بابام
پادشاه ایدی وزارت خانه مزه مخصوص ایدی دیمکی عادت ایدن
احمقلر کبی شرف غیر ایله مغرور اولورلر علاج بودر که اسلامدن اعلی
شرف تقوادن اعز وکرم وارمی سلطان انبیادن اشرف عالمده کمسنه
وارمی شرفلرندن والدینی منتفع اولدیمی عم بزرکوارلری عباس و
کریمه لری فاطمه یه الله تعالی غضبندن نفسکزی قورتارمغه سعی ایدن
بندن نفع رجاسنده اولماک حضرت نوح اوغلی کنعانه نسبت فائده
ایتمدی ابو طالبه شرف اهل واولاد سودمند اولمادی طریقت مرضیه
اباسنه سالک اولمیان هالک بر کمسنه که باباسی متوالی اوزره نسج
اولنمایه اوغلی دکلدر باباسی یوم قیامتده خصمی در نظم

لعمرك ما الانسان الا بدينه	فلا تدع التقوى اتكالا على النسب
فقد رفع الاسلام سلمان فارس	وقد وضع الكفر الشريف ابا لهب

یعنی انسانه دین لازمدر نسبه اعتماد ایدوب ترک تقوی ایتمه سلمان فارسک
نسب عالیسی یوق ایکن بو دین اسلام انی رفع وابو لهب نسب صاحبی ایکن
طریقت کفر آنی وضع ایلدی حضرت بر حدیث شریفده بیورد بر طائفه باباکری
ایله فخر ایدرلر حال بوکه جهنمده کومر اولمشدر انلر عند الله بر مکسدن کمدر
بر کون ایکی کمسنه مجلس عالی حضرتده نسب ایله افتخار ایدوب هر بری مراتب
اباسن عد ایلدی بیوردیلر حضرت موسی حضورنده بو یله واقع اولوب احد
طرفین طقوزه دکین اباسنی تعداد ایلدی جانب حقدن ندا کلدی که اولادم
دی باباسنک طقوزی دخی نارده در کندو عاشر اولسه کرکدر

کتاب تاسع عشر

نوادر علما بیاننده در یدی بابی مشتملدر باب اول اصحاب رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین بیاننده در ابن عباس حضرتلری بیوردیلر درت
آدمه مکافاته قادر دکلم بریکه سلام ویرمک ایچون سالک راه اوله
قدمی غبارآلوده اوله ایکنجی مجلسمده مضایقه وار ایکن توسیع ایده
اوچنجی صوسز اولام اسقا ایده دردنجی لطف الهدن غیری کمسنه مکافات
ایده مزم بودر که کیجه ایله ضرورتنه ملاذ وملجا ملاحظه سنده ایکن

بنی تعیین

بنی تعیین ایدوب صباح خانه مه تشریف ایده محمد بن حنفیه ایدر بر کمسنه نک
که قوتی اولمیه طلب قوت ایتسه لوم ایتمک زیرا قوت اولمامغله عقل منعدم
آدم منضجر اهل طعن وتشنیع ایدرلر کمالاتی حیز اعتباردن ساقط
اولوب عاقل ایسه تجهیل ادیب ایسه تسفیه دین ایسه ترک ایدوب
کلامن استماع ایتمزلر قدری بلنموب اهلی وجیرانی اکا بغض ایدرلر
حضرت ابو بکر صدیق ایدر افتخاردن احتراز ایلک بر شی که اولی
تراب اخری تراب بو کون حی یارن میت ولانه افتخار ایده جک نه حالی
اولور ابن عباس حضرتلرندن منقولدر اوغلنجی آتاسی صالح اولان کمسنه
حق تعالی حضرتلرینک حفظنده اولور زیرا حق تعالی رجل صالحک
ولدنی سکسن بیک حفظ ایدر کعبدن دخی حدیث ثانی منقولدر عبد الله
بن جعفر ایدر حق تعالی بنی احسانه معتاد ایلدی قورقرم بن تغییر عادت ایدرم
کبی حق تعالی دخی تغییر ایده یینه بیوردیلر بر قوم که مظهر غضب الهی اوله
حق تعالی امم سالفه کبی اعمال سیئه لری جزاسنی تعجیل ایتمز لکن الهی بیلمز
حاکملر کوندروب آنلر واسطه سیله عذاب ایدر ابو الدردا ایدر بونک
قوتندن خسارت اولورمی که مالک زیاده اوله عمرک نقصان کله ملوک
شامدن بر ینک زینت وزیوره مستغرق خانه سن کوروب بیوردیلر که
نه محکم یاپارسز نه اوزون امللر یکز وار مع ذلک نه تیز اولورسز یینه
بیوردیلر نیچون اللهم ارزقنا دیرسز ظاهر حق تعالی کوکدن آلتون وآقچه
یاغدرمز عبادنک بعضنه بعض آخر واسطه سیله احسان ایدر امدی
بر کریم آدم احسان ایتسه قبول احتیاجک یوق ایسه محتاجه ویر حضرت
عمر ایدر خیری آز اولور ایسه دخی ایتمک کرک آخرتده انتفاعله مسرور
اولورسین بیوردیلر عیالی چوق ایلک کیمک بوزندن مرزوق ولانکزی
بیلمزسز حضرت علی ایدر دشمنکه لطف واحسان وکرم ایله معامله ایله
ایکی ظفرک بر ایدر یینه بیوردیلر برادرلکی بلاده کوردسک رحمت ایدوب
سنی حفظ ایدن الله شکر ایله یینه بیوردیلر خصومتده مبالغه ایدن
ظالم تقصیر ایدن مظلوم اولور الله تعالی حضرتلرندن تقوی اوزره اولان
خصومته قادر اولماز یینه بیوردیلر که جماعت صفای فرقت تخیردر
بو دخی نوادر امام علی دندر کمسنه یه دنیا اقبال ایتسه غیرک محاسنن هبه
اکا نسبت ایدر اکر ادبار ایتسه کندو محاسنی بیله سلب ایدر یینه بیوردیلر

بر کمسنه که لوطی یه مصر اوله او علی طرفندن مکافات اولنور نسخه
اخرینده ابنه یه مبتلی اولور واقع اولمش بر کره معاویه یه یازدلر
عزتنی مغرور ایدوب نهایتی ذل اولدی فاحش فعلکدن خوف
ایله امید در که بو کلام ایله مهتدی اولاسن حضرت بو داعی
کوزی کودمین دکلدر قلبی کوزی آخرتی مشاهده ایتمیانلردر حضرت
علی کلماتندندر زیاده خیر بو قدر الا ایکی کمسنه ایچوندر بر آدم
کناه ایلیوب توبه ایلیه ترک ایده بر دخی بر آدم که خیراته مسارعه
ایدوب تقویله عمل ایتدم دیمیه فکیف که قبولی سوداسنده اوله
حضرت بیوردیلر خبز وضع اولنسه تناول ایدك مرعالرکرك خبزی
خبزدر مصراع هر نسنه نك مرعاسی وار مرعای انسان نانندر بر
حدیث شریفده بیوردیلر اوکوزی تعظیم ایدك بهایمك سیدیدر
عجل معهود معبود اولدیغی برو الله تعالی حضرتلرندن حجابندر باش
قالدرممشلردر حضرت علی بیوردیلر اعمال و افعالده نه برقرده احسان
ایدرسن نه اساءت ذیرا حق تعالی بیورمشدر مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ
وَمَنْ اَسَاءَ فَعَلَيْهَا ینه بیوردیلر قوی اولان عبادت الهیه یه قوی اولدیغی
کوردوکی ضعیف اولان محارم الهیه ضعیف ولی کوردوکی بلغا
قادرلر ایسه بو کلام اوندن بر حریف زیاده اتسونلر حضرتده سؤال
ایتدیلر نه کاهدر اولکه وراسنده اویله بر وبال دخی اولمیه بیوردیلر
عقوق والدین اولدرکه اول همان دخول ناردر ینه بیوردیلر بر خانه ده که
حرام اوله رحمت نازل و ملك خیر داخل اولماز ینه بیوردیلر الله
تعالی حضرتلرندن خوف ایدوب بر نسنه یی ترك ایدرسن الله تعالی
سکا اندن خیرلوسن ویرر کلمات نبویه دندر که ایکی نسنه خلقدن
کفرده برمیت اوزره صاغوصاغمق بر خلقك نسبنه طعن ایتمك
ینه بیوردیلر خلقك محارمنه زنا ایتمز الا اول آدمه که یا کندویه
زنا اولنمش اوله یا زنادن انده بر عرق اوله ینه بیوردیلر مؤمنی الله
ایله تخویف ایدك منافقی سلطان ایله مراییه خلق ایله ابن عباسدن
سؤال ایتدیلر عملی و ذنوبی از اوله آدم می خیردر عملی و ذنوبی چوق
اولان آدم می جواب ویردیکه سلامته هیچ نسنه معادل اولماز بر
ارضده اعمال سیئه ظهور اتسه حق تعالی یأس و غضبنی انزال ایدر

ایجلرنده

ایجلرنده اهل طاعت وار ایسه نیجه اولوردکلرندن آنلر رحمت الهیه
کیدرلردی ایه کریمه ده وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ
خَاصَّةً مفهومیدر بر کره دعا ایتدیلر یا رب بنی اول قوم زماننه
ایرشدرمه که علمای تابع اولمیه لر الله حکیمدن خوف ایتمیه لر قلبلری
قلوب عجم لسانلری لسان عراب اوله عجم حیواناتدر جرح العجما جبار
کلامندن عجما حیوان اولدوغی کبی معنای حدیث حیواناتك جرحی هدر
دیمك اولور بر حدیث شریفده بیوردیلر بر عورتك که روایح طیبه سوردی
خلق رایحه سندن متلذذ اولسون دیو طشره چیقه زانیه در آنی کورنلر
باقنلر دخی زیاده زنای نظر ایدرلر باب ثانی نوادر تابعین
بیاننده در قتاده ایدر حق تعالی موتی خلق ایتدیکه عزت ذات باکدر
و ذلت عباد ضعفاسن کما ینبغی اظهار ایده عبد الله بن سعید ابن
العاص ایدر ایکی محلده عجزدن حجاب اتمم بر جاهله خطابدن بر حاجتدن
نفسم طلب ایتدوکم زماندن فی الواقع عرض حاجتده طاقت بی حیادن
عادیتدر عرض احتیاج اضعف اموردر میمون بن مهران ایدر بخیلدن
حاجت استمه اکر استریسك مهلت ور ذیله بخلی ازاله ایچون ریاضت
اتسون زهری ایدر زهد نفسی محرمات شهوانیه دن منع دینه آنلر
کلماتندندر اوچ کمسنه اوچ آدمه انصاف ایتمز حکیم احمقدن صالح
فاجردن شریف دنیدن عبد الله بن حسن اوغلنه نصیحت ایدر عداوت رجالدن
حذر ایله یا حکیمك مکرینه مظهر اولورسن یا لئیمك ضررنه جاتی سنه
ایاس بن قتاده صقالنده آق کوردوکی زماندن موت بنی طلب ایدر
ایچی بزانی فوت احتمالی یوقدر مفاجات اموردن الله استعاذه ایدردم
یا بنی سعید بن تازه لکمی سزه هبه ایتدم سز پیرلکمی بکا هبه ایدك دده
خانه سندن طشره چیقدی اهلی دیدیلر که ضعفله اولورسن جواب ویردیکه
ضعفله وفات ایتمك خیردر منافق سمین اولمکدن هرم بن حسان ایدر
نه کورلر آدم الهه عصیان ایدر نه عاقل حکیم دنیایی آخرتدن ترجیح ایدر
ابو عمرو بن العلا ایدر بر کمسنه که کندو فوقنده اولنلر فضلن بیله
کندو تحتنده اولنلرك قدرن بیله ابو حازم اعرج ایدر جناب حق
طرفندن استغفار اول مرتبه در که ابلیس عصیانندن قطعا ضرر کلمدی
کذلك طاعت اولنسه منفعت حاصل اولماز هر کس کندو نفسی ایچون

سعی ایلر حسن بصری ایدر بر کمسنه نك کلامی حکمت اولمسه لغو
سکوتی تفکر اولمسه سهو فکری اعتبار اولمسه لهو در قضایه راضی
اولمیانك مرض حمقینه دوا یوقدر جعفر بن محمد ایدر سکا جانب
حقدن نصرت بو یتر که دشمنکی کوره سن سنك حقکده الله تعالی
حضرتلرینك امر شریفنه عصیان ایدر حسن بن علی ایدر مؤمن ادب
الهیدن بیچون ادب حسن اخذ ایتمیه حق تعالی رزقن توسیع ایتدکده
اولدخی عباد الله‌ه توسیع اتسون حق تعالی امساك ایدر ایسه امساك
اتسون ینه کلماتندندر بر شخصك مالی نه جهتدن کسب اولدوغن بیلمك
استرسك مصرفنه باق زیرا مال خبیث مصارف خبیثه‌یه صرف اولنور
مشعر ایدر بر آدم ایله صحبت ایتمدم الا کوردم بنم عیوبمی تفحص ایدر
مطرف ایدر عقول ناس زمانلرینه کوره‌در شعبی ایدر شماتت بولندر
خسته‌یی عیادت الی وجعندن ارتق اولمدر بعض صلحا بر خسته‌یه
واروب حق تعالی سنی ذکر ایلمش سن دخی الهی ذکر ایله دیدی بعده مرضندن فرغ
اولدقده حق تعالی سنی اطلاق ایلمش شکر ایله دیدی شریح ایدر بامر الله
بر مصیبت عارض اولدقده درت مرتبه شکر ایدرم بر دخی اعظمه
مبتلا ایتمدوکنه بر صبر احسان ایتدوکنه بر انا لله وانا الیه راجعون
کلامنه توفیق ایتدوکنه بر مصیبت دینیه اولمدوغنه بعض علمایه
قدردن سؤال ایتدیلر جواب ویردی قدر بر امردر آنك حقنده غلو ایدن
مجنون خصومت ایدن ظنون ندر بزه لازم اولان بودر که احکام الهیه‌ده
بر شیء مشکل اولسه علم سابقنه حواله ایدهرز اوچ کمسنه‌یه تعجب
ایدرم که رزقنه تدبیر ایله واصل اولمق استیه تدبیرنده تناقضلر
کوردکن ایکنجی اول آدمکه یارنکی کونك امری مشکوك ایکن آنك همتی
ایله بو کونك غنیمتندن محروم اوله اوچنجی عالم مفتوندر که زاهد مغبوطی
تعییب ایدر عطاء السلمی ایدر علما وشعرا وحکما اتفاق ایتمشلردر که
نعیم نعمله طلب وتحصیل اولنماز فضیل ایدر غریب شهردن شهره کزن
دکلدر بلکه غریب فساده مبتلی اولان صالحدر ضمایر تصحیح اولنجی حق تعالی
کبایری مغفرت ایدر بر قول ترك اقامه عزم اتسه حق تعالی مظهر فتوحات
بهیه ایدر ثوری ایدر خلقه تقوالرنه کوره اکرام ایله اهل طاعت یاننده
ممکن اولان مرتبه تذلل اهل معصیت یاننده قادر اولدوغك مرتبه تعزز

ایلك

ایلك ربیع بن خیثم ایدر سائله بر اتمکدن اقل ویرلمك کرك یارن محضر
عرصاتده بین الناس میزانه نصف رغیف قونلدقده حجاب ایدرم
داود طائی ایدر استراحت بدنیه ایچون بر خطوه اتمکه الله تعالیدن
حجاب ایدرم **باب ثالث نوادر امام اعظم بیاننده‌در** حضرت
امام اعظم ابو حنیفه نعمان بن ثابت رضی الله عنه بیوردیلر فقیر اولان
بکا کلسون رأس مال ویره‌یم غنی اولسون اول رأس مال امانتدر دینه
بیوردیلر سکا بر مسئله مشکله کلسه جوابنی ینه کندوکدن اخذ ایله
ینه بیوردیلر احترام علما تعظیم کبرا ایتمین آدمی لوم ایتمك مادر
بخطادر والده سن لوم ایدك طریق حلال لذت حاصل اولمامشدر
ینه بیوردیلر بر پادشاه وصف سخا ایله متصف اولمیه اول امر
سلطنته لایق دکلدر مجلس شریفلرنده اصحاب کرامدن حدیث
شریف نقل اولنسه دیرلر ایدیکه دنیاده حیات طیبه ایله تعیش
ایدن کمسنه دنیادن آخرته انتقال ایتمشدر یعنی لأن جید المؤمنون
لا یموتون مفهومدر حضرت امام جمیع عمرلرنده بو بیتدن غیری
کلام موزون سویلمامشدر **بیت**

کفی حزنا ان لا حیوة لذیذة — ولا عمل یرضی به الله صالح

یعنی بر آدمه حزن بو یتر که حسرة الدنیا والاخرة اولوب دنیاده
حیوة لذیذه وآخرتده الله تعالی رضا ایدر عمل صالح صاحبی اولمیه
بو دخی کلمات شریفلرندندر صالحه عودت کشینك والده وهمشیره
ودوستندن انفعدر بر امرأ عودت غادر کردشمن وسارقدن
اضردر عاقل اولدر که زمانه غرق ایدیجی صویه یوزیجی آدم مدارات
ایتدوکی کبی مدارات ایدر بر خانه‌نك ایکی صاحبه‌سی اولسه سپرلنمش
قالور دنیا خلو چوق اولنجی طعام ایو پشمز بر کمسنه که اخوانندن
استعانت ایتمیه زمانه آذوسی آنی اصرد بعض دکن ترنجبین بتورد
اضداد معاشرتی افنای وجود ایدر عاقله لایق اولان بودر که سلطانی
واخوانی وعلمایی تخفیف ایده‌نك مروتی کیدر علمایی زیارت وفقها
ایله مجالست ایله طعامکی آنلره اطعام مالکی آنلره انفاق ایله **حکایت**
اولنور امام محمد بر پالوده‌جی دکانندن کچرکن کوکلی پالوده استیوب
صاحب دکاندن رجا ایتمکه سزا اولمز دیدی کمال حجاب واضطراب ایله

کندیلر بعد زمان یالوده جنك بر قزی وجوده کلدی بر کون
جهلندن دنیاده هر نه وارسه قزك جهازنه قومزسم عودتم بوش
اولسون دیه دوشدی بعض اصحابی بو دیدوکك نیجه ممکندر عودت
کندی دیو تخویف ایتدیلر جمله علمایه عرض ایتدی کمسنه جوابه اقدام
ایده میوب امام محمد حضرتنه حواله ایتدیلر واروب آنلره اعلام
حال ایتدکده سکا ظفر واردر بیك فلورك الماینجه دیمم دیدیلر آخر
یالوده جی بیك فلوری ویروب افشا بیوردیلر که قزك جهازنه بر
مصحف شریف قو ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین مقتضاینجه
جمیع دنیاده اولان اشیایی قومش اولورسن دیوب بو بیك فلوری
بیك اقچه لق یالوده صاتهنك جزاسیدر دیدیلر **حکایت** ابنای ملوکدن
بری امام اعظم حضرتلری مجلس شریفنه ملازمت ایدرلر ایدی سببندن
سؤال ایتدکلری زمانده بر نصیحتلری سبب حیاتمدر دیو استنطاق
ایتدکلرنده ایدر بر کون حضرت امام مستراحه کیردکده بورنی دکلدن
طوتوب دماغنه رایحۀ خبیثه کیتمیان آدمك اولادی خلقا خلقا
احسن اولوردی دی بو نصیحتلری منکوش کوش هوش اولدی و بو موقع
معنادم ایدی بابام وفات ایدوب برادرلرم سلطنت کشاکشنده ایکن
بر کون آبدسته منتهی ایکن بالای خلادن قتل قصدیله برادرلرم
کمند حواله ایتدیلر الم بو زمدن بولنماغله قتلدن خلاص اولدم نفع
عاجله بویله اولیجق نیجه چوق منافع آجله رجا ایدرم دیدی بر کون
بشر زنداندن محبوس اولانلره نظر ایدوب شهواته میل و محبتلری بونلری
بو بلالره اوغراتمشدر دیدی امام صادق ایدر عاقبت حال امر موجود
لکن خلق یاننده مجهولدر عافیت معدوم ایکن معلومدر تاجر تجربه
ایده دم نیجه صاغ اولورکوندز تمیز ایدر کیجه مالی حساب ایدر
شرار علمادن ابعد اولنلردر شر اعلما امرایه اقرب اولنلردر وارکی
منفعه سعی ایتمیه ینه بونلر کلماتندندر عاقل دائما احمقك خدمتکاریدر
زیرا احمقك مرتبه سی فوقنده ایسه مداراته محتاجدر ایسه جفاسنه
تحمله محتاجدر **باب رابع امام شافعی نوادری بیاننده در**
جمیع ابواب کتاب کلمات نصیحت امیزدر غفلت اولنمیه بو مشلردر که
خانه سنده ذخیره سی اولمیان آدمی مشاوره یه داخل ایتمك زیرا عقلی

زائله در

زائله در ینه بیوردیلر عیوب دنیا اول قدر معلومدر که بنم اولسه بر
یاده ایتمکه بیع ایدردم ینه بیوردیلر طالب دنیا اولنه اهلنه عبودیت
لازم کلور ینه بیوردیلر اوچ طائفه یه سن اکرام ایتدکجه سکا اهانت
ایدرلر بری قول بری سفله اوچنجی سیاه بطی عرب عبدالله بن مسعود
حضرتلری ایدر بر کمسنه نك که قلبنه خوف الهی داخل اوله عقل زائل
اولوب موت کلمینجه عودت ایتمز بر کون حضرت رسالت پناه دین ایله
کفردن استعاذه ایتدیلر بر کمسنه یا رسول الله کفر دینه معادل
اولورمی دیدیلر حضرت نعم اولور دیو بیوردیلر ینه بیوردیلر بر کمسنه ده
عزت و تقوی اولمیه آنك عزتی بو قدر امام شافعی ایدر اظلم ظالمین
بر آدمدر که اکرام ایتمیه نه تواضع نافع اولمیانك محبت و رغبت کندودن
بلمین آدمك مدحندن حظ ایلیه ینه بیوردیلر بر کمسنه نفسنی بزداق
کبی تکرار دیایوب بو غروب خاملغی کیدروب تمام پخته اولسه یاخود
زدین قدح کبی مستقیم اولسه بهر حال خلق ایچنده ینه اکا طعن ایدر
آدم بولنور ینه بیوردیلر افسد ناس صاچ قیوورن علویلر و مرقع
کین صوفیلردر یعنی بو حالات ایله مغرور اولورلر شرب خمر و زنا و
قتل نفس رفض و اعتزالدن راجح دردیمشلر ینه بیوردیلر احبابله سبك
روحانه معامله عقل و کرمدندر اتمین عاقل و کریم دکلدر ینه بیوردیلر
وطنده فقر غربتده غربت مال وطندر ینه بیوردیلر خلقی کوزدوب
اصلاح و ضبط ایتمك حیواناتی کوروب ضبط ایتمکدن کوچکدر زمانه
احوالنی بلدوکمدن خاتونلرك احوالندن تغافل و تحامق و تجاهل
ایده دم سیر و صفا زمانده وقار و سخافت عقلدن ناشیدر هر
عداوتك اصلی اراذله احساندر عندالله دنیانك قدر و منزلتی
سو بیلك استرسك کور نه دونصاری نیجه غرق نعم اولمشلردر کثیر
و عاقل اولدر که قطر متغافل اوله عاددن قورقین آدمك صحبتی عاددر
اول نعمتکه صاحبی محسود اولمیه تواضعدر اول بلاکه صاحبنه ترحم
اولنمیه عجب و کبردر ینه آنلر کلماتندندر حق تعالی بر کیمی صنایعنده
وضع ایتمشدر الا جوهه آنلردن برکت نزع اولنمشدر ینه بیوردیلر
هر آدمکه کوك کوزلو یا احول یا اعور یا احدب یا اعرج اوله حذر
ایله زیرا آنلرده علامت واردر **باب خامس امام مالك**

وامام احمد حنبل نوادر یدر علمای عظامدن منقولدر کلام
دستور العمل ایتمکه اقدام سبب عزت دارین و باعث سعادت منزلین
اولوب دین و دنیایه نافع انواع بلاری دافع و رافع اولدوغی ثابت
اولیجق اولیای کاملین کلامی انبیا و مرسلین مثالی بونلر فوقنده اولی
حق ومعین کلامی ایله عامل اولانلر سعادته واصل اولور دیوندن
قیاس اولنه امام مالك ایدر بر کمسنه که عیوب غیری ترك ایلیه
کندونك دخی عیوبی منسی اولور تفتیش ایله کندونك عیوبی ظاهر
اولور ینه بیور دیلر اهل علم حاضر اولدوغی محلده سکوت و بحثدن
کف نفس نیجه دنك علومدن خیر در ینه بیوردیلر مبتدعك عباد تی
بجیلر تکبیری کبی اجر و ثوابدن خالی در محبت علما ایمانلر در بر کمسنه
که عالمه سن کیم سن قدرك ندر دیسه شریعتی استخفاف ایتمش اولور
امام احمد ایدر خلق ایله آشنا اولدوغم فراق خوفندن در نظم
بو در دور زمانك اتفاقی
که اولور هر وصالك بر فراقی
ینه بیور دیلر دنیا صافی قان اولسه ینه مؤمنه لقمهٔ حلال واصل
اولور ینه بیوردیلر ظلمه مقارنتندن ادسلاندن قاچر کبی قاچ
سفیان ثوری ایدر اگر قرمزی فلو دیلر اولمسه جمیع امت محمد بزم
دینمز ایله متدین و متقی اولورلر ایدی یعنی مانع اولان حب دنیادر
امام مالکه دزدی دزمان ندر دیلر دینده خبث در دیدی
بر کمسنه کلامنده صدق وزن ینه اولسه عقلنده منتفع اولور
کرکدر اصابت ایتمز جاه زکوة شرفدر احسان زکوة نعمتدر مرض زکوة
بدندر هر کس زکوتی ادا ایدیجك خسراندن امین اولور عقلا بر
کمسنه یی ذم ایتمك ضرب سلطاندن اشددر زیرا اول خزلاندر
بو تعزیر در مسلمه لایق اولان بودر که جسد ایله روحنی روحی ایله
دینی محافظه ایلیه کشینك حرمندندر کمسنه یه خدعه ایتمك کمال
عقلندندر کمسنه اکا خدعه ایتمز ثوری ایدر عیال صاحبی
اولوب خانه سنده دفع ضرورت ایدجك نسنه سی اولمیان آدمی تجرد
ایده رم نیچون اوضاع سفیهانه ایله خلقه هجوم ایتمیه سدی ایدر بر
تاوق ینه محتاج اولدوغم زمانده نفسم سوباشی عسسی اولمقدن
امین دگلم مسند امام احمدده وارددر بر کمسنه یا رسول الله اوغلنه

کتاب

كتاب الهی تعلیم ایدن آدمك اجری ندر دیدی اخرته غایت بو قدر
دیلر بعده حضرت جبرئیل کلوب سلطان صاحب نوال بو مضمونی
سؤال ایتدکلرنده عینی ایله بو جوابی ویر دیلر بعده جانب حقدن
کلوب یا محمد ربك سلام ایتدی بیوردیلر که ولدینه تعلیم قرآن ایدن
اون بیك حج اون بیك عمره اولاد حضرت اسماعیلدن اون بیك رقبه
اعتاقی اون بیك غزا اون بیك مسلم جایع اطعامی اون بیك مسلم
عاری البباسی ثوابی احسان اولدوغندن ماعدا کتاب کریمك هر
حرفنه اون حسنات یازیلوب اون سیئه سی محو اولنه ینه امام
احمد ایدر بر آدمکه طعام یمزدن اول حمامه کیروب طشره چقدقدن
صکره ینه طعامی تأخیر ایده یا احتجام ایدوب درعقب تناول
طعام ایده اولدوغنه تعجب ایدرم ثوری ایدر پهلوانلر عملنه سعی
ایله اولدر عمل کسب حلال انفاق عیالدر دنیانك قدرینی بیلمك استرسك
کیمه ویرلمشدر نظر ایله باب سادس نوادر مشایخ بیاننده در
سری سقطی ایدر بش خصلت جوهر نفسدندر فقیر اولوب اظهار غنا
جایع اولوب اظهار شبع محزون ایکن اظهار فرح خصومت وار ایکن
اظهار محبت کیجه قائم کوندز صائم اولوب ینه اظهار ضعف ایتمك
دیمشلر که ندامت دورتدر بری ندامت بودر که خانکدن طعام تناول
ایتمیوب چقمقدر ایکنجی ندامت سندر که ترك زراعت ایدنلر زارعك
ندامتیدر اوچنجی ندامت عمردر که ناموافق خاتوندن المقدر دردنجی
ندامت ابددر که ترك امتثال اوامر ایزد متعالدر ابو بکر واسطی ایدر
دولت اوچدر دولت جواندر که عمری طاعت الله ایله کچه دولت عند
الموت در که اسلام اوزره اوله دولت ابددر که دوزخدن نجات
سعادتنه مظهر اوله شقیق بلخی ایدر یدی یوز شیخ عالمه عاقل کیمدر
دیو سؤال ایتدم اتفاق اوزره جوابلری بو اولدیکه دنیایه محبت ایتمیاندر
کیس کیمدر دیدم دنیایه مغرور اولمیاندر غنی کیمدر دیدم قسمت
الهیه راضی اولاندر فقیر کیمدر ماسوی الهی استیندر دیلر بخیل کیمدر
حق الهی ضایع ایدندر دیلر بنی آدم دورت نسنه یه مبتلادر ضعف
بشریت تکلیف عبودیت اخفای سابقه یعنی لوح محفوظده شقیمی
یازلمشدر وسعیدمی وابهام خاتمه حاتم اصم ایدر معصیت دینه

ابراهیم بلخی ... اتمك و ...
ابراهیم ... جمعی ...

معصیتی دنیوییه دن اعظم ایکن قیزم اولدکده اون بیکدن زیاده
آدم تعزیه یه کلدیلر بر کره جماعت ایله نمازی فوت ایتدم بر فرد
تعزیت ابو بکر وراق ایدر توریة وانجیل وزبور وفرقان کوردم و
حکمته متعلق قرق صحف اوقودم جمله نك حاصلی ایکی خصلته راجع
اولدی بری اوامر الهی ونواهی اجلال بری خلق اللهه شفقت معاذ
بخشی ایدر کوکه صعود ایدن ذنوبك اعظمی اوچدر بری قول دیه که
علمانك دیدوکی کیم طوته بیلور بری دیه که انجه سی اولمیانك قیمتی
اولماز بری دیه که شیطانه کیم مقاومت ایدر هر شیئك غایت ونهایتی
واردر قابل عد دکلدر الا اوچ نسنه بری نعیم جنت وطبقاتی ایکنجی نار
وعذابی اوچنجی نفس وشری عبد العزیز ابی رواد ایدر دنیا تجارتی
کذب وقلت حیادر بونلرسز طلب ایدن واصل اولماز آخرت تخمی
حیات وصدقدر بعض علمادن عیینة سالم وادمی دردیلر بو قدر
مراتب عیب موت مقرردر دیدی بعض کباره اوغل اوغلنه محبت اوغلدن
زیاده اولدوغنه سبب ندر دیو سؤال ایتدیلر جواب ویردیلر که اوغل
کشینك کندی دشمنیدر اوغل اوغلی دشمن دشمنیدر آیت کریمه ده إِنَّ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ بیورلمشدر شر ناس اول آدمدر که خلقه
صورت عصیانده کورنمکدن مبالات ایتمیه اعجب اشیا جاهل مراده
واصل اولوب عاقل مضایقه واضطراب چکدوکیدر یحیی بن معاذ جمیع
دنیا من اولها وآخرها بر ساعت غمه معادل اولماز فکیف که نصیبك
قلیل اولوب جمیع عمرك غم ایله کذران ایده مخلوقك فسادی اوچ جهتدندر
بر الوان طعام ایله شبع وامتلا ایکنجی قلب فرح ومسرور اوچنجی عبادت
زحمتندن مستریح اولوب جمیع مال زحمتنه ابتلا علی ابن موفق عرفادن
ذو النوندن راست کلوب وفوقلری اولان صفوتك قنغیسی اسوء احوالدر
دیدم جواب ویردیلر اول آدمك فساد حالنی تذکر ایدوب مغفرت اولنمادی
اعتقادندر اوله لقمانك اوغلنه نصایحندن فقر بلاسنه کسب ایله
استعانت ایله زیرا فقره مبتلا اولنه اوچ مکروه عارض اولور دیننده
وقت عقلده خفت مروتده قلت بو اوچنده اعظم خلق انی استخفاف ایدرلر
بعض علما حضرتك نفس قوتن احراز ایتدکدن صکره مطمئن اولور دیو سؤال قلوندقده
قوتدن مراد شریفلری معرفة الله دردیلر بعض اکابردن منقولدر دنیاده

جمیع

جمیع مخلوقدن خوف ایتمم الا انساندن که جمله دن شرردر حضرتك اهل
بلایی کوردکده اللهدن عافیت طلب ایلمك بیورلمشدر بلادن مراد
شریفلری ذکر اللهدن غفلتدر دیمشلر جاهل میت نائم عاصی سکران
مصر هالکدر ابو حفص ایدر معاصی کفرك بیکیدر حماء موتك بیکی
اولدوغی کبی فضیل ایدر صوم وصلوته قادر اولماز مقرر بیل که مغلوب
ذنوب سن جناب حق طرفندن سیئاتکه مجازات اولنموب اهمال اولندوغنه
مغرور اولمه اخذ الهی الیم وشدیددر باب سابع نوادر حکما
بیاننده در اوچ فساد بو طریقله صلاح پذیر اولماز اقاربده عداوت
امثال بیننده حسد ملوك بیننده رکاکت اوچ شیئه شبع کلمز حیات
وعافیت ومال درت غارتدن بر حذر اول ملك الموتك روحنه غارتی
ورثه نك مالنه غارتی قبرده عقارب وحیات غارتی آخرتده خصومك
حسناتنه غارتی عاقل اولدر که لسانی عاقل اوله انسانك سعادتندندر که
زمانه فساده مدبر زمان اولمیه ظفر دلیل اقامت ایده تکدر عناد
ایده نك دکل احسانه امکان وار ایکن تقصیر ایتمه دولتك زائل اولورسه
ذکر جمیل باقی قالور دولتك اقبالی زماننده احسان ایله ادباری
زماننده خلقدن مظهر احسان اوله سن دیمشلر که رعیت باننده اولانی
وآیلر عسکر ایچنده اولانی ضابطلر دین وتأویلده اولانی استخراج ایدر
حضرت سلیمانه ملکی رد اولندقدنصکره سریر اوزرنه یازدی که عافیت
میسر اولنسه بلا نازل سلامت اولنسه هلاك نمایان اولور امن تمام
اولنسه خوف غالب اولور بر حکمك طغراسنده کوردم بر کمسنه که
استدوکی ایده چوق الم واضطراب کورر عجم حکماسندن برنده یازلمش
پادشاهلر ایله صحبت ایده نك سلامتی بعیددر اختیارلرك خیری
صحبته اخیارك شری صحبته اشرارده جهل ضرر شردن اعمدر زیرا شرك
قانونی جهلك قانونی غیر معلومدر مضرتی ظهور ایدیجك حدث ایدن
هلاك اولور بنی اسرائیل کتابلرندن وارددر شهواته محبت ایدن نفسنه
بغض ایدر بر کمسنه نك که غایت غرضی نفسی اوله بها بمدن عد اولنور
بر کمسنه نك که صوابی چوق اوله از خطا ایچون طرح اولنمز سوق نفاق
دائما النفاقده یعنی هر زمان بازار نفاقده رواج واردر صحف اولاده
یازلمشدر قلب ضیق ایله ریاست جمع اولماز اوبخوسی چوق اولان

آدمه غنا میسر اولماز عمری مغرور اولمق جهله خصایلندندر اولادیکی
بو وجه اسم ایله تسمیه یه سعی ایلمك زیرا دائما صاحبنه مصاحبدر یتیمه
ظلم ایدن اولادنه ظلم ایدر موت ولددن متغظ اولمیان بر احد قولندن
منتصح اولماز سلطان ظالمی ارضا ایدن رب قادری اغضاب ایدر دولت
مساعد ایکن عجله حرکت خذلاندر جاهلك غضبی قولنده عاقلك غضبی
فعلنده‌در میتك کثرت مالی اهلنه میتدن بدل اولور دهر غم جواسك
قیدیدر تخم عداوت القا ایدن خسران بیچر رزقه قناعت ایدن خلقدن
مستغنی اولور عزت دنیاده سلطانه شریك اولان ذل آخرتده دخی شریك
اولور عیادت بر لحظه زیارت بر ساعت ضیافت بیلنجه‌در بعد الطعام
منتشر اولمق کرك فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا بر عارف عبد الله بن جعفره
ایدر طاعونلی شهرده سن اوج نصیحتی حفظ ایله طعامی اوکنی بر
سرکه‌لی چوقلی تخت سماده اویومیوب ایاغك الننه متصل باغ
سود بر حکیمه جمع مال موافق حکمت دکل نیچون ایدرسن دیدیلر جواب
ویردی مرادم صیانت عرض ادای فرض استغنای عن القرضدر بر
کمسنه که علمی ضررندن عقلی ایله احتراز ایتمیه هلاکی علمی طرفندن
اولور احنف ایدر بش نسنه‌ده عجله محموددر قیز ویرمکده طالب
کفو اولیجق میتی اخراجده عیادت مرضاده نماز وقتی داخل اولدقدن
صکره اداده مسافر حضورنه احضار طعامده خاتونلری اشغال
ایدك فراغ اوزره اولیجق مصیبت اکسك اولماز قدرته وسعت
کلدکجه شهوته قلت کلور پادشاهلر مناصبده عقل و دین و قدرت
و مکنت اصحابنی قوللنمق کرکدر که اموال ناسه طمعلری اولمیه قیلر
اولور بر نیجه ارسلاندن ظالم پادشاهدن ظالم پادشاه فتنه دائمه‌دن
خیردر کسنه دوکك الی اوپوب باشکه قودیمشلر که احسان ایدن
اول ساعت اونتمق احسان اولنان احسانی کوزی اوکنه یازمق
کرکدر هند پادشاهلرندن بری حکماسن جمع ایدوب بر خصلت
کافیه‌ده اتفاق ایدك دیدی قناعت ایله صبر بیننی قطع ایده مدیلر

کتاب العشرون

معاشرت نسا بیاننده‌در یدی بابی مشتملدر باب اول نسانك

صفات

صفات جمیله‌سن بیان ایدر عورتك ذات حسن اخلاق حسنه صاحبه‌سی
اولوب کوزی و صاچی سیاه کوزلری واسع اقلغی غالب زوجنه
مائل میل و نظری انجق حلالنه مقصود اوله همان حور عین کبیدر
حق تعالی نسای جنتی بو صفاتله وصف ایتمشدر فیهن خیرات حسان
آیت کریمه‌سندن مراد خلق حسندر عُرُبًا اَتْرَابًا معناسی زوجنه محبتی
غالبه طریق حلالدن وقاعه طالبه دیمکدر تمام لذت بونکله‌در
حور کبیدر و بیاض حور اکوزلرینك بیاضی و سیاهی شدیدر صاچی
سیاهلکی شدیددر دیمکدر عینا کوزی واسع دیمکدر حسن وجه
مطلوبدر جانب حقدن عنایتدر حضرتك دین صاحبه‌لرندن غفلت
ایتمك بیوردقلری فساد دیندن معرضدر اکن جمال محض ایچون نکاحدن منع
حضرت سلیمان یدی یاشنده ایکن بو مسئله‌ده قرمزی ایله کمشدر
غفلت ایتمك دیدی استفسار اولندقده قرمزی آلتون بکر و آق کمشدر
مراد تازه تازه تیبدر دیدی اولاد صاحبی مسنه عورتدن حذر
کرکدر بو کون حضرت موسی‌یه بر کمسنه حق تعالی حضرتلرندن رجا
ایله جنتی دنیاده تعجیل ایتسونلر دیدی بعد الدعا جانب حقدن جواب
کلدیکه بر جمیله و موافقه عورت ویره‌لم مشهوردر که حق تعالی
اوج شیئی اوج نسنه‌یه مقارب ایتمشدر شهوت اولمسه کمسه نکاحه
رغبت ایتمزدی ریاست اولمسه کمسنه علمه طالب اولمازایدی
امال اولمسه دنیا معمور اولمازایدی وجه مناسب بودر که دورت
شیدن عورت اشاغیجه اوله سندن قدرتده مالده نسبده دورت
نسنه بو قادر وجه کرکدر جمال ادب و خلق و حسنده نسانك رجاله
فضیلتی انجق شهوتده‌در که رجالك بر حصه انلرك شهوتی طقسان
طقوزدر محبت زوجیندن اعظم محبت خلق اولنمامشدر هر بری
آخردن وجودنی دریغ ایتمز هر مخلوقك وصفی ممکندر لذت جماعی
ذوقدن غیری ایله بیلمك اولماز کشینك دولتندن معدوددر حسنا
عورت دار واسعه خلقدن استغنادر اول خلقی بیله نه خلق انی
رجالك ماده خلقتی ارضدر انك همتی ارضده و سعی و حرکتنده
زراعتدن غیری ایله طویمز و لا یملأ عین ابن آدم الا التراب بیورلمشدر
عورت ارککدن خلق اولنمشدر حرصی اده‌در کلام مشهوردر

دورت شیء دورت شیدن طویماز کوز نظردن قولق خبردن
ارض مطردن انثی ذکردن حق تعالی حیایی اون قسم ایدوب طقوزنی
رجاله برقسمی نسایه وشهوتی اون قسم ایدوب طقوزنی نساده برقسمی
رجالده وضع ایلدی اوج نسنه یی کتورمکی نسا استثقال ایتمزلر
حلی ذهب وادکك وولد خبرده واردر زهدی زیاده اولان ادمك
نسایه شوق وشبعی زیاده اولور بونلر ناقصات العقل والدین ایکن
عقول رجالی سلبده قوت عجیبه کوروار دد حضرت عمر ایدر سعادت
اسلامدن نجد کدن صکره کشینك مکسوباتنده خلق حسن شکلی حسن
وَدُودْ وَلُودْ عورتدن خیرلو اولماز کفردن نجد کدن صکره حدیدة
اللسان سیئة الخلق قبیحة الشکل عورتدن شر اولماز ضرد کو طرفی
هیچ بر فدیه ایله مندفع اولماز نفعلوی طرفی دخی منافعدن بونه قیاس
اولماز مالدار عورت الی ادم بش قیده اوغرادم مهر زیاده لکی زفاف
عورت رأینه مفوض اولمق کثرت نفقه نسا خذمتی قوتی طلاقه عدم
قدرت بعض علما ییرا اولوب لذاید دنیاده شمدی ایچی ملاقات اخوان
اولادیمز توقلمق نسا ایله خلوة اولمق قالدی دیمشلر عورتك یاننده
زوج باباده ن ولددن مقدمدر روایت اولنور حسنه بنت جحشك
باباسنك واوغلنك وبرادرینك خبر موتی کلدکده انا لله وانا الیه
راجعون دیوب زوجك خبر موتی کلدکده واحزناه دیوب مغشی علیها
اولدی حضرته خبر واصل اولدقده زوجك موقعی غیرکبی دکلدر بیوردیلر
خبرده وارد اولمشدر تأهل ایدك مال کلسون وتازه لری تزویج ایدك
مخشلوی زیاده حیالری قلیل اولور نسا بکرمی بشر ایله اوتوز بیننده
تازه در اوتوزی تجاوز ایتدکدن صکره قابل انتفاعدر قرقی تجاوز
ایتدکدن صکره بوست مقامنه واردر لقمان حکیم ایدر حمرتی غالب تازه
عورتدن غفلت ایتمه چوق مجامعت اولنمشدن حذر ایله بونلر ساده
رویه ونعومت بدن صاحبی شابة مایل اولورلر تازه کویکو یدیکونه دکین
ملوکدندر حضرت بیوردی اوچ نسنه بر برینه مناسبدر صورت حسن
شعر حسن وجه حسن ابن مهدیه عورت سمین اولمق ایچون علاج جایزمیدر
دیدیلر جواب ویردیکه زوج اذنی ایله جایزدر اکر مفسد طعام یا مفسد
دوا استعمال ایتمزسه خبرده کلمشدر دوکون طعامنده ریع جنتدن

برمثقال

برمثقال واردر **باب** ثانی صفات ذمیمه بیاننده در
تازه عورت وَلُودْ اولمق سیاه دخی اولورسه عقیم حسنا عورتدن
خیردر عرب بیننده التی نوع عورت النمامق کرکدیرلر بری متصل
تمارض ایدن اولوب باشین صاروب مزاج جهتندن انین وشکوی
ایدن اوله ایکنجی زوجنه تحمیل منت ایدوب سنك ایچون شویله
ایلدم دیه اوچنجی زوج آخردن قالوب یا اخردن ولدی اولوب متصل
انلره میل ومحبت اظهار ایده دوردنجی هر نسنه یه نظر ایدوب ذوات
اموالده اولان اسبابك زوجنه شراسن تکلیف ایده بشنجی متصل
بیکار اولوب اوقاتنی تزیین وتحسین شکلنه صرف ایده وبدخلق
اولمغله متصل زوجنه کوسوب مستقل طعام ییه وزوجك کتوردکنی
استقلال ایده التنجی کثرت کلام صاحبه سی اوله بونلری نکاحدن
منع ایدلر کلمشدر متصل زوجنه بلا سبب مخالعه تکلیف ایدن
سایر عورتلر اوزرینه مباهات سوداسنده اولوب فاسقه اولوب
غیر ایله معاشرت ایدوب زوجی اوزرینه استعلا ایدن عورتی
نکاح ایتمك بیورلمشدر رجالدن مذموم اولان خصایلدن کبر وجبن
وبخل نساده محموددر زیرا خاتونده کبر اولمق آخره تکلمدن استنکاف
ایدر جبان اولسه خوفندن خانه سندن طشره چقمز بخیل اولمق کندو
مالنی زوجی مالنی حفظ ایدر حضرت سید الانبیاء دائما دعاسنده
برامز عورتدن استعاذه بیوردیلر برامز عورته مبتلی اولان کمسنه قارندن
وبوزدن وطولودن بنا اولنمش نردبانسز بر قصر عالی اوزرنده
بولنان آدم کبیدر طوردر اولور دوشرسه هلاك اولور برامز عورت
براژدردرکه بوینندن التون طوق وار لقمان حکیم اوغلنه عورتکدن
محفوظمی سن بلی حسن مفرط صاحبه سیدر اما سیئ الخلقدر ددی
لقمان همان مفارقت ایله قابل علاج دکلدر ددی **فصل** مذاهب باطله
معتقد اباحیه مرتده باطنیه حلولیه بونلرك نکاحی ممنوعدر بر عورتك
الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ آیه کریمه سنه مخالف امر ونهی کندونك
اولمق رجالده تزوجنده نهی اولنمشدر قلب موضوعدر نعمان طبیبه
برامز عورت ومرض مهلکدن سؤال ایلدکده بر عورتك نه وجه کبیدر
عجب وغضب ایده ادی مالدار اولسه قطعا قانعه اولماز فقیر ایسه

فقر ایله تعییر ایدر اول عورتدن حق تعالی زوجنی خلاص ایدوب
عورتك قبرنی تنك اتسون مرض مهلك بر شاب که فقیر وذو وجه سنه
مائل اوله لازم کلور که عورت غضب ایدر ایسه ارضا ایده رضا اوزره
اولدقده زوجنی فدا ایده الله تعالی احبابی بو مرضدن حفظ اتسون
برکون حسان بن عطیه حضرتنه کلوب یا رسول الله عورتم غایتده حسنا
لکن مسرفه در دد کده حضرت طلاق ویر بیوردی مجتهم وار در دیدی
ایمدی نهایت حفظ ایله مقید اول بیوردی حسنانك مسرفه لفظنده
اختلاف ایمشلر بعضیلر اسراف مال معناسنه بعضیلر فاجره معناسنه
ذاهب اولمشلر حضرتك حفظ ایله قلبی دخی کندویه تابع اولوب نفسندن
حرامه شوق حاصل اولمسون بیوردوغی فجور معناسنه دلالت ایدر
حاصل الکلام خاتونك حرام ارتکابنه مطلع اولان آدم دینن قویم
بودر که طلاق ویره واگر محبت ایله تعلل ایدرسه کمال حفظ و زجر
ایده بونك اجری عظیمدر زیرا طلاق ویردوکی صورتده عورتك حرامه
وقوعی محذوردی وار در حضرت بر حدیث شریفده تزوج مراد ایدن آدم
کوروب آلسون زیرا وقوع الفتنه ادخلدر حضرت عمردن دخی بو مفهوم
صادر اولوب زیرا مشتریدر دیو تعلیل ایتمشدر بلا نظر اولان نکاحك
آخری غم وحزندر دیمشلر بعض کتبده وار در برکمسنه اقتضای نفس
بوغکن تأهل اتسه قیامته دکین محزون اولور برکمسنه حضرته کلوب
دعا رجا ایلدیکه زوجه صالحه میسر اوله بیوردی بنم ایله حضرت
جبرائیل ومیکائیل دخی دعا اتسه مقدر اولان ظهور ایدر نهایت بکور
زوجه نك نفعی طرفنده در ثیب خاتونده نفع محتملدر اولاد صاحبه سی
البته مضرتدر حکایت اولنور بنی اسرائیلدن بر آدم یوز آدم ایله مشاوره
ایتمینجه تأهل اتمم دیو یمین ایلدی طقسان طقوز ایله مشاوره ایدوب
بر آدم قالدقده یارین علی السحر ان شاء الله هر کیمه ملاقی اولور ایسم سؤال
ایده یم دیدی علی الصباح قپودن چقدی کوردی بر آدم قمشه بنوب حرکات
غریبه ایلر مضطر اولوب بو مجنونه نیجه سؤال ایده یم دیوب بعده
سؤاله اقدام ایتدکده مفهوم مذکور ایله جواب ویروب بن احمق
دکلم نسا شرندن خلاص ایچون تحامق ایتدم دیدی باب ثالث
وقت نکاح بیاننده در سفیان بن عیینه یه وقت نکاحدن سؤال

ایتدکلرنده لیلدر دیو جواب ویروب حق تعالی وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا
بیوردی دیدی نهار نشور ایچوندر حضرت بر حدیث شریفده زفافی
اسحارده اطعامی وقت ضحاده ایلك بیورمشلردر حضرت عایشه دن
منقولدر حضرت بنی ماه شوالده آلدی وماه شوالده داخل اولدی
حضور عزتلرنده بن قدر وعزتده قنغی خاتونی مظهر اولمشدر
دیدی امدی عوامك شوالده نکاحی کریه کوردکلری اخلاق جاهلیتدر
شوال لفظنك مدلولی نقصان اولمغله تشأم ایتمشلردر ابن عباس د ندد
حضرتلرندن نقل اولنور یوم احد نکاح وبنایه یوم اثنین سفره یوم
ثلثا فصد وحجامته یوم اربعا فراغه یوم خمیس ملاقات ملوکه یوم
جمعه تزویج نکاحه یوم سبت مصالح ومهماته مناسبدر باب
رابع آداب جماع بیاننده در اصل شهوت ملامسه ونظر وملاعبه
وملاطفه دن منبعث اولور اول دواعی تقدیم ثانیا تقبیل ومعانقه
ثالثا مباشرت اولنمق کرکدر خبرده وار در اهلکز اوزرینه حیوانات
کبی دوشمیوب تقدیم مقدمات ایله معامله ایدك بیورر بعد الجماع
عورت قضای حاجت ایدنجه صبر کرکدر اول مجامعتده بسم الله اللهم
جنبني الشيطان وجنب الشيطان مني دیوب کندوسی و زوجه سنی
برنسنه ایله ستر ایده اول شهرده واوسطنده واخرنده مجامعت ایتمیه
سبب بعض علما بو کیجه لرده شیاطین حاضر اولور بعضیلر شیاطینك جماعی
کیجه لریدر دیمشلر جماعه لیالینك اوفقی لیله جمعه در ایام حیضده
جماع حرامدر خطا ایله صادر اولورسه استغفار در جوازی اعتقاد ایله
ایدرسه کفر لازم کلور زوجه لازمدر که بیغی آلدوروب روایح طیبه
استعمال ایدوب خاتونی تنفیر ایده جك اموردن احتراز ایده عزل که وقت
مباشرتده انزالدن منیسی حفظ یا مصرف آخره دفع ایدر جایزدر ترك
نکاح حرام اولمجق عزل ایچون حرام اوله بکاردن منقولدر حالت حیضده
اولان جماعدن حاصل اولان ولد مجذوم اولور دیمشلر ارعورتك عورت
ارك جمیع بدننه نظر جایزدر اما فرجه نظر مکروهدر باب
خامس عورتك غیبت زوجه تحملی زمانی بیانندهدر معلوم اوله که
عورتك غیبت زوجه تحملی دورت آیدر بونك فوقنده صبره مجالی یوقدر
تدبیج جوز ایمش اولورسه خاتونه دخی خیانت لازم کلور بوندن ناشیدر که

غایب اولان آدملرك خاتونی فسقه مایل اولورلر بر کیجه حضرت
عمر تهجد اوزره ایکن اشیدرلر برخاتون بو ابیاتی اوقوردی **نظم**

ألا طال هذا الليل تسري كواكبه	وأرقني إذ لا خليل ألاعبه
فوالله لولا الله لا رب غيره	لزعزع من هذا السرير جوانبه
مخافة ربي والحياء يصدني	وأكرم زوجي أن ينال مراكبه

یعنی بو کیجه طویل اولدی وخواب کلمدی زیرا ملاعبه ایده جك یاریوق
والله اکر خوف الهی وحیا واکرام زوج مانع اولمسه نه فسادلر اختیار
اولنیدی حضرت عمر صباح اولدقده خاتونی سؤال ایدیلر فلان غایبك
خاتونیدر دیلر کریمه لری حفصه یه واروب سن پیغمبر خاتونی ام
المؤمنین سن دیو انواع ابرام وتضرع ایله ازواجدن دورا ولمغله
نسا نه مقدار زمان صبر ایدرلر مسئله‌سی دینه در حیا ایله کتم ایتمه دیو
اقدام کلی ایتدکلرنده دورت آی دیدی بش آی دخی جایزدر آلتی غایت
مشقت ایله اولور دیدیلر حضرت عمر سعادتخانه‌لرینه واروب عودتلی
اشغال ایچون برایکی صالحه عورت کوندروب ندا ایتدیردیلر کمسنه
خاتوننی دورت آیدن زیاده ترك ایتمیه **باب سادس شکایت
نسا وجواب حکام بیاننده در** بر کون حضرت علی‌یه برخاتون کلوب
بکا نه بیوردسن نه محلولیم نه ذات زوجم دیدی حضرت علی مرادنی فهم
ایدوب زوجنی احضار ایتدیلر کوردیلر بر پیر درخاتونك نه دیدکنی اشیدنجه
اسحاردن بیله حرکت میسر اولمزمی دیدیلر عورت لا دیدی حضرت علی پیره
سنده هلاك اولوب خاتونی دخی هلاك ایتمش سن دیدی خاتونه امر ایدیلر سن
دخی تقوی وصبر ایله امر ایدرم تفریق یا نمده جایز دکلدر دیدیلر بر
خاتون دخی حضرت عمره کلوب زوجم کیجه ایله قایم کوندز صایمدر دیدم در
دیدکده حضرت عمر نه عجب مدح دیدیلر حضار مجلسدن کعب بن سود
شکایت ایدر دیدیلر استنطاق ایتدکلرنده زوجنك عجزندن شکایتی
ظاهر اولوب کتوروب مابینلرین توفیق ایتدیلر بر کون رفاعه‌نك
عورتی حضرت رسالتپناهه کلوب رفاعه بکا طلاق ویردکدنصکره
عبدالله بن الزبیره واردم لکن الت بزدن یاپلمش کبیدر دیدی حضرت
تبسم بیوروب احضار وسؤال ایتدکلرنده کذب ایدر نهایت رفاعه‌یه
استردیکی بر کون حضرت عمره برخاتون منوالمز بودر اوزره زوجندن

شکایت

شکایت ایدوب زوجی تکذیب ایدوب عشیرتمدن سؤال ایدك دیدکلرنده
عشایر مابینلرنده ولدا اولمشدر دیمکله خاتونی ازار ایله حسن معامله
تنبیه وتغلیظ قول ایدوب مرکب قدرمی دیدیلر بونك خلافنده عبدالله
بن زبیره برخاتون کلوب زوجم بنی حالت طهر وحیضده بر آن قومز دیو
شکوی ایتدکده عبدالله دورت کیجه ده دورت کوندزده مساعده
اتسون سکزدن زاید لیل ونهارده رنجیده ایتمه دیدی زوجی الله تعالی
حلال ایتدوکندن بنی منع ایدرمیسن دیدی بلی اسراف ایتدوکك زماننده
منع ایده دم دیدیلر بر روایتده کیجه وکوندزده یدی دفعه یه قطع
وحالت حیضده تنبیه اکید ایله منع ایتدی مجلسدن مفارقت ایتدکلری
کبی عورت حیض کوروب یدی کون حیضی ولدی طاهره اولدوغی کبی
فرق سکز دفعه جماع ایدوب خاتون کلوب امیره زوجم تعیین امیردن
تجاوز ایلدکی دیو فریاد ایلدی احضار واستخبار اولندقده امیرك فرض
وتعیینی اوزره ایدوب ایام سالفه وظیفه سن استیفا ایتدم دیدی
حضرت انسه برعورت زوجنك کثرت جماعندن شکایت ایلدی آلتی
تعیین ایدوب امام اعظم حضرتلرینه شکایت ایدن خاتونه دورت تعیین
ایتدوکی مقرردر حرص بلیغ صاحبی اولان دورت کونده بر دفعه اتسه مناسبدر
زیرا دورت خاتون اتسه کونده بر نوبت کلوردی **باب تاسع
غیرت وحمیت بیاننده در** غیرت ایمانندندر غیرتی اولمیان آدمك
دینی اولماز دیوث وبخیل داخل جنت اولمدوغی مصرحدر دیوثك نکاحی
مشتبه نسبی غیر طاهردر حیوان جنسنده غیرت رعایت فکیف
انسان بر کمسنه که نسا وبناتنك اجانب مصاحبتنه بیله رخصت
ویره ذمه مستحق دیوثدر اباحیه‌نك کرپیشه‌لری عدم غیرتدر
دیوث وبخیله جنت حرامدر وهبدن منقولدر بر کمسنه که اهلنی
سوء حالده کوره دفع ایتمیه جانب حقدن بر قوش کلوب فرق کوث
قیوسنده منتظر اولور اکر اول فرق کون ایچنده مقتضای حمیتی
رعایت دفع رکاکتی سعی وهمت ایتدی ایسه اوچوب کیدر والا کلوب
اول شخصك کوزنی قنادیله سلوب نور بصیرتن آلور بردخی بو مقوله
حالی کوردکده قالور زانی یی خاتونك بطنی اوزره کورسه الم حکمت
مظهر الهی اولمیان دیوثلردن اولور **فصل** عورت زنا ایتمکله نکاحی

باطل اولماز جمیع فقها بو مسئله ده متفقلردر نهایت حضرت علیدن
وحسن بصریدن بر نقل وار در نکاح باطل اولور دیمشلر نقل مذهب
مزبور تفصیل عظیمه محتاجدر بو صورتده روافض عورتلر زنایه رخصت
ویروب مذهبلری اوزره طلاق واقع اولمغله کندولر دخی دائم زنا
ایدرلر فائده بر کمسنه خاتوننی اجنبی ایله کورسه ظاهر مجرد بو مرتبه
ایله قتل ایدر ایسه شرع بونک دخی قتلنی اقتضا ایدر اکر سکوت ایدرسه
هلاک غیرت اولور اکر شاهد تدارکنه کیدرسه محل فوت اولور
حضرت علیدن بو مسئله سؤال ایتدکده بینه عادله ایله اثبات دن
غیری طریق یوقدر دیدی بو دخی لطف و رحمتدر عباده اولان مجرد بو مرتبه
ایله هر کس قتله مرخص اولورسه استدوکی آدمی قتل ایدوب خاتونمله
بولدم دیمک جایز بو رخصت فساده مؤدی اولور دیمشلر ابو غالیه
ایله مهر رکاکتی اولورسه مرخصدر تمام عورتی رنجیده ایده ده
مخالعه یه مضطر ایده

كتاب الحادي والعشرون

سلطنت بیاننده در یکرمی بابی مشتملدر باب اول سلطانه حاجت
بیاننده در سلطنت و امامت مهمات دیندندر که بر آدمه متعین
اولمغله نوافل عباداتدن اولور مثلا فی ماننا هذا کزیده سلاطین
جهان مفخر عثمانیان سلطان احمدخان اولدوغی کبیدر بقای دنیا و
نظام دین ایله سلطان ایله رعایت اولنان امور قرآن ایله اولاندن
زیاده در حق تعالی حضرتلرینک سماده حارسلری ملائکه ارضده
حارسلری ملوکدر سری بودر که انسان مدنی الطبع بلدی المأوی در
مطعم و ملبس و مسکنه محتاجدر بونلر ایسه صناعاته محتاجدر صناعات
وسائل حاجاتدر دیمشلر اهم صناعات حراثت و نساجت و تجارتدر
غیریلر بونلرک متفرعاتیدر مثلا حداد و غزال و حلاج و تجار و
خباز بونلره تابعدر امدی مقاصد و اغراض مختلف اولمغله هر کس
غیرلرندن اولانه طمع ایدوب عدل و انصافه رضا ویرمیوب نظری
نفسلرینه قصر ایدوب اسالرا استیفا ویرسلر خسارت اوزره معامله
اتسلر کرک ظاهر بخل و حرص و جبن و کبر لوازم بشریتدر پس ظالمی مظلومدن

قوبی ضعیفدن دفع ایدر بر آدمه حاجت مقرر اولدی بو خدمت
جانب حقی معیندن کتاب مبین امراوزره سلاطینه تعیین اولنمشدر که
عدل و احسانله عمل بغی و عدواندن منع ایده عدل انسان بیننده وضع
اولنمش میزان الهیدر سلطان دفع مظالمده رئیس و اعوانه محتاج
اولمزدن مقدم علمایه محتاجدر که حج و بیانی تقریر و مسائل مهمه کی لاطینه
بیان و تفسیر ایدوب اهل ظلم بدعت قمعنی لقا ابقای احکام شرعیه
ایله دین مبینی احیایه سوق ایده لر سلطان مقادیر حقوق شرعیه یی
بیلمز کرچک پادشاهلرک ایادی باسطه و بصیره ناقده لری وار مع
ذلک ضرورت علمایه محتاجلردر قلم و سیف توأماندر ملک و دین
اخواندر وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ آیت کریمه سی اوزره بو ایکی ماده
ازدواج و امتزاج ایتمک کرکدر انتظام عالم اولدین اساسدر ملک
حارسدر اساسی اولمیان بنا یقیلور حارسی اولمیان انعام ضایع اولور
بو مقدماته بنادر که حضرت بودرلر امرا و علما صلاح اوزره اولنجه
جمیع ناس صلاح اوزره اولور امرا و علمانک مراتب علیه و مقامات
سنیه لرینه خطرلری دخی عظیمدر طاعتلری فرضدر حق تعالی اطیعوا
الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم بیوردی اولی الامرده علما
اختلاف ایدوب بعض علما بعض امرادیمشلردر حضرت علیه السلام
برکره یا رب بنم خلیفه لریمه رحمت ایت دیو دعا ایتدکده اصحاب
کرام یا رسول الله خلیفه لریکز کیملردر دیو سؤال ایتدکلرنده علمادر علمای
اکرام ایدن الهی اکرام ایلدی بیوردیلر علما حقنده وارده اولان احادیث
شریفه مضمونلری سلاطین حقنده دخی واردر اولمشدر بر حدیث شریفده
بیوردی سلاطینی اکرام ایدن الهی اکرام ایدر سلطانه اهانت ایدن الهه
اهانت ایدر امدی سلاطین نظم احوال مسلمین ایچون موضوع اولنجوق
امر الهی اوزره عدل و انصافله معامله ایدرلر ایسه فوز عظیم اکر ظلم
و عدوان اوزره اولورسه ما وضع له خلافنده حرکت ایله مظهر هلاک
و تباه اولورلر ظلما سفک ایتدوکی قانلره عباد الله محزون اولمسونلر
آخرتده نسنه فوت اولماز صقین مظلومدن کیم نالش ایلر که نالش
وادی وادی چوق ایش ایلر باب ثانی فضائل سلطان بیاننده در
حضرت بر حدیث شریفده و آکد دعایا اولادی کبیدر ضرب ایدرسه تحمل

شتم ایدرسه بجرع کرکدر بیوردلر معاذه . بر حدیث شریفده هر امیره
مطیع اول نمازده هر امامه اقتدا ایله اصحابمه سب ایتمه بیوردر بر
حدیث شریفده دخی سلطان ظل الله در مظلوم اولانلر اول ظله التجا
ایدرلر عدل ایدرسه اکا جزا رعایایه شکر جور ایدرسه اکا وبال رعایایه
صبر لازم اولور بیوردر بر حدیث شریفده دخی یا ابا هریره بر ساعت
عدل التمش ییل کیجه قائم کوندز صائم عبادتدن خیر بر ساعت جور
التمش ییل معاصیدن شردر بیورمش ﴿وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ﴾ آیۀ کریمه‌سی
تفسیرنده ابن عباس سلطان اولمسه خلق بری برینی یوب علما اولمسه
خلق حیوانات کبی ضایع اولورلر ایدی دیر احادیث قدسیه‌دندر
حق تعالی بیوردرکه معبودیم قلوب ملوک یدقدرتمده‌در بر الای
قوللرم که بکا اطاعت ایدنده اول پادشاهلرک قلبنه رأفت و رحمت
عصیان ایدرلرسه قلوب پادشاهانه غضب و سخط القا ایدرکه انلر
واسطه‌سیله متصل معذب اولورلر امدی ملوکه بد دعایی ترک ایدوب
اصلاح نفسه و ذکر و تضرع و توبه‌یه سعی ایدک پادشاهکزی منع و
قهر ایده‌یم سلطنت اصول امور و مهمات اسلامدندر سلطنت
خلافتدن خلافت نبوتدن در قوام دین بر امامه موقوفدرکه اقامت
حدود و استیفای حقوق ایده یوللر و ابنای سبیل سایه‌سنده امین و
عباد و بلاد مستریح خلافت بعض علما یاننده عقلا واجبدر سلطنت
و امامت فرض کفایه‌در بر آدم متعین اولیجق نوافل عباداتدن تقدیم
اولندوغی مقدما بیان اولنمشدر سیف و قلم توأمان فرسا و هان
رضیعا لبان‌در سلطانه اطاعت ایدن الله‌ه اطاعت ایدر سلطانی
اهانت ایدن الهی اهانت ایدر **باب ثالث سلطنت غوائلی بیاننده‌در**
حدیث شریف وارد در قیامتده حاکملری ایکی اللری بوینلرینه بغلو کتوردر
تا صراطه کلنجه اولمحلده اکر حکمنده اطاعت احکام الهیه متصف
ایسه اللرین چوزوب ملائکه نوردن منبرلر اوزرینه اجلاس ایدوب
تحت عرشه کتوردرلر اهل بیتندن یتمش ایکی آدمه دکین شفاعتی مقبول
اولور اکر حکمنده الله‌ه عصیان ایتدیسه صراط متحرک و منحرف اولوب
جهنمه ساقط اولدقدن صکره یتمش ییل کیدر آخر دنیا مخلوق اولدن
بر و متصل قیزمق ایدده اولوب یلان و عقرب ایله مملو بر قویی‌یه واصل

اولور هر یلانک دیشنده و هر عقربک قویروغنده اوچیوز التمش
قله زهر وار در اکر قله‌سی دنیا اوزرینه وضع اولنسه قورشون کبی
ادر ایدی ابدالاباد بو بلایه مبتلی اولورلر پادشاه مقام حکومتده
جنت ایله نارک ما بیننده در عدل ایدرسه مقامی جنت و جور ایدر
ایسه مقری نار در ظاهر حق سبحانه و تعالی پادشاهلره دوکلک
اشله دیمدی بلکه دینمه نصرت و امرمه حکومت و هوای نفسکه مخالف
و فرمان کتابه اطاعت ایله بیورمشدر حدیث شریفده قاضی اولان بغیر
سکین ذبح اولنمشدر بیورلدوغی بو معنادندر اکر مقتضای هوی
و مبتغای طبعه مخالف حرکت ایدوب کما ینبغی رضای الهی‌یی رعایت
ایدر ایسه نه سعادت لکن بو میسر اولمق محال عقلیدر پادشاه اسلامک
فتح جهتدن مظهر مطالب اولدوغی ملاحظه ایله اولا هر طرفدن
خصوم هجومی ایکنجی حق تعالی ﴿وَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ﴾ بیوردر
و محلده دخی ﴿أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللّٰهُ إِلَيْكَ﴾ بیوردر داعی الهی غفلت ایتمه
دین اللهدن عدل ایله در هوای و نفس اماره نقدی نسیئه صاتمه
جایزکه موت کله امنیه واصل اولمیه سن بر کون اولمراداتکی وجوده
کتورمکه همت ایله نفسک مرادین ور هواسنه مخالفت ایتمه دیر الله
تعالی حقنی طلب ایدر رعایا و عیال و اولاد هر بری حقوقنی طلب ایدر
ملک الموت طلب روحده دنیا فتنه‌سنده شیطان اضلالنده کافر بغض
و عداوتده مسلمان تعصب و حسدده بو ورطه‌لردن خلاص میسر میدر
حضرت ابو بکر صدیق دنیا و آخرتده خلقک غایت شقیسی ملوکدر کندو
النده اولانی او نودوب غیرک مالنه طمع ایدوب ازشیئه غضب
چوق شیئه حسد ایدوب الله تعالی‌یه اعتماد ایتمز حق تعالی طرفندن
خوداشد حسابله محاسبه مقرر امراو حکامدن ادنی مرحمت اولنه‌جق
آدم یوقدر مکر مؤمن اولوب کتاب الله ایله عمل ایده **باب رابع
سلطنتی موجب اولان اوصاف بیاننده‌در** هر سلطان و امام و
وزیر و رئیس که بو بدی خصلتی جامع اوله اهلیتی کامله و استحقاقی
حقا عند الله‌در بر وصف که تخلف ایدر اول امر صلاحیتدن کیدر
اولا حفظ دین و مذهب ایکنجی حفظ مملکت اوچنجی معمور اولان
شهرلری خراب‌دن حمایت دوردنجی مظالم قتلده در ونه طریقله در احاطه

بشنجی بیت مالی احسن وجهله تقدیر ایدوب انکسار خاطر رعایادن احتراز
آلتنجی اقامت حدود یدنجی عمال وحکام احوالنی متصل تجسس وتفقد
ایله تقید بو یدی خصلتی رعایت ایدن حق الهی رعایت ایدر تقصیر ایدن عاصی
اولور پس دین ومذهبی تبدیل وتغییردن حفظ ایدوب مبتدعلری منع
ایده حدود ممالك اسلامیه جمیعاً دائرۀ حفظنده داخل اوله عمارت
بلادی حفظ ایده عمارت اولمیجه بقای خلق میسر میدر مظالم استماعی ایچون
مجلس تعیین ایدوب قوینڭ ضعیفڭ حقن آلوب اقامت حدود ایلیه
نفوس واموال مصون اولمق بوکا موقوفدر ولایته اهل اولمیان آدمی
حاکم نصب ایتمیه که آنڭ اعمالندن پادشاه مسئول اولور دولت اول
پادشاهڭ که بو اوصافله متصف اوله ذوالقرنین رومی یه اساس بقای
دولتڭ نه در دیکلرنده سکز خصلت در دیدی اولا امر ونهیده هزل ایتمدم
ایکنجی وعد وعیده خلف ایتمدم اوچنجی اهل اولمیانی والی ایتمدم دوردنجی تقوی
اوزره ثابت اولدم بشنجی سیاستی ادب ایچون ایتدم غضب ایچون ایتمدم
آلتنجی قلوب رعایاده محبت تخمین اکدم هیچ خیانت ایتمدم یدنجی کسنه
خدمتن ضایع ایتمدم احساناله مقابله ایتدم سکزنجی عامۀ خلقڭ کفاف
اوزره قوتن تدارك ایتدم اسراف ایتدمدم دیدی باب خامس
سلطنته مانع اولان اسباب بیاننده در آدمك که دین مذهبده مبالات
اولمیوب جنون وغفلت وخست وسخافت رأی وسوء خلق وتدبیر
صاحبی اوله سلطنته اهل دکلدر اهل فارس پادشاهلرندن خصائل
مزبوره دن برنی مشاهده ایدوب یا شرب خمره وساز وسوزه ولهو
ولعبه انهماکن کورسلر عزل ایدرلر ایدی بعض علما دیمشلر پادشاهده
که بش خصلت اوله سلطنته صلاحیت اولماز اولا کذب زیرا کذب
اولیجق وعد خیرندن کمسنه فرحناك اولمایوب وعید شرندن بی باك
اولور ایکنجی بخل بخیل اولیجق کمسنه دن صداقت کورمز عسکره بذل
مال ایتمز سلطنت ایسه بونلره موقوفدر اوچنجی حدت زیرا قدرته
منضم اولیجق رعایا هلاك اولور دوردنجی حسد زیرا حسد اولیجق
اشراف اضطراب چکر خلقڭ انتظامی اتفاق اشرافه موقوفدر بشنجی
جبن پادشاه ضعیف القلب ونامرد اولیجق اعدا هجوم ایدوب ممالکی
ایلدن آلورلر باب سادس ملوکه واجب اولان احکام بیاننده

تکلیف

تکلیف اوچ قسم و بو بابده خلق دخی اوچ قسمدر بر تکلیف وار در که
عامۀ خلقه عام وشاملدر الله ورسولنه وکتب وملائکه سنه
ویوم آخره ایمان کبی بر تکلیف دخی وار در که انجق علمایه در ملوك
وسلاطین وعوامه لازم دکلدر احکام الهیه تبحر معرفت حلال و
حرام واصول وفروع دین وشریعت وسنن ومسائلدر وحفظ شریعت
مبتدعه یه رد شبهه لرین حل حیله لرین خلقه کشف واعلام و
شریعتی واهلنی اعین عوامده تعظیم وتبجیل امر بالمعروف ونهی عن
المنکر بونلر علمایه فرض کفایه در بعضی اقامت ایتمکله بعضندن
ساقط اولور بر تکلیف دخی وار در که ملوك ووزرایه واجبدر علما
عوامه لازم دکلدر اقامت حدود واستیفای قصاص مسلمانلرك
سفن وکذا ایده جك یوللرین مشقتلردن امنی معاندلردن حقوق
مسلمینی تخلیص مظلومه نصرت اغنیادن مثلا وظیفۀ زکوتدن
فقرا حقنی تحصیل بونلر وامثالی ذمت پادشاهیده واجب متعین در
اعراض ایدرسه یوم عرضده جواب اعدادنه وحضور حقده احتجاجه
محتاجدر پادشاهه اول واجب اولان بودر که کندو ایله رعایا بیننده
واسطه اولمغه صالح بر وزیر اتخاذ ایده که رعایا مهماتنه اکا رجوع
ایدوب پادشاهڭ تعظیمنده وحفظ ناموسده تقصیر ایتمیه که قلوب
ناسده جلالت قدر سلطنته ضرر کلیه که قدر سلطنته کوزندن پیشجك
قلوبدن وقعی کیدوب پادشاهڭ کلمه سنده نفاذ اولمامغله هرج ومرج
اولور ووزرا امور خسیسه دن ترفع ایدوب بیع وشرادن خلقه بذله
ولطیفه دن احتراز ایده کمال انقباض دخی مذموم اولوب خیر الامور
اوساطها ایله عمل کرکدر پادشاهڭ ووزرك مرکبی ومسکنی ومقر
حکومتی وسائر احوالی رعایادن ممتاز کرکدر حسن اعتقاد وحسن
همت صاحبی اولمق واجبدر باب سابع عدلڭ منافعی بیاننده در
معلوم اولا که وصف عدالت ایله سلطنت سعادت عظیمه وصف جور
ایله شقاوت وخیمه در سلطان عادل قیامتده سایۀ عرشده در
دنیاده مستجاب الدعوه در یوزینه بقمق عبادتدر کلامی دوا دسی
شفادر ابن عباس حضرتلرندن منقولدر پادشاه الله تعالی حضرتلرنڭ
یر یوزی زمینده عزتی در استخفاف ایدن مظهر مذلت اولور دینی فاسد

اولور انوشروان بزرجمهره پادشاهلرك عزتی ندر دیو سؤال ایتدکده
خلقك اطاعتی ایله دردیدی اطاعت نیله اولور دیدکده خواص و
عوامك محبوبی اولمغله اولور دیدی هر صباح که پادشاه مقام حکومتنه
جلوس ایده صاغ جانبنه ملائکه صول جانبنه شیاطین اوتوروب
ملائکه عدله و خیره سوق ایدوب عدل ایدرسك نجات جور ایدرسك
هلاك و نار مقرر دیرلر شیاطین ظلم و شره سوق ایدوب نقدی کور
مرادات نفسکی ویر دیرلر اکر کلام ملائکه یه تابع اولوب عدل ایدرسه
عمرنه و مالنه خیر و برکت نازل اولور اکر شیاطینه تابع اولوب
جور و ستم سمتنه کیدرسه قحط و غلا نازل اولور علما دیمشلر که پادشاه
سلطان اسمنه اول زمانده مستحق اولور که عدل ایده جور ایدرسه
متغلب جبار اولور زیاده ایدر امارت اوچ خصلت اقتضا ایدر بری
شدة مؤاخذه ده استعجال ایتمامك اوزره بری ملایمت لکن شرع مقتضاسنده
اهمال ایتمامك اوزره بری سخا حدیث شریفده وارددر عدل برکت ایجاب
ایدر جور عمری نقص ایدر نیجه دفعه ذکر اولندی حضرت موسی یا رب
فرعونه دعوی الوهیت ایدنجه رخصت نه ایچون ایدی دیدکده ندا
کلدیکه بلادمی معمور ایدر ایدی عبادم سایه سنده امن و استراحت
اوزره ایدیلر سلطنت عسکر و عسکر مال ایله مال عمارت ایله عمارت عدالت
و حسن سیاسته موقوف اولدوغی وهله اولاده معلوم اولمغله بیان
احتیاجدن مستغنیدر وصایای اسکندرده رعایایه احسان ایله
مالك اولوب محبتلرینه ظفره سعی کرکدر رعیت پادشاه خلافنده
بر کلامی لسانه کتورمك جایز اولمیجق فعله دخی کتورمزلر سعی ایله که
لسانلرینه کلمیه تاکه فعللرندن امین اوله سن ملوکك عقلی اولدر که
رعایا طاعتنده وجود فدا ایده لر زیاده ایدر اشراف ضبطی محبت ایله
عوام ضبطی قهر ایله اراذل و اسافل ضبطی مهر و مجرد ایله حضرت عمردن
منقولدر سلطنت ملایمت کرك من غیر ضعف قوت کرك من غیر
ضعف معاویه ایدر بر محلده که دکنك وفا ایده قلیچ چیقارمم لسان
وفا ایدن محلده دکنك چیقارمم پادشاهه تمام ضبط ندر دیلر
جواب ویردیکه خواص رعایا قلوبنده پادشاهك کمال خوفی ایله صدق
محبتی جمع اولمقدر و عامه نك قلب پادشاهیده هم انصاف هم انواع

غضب

غضب احتمالی ویرمدیلر حضرت عمر ابو موسی یه یازدیلر حضورکه
ایکی امر کلسه بری الله ایچون اولسه بری دنیا ایچون اولسه الله اولان
امری تقدیم ایله زیرا دنیا ایچون اولان فانی آخرت باقیدر فسقه یه
غایت تخویف ایله چادمیجه اولسونلر مرضای مسلمینی عبادت ایله قبولکی
آچق طوت امور فقرایه بالذات مباشرت ایله سنده انلرك بریسن
نهایت الله تعالی ایچلرندن تمیز ایتمش اولجوان کبی اولمه که بر وادی
لطیفدن کوب انواع ازهاری مشتمل ایکی طبناتی ترك ایدوب آنجق
ذهیبوب هلاکنه سعی ایلدی عامل فساد اوزره اولیجق رعایا دخی
فساد اوزره اولور ضابط عباد اولان مضبوط اولیجق ضبط و تسخیر
امر عسیردر حاکملرك شقیسی اولدر که رعایاسی شقی اوله امرانك یرامزی
علمادن بعید اولاندر علمانك یرامزی امرایه یقین اولاندر حکایت
اولنور داود بن عباس عدالله موصوف بر پادشاه ایدی بر کون مرض
قولنجه مبتلا اولوب آسمانه متوجه اولوب یا رب اکر بنم جمیع عمرمده
حرام یوب رعایادن مال حرام الدوغم معلومك ایسه بنی بو بلادن
قورتارمه و اکر بنم بو آنه کلنجه یه دك حرام دائره سنه اوغرامدیغم
معلومك ایسه بندن بو بلایی دفع ایله دیدی مرضندن بفضل الله
اول ساعت خلاص بولدی جدم مرحوم سنان افندیدن مسموعمدر
اول آدم که بر ذنب ایله متهم اوله اکر غیر واقع اولوب ثلث اخیرده
درکاه حقه توجه ایدوب الهی براءة ساحه م سکا معلومدر دیمکه
قادر ایسه دولت انك اکر عباد الله بینده متهم اولدقدنصکره قضه
واقع اولمقله حضور حقه دخی دعا و رجایه یوزی یوق ایسه اصل مصیبت
عظیمه بودر دیرلر ایدی حکایت اولنور بعض امرا اوچ کاغده یازوب
برنده کظم غیظ ایله سن مخلوق سن خالق دکلسن برنده عدل ایله الله
امری بودر برسنده قیامتده عدل ایستنور عدل الملك دوی زمیندر
میزاندر سموات و ارضین عدل ایله طورر دیوب بو کاغدلری
خدمتکارلره ویروب غضب ایتدوکم زمانده بونلری برر برر
المه ویر دیر ایدی باب ثامن آفات ظلم بیاننده در حق
تعالی بیورر وَاَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا قاسط جور
ایدیجی دیمکدر حضرت پیغمبر حدیث شریفده بیورر الظلم ظلمات یوم القیمة

بر حدیث شریفده بر ساعت جور اتمش ییللق معصیتدن اشد دربو دد
فی الحقیقه عاصی نك عصیانی کندو نفسنه مقصور در ظالمك ظلمی
رعایایه ساری فقرای رعایادن هر برینك خانه سنه جاری اولور
بر ساعت ظلمك حالی بویله اولیجق جمیع عمری ظلم ایله کچن ظالمك حالی
نیجه اولور وَیْلٌ لِلْمُطَفِّفِینَ آیه کریمه سنده حسن بصری بو ترازو وکیله ده
ظلم ایده نك حالی دردیا اخذ مال وعقار وتخریب بلاد ودیار
ایده نك حالی نیجه اولور اهل تجربه دن منقولدر پادشاه حسن نیت
صاحبی اولوب عدله نیت ایدرسه همان مملکتنده حکمی ظاهر اوله دوشر
حضب ووسعت نمایان اولور اکر سوء قصد ایدوب ظلمه نیت ایدرسه
قحط وغلا ایدر تخم ارضه القا اولنوب حصاده کلنجه سکسان اقچه
وار در اعظمی پادشاه ظلمیدر بر کمسنه قرقجوان قتل اتسه قلبی قره
اولور خلاف شرع شریف قرق آدم یا دورت یوز آدم قتل ایده نك
قسوت قلبی نه اولمق کرك بو محلده بر دقیقه وار در قتل حکمی قتل حسیدن
اشد در حتا بر آدم قتل اولنسه بر ساعت الم چکر بعده راحت اولور
اما بر کمسنه ضرب اولنسه مالی آلنسه اولادی یتیم قالنسه غنی ایکن
فقیر عزیز ایکن ذلیل اولنسه بونی ایدن نیجه قتل اتمش اولور هر نفسده
نیجه حسرته سبب اولور حدیث شریفده بر پادشاه که ظلم نیتی ایله یاته
اکا جنت حرام اولوب بر منادی الهی ندا ایدر که ای برامز حاکملر
سیزه مظلومه نصرت ظالمی دفع اظهار عدل امر ایتدم سز اغنیا ایچون
فقرا وتضییع مظلومین ورعایا ایتمکله جمع مال ایتدیکز عزوجلالم
حقیچون سزه انتقامدن عاجز دکلم ویل اول عبد عاجزه کیم عنایت رجا
ایتدوکی الله خصومت مقامنده اوله فضیل بن عیاض عالمك عمارتی دورت
نفر ایله در علما امرا اغنیا غزات بونلر صلاح اوزره اولورسه خلق
صلاح اوزره اولور فساد ده اولورسه خلق فاسد اولور علما حرام و
حلالی بیلورلر علملریله عمل ایتمیجك عوام دخی شبهه یه دوشر اغنیا زکوة
ویرمکله مأمور اولدیلر ویرمدکلری صورتده فقرا ضایع اولوب
نیجه فساد ارتکابی لازم کلور امرا عدل وانصافله مأمورلردر ظلم
ایدیجك فساد عباد ظهور فساد خراب بلاد لازم کلور غزات جهاد ایله
مأمورلردر ترك ایدیجك دشمن جرأت ایدوب احوال رعایا مختل

دولت

اولور امدی حسن عدل طول عمر وسعادت دنیا وآخرت وقبح ظلم
قصر عمر فی الدنیا والاخرة فلاکت وخسارت اولدوغی معلوم اولدی
العارف یکفیه الاشارة جانکه نه لایق کوردسك اکا اقدام وجسارت
ایله باب تاسع عفو سلطانه متعلقدر مقتضای شرع وعقل
ومبتغای دین وعدل بودر که پادشاهلرك عفوه میللری عقوبته
میللرندن زیاده اوله ظاهر حالده عجزلری عدم قدرتلری یوق که
اکا حمل اولنه مراد ایتدکلری اتمك اللرنده نهایت عفو خصایل کرامدن در
الی هذا الان ظلمه برفرد السنهٔ اخیارده خیر ایله مذکور اولمامشدر
عفو وعدلیله مشهور اولنلر ذکر جمیل ودعای خیرله مذکور اولدقلری
واصل مرتبه ظهور ردر تکبر وغضب عقلك آفتی در اراذل عادتندن در
غضوب آدم شیطان کبیدر عفو ولطف سبب رحمت الهی در صاحبی
انبیا وملائکه یه تشبیه اولنور اهل حسب وشرف اولان غضبی محلنده
ایدر حدیث شریفده وارددر یوم قیامتده میدان عرصاتده محضر
خالق کائناتده صفا صفا طورلدوغی زمانده بر منادی ندا ایدر که
الله تعالی اوزرنده حقی اولانلر کلسونلر حقلری ویرلسون جمیع عالم
باشلرین اشاغه ایدوب بزم الله تعالی اوزرنده حقمز اولمق نه ممکندر
تك الله تعالی نك بزم اوزریمزده اولان حقنك جوابن ویره لم ندا
بر نیجه کره مکرر اولور هیچ کمسنه جواب ویرمز بعده منادی بیان
مراد ایدوب دنیاده خصمندن خذمتکارلرندن عفو ایدنلر کیملر در
کلسونلر رعایا حاکمك حکیم اولوب محل مناسبنده غضبی وقت لایقنده
اولدوغن بیلیجك طاعتنه میل وامرنه امتثال ایدرلر خلافنه معتقد
اولیجق مأیوس اولوب فرار وشکایته شروع ایدرلر کیدرك فتنه یه
مؤدی اولور زیرا السنهٔ خلقه دوشر هرکس غیبت ومذمت
ایدرك حجاب مرتفع اولوب بو وضعه نیجه بلا ترتب ایدر شخص
واحده بو قدر آدملك طاعت وانقیادی طلسم کبی بر قضیه در بوذمو
کرکدر نظر انصافله نظر اولنسه سلاطینه وزرایه عفو واجبدر
زیرا غضبلری نافذ اولمقله رعایایه هلاك ومملکته فساد طاری اولور
رعایادر کمك جایز عفو ایله عمارت ممالك محلنده غضب ایله تطهیر
طرائق ومسالك قابلدر مأمونندن منقولدر اکر خلق عفوه ومحبتم

بلسلر كاهی بنم حضوریمه كلمكه وسیله اتخاذ ایدرلردی حضرت
عمر ایله بر كمسنه حقنده پادشاهه شكوی اولنسه استعجال ایتمیوب
استقصا ایتمك كركدر اذا جاءكم فاسق بنباء آیه كریمه سنده بیان
اولنمشدر جایزكه كذب و عداوت و طمعدن ناشی اوله امدی تأنی
ایله یقینه واصل عجله ایدرسه ندامت و خجالت حاصل اولور فی الواقع
مستحق قتل ایسه نه فوت اولور خلافی ایسه بعد القتل احیایه امكان
اولماز حدیث شریفده وارددر حاكم عقوبتده خطا ایتمكدن عفوده
خطا ایتمك اولیدر صاحب بن عباد ایدر بر كون یولده كیدر ایكن
كوردم بر آدمك اطرافنی بر الای خلق احاطه ایتمش هر بری قتل
واجبدر دیو سویلرلر بونلردن سؤال ایتدم سبب وجوب ندر
دیدم سببنی بلمزز دیدیلر

باب عاشر ذخایر سلطان بیاننده در

پادشاهلرك اكتساب و ادخار ایده جكلری اشیانك
خیرلوسی ندر علما اختلاف ایتمشلردر مقدما بو مبحثه تعرض اولنمشدر
غفلت اولنمیه بعض علما كنوز ذهب و فضه در دیمشلر زیرا صیانت
عرض قضای حقوق صلهٔ رحم معیشت معاونت موقوفدر بو صورت
بذل و صرف و سخا و كرمده در والا حجردن نه نفعی اولور وار مولانا
جلال الدین دوانی قتی خسیس ایمش اعتراض ایدنلره بر موجودی معدوم
ایتمنك حظی ندر دیر ایمش علمادن بری بو بر اعدام در كه نیجه امور ایجادینه
وسیله در عینی حبس اولنجق نفعی باطل اولور دیو جواب ویرمش بعض
علما كویلر در دیمشلر ظاهر سلطانه عدو اكسك اولماز صولت عدودن
امن یوقدر پس كویلر اصحاب مال و عیاله حرصلرندن دفع دشمنده
تقصیر ایتمزلر عرب حربه عورتلرین بیله كوتورلر كه غیرت و حمیت
اهمال و مسامحه یه مساعده ایتمیه بعض علما قیونلردر منافعی چوقدر
دیمشلر بونك ذكاكتی بودر كه زمان وسعتده اقبال زمان قحطده
ادبار ایدر بعضیلر دوه در دیمشلر بونك دخی منافعی بی پایاندر نهایت
صاحبی ویرده اولوب مقیدا اولور ایسه منتفع اولور والا منافعی
ضایع اولور بعض علما آتدر دیمشلر بونك دخی منافعی معلوم نهایت
برمالدر كه ینه ماله محتاجدر بعضیلر جواهردر دیمشلر بونك دخی
قوت قلب اولوب نیجه منافعی متضمن اولدوغی معلوم نهایت التفات

سلاطین

سلاطین ایله رایج اعراضلری ایله كاسد اولور بعضیلر قولدر دیمشلر
بو دخی برمالدر كه بر بر ین بر احسان ایدرسك مالك دوكنداتمز ایسك
قتلكه قصد ایدرلر قنوی بو محلده قرار ایتمشدر ذخایرك خیرلوسی عملدر
واعتقاد اخوان صالحیندر

باب حادی عشر بعض سلاطین كرامك معمر اولمدقلرینك سری بیاننده در

بو حكمتك بیاننده علما
اختلاف ایتمشلردر اتفاق اطبا بونك اوزرینه در كه پادشاهلر اكل
و جماعه اسراف ایتمكله قوای غریزیه یه انحلال و طبیعته انطفاء كلور
فی الواقع بو كلام طبیعته ارجاع بولنده بر سوزدر دهریلر مذهبیدر
محمدی كلامی كوره لم اكر اطبا دیدوكی واقع اولسه عرب طایفه سنده
معمر آدمك نهایتی یوق بر نحیف عربی كوردسن بر كیجه ده التی فرسخ یول
یورر كثرت اكل و فرط جماع بونلرده ینه یوز یكرمی یوز اوتوز یاشرلر
اعتقاد مسلم سلطان كونینی اولادندن جعفر صادق قولنه موافق
كركدر كه آنلردن سؤال اولندقده بو مسئله یه جواب ویرمشلر كه بونك
اوچ سببی واردر بری تعاطی ظلم و فساده تجاوزلری حكم الهی خود
بونلر اوزرینه جاری اولمشدر ظلم عمری نقص ایدر و ایكنجی دنیا سجن مؤمن
و مبغوض الهی ایكن بونلر دنیایه میل و تعشق ایتمكله رضاء الهیه مخالفت
ایتمش اولورلر حق سبحانه و تعالی ایله مقام معارضه ده اولانك مآل حالی
معلومدر اوچنجی بددعا كثرتیدر ظاهر دعاء مظلوم مستجابدر توجه
قلوب و همم علیته اجتماعی تریاك مجربدر حضرت یونس دركه جماعت رحمت در
هر بقعه ده البته بر مستجاب الدعوه آدم بولنور پس ظلم و تعدیسی چوق
اولمغله عباد و بلاد دركاه خالق العباده شكوی و فریاد ایدرلر لازم
كلور حق تعالی هلاك ایلیه بو كلام امام جعفردر بو مضمونه مؤمن اولانلر
تجدید ایمانه محتاجدر فی الواقع روی زمینده صلحا واردر كه كوكدن
یغمور یاغوب یردن نبات ظهور ایتمك آنلرك دعا و خیری ایله در بعض
علمادن منقولدر بیوت عبادتده صفای نیت ایله اجتماع اصوات افلاكه
عقد ایتدوكی اشیایی حل ایدر بعضیلر دیمشلر هر كسك رزقی عمرینه كوره
تقسیم اولنمشدر بونلر خزینهٔ رزاقدن رزقلرین دفعةً المغه عجله
ایله استیصال اولنورلر غیریلرك رزقلری متفرق اولمغله واصل
اولدقلری جهتدن مظهر مهلت اولورلر فی الحقیقه مأمون سطوع اوزده

سيرايدر ايدى بر جامعده بر پير منحنى اداى خدمت فراشت ايدر
كوروب كوندروب بو ماده دن سؤال ايتدكده پير جواب مشروحى
ويريجك مأمون بو پيره وافر قلوردى باغشلر بيرايدى بو مبلغى دفعة
الوب رسم دزقم منقطع عمرم منتهى اولور خزينه دن تعيين بيورلك
يومى بشر اقچه الهٔ بن ديدوكى مسموعمز اولمشدر بعض علما ديمشلر
سلاطين ملك بكا منحصر اولسون ديو اوغل باباىى بابا اوغلى برادر
برادرى واقاربى قتلدن تحاشى ايتمزلر بو قطع رحمدر حديث شريفده
خود عقوبت الهيه يه اشد استحقاقله مستحق اولان ايكى آدمدر
برى قطع رحم ايدن برى عباد اللهه بغى ايدندر بيورلمشدر الحمد لله العزيز
الغفار سلطان سلاطين اقطار اسكندر وقار كردون اقتدار
پادشاهمز سلطان احمد خان عالى تبار ابقى الله وجوده الى يوم الحشر
والقرار بو مسلكه سلوكدن تحاشى وفرار ايتمكله امثالندن مستثنى
وممتاز خصوصا اجداد امجادى بيننده متفرد ومتعين وسرفراز اولمشلر در
من كان مع الله كان الله معه بعض علما ديمشلر كه مؤمن بنيان الهيدر
پادشاهلر اول بنيانى هدم ايتمكله حق تعالى قصاص ايدر بعض علما ديمشلر كه
بونلرك موتى خلقه سبب اعتبار اولمق ايچوندر اعجب اشياء موت ملوك
بقاى فقرا اولدوغى مقدما بيان اولنمشدر پس بونلره اسباب بقا وفقرا
موجبات فنا نهايتده ايكن بونلرك موتندن استدلال اولنور كه موته
اللهدن غيرى دافع وقضاى الهيدن قطعا مخلص ومانع يوقدر باب
ثانى عشر سلطان اوزرينه خروجدن منع بياننده در مذهب اهل سنت
وجماعت بودر كه پادشاه ظالم اولدوغى صورتده بيله طاعتندن خروج
جايز دكلدر رعايايه اطاعت واجبدر زيرا لها ما كسبت وعليها ما اكتسبت
مفهوم شريفى اوزره هر كس كندويه ايدر مكر دين مبين حكم حق معينه مخالف
بر دين اظهار ايده اول بابده اطاعت جايز دكلدر ساير امورده حق تعالى
دفع ايدنجه صبر كركدر حق تعالى قيامتده الزام واخجام ايچون امهال و
استدراجى عادت ايتمشدر آنلر اهمال اصانوردر يمهل ولا يهمل اكثر روافض
ومعتزله ومشبهه مذهبلرى بودر كه خروج على السلطان جايزدر
مثلا ظلماً ربع دينار آلسه اطاعت جايز اولماز ديرلر حق مذهب اهل
سنتدر كه خروج على السلطان فتنهٔ عظيمهدر ضرر اعلى دفعى ايچوندر

ضرر ادنى

ضرر ادنى تحملى مشروعدر رعايا پادشاهدن خوف ايتمك پادشاه رعايادن
خوف ايتمكدن خيردر پادشاهك منافع كثيرهسى يانينده ضرر قليلى
بارانه تشبيه اولنمشدر كه عامهٔ عالم منتفع اولور صاعقه وسيلندن
بعض آدم هلاك اولور اهل سفن وويرانه خانلر اصحابى متضرر ايكن
ينه خير محضدر روزكار كبيد بحرده اولان سفاينك بعضى منتفع
بعض متضرر اولور ميوهلر دوكيلور بااين جمله اكثر اولمغله خيردر
دنيانك جملهسى نعيم اولسه جنت اولوردى بعض علما ديمشلر كه خلقك
هموم جزوئى پادشاهلرك كلى در خواطر پادشاهان ادنى شى ايله
رنك پذير اولور عقل وشرعه مخالف وضع ايتدكجه علما وصلحا نصح
وپند ايله منع ودفع ايدهلر پادشاهلر دخى حمل سلطنتى استثقال
ايتميه زيرا مؤنتى چوق اولانك ظاهر اجرى عظيمدر باب ثالث
عشر مقتضاى امر سلطان بياننده در بر پادشاه خلاف شرع مطهر
بر نسنه امر اتسه خالق امريله مخلوق امرى جمع اولور ظاهر الله امرى
حقدر والحق احق ان يتبع پس پادشاه امرينه اول زمانده اطاعت
واجب اولماز ايتمك كركدر تعلل ودفعه ساعى اوله معصيت خالقده
مخلوقه اطاعت اولماز رضاى مخلوق سخط الهيدن نجاته سبب اولماز
تكليف الهى بو مقوله بهانه ايله ساقط اولماز اكا مخالفت ايتدوكى
صورتده قتل احتمالى اولورسه وپادشاهك مخالفت ايدهنى قتل
عادتى اولسه نظر ايده تكليف ايتدوكى حرام ايسه جايز اولماز قتل
ايتدوكى صورتده قصاص لازم اولور اكر قتلك غيرى ايسه اطاعت
جايزدر ديمشلر نهايت اثم اولور ضمان لازم كلور مثلا عامل وجابى
پادشاهك امرى قتل حرام ايدوكنى بيلسهلر امر سلطان ايله اخرى قتل
جايز اولماز قتل ايتدكلرى صورتده پادشاهه نسنه لازم اولماز كفارت
وقصاص مأموره لازم كلور ورثهٔ مقتول مخيردر استرلرسه مال
آلورلر قصاصدن عفو ايدرلر استرلر ايسه قصاص ايدرلر زيرادر
مخلوق ايچون خالقى اغضاب ايلدى معصيت اللهده پادشاهه اطاعت
ايدوب آخرتدن دنيايى ترجيح ايلدى پس بو وجهله مجازات اولنور
پادشاهه الله امرى اوزره عدل وانصاف ايله حكم امر اولنمشدر خيانت
ايتدوكى زمانده امرى خير اعتباردن ساقط اولور اكر مأمور امر

اولنان قتل حرام اولمیوب حق اوزره قتل ایتدوکنه معتقد اولسه بامر
بو قدر خلل فی ظهور ایتسه کفارت امامه لازم گلور ورثه مقتول
مخیردر استرلر ایسه قصاص ایدر استرلر ایسه مال آلورلر اگر
اکراه اولنوب قتل ایتمز ایسك سنی قتل ایدرم یا جمیع مالك آلورم
دیسه بو حالده قاتل فاسق اولور کفارت لازم گلور قودده اختلاف
وارددر بعضلر مباشره بعضلر مکرهه دیمشلر بعض علما امر اولمباشره
دیمشلر سلطان گبی تهدیدا ایتدوکی امری وجوده گتورمگه قادر اولنلر
دخی حالی بودر باب رابع عشر سلطانك خدمتنده اولمانك
کراهت و دکالکتن بیان ایدر حضرت بر حدیث شریفده بیوردی پادشاهه
قریب اولانجه ظلمنه راضی اولورسه اللهدن بعید اولور بر کمسنه
که الهی اغضاب ایتمکله پادشاهی ارضا ایلیه دین اللهدن چیقر بر ظالمك
قلبنده محبتم جایگیر اولسون دیو کلام حق سویلمده تقصیر ایتسه الله
تعالی اول ظالمك قلبنه اول مقصره عداوت القا ایدر آیه کریمه ده
ولا ترکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار بیورلدوغنك معناسی
اعمال سیئه لرینه راضی اولمك دیمکدر بر حدیث شریفده دخی بر
کمسنه که فاجر آدمدن استعانت ایده الله ورسولنه خاین اولور
کلام مشهوردر قویرق اول باش اولمه یعنی تابع اول متبوع اولمه
نیجه باش قویرقدن اول قطع اولنور پادشاهلر بازار گبیدر هر نسنه
که پادشاه یاننده رایج اوله خلق اول متاعی گتورر هر کس پادشاه دینجه
اوزره اولورلر مگر غایت اللهدن قورقان آدملر آنلر خود قلیلدر
امدی پادشاهلر دین واحسان ومروته مایل اولملق گرکدر که هر کس اول
اوصاف جمیله ایله متصف اوله پادشاهلر مصاحبی اولان آدمی ارسلانه
بنمش آدمه تشبیه ایدرلر خلق اندن قورقار انك خوفی خلقدن دخی
زیاده در اکابر کلمات ایتدیلر اوچ نسنه دن سلامت بو قدر بری
صحبت سلطان ایکنجی نسایه کشف راز اوچنجی تجربه ایچون زهر ایچمك حاشا
قدسیه دندر سلاطین وعصات وحدود الهیه دن متجاوز مغرور
نا احمق قوم اولورلر ای یاران اعیلر قپو تحفلر یمی سیزه سنمی صحیح تسلیم
ایلدم لحمن ییوب سودین ایچوب یاغن آلوب صوفن گیوب صاقی گمرك
قودیگز حضرت عمر ایدر حق تعالی حضرتلرینك بگا احسان ایتدوکی

ولایتك

ولایتك صلاحی اوچ نسنه ده بولدم ادای امانت ظالمی قوت وشدت
ایله مؤاخذه حکم بما انزل الله مال بیت مالك صلاحی اوچ نسنه ایله
حق ایله الینه حق ایله ویریله باطله صرف اولنمیه خطبه بیوردیلر یا ایها
الناس بنم یانمده ضعیفدن قوی اولمز قویدن حقین آلورم قویدن
ضعیف آدم اولماز شرع اوزره مؤاخذه ده تقصیر ایتمم سلطانه خدمت
ایدن ادب وحرمت اوزره خدمت ایتمك گرکدر باب خامس
عشر آداب صحبت سلاطین بیاننده در حضرت ابن عباسدن منقولدر
بگا بابام دیدی که چونکه سنی حضرت عمر تنهاسنه چاغروب مشاوره ایدوب
اکابر اصحابدن تقدیم ایلدی سکا وصیتم بودر که اوچ خصلته مداومت
ایله کتم سر ملازمت ادب ترك غیبت خلق شعبی ابن عباس حضرتلرینه
سکا بر نصیحت ایدهیم بیك آلتوندن بلکه اون بیك آلتوندن خیردر
پادشاه سنی برادری مقامنده طوتسه سن قولی مقامنده اول دیدی
زیاد اوغلنه نصیحت ایدر پادشاه مجلسنه داخل اولدوغك ده
دعا ایدوب انبساط اوزره اول مقام تحکمده اولوب انقباض گوسترمه
خدمت سلاطینده اولان رضالرینه مغرور غضبلرینه محزون
اولمامق گرکدر تحمیل ایتدکلرین استثقال ایتمیه سؤاللرین جوابده
یمین ایتمیه حکومتك ضرری نفعندن زیاده در زیرا پادشاهلرك
خیری ایله اوتلی حالکدن تفاوت ایتمك بعیددر اما ضررلری ایله
اوتلی مرتبه کدن زایل اولوب بلکه تلف نفس محتملدر عقلا دیدیلر که
پادشاهلرك خاصه سیدر افضل اولان ادمه مایل اولمزلر ادانیه
مایل اولورلر باغ گبی که اشجار شریفه یی گوزتمز قربنده اولان شجره
صارلور باب سادس عشر متغلبه احوالی بیاننده در
بر متغلبه ظهور ایدوب بلاددن بری اوزرینه استیلا وبر تأویله
متمسك اولمیوب من غیر اجتهاد خروج ایدوب قوت ومنعه صاحبی
اولسه بر کمسنه یه اخری قتل ایله امر ایتسه ومأمور بغیر حق قتل
اولندوغنی بیلسه قصاص مأموره لازم گلور اگر سبب مشتبه اولوب
حق میدر باطلمیدر معلوم اولمسه قصاص آمره ومأموره اولور امام
حق ایله بونك فرقی اولدر که اطاعت امام واجبدر ظاهر ومتبادر اولان
ایتدوکی قتل بحق اولمقدر اگر مأمور بیلمیوب قتل بغیر حق اولدوغی ظهور

ایدرسه مأمور معذوردر اما متغلب بویله دکلدر حرامیلر
امرینه امتثال لازم دکلدر اکراه دخی ایدرلر ایسه قتل جایز دکلدر
ایتدوکی صورتده قود ایکسنه لازم اولور بلکه مخالفت کرکدر
اطاعت ایدرسه قصاص لازم اولور **باب سابع عشر**
اهل بغی بیاننده در بغاتک احکامی اوچ شرطله ثابت اولور بر
امامله اوله که رأی و تدبیرینه تابع اوله لر ایکنجی حصارده یا بردیارده
سلطانه تحصن ایله یا کثرت عدد ایله قوت و شوکت صاحبی اولالر
اوچنجی مخالفتلری بر تأویله مبنی اوله کرک صحیح کرک فاسد مثلا
معاویه اتباعی خروجی کبی شرایط ثلثهٔ مذکوره دن بری که ناقص اوله
احکام بغی ثابت اولماز بغات باغینک جمعیدر بغی یا ظلم معناسنه در
یا طلب معناسنه در که امام اوزرینه حکم طلب ایدرلر ظلم معناسنه اولنجه
حدود شرعیه دن متجاوز معناسنه اولور حق تعالی غیر باغ ولا عاد
بیورمشدر مذهبمزده اهل بغی مؤمنلردر نهایت خطا اوزره در خوارج
بونلره فاسق اطلاق ایدرلر فسق آنلر یاننده منزلهٔ اخردر کفر و ایمان
بیننده دلیلمز بودر که آیهٔ کریمه ده وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا
بیورلمشدر بونلره مؤمن اطلاق اولنمشدر حضرت رسالت پناه ابن عباس
و ابن مسعود حضرتلرینه بو امتده بغی ایده نک حکمی ندر بیلور میسن بیوردیلر
بو امتده بیوردقلری مدعایه دلیلدر امدی ابتداء امام قتله مباشرت ایتمک
کرکدر اول قول لین ایله قلبلرین استمالت و مخالفتلرین تسکین ایده اکر
بعض ظلم و فسادلری ثابت اولورسه دفعنه سعی و طاعت و امر الهیه یه
رجوعله امر ایده اکر متعظ اولیوب ابا ایدرلر ایسه قتال ایده من غیر
نصح قتاله شروع اتسه خلق اتباع ایتمک کرکدر اثنای مقاتله ده عادلک
باغیدن یا عکس بعض اسباب آلسه لر عینی ایله ظفر بولنسه رد لازمدر
تلف اولورسه قبل المقاتله النان اسبابی طرفینه رد لازمدر اثنای
قتالده تلف اولانده اهل عدل اهل بغیدن اتلاف ایتدکلرینه ضمان یوقدر
عکسنده ایکی قول واردر باغی عادله ضامن اولماز دینلر انلرک تأویل
طرفنده در مسلمین ایله مشرکین کبی اولورلر حق تعالی عدل اوزره مصالحه
بیوردی عدل اوزره مصالحهٔ تلف ایتدکلری طلب اولنما مقدر دیمشلر
باغی عادله ضامن اولور دینلر ظاهر احکام اسلامی ملتزملردر نهایت

تقلده خطا

تقلده خطا ایتمشلر قطاع طریق کبی اولور پس ضمان لازم اولور دیرلر
صاحب تقریب ایدر بو اختلاف اهل بغیده در خوارجده دکلدر زیرا
آنلر جماعتدن استنکاف و اجتناب خلقی اکفار ایدرلر شرایط بغات
دخی جمع اولورسه بالاتفاق آنلره ضمان مال و قصاص لازمدر اهل عدل
اهل بغیک سلاحلریله منتفع اولوب طعاملرین یسه لر ضمانده ایکی وجه
واردر اهل بغی ایکی فرقه اولوب بعضی بعضیک مالنی اتلاف اتسه لر هر
طرف شوکت و منعه صاحبی دکللر ایسه ضامن اولورلر تجی منهزم و لکن
هنوز قتال باقی ایکن اهل عدل یدنده اسیر اولسه لر قتل اولنماز مجروح جریحه
جفا اولنماز امام اعظم حضرتلری قتنده شوکتلری منکسر اولماز ایسه
اردلرینه دوشوب قومق کرکدر عورت و صبی مقاتله ایدرلر ایسه قتل اولنور
بونلردن اسیر اولان محبوس اولور عورت و صبی و عبد حبس اولنماز
زیرا اهل قتالدن دکللردر **باب ثامن عشر پادشاه کفار ایله**
استعانت جوازی بیاننده در اکر مسلمینک قوت و شوکتی ملاحظه اولندیغی
صورتده اهل ذمت و اهل شرک اتفاق ایدوب مسلمینه مقاومته اقتدار
محتمل اولور ایسه مشرکینک اهل ذمتندن استمداد جایزدر که ما بینکلو تقرر
اولنه لا جایز دکلدر حضرت رسالت پناهک فعل شریفلرنده اختلاف واردر
بعض غزوانده استعانت ایتمدوکی روایت اولنمشدر ابن عباس حضرتلرندن
مرویدر بدردن صکره یهوددن بنی قینقاع دکلری قوم ایله استعانت
ایتمشلردر روایتین بیننی توفیق ایچون استعانت ایتمدی دینلرک مرادی
اذن الهی اولمادیغنه ایتمدی دیمکدر دیو زمشرکیندن نسا و صبیان ایله
استعانتده ایکی وجه واردر صحیح بودر که جایز دکلدر اما نسای مسلمین
بونک خلافیدر برکت دعای خیرلری انکار اولنماز امام ایله بونلرک
چیقوب اجرتلری تعیین اولنمسه مصالح ایچون تعیین اولنان اقچه دن
بونلره حصه ویریلور حضرت رسالت پناه حیاتنده کندولر ایچون تعیین
اولنان سهم حالا مصالح ایچون معیندر امامدن اذن یوق ایکن
چیقسلر بلکه امام نهی ایدوب نهی معلوملری اولسه قتال ایتمشلر علی کل
حال حصه ویرلمز اما امام بر طریقله رعایت ایتمک جایزدر دیمشلر
باب تاسع عشر هر سنه سلطانه واجب اولان امری بیاننده در
اقل واجب بودر که هر سنه پادشاه غزاسی اوله غزادن فراغ کلی جایز دکلدر

اولا مسلمین دن منافع غنایمی قطعه و اعدای کفاره مؤدی اولور
پادشاهك عجزینه معتقد اولوب اهل اسلام اوزرینه تجاسر ایده لر مثلا
غزا ایدرلر دیرلر یعنی خصم سکوت ایتمز هر زمانده هر طرفدن غزا و غارت
ممکن ایسه ایده والا باری سنه ده بر کره اقل واجبی رعایت ایده
هر سرحدك اهلی کندویه قریب اولان دشمن ایله مقاتله ایده مثلا روم
ایلی عسکرینی عجم آناطولی عسکرینی روم ایلنه کوندرمیه لر بونك ایکی
سببی وار کثرت مؤنت و مشقت ایکنجی هر کس همتی حالنه عرفدر الغریب
کالاعمی مضمونی معلومدر بر صاحب رأی و تدبیر امر حرب و قید عسکرده
احتیاط صاحبی سردار نصب اولنه اول دخی عسکره تکلیف ما لا یطاق ایتمیه
عواقب اموری ملاحظه ایده رك حرکت ایده که من صبر و تأنی ما یتمنی
دیمشلردر مشرکینه کلیت اوزره هجوم ایتمیه لر که عیاذاً بالله عسکر اسلامك
استیصالنه مؤدی اوله اگر امام و سلطان تهاون ایدرسه جمله رعایا
چقمق لازم اولور

باب العشرون عزل سلطانك حکمی بیانندهدر

مسائل آتیه قاضی خانده و تاتارخانیه ده اختلافی اولمق اوزره نقل
اولنمشدر لکن وظیفه مترجم اولنمغله تفصیلدن تحاشی اولندی امام
زمانك عذری و اقامت امور سلطنتدن عجزی صودنده نفسنی عزل
اتسه منعزل اولور اگر غیرا استخلاف ایدوب بعده نفسن عزل ایدرسه
بالاتفاق جایز اولماز خوف فتنه واردر امامك تصرفی رعایایه نظردن
ناشی کرکدر بو تصرفده نظر یوقدر قاضی نفسن عزل اتسه منعزل اولور
نائبلری معزول اولماز امام عزل ایدوب آخری نصب اتسه فسق و جنون
و عجز کبی بر علته مبنی ایسه معزول اولور قضایه صالح ایکن بلا سبب
معزول اتسه ایکی قول واردر قفال مذهبی بودر که معزول اولمیه زیرا
نظر دکلدر قضایه صالح اولان من جهة الله قاضیدر مثلا امامه خلق
مبایعه ایتدکدن صکره عزل اتسه لر اختلاف واردر صحیح بودر که
معزول اولماز مذهب شیعه بودر که معزول اوله بعض دیمشلر که
امام بهر حال عباد الله نافعی ایدر معزول اولور بوندن لازم کلور که
پادشاهه بر ولایت قاضیسی حقنده اول صالح ایدی حالا فسقی ظاهر
اولدی یا مجنون اولدی یا وفات ایتدی دیوب آخر قاضی نصب اتسه
بعده خلافی ظاهر اولسه قفال قولی اوزره معزول اولماز سلطان و امام

اعظم وفاتی ایله قضات معزول اولماز زیرا مسلمینه ضرر و تضییع
احکام واردر امام قاضی نصب ایتدکدن صکره جانب حقدن قاضی اولور
موت غیر ایله معزول اولماز امام بر آدمی بر طرفه سردار ایدوب
قضا توجیهنه اذن ویرسه کندو اهل قضا دخی اولمسه توجیهی صحیحدر
اول سردار زمان تعیین شرایط استحقاق اولوب صکره فسقی ظهور
اتسه معزول اولماز اما قاضی بونك خلافندهدر فسقیله معزول
اولور زیرا سردار عزلنده فتنه واردر هرج و مرجه مؤدی اولور بعض
علما فسقیله سردار دخی معزول اولور دیمشلر بو معتزله مذهبیدر
خلق مبایعه طریقیله بر آدمی امام ایتمشکن عزل مراد اتسه لر معزول اولماز
امام بر قاهر کلوب قهر اتسه معزول اولور قفال فرقندن دیرکه امامت قهردر
آخردن قهر حاصل اولیجق امامت مرتفع اولور اما مبایعه طریقیله امام
اولیجق جانب حقدن امام اولمش اولور صکره خلق عزلیله قادر اولمازلر

کتاب الثانی والعشرون

اسرار و وزارت بیاننده در اون دورت بابی مشتملدر **باب اول**
وزرانك فضیلتی بیاننده در عرب دیرکه وزارت امارت ثانیه در
بلکه امارت کندودر ریاستده تواضع سیاست طریقیدر اکرم ناس
مظهر هدایت و تجربه امور ایله معروف دیانت و امانت ایله موصوف
کرکدر مأمون الغیب رشوت و مواضعه دن طاهر الجیب کرکدر
پادشاهلر ایله رعایا بیننده واسطه در واسطه کذاب ایدیجك تدبیر
باطل اولور پادشاهلر کونش رعایا قار وزرا عالی طاغلره تشبیه
اولنمشدر اگر طاغلر اولمسه کونش قارك اوستنه دوشوب یوم واحده
اریدر ایدی وزرا رعایادن بلایی دفع و امورلرین اصلاح ایدرلر
حضرت حدیث شریفده بیورد حق تعالی که بر پادشاهه خیر مراد ایده
وزیر صالح احسان ایدر اونتدوغی زمانده تذکیر ذکر ایتدوکی
زمانده اعانت ایدر وزارت دخی ایکی قسمدر بر پادشاه عاقل عادلك
وزیری اولمق وار بو غنیمتدر بر دخی بر ظالمك وزیری اوله بونك
وزارتی فساد دنیا و آخرت و دنیاده خسارت و ندامتدر حکما دیمشلر
که وزرا ایکی یوزلی آینه کبی کرکدر بر یوزیله پادشاهه وجه آخر

ايله رعايايه نظر ايدەلر باب ثانى خطر وزارت بياننده در
حضرتك بو حديث شريفده بيوردى بو كمسنه كه باب سلطانه قريب اولسه
مفتون اولور و وزيرى راكب فيله تشبيه ايتمشلر خلق اندن خوف
ايدرلر انك خوفى نيجه مرتبه زياده و وزرانك غايت خوف ايده جكلرى
پادشاه ملكنده استقلال و قرار اولمديغى اولوب اعداى دولت
مغلوب اولدوغى زمانده در و وزراى فرس ملكده قرار مشاهده ايتسه
اطرافنده تهييج فتنه ايدرلر ايديكه پادشاه اكا مشغول اولوب
وزرا ايله تقيد ايتميه خاطر وزرا نيجه امور ايله مشغول و معذور
رعايا اندن غافلدر مصراع إنّي أرى صاحبَ السلطانِ في تعبٍ
پادشاهدن حرامزاده لى قتل صدور ايتسه رأى وزير ايله در
اطلاق ايتسه اشارتيله در ديرلر عدل ظهور ايتسه پادشاهه ظلم
ظهور ايتسه وزيره اسناد ايدرلر عامهٔ خلقى ارضا محالدر هر كيم
كندوا ميربن بيلور خلق بوندن عدل عمرى رجا ايدرلر اما رعايا
حضرت عمر سيرتى كندولرده يوق باب ثالث وزارته صالح
كيمسه لرى بيان ايدر وزارته تهذيب اخلاق ايتمش مجرب امور علما
ايله اختلاط ايدوب هر بوندن مستفيد اولمش انصاف ايله متصف
آدم كركدر وزارت رعيت ايچون اولوب رعايا وزارت ايچون
اولمدوغى بيله مثلا راعى قيون ايچوندر قيون راعى ايچون دكلدر
طبيب مريض ايچوندر مريض طبيب ايچون دكل وزير اجير در خدمتى
حفظ اسلام اجرتى فردوس و دار السلام در راعى نيجه حفظ
اغنام ايچون ايسه وزير دخى حفظ انام ايچوندر قيونى رعى حفظ
ايدرسه اجرته مستحق اولور ضايع ايدرسه ضمان لازم كلور زيرا
مال مثلى محبوس اولور كذلك وزير حفظ مسلمين ايدرسه سعادت
دارين ضايع ايدرسه خسر الدنيا والآخرة وزير ذات و صفات الهيه
عالم كركدر كه حقى باطلدن فرق ايده رياضتله تهذيب اخلاق ايتمش
ادب كركدر رعايايى دخى تهذيب ايده اصلاح نفسه قادر اولميان
اصلاح غيره قادر اولورمى مثلا موم شعله دار اولمايجق خانه يى ضيا
اولورمى اكثر سير ملوك و امراى متقدمينى و قيوب بو بابده تاليف
اولنان كتبى مطالعه ايده و هر امرده مشاوره دن استحيا ايتميه فخر

انبيا حضرت جبرئيل واسطه سيله مظهر وحى ايكن مشاوره ايله امر
اولنمشلردر شريعت معيار مملكت و ميزان سلطنتدر نفسنى و رعايايى
ميزان شريعت ايله وزن ايده مقبول شرع شهيد در خير دنيا و آخرت
شريعتده سلامت دين و دنيا اعتدال و انصافده در عالى همت عظيم
العطا كركدر علو همت معناسى بودر كه هر امركه اشليه هر حاكم كه
نصب ايده اولكك نهايت مراتبنه طالب اوله عفوى رتبه عظيمده
اوله اخذى قوى اوله حمايت فقراده بذل نفس ايده سنى حسن المذهب
اوله مبتدع هر لسانله مذموم هر انسان قتنده مبغوضدر دلاوردر
امورده مقدم حسيب و نسيب كركدر قلوبده وقعى اوله عفيف
متورع كركدر مفسد آفت ديندر حليم اولوب خدم و حشمى مراعى
كركدر اطرافده جاسوسلرى جناب حق ايله معامله سى لهو و لغودن
ما لا طائل تحته دن مصون اوله امور شرعى تقويت مجالس علمايه حاضر
اولوب تقرب ايله تقيد اولادنه ادب و مدارسده علوم ايله امر ايده
كاهى علمايى جمع بحث علمى ايچون بر وقت تعيين ايده هر برينه مرتبه
استحقاقن ويره احسانده تمييز ايده احسان ايتدوكى آدمه محبتى
منعم اليهك محسنه محبتندن زياده اوله زيرا محسنك لذتى
فاعليه منعم اليهك انفعاليه در اهل قرآنى جمع ايدوب خانه سنده
تلاوت ايتدوره محدثين خانه سنده نقل حديث ايده لر علمايه بذل
احسان ايده كه ذكر جميله سببدر قيامته دك باقى اولور آثارى
كركدر مدارس كبى كتابخانه لر كبى خانقاهلر كبى كلامى فصيح شكلى
مليح صوتى بلند خيراته مائل مراتب خلقى عارف كركدر حضرت رسالت
پناه المصلحة كافة رداى شريفلرين دوشمشلردر حديث شريفده كريم
كلسه اكرام ايدك بيورمشلردر كلمات اكابردندر اخوانى تعظيم ايتمك
مروتى و حرمتى سلطان و وزير و رؤسا تعظيم ايتمك دنياسى علمايى
تعظيم ايتمك آخرتى كيدر حضرت عايشه دن مرويدر بر كون سائل
كلدى ايتمك ويرديلر بر شكلى لطيف آدم كلدى اوكنه سفره كتورديلر
اردنه تصديق تودیلر سببندن سؤال اولندقده حضرت هر كسه
مرتبه سنه كوره رعايت ايت بيورديلر ديدى باب رابع
وزارتى موجب اولان اسباب بياننده در سخا رشد حلم صبر

تواضع شجاعت عفت البعد عن القباح حکما دیمشلر که بو یدی
خصلتی جامع اولان آدمك وزارتی بالاستحقاقدر بو اوصافدن
خالی آدمك وزارتی بالاتفاقدر دولت عاقل واجباتدن دولت
جاهل ممکناتدندر زمان جاهلیتده بو اوصافی جامع اولمیان آدمی
وزیر ایتمزلر ایدی سلطنتك وزارتدن امتیازی بودر که اسباب
سلطنته بونلر دخی منضم اولمق کرکدر سخاسی اولمیان آدمك حمد و ثنا
وخیر دعاسی ملکنده بقاسی اولماز امام اعظم حضرتلری ایدر سخاسی
اولمیان پادشاهك زوال ملکنه منتظر اول زیرا سخا اولمایجق کمسنه
میل ایتمز عسکری متفرق اولور دشمنی طمعه دوشر رشد و رأی و
عفت وقدرت وکفایه وشجاعت وحلم وصبر و تواضع صاحبی کرکدر
هر امرده غضبی مورث ندامت اولمیه احمق اولان آدمك اموری ضایع
متکبر عند الناس مبغوض قلوب متفرق اولور جبان آدمك تدبیری
اولماز مفسد و متهتك آدمك وقاری اولماز حفظ دین صراط
مستقیمدر ملك وبقا جیوه وسلطنت ووزارت جمله دین ایچوندر
نجات دینك مرجع ومآب دینه در اموری اربابنه تفویض ایده
حقیر آدم تسویه امورده عاجز اولور عاجز اولیجق هر امرده معاتب
اولور وقاری ساقط اولور صابر اولمایجق غایت اموره واصل
اولماز کلام ذکر و انشاده اکیسی ازدواج ایدیجك انتاج مقرردر
وزیر سماحت نفس صاحبی کرکدر غیرده اولان حقوقی طلب ایتمیه
ذمتنده حقوق ناس وار ایسه ویره خلقدن آزرده خاطر اولدیغنه
تحمل ایده مثلا خسته لکی عیادت اولنمسه سفردن کلدکده زیارت اولنمسه
بر آدمه سوزی یچمسه احسان ایتدوکی آدم شکر ایتمسه قیزمیا استدوکی
آدم ویرمسه بونلره مساهله ایدوب غضب ایتمك کرکدر سعادت
سیادت زلتی عفو خلقی ستر خلق رعایت ایچون ویرلمشدر ابو الاسود
دئلی بحره مبتلا اولمغله بعض وزرا ایله نحوی مصاحبت مراد ایتدکده
امتناع ایدرلر بر کون وزیره سیادت بیر لوك بجزمه تحمل ایده نه
لا یقدر دیدی بزرجمهردن منقولدر سر عسکر اولوب سد ثغور
تدبیر مملکت ایتمکه بر آدم کرکدر که اولا دورت خصلتی ثالثا ایکی خصلتی
رابعا بر خصلتی جامع اوله دورت خصلتك بری حزم و تثبت درکه

هر امرده

هر امرده استعمال عقل وموارد ومصادر امورده انکله تحفظ ایده
ایکنجی حلم درکه مشکلاتده تهوردن حاجب اولوب فرصته منتظر
اوله اوچنجی شجاعتدر که اعدا مقابله یه قادر اولمیه لر دوردنجی
سخادر امور کلیه رجا اولنسه قتی سهل کوستره هر شخص ناموافق اهل
وزارت اولماز حاتم کف و دم بخش صاحبقران کرکدر اوچ
خصلتك بری سرعت مکافات احسان ایکنجی اعدای دولتدن انتقامده
تأنی اوچنجی حوادث ایچون متدارك بولنمق ایکی خصلت رعایادن
احتجاب کلی ایتمیه قوی ایله ضعیفی تسویه ایده بر خصلت جمیع امورده
تیقظ بو کونك مهمنی یارنه تأخیر قیودی زیاده ایده وزارته خلقك
ایلیقی رعایایه انفع اولاندر ابن عباس حضرتلری بیوردر بر مملکتك پادشاهی
عادل اولسه ارضی اعین ناسه کوزل کورینور حاکمی ظالم اولسه قبیح
کورینور **باب خامس اوصاف کمال بیانندهدر** سلطان
وه وزیر و رئیسده اوصاف کمال دورتدر حکمت وشجاعت عفت و عدالت
بونلرك اضدادی سفه وجبن وحرص وظلمدر جمیع فضایل عدله جمیع
رذائل جوره راجعدر عدل مالی کسبده حریت انفاقده اولوردر
اولان مالك ذاتنه اکرام ایتمز ومیل ومحبت ایچون جمعه اقدام ایتمز
بلکه وجوه خیراته صرف ایدوب مظهر ثنای جمیل اولمق ایچون ایدر اکثر
حق کویمك مالی اولمدوغنك وجهی بودر نهایتنه فقیر اولور نه غنی
اسکندردن منقولدر سیرت سعدا اوچدر اولی معرفت حق ایکنجی
فعل خیر اوچنجی ناشایسته اعمالدن مصون اولمق زیرا کامل حقایق
اشیایی بیلور خیری فعلی و لطفه میلی لذاته اولوب لغرض اولماز طلب
معاش ومعاشرت ناسده عفت وراحتی استعمال اخلاق جمیله یی
اختیار دخاوفی نفی ایدر تاکه عیشی هنی قلبی طیب اوله فعل جمیلی جمیل
اولدوغی ایچون ایدر حقد وحسد وعنادی میسر اولمیان اموره طمعی
ترك ایدر فعل و قولده صدق وعد له ملازمت انجاز مواعید
ایده فقردن موت جمیلدر الم حکمیه زمان تنکدر دیو مهمنه
اشتغال تواضع وقناعت واکرام نفس واحترام خلق وترك طمع
ایده قبحی تفوه ایتمیه هر حالده حسن الوجه طلاقت صاحبی اوله
مجالس خصومته حاضر اولمیه اوصاف کمال بونلردر **باب**

سادس موانع و زادت بیاننده در بودخی یدی در بخل کبر جبن
ضعف ظلم کثرت خطا خفت عقل بونلر که جمع اوله اصلی و زادتر
استیهالی اولماز مکر مال واسطه سیله یا فسقه اعانتی ایله اولیه
زیرا وزارتدن مقصود تهذیب بلاد ترتیب اهالی طاعت الهیه
متابعت سنت رسوله ارشاد احیای سنت اماتۀ بدعت انتشاد
صیت وصدا وبقای ذکر وثنا در ضعیف العقل وفاسق اولان نفس
ضایع ایلر یا نیجه غیره نصح قابلدر جبان اولیجق نیجه امورده هجوم
ایدر متکبر اولیجق مراتبه کوره خلقه نیجه معامله ایدر بخیل اولورسه
خلقی ظلمًا اولدرر هلاك اولدقلرین استر عفیف اولمیجق اعراض
مسلمینه تعرض ومخدرات واولادناسه طمع ایدر باب سابع
بقای دولت بیاننده در اسباب بقای دولت چوقدر جمله دن نصرت
دین تقویت شرع مبین در حق تعالی إِنْ تَنْصُرُوا اللهَ يَنْصُرْكُمْ بیورد
نصرت مظلوم عدل عدم احتجاب مسلمینه شفقت احادیث قدسیه دندر
اکر بنم رحمتم استرسکز عباده مه رحمت ایدك بذل نعمت بر حال احسان
بر امرلقلردن حفظ ایدر حضرت موسی یا رب فرعون انا ربکم الاعلی
دیوب آیاتکی تکذیب رسلکی انکار ایدر ایکن دورت یوز ییل امهاله باعث
نه ایدی دیدکده ندا وارد اولدیکه بلادمی عمارت عبادمی حفظ وحمایت
ایدر ایدی بر حدیث قدسیه ده دخی بیوریلور بر قولم که عباده رفق
ایدر اولوب حسن الخلق اوله بن اکا مکافاتی مراد ایدرم سخا بقای
دولتك شفیع مشفعی در بخل سبب زوالدر ازمۀ قلوبه حاکم سخا
ایله مالك اولور هر ذنبه توبه هر سیئه یه حسنه کرك بو کلام قرآن
کریمدن مقتبسدر اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا
بیوریلور وهر کون مقدوری مرتبه سین تصدق قاید‌ه صدقه تریاق
مجربدر قواعد محدثه فتنه یه باعث ولان رسومی ابطال ایدرم بسط
بساط عدل انصاف ایدرم سخط مخلوقدن قاچوب سخط خالقی اختیار
ایتمیه عقلانك جل همتی بو معنایه مصروفدر تعزیری تقوی ایله اولوب
ملازمت هوا ایله اولمیه تعمیم احسان ایده انسان عبد احساندر عدل
وفضل عام وشامل اولیجق محبت قلوب طاعت نفوس زیاده اولغله مکر
اعدادن امین اولور بونك دخی جاسوسلری کرکدر که اخبار ممالکی کلوب
انها ایده

انها ایده لر امور دیاربانه تفویض ایده زیرا سلطانی به سبب زوال
دولتدر اولدیدر دکلرنده نااهلی استخدام رعایادن غفلت ایتدکده
دی بر بنی بدیلر جاسوسلریمز یوق ایدی دشمن هجوم ایلدی ددی
صلحا دعاسندن تبرك واستمداد ایده نیجه دولت بر صالح آدمك
بد دعاسی ایله زائل اولمشدر سلاح ورجال واموال ودواب ایله
تعید ایده بونلر عدوی تخویف ایدر حسودك سبب هلاکی اولور قرآن
عظیمده وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ
بِهِ عَدُوَّ اللهِ وَعَدُوَّكُمْ بیورلمشدر وقرا ومزارع وحراثت وتجارتله
اشتغال ایتمیه بونلر اعدای طمعه دوشورر خانه سنده هر کون یاخود
هر هفته ختم قرآن عظیمی وظیفه ایده حدیث شریفده قرآن عظیم تلاوت
اولنان خانه خراب اولماز زنا اولنان خانه معمور اولماز بیوردیلر
علما ایله مجالست فقها ایله مصاحبت ایده سعادت و برکتدر ملك
ودینه قوتدر آنلرك جلیسی شقی اولماز اوزرلرینه رحمت نازل اولور
ملائکه اطراف علمایی احاطه ایدر خلق ایجنده حق تعالی حضرتلرینك
اصفیاسی علمادر عطاریدر اولان رائحۀ فائحۀ مسکدن محروم
اولماز محبت علمانك مآلی سعد وثنای مخلددر باب ثامن
زوال دولت اقتضا ایدن اسباب بیاننده در تهور بخل شهوته
انهماك دشمن امرنده قلت مبالات تعاطیٔ ظلم وجود بونلر آفت دولتدر
هیچ خطا ایتمز ملك کفر ایله طورر ظلم ایله طورمز قرآن عظیمده فَتِلْكَ
بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا بیورلمشدر تورانك اوتنده ظالمك خانه سی
خراب اولور بیورلمشدر کذب وشرب خمر وفساده اصرار امور رعایانك
اهمالی اسباب زوالدر اکابر کلماتندندر سلطان وزیر لعب ولهوه
اشتغال ایدیجك دنیا خرابه متوجه اولور اسکندره نصایح استادندندر که
سلطنتك اجساده در قلوبه دکلدر امدی قلوبه مالك اوله کورکه وجوه
سکا متوجه اوله بخی هوایه تابع اولوب کندو رأیکز ایله عمل واشرافی
تحقیر وعلمادن اعراض ونقض عهد وامر رعایاده تهاون واستعمال
کبر وغرور اتسکز همان زوال دولته منتظر اولك عمدۀ اجزای
سلطنت دورت نسنه در رعایا بیننده عدل عمارت بلاد اعدادن
ممالکی ضبط ضعیفی قوی یه چکنتمك بخل سبب تفرقه غضب سبب

ندامت حسد سبب قتل رجال دور **باب تاسع تدبير**
اعدا بياننده در وزرا وداع سايه عداوتك سببى بر قاج نسنه در
بری اكرام اسافل اهانت افاضل وبری اسافلی مناصب عاليه ده استخدام
ايدوب رقاب ناسه مسلط ايتمكله اهل شرف و زيردن آزرده
خاطر اولوب پادشاه طرفندن كندولره اساءت اكلولر ظاهر اراذل
قدر رجالی بيلمز حفظ ادب قلمز قلوب اشراف مجروح اولمغله كندويه
ونصب ايدن آدمه احباب ايكن اعالی يه اعادی ايدر پس بشريت
مقتضاسنجه هر بری حكم عداوتی اظهار جانبندن اصرار ونيجه مرتبه لرى
اختيار ايلر امدی مقتضای عقل بودر كه اهل شرف ذوی البيوته
رعايت وخلافنده اولنلره اهانت ايله معامله اولنه **نظم**
اذا انت اكرمت الكريم ملكته وان انت اكرمت اللئيم تمردا
بيت مشهوردر يعنی اكرامی كريمه ايدرايسك قوللك اولور مالكی
اولورسين اما لئيم آدمه ايتدوكك صورتده تمرد وطغيانه باعث
اولورسن ايكنجی ظلم وجور ايله ظاهر در وزير عاقل ديشس كامل اولدر
غيرك عنف ايله ايتدوكی مصلحتی لطف ايله ايده انسان احسان قوليدر
ابو عمرو بن العلادن منقولدر بو خلقه تعجب ايدرم مالكريله قول
الوب ازاد ايدرلر نيچون احراری احسان ايله بنده ايدوب مكين
مكان رق وعبوديت ايتمزلر اكر ولايتنده حكومتنده منازعه ايدر
دشمن وار ايسه بهرحال اخراج ايتمك كركدر اكر ولايتدن خارج اظهار
عداوت ايتميوب دشمن كامن الشر وار ايسه آنك دخی ازاله سندن
دورت طريق واردر اولی واحوط كرم ولطف ايله بنده ايتمكدر
اكر بو مرتبه ايله منخدع اولمازايسه صلح ومهادنه ايله بو دخی اولماز
ايسه مواضع حصينه يه تحصن ايله بو دخی اولماز ايسه اخر الدواء
الكی اسوء تدبيرات اولسه كركدر جنكده جنكك قبحی قتی بين در زيرا
الحرب سجال مشهوردر سلامت محالدر بودر ديكمز عسكريده دشمنه
مقابله يه قدرت حس ايتدوكی زماننده در اكر قومنك ضعفی دشمنك
شوكتی متعين ايسه زنهار جنكه بادی اولمیه مكر راه حيله يه سلوك
ايدوب دشمن غافل ايكن هنوز عسكری اجتماع ايتمدين بر مصلحت
كوره ياخود دشمن كندو ممالكنی كلوب چكنيجه سكوت ايده زيرا

كندو ملكلرندن آنلر غريب اولوردلر الغريب كالاعمى مضمونی اوزره
ممالكندن كندو تصرف اعرفدر حيله انفع وسايلدر پادشاه ووزيره
كتم سر كبی مهم اولماز احوال دشمن ايله تقيد كلی كركدر كه نيجه يا توب
نيجه طوردقلرين بيله بالذات پادشاه ووزير جنك ايتمك سوء
تدبير در حيله جنكده در بر امره مباشر كورينوب امر اخره مباشرت
ايتمكه توريه ديرلر مثلا روم ايلی سفرين ايدر كبی كوستروب آناطولی
سفرين ايتمك كبی خدمت ايدنلره اكرام آتی فالنلره انعام
لازمدر رأس ديشس نيت خير وعمل جميل اضمار فعل خيرات جنابندن
حقدن استمداددر **باب عاشر نصيحت وزرا بياننده در**
معلوم اولسون كه سلطنت ووزارتدن مراد ذكر جميل ثنا حسندر
دنيا احدوثه در پس حديث حسن اولمغه سعی ايله روی خاكده اولنلر
هپ خاكسار اولورلر مأمونندن منقولدر پادشاهلق ذكر جميل واحدا
فعل صالح ورعايت اهالی ايچوندر كه تا آنكه جميع مال وذخايره حرص
ايچون اولمه بو بازار جيلوحالی در ملوكك رعايادن امتيازی واحسانه
قدرتله در رعايا ايتمك استر اما قادر دكل سلاطينده قدرت وار
ايتمز ايسه كمال لؤمن اظهار ايتمش زمان امكان غنيمتدر خيره قدرت
فرصتدر فعل جميلدن احسن دائره وجودده نسی اولمق وار **نظم**
اختم وطينك رطب للختام فكم قد ختم الطين اقوام وما ختموا
ولو انما عدلوا ايام دولتهم حتى اذا عزلوا ذلوا فما رجعوا
ديار عربده ابنا قبولری وزرينه بالچی قويوب اوزرينه مهر ايدرلر يعنی
بالچی تازه ايكن مهری اور كه نيجه آدم بالچی قاتی شدو ديم مهر وضعنه
واصل اولمدی ونيجه آدم والی اولدقده ايام دولتنده عدل ايتمكله
صكره معزول وذليل اولدقده كسنه دن مرحمت كورمديلر امدی وزير
بلند همت كركدر خساست همت اهل سوق سيرتيدر ماله قلعه يه
اعتماد ايتمه زيرا آنلر شرف زوالده در بر خيره سعی ايده كوركه حين
موتده الكدن آلنميه اول عمل صالحدر حفظ دين سبب فلاحدر كريم
كركدر كه مشهور اوله دنيا يی اخرته فدا ايتمك كركدر عكس ايتميه ملوك
سالفه ووزرای متقدمين دن عبرت اله موت وفنا يالكز انلره
مخصوص دكل **نظم** تفانوا جميعا فما مخبر وماتوا جميعا ومات الخبر

یعنی هب فانی اولوب کندیلر خیر واثر یوق کندولر اولدکلرندن غیری
خیرلری بیله اولدی بهلول دانا هرون رشیده ایدر طوتالم جمیع دنیا
داخل دائرۀ ملکک اولمش جمله نک اخری موت آخر مکان قبر ولحد و
تراب دکلمی دیر ظلمدن حذر کرک پادشاه ظلمله مبغوض رعایا اولور
بغضدن مخالفته محاربه یه وارر هر فتنه نک اولی نجوی یعنی مخفی
سویلشمک کیدرک اظهار کیدرک بلاد رعدتله مشهور اولان پادشاهه
قلوب مأنوس اولور محبت ایدرلر محبوب اولان مطاع و مخدوم اولور
اطاعت سبب بذل روح اولور رعایادن بذل روح ایدیجک دشمن
مقهور اولور ملوکک شر خصائلی بخلدر بخیل اولیجق مال رعایایه
طمع ایله عرضنی تلویث ایدر اشیای خسیسه یه میل ایله وقار وحشمت
واعین ناسدن قدر و منزلتی کیدر اکابر علما ایله مجالستدن دفع دنیا
اولور آنلر رعایا بیننده اعلامدر اکثر نظر علما اعمالنه در آنلرک
صلاحی صلاح رعایایه فسادلری فساده سببدر کامل پادشاه اول
زمانده ظاهر اولور که برامزلر قودقه اولورامین اوله نفسنده حقیر
دخی اولورسه عدوی حقیر غائبی صغیر طوتمیه مصراع دشمن نتوان
حقیر وبیچاره شمرد جمیع امورک اولی حقیر اولوب کیدرک کبیر
اولور باران قطره قطره باران اوله رق سیللر پیدا اولور اسیر
شهوت اولمیه که خنازیر وسباع خصایلندندر قول و عدینک خلافنی
ایتمیه کذاب اولور کذاب سلطان اولماز دنیا بر کون سکا بر کون
غیره میل ایدر بر مغموم بر کون مسرور اولور دشمن اشرافی تذلیل و تحقیر
ایتمیه مملکت ایله افتخار ایدوب باغی وطاغی اولمیه سبب هلاکدر
ملکک بقاسی بو قدر دلاوردیکده رعایت وانلره احسانده واصل
مرتبۀ نهایت اولمق کرکدر آنلر جناح مملکتدر دشمنه ظفر بولسه
عفو ایده عفو کرام خصایلندندر مفردات عسکرین بیله آنلر پادشاهک
اعضاسی مقوله سیدر مملکت وقوت عسکریله در محصل داغه محتاج
اولمزدن اول علاج کرکدر اظهار عداوت ایتدکدن صکره ارسلان
عداوتی کرکدر قابل زوال اولمیه خواص اصلاح ایدیجک عوام دخی
صلاح پذیر اولور خواص فاسد اولیجق عوام دخی فاسد اولور ذم ومدح
عدل وجوده دائردر ظالم اولورسه ذم خلقه انجمنسون عادل اولورسه

هیچ مدحنلر کمسنه تقصیر احتمالی بوقدر بری الساحة اولانه ترحم
خائنه غضب کرکدر عکس ایو دکلدر حق تعالی ولا تأخذکم بهما
رأفة فی دین الله شرع اقتضا ایتدوکی محلده مرحمت اولنماز ظاهر
اللهدن ارحم دکلسن اهل عرضک عرضین هتک ایتمیه افتاده اهل
عزته دستگیر اوله اولاد اشرافه مرحمت کرکدر آباء حقی مراعات
اولنمش اوله پادشاه و وزیره شرف بو یتر که اشراف بساطین اوبوب
جنابنه توجه ایدهلر

باب حادی عشر مواعظ حکما بیاننده در

اسکندردن منقولدر بر پادشاه که عسکر و رعایاسنه تطاول ایده
بهر حال آنلر یدنده هلاک اولور زیرا امور جزئیه یی تدارک
ایتمین کلی اولدقدن صکره تدارکندن عاجز اولور بر پادشاه که
علمایی احترام ایتمیه اصلندن خطا وارددر بر پادشاه که عسکریله
تقیید ایتمیه وتجارت طریقندن مال سوداسنده اوله فلاح بولمز
رأینده خطا اوزره اولان هلاکه نفسنه سعی ایلر قواعد محدثه رسوم
باطله پیدا ایدن کندو اولور اما سیئاتی اولمز کرمی اولمیان ملکه
صالح اولماز ساز وسوز وشرب خمره منهمک غافل ایکن دشمن غالب
اولور کرم وسخا اوزره اولان معمر اولور انسان اصدقایه محتاجدر
ایکی کمسنه تعاون وتظاهر ایدیجک علم وعمله قوتلری زیاده اولور
اصدقا صاحبی اولمق سعادتدندر آدم یالکز جمیع خیراته موفق
میسر دکلدر اقارت لائق احسان آدم لازمدر فقرا اولسه اغنیاء
آلوده اوزار قالورلر ایدی لذت ایام انسان احبابله در سوء حالده
صدیقه احتیاج مقرردر حسن حالده موانست سوء حالده معاونت
ایدر اسکندره استادلر نصایحندندر که متیقظ اول اسباب شر
چوقدر مصیر ترابدر بدن پاک مأکول خاک اولسه کرکدر عباد اللهه
نظر انکار ایله ناظر اولمه کمسه یه اذیت ایتمه شقی اولدر که عاقبت کاری
تذکر ایتمیه قول و فعلده حلم کرکدر هاتف موت ندا ایدیجکی کونی
فکر ایله هر کون ذخیره تحصیلنه همت ایله کوچ نه کون اولاجغی معلوم
دکلدر دنیاسنی ذکر جمیل ایچون استین واصل مراد اولور صدق اهل
ممدوحات کذب اساس مذموماتدر بخل نتیجه حب دنیادر حرص
ندامته طمع خیانته سوق ایدر غضب سباع اخلاقندندر دخی نقددر

صاغ اولنه سن محمودًا اولمق مذمومًا حیاتده اولمقدن خیردر عدل
ایتدوکك صورتده مظهر حمد ومدح سن جور ایدرسك مدحه لسان
مطاوعت ایتمز امدی بر غنایه طالب اول که فنا بولمیه. بر حیاته استه که
متغیر اولمیه. بر ملك استه که زائل اولمیه. بر بقا استه که مضمحل اولمیه
امر زائل ایله فخر اولماز ثابت اولمیان مال ایله غنا اولماز دنیایه چوق
علاقه ایتمکه زمان بقا غایت قلیلدر شرابه میل سفالتدندر پادشاه
حافظ ایکن اول دخی بر حارسه محتاج اولیجق حال مملکت نیجه اولور
آدم غضب زماننده معلوم اولور دولت اقبال ایتدکده شهوت عقله
خدمت ایدر ادبار حالنده عکس اولور مناقبه میل واشرافه احسان
علایم اقبالدندر عکسی ادبار علامتیدر حاکم مادامکه حفظ عمارت
رعایت حدود شریعت ایده باقی اولور تجاوز ایتدوکی کبی هلاك اولور
اشراف پادشاهلره نصح ایله دعای خیر ایله تقرب ایدرلر اسافل مساوی
ناس ایله اعراض مسلمینه طعن ایله فساده ساعی اولان آتش اشعال ایدن
آدم کبیدر عمال وحکامك عیوبی پادشاهه منسوبدر. بر وزیر که
اشرافی اراذله رعایت ایده آنك مثل میوه انجادینی چیقروب بی نفع
اغاج دکن آدم کبیدر ایام هتك استار تغییر لباس خلق بر بینه
محتاج جدیدی اسکی ایدر هر شیده غالب اولور انجق ذکر جمیل ومحبت
قدیمه وثنای فایح ودعای صالح وعدل شایعه غلبه ایده من بونلر
ابد الدهر باقیه در **بیت** تَزَوَّدْ مِنَ الذِّكْرِ الْجَمِيلِ فَإِنَّهُ
سیبقی وما فوق التراب تراب یعنی سن ذکر جمیلدن ذخیره تدارك
ایله کوید باقی اولان اولدر هر نه که خاك اوستنده در خاك اولسه کرکدر

باب ثانی عشر خیانت وعقوبتی و دزدایه راجع اولان امور بیاننده در

و دزدانك خطری عظیم خیانتی شدیددر پادشاه و
وزیر کندو افعاللرندن مسئول اولدوغی کبی نوابی عدللرندن تحت یدنده
اولان آدملر اعماللرندن مسئوللردر فعل غیر ایله مؤاخذه قرآن عظیمده ثابت در
لیحملوا اوزارهم کاملة یوم القیمة ومن اوزار الذین یضلونهم بغیر
علم بیوردیلر ولا تزر وازرة وزر اخری آیت کریمه سی تفسیرنده طوعًا
واختیارًا تحمل ایتمز لکن قهرًا واقتسارًا تحمیل اولنور دیمشلر علت مؤاخذه
دخی ظاهردر زیرا آدملرینی رقاب ناسه حاکم ایلدی آنلرك ظلمنی بیلدی

منع ایتمدی

منع ایتمدی رضای ظلم وفسق وکفر همان اول فعله مباشرتدر بعد العلم
تغافل ایدیجك مدخلم یوق دیمکله اولماز نوابك ظلمی ارباب حقوقك
اثقالی ذنوبی کردنه وزره تعلیق اولنور بوندن لازم کلمشدر که بر کون
حضرت عمر دره سنی میدانه براغوب بن خلافتی استمم غوائلی ایله کیم قبول
ایدرسه آلسون دیدیلر حضرت بر حدیث شریفده بیوردیلر بر حاکم یوقدر
که روز قیامتده کاشکی اولیدی دنیاده قوت لا یموته قناعت ایتمش اولایدم
دیمیه. بوندن ارتوق حماقت اولورمی که غیر ایچون صحیفه سن تسوید
دنیایی آخرتدن ترجیح کندوبی جنابحقدن تبعید ایده قطاع طریق
که ابناء سبیله ظلم وغدر ایده ولایتده فقرا ضایع اوله تعشیر غلات
وتحصیل حقوقده وکلاسی که ظلم ایده پادشاه ووزیر مسئوللردر بن عاجز
ایدم دیمکه مجال محالدر نیچون بر قوی قادر آدمه تسلیم ایتمدیلر که امتعه
محل آسوده حال اوله ایدی دیرلر محافظه ابناء سبیل وایصال حقوق
پادشاهه لازمدر مسجدلر خانقاهلر خراب اولدیغی عمارت پادشاه
و ترك وظیفه سیلدر قوللری ظالم وتارك الصلوة اولسلر صوتله
ترك ظلم ایله امر ایده تغافل ایدوب حدود شرعیه دن برنده که زیاده
ونقصانی اوله مسئولدر مصادره دن مصلحت مملکت اقتضا ایتمشدر دیو
سفك دمادن احتراز ایده دفتردارلر مضایقه واردر مصلحت
اقتضا ایتمشدر دیو آیت کریمه میراثی دفعه سعی ایدرلر بو طریقله الناس
مالنه مال مصالح دیرلر بو مال مفاسددر مقدمات زوال دین و
دنیادر تغییر شرع واختراع حکم در حق تعالی کتاب کریمنده سارقك
یدی قطع اولنه قاتل قصاص اولنه شارب الخمر تحدید اولنه دیوب بونلرك
امثالی احکام شرعیه تعیین بیوروب ما فرطنا فی الکتاب من شیء
بیورمش ایکن بونلر اوضاع شرعی تغییر ایدوب کتابه ذنوبه ضمان وجرمه
وضع ایدوب مثلا سارقدن بر قاج آلتون آلوب اطلاق ایتمکله ولی
حرامی بونلره اعتماد وخوف حد شرعدن امین اولوب سرقه یی صنعت وحرفه
اتخاذ ایدر بعض مواضعده حرامیلره سوباشی شریك اولور بو زاده بولمه
ایدرلر ینه شرعه مخالفت بلا سبب مصادره لر ایدوب علفنا بیع و خمر
رخصت ویروب نامشروع جهتلردن اقچه لر آلورلر طریق حلالدن
بیت مالك حق صرفنی ضایع ایدرلر طرق حرامدن مال تحصیلنده زحمت

وعسرت چکرلر اکر حلنه ذاهب اولور ایسه کفردر مستحل دکل ایسه
فسق باری مقرردر اکر بو مقوله بدع شیوعنه رضا پادشاهدن ایسه نعوذ
بالله کفردر آنلر اهانت اهل بدع وازالهٔ هرامر مخترع لازم ایکن سکوتی
همان رضادر

باب ثالث عشر وظایف وزرا بیاننده در

کل یوم ابتدای کاری دعا وتلاوت قرآن عظیم اوله حدیث شریفده هر
کونده که بر قول قرآن عظیمدن ایکیوز آیه کریمه تلاوت ایده اول کون
معصوم اولور بیورلمشدر ایکنجی تصدق قایده دافع بلادر اوچنجی خیره
نیت صالحه عزیمت ایلیه جایزکه بر کون عمرك اخری اوله باری
اعمالنی خیر ایله ختم ایده بن دیوب نفسنه نه لایق کوردسه دعایایه آنی
لایق کوره دورد نجی ارباب حاجات قدومنه منتظر لر اوله استحقار
واستخفاف ایتمیه زیرا مسلمك حاجتی قضا ایتمش حج مبرور دیمدی یوز
رکعت نافله نمازدن خیر در بشنجی هر امرده رفقی عادت عنفدن نفسنی
صیانت ایده ظاهر عنفه قادر ایکن رفق ایتمك اظهار فضلدر بوندن
ماعدا حضرتك دعای خیرندن حصه دار اولور بیوردیلر یارب اول
حاکم که امتمه رفق ایده سن اکا رفق ایله تشدید ایدنه تشدید ایله آلتنجی
رضای دعایایه سعی ایده که خیر الوزرا اوله حدیث شریفده وارد در
اما مکونك خیری محبوبکز شری مبغوضکزدر دیدی یدنجی رضای مخلوق ایچون
رضای خالقی ترك ایتمیه کلام حقه بیحضور اولان شیطاندر سکزنجی
عدل ایله حکم ووالیلرینه انکله امر ایده حدیث شریفده بیوردیلر ایکی کمسنه
بیننده حکم ایدوب ظلمه ذاهب اولان ملعوندر طقوزنجی اکثر علما ایله
مصاحبت واستنصاح ایده آنلر دخی امر بالمعروف نهی عن المنکر ایدوب
احکام الهیه یی اعلام ایده لرکه دینده خطادن مصون اوله اونجی ظلمه دن
اللرین ظلمدن کسوب دعایانی بستر راحتده عنوده ایده آنلر اعمالندن
مسؤل اولدوغندن غیری توراتده وارد اولمشدر که عمالی ظلمنه راضی
اولان پادشاه کندو ظلم ایتمش کبیدر

باب رابع عشر حاکملره لازم اولان احوال بیاننده در

حضرت بر حدیث شریفده بیوردیلر بر کمسنه که
امتمه حاکم اوله عورتی یوق ایسه تأهل ایتسون مسکن ومرکب وخادمی
یوق ایسه قدر کفایه ایدنسون بوندن زیاده سوداسنده اولان خاینلر
دفترینه قید اولنوب یوم قیامتده سارق اسمی ایله احضار اولنور د

بر خاتون حضرت عمر حضورینه خصمین کتوروب بر نیمه ات دخی
هدیه کتوردی بعد المرافعه حق طرف خصمده ظهور ایدوب خاتوندن
ایچه حکمی لازم کلدکده عورت یا امیر المؤمنین ات نیجه قطع اولنورسه
دعوامی ویله قطع ایدك دیدی پس حضرت عمر احقاق حق وهدیه یی
رد ایدوب اصحاب کرامه ما وقعی حکایت بیوروب هدایادن احتراز
ایدك دیدی حجاج مغیره بن عبد الله کوفه حاکمی ایدکه بر ماده ده مدعی
بر شمعدان هدیه کتوروب خصم دخی خبر آلوب بر قاطر هدیه کتوردی
حین مرافعه ده قاطر صاحبی هجوم ایدوب بنم حقم چراغدن روشنددر
دیر ایدی مغیره بیحضور اولوب قاطر شمعدانی قیردی دیوب ایکیسنی
دخی صاحبنه تسلیم واحقاق حق ایلدی حضرت عمر خلیفه اولدوغی کون
تاج کسرایی خزینه دن چیقروب کتوروب بونی کتوردن آدم
قتی امین ایمش دیدی اول محلده بر عالم یا امیر المؤمنین مادامکه سن امانت
الهیه یی ادا ایدرسن جمیع خلق رعایت امانت ایدرلر خیانت ایدرسك خیانت
ایدرلر دیوب حضرت عمر دخی تصدیق ایلدی حضرت علی زماننده خلافتنده
صرافلری وزرگرلری قاددشورسنلر اوتوروب بیت ماله متعلق مصالح
اثناسنده وافر فلوری وایچه یی اوکنه یغدوروب ذهب وفضه
بندن غیری آدمی مغرور ایتدك دیدی حضرت عمر اطرافه ارسال ایتدوکی
حاکملره دورت شرط ایدر ایدی اولا ات بنمیه ایکنجی اینجه لباس کیمیه
اوچنجی نفیس طعام یمیه دوردنجی قپوسنه قپوجی وضع ایتمیه رکاکت
حکومته بو دلیل کافی دکلیدر که حضرت ابو هریره بحریندن کلدکده
اون بیك آلتونه مالك اولدوغی منقول اولمغله حضرت عمر ای عدو الله
ودشمن کتاب الله بیت ماله خیانت ایتمش سن کبی دیدی حضرت ابو هریره
بن بونلره عداوت ایدنك عدوسی یم حاشا دیو جواب ایتدکده یا اون
بیك آلتونه قندن مالك اولدك دیدی آتلرم نسلندن وحصهٔ غنایمدن
اولدی دیدی ایچه یی مشاطره طریقیله بیت ماله قبض ایدوب ایرته سی صباح
نمازندن صکره ابو هریره ماجری ایچون استعفا وحضرت عمره دعا و
استغفار ایلدکده ینه حکومت تکلیف ایتدیلر قبول ایتمدی بیوردیلرکه
سن قبول ایتمز ایسك سندن افضل اولان که حضرت یوسفدر قبول ایتدی
ابو هریره ایدر اول پیغمبر اوغلی پیغمبر در بن بش نسنه دن قورقرم بغیر

علم سویلیه م بغیر حق حکم ایده م صکره بنی ضرب ایده لر عرضمه
متعلق شتم ایده لر مالم اخذ ایده لر پس حضرت عمر خیانت بویله تر که
خیانت ایچون امین اولاسین دیدی مصنفک احادیث شریفه نقلنده
عدم مبالاتی واصحاب کرام بلکه انبیای عظام حقنده نامناسب اموره
اقدامی قابل جواب دکلدر عفا الله عنه معاویه عاملنه نصیحتنده
از اکل ایله چوق عامل اولاسن عقبنده آز ایله منصب دخی سندن
آیرلمسون رشوتدن حذر ایله محل خصومتده کلام حقدن لسانکی عقد
ایدر دیدی بر عربیه الله تعالی حضرتلرینک حقنی بیدک دیدیلر یا دخی
کیمک مالنی یییه یم دیدی معاذ یمندن کلدکده حضرت ابو بکر
صدیق محاسبه استدی معاذ ایدر بر الهه برسزه حساب ویرمک
ندن لازم کلدی بر دخی نعوذ بالله که حکومت اختیار ایدم دیدی

کتاب الثالث والعشرون

تواریخ بیاننده در اون اوچ بابی مشتملدر **باب اول حضرت آدمک
صفیو واندن اوللدن اولان انبیای عظامک ایامی بیاننده در** حضرت آدمک
ایام معیشتی بیک ییلدن زیاده جه در حضرت آدم ایله طوفان بیننده
ایکی بیک سنه در حضرت نوح ایله حضرت ابرهیم بینی بیک سنه در حضرت
ابرهیم ایله حضرت موسی بینی یدی یوز سنه در حضرت موسی ایله حضرت
داود بینی بش یوز سنه در حضرت داود ایله حضرت عیسی بینی بیک
ایکی یوز سنه در حضرت عیسی ایله سرور انبیا بینی آلتی یوز یکرمی سنه در
حضرت آدمدن هجرت نبویه یه دکین یدی بیک یکرمی ییلدن زیاده جه در
اسکندر ایله اردشیر مابینی درت یوز التی ییلدر اردشیر ایله حضرت
عمر خلافتنده مقتول اولان یزدجرد بیننده درت یوز ییل مرور ایتمشدر
پس اسکندر ایله حضرت رسول اکرم بینی طقوز یوز سنه اولور **باب
ثانی ملوک ماضیه ایامی بیاننده در** شاپور ذو الاکتاف والده سی بطننده
پادشاه اولمشدر قصه سی بودر که باباسی هرمز وفات ایتدکده یرینه پادشاه
اولاجق ولدی اولمامغله خلقه اضطراب عارض اولدی خاتوننک حملی
وار ایمش دیدیلر غایت مسرور اولوب تاج سلطنتی عورتک قرنی اوزرینه
قویوب هر نه طوغر ایسه پادشاه اولسون دیو عقد عهد ایتدیلر پس وجوده

کلوب قرق ییل پادشاه اولدی معاویه دخی یکرمی ییل امارت یکرمی ییل خلافت
ایله حکومت ایلدی دولت معاویه ده لیلهٔ واحده ده بر خلیفه وجوده
کلدی بر خلیفه اولدی بری وفات ایلدی وجوده کلن مأمون وفات
ایدن هادی خلیفه اولان رشید ایدی اول خلیفه که خلع اولنوب صکره
ینه خلافته اعاده اولندی امین در اول حسین بن علی بن هامان بین
الناس سر و پا برهنه انواع تحقیر ایله خلع وایکی کون حبس ایدوب بعده
عسکر حسینک خلافتنه دوشوب حسین فرار ایتمکله اجلاس ایتدیلر
حسین بر بوچق ییل بر حصارده محاصره اولنوب آخر قتل اولندی کذلک
مقتدر بالله خلع وذریٔ عباس قتل اولنوب ابن المعتزه بیعت اولنمش
ایکن ایرته سی امری منحل اولوب ینه خلافت مقتدره رد اولندی احوالی
سکزعدد اولمغه جاری اولان معتصم بالله در ثمان وثمنی لقبی ایله
ملقب اولمش ایدی اولاد عباسک سکزنجیسی خلفای عباسیه نک
سکزنجیسی ایدی مخلفاتی سکز بیک کره بیک آلتون ایدی اون سکز بیک
حیوانات تخلیف ایلدی سکز فتوحاتی وار ایدی دورت برادرکه آنلر
ابو طالب اولادی طالب وعقیل وجعفر وعلی در رضی الله تعالی عنهم
علی الترتیب بربرلرندن اون یاش بیوک ایدیلر اوغلی ایله باباسی بینی
غایب اولان عمرو ابن العاص ایله اوغلی عبد الله در اوغلندن اون اوچ
یاش بیوک ایدی مثلی مسموع اولمامشدر **باب ثالث معمر
اولنلر بیاننده در** دورت نفر آدم هر برینک صلبندن یوز ولد کلنجه
معمر اولدیلر خلیفه ابن ابو السعد انس بن مالک الانصاری عبد الله
بن عمر اللیثی جعفر بن سلیمان الهاشمی متوکلک دخی التی دن زیاده ولد
ذکوری یکرمیدن متجاوز قیزلری اولدی معمر اولمقدن قطع نظر اولنوب
کثرت اولاد غرابتنه نظر اولنسه مرحوم جنت مکان سلطان مراد خانک
اولادی یوز یکرمی یه واصل اولمشدر غرایب فیه انفاد نددر مرحوم مرقوم
محمود نام بر دفتردار ی وار ایدی آنک دخی یوز اون یدی اولادی
اولمشدر حضرت رسالت پناه آلتمش اوچ یاشنده ارتحال بیوردیلر کذلک
حضرت ابو بکر وعمر اول سنده کتدیلر مأمون قرق سکز یاشنده کتدی
کذلک معتصم حضرت رسالت پناهک ولادتی ونبوتی و الیوم اکملت
لکم دینکم آیت کریمه سی نزولی ووفاتلری جمیعاً یوم اثنین ده واقع اولدی

اللهم احشرنا فی زمرته ولا تحرمنا شفاعته وصل وسلم علیه
وعلى آله واصحابه اجمعین **باب رابع قوتلدن حاصل اولان**
فقهای سلف وبعض لطائف بیاننده در فقهای کوفه دن ابن ابی
لیلی وحسن وابن سیرین قول ایدیلر فقهای مکه دن عطا ومجاهد و
سعید بن جبیر وسلیمان بن یسار قول ایدیلر فقهای مدینه دن ربیعه
الرأی وطاوس ومکحول ثانی قول ایدیلر وذلك فضل الله یؤتیه
من یشاء اشراط ساعاتدن دکلیدر شمدی اکثر اولاد علما جهلا اولور
الحکم لله انبیای عظامدن بش کمسنه یه ایکیشر اسم ایله مسمی ایدیلر
احمد ومحمد عیسی ومسیح ذا الکفل والیسع اسرائیل ویعقوب یونس
وذا النون اسلام پادشاهلرندن ایکی ادمك اول اسملری عین ایدی
هر بری اول اسمی عین اوچ پادشاه قتل ایتدیلر بری عبد الملك بن مروان در
عبد الله بن زبیری عمرو بن سعید اشدقی عبد الرحمن بن اشعثی قتل ایتمشدر
ایکنجی عبد الله منصور ابن محمد در که عمی عبد الله بن علی یی وعبد الرحمن
بن محمد بن مسلمی ووالی خراسان عبد الجبار بن عدی یی قتل ایتمشدر
باب خامس حمله مدت معهوده دن زیاده متولد اولنلر
بیاننده در بطن امده طقوز آیدن زیاده باقی اولان ضحاك بن مزاحم در
اون آلتی آیده طوغمشدر بری شعبه در ایکی ییلده طوغمشدر بری هرم بن
حیان در درت ییلده طوغمشدر اول سببدن هرم اسمی ایله مسمی اولدی
ومالك بن انس والده سی اوچ ییلدن زیاده کوتورمشدر محمد بن عجلان
درت ییل طورمشدر طوغدوغی زمانده صچلری ودیشلری بتمش ایدی بنی
عجلان جندن بر عورت درت ییلده بر طوغورمغی عادت ایتمکله حامله الفیل
دیرلر ایدی وموسی بن عبد الله بن حسین والده سی آلتمش یاشنده ایکن
طوغمشدر بنی عجلانده بر عورت دخی ولدنی بش ییل حامل اولمشدر
باب سادس باباری اسمی ایله مسمی اولنلری بیان ایدر
سعید بن سعید بن العاص ایکنجی عبد الله بن عبد الله بن حرث اوچنجی عمر بن
عمر بن حسین بن علی بن ابی طالب دردنجی عتاب بن عتاب اسد بشنجی
عبد الله بن عبد الله بن عمر **فصل** حضرت عثمانی قتل ایدن طائفه اعین
رجمی وتیم در بدیل بخشی ولادندر وعمرو بن جبامی صواعق محرقه آدلو
کتابنده محمد بن ابی بکر ایکی کمسنه ایله انصاردن برینك اوندن حضرت

عثمانك سعادت خانه سنه داخل اولوب محمد مبارك صقالنه یاپشوب
قتل مراد ایتدکده بابا ك کورسه بو وضعه راضی اولورمی ایدی دیمکله
فراغ ایدوب اول ایکی آدم کیروب قتل ایتدیلر دیرجابر در مصنفك
نقل ایتدوکی اول ایکی آدم اوله لکن ثالث قابل توفیق دکلدر بعض کتبده
اول ایکی آدم غافقی وسودان بن حمران اولمق اوزره تعیین اولنمشدر
باب سابع ملکه طالب اولوب نائل اولمیانلر در حضرت
ابو بکر صدیق ابو عبیدة الجراحی که حضرت رسالت پناه بونلره امین
الامه اطلاق بیورمشلر یوم سقیفه بنی ساعده ده خلافته نفوذ
ایدوب بعده خلافت کندولره میسر اولدی کذلك حضرت عمر دخی یوم
شوراده آلتی نفر آدم بیننده تردید ایدوب بو جمله نك ایچنده حضرت
عثمان بعده حضرت علی اولدیلر کذلك حسان بن مالك بن بحدل مروان
عهد الدی که کندودن صکره خالد بن یزید بن معاویه یی خلافته تعیین
ایده وعد ایتدکدن صکره خلافی ولدی عبد العزیز بن ولید باباسی
خلافته تعیین ایدوب صکره وعده وفا ایتمدی عبد الرحمن بن محمد بن
اشعث فادسده زمان خلافت عبد الملکده نفسنه بیعت آلمش ایکن
دیر الجماجمدن انهزامدن صکره مقتول ولدی عبد العزیز بن عباسه
اهل بصره مبایعه اتمش ایکن رأیلری متحول اولوب جامع ده عقد
مجلس ایدوب عبد العزیزی دعوت ایتدکلرنده دیار هندده فرار
ایدوب انده وفات ایلدی ابو الحسن زید بن علی ایام هشامده ظهور
ایدوب مقتول اولدقدن صکره ایکی ییل مصلوبا طوروب صکره
احراق اولنوب کلی صاووردلدی یزید بن عبد الملك ایام خلافتنده
بصره یه غالب اولوب مقتول اولدی حکم وعثمان که ولید بن یزیدك
اوغللری ایدی باباری عهد ایتمشکن وفاتندن صکره یزید بن ولید
بونلری حبس ایدوب زنداننده قتل ایلدی عبد الله وعبید الله که
مروان اوغللری ایدی ولی عهد ایدیلر مروان مقتول اولدوغی کبی دیار
سودانده نوبه بلادنه فرار ایتدیلر عبد الله بن معاویه بن عبد الله بن
جعفر بن ابی طالب اصفهانده ظهور ایدوب جمیع ممالك فارسه ایام
مروانده غالب اولمش ایکن ابو مسلم قتل ایلدی **فصل** عیسی بن موسی
تاج خلافت تسلیم اولندقدن صکره منصور نفسنی خلع ایت دیو

الزام ایتمکله فراغ ایلدی محمد بن عبد الله حسن بن علی مدینهٔ منوره ده
عسکر عظیم ایله خروج ایدوب التمش بیك آدم جمع ایدوب اثنای
جنکده براوق طوقنوب مقتول اولدی باشنی منصوره کوندردیلر
جعفر بن الهادی باباسی موسی برینه تعیین ایتمشکن باباسندن مقدم
وفات ایلدی قاسم بن رشید باباسی خلافته تعیین ایدوب مؤتمن
اسمیله تسمیه ایتدکدنصکره مأمون نفسکی خلع ایت دیو الزام
ایتمکله فراغت ایتمشدر محمد امین اوغلی موسی یه عقد خلافت ایدوب
ناطق بالحق ایله تسمیه ایتمشکن امین مقتول اولدوغی کبی امری باطل
اولدی علی بن موسی بن جعفر الرضا یه مأمون عقد خلافت ایتمشکن
مأموندن اول وفات ایلدی ابرهیم بن مهدی که ابن شکله دیمکله معروفدر
اهل بغداد کندویه بیعت ایدوب مبارك اسمیله تسمیه ایتمشکن
میسر اولمدی عباس بن مأمونه باباسی خلافت ویرمشکن معتصمی
اندن احق بولوب رجوع ایلدکده معتصم عموریه یه چقوب خلقی جمع
ایدوب سراً کندویه بیعت ایتدرمش ایکن کبر و شهره عودت ایدوب
کلدوکی کبی توابعی ایله اخذ و قتل ایلدیلر ابرهیم بن جعفر بن متوکله
باباسی خلافته تعیین ایدوب مفوض الی الله دیو تسمیه اتمش ایکن
خلافته نایل اولمدی عبد الله بن المعتز بیعت اولنوب متصنف
بالله دیو تلقیب اولنمش ایکن بر بوچق کون جلوس ایتدکدنصکره مجبور
اولوب مقتدر بالله خلافتنده مقتول اولدی **باب ثامن**
مؤلفة القلوب بیاننده در بونلر قرآن عظیمده مذکور اولان قومدر
اوایل ظهور اسلامده هنوز قوت و شوکت متحقق اولمادین بونلرک
آدمه تألیفی ایچون صدقاتدن حصه تعیین اولنمشدر که تا اهل اسلامه
امداد ایتمکده جانبنده سعی یا افساد ایده لر بونلر ابو سفیان سهیل بن عمرو
حویطب بن عبد العزی هبار بن الاسود حرث بن هشام حکم بن حزام صفوان
بن امیه قیس بن عدی فزاره قبیله سندن عیینه بن حصین اقرع بن
حابس مالك بن عوف بن مرداس سلمی علا بن الحارث **باب تاسع**
حضرتك کاتبلری بیاننده در حضرت عثمان و حضرت علی حاضر
اولسه لر حضور حضرتده وحیی آنلر یازدلرایدی غایب اولسه لر حضرت
ابی و زید بن ثابت یازدلرایدی بونلر دخی بولنمیجق حضرت حمزه

یازدلرایدی و خالد بن سعید بن العاص ایله معاویه حضور شریفلرنده
اولوروب حوایج و مصالحه متعلق لازم اولانی یازدلرایدی بونلر
بولنماسه مغیره بن شعبه نایب اولورلرایدی زید بن ارقم دخی ملوکه
یازمق واقع اولمشدر حذیفهٔ یمانی خرما حاصلنی یازدرایدی معیقب
بن ابی فاطمه که حلیف بنی اسد ایدی مغانم کاتبی ایدی حنظله بن الربیع
بن صیفی بن اخی اکثم بن صیفی هر کاتبه خلیفه اولمشدر عبد الله بن ابی سرح
مقدما کاتب اولمش ایدی صکره مرتد اولدی سلطان انبیا استدوکنی
یازدوردو وکلامی الهیدر دیر ایدی ددی انصاردن بو کمسنه اشیدوب
البته قتل ایدرم دیو یمین ایلدی یوم فتحده حضرت عثمان عبد الله که رضاعا
قرنداشی اولمغله یانینه آلوب حضور حضرته کلوب یا رسول الله عبد الله
بن ابی سرح در توبه ایدوب مبارك الیکز اوپمکه کلدی ددکده حضرت
اعراض ایلدی مقدما عهد ایدن انصاری ادلرندن دیشی بیلوب قلیچی
بالچاغنه یاپشوب قتلنه منتهی طوردایدی حضرت عثمان تکرار رجا
ایلدی حضرت مبارك الن اوزادوب عبد الله بیعت ایلدی کتدکلرندن
صکره انصاری یه بیوردیلر که مراد که واصل اولمش ایدك نیچون نذرك وفا
ایتمدك انصاری یا رسول الله اشارت بیورمدیکز دیوب بزه اشارت لایق
دکلدر بیوردیلر **فصل** اول کتابت خدمتی ایدوب بعده منصب خلافته
واصل اولانلر حضرت ابو بکر و حضرت عمر و حضرت عثمان و حضرت علی
و معاویه در مروان بن حکم حضرت عثمانك کاتبی ایدی صکره خلیفه اولدی
عبد الملك کاتب دیوان مدینه ایدی خلیفه اولدی **باب عاشر**
انبیای عظامك صلوات الله تعالی علیهم اجمعین و ملوکك غایت
عریقلری بیاننده در اعرف انبیا حضرت یوسف صدیقدر که ابن یعقوب
اسرائیل بن اسحاق ذبیح ابن ابرهیم خلیل الله در عجم پادشاهلرینك غایت
اصیلی شیرویه در که پرویز بن هرمز بن انوشروان اوغلیدر خلفانك
غایت عریقی منتصردر که متوکل بن معتصم بن رشید بن مهدی اوغلیدر
عجایب اموردندر شیرویه باباسن قتل ایدوب ملکنه مستولی اولدی
باباسندن صکره آلتی آی دایرهٔ حیاتده اولدی کذلك منتصر باباسی متوکلی
قتل ایدوب خلافته مستولی اولوب باباسندن آلتی آی قالدی اعرف
ملوك نعمان بن منذر بن امرئ القیس در ملك و خلافتده اعرف ناس یزید

بن ولید بن عبد الملك بن مروان در حضرت سلطانك صحبتنده اعرف
ناس محمد بن عبد الرحمن بن ابی بكر صدیق بن ابی قحافه در دیردی دخی
حضرت رسالت پناهی كورب سعادت صحبتنه واصل اولمشلر در مرض
نابیناییده اعرف ناس عبد الله بن عباس بن عبد المطلب در كه آخر عمرده
اعمی اولمشدر مقتول اولمقده اعرف ناس عماره بن حمزه بن مصعب بن
زبیر بن عوام بن خویلد در آل زبیردن غیری عرب وعجمده آلتی آدم
علی نسق واحد مقتول اولمق واقع اولمامشدر عماره ایله حمزه معا
اباضیه جنكنده یوم قدیدده مقتول اولدیلر مصعب عبد الملك
دیر الجاثلیقده قتل اولندی زبیری وادی السباعده عمرو بن جرموز
السعدی قتل ایلدی عوام حرب فجارده خویلد حرب خزاعه ده مقتول
اولدیلر قضا منصبنده اعرف ناس بلال بن ابی برده بن ابی موسی
الاشعریدر كندو بصره ده باباسی كوفه ده جدی زمان خلافت عمر
قاضیلری ایدی خلفا حاجبلكنده اصیل وعریف عباس بن فضل بن
ربیعدر عباس امینك فضل رشیدك ربیع منصور ومهدینك حاجبلری
ایدیلر امارتده اعرف ناس عمر بن سعید بن مسلم در سخاده اعرف ناس
عمر بن عبد الله بن صفوان بن امیه بن خلف در بونلرك هر بری كرمده
علمدر بونلر ایله مثل ضرب اولنور غدار لكده اعرف ناس عبد الرحمن
بن محمد بن اشعث بن قیس بن معدی كربدر شعرده اعرف ناس حسان در
آلتی اتابه واجنه علی الترتیب شاعر لردر دنیاده غایت فراست
صاحبلری اوچ آدملر عزیز مصردر كه حضرت یوسفی تفرس وخاتونه
اكرمی مثواه دیو تنبیه ایلدی صفرا بنت حضرت شعیب در كه حضرت
موسایی تفرس ایدوب یا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ دیدی حضرت ابو بكر در
حضرت عمری استخلاف ایلدی نكاح جهتندن خلقك غایت اشرفی
ایكی كمسنه در بری مصعب بن زبیر در كه اولا سكینه بنت الحسین
بعدها عایشه بنت طلحه یی بعدها ام الحمید بنت عبد الله بن
عامر بن كرزی بعدها اسما بنت ریان بن انیف كلبی یی تزوج ایتمشدر
ایكنجی خالد بن یزید بن معاویه در اولا ام كلثوم بنت عبد الله بن جعفر
بن ابی طالبی بعدها امنه بنت سعید بن العاص بعدها رمله بنت زبیری
تزوج ایتمشدر بونلرك حقنده در إِذَا مَا نَظَرْنَا فِي مَنَاكِحِ خَالِدٍ عَلِمْنَا

که

الَّذِي يَنْوِي وَابْنِ زُبَيْرٍ یعنی خالدك نكاحلرینه نظر ایدوب كمز زماننده
نه نیت ایدوب نه مراد ایتدوكنی بیلورز كه مرادی اول مقوله عفایف
المقدن اولادنك رشد وصلاح وفلاحیدر عبد الله بن عمرو بن عثمان
بن عفان دورت خلیفه یه قیزویردیلر ولید بن عبد الملكه قیزلری
عبده یی براددی سلیمانه قیزی عایشه یی برادردی یزیده قیزی ام
سعیدی براددی هشامه قیزی رقیه یی ویردیلر بنی عباس بن عبد
المطلب كبی قیزلری بربرندن اوزاق واقع اولمامشدر عبد الله قبری
طایفده عبید الله قبری مدینه ده فضلك قبری شامده قثمك
قبری سمرقندده معبدك قبری افریقیه ده در باب حادی
عشر مرضه مبتلی اولنلری بیاننده حضرت شعیب وحضرت اسحاق
ایكیسی دخی اعمی ایدیلر عبد الملك عباس بن عبد المطلب عقیل بن ابی
طالب ابی سفیان بن حرب قاسم بن محمد ابی بكر براء بن عازب جابر بن
عبد الله حسان بن ثابت سعد بن ابی وقاص عرابه اوسی ابو عبد
الرحمن سلمی درید بن صمت الحسمی جمله اعمی ایدیلر حتی درید اعمی ایكن
حنین غزاسنه حاضر اولمشدر باب ثانی عشر بكچشم اولان
اشراف بیاننده در انوشروان امیه بن عبد شمس مغیره بن شعبه بكچشم
ایدیلر مغیره نك كوزی یوم قادسیه ده كتمشدر قادسیه كوفه قربنده
بر موضعدر كه انده جنك واقع اولمشدر اشتر نخعی عمرو بن معدی كرب
اشعث بن قیس بكچشم ایدیلر عمرو واشعثك كوزلری یرموك جنكی كوننده
كتمشدر یرموك ناحیه شامده بر وادیدر ابو سفیانك كوزی یوم جمله
كتمشدر جریر بن عبد الله كوزلری همدانده چقمشدر مجیار بن عبید
عبد الله بن زیاد دكنك ایله یوزینه اوروب بر كوزین چیقردی طلحة
الطلحات ومهلب بن ابی صفره نك كوزلری سمرقندده مجروح اولمشدر
احنفك كوزی چیچكدن مجروح اولمشدر عطا بن ابی رباح بكچشم ایدی
بر كون اوتوردوكی خدمتكارینه فلان نسنه یی كوتوردی مكر اول نسنه
اوكنده ایدی خدمتكار ادكلوزده طوردردی غایت بكحضور اولوب
كوزم مجروح اولالی قرق ییلدر الی الآن كمسنه مطلع اولمامش ایدی بو
كون ظهور ایتدی دیدی خلیل ابو صیقل بن احمر بكچشم در طاهر بن حسین
دخی بكچشم ایدی بو بیت آنك حقنده در بیت

دغدی بن خانمك صح

يَا ذَا الْيَمِينَيْنِ وَعَيْنٍ وَاحِدَهْ   نُقْصَانُ عَيْنٍ وَيَمِينٍ زَائِدَهْ

حق تعالى سنده اكرچه عيب نقصان عيني وضع ايتدى لكن ايكى ال احسان ايلديكه شرف وكرمكه ايكى شاهددر اشراف بصره دن احنف بن قيس مهلب ومالك بن مسمع وعبد الله بن معمر يكچشم ايديلر **باب ثالث عشر** ابولهب ابوجهل بن حشام ابان بن عثمان زياد بن اميه ابو برده بن موسى احول ايديلر حضرت عمر بن الخطاب حضرت عثمان بن عفان حضرت على عتبه بن ابى سفيان عمر بن عبد العزيز اصلع ايديلر يعنى ناصيه لرنده قيل يوق ايدى ابوطالب معاذ بن جبل عبد الله بن جدعان حرب بن ابى شمر غسانى عمر بن جموع عبد الحميد بن عبد الرحمن سليمان بن عبد الملك اعرج ايديلر خديمه ابرش ازدى يربوع بن حنظله ضمره بن حمزه ابيض بن امرى القيس الكندى دريد بن الصمت ربيع بن زياد حسن بن قحطبه حرث بن حمكره وزهير بونلر ابرص ايديلر كه بدنلرنده الاجه اولمغه ديرلر حرب بكرده خطابت اوزره ايكن حاشا ضرطه صادر اولوب ابلق ضروط اولوب ديرلر عمر بن عبد الله بن عمر بن وهب بن حلاقه ابرص ايدى يوم بدرده اسير اولوب شاعر اولمغله بر دخى سزى هجو ايتمه بن ديو عهد ايدوب حضرت اطلاق بيورديلر يوم احد ده ينه جنكده بولنوب اسير اولدقده لا يلدغ المؤمن من جحر مرتين بيوروب قتلى ايله امر ايتديلر اوايل حالنده برصى سرايت ايدر ديو قريش طائفه سى مكه دن اخراج ايتمشلر ايدى كيجه ايله طاغلرده كوندزلرده اشجار كولكه سنده اكلنورايدى بر استاد كلوب قرنت يا روب معدن سنه بر بجاق صوقوب بو شعرى ديمش ايدى **شعر**

لاهم رب وايل ونهد	واليعملات والخيول الجرد
ورب من سعى بارض نجد	من بعدما طعنت في مسد
ابرأت منى وصيا بجلد	اصبحت عبدا لك وابن عبد

انس بن مالك حضرتلرى دخى مبتلا ابرص ايدى روايت اولنور حضرت على اللهم وال من والاه حديث شريفنى حضرت انسدن سؤال ايدوب جواب ويرا ولدم خاطرمده يوق ديدكده حضرت على اكر تجاهل ايدر ايسك حق تعالى سنى بر بياضلكه مبتلى ايتسونكه دلبند ايله مستور اولميه ديوب بامر الله بدننده برص ظاهر اولدكده **فصل** برنيجه مرضه مبتلى اولانلرى بيان ايدر

ابان بن عثمان

ابان بن عثمان اصم ابرص احول مفلوج ايدى احنف بن قيس يكچشم بر چكه سى اكرى ايدى اقرع بن حابس اصم واعور واقرع ايدى عمرو بن عدى بن عدس بخرو برصه مبتلى ايدى عطا بن ابى رباح اسود اعور افطس اعرج ايدى خاتمه حالنده اعمى دخى اولدى مسروق بن الاجدع احدب ومفلوج ايدى برالى قريلمش ايدى ابو الاسود دؤلى ابخر مفلوج ايدى **فصل** طائفهء قريشك احمقلرى بياننده در عامر بن كوز بن ربيعه معاويه بن مروان بن حكم عبد الملك بن مروان عاص بن هشام سهل بن عمرو بن العاص بن سعيد بن العاص بونلر حماقته دلالت ايدر قصه لرين ابوعبيده كتاب المثاليده ايراد ايتمشدر **فصل** قريشك زنديقلرى ابو سفيان عتبه بن ابى معيط ابى بن خلف نضر بن حرث بن كلده ومنبه ونبيه كه حجاج سهمى اوغللريدر عاص بن وايل السهمى وليد بن مغيره المخزومى بونلر زندقه يى نصارى حيره دن تعلم ايتمشلردر بونلردن ابوسفيانك غيرى مسلم اولمامشدر **فصل** غايت طويل آدملر جريمه بن علقمه فراس الكنانى وزيد الخيل بن مهلهل وابو زبيد الطائى عمرو بن معدى كرب ربيعه بن عامر ربيعه غايت بيوك دوه ايله يوروب طورداغى يردن كوزلرين اوپرايدى مقبل الظعينه ديو ملقب اولمش ايدى عدى بن حاتم مالك اشتر نخعى عامر بن طفيل عبد الله بن ابى بن سلول سعد بن معاذ سعد بن عباده حضرت عمر يوريدكلرى زمانده ياياق آدملر اوزرنده آتلو كبى كورينورلر ايدى جرير بن عبد الله قيس بن سعد عبيد الله بن زياد دخى حضرت كبى ايدى جبله بن ايهم طولا اون ايكى قارش ايدى غايت قصير اولانلر ابن مسعود جلوس ايدن آدملر كبى ايدى ابرهيم بن عبد الرحمن بن عبد الله بن عوف قصير ايديلر حتى عبد الله سكينه بنت حسينى تزوج ايتدكده عورت قامتنى كوروب زوجيتنه رضا ويرممكله خلع اولندى وحطيئه وثابت بن سنان تاريخنده وار دد ابوجعفر محمد بن القاسم وزور اولدقده غايت قصرندن سرير خلافتده دورت پارمق قصرنه محتاج اولدى **باب رابع عشر اشرافك صنايعى بياننده در** ابوطالب عطار ايدى حضرت ابوبكر وحضرت عثمان وطلحه وعبد الرحمن رضى الله عنهم بزاز ايديلر وسعد بن ابى وقاص دمرن پيار لر ايدى عوام حياط اوغلى زبير جزار ايدى عامر

بن كوزير وليد بن مغيره حداد ايدى عقبه بن ابى مقيط مركب سودر
ابو سفيان زيات ايدى عبد الله بن جدعان نخاس ايدى يعنى اسيرجى
ايدى جاريه لرى وار ايدى قوللرينه تزويج ايدوب اولادلرين صاتر
ايدى نضر بن حارث عواد ايدى حكم بن ابى العاص كه مروان بن سيربك
والديدر بزاز ايدى امام ابو حنيفه خزاز مالك بن دينار وراق
ايدى **فصل** عربك مابيننده حكم نصب اولنوب فصل خصومات ايدنلردر
تميم قبيله سندن اكثم بن صيفى حاجب بن زراره اقرع بن حابس قريشدن
عبد المطلب ابو طالب عاص بن وائل بنى اسددن سويد بن ربيعه عيلان
بن سلمة الثقفى در عيلانك اوچ كونى وار ايدى بر كون شعر انشادنه
بر كون خلق بيننده حكمه بر كون حوائج ومصالحه اسلام ظهورندن
اون خاتونى بولندى حضرت تخيير بيوردیلر دردنى اختيار ايلدى
عربك غايت عاقللرى معاويه بن ابى سفيان زياد بن ابى اميه عمرو
بن عاص مغيره بن شعبه قيس بن سعد بن عباده حاجب بن زراره
احنف بن قيس در **باب خامس عشر اضافات بياننده در**
قريشه اهل الله ديرلر سببى دخى ظاهردر مجاور بيت حرام ديننده متصلب
شدايدر مكه يه متحمل تعظيم حرمه ساعى ظالمى مظلومدن منع حكمنى مراعى
طائفه در حرث بونلره قراء بين الله ديمشلردر بونلر ايله الله تعالى
حضرتلرينه تقرب اولندوغيچون حضرت حمزه بن عبد المطلب اسد الله
ديرلر بدر جنكنده كندولره انا حمزة اسد الله واسد رسول الله ديمش
خالد بن وليده سيف الله ديرلر اسلامده اثارى چوقدر حضرت
رسالت پناه خالدى وعكرمه بن ابى جهلى كوردكلرنده يُخْرِجُ الْحَيَّ
مِنَ الْمَيِّتِ آيه كريمه سن اوقورلردى كندولر اشراف صحابه دن بابالرى
الله ورسولنك اعداى عدوى خالد وفات ايتدكده نسا طائفه سندن
جيلى بكا صداسى كلوب بعض اصحاب كرام بو وضعى انكار ايتديلر حضرت
عمر بنى مغيره خاتونلرى قوك ابو سليمان اغلرلر كوزلرندن ياش اقر
مادامكه شرعه مخالف وضع اولميه منع ايتمك بيوردیلر دين قوى
صاحبنه قوس الله ورمح الله ديرلر حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
كوفه يه رمح الله ديرايدى جمعيت عرب وكنز اسلام انده در ديرايدى
اهل كوفه اعداء الله اوزرينه قليجدر ديمك اولور سعد الله اقبال

صاحبنه

صاحبنه ديرلر نهر الله بحر الله يغموره ديرلر اِذَا جَاءَ نَهْرُ اللهِ بَطَلَ
نهر معقل مشهوردر معقل بصره ده بر نهردر فلوديه خاتم الله
ديرلر حديث شريفده وارددر بكر قيزلر حقنده مهر الهى ايله طوردر ديرلر
سجن الله حمايه ديرلر حديث شريفده وارددر حمى ارضده سجن الهى در
عبادندن استدوكنى حبس استدوكنى اطلاق ايدر بنيان الله انسانه
ديرلر حديث شريفده وارددر كه بنيان الهى يى هدم ايدن يعنى خلاف
شرع قتل نفس ايدن ملعوندر **باب سادس عشر بنيه اضافاتنده در**
فضولى كسنه يه وصى آدم ديرلر انسانه خلف آدم ديرلر شيء جامعه
سفينة نوح ديرلر آيه كريمه ده قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
بيورلمشدر اكلنمز رسوله غراب نوح ديرلر وندمان بعثت به رسولگ
فكان بحاجتى كغراب نوح مقام شريفه مقام ابرهيم برد وسلامته نار
ابرهيم لازم الرعايه مهمانه ضيف ابرهيم ديرلر وعد صدقه وعد اسمعيل
غيرك فعلنده مظهر افترا اولنه ذئب يوسف ديرلر حضرت يوسفك اوچ
كوملكنده اوچ امر جارى اولدى اول دم ايله آلوده قيلندى ايكنجى
ارددندن يرتلدى اوچنجى باباسنك عماسن دفع ايتدى امر سارده رنج
يوسف بر امر سهل كه آنك طلبنده ايكى نفس نسنه يه واصل اولنه نار موسى
ديرلر بياض شيشه يد موسى جوع كلبه وقلت صبره مبتلى اولان آدمه بقية
قوم موسى ديرلر **بيت** اَظُنُّكَ مِنْ بَقِيَّةِ قَوْمِ مُوسَى
وَهُمْ لَا يَصْبِرُونَ عَلَى طَعَامٍ اكول آدمه حوت يونس ديرلر چوق سفر
ايدنه خليفه خضر ديرلر نَفَسِ خوبه مزامير داود ديرلر حضرت داود
مزامير ين چالدوغى زمانده جن وانسى اغلدرايدى سرعتله سير سليمان
ضعيف مركوبه حمار عزير مرض فالج ولقوه يه داء انبيا ديرلر **فصل** انبياء
عظامدن سنتلو طوغانلر حضرت آدم حضرت شيث وحضرت ادريس
ونوح واسمعيل وهود وصالح ولوط ويوسف وموسى وشعيب
وحضرت سليمان وحضرت عيسى وحضرت سرور انبيادر صلوات الله
عليهم اجمعين مصنف عبارتنده مسامحه واردر مكر حضرت آدم خصوصنده
ولادت خلقت معناسنه اوله مختونا طوغملرينك سرنده علما چوق وجه
يازمشلر بيرى بر عضولرى زايد وصفى ايله متصف اولميه ايكنجى اول
قطعه بعد القطع مهان اولميه اوچنجى كندولر ختانه محتاج ذلتى كورميه لر

دخی نیجه وجه وارددر **باب سابع عشرینه اضافاته متعلقدر**
بدحطه حط ملائکه دیرلر ملائکهٔ کرامك حطلری متبنن اولماموق
تقربی ایله حنظله بن عامره غسیل الملائکه عمران بن حصینه مخافت
الملائکه دیرلر عربده تفاءل لاگه بو مقوله کینه چوقدر مثلا بیلاندن صوقد
آدمه سلیم دیرلر طاعونه رماح جن دیرلر صولی نقل ایدر اوچ یوز
یکرمی دورت تاریخنده بغدادده بر طاعون اولدیکه قطعا آدم قالمدی
شعرایه کلاب جن قوش ایچون بوغزلنوب اقتضا ایله بر جماعته ضیافت
اولنان ذبیحه یه ذبائح جن شعر دُقی الشیطان جوزه مکایل الشیطان
عدله میزان بادی متکبر بیوك آدمه ظل شیطان لقوه یه مبتلی اولنه
لطیم الشیطان قودبغه یه برید الشیطان بازاده وکر شیطان دیرلر
ابن عباس حضرتلرندن روایت اولنورکه اسواقدن حذر ایدك شیطان
یومرتلمشدر **باب ثامن عشر اوصافاته متعلقدر** ابری آدملره
احلام عاد دیرلر چوق یمکه اکل لقمان دیرلر زعم عرب بودرکه نسر بش
یوز یاشنه واصل اوله حتی لقمان بن عاد تخییر اولندقده یدی نسر
عمرنی رجا ایدوب واصل اولمشدر لقمان صاحب النسور دیرلر صباح
یمکی بر دوه اخشامی بر دوه ایدی صرح هامانی فرعون کرمدن
یاپمشدر قتی حصین ومتین نسنه یه سد اسکندر دیرلر نوم اصحاب
الکهف مشهوردر قاضی ظالمك ظلمنه جور سدوم دیرلر شیء
مهیبه درهٔ عمر دیرلر خوزستان پادشاهی هرمزانی اسیر حضرت
عمر حضورینه کتوردیلر حضرت مسجده طیانوب اوتورر ایدی
هرمزاندن نقل اولنور دوم وعجم پادشاهلرین کوردم بو درهٔ
صاحبندن کوردیکم مهابتی بیرنده کورمدم بر امرکه خلق ایچنده
تحریك فتنه ایده قمیص عثمان دیرلر فقه عبادله مشهوردر عبادله
عبدالله بن عباس عبدالله بن مسعود عبدالله بن عمر عبدالله بن
زبیر عبدالله بن عمرو بن عاص در ذکای ایاس مشهوردر عامر بن
طفیله ملاعب الاسنه ابو عاص بن مالکه ملاعب الرماح دیرلر
ایدی قریشدن اوچ کمسنه یه ازواد الرکب دیرلر مسافر بن ابی
عمرو بن العاص زمعه بن الاسود ابو امیه بن المغیره ابن عبدالله
سبب تسمیه بودرکه بونلر سفر ایدیجك قافله لرندن بر فرد ذخیره

عبادله بفتح الاول وکسر الذال جمع عبدله م

کتورمزدی

کتورمزدی بونلر اطعام وانعام ایدرلر ایدی یسار الکواعب مثل
مشهوردر بر قول افندیسنك قیزینه تعشق اظهار ایتدکده قیز
جودمه تحمل ایدرسك مرادکه مساعده ایدهیم دیدکده قول تولله دیو
انکی الننه بچخردان طوتاردکی اولوب حاشا ذکرین بچاق ایله
قطع ایلیوب کرامك بچخردانه تحمل کرکدر دیدی بعده نفسنه ظلم
ایدن حقنده مثل اولدی بو بیت فرزدقکدر **بیت**

وَاِنّی لَاَخْشی اَنْ خَطَبْتُ اِلَیْهِمُ ، عَلَیْكَ الَّذی لاقی یَسارُ الْکَواعِبِ

سحیم حساس بر شاعر ایدی بنی عمی قیزلرین مدح ایدوب
فخشیاتی تصریح ایدر ایدی **بیت**

وَاَشْهَدُ بِالرَّحْمنِ اَنّی تَرَکْتُها ، وَعِشْرینَ مِنْها اِصْبَعاً مِنْ وَرائِنا

قیزلردن بری سحیمی قتل ایله تخویف ایتدکده بو بیتی دیمشدر **بیت**

فَاِنْ تَقْتُلونی فَاقْتُلینی فَقَدْ جَری ، لَنا عَرَقٌ فَوْقَ الْفِراشِ وَطیبُ

بعد سحیمی قتل ایتدکلرنده قیزك بری کوروب سحیم حین قتلده بو بیتی دیدی **بیت**

فَاِنْ تَضْحَکی مِنّی فَیارُبَّ لَیْلَةٍ ، تَرَکْتُكِ فیها کَالْقَباءِ الْمُفَرَّجِ

هرون رشیده جبار بن عباس دیرلر زیرا اوغلی قاسمی رومه غزا ایتدروب
اللی بیك آدم قتل و کومش اوانلی بش بیك آت اخذ ایلدی
وعلی بن موسی بن هامانی بلاد ترکه کوندروب اون ایکی بیك آدم قتل ایدوب
اون بیك اسیر آلدی ایکی ملکی اسیر ایلدی صکره رشید بالذات رومه
غزا ایدوب هرقله یی فتح ایدوب ملك رومدن خراج آلدی فاقهٔ
بنی مدیع مشهوردر قصه خوانلری قتی مسلم ایدی عیافهٔ بنی
لهب یعنی شامت کلاملری مشهوردر بنی لهبدن بر کمسنه حضرت
عمر ایله موقفده ایدیلر حضرت عمرك باشنه جمره لردن بر طاش طوقنوب
یارلدی اول لهبی اکلوم امیرالمؤمنین بر دخی موقفده طورمزم دیو
فی الحقیقه بامر الله اول سنه حضرت عمر مقتول اولدی خطبای ایاد
قس بن ساعده کعب بن مامه ابو داود دراباد معدده بر قبیله در قال
الشاعر فی فتو حسن اوجههم من ایاد بن نزار بن معد ابوالعز صاحب
آلت ایدی بوکون ادرسی او زرینه یاتور ایکی فضیل کلوب جذیل که جزه
مبتلی اولانلر قاشنمق ایچون نصب ایتدکلری اغاجدر انی ظن ایدوب سوندی
بوکره بر عودت آلود فراشلر عودته طوقندی کبی دیزك طوقندی دیمشدر

بو بیت فرزدقکدر **بیت** لحا الله هذا من حلیل ومن یقل
سوی ذاك لاقاه بابن ابی العز کندو طائفه سنده قیوم مهره مشهور
البته یوز دوه یه ویرر دلو ایدی حضرت دعا ایتمشدر که یا رب ملك
عسانی کیدر طائفه کنده مهرلرن دخی اشاعیجه ایله رأی سطیح مشهور
سطیح عظیم کاهن ایدی جار ابی داود مشهور در ابی داود کعب مامه در
هر کیم قوکشی اولسه کندونك وجمیع عیالنك مصالحن کوروب قوکشوسنك
دوه سی ویا قیونی ویا قولی هلاك اولسه بدلنی ویرر ایدی جلیس قعقاع
مشهوردر قعقاع بن سور هر کیمك ایله مجالست ایتسه مالندن حصه
تعیین ایدوب دشمنی اولسه اعانت ایلر ایدی اصلی اولیان کلامه حدیث
حرافه دیرلر حرافه عذره قبیله سندن بر آدم ایدی جنی کوردی بعده زمان اهلنه
کلوب خلقه حدیث جندن عجایب سویلر ایدی بر نسنه دن مایوس اولسه
هو علی یدی عوك دیرلر عوك یتعك سو باشی سی ایدی قتل مراد ایندوکی
آدمی اکا تسلیم ایلر ایدی عدل ابو الحسن بن سدوس مشهوردر طویس
شامت وابنه ده مثلدر حضرتك وفاتی کیجه سنده طوغدی حضرت
ابو بکرك وفاتی کیجه سنده سوددن کسلدی حضرت عمرك قتلی کیجه سنده
بالغ اولدی حضرت عثمانك قتلی کیجه تزوج ایتدی حضرت علینك قتلی
کیجه سنده اوغلی طوغدی اهل مدینه یه مادامکه بن سز کله یم دجال
خروجنه منتظر اولك بندن صکره امین اولورسز دیر ایدی ابی نافع طالعی
مشهوردر عبد الرحمن بن ابی بکر قولیدر قتی طالعلو اباذر کان ایدی اشتری
ایتدوکی زمانده غایت اوجوز اولور ایدی صاتمق مراد ایتدوکی بهایه
چیقاردی عربك تاجلری دلبندلریدر حدیث شریفده عرب دلبندلرین
چیقرسه لر الله تعالی عزتلرین کیدر دیو کلمشدر عرب امم بیننده اوچ امر
ایله ممتازدر دلبندلری تاجلریدر قلیجلر تسبیحدر شعرلری دیوانلر
قبة الاسلام بصره در حضاب الاسلام حنادر مسلمانلرك سودلی دوه لری
خراج وغنیمتلردر فقه ابی حنیفه مشهوردر دقتده کمسنه مسبوق اولماشدر
فقه ابو حنیفه ادبده خلیل تألیفده حافظ شعرده ابو تمام غزلده عمر
مشهوردر اعمش علومی اوتمامق ایچون مرکبنه تقریر درس ایله مذاکره ایدر
ایدی ردافت ملوك بنی عنابده ردافت وزارت کبیدر ردف مجلسده
پادشاهك صاغ جانبنه اوتوروب پادشاهدن صکره شرب ایدوب

پادشاه

پادشاه غزایه کتدکجه قائم مقام اولانه دیرلر **مصراع** وَیَوْمٌ كَاخْلَاقِ الْمُلُوكِ مُلَوَّنُ خلفا میدانی بکرمی سنه دربکرمی دورده واربنجه مدت
دور مشتری در مقتدر ورشیددن غیری کمسنه تکمیل ایتمامشدر
جوهر خلافت بر جوهردر که بیك کره بیك آلتونه اشتری اولنور برامکدن
منقولدر هر شیئك حسنك ضرطه سی واردر وهب مجلس وزیرده مجلس
اکابر ایله مالامال ایکن ضرطه واقع اولمشدر قبیح نسنه یه حله امرئ
القیس دیرلر سبب بودر که اوغلی قتل ایتدکاری زمانده امرئ القیس
استمداد ایچون قیصره واردی وافر عسکر قوشدیلر کتدکدن صکره اعدایی
امرئ القیسی چکدیلر ایتدوکی لطفه نادم اولوب اردنجه مسموم خلعت
کوندردیلر کیدوکی کبی دریلری چاتلیوب آتلری دوکلدی بو ابیات انکدر

نظم

وَبُدِّلْتُ قَرْحًا دَامِيًا بَعْدَ صِحَّةٍ ... وَبُدِّلْتُ بِالنَّعْمَاءِ وَالْخَيْرِ أَبْؤُسَا
وَلَوْ أَنَّ يَوْمًا يُشْتَرَى اشْتَرَيْتُهُ ... قَلِيلًا كَتَغْمِيضِ الْقَطَا حِينَ عَرَّسَا
وَلَوْ أَنَّهَا نَفْسٌ تَمُوتُ صَحِيحَةً ... وَلٰكِنَّهَا نَفْسٌ تَسَاقَطُ أَنْفُسَا

انقره یه وارد قده وفات ایلدی اسمنه ذات الفروح دیدیلر یوم منحوسه
یوم عبید دیرلر حولیات زهیر مشهوردر زهیر اشعارنی بر سنه دور
ایتمینجه آخره عرض ایتمز ایدی حوارزمی ایدر بر کمسنه که حولیات زهیر
واعتذارات نابغه واهاجی حطیئه وهاشمیات کمیت ونقایض جریر
وخمریات ابی نواس وتشبیهات ابن المعتز وزهریات ابی العتاهیه
ومراثی ابی تمام ومدایح بحتری وروضیات صنوبری ولطایف کشاجم
روایت ایدوب بینه شعرده مهارت تحصیل ایتمیه احیادن دکلدر
صحیفة المتلمس اول کاغده دیرلر که ایچنده حاملنك موتی اوله طرفه
ابن العبد ایله خالی جریر بن عبد المسیح متلمس ملوکدن عمر بن هندك
مصاحبلری ایدی بونلر کندویی هجو ایتدی اعتقادنده اولمغله بحرین
عاملنه بونلرك قتلی امرینی مشتمل بر کاغد یازوب الّلرینه ویروب
جائزه اولمق اوزره ایرسال ایدوب عامله کوندردی تحفه کلدکاری زمانده
یولده بر پیر کوردی سویلیوك برابتمکی اصوب بر دخی کهله اولدر
متلمس ایدر بو ییله احمق قوجه کورمدم پیر اصحاب کشف وارباب
کرامتدن ایمش ایدر بن ندن احمق اولورم مکر کهله کبی خبیثی بدندن
اخراج ایتمك کبی طیبی جوفنه ادخال وعدوی قتل ایدنه دیر احمق اولدر که

امر قتلنی کندو الیله کوره پس مکتوبی آچوب مضموننه نظر ایتدی
متلمس وار دقده النی وایاغنی قطع وجیاد فنی امر اولنمش پس مکتوبی
نهر حیره یه آتوب شامه قاچوب نجات بولدی طرفه بم مکتوبمه اول
احتمال یوقدر خلیفه بن ایله بو معامله یی ایده مز دیو عامله وار دی
عامل کوردوکی کبی امری اعلام وامتثاله اقدام ایدوب انواع قتلدن
برینی اختیار ایت دیدی اکحل که عرق الحیاتدر دکلری طمردر اندن فصد
ایدرک دیدی پس فصد اولنوب قان اقمغله وفات ایلدی بو بیت فرزدقکلدر بیت
وَكَذَاكَ طُرْفَةُ حِينَ اُوجِسَ خِيفَةً ۞ فِي الرَّأْسِ هَانَ عَلَيْهِ قَطْعُ الْاَكْحَلِ
بو طریقله قتل استانبولده جامعی اولان وزیر محمود پاشا مرحومه دخی اولمشدر
رضای طرفینه عهد الرضا ومکتوب صلحه صحیفة المیثاق دیرلر عبد الملک
حجاجه مکتوبنده اما بعد فانک سالم والسلام یازدی مرادی بن فهم ایتمیوب
مقتول اولدی عبد الملکک مرادی عبد الله بن عمرک اوغلی سالم حقنده ولان
بیته اشارت ایدی بیت يُدِيرُونَنِي عَنْ سَالِمٍ وَاُدِيرُهُمْ
وَجِلْدَةُ بَيْنَ الْعَيْنِ وَالْاَنْفِ سَالِمُ ۞ بر کمسنه که طریق دن کله
مهمان نوازلق طریقین بیلیوب جوع وعطشی صاف صوایله دفع ایده حماد
القصار دیرلر غنی جوار نده اولان فقیره کلب القصاب دیرلر انک نعمی ایله
نفس تسلیت ایلدر بو بینه مشابهتی اولیان برادرلره رغفان المعلم
دیرلر **باب تاسع عشرینه اضافاته متعلقدر** حضرت
ابراهیم ابو الضیفان دیرلر ابو مره ابلیسدر ابو البصر اعمادر ابو سریعه
آتشه ابو عمره افلاس وجوعه ابو مالک کبره دیرلر زیرا کثرة سن ایله
شیخوخت کشییه مالک ولازم اولور ابو طریف فرجه ابو لیلی احمقلق
اظهار ایدنه ابو ایوب ابو صفوان دوه یه دیرلر ابو الحطل وابو العوص
قاطردر ابو جعفر توردر ابو خالد کلبدر ام دفر ام حود دنیانک کنیه سیدر
ام العطاحنطه ام سوید مقعدر ام ملدم حمایه دیرلر ام المنایا موتدر
ام طبق داهیه کبری ام النجل حمر ام الصبیان اطفاله عارض اولان
بلیلدر ام فضائل علمه ام الرذائل جهله دیرلر **فصل** ابن اللیله هلال
ابن ذکا صبح ابن جلا شهوار بن جته حیرابن دایه غراب ابن بجده خبیر
ارضه راجعدر اول ارضه عالم اولانه دیرلر ابن عمد قلیچ بنو غبرا احامی لر
وفقرادر اولاد زنایه ابناء الدهالیز دیرلر ابناء ذروه ارازله دیرلر

فصل

فصل بنت لفظی اضافتنه متعلقدر بعض جبال دیبلرنده صدا ایتدکده
منعکس اولانه ابنة الجبل دیرلر ابنة المنیه حمایه ذو البخارین وبنت
نارین اختمالدن قالمش قیزمش طعاملر بنات الدهر حوادثلر بنات
المنایا اوقلر بنات اللیل واقعه لر در بعض ظرفا قولنده نسادر انسانی
یارندن خیر وشر اضمار ایلدوکی بنات الصدوردر حتی صدرک بتونک
علم اوغلانینه تزویج ایت دیرلر بنت شفه کلمه بنات الفلادوه لر بنات
ادجله بالق بنات فقر وحشی جانورلر بنات جمال وبنات حدور حسنا
ابکار بنات تنانیر اتمکلردر واعرابی یه نه مراد ایدرسن دیلر بنات
تنانیر وامهات اباذیر وحلوء طناجیر ورعاف قرادیر استرم انی بکا
برحسنته مغروره لطیف نکار الندن ایچورک دیر امهات اباذیر
بالار ورعاف قوادیر شرابلر بنات الهو سازدر ذو ایله مصدر
اولنلر ذو المنار یولکرده آتش یاقیلور که انکله طریقله اهتدا اولنه
ذو مرحب اولدم رجا ایدندر ذویدن مالکدر ذو العصایب ملوک
حبشه دندر ذو کلاع ایکی موضعدر ذو الاوتاد فرعوندر ذو القرنین
ناحیهٔ قسطنطنیه دن قطب شمالدن دورتیوز آدم ایله ظلماته کیروب
اون سکز کون کوروب طریق حرساندن چیقوب کیتمشدر اشقر وابرش
وقصیر القامه وایاغی اکری ایدی بابلده هلاک اولمشدر ذو الاعواد
محاسی بن معاویه در ذو الریاستین امیه بن جشم بن قیسدر ذو العینین
قتاده بن نعماندر ذو الیدین مقیل بن جیبدر ذو القلبین حمید
بن معمردر ذهن وعقل صاحبی اولدوغی ایچون اطلاق اولنمشدر ذو
اللسانین مرادین کنیفدر ذو القرحتین سعد بن عامردر ذو النورین
حضرت عثمان بن عفاندر حضرتک کریمه لری رقیه وام کلثومی تزوج
سعادتنه مظهر اولمشدر ذو الشهادتین حزیمه بن ثابتدر ذو الثفنات
علی بن حسیندر کثرة السجود اولدوغی ایچون اطلاق اولنمشدر ذات
النطاقین اسما بنت ابی بکردر **باب العشرونینه اوصافی** دنلر
دنب صخر مشهوردر صخر لقمان بن عادک قرنیدر باباسی بر طبانجه اورمغله
وفات ایدوب بی کاه اولانلرده مثل اولمشدر رغیف الحولا مشهوردر
حولا بنی سعدده خبازه بر خاتون ایدی بر کمسنه بر اتمکینی آلوب قیله کره
فلان کمسنه بر جفا ایچون آلودم دیدی خاتون واروب اول آدمه

شکایت ایتمکله بو دخی قوم و قبیله سی ایله قالقوب اول شخصك اوزرینه
واروب ر اتمك ایچون ما بینلرنده بیك آدم مقتول اولدی بوم حلیمه
اشهر ایام عربدر لیلة العروس حسنده اکا تشبیه اولنور اصابع
زینب بر جنس حلوادر بر مرض مستوردکه مداواتی متعذر اوله ذو
البطن دیرلر ادباره بو لحمل دیرلر کاه اصابت کاه خطایه خبط عشوا
دیرلر زیاده ونقصان صاحبی اولمیانه ذنب الحمار دیرلر یوز سنه
تاریخنده سنة الحمار دیرلر حدیث حضرت عزیردن مأخوذدر مروان
بن محمد زماننده ملك بنی امیه یه یوز ییل تمام اولمغله مروان الحمار
دیرلر طمعه صالح اولمیان موضعده طمع ایدن آدمه جالب التیس دیرلر
بر امر سهله ضرطه عیر دیرلر اجرأ من خاصی الاسد مشهوردر امر عظیمه
اقدام ایدنه دیرلر کلبه دینلدوکی کبی کانه اد سالارنجغ دیر برکمسنه
غیر کندودن دخی غیر بدن خوف ایده راکب الاسد دیرلر داء الاسد
حماردر داء الذئب جوعدر طسمك بر کلبی وار ایدی دائما احسان ایدرلر
ایدی بعده اول کلبك صداسیله اوزرینه دشمن نازل اولوب استیصال
ایلدی بعده احسانه اساءت ایله مکافات اولنمقده طلب طسم مثل اولدی
قاموسده طسم عاددن بر قبیله در منقرض اولمشدر دیردین مماطله سنده
نعاس الملك دیرلر کلبه واقیة الملك دیرلر ام مجمعه است النمر دیرلر
برکمسنه بر غلام بدوییی حیله ایدوب الندن متاعنی آلمق استدکده
بدوی است نمرا متاعنی بیلمز میسن دیر امتده طبامکه مثل اولمشدر
بر طفلدن خیر مأمول ایکن بیوك اولدقده شریر اولسه سنور عبد الله
دیرلر بر ضعیف آدم امور عظیمه یه اقدام اتسه قادة العزم دیرلر ذی
جاه آدمه حیة الوادی دیرلر جوعه شجاع البطن مثلدر عرب زعم
ایدرلرکه بطن انسانده بر حیه اوله اسمی صفر اوله جوع غلبه سنده انسانی
رنجیده ایده باب الحادی والعشرون ینه اضافاتده در
پادشاه ظل الله حجاج وقد الله ابدال اوتاد الله علماء نصحاء الله
تجار امناء الله اهل قرآن اهل الله غزات جنود الله فقرا اجباب الله
احباب الله در حسن حالده ایکن سوء حاله مبتلی اولان آدمه دود القز
در دود الخل دیرلر نفسنه ضرر ایدوب نفعی غیره اولانه دود القز وقیلة
المصباح دیرلر عرضه ضیاع اولان نسنه یه بیض الغنام دیرلر ذیرا

دوه قوشی کندو یومرده سنی ضایع ایدوب غیرك یومرده سن حضانت ایدر
دوه قوشنك ارککی صحتدن شکایت ایتمز چوق معمر اولوب صحت اوزره
اولان شکایت ایتمز شکایت ایتدوکی کبی اولور قوشلرك خطباسی فاخته
وقمری ودراج در دفعتده عقاب الجو دیرلر بر کمسنه خلق ایله مستأنس
اولمیوب متوحش اولسه غراب اللیل دیرلر دیك مزبل الحقیر یستجلب النفع
الکثیر مثلدر برکمسنه فقیر اولمغله عید شریفده خاتوننه بر خروس
بوغازله دیر خاتون خروسی طوتوب بوغازلمق مراد ایتدکده جزع وفزع
ایدرك قاچوب قونشولرخانه دوشوب دیواردن دیواره جا لنزق کیمنك
باردغن کیمنك شیشه سن قیروب کیمنك یاغن دوکوب همسایه لر قصه یی
خاتوندن سؤال ایدوب خاتون واقع حالی اعلام ایتدکده قونشولر
هاشمی سادات کرام اولمغین جوامرده بر فقیر محتاج نان وپنیر و کمال
اضطرار ایله حود وحقیر اولمق روا دکلدر دیو جمله سی دستگیر اولوب بری
اوکوز بری اقچه بری قیون بری ذخیره کوندردلر حریف کلوب قپودن داخل
اولدوغی کبی اطعمه نفیسه رایحه سن استشمام ایدر بعد الدخول نعم
جلیله کوردر استخبار ایتدکده خاتونی واقع حالی حکایت ایدوب خاتونه
دیدرکه بو خروسی بك حفظ ایله بو حضرت اسمعیل فدیه سنه غلبه ایتدی
آنك فدیه سی بر قیون ایدی بونك بوقدر فدیه سی اولدی دیر دجاجه
هلال مشهوردر هلال بن الجویش عبد الرحمن بن الاشعثه هدیه
طریقیله طاوق کوندروب عبد الرحمن هلالی آلیقویوب ضیافت اوزره
ایکن عبد الرحمن خدمتکارنه کیسه ده مکتوب وار در کوندر دیر کوندروب
هلالك النه ویروب حجاج عبد الرحمانه هلالی قتل ایدوب باشن
کوندرمك امر ایتدوکنه مطلع اولدقده عظیم متغیر اولور عبد الرحمن
ایدر مضطرب اولمه طعام تناول ایله نه اکلدسن طاوغك یوب باشن
کوندرمك اولور می جواب ویرد که مکتوب مضمونی هلالك طاوقنه
مخالف حکم بن ایوبك بعض عاملاری برکون حکمك طعامی اوزرنده ایکن
اوکندن بر دراج آکدی حکم بیحضور اولوب معزول ایتدی طول عمره
نسر لقمان دیرلر بر ضعیف قوی یه وعید اتسه وعید الحباری دیرلر
من غیر علم سویلینه کلام الببغا نا معقول آدم صحبتنه صحبة السفینه
دیرلر هدهد سلیمان الحقیر یدل علی الملك مثلدر باب

الثاني والعشرون بنه اوصافاتده يوم البسوس بكر ايله تغلب بيننده
اولان جنكدر . يوم الفجار كنانه ايله قيس بيننده اولان جنكدر . يوم التحالف
اسد وتميم بيننده اولان جنكدر . يوم ذي قار بكر ووائل جنكيدر . يوم
حليمه منذر وحارث جنكيدر . يوم يمامه قتل مسيلمه كونيدر . يوم قادسيه
ومداين وجلولا ونهاوند سعد ابن ابي وقاصك فرس اوزرينه غزا ايتدوكيدر
فصل عام جحاف بر سيلدر كه هجرتك سكسنجي سنه سنده مكه مكرمه يه
كلوب حجاجي استيصال ايدوب يوكلرين كتورمشدر . عام الفيل جيشك
مكه يه كلدوكيدر . عام الرماده حضرت عمر زماننده سنه قحطدر
غالبا كمال ضرورتده خاكستر يمشلر . مفتاح الفتن قتل حضرت عثماندر
مفتاح الامصار حضرت عمردر اكثر بلادي بونلر فتح ايتمشدر

كتاب الرابع والعشرون

سير ملوك بياننده در اللتي بابي مشتملدر باب اول متقدمين اخباري
بياننده در اول وجه ارضده عباد اللهدن رعايا بيننده حكومت ايدن حضرت
آدم وحوادر حضرت آدم كيومرث اسمي ايله تسميه اولنمشدر قرق ييل مالك
اولمشدر مالك اولدوغي كون بر واحسان اعمالك زينتي وشكر نعم الهيه در
ديو مصنفك كلامندن منفهم اولور كه حضرت آدمك اواخر عمرنده بنوتلرينه
جانب حقدن سلطنت منضم اولوب اولادي بيننده حكومت وعصرنده ولايت
شريعت ايله سياست ايتمش اوله كيومرث لفظنده ومسماسنده چوق اختلاف
واردر بهجة التواريخده نظر اولنه بعده اوغلي هوشنج قرق ييل مالك اولدي
اوشهنج وهوشنك واوشنك ده دكلريدر مالك اولدوغي ساعت انا ملك
على الجن والانس باذن الله بديع الخلق ديدي . بونجي جانورلري قتل ايله امر ايلدي
بعده طهمورث اوتوز ييل پادشاه اولوب بر اللهك قوللرندن شياطين
مردة شرني بعون الله دفع ايديجي يز ديدي بعده جميد پادشاه اولوب ملك
اولدوغي كبي حق تعالى بزم حسن همامزي اكمال ونصرت تاييد مز احسان
ايلدي بز دخي رعايايه توسيع خير ايده رز ديوب آلتي يوز ييل پادشاه اولوب
قليچ وجبه صناعتي ابريشم اكرمكوات اوتلكي بونلر ايجاد ايلدي شياطين
وجن ايله جنك ايدوب امرينه منقاد اولديلر اقاليم سبعه ده تنفيذ حكم ايلدي
بعده اغواي ابليس بر تلبيس ايله دعواي الوهيت ايتمشدر بعده بيورست

مالك اولديغي

مالك اولديكه ضحاك ده دكلريدر ايكي اوموزنده يا ايكي يلان يا ايكي ات
پارهسي اولوب كاه كاه مغز انسان ايله مندفع اولمغله خلقه بلا
اولوب ساحر اثيم اولمغله جميع اقاليمي جمع ايلدي بز ملوك دنيا ايزدير
ايدي فريدون جبل دماوندده اوزرينه واروب اخذ وحبس ايليوب
اول كون عيد اولدي حالا مهرجان ده دكلري اول كوندر پس فريدون اقاليم
سبعه يه مالك اولوب كلامي نحن القاهرون بايدي الله ايدي حضرت
ابرهيم فريدونك زمان سلطنتنده اوتوزنجي سنه ده دنيايي تشريف
ايلدي اول فيلي تسخير ايدوب بنن بودر ترياك بونك زماننده اولمشدر
اقاليم ارضي اوچ اوغلنه تقسيم ايلدي بري سلم بري طوس بري ايرج
بعده منوچهر اولدي حضرت موسى زماننه مصادف اولمشدر بعده
افراسياب تركي اون ايكي ييل مالك اولوب اهچ يوم بونك زماننده
طغيان ايدوب نحن ساعون في اهلاك البرية سعيا ديوب قطاع طريق
وسراق ايله استعانت وقتاله مباشرت ايتمكله خلقه قحط مستولي
اولوب صولر منقطع اولوب اكنلر قوريدي بعده زاب طهماسب اوچ ييل
مالك اولوب بز عمارت بلاد الله ايده رز ديدي بعده يوز قباد جبار
بعده قابوس ظهور ايدوب توجدن بر شهر ياپوب يوز ييل ملك اولدي بعده
لهراسب جبار ظهور ايدوب بز عباد الهي احسان الله اغنا وجناب حقدن
غنا دجا ايده رز ديدي بعده كسري جبار ظهور ايدوب ترتيب ديوان ايدوب
آلتوندن سرير ايجاد ايدوب مدينه بلخي بنا ونامنه بلخ الحسني ديدي
بيت المقدسي خراب ايلدي يوز ييل پادشاه اولمشدر بعده كشتاسب
ظهور ايدوب مدينه نساي بنا ايدوب بلاد هندده بيوت نيراني دفع
ايلدي بعده بهمن ملك اولديكه اردشير اسفنديار ده دكلريدر پادشاه
اولدوغي كبي بز وفايي محافظه ايده رز ديدي بعده جماني بنت اردشير
مالكه اولوب حق تعالى بزي عبادت ايچون خلق وعبادي بيننده عدل و
رأفتي الهام ايلدي ديدي اسمنده هماني دخي ديمشلر فارسده اصطخري بنا
ودومه غزا ايدوب اوتوز ييل ملك اولدي بعدها برادري دارا بن
اردشير اون ايكي ييل پادشاه اولدي بعده دارا ابن دارا اولدي ملايمت
اوزره حركت ايدوب مهلكه يه اگرچه كسنه يي لقا ايتمز اما دوشني دخي
دفع ايتمزدي ديدي اسكندر باباسي فيلقوسي مقدوني يوناني مقدونيه

وبعض ممالکه پادشاه ایدی دارایه خراج ویرمك اوزره صلح ایدوب
هر سنه کوندرر ایدی اوغلی اسکندر پادشاه اولدوغی کبی خراجی ویرمدی
دارا بر طوب وچوکان ایله بر مقدار سمسم کوندردی سن اوغلنجق سن چوکان
ایله اوینامق کرك خراج ویرمکدن امتناع ایلمه سك بو سمسم صاغشنجه
عسکر ایله اوزریکه وارورم تعریض ایلدی پس اسکندر دخی جواب
یازوب چوکان ایله تفأل ایتدم چوکان اوینامق دلاور دلرکاریدر
دیوب بر کیل خردل کوندردی بونك دخی مرادی عسکرم سندن زیاده در
دیمك ایدی پس اسکندر اون ایکی شهر یاپدی هر برینه اسکندریه دردی
اصفهانده جنت مثال بر شهر خراسانده هرات ومرو سمرقند مصرده هم
اسکندریه یی یاپدی اون دورت یل پادشاه اولوب بابلده وفات
ایلدی قومامق ایچون بدننه بال سوروب آلتوندن تابوت ایچنده
ارض یونانده بنا ایتدوکی اسکندریه شهرنده دفن اولندی بعده اشك
بن اسفان اون یل پادشاه اولدی بیت المقدسی خراب ایدوب طاش
اوزره طاش قومامشدر وزماننده ظهور حضرت عیسی واقع اولمشدر
بونك وردی الله تعالی حضرتلرینه سوء فعل وسوء قول وسوء فکردن توبه
ایدرز دیمك ایدی بعده جودرز بن اسغانان بعده هرمز اسغانی اون
یدی یل پادشاه اولدی عامۀ خلقه خطاب ایدوب الهدن خوفی
تقدیم وسیئاتدن اجتناب عظیم ایدك دیر ایدی بعده اذدوان اون
ایکی یل پادشاه اولدی احساندن مرادیمز ذکر جمیلدر دیر ایدی بعده
کسرای اسغانی بعده بلاش اسغانی بعده اردشیر بن بابك پادشاه اولدی
بز کنوز مال استمیز کنوز احسان استرز که کمسنه الیمزدن المغه امکان
اولمایه دیر ایدی سلسله سی اردشیر بابك بن ساسان بن کبرس الجبار
بن افیدا الجبار بن قباد الجبار بن قابوس در ساسان بنت نار اصطخرده
قیمی ایدی بعده اوتوز بر یل سابور پادشاه اولدی ملك سابورده
مانی زندیق ظهور ایتمشدر بعده هرمز بن سابور بعده بهرام بن هرمز
پادشاه اولدی مانی بهرامی اضلال قصدی ایله کلوب مساعده کورمکله
داعیۀ سلطنت دوشوب بهرامه منعکس اولدقده دریسن یوزوب
صمان طولدروب اصحابنك دخی قتلن امر ایتدی بعده بهرام بن بهرام
پادشاه اولوب مساعدۀ دهره شاکر صورت مخالفده قسمتنده راضی ایدی

دیرایدی

دیر ایدی بعده نرسی بن بهرام یدی یل پادشاه اولدی بعده هرمز
بن نرسی کذلك بعده هرمز هلاك اولوب سابورك والده سی حامل
قالوب مقدما حکایت اولندوغی اوزره خاتونك بطنی اوزرینه
تاج پادشاهیی وضع ایتدیلر بعده سابور ذو الاکتاف ظهور ایدوب
طفل اولمغله عرب طغیان ایدوب رعایایی غارت وخسارته سالك
اولدیلر سابور اون آلتی یاشنه واصل اولدوغی برله بیك کزیده
آتلو ایله عربی قتل واسر وقطع مباهله تخویف وضبط وابادر وکوح
شهرلرینی بنا ایدوب ارض رومه دخی غزا ایدوب چوق اسیر آلمشدر
یتمش ایکی یل پادشاه اولوب نیشابوری بنا ایتمشدر بعده اردشیر
صغیر قرق یل بعده سابور بن سابور بش یل بعده بهرام پادشاه اولدی
کلامی بو ایدیکه بز فقرایه مرحمت صاحبی مظلومینه عدل وداد طالبی یوز
ملوکه یازدیکه بزم سلطنتمز نمونۀ ملك الهی در مرادمز عدلدر طریق
عدله سالك اولان واصل مرام مقتضای نفس وهوایه تابع اولان
مظهر شقای تام اولوب عزی ذله مبدل لخذلان وفلاکته محل اولور
بعده یزدجرد بن بهرام بن سابور یکرمی یل پادشاه اولدی بر کون
جرجانده قاپوسنده بر آلاجه آدم جمع اولوب بر آته اولوبان اورموق
اضطرابنده اولدوغن کوروب تقدیر الهی بن ایرلورم دیو اینوب
ایرلمك استدکده بو دکنه دیوب هلاك ایلدی بعده اون سکز یل
بهرام بن یزدجرد اولدی بعده اون یدی یل یزدجرد بن بهرام اولدی
بعده دورت یل فیروز بن یزدجرد بعده بلاش بن فیروز بعده
قباد بن فیروز بعده نوشروان بعده هرمز بعده پرویز بن هرمز اولدی
که کسری دد کلریدر حضرت بونك زماننده ظهور ایتمشدر بعده
شیرویه بعده فیروز بعده اردشیر بعده فیروز بعده یزدجرد اولمشدر
بهجة التواریخده یزدجرد آخر ملوك عجمدر بوندن صکره اهل اسلامدر
ابقاهم الله الی ساعة القیام ظهور ایدوب دونق ملوك عجم تمام اولدی
خلافت عمره مصادف ایتمشدر **باب ثانی پادشاهلرك رعایا
ایله معامله سن بیان ایدر** پادشاهك رعایایه مرحمتی والدك ولدینه
شفقتی کبی کرکدر رعایا بینده برام که حادث اوله **بیت**
سر چشمه شاید گرفتن به بیل ... چو پر شد نشاید گذشتن به پیل

مقتضا سنجه هنوز کلی اولمدین لطف و تدبیر ایله دفع ایده‌ر تا کوجه
ایکی دکلمک اساندر امر معیشتده لوازم بقای مقدورده مضایقه‌کز
اولورسه توسیع ایده سلطان غازی سلطان محمود بن محمود سبکتکین
سیرنده کورلمشدر بو سنه قحط مستولی اولوب کندوده وافر ذخیره
بولندی وزراسی ثمن عدل ایله صاتلسون دیدیلر رضا ویرمدی تصدق
ایده‌لم خلقه وسعت کلسون بز رخاده رعایامز بلاده اولمق جایز دکلدر
دیو خلقه بذل ایلدی شهرده کویده مکان مضایقه‌سی اولسه توسیع
ایده ممکن اولمازایسه شهری بر محل واسعه نقل ایده رعایاسنه زراعت
وحراثت ایله امر التونی و کمشی زینت و زیور واوانی‌یه صرفدن منع و
نهی ایلیه ملوک سالفه تقیید ایتمکله زمانلرنده التون و کمشده وسعت
وار ایدی فی زماننا التون واقچه‌ده مضایقه سبب عدم تقیید و مبالا
یعنی یه صرفدر رعایایش مرتبه‌ده هر مرتبه رعایت اولنمق کرکدر احوال
مملکت منتظم اوله خلقی مراتبنه کوره رعایت ایدن غوایلدن امین اولور
مقدما کتاب اسرار وزارتده تفصیل اولنمش ایدی که اختلال امر مملکت
نوال دولت ارازله رعایت واهل شرفی اهانتدندر طبقه اولی
خواص ملکدر طبقه ثانیه ثالثه ارباب صنایعدر طبقه رابعه مبتلالردر
طبقه خامسه فسقه‌در طبقه اولاده اولنلر دخی بش نفردر وزرا
وکتاب وایلچیلر و عسکر و قپوجیلر بونلر ایچنده احسان پادشاهی‌یه احق
والیق اولانلر وزیرلردر زیرا وزیر پادشاهک قائم مقامیدر بعده
کتابدر بونلر دخی اسرار سلطنتی حافظلردر بعده عسکردر زیرا حفاظ
مملکتدر بعده ایلچیلردر بونلر پادشاهلرک سمعیدر بعده حاجبلردر
بونلر دخی پادشاهلرک لسانی مقامنده‌در وزیر پادشاهک دینی و مالنی
وخزاین وممالکی حفظ ایدر زحمتی پادشاهلردن زیاده‌در جهة رعایته
استحقاقی ظاهردر کاتبلر و عرضه خدمت ایدر عسکر آلتدر ایلچی
مصالح ومفاسد مملکته مطلع ایدر حاجب خلقی ادخال واخراج ایدر
حکایت اولنورکه مامون ایلچیلک وجاسوسلک خدمتی ایچون نیجه کمسنه‌ده
دورت بیک دوه تعیین ایتمش ایدی جمیع موناتن والاتن کورر ایدی
انلر دخی احوال مملکتی استخبار ایدوب یوم واحدده امور عالمه عالم
اولورلر ایدی عسکرک لوازمی کورلمک لازمدر که مستغنی و فارغ البال

انجق حرب

انجق حرب وقتال ایچون معد رجال اولالر و جمله‌سی نوع واحد اولیوب
بلکه انواع اولوب هر نه ریش تعیین اولنمق کرکدر که ریشلرینک تحت
امرنده اولالر اهالی صنایعه تنبیه کرکدر صنعتلرینه ملازمت ایده‌لر
زیرا بر شهرک خلقی اعضا کبیدر بر عضو ناقص اولدوغی کبی بدن ناقص
اولور ارباب حرفدن بری اکسک اولیجق شهره خلل کلور پس وزیره
لازمدر که ارباب حرفه لطف واحسان ایله معامله ایدوب جلب قلبلرینه
ایله مقید اوله مبتلالره لطف ورفق ایله معامله کرکدر منادی
شرع ندا ایدر که بحن اهل بلایی کوردسکز الله تعالی حضرتلرندن عافیت
رجا ایدک بونلره بر محل تعیین اولنوب قدر کفایه مؤنتلری کورلمک کرک
سلاطین سالفه دار الشفالر یاپوب اموال عظیمه وقف ایتدکلری بوندر
کفره‌یه علامت کرکدر مسلمیندن تمییز اولالر مسامحه دین الهیده تغافله
راجع اولور نعوذ بالله فسقه‌یه مرحمت ایتمک کرکدر زیرا طعامی یهلو
ایدوب تضییق طریق ایده‌لر بونلر اظلم ناسدر هم مظهر احسان الهی هم
امر شریفنه مخالفت ایله مباهی اولورلر نه دنیایه صالحدرلر وار نه
آخرته بونلری بای طریق کان شهردن اخراج کرکدر بر دشمن اغزنه
کوندرلمک حسن تدبیردندر

باب ثالث آداب جلوس بیاننده در

پادشاه رعایاسنه عین رعایت واکرام ایله ناظر اولوب اولاد واخوانی
مقامنه قومق کرکدر فارس پادشاهلری رعایالری عبید منزله‌سنه
قویوب رعایت وحرمت وحفظ ذمت ایتمدکلری ایچون تحکما تعییب
ایدوب اسکندره یازدیلر که رعایایه اولاد واخوانکه نظر ایتدوکک عین
ایله ناظر اوله که احرار اشرافه مالک اولمق عبیدی ارازله مالک اولمقدن
خیردر پادشاهلر حفظ لسانله تقیید ایتمک کرکدر زیرا کلام همات
عقلادر ودرسوبلدر کلام قبیح استماع اولنورسه خفت عقلنه استدلال
اولنور کلام انجق فخرله مملوک اولور کلام الکبیر کبیرا الکلام کلام رکاکت
سویلدوکی کبی حشمتی ساقط اولور هرکون خلقه اذن ویررسه وقاری
کیدر بر مدت احتجاب ایدرسه او نوددلر خلقه انبساط بولندن
کو دیبوددرسه هرکس اجترا ایدر خلقی مراتبنه کوره تعظیم ایده اولا علما
بعده زهاد وصوفیه‌یه اذن ویره خدام وتوابعنه حفظ ادب ایله
امر ایده مجلسنه کمسنه‌یک سبقله دخولنه رخصت ویرمیه

وایلچولرک وعقوقا ویرزه اولنلرك دخولندن احتیاط ایده **باب رابع کراهت احتجاب بیاننده در** بوندن اقدم ذکر اولندوغی اوزره پادشاه بر مدت احتجاب ایدرسه رعایا او نوددکاه کاه بروز وظهور کرکدر استعظام ایده لر ارسالدن قرار کاهنده خوف اولنماز پادشاهك حاجبی عقل وعرضینك حارسیدر بعض ملوك حاجبنه دیدیکه سن بنم کوزم سن سنوکله نظر ایدرم سن بنم سپرم سن که سنکله تحفظ ایدرم پس خلق ایله بوکا کوره معامله ایله حاجب حسن الوجه کامل العقل لطیف الخلق کرکدر که حکمن ویرروب مستحق تأخیر اولانی تقدیم ایتمکله خلق متوحش اولمیه خالد بن عبدالله حاجبنه تنبیه ایتدیکه مجلس عقد ایدروب اوتوردوغم زمانده بندن کمسنه یی منع ایتمه حاکمك احتجابی اوچ نسنه ایچون اولور یا بخل اوله یا فساد عقیده سی اوله یا ادای مراددن عجزی اوله که بونلرك خلقه ظهورندن پرهیز ایده لر ملوك عجم برینه ملاقات ایچون برعارف برآی ملازمت ایدروب آخر بر کاغده دورت سطر یازدی سطر اولده ضرورت املدرکه سکا ملاقاته اقدامه باعث اولدی سطر ثانیده قدرت اولمایجق قراره مجال اولماز سطر ثالثده بنه صفر الید رجوع ایتمکه شماتت اعدا مانعدر سطر رابعده جوابك یا نعم اولسونکه نتیجهٔ مثمره در یا قطعا لا اولسونکه سبب یأس اولور رامنیه دوشورملك قبیحدر پس پادشاه مرادنه مساعده ایلدی بو بابده دینلمشدر **بیت**

سَاَتْرُكُ هٰذَا الْبَابَ مَا دَامَ اَهْلُهُ
عَلٰى مَا اَرٰى حَتّٰى يَلِينَ قَلِيلاً

اِذَا لَمْ نَجِدْ لِلْاِذْنِ عِنْدَكَ مَوْضِعاً
وَجَدْنَا اِلٰى تَرْكِ الْسَّلَامِ سَبِيلاً

خشونت اوزره معامله اولنیجق واسوخته لك چوق مرتبه دکلدر نفوس بشریه بو مرتبه یی وضع جزئیدن اختیار ایده لر ابو العتاهیه بومضمونده دیمشد

لَئِنْ عُدْتَ بَعْدَ الْيَوْمِ اِنِّى لَظَالِمٌ
سَاَصْرِفُ وَجْهِى حَيْثُ تُبْغَى الْمَكَارِمُ

مَتٰى يَنْجَحُ الْغَادِى اِلَيْكَ بِعَادَةٍ
وَنِصْفُكَ مَحْجُوبٌ وَنِصْفُكَ نَائِمٌ

فی الحقیقه حق تعالی درق برنیو یه تخصیص ایتمدی **بیت**

مشو ملول که فتاح باب مشکلها
دری که بر تو ببندد دهر ار بکشاید

باب خامس ارسال رسل بیاننده در پادشاهلرك شهامتندندر کمسنه یه ایلچو کوندرمیه زیرا ملوکك آنی بوجهتدن دراسرار خفیه

مملکه اعدای مطلع ایدرلر دشمن آنلری مال ایله تسخیر ایدروب اعدا ایله اتفاق ایدرلر خصوصا شرب خمر ایدر آدم اولیجق البطنة تذهب الفطنة مفهومی اوزره اکل وشربه مشغول اولوب نیات صدوری دشمن اشقیاسنه کشف ایدرلر ضرورت اقتضا ایدروب ارسال رسله حاجت اولورسه غایت عاقل وکامل ومتیقظ آدم کوندرمك کرکدر الجبل حدید النفس ولمیه متکبر کثیر الکلام اولمیه شارب الخمر اولمیه اسرار پادشاهی یه واقف اولمیه ایچی مأمور اولدوغی خدمتی ادا ایدروب آخر نسنه بلمیه اسراره مطلع اولانك رسالتنده خطر عظیم واردر بوطریقله چوق فسادلر اولمشدر **باب سادس نصب حکام بیاننده در** اسلاف اشرافدن منقولدر منصبه آدم بولنمق کرکدر پس پادشاه نصب حاکم مراد ایتدکده تحری ایده کوندردوکی آدمه حکومته اهل میدر زیرا عاملك محمدت ومذمتی نصب ایدنه منسوبدر عاملدن بغی وطغیان وظلم وعدوان منعکس اولورسه عزل ایله عدل ایده زیرا فتنه سی پادشاهه عایددر بر وزیر وعاملی که برکره بحضور ایده بر دخی منصبه تقریب ایتمیه ایکی عملده بر آدم بر عملده ایکی آدم استخدام ایتمیه ایکی صورتده بیله تقصیر لازم کلور بر وزیر صالح بولندقدنصکره دخی ازعاج ایتمیه جایزکه دولتی اکا متعلق اوله بیك آدم بر دولت حمایتنده اولور بیك دولت بر آدم دولتنه متعلق اولور بر کمسنه نك بر قومه عداوتی اولدوغی تقدیرجه اول کمسنه یی اول طایفه یه حاکم ایتمیه عداوت استیصال اقتضا ایدر بر قومك ایچنده حاصل اولان آدمی حاکم ایتمیه زیرا اعین ناسده حقیر اولور ایکی آدم نصب اولنمق کرکدر بری دائم مظهر عزت اوله ایکنجی مجهول اوله که نصب پادشاه ایله مشهور اوله پادشاهلر کافری استخدام ایدروب کاتب وزیر ایتمکدن نهی اولنمشدر حق تعالی انلر ایله مصاحبت ومجالستدن منع بیورروب ومن یتولهم منکم فانه منهم بیورمشدر حدیث شریفده انا بری من کل مشرك بیورلمشدر امور سلطنتده آنلر ایله استعانت ومشاوره جایز دکلدر حضرت عمر بیوردیلر بر عامل استرم که خلق ایله کوردکسه امیر ظن اولنه امیر اولدقده احاد ناسدن اوله پس ربیع بن زیاده اشارت ایتدیلر حجاج دیدیکه بکا بر آدم بولك که دائم العبوس طویل الجلوس سمین الامانة اعجف الخیانة اوله امرحقده مصر اوله بوغلق باطلی اختیاردن اسان اوله قبول شفاعتده

مراعات حقدن رجوع اتمك اول شرايطدر ولايتده اياس بن معاويه اهل
قرانده بر حاكم استيوب جواب ويرديلر بونلر ايكي قسمدن اخرت ايچون عمل
ايدنسه اختيار حكومت اتمز دنيا ايچون ايدنسه حكومته صالح اولماز پس ذوي
البيوتدن ايله كه نسب وحسبندن حجاب ايده بو معنايه قريبدر عقلاي
وزرادن بري بر عالم ربانی يه افندي اهل الله ايله ملاقاتدن مأيوس
اولدم زيرا بزه كلن ولي ولمز ولي اولان بزه كلمز ديمشدر

كتاب الخامس والعشرون

حربه متعلقدر اون بش بابي مشتملدر باب اول ادب حرب بياننده در
ملوكك شهامت وكمالندندر كه حربه بنفسه مباشرت ايتميوب لقاي عدوي
تمني ايتميه نه شيرشتونه ديدر عرب بيت إِنَّ السَّلَامَةَ مِنْ سَلْمَى وَجَارَتِهَا
أَنْ لَا تَمُرَّ عَلَى حَالٍ بِوَادِيهَا اولا تمع اعداده حيله وكيد ايله عمل ايده حيله
انفع وسايلدر مصراع الرَّأْيُ قَبْلَ شَجَاعَةِ الشُّجْعَانِ صاحب رأي كاه
اولور كيد وحيله ايله بر مصلحت كورر كه پادشاه كمال قدرتي ايله ايدهمز
اكرما الله مصلحت كورديلور سه بذل مال بذل روحدن اهوندر انجه حجردر
بدل بولنور اما روحه بدل يوقدر لَا بَارَكَ اللهُ بَعْدَ الْعِرْضِ فِي الْمَالِ
دشمن حددن تجاوز ايدنجك محاربه ده خوف اظهار ايتميه كه دشمنك قوتي
قلب واجتراسنه سبب اولور هجوم دشمن زماننده عسكره بذل عطا
كركدر زيرا روح صاتيورلر هر شخص ناموامق سرعسكر اولمق اولماز مصرع
حاتم كف درم بخش صاحب قران كركدر مواعيده وفا ايتمك كركدر كه
انكسار قلوب عساكره سبب اولميه جنك اثناسنده رفع صوت علامت
هزيمتدر عسكري تمني يه دوشورمك عيبدر اَحْسَنُ الْبِرِّ اَعْجَلُهُ بر احسان
وعد ايدوب نوله ديدكدن صكره اتمك كرك زيرا بيك قولدن بر فعل
خيردر ضعيف دخي اولورسه عدوي استحقار ايدن آنلره تكبر ايتميه
حكما ديمشلر كه عاقل اولدر كه اوچ امري استحقار ايتميه دشمن مرض
آتش قبل قيام الحرب پادشاه ندا ايتدوره كه مجروحي بر دخي اورمك
اعضاسندن بر عضوي كيدني بر دخي انجتمك يچي آدمي قومك بيرلري
واوغلنجقلري قتل اتمك مهما امكن دشمني تخويف كركدر جايزكه رجوع
ايدوب زحمته حاجت قالميه عساكرك خيري درت بيكدر الا بلدك

احسني درت يوزدر جنده مقابل اون ايكي بيك واصل اولنجق منصوردر
مظفر اولمق مقرردر اولو رادات حربدن بري دخي بودر كه متصل جاسوسلر
كوندروب دلكر كتورده بو اوضاعك منافع جليله سي واردر كونشه
نه كاره قاشو قوميه عسكر مضردر اكر صو وار ايسه دشمني اول
طرفدن قهره سعي ايليه واكر عسكري يورلوي واصحاب تجربه ايسه دشمن
هجوم ايدنجه صبر ايده اكر تازه نوآموز كورمش آدملر ايسه كندو مبادره
ومسارعت ايده عسكري دشمندن اوچ مرتبه زياده اولمايجه جنكه
اقدام ايتميه طرف عدودن بعض كمسنه كلوب كندويه تابع اولورسه
احسانله محجوب ايليه كه جلب قلوبه سبب اوله بوسي يرلرندن حذر
ايده هر سفرك نفقه سي مالدر اما جنك سفرينك نفقه سي روحدر
دشمن كميننددن قورقسه اطراف عسكره حسك دكلري كه دمردن
وقامشدن ديكن كبي ايدرلر اني دوكه دشمن اولكه يه داخل اولدوقده
واصل اولدقدن صكره محاربه متعين اولور دفعي هجوم ايدوب كوز
آچدرمسه جنك اثناسنده كوشه كوشه عارف آدملر كوندره لر
دشمن عسكري ايچنده اي غافل امتي نه طوررسن تدارك كورك سلامت
اروحي نعمت وغنيمتي بيلك سردار ديكر قتل اولندي يا اسير اولدي
ديه بو كلام قومه انكسار قلب ويرر هر كس قراري فراره تبديل ايدر
الحرب خدعة كلام متفق عليه در نظام الملك پادشاهني خصم الندن
اسير ايكن نه طريقيله قورتارمشدر حربده حيله يه متعلق حكايات
نهايت يوقدر لِكُلِّ مَقَامٍ مَقَالٌ مقتضاسنجه همسر وهمراز كمال عقل
ايله ممتاز آدملر ايله مشاوره ورأي صحيح ومعقول صريحي اعمال ايدوب
بلا اهمال هنر مصلحت كورلمكده تقديم ولكنان نصايحه امتثاله اشتغال
ايده اداب حربدن بري بودر كه منجر داوله دواب ومفارش وجوادي
كبي اثقال كتورميه زيرا قلب انلره متعلق اولمغله كسل عارض اولور
عسكره وغربت عددو كثرت عددن انفع مدد هجوم ليلدر دشمني
صباحدن مغلوب اتمك كركدر اول اختتام هجوم ايتمكه مجال بولميه مقصود
اهتمام ارشاددر غافل آدمك مقصودي حاصل اولماز بيخشنبه كوني
مقابله ومقاتله يه مناسبدر عبادضميري يه ملاقات عدو نه كونده
اولمق كركدر ديدلر جوابده ديديكه هر كون مناسبدر مادامكه اجل كلميه

ر وقتلك بر وقتدن تفاوتی یوقدر باب ثانی حرب مباح و
حرب محظور بیاننده در مسلمین ایله مقاتله واهل قبلیه سل سیف
اهل دین اخلاقندن دکلدر ایکی مسلم مقاتله اتسه ایکیسنك دخی امری
خطرلودر حضرت بر حدیث شریفده ایکی مسلم مقاتله ایدوب بری
مقتول اولسه قاتل ومقتول نارده در بیوردیلر اصحاب کرام یا رسول الله
قاتلك نارده استحقاقی ظاهر یا مقتولك جرمی ندر دیو سؤال ایتدیلر خوا
بیوردیلر که اولدخی قتل مسلمه نیت ایتمش ایدی معلوم اولور که مجرد نیته
قتل مسلم همان قتل ایتمش بو قاعده یه مبنی درکه قتل مباح آلتی در بری
مشرکین واهل حرب ایله مقاتله ایکنجی ملاحده وباطنیه اوچنجی مرتدلر
دوردنجی بغات بشنجی قطاع طریق آلتنجی قصاصاً قتلی لازم اولانلر
بو جمله نك قتالنه پادشاه مباشرت ایتمك کرکدر رعایا وظیفه سی دکلدر
مکر قطاع طریق قتلی عوام دخی مباشرت جایزدر بونلر جمیع اولکدوصود تره
ملحدلر محاربه سی تقدیم اولنور باب ثالث اداب حصار
بیاننده در حصار المقدره اعظم تدبیرات حیله در اهل حصاره
مال ومواعید حسنه ایله آلدامقدر الانسان عبید الاحسان
معلومدر قلعه خلقندن ایکی آدمی اله کتورمك پادشاهه ایکیوز
بیك عسکردن خیردر بونك ایکی وجهی واردر بری بوکه آنلر اسرار
قلعه یه واقف ومسالك ومعابرنه عارف اولمغله عسکره اعلام ایدر
ایکنجی اهل قلعه یی تخویف ایدوب نه عناد ایدرسز طرق منسد اولدی
ذخیره کلمکه مجال قالمدی قلعه نك امری تمام اولدی دیرلر حکایت
اولنور اسکندر بر قلعه یی بر ییل محاصره ایلدی حکماسی خبر کوندردیلر
یتمش ییل اوتورسك قلعه خلقندن بعض آدمی بیله حیله دن غیری
حصار المغه طریق یوقدر دیدیلر پس قلعه خلقندن بر طائفه یه بر
کونه وطائفه اخرایه طریق آخردن خبر کوندرمکله ارالرنده فتنه
ومقاتله واقع اولوب قلعه یی تسلیم ایتدیلر قلعه میسر اولدقدنصکره
خواص جرمی ایله عوام مؤاخذه اولنمامق کرك آنلر مکره ومجبور وتحت
قهر خواصنده مقهوردرلر دردشمن کلیجاك حیله وخدعه دن غیری
دوا یوقدر باب رابع اوصاف سلاح بیاننده در حضرت
رسالت صلی الله تعالی علیه وسلم احد غزاسنده امته تعلیم ایچون جبه

کیمشلودر

کیمشلودر ظاهر وجود شریفلری وعد صادق آلهی ایچون ایله ضرر کزند
اصابتندن مصون ومأمون ایدی سلاح حصن حصین در رجالدن
خیردر حروبده السلاح السلاح دیرلر الرجال دیمزلر حاتم
بن یزید بر کون سلاحلو آلورکن مرادم سلاح آلمق دکلدر عمرو روح
آلمقدر دیدی زیرا سبب حفظ نفوسدر ابن مهلب اولادینه وصیتنده
اسواقده اوتورمق لازم کلورسه سراجلر وجبه جیلر وکاغدجیلر
بازارنده اوتورك حرب وعلمه متعلقدر دیمشلر حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه عمرو بن معدی کربه اسلحه احوالندن سؤال ایدوب مزراق
نیجه در دیدکده اج قوی در نهایت کاه قریلوب خیانت ایدر دیدی اوق
نیجه در دیدیلر موت طایردر کاه خطا وکاه اصابت ایدر دیدی قلقان
نیجه در دیدیلر فتنه وآفت موضعیدر دیدی جبه نیجه در حصن حصین
نهایت یایاق آدمه حمل ثقیل آتلویه مشغله در دیدی سیف نیجه در دیدکلرنده
سالب ارواح سافك دمادر دیدی حضرت علی مجد وسیفدن اعظم مجد وشرف
یوقدر دیدی عرب قلیجه ظل موت دیرلر بو مصراع ابو تمام طائینکدر
اَلسَّیْفُ اَصْدَقُ اِنْبَاءً مِنَ الْکُتُبِ یعنی خصمه اتنی کره مکتوب کوندروب
وعید شدید ایله تخویف ایدوب سنی قتل ایدرم دیسك مفید اولماز
قتل واقع اولیجق خبر صادق واقعه واقف اولور باب خامس
حربه متعلق حیله لر بیاننده در حضرت رسالت پناه الحرب خدعة
بیورمشلردر عرب الحیله انفع من الوسیله دیرلر کاه آدم حیله ایله
بر مصلحت کورورکه پادشاهلر قدرت سلطنت ایله کوریمز حضرتندن بر وضع
صادر اولمشدرکه برکون حضرتنه برکمسنه کلوب یا رسول الله ذنوبجی
اظهار ایدن آدمی مؤاخذه ایدرسن سترایدرسن دیمك اولور بن دورت
خصلتی اخفا ایدردم زنا وسرقه وکذب وشرب خمر بو جمله دن برینی تغییر
سترایتمکدن فراغ ایدرین دیدی پس حضرت بیوردیکه کذبی ترك ایله حریف
خانه سنه واردوب زنا مراد ایتدکده خاطرینه کلدی که حضرت بکا کذبی
ترك ایله امرایتدی زنا ایتدیکم صورتده سؤال بیوردقلرنده کذب ایدرسم
نقض عهد ایتمش اولورم اقرار ایدرسم مستحق حد اولورم بعده سرقه
مراد ایدوب ینه بو ملاحظه سبب ترك اولدی شرب خمرده کذب
حضرتك بویلاغتنی کورکه بر امرك ترکنی امرایتدی که دورددنی دخی

ترك لازم کلدی قصهٔ مزبوره اثنای حیله مذکور اولمغه مناسب دکلدر
معاویه حاکم شام ایکن کفره نك کنیسه لرنده ناقوس چالدقلرینه تحمل
ایتمیوب ناقوسلری قیرمغه حیله استیوب کیمده که بنم مکتوبم روم
پادشاهنه کوتوروب بساطی اوزرنده اذان اوقیه اوچ دیت مقداری ذهب
مال ویره یم دیدی برکمسنه بن ایده یم دیوب واروب کفرهٔ روم پادشا
مجلسنده اذان اوقودقده اتباعی قتل قصد ایلر ملك حضرت عیسی حقیچون
قتل ایتمك بو حیله دن مراد بو مقتول اولمغله جمله اولجانبده اولان
کنیسه لری هدم ایتمکدر دیدی پس خلعت فاخره ایله کیرو کوندروب
کلدکده معاویه اول کمسنه یه سالماً کلدکجی دیو عتاب ایلدی ابو دلامه بر
کره غایت تنك دست اولوب صاتوب رهن ایده جك بر شی دخی بولمامغله
خاتونی ایله اتفاق ایدوب بکا ایدرلر بنم خاتونم اولدی کفن اقچه سی
یوق دیو پادشاهه وارین سن زوجم اولدی دیو سلطانه واردیوب
بو معامله لی ایدوب ایکی بیك پاره تحصیل ایتدیلر صکره پادشاه بو قصه دن
اکلنجه کوتوردی بو قصه دخی حیل بابنده معدود اولمقنا معقول در
کذب محض حیله اولمقجی حیله یه نهایت اولماز ضحاك ابن مزاحم بر نصرانی یه
نیچون مسلم اولمازسن دیدکده شرابه قتی مائلم دیدی پس ضحاك مسلم اول
بنه استدوکك قدر ایچ دیدی نصرانی سعادت اسلام واصل اولدقدن
صکره ایچر ایسك حد شرعی مرتدّ اولور ایسك قتل لازم اولور دیوب اول
آدم شرب خمردن فراغ واسلامه توطین نفس ایلدی سراقه بن مرداس خروج
ایتدکده مختار اوچ دفعه طوتوب هر برنده عفو ایدوب اوچنجیده سنی
قتل ایتمزایسم الله بنی قتل ایتسون دیدی سراقه نوله اما بنی طوتان آق جامه لو
آبلق آتلو آدملر کیم ایدی سویلك دیوجك مختار اطلاق ایلیوب حیله کار
انجق دیدی کانّه سنك عسکرك الهی رجال الله در دیمك استر مختار
سالف الذکر محمد بن حنفیه امامدر بن دعوت خلقده وکیلی داعیه سی یم
دیو دعوی ایدوب بو کلام سبب فتنه اولادیو مختاری محمد بن حنفیه
قتل مراد ایتدکده حیله ایله بندن بر علامت وار قلیج ایله ضرب اولنسه
تأثیر ایتمز دیو امام محمده بو خبری ایصال ایتمکله قصد قتلدن فارغ اولدی
مغیره بن شعبه عصاسنی کاه استثقال ایدوب یولده براغوب بر مخفی یرده
کوز دوب هرکیم آلور ایسه بنه واروب آلور ایکن حضرت علی بویره واقف

اولوب حضرته دیمك مراد ایلدی مغیره دیرسکز بو دخی ردّ ضالّه اولنمان
دیو بحضرت علی حضرتنه دیمکدن فارغ اولدی قصص مزبوره نك بعضندن
تقریب قتی قلیلدر ومغیره نك عصاصی خصوصنده حیله قتی خفی در
اسکندر هند پادشاهی ایله جنك ایتدکده بیك عدد فیلی وبیحد سباع
اولمغله اسکندر مغلوب اولوب امان طلب ایتدی عسکرنده بیك مصوّر
وار ایدی آدم شکلنده مجوف بیك صورت پیدا ایدوب جوفنی نفط
وزفت ایله طولدروب فیللره کوستردکلری کبی آدم صانوب هجوم
ایتدکلرنده آتش ویروب وبراوغوردن بوری وطبل وسرنا چالدیلر
بوندکا موافق ایله فیللر جانبنه صالوب فیللر وسباع محترق اولدقده
کبی قراره تبدیل ایدوب وعسکر کثیرك هلاکنه باعث اولوب قطعا
طوتلمغه مجال اولمدی بو اثناده اسکندر هجوم ایدوب دفعهٔ صدای
مهیب ایله واروب بفضل الله غالب اولدیلر فیروزآبادی قاموسنده
ملك شمر سغدی یا صوب خراب ایلدکده شمرکند دیدیلر یاخود بنا ایلدکده
شمرکنت دیدیلر کنت لسان ترکده قریه معناسنه در تعریب اولنوب سمرقند
اولندی دیر صدده کللم سمرقند پادشاهی مزبور ملك شمر چین اوزرینه عسکر
چکوب کلمك قصد ایتدکده اولدوغی منعکس اولمغله چین پادشاهی وزراسن
جمع ومشاوره ایلدکده ایچلرندن بری بکا بر علامت ایدوب کوندردی
دیدی پس بورنن کسوب کوندردیلر اول کونکلك قاچوب کلوب شمره
ملاقات ایدوب بن چین پادشاهنك خواصندنم سنك خبرین کلدکده
آنلر جنکه عزیمت ایدوب بن خراج اوزره صلح ایدرك دیو نصیحت ایتدیکم
ایچون تهمت ایدوب بنی بویله ایلدی پس شمر بوکا انواع اکرام وعد
احسان وانعام ایدوب کوچمك لازم کلدکده شمر بوکا احوال طریقه
وقوفك وارمی دیوب بندن اعلم کیم اولور اوچ کونده صویه واصل
اولورز دیمکله پادشاه عسکره اوچ کونلکدن زیاده صو کوتورمك دیو
تنبیه ایدوب عسکری راه بیابانه دلالت ایتمکله دورت کون کتدیلر صو
دوکندی وصودن نام ونشان بولنمدی پادشاه دلیله بونه حالدر دیدکده
بونده صو اهتمامی بوقدر عباد الله اوزرندن سنك مکرکی دفع ایچون
اختیار ایتدم دیدی پس حربنی قتل ایتدکدن صکره عطش مستولی
اولوب مکر منجمد بوکا ایکی دمردن طاغ اراسنده اولوردن دیمشلر ایدی

بس غایت اصحقدن قلقانن باشی ودیبنه جبه سن ایاغی الته قویوب
عسکرینه استدیککی یره کیدرک بر فرد خلاص اولمدی **باب سادس**
اسکندرک دارا بن دارایه یازدوغی مکتوبدر من الاسکندر بن
الفیلقوس الی دارا بن دارا سلام الله علی اهل طاعته والمتمسکین
بدین الله المجتهدین بانفسهم فی عباد الله اما بعد فانی ادعوک الی
توحید الله والاقرار بفضل الله وخلع النار والشمس والالهة التی
تعبدونها من دون الله فانک مسرف مترف معجب تظن ان الموت
لم یکتب علیک وان ملکک لا یزول عنک فان تؤمن بالله تعالی وتقلع
عما تعبد من دونه کنت لسعید بذلک وان ابیت لم تضر الا نفسک
ولم تحف الا ملکک فخذ لنفسک او دع **الجواب** من جهة دارا
بسم الله ولی الرحمة من الملک دارا الی الاسکندر اما بعد فقد اتانی
کتابک الذی فیه صباک وجهلک تدعونی الی ما لیس من شانک وذلک
تعد سماجة من طورک وسفاهة من رایک فاربع علی نفسک وقس شرک
بفترتک فلولا حفظی لاسلافک وعلمی بان التجاریب لم تحکمک لوجهت
الیک من یاتی بک فی وثاق وقد کان ابوک اعظم منک سلطانا
فاقر لنا بالغلبة وصالحنا علی الهدیة وترسل الینا فی کل عام الف بیضة
من ذهب وزن کل بیضة اربعون مثقالا تکفنا عن ارضک **جواب**
الاسکندر ماتت الدجاجة التی کانت تبیض الذهب والجواب ما تری
لا ما تقراء وستری بوندن صکره محاربه ایلیوب دارایی قتل ایلدی
مرحوم سلطان بایزیدخان ولی کمال ملا یمندن اوزون حسنه هر
سنه بیک چول بیک طوربه کوندردی لکن سلطان سلیم اول کلدوکی
زماننده اسکندرلک ایدوب موقاب توجه کتدی وقتنه حاضر اولسون
دیوب اوزون حسنک عمر بن قصه ایلدوکی مشهوردر بو قصه یه قریبدر
باب سابع حیله کمین بیاننده در یعنی بوسی یه متعلق حیله لر
صاحب عقل وتدبیر اولان سردار روشن ضمیر کمینی بعض کاراسیرکی طرفدن
یا صو مجراسی اولوب صدای جریان ماء کحرزیر ددکلر یدد صوت استماعنه
مانع اولدوغی محلدن یا ظلمت اوزره اولان یردن ایدرتا که دشمن خبر
اولمیه جنکده بر حیله دخی بودر که بیر بیر آدملر کوندره لر دفعة دشمن
عسکری ایچنده نه طوردن سردار دیکر قتل اولندی دیه بعض آدملر دخی

معلوب

مغلوب شکلنده فریاد ایلدوب الله بنی قتل ایتمه الامان مدد مدد
دیو کوناکون صدالر ایده لر که دشمن تعاقب اصواتی اشدیجک هزیمته
متوجه اولور حرب خدعه در کمال سرداره دلیل بودر که دشمن قصد
ایتمزدن اول کندو حرکت ایده اول کیجه ده حرکت تخمین ایدر لکن بو صاحب
مصلحتن کوره عاقل اولان دفع سقم ایچون دوایی صحتده ایچر سلاحی قبل
العدو تدارک ایدر دشمن کوزاچمدن کیملری طوردر بعد الفوت
تدارکک فائده سی یوقدر دفع دفعدن اسهلدر بادکیر عمل ماندن اولدقدن
صکره ادیه آصمق مفید اولماز **باب ثامن یوم حربده قاچان لو**
عسکرین مراتبین بیان ایدر پادشاهک شهامتندن عدا اولنور که دشمن
یوزنده یوم حربده تازه لری و پیرلری واملاک صاحبی اولان اغنیالری
تقدیم ایتمیه حب جاه ومال مانع حرب وقتالدر اهل حمیت صاحب شجاعت
تجربه ایله موصوف حسب ونسب ایله معروف آدملری تقدیم ایده زیرا
اهل غیرت عدوه مغلوب اولمغه تحمل ایده مز لازم کلور مقاتله بذل
روح ایده لر ایکی عسکر مجتمع اولدوغی زماننده اول دشمنه صلح وامان عرض
ایلیه که کبر وبغی ونخوتی بر مقدار زائل اوله اکر مصلحت ظفر بولورسه
صدقات وخیرات ایله شکره ساعی اوله اکر اتفاقه امکان اولمزسه قبل
ان یتسع الخرق لوافع تدارک ایده ظفر وفتح میسر اولدقده غرور دخی
کرکدر اول حالده حفظ عسکر فتی لازم ومهمدر نیجه منصور صورتنده
کورینن عسکر منسوز اولمشدر نیجه فرح ترحه مبدل اولمشدر عسکر
غارته مشغول اولمغله دشمن هجوم ایتمک مال غداسی ایله عسکری اغفال
ایتمک چوق واقع اولمشدر سردار بالذات جنکه کیرمک خطای عظیمدر
طوقانمز سلامت میسر اولمش بویله مخاطره یه القای نفس کندونی عرضه
هلاک ایتمکله بو دکلو عباد الهک ضیاعنه باعث اولمق مشروع میدر
بامر الله قتل اولنور ایسه دمی هدردر عسکرده تلف اولانه بدل ممکندر
اما سرداره بدل اولماز حسن اتفاق عسکر امور لازمدندر اول بابده
فتی تقید کرکدر یوم حربده عسکری یدی مرتبه ایده اول دلاور لو
مبارزلر ایکنجی قفادارلری اوچنجی ملوک وامرا اولادی دردنجی دعایا
دلاور دلک ایله معروف اولنلری بشنجی چاوشلر سپهسالارلر التنجی عمال
واهل تدبیر یدنجی سائر عسکر دور مبارزده خلع فاخره اموال

متكاثره هدایای وافره بذل ایتمك كركدر كه عسكر مطیع اوله وظیفه
خوارلاندن هر كیم مقتول اولورسه اولادینی مقامنه اقامت ایلیه
باباری وظیفه لرین مقرر ایتمكی عادت ایده بر كمسنه كه مجروح یا
اعضاسنه نقصان عارض اوله پادشاه جمیع عمرنده آنك مؤناتن تحمل
ایتمك معتادی كركدر بونلر جمیعا استمالت قلوب عسكردر **باب تاسع**
دنیاده اول واقع اولان حربی بیان ایدر اول حروب دنیا وقعهٔ
جن در بعده جن ایله ملائكه جنكی در سفك دماء دن جن مفهوم اولمشدر
وجه ارضده اول دوكیلن قان هابیل قانیدر كه برادری قابیل قاتلیدر
حضرت آدمدن حضرت نوح زمانینه كلنجه حرب وفتنه اولمدی حضرت
نوح ملك ارضی اولادی سام وحام ویافثه كه تقسیم ایلدی خصومته باشلدیلر
فتن اقبال ایلدی كیدرك بنی اسرائیلده جهاد وحرب مشروع اولوب اول
اولاد حضرت یعقوب غزا ایلدی نبی دكللر ایدی بعده حضرت موسی
وهرون وحضرت عیسانك غزاسی سیفله دكل لسانله ایدی انجیلدن نصاری
بیننده اراقهٔ دم آدمی مشروع دكلدر افرنج دین عیسایه انتساب دعوی
ایدوب قتل اختیار ایتدكلری نصارانك زعمنجه نامشروعدر بونلردن صكره
حضرت رسالت پناه غزا ایتمشدر حضرته جهاد مدینهٔ منوره ده فرض اولمشدر در
جمله انبیا ایچنده اهل حرب اولان حضرت داود وحضرت موسی وسرور
انبیادر حتی حضرت علیه السلام توراتده وانجیلده نبی قتال عنوانی ایله
مذكوردر **باب عاشر فتح قلعه حیله سی بیاننده در** فتح قلعه ده
حیله لرك اعظمی لغم دكلریدر كیرا كتسنی قازدروب دكلر قویوب
منجنیقه آكوللر تادلنجه یه دكین حفر ایتدكدن صكره اخشابه آتش ویردكلر
دیوارلر تساقط ایدوب یقیلور **حیلهٔ اخری** دفلا یپراغی كه فارسیده
خرزهره دیدكلریدر بومشاق دوكوب اول مقدار زهر ایله خلط ایتدكدن
صكره صو ایله قناتوب قلعه خلقنك قادر اولوراسه صولرینه بارده
صو یوللرینه دوكه لر جمله اهل قلعه ایچدكلری كبی هلاك اوله لر **باب**
حادی عشر هدمی قابل اولمیجق قلعه بناسی طریقن بیان ایدر
كرج وطاش دتور كه حاشا صغیر كبیره سیله خلط اولنوب بنایه صرف اولنه
قورشون براده سی ایله صوایه توریدقدن صكره دمر وآب وآتش تأثیر
ایتمك احتمالی یوقدر مكر انسان بولی ایله اسكی سركه دوكه لر علاج هدم بوكا

منحصر در

منحصردر **باب ثانی عشر فیل دفعی بیاننده در** دشمن طرفندن
فیل اولمغله آت قرار ایتمسه فیلك طرنقلرینه طاش اوروب یابردكطوشن
قویویره لر فی الحال منهزم اولور خنزیر درسندن جزمه لر كیوب فیل
اوزرینه هجوم ایتسه لر فرار ایدر **باب ثالث عشر جبه وجوشنه**
متعلقدر خرما چكردكنی وافر دوكوب جبه اراسنه بر خلقه بر خرما
چكردكی اولمق اوزره دیزسه لر اوق وعزراق تأثیر ایتمز آت كمی ایتسه لر
هیچ سلاح كچمز **باب رابع عشر زندانه متعلقدر** خبرده وارد
اولمشدر كه حضرت یوسف اهل سجنه مرحمت وعاطفت بولندن دعا ایدوب
یا رب بونلره قلوب ناسی اماله ایله اخبارده بونلری مطلع ایله دیمشدر
حق تعالی دعاسن مستجاب ایدوب شمدی هر خبر كه شهرده شایع اوله اهل
سجن بیلور حضرت یوسف باب سجنه اوزره یازمشدر كه هذا مقابر الاحیا
مواضع البلا تجربة الاصدقا شماتة الاعداء لا یصبر علیها الا من یحفظ
دینه من العقلاء حدیث شریفده بوكا اشارت واردر **باب خامس**
عشر قلیج وسائر سلاحه صو ویرمك بیان ایدر صابونی قباق ایچنه
قویوب صابون مائیت پیدا ایدوب یاغ اقنجه طوره بعده یاغن
كیدروب صابونی حفظ ایده لر بعده قلیجی آتشده قیزدروب صابونی
قلیج مقداری كیجه اوزرینه صاغ وصول دوندره لر تمام صابونی
جذب ایده همان الماس كبی اوله اسكندر اعمالندندر

كتاب السادس والعشرون

تعبیره متعلقدر سكز بابی مشتملدر **باب اول** اصول رؤیادر واقعه ده
جناب عزتی بر مكانده كورمك اول مكانده عدل وفرح ووسعته دلالت
ایدر اگر كندویه نظر ایتدن كورسه رحمتیدر اگر متاع دنیا ویرسه محنت
ومصیبت وخسته لكدر ملائكه كورمك خیر وبشارتدر انبیای عظام
كورمك اوجوزلق ونصرت وفرحدر كندوینی نبوت خدمتنده كورسه
شدائد وعمومه مظهر اولوب عاقبتی خیر اولور بر رجل صالح اولمش كورسه
دنیاده وسعت ودولت الا ویره اما فساد دین ایله كعبه امام وصلاة
دیندر كندوینی كعبه اوزرنده نماز قیلور كورسه ایمان فاجره یا اتیان
كبیره ایله الله ایله مبارزه در زیرا حق تعالی وحیثما كنتم فولوا

شدایده كوره پادشاه اولمش كورسه صح

وجوهكم شطره بیوردی اوستندن قبلن آدمك قبله سی قبله سی ولیانك
دینی اولماز کندوبی کافر کورمك متصف اولدوغی هوای نفسدر اتشه
عبادت ایدر کورسه پادشاهه اطاعت ایله الهه عصیان ایدر علوی
یوق ایسه دینی بوزلیدوب اندن بدلحرامه طالب اولمقدر زیرا حرام
ناردر قراءت قرآن قولحق وحکمتدر طالب اولورسه واصل اولور
قاضی کورمك خیر وسلامتدر کندوبی اهل قضادکل ایکن قاضی کورسه
قطاع طریقه راست گله کندوبی قاضی بر امانت اوزره کورسه ولایت
وحکومته واصل اوله کلام ملائکه وانلر ایله کتمك دنیاده شرفدر ونام
نیکودر سمایه چقمق شرف ورفعتدر کونش ملك عظیمدر تغیر وکسوف و
ظلمت ملکده حادث اولان هم ومرضدر قمر وزیردر ابن سیرین ایدر قمر
پادشاهدر صفیه بنت حیی زوجته واقعمده کوردم آی قوینمه کیرمش
دد کده بر طبانجه اوروب یثربده اولان ملکی استرسن دیدی یلدزلر
اشرافدر آی قوینه خانه سنه کیرسه یاننه دوشسه نکاحه اشارتدر
باب ثانی انسان واعضای انسان کورمك بیانندهدر بر مشهور
آدم کورسه عینی یاخود مسماسیدر تازه یکت دشمندر عجوزه دنیادر
جاریه وار داولاجق خبردر عورت سنتدر صبی ومراهق زانیه دنیادر باش
رئیسدر باش صاحبی اوزون کورسه نه قدر ناپاك ایسه اولقدر هم وغمه
مبتلا اوله باشی یاغ زینتدر یاغ کندو همدر بر کمسنه کورسه که بوینی
اورلمادین باشی آیرلمش برامر ایله متهم اوله بعضیلر قول آزاد ایده دیمشلر
بعضیلر قوینی وفات ایده دیمشلر صقال اوزنمق غمدر بویاعرضه شیندر
قول کشینك عورتی کوزدینی صوت هیبتی قلب تدبیری لسان ترجمانی
دیمشلر اهل بیت واقاربی باز وبرادر یاخود بالغ اوغلاندر یدبرادر
الی کسلمش کورسه برادری وفات ایده طرنقلر قدرت وشوکتیدر بطون
مالدر کبد کنزدر حدیث شریفده وتخرج الارض افلاذ کبدها بیورلمشدر
مراد دقائقدر دماغ وبینی مال مکنوزدر بر کمسنه کندو اتنی یا غیر
اتنی ییر کورسه مالی قلیل اوله کندوبی آصلمش کورسه واصل رفعت
اوله ذکر خلق ایچنده ذکردر بعضیلر ولددر دیمشلر بر کمسنه آخری
بوغازلر کورسه ذابح مذبوحه ظلم ایده بخس مال حرامدر بدندن ودم کبی
چبان وبیرکبی هر نه زیاده کده کورنه مالدر عورت آلمق اصابت سلطنتدر

بر مجهول تازه یکت ایله نکاح واقع اولسه عروسی ظفر بوله عورت
بوشامق عزلدر عورتك تاجی زوجیدر میت بر نسنه آلسه برآدمك
الور کندوبی میت کورمك دینده فساددر هیئت اموانی کورمسه
اوی یقیلور بر میت کلوب حیاتدر دیسه صلاح حالدر کندوبی
قبرده مدفون کورسه زندانه کیره تنکلك کوره میت ایله معانقه ایتسه
معمر اوله بر میتك آردنجه کیدوب بر مجهول اوه کیرسه میته لاحق
اولور فصل ارض واقعه ده سفردر دنیا ومالی عورتدر چمن زار
دنیادر معیشت طیبه در کرمد بناسی عمل نادردر طی ارض عمرك
دوکنمسیدر یر بسطی طول حیاتدر زلزله جانب سلطنتدن خلقه
حادث اولاندر اوی یقلمق هم وغم وشردر اوی یاپمق اصابت خیردر
دیوار کشینك حالیدر دیوار ییلمق کشینك مرتبه سندن سقوطیدر
عمور اوزره یغمور جانب حقدن عون ورحمت ویرکیدر بر اوه یا بر محله
مخصوص اولورایسه خسته لکلر وبلالردر بالچق وبتاق وبولانق صو
ایچنده یورومك غمدر سیل عدوی مسلطدر نهر آدمدر دریا ملك
اعظمدر صو اوزرنده یورومك قوت ویقیندر بنا کورمك اشلدوکی
عمل صالحدر سفینه کذبدن نجاتدر اکن وبستان صوادمق اهلی
ایله جمع اولمقدر حمامه کیرمك غم وهمدر جوع حرصدر عطش دینده
فساددر خمر زحمتسز مال حرامدر ایچوب سرخوش اولمق مال وسلطنتدر
شراب صقسه پادشاهه خدمت ایده سود بوغزد مال حلالدر
فصل اشجار رجاللردر واقعه سنده بر کمسنه میوه لردن تناول ایتسه
مال حلاله واصل اوله زیتون هم درد انار عورتلر سیاه اوزم هم و
حزندر وعرضدر صرارمش میوه لر مرضدر ریاحین بکا وحزندر بقول
هم وحزنلر باغچه لر اسلامدر بغدای زحمت ایله الله کیون مال شریف در
اربه اعلادر اون فراغ اولنان مالدر دیگر بوتلر انجیر هر کیمك اونیه
داخل اولسه مالدر بر کمسنه واقعه سنده بغدای یسه مکروه اصابت
ایده خرما مال طیبدر فصل ثیابه متعلقدر هر کسك کوملکی کسبنده
اولان حالیدر طون یرامز عورتلردر کوملکنده هر نه کورسه استقامت
حالنده ظهور ایتسه کرکدر بیاض دینده جمالدر حمرت مکروهدر
زیرا زینت قارونلردر ثیابده صفرت مرضدر خضرت لباس اهل سنتدر

اولمغله دینده خیردر سیاه جامه‌لر کیمکه معتاد اولمیه سیاه کورمك
خیردر حتی مال وعظمت وقدرت ایله تعبیر اولنور صوف مال کثیردر
دیبا دینه فساد ویرن سلطنتدر طیلسان کشینك حیاتی وقدریدر
قلنسوه وعمامه ریاست وولایت بساط دنیا یصدقلو مقرمالر خدام
فراش صالحه عورت منبر قهر وغلبه در اهل کوررایسه نااهل کورر ایسه
خلق ایچنده شهرت‌در پرده‌لر ایچ ادك غمدر بشمق سفردر عورت
بچه طوتمق اره وارمقدر فصل سلاح دینده محفوظ اولمقدر قلیچ
ومزراق وعمودلر نسنه حادث اولمش کورسه قدرتیدر کورعارض
اوله بر کسنه‌نك بوینی اوروب باشن ایرسه مقتوله احسان ایده
قلیچ صیرمش کورسه اوغلی طوغه براق قوشنمق ولایت وحکومتدر یاید
قورسه معصیت ایده بچاق ولددر سلاحلو اولورسه قدرتدر دکنك
حکومتدر فصل جواهر کورمکه متعلق درقوشاق کشینك قوتیدر آلتون
وکمش وجوهری قلاده ولایتدر انجو کلام الله‌در چوق انجو بولسه
مال کثیره واصل اولور انجو بیسه علمی کتم ایده یاقوت بولسه حسنا عورت ایله
خاتم صاحبنك سلطنتیدر بعضیلر عورت دیمشلر بر کمسه ایاغنده آلتون
خلخال کورسه محبوس ومقید اوله زیرا رجالك خلخاللری قیدلریدر
مطلقا نسا حلی کورمك زینتدر ایوانچه کلام حسن کرانچه بد کلمه‌در
بش کورسه بش وقت نماز در براولورسه ولددر تاج قدرت عظیمه‌در
بوینینده حلقه کورسه دینده فساده اشارتدر دمر وبقر وقلای متاع
دنیادر ایاغنده قید کورسه دینده ثباتدر اما زنجیر مذمومدر فصل
آتش کوردن آدم صوتله کورسه طاعوندر وجوانات خسته لکدر صونی
یوق ایسه مرضدر آتش بدننه یا ثوبنه طوقنسه عموم ومصایبدر بیوردن
آتش آلسه مال حرامدر آتش اوزرنده پشن اشیاده خیر یوقدر لکن حلوا
چوق کوردیلور سه زحمت ایله حاصل اولان مالدر الندن شعله دار آتش
کورسه سلطنتدن حصه صاحبی اوله فصل آت عزت وسلطنتدر بادکیر
کشینك بختیدر بادکیری باغلسه مؤنتنه کفایت ایدر خدمتکاره واصل
اوله قاطره بنمك سفر صاحبنه طول عمردر مرکبه بنسه بختی کشاده اولور
مال وخیره موفق اوله اوینه ادخال ایتمك نقدر مرکبدن دوشسه فقیر
اوله دوه سفردر چوق دوه‌یه مالك اولمش کورسه ولایت وحکومته واصل

اوله دیشی دوه عورتدر دوه بوغازلمق بیوك آدم موتنه اشارتدر
اوکوزه بنمك بر عملدن ماله وصولدر اوکوزلر تحت بدنده اولان عمالدر
برالای مجهول صغرلر امراضدر براوکوز قحطدر حیواناتك سودلری و
بخسلری مالدر قوچ کورمك مال وسلطنتدر اینك شریفه عورتدر
قرآن عظیمده قصه حضرت داووده اینك نسادن کنایت اولمشدر قربان
رقبه‌نك خلاصیدر بر کمسنه واقعه‌سنده قربان بوغزلسه قول ایسه آزاد
اسیر ایسه خلاص خائف ایسه امین اوله مدیون ایسه ادای دین ایده خسته
شفا بوله فیله بنمك قدرت عظیمه‌در قتل فیل بیوك آدم قتلنه اشارتدر
خنزیر شدید الشوکه آدمدر خنزیره مالك اولمق مال حرامه واصل اولمقدر
فاره یرامز عورتدر فصل ارسلان عدوی مسلطدر آیو احمق ودنی دشمن
کربی مظهر عداوت اولان دشمندر کلب عدوی ضعیفدر قورد صادق دروغ
پادشاه وکذاب وحرامیدر تلکو عورتدر واقعه‌سنده کوپك اودی بوردنی
آدمدن سوز اشیده اصرسه مکروه اصابت ایده کدی حرامیدر فصل
برنجی قوشلر سلطنت وشرفدر آتلرین بنمك مال بولمغه اشارتدر غراب
انسان فاسق کذابدر طاوسك ادککی ملك عجمی دیشیسی عورتدر چایز
کورن آدمك اوغلی طوغه طودنه غریب مسکین درکوکرجین باباسی
خاتونی در واقعه‌سنده وافر کوکرجنه مالك اولمش کورسه ریاست
وخیره واصل اوله تاوق خدام درخروس مملکتدر سرچه بیوك آدمدر
دیشیسی عورتدر سرچه‌یه دخی مالك اولمش کورسه خیر وریاسته
یتشه قمری دینده نقصان اولوب الفت اوزره اولمیان عورتدر
قل قوروق عورتدر بلبل غلام صغیردر خفاش انسان محرومدر هدهد
انسان کاتب سوزی سکك انسان کاستجیدر که عسکر قرنجه عدد کثیردر
بالق مالدر قورباغه انسان عابددر چوق کوریلور ایسه عذابدر
یلان وسایر هوام اعدادر باب ثالث ارباب صنایع
کورمك بیاننده‌در حداد سلطنت صاحبیدر قیومجی رجل کذابدر
بویاجی صاحب بهتاندر طبیب فقیه عالمدر خیاط رجل صالحدر
اسکجی میراث قسامیدر شیشه‌جی امور نسایی تألیف ایدن آدمدر
بازرجی صاحب اخباردر نجار مؤدبدر قصاب مجهول اولورسه
ملك الموتدر طباخ وکبابجی اصحاب کلامدر عطار خیر ایله یاد

اولنور آدمدر منجی صاحب خصومتلر طاقیه جی دباسه صاحبی در
کحال مصلح دینلر راعی سایس مکاری خرکله جی دوه جی اصحاب امور در
معلم اجرت المایجی نافع پادشاهدر اودونجی نمامدر نباش دین صاحبی
ایسه بحر علمده غواص اولان آدملر والا صاحب دنیادر سیل وطوفان
شدایدجکلر کردن صکره خیره اصابتلر مصنوع افترا علی الله ایدن آدم در
قراءت قرآن ایدن صاحب احزان در جوهر ولؤلؤ صاتنلر اصحاب
علملر بزاز جلیل القدر آدملر خانه صاتمق عمرندن خروجدر باب
رابع فال وطیره بیانندهدر حدیث شریفده تفألوا بالخیر والفال
علی ماجری واردر اولمشدر فال بودر که مثلا مریض اولان آدم یا سالم
خطابن اشیدر یعنی اوله یا واجد خطابن اشیدر اصدق الفال الطیرة
والفال کلمات اکابر دندر ابو العالیه بر فتنه خوفندن چقمق مراد ایتمشکن
یا متوکل نداسن اشیدوب کتمکدن فراغ ایلدی حضرت رسالت پناه یوم
بدرده بنم دوهم سودنی کیم صاغر بیوردیلر برکمسنه قالقدی آدم ندر
بیوردیلر مره دیدی رخصت بیورمدیلر بیری دخی اسمن سؤال ایتدیلر
حزن دیدی رخصت بیورمدیلر ثالث اسم یعیش در دیدی بیوردیلر که عیش
وخیر اخلب **نظم** وَتَعلَمُ اَنَّهُ لا طَیرَ اِلّا عَلی
مُتَطَیِّرٍ وَهُوَ الثُّبورُ بَلی شَیءٌ یُوافِقُ بَعضَ شَیءٍ اَحایِینا وَباطِلُهُ کَثیر
مضمون مبین شآمت بو مقوله لری اعتبار ایدنه اولور قدرت الله تعالی
حضرتلرینکدر نهایت بعض ضرر وبعض حوائل بعض منافع بعض اموره رابط
کلور اکثر تخلفی خود مقرر دیمک اولور حضرت یعقوب یالادکرامنه بر
قپودن داخل اولمک دکاری محلده حق تعالی ما کانَ یُغنی عَنهُم مِنَ اللهِ
مِن شَیءٍ اِلّا حاجَةً فی نَفسِ یَعقوبَ قَضاها بیورد حضرت علینك خلافتنده
اول مبایعت ایدن طلحه ایدی مکر بعض غزالرده برالنه خطا یتشمش
ایدی بر عرب کوروب اول مبایعه ایدن بد شلادر بو امر تمام اولمازدر
بامر الله وَقَعَ ما وَقَعَ عبد الله بن زیاد خانه سنده بر کلب بر قوچ وبر
ارسلان تصویر ایدوب بر عرب کوردکه کَلبٌ نابِحٌ کَبشٌ ناطِحٌ اَسَدٌ
کالِحٌ که بو منزلده جمع اوله صاحبنه قرار میسر اولمازدر دی هم ویله
واقع اولدی نابح اوریجی ناطح بوینوزی ایله اوریجی که سوسمك تعبیر ایدرلر
کالح غضوب دیمکدر بر عرب وصیتنده اولادکزه الفاظ شتم ایله تسمیه

ایتمك خلق سیزه سب ایدر یحضور اولدو غکزده اسمکز در دیر دیدی
دورت برادر وار ایدی مسحوق نقص جدب خسران اسملری ایله مسمی
ایدیلر مسحوق وفات ایدوب برادرلری ربیع حیجون رحمت ایدکلرنده
نقص غائب ایدی خطیب یا قوم سَحَقَ اللهُ طَعامَکُم وَرَدَّ عَلَیکُمُ النَّقصَ
وَاَبقی لَکُمُ الجَدبَ وَلا اَزالَ الخُسرانَ یَغدو عَلَیکُم وَیَروحُ دیدی بونلر
ندیسونلر که اسملری ایله دعا ایلدی حضرت عمر مدینهٔ منوره قربنده
حره دکلری موضعه چقمش ایدی جهینه طائفه سندن برآدمه راست
کلوب اسمك ندر دیدیلر شهاب دیدی قندنسن جمره دن دیدی نه قبیله دنسن
حرقه دن دیدی کیمك اولادندنسن دیدیلر بخضر امدن دیدی بیوردیلر که
اهلکه یتش آتشه یاندیلر پس کلدی کوردیکه نفسندن آتش اطراف اهلنی
احاطه ایتمش باب خامس فائده مذاهب عجمی بیان ایدر قوشلر
وسباع جبلیه یناقلرینه کشندرسلر قیش غایت شدتلی اولمسنه دلالت
ایدر صغرده موت ظهورنه خلقده دخی طاعون اولور رخاشا خنزیرده
وقوع موت شیوع سلامته دلالت ایدر سباعده شیوع موت قحطه دلالت
ایدر قورنغه کثرتی دخی طاعونه دلالتندندر بر حسیب آدم اوقوده
ابکی صوت غریب ایله چاغرو دوشسه دفعته واصل اولور حالت نومده
خورلدابن آدمك مالی ضایع اولور خسته نك منزلنده بیقوش اوتسه
صحت بولور اشیالرنده اوتسه ترعدو کلمکه اشارتدر باب
سادس رؤیایه متعلق کلمات معتزله بیانندهدر بونلر دیرلر که
نیجه ممکندر بیك آدم وقت واحدده هر بری بر شهرده مثلا سلطان
انبیایی علیه اکمل التحایا کوره لر ظاهر جسم واحد بیك مکانده اولاجق
دکل ایکیجون انبیای عظامك غیرنده رؤیایی ابطالده اجماع ایتدك
امام ابو الحسن اشعری بونلره جواب ویردکه چونکه صحت رؤیای
انبیایه قائل اولدیکز پس انبیانك غیرندن منعکز باطل اولدی زیرا نیجه
تجویز ایدیجك ولی یه دخی تجویز لازم کلور ظاهر معراجی انکار ایتمیز
جایزدر که حق تعالی یه نبی وولی یه ادراك عقلدن خارج تحت وهمه
دخولی ممتنع نیجه امور غریبه یی واقعه سنده کوستره حضرت خود مَن
رَآنی فَقَد رَآنی حَقًّا فَاِنَّ الشَّیطانَ لا یَتَمَثَّلُ بی بیورمشلردر کلام حضرتدن
ثابت اولدی که شیطان شکل انبیا ایله متشکل اولمق ممتنع اوله بعض علما

دیمشلو که حق تعالی جن طائفه‌سنه قدرت ویردی که استدکلری شکل
ایله متشکل اولالر انبیا و ملائکه شکلنه کیره‌مزلر. بر جسم بیك مکانده
اولماز دیدکلری مسلّم نهایت مثلا حضرت مکان واحدده طوروب حق
تعالی قدرتی ایله جمله‌یه عیاناً کوسترمك ایچون ممکن اولمایه بعضیلر روح
کوررر دیمشلر جایزدر که حق تعالی روحه استدوکی کوستره کورن آدم
بر مکانده کوردم ظن ایده حدیث شریفده النوم اخ الموت ولاینام اهل
الجنّة بیوریلور بو قیدده نه مراد بدندن طوردایکن روح سیر ایدر اهل جنّتده
بو مقوله اکدار اولمز دیمکدر سلطان انبیا مکاننده طوروب اون بیك
روح دفعةً واروب کورمك ایچون جایز اولمیه قدرت اللهه نسبت بر
مرتبه‌یه بو قدر که محال عدّ اولنه فقیر ایدرین هر کسك خیالی آیینه سیدر
مثلا برخانه‌ده بیك آیینه آصلوب وسط خانه‌ده برشی اولسه جمله‌سنده
صورت نمایان اولور پس مرئی‌نك خیالات متعدده‌ده ظهور ایتمکدن
تعدد لازم کلمز **باب سابع اسبابدن اثار چقرمق بیاننده در** قفتان
ادهاندن برنسنه طوقنسه اوناکوب بعده اوبُ طرنق ایله حك ایده
مرکّب دوکلسه پرنج اونندن اکشی خمیر ایدوب سوردکدن صکره صابون
ایله غسل ایده‌لر یا اصیجی اتمك طوتوب بعده غایت اسی صو ایله غسل ایده
یا صرب سرکه‌ده جوغانی قینادوب اول محلّه دوکوب بر مقدار طوردقدن
صکره صوین صقوب صابون ایله غسل ایده‌لر ماء لیمون دخی نافعدر
اکر دهن تر طوقنسه تخم کتانی اسی صو ایله اصلدوب اوستنه وضع
ایتدکدن صکره ماء حارّ و صابون ایله غسل ایده‌لر دم طوقنسه بر کیجه
صوده یاتوروب بعده صابون ایله غسل ایده‌لر دم قوریمش اولسه اولا
اوستنه اسی صو صجغله تلیین ایدوب بعده صو و طوز ایله جوغانی
قایندروب صوئی ایله غسل ایده‌لر آق طوته طوقنسه سیاه ایله سیاه
طوقنسه بیاض ایله غسل ایده‌لر هر اثر سیاه که ثوبه اصابت ایده اولا
سرکه ایله یا لیمون صوئی و امثالی ایله دلك بعده صو ایله غسل بعده
کبریت ایله تبخیر ایدوب صابون ایله غسل ایده‌لر زعفران ایسه اولا صابون ایله
صو ایله بعده کبریت ایله بعده صابون ایله علاج آخر انجیری قینادوب صو
ایله غسل اتسه‌لر کیده‌در نفط اثری قلسه اولا زیتون یاغی ایله بعده نقالد
صوئی ایله بعده ماء صابون ایله غسل ایده‌لر رب رمّان حامض و جوغان

قینادیلوب غسل اولنسه هر اثر ظاهر اولور بادام یاغی طوقنسه کوره
بخارنه آصیلوب بعده صو ایله غسل ایده‌لر **باب ثامن اختلاجه**
متعلقدر باشك اوره‌قاسی سکرمك مال و تام صاحبی اولمغه دلالت ایدر
ملکه اهل ایسه امارته واصل اوله صاغ یکاغی سکرسه مسافرت و سلامت
ایله عود ایده آلنی سکرسه انتظام امور ایله سفر ایدر صاغ طرفدن اولورسه
احبابدن خبر کوره قفاسی سکرسه مال طرفندن غم کوره صاغ حدیث کوز
صول قولقده ذکر قبیح ایشیده صاغ قولغك ایچروسی سکرسه بغتةً فرح
حاصل اولمغله سجدهٔ شکر ایده صولده غم و حزن کوره صاغ قاشی سکرسه
اولاد و احبابی جهتندن فرح و سرور اصابت ایده صولده وصول مرادو
استغنا صاغ قاش کوزیله سکرسه مقصوده واصل اوله صول قاش کوزیله
سکرسه غم اصابت ایده صاغ کوز قویروغی سکرسه وصول مال ایله فرح صول
کوزده ولد ذکر صاغ کوزك کرپکی سکرسه کوردوکی دوستنی کوره
فرجه مظهر اوله صولده خصومته مظهر اوله بعضیلر سوء حال ایله
مذکور اوله دیمشلر حدقه سکرسه خسته ایسه شفا بوله صولده حدقه
افواه ناسه دوشه تمام بودنی سکرسه فرح و یسار اصابت قصبهٔ انف
سکرسه نام و نشان صاحبی اوله بورننك اوجی سکرسه الم اصابت ایتدکدن
صکره بری اوله صاغ یکاغی سکرسه بعض علما خسته ایسه صحت بوله
صحتده ایسه مظهر فرح اوله صولده خجل اولاجق بر فعل صادر اوله
یا جراحت اصابت ایده دیمشلر اغزینك صاغ جانبی سکرسه فرح صول
جانبنده عزت و مال میسّر اوله اوست طوداغی سکرسه غائب کوره
التنده دشمنه غالب اوله چکه‌سی سکرسه خصومتده غالب اوله بوغازك
قصبه‌سی سکرسه طعام لذیذیه بوینی صاغ طرفندن سکرسه مال و نعمت
صول طرفندن زحمت ایله ماله واصل اوله بوینك جمله‌سی سکرسه
تصدّق و طاعت اتمك کرکدر که بلادن منفع اوله صاغ اموزی سکرسه
ملك عظیمه واصل اوله صولنده خصومت ایده صاغ قولده غم چکه صولده
ضایعین بوله صاغ درسك سکرمك خصومت صول اصابت مال صاغ
الده اصابت مال صولده حشمت وجاه صاغ کوکس سکرمك دلیل نعمت
صولی قلّت و مرضدن خلاصه دلیلدر صاغ الك برماغی سرمك
حاجته ظفره صاغ قولتق عمره صولی دوستندن مسرور اولمغه دلالت

بجموعی سكرمك غم واهانت صاغ جانبی طلب نفقه ده تعب صول جانبی
ادكك اوغل طوغمغه اشارتدر وسط ظهر سكرمك كامرانلغه اشارتدر
صاغ یانی سكرمك خسروان ومرضه صول یانی جمیع بلادن امنه صددر
سكرمك ولد صدیقدن غائب كورمكه معده سكرمك محاثت واستهزا
اصابتنه دلالت ایدر صاغ ممه سكرمك بر یرده چوق اوتورمغه صول
اصابت خیراته دلالت ایدر اختلاج بطن صاغ جانبنده ایسه مرضه
صول جانبنده ایسه غنایه كوبك سكرمك فرجه اختلاج ذكر غنایه بیضه
یمنی اصابت مراده یسری عورت جهتندن فرجه فخذ یمنی دلیل فرح یسری
رؤیت غایبه اشارتدر صاغ دیز سكرمك حزنه صول عدو موتنه اشارتدر
صاغ انجوكی سكرسه كذبه نسبت ولنه صولندن غمدن خلاص اوله صاغ
اوكچه ده دوستدن فرح صولده خصومت ویا ظهور قدم صاغده ایسه دلیل صحت
صول ایسه دلیل سفردر صاغ آیق بارمقلری سكرسه غایب كله جمیع اصابع
سكرسه هموم واحزاندن امین اوله والعلم عند الله تعالی

كتاب السابع والعشرون

عجایب بلدان بیاننده در اوندورت بابی مشتملدر باب اول عجایب تاریخ
بیاننده در عبد الملك بن عُمَیْر اللیثی ایدر حضرت حسینك مبارك باشنی
كوفه ده دار امارتده عبید الله بن زیادك اوكنده كوردم عبید الله‌نك
باشنی مختار اوكنده كوردم بعده مختار باشنی مُعْصَبْ بن زبیر اوكنده بعده
معصبك باشنی عبد الملك بن مروان اوكنده كوردم قَتَلْتَ قُتِلْتَ سَیُقْتَلُ
قَاتِلُكَ مضمونی در بَشِّرِ الْقَاتِلَ بِالْقَتْلِ وَالزَّانِیَ بِالْفَقْرِ حدیث شریفیدر
اعجوبهٔ اخری ابوبكر صولی ایدر مُعْتَزْ حاكم اولوب چوق زمان محمد بن بر
سجاده اوزرنده میتن چیقروب منادی شاهد اولدك حَتْفَ اَنْفِهِ اولدی
هیچ جراحتی یوق دیو ندا ایلدی بعده مستعینه اذ زماننده بو یله واقع
اولدی مهتدی یه عینی ایله بو یله واقع اولوب خلق اذ زماننده جمله بربرینه
لاحق اولدقلرین تعجب ایتدیلر اعجوبهٔ اخری معتصم ایناخی افسینه كوندروب
واراعدو الله سن شو یله ایتمشسن وقتكه حاضر اول دی دیو ب ایناخ
واردقده تبلیغ رسالت ایدوب افسین یا ابا منصور بن دخی بو یله خبر
ایله عجیف بن عنیسه یه واردوغمده عجیف بكا یا ابا الحسن بن دخی بو یله

خبر ایله علی بن هشامه واردوغمده علی بكا بن دخی بو طریقله فلانه
وارمش ایدم سن دخی عنقریب بو یله خبره مظهر اولورسن دیو ب
چوق زمان محمد بن ایناخ مجبوس ومقتول اولدی دیرمكافاتدر
بهر حال ایدن بولور من دَقَّ دُقَّ مَثَل مشهور در اعجوبهٔ اخری واثق
بالله مرضی مشتد اولدقده ایناخ كورهیم اولدیمی دیو وارد قده
واثق بالله كوزن اچیله ایناخه بر نظر ایلدی كه ایناخ خوفندن اضطراب
ایله رجوع ایدوب قیواراسنده اضطرابندن قلیجی دوشدی هیبتدن
بو دكی یارلدی بر ساعت محمد بن واثق وفات ایدوب غسل ایچون تدارك
اولنور ایكن میت تنها قالوب بر الاكی چكر كه لوكلوب ایناخه باقدوغی
كوزینی یدیلر اعجوبهٔ اخری مروان بن محمد حمار كه خلفای بنی امیه نك
اخریدر كوفه اوه سنده یتمش بیك عربی قصرعنه بیتمش عرب ایله عرض
جمال ایلدی لَمَّا انْقَضَتِ الْمُدَّةُ لَمْ تَنْفَعِ الْعُدَّةُ مفهومی اوزره مقتول
اولوب باشی عبد الله بن علی نك اوكنه كلدكده بر خانه یه قونیلوب بر كدی
لسانینی قوپروب چیناكی اوزرینه آدم واروب خلقه اودولتدن نصكره
بو ذلت غایت غریب كلدی عجیبه فی الاعمار سلطان انبیا التمش اوچ
یاشیوب اردنجه حضرت ابوبكر وعمر دخی التمش اوچر یاشادیلر
مأمون دخی قرق سكز یاشیوب اردنجه معتصم وعبد الله بن طاهر
دخی قرق سكز یاشدیلر حضرت رسالتك ولادتی وَالْیَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ
دِینَكُمْ آیت كریمه سی نزولی ووفاتلری یوم اثنینده واقع اولمشدر بالاده
بو موادده تعرض اولنمشدر غفلت اولنمیه بیت یَوْنَدْ بَاكَسِی نكُنَدْ هَرْكِهْ عاقلست
اعجوبهٔ اخری صولی ایدر خلق ایچنده بر كلام شایع وارایدی كه هر التیجی
بر قومك التیجی حاكمی البته مظهر خلع اولور دیرلر ایدی فی الحقیقه حضرت
رسالت پناهدن صكره حضرت ابوبكر وعمر وعثمان وعلی كلوب التیجی
حضرت حسن خلع اولندی كذلك معاویه وآلی اولوب بعده اوغلی یزید
بعده آنك اوغلی معاویه بن یزید بعده آنك اوغلی مروان بعده آنك اوغلی
عبد الملك اولوب التیجی ولید بن یزید خلع وقتل اولندی كذلك دولت
عباسیه ده سفاح بعده منصور بعده مهدی بعده هادی بعده رشید
بعده التیجی امین خلع وقتل اولندی كذلك مأمون ومعتصم واثق متوكل
منتصر وآلی اولوب التیجی مستعین خلع وقتل اولندی كذلك معتز

ومهتدی معتمد مقتصد مكتفی والی اولوب التنجی مقتدر بركره فتنهٔ
معتزده خلع اولنوب ینه عود ایدوب بعده مقتول اولدی كذلك معتز
قاهر راضی مكتفی مطیع طایع والی اولوب التنجی خلع اولندی عجایب
اتفاقیه دندر **اعجوبهٔ اخری** عباس بن عمرو قوی یه مقتصد اون بیك
آدم ایله ابی سعید جبابی محاربه سنه كوندروب ابو سعید مجرده یوز نكی
باصوب جمله عسكر مقتول عباس اولدی عمرو بن لیث التی بیك آتلو ایله
اسمعیل بن احمد اوستنه محاربه نیتی ایله واروب كندو اخذ اولنوب جمله
عسكر خلاص اولدی **اعجوبهٔ اخری** بادرسالان دوقوز بیك آتلو ایله
جیحوندن كچوب كندو غرق اولوب عسكر سالماً عود ایتدیلر **باب ثانی**
عجایب ارض بیانده در اوزاعی ایدر ارض بیروتده اوج عجایب كوردم
آدم شكلنده برچكركه آدینه برآدم برچكركه یه نمش یا غندن قرمزی
ایج ادكلری وار الندن برچبق دیركه الدنیا باطل مافیها الا ما هو الله
اونجه چكركه هرنه جانبه كیدرسه اول شخص دخی اول جانبه میل ایدر ایكنجی
یانمزده برآدم وار ایدی صید مشغول ایدی برسیاه قاطره بنز ایدی
برجمعه كون صیده چیقدی ایكی جمعه كون كتمه دیلر طوتمدی كیدر ایكن
خسف اولوب قاطرینك قولقلرین كوردم اوچنجی بر تازه یكیت كوردم
مسجده ملازمت ایدر جهت معیشتیندن سؤال ایتمك استدم هیچ نمازدن
فارغ اولمدی كه سؤال ایدم صلوة عشایی ادا ایدنجه بكلدم اردنجه
كتدم شهر قپوسنه كلدی قپولر قپانمش ایكن بی توقف آچلوب طشره چیقوب
بر بلوط اغاجنه چقدی میوه سندن یمكه باشلیوب بن دخی سلام
ویردم علیكم السلام دیوب ابو عمرو دكل میسن دكده بلی دیدم اوشته
جهت معیشتم بودر دیو بر بلوط آتدی بعده غایب اولدی بر دخی كورمك
میسر اولمدی **باب ثالث شهرلر عجایبی بیانده در** بابلده اولان
عجایبدن بری بودر كه برحوض وار در پادشاهلر ضیافت ایتمك استدكده
هركشی حظ ایتدیكی شربتی كتوروب جمله سی اول حوضه دوكرلر تمام مخلوط
اولوب بعده سقالر كاسه لر آلوب هركسه ویرمك ایچون طولدردقلرنده
هركشینك كتوردوكی شربت ظهور ایدر ایكنجی بر طبل وار در قبیله دن بر
آدم غایب اولوب حیات ومماتی بلمك مراد ایتسه لر طبلی چالرلر اكر صاغ
ایسه صدا ویرر والا صداسی چقماز اوچنجی بر دمردن آیینه وار در بر

غایب نر حالده اولدوغنی كورمك استسه لر اول اینه یه باقوب ذات
وصفات واحوالن كوردكلر دوردنجی باقردن بر اوردك تصویر اولنمش
شهره غریب كیرسه بر وجهله چاغرردكه جمیع اهل مدینه اشیدوب
شهره غریب كلدی دیرلر بشنجی ایكی قاضی صواوزندن اوتوردكلر
ایكی خصم كلدكده حضور قاضی یه وارمق ایچون صو اوزندن كیتمك
لازم اولمغله محق اولان یوریوب كلوب قاضی حضورنده اوتوروب
مبطل اولان باتار التنجی بر قالن اغاج وار در كولكه سنه بیك آدم
جمع اولسه جمله كولكه لنور بر زاید اولسه جمله سی كونشده اولور رومیه ده
بر كنیسه ایچنده بكرمی ایاق نردبان ایله اینلور بر اوه ده بر سرير
وار در النده بر دردی اوزرنده بر شخص میت و بر نطع احمر اوزرنده
بر صبی میت سربرك اوزرنده مرمردن تصویر اولنمش بر صغر قادننده
بر چراغ قومشلر ایچنده زیتون یاغی ایله متصل یانار اول شخص میت
اخراج اولنه چراغ سوینوب عودتنك حملی معلوم اولمسه اول محله واروب
صبی میتی قوجاغنه آلورلر اگر بو میت حركت ایدرسه ولد وجوده ثابت
اولور والا خلافی رمی ده ایكی قصر وار در برنده هركیجه صباحه دكین
مشاعل ینار یقین وارسه لر كورنمز طریق شامده بر اغاج وار در
شاخلرندن كیجه ایله آتش دوكیلور بر یپراق قوپارلسه اتشلر مختفی
اولور هندده بر اغاج وار در اكثر بونجیلر كولكه لنور بر بچاق یا اكسر
قاقسه لر قانی اقر چینده دكرمنلر وار در تحتانی وفوقانی طاشلر هپ
دردار اوندن كیكدن آرق وچیقر كرماندده كادی دیرلر بر اغاج وار در
یپراقلری فیل قولاغی كبیدر هركیم قوقرلر ایسه دعافه مبتلی اولور دیجره
بلبل عجایبدن در یپراقلری غایت خوبدر كلدكده یپراقلر اغاجه ملتف
اولوب صوطوتمز مصرده بر كنیسه ده سقفه معلق آلتوندن بر خروس
وار در منقارنده فتیل وار الننده معلق قندیللر وار متصل یانار ایجاب
قنادیل سونسه خروس اوتوب ینه قنادیل یانار قسطنطنیه حدودنده
بر كنیسه ده طاشدن بر قبه وار در دیوارنده رجال ونساء وبهایم
وغیریدن صور غریبه وار در خسته كشی اول صورتلردن بر صورتك
اوزرینه وضع ید ایتسه خسته عودت ینه عودت شكلنه الی سوده سه
صحت بولور ذات خسته لنسه صاحبی حیوان صورتی اوزرینه الی قویوب

آتش سوردایواولور بامرالله دامغانده فرهاد دیرلر براوت
وار در ماء کبریه ایله دوکیلوب اللرین یودلر آتش تأثیر ایتمز هندده
عواکش دیرلر براغاج واردر شرق جانبنده اولان میوه‌سی غایت لذیذ
غرب طرفنده اولان آجی اولور بر قوشکه میوه سندن بر روایتده یکرمی
ایکی برد وایتده اوتوز اوج دانه یسه عسل ویردکده قولنجه نفعی اولور
ارمینیه ده دمع بر میزاب اللشده بر حوض واردر یغموره احتیاج
اولسه کشیشلر حوضی یاپقرلر همان یغمور اولور داسکوب طرفلرنده
بر صو واردر ایچنه کونده بیك کره طاش آتلسه فی الحال سحاب پیدا
اولوب یغمور یاغر بونی مشاهده ایلین صادق آدملر نقل ایتدیلر
مصنفك نقل ایتدوکی امور قدیمه در اما نقلمز بوده شبهه یوقدر
شروان طرفلرنده بر قویی واردر آغزی آچلسه یغمور اولوب قپانسه
دفع اولور قپانمسه الی غیر نهایه یغمور یاغوب اراضیی خراب ایدر
دیار ترکده براغاج واردر چوبندن دیشه طوقوندرسه لر وجع
پیدا اولوردقا اول اغجدن یاقوب کولنی دیش اوزرینه قومابنجه ساکن
اولماز دیار مغربده فاره شکلنده بر طاش واردر هر کیم خانه سنه
قوسه فاره لر اوزرینه اوشوب ال ایله طوتیلور حتی اول دیارده
کدی یرینه اول طاشی خانه لرینه قویوب فاره یی دفع ایدرلر فاشانده
بر طاش واردر هر کیم یانینه یاتورسه صباحه دکین اویوماغه قومزلر
برالای آدم کلوب دوردترکیم اولدوغنی بیلمزلر کرماننده بر طاغ واردر
هر کیم اندن بر طاش آلوب ایکی پاره اتسه ایچندن بر آدم صورتی چیقار
کاه قائم بولنور کاه جالس سحق ایدوب صو ایله پاچوه اتسه لر ینه آدم
صورتنده منجمد اولور دیمنده بر طاش واردر اوستندن صو آقرایتوب
کیدر ایکن بولنده طاش اولور شاب یمنی دیدکلری بودر طبرستانده
بازرکان بولنده بر طاغ واردر صو تقاطر ایدر هر قطره کوچك بیاض
مسدس مثمن طاشلر اولور ینه طبرستانده هرمز دیرلر بر طاغ واردر
صو تقاطر ایدر هیبتی ایله چاغرشلر منقطع اولور بر دخی چاغرسه لر
ینه آقر ارض مصرده بر حوض واردر حایض وجنب کیرسه صویی
منقطع اولور مکر حوضی غسل وتنظیف ایده لر ارض سعیده ده جبل
طیرده بر دلك واردر هر ییل ایچنده قوشلر کلوب باشلرینی اول دلکه

صوقر

صوقوب چقرلرقا اول زمانه دکین که قوشك بری اصله بعده جمله
اوچوب کیدوب سنه آتیه ده ینه اول کونه دکین بری اوغرامز
هر سنه بو حال بو منوال اوزره در ارض اندلسده بر مغاره واردر
آتش ینار بر کمسنه موم یاقمق استسه بر اغاج اوجنه فتیل قویوب
اوزادوب یقار بوندن ناشیدر که جهنمك بر قپوسی اندلسه آچیلور
دیرلر جبله ده ایکی بیکار واردر برینك صویی اول مرتبه حرارت
اوزره در که احراق ایدر برینك برودتی اول مرتبه که بر بوطم ایچمك ممکن
دکلدر دیار ترکده بر ناحیه ده بر بیکار واردر که صویی بك یایدن
اوق چیقر کبی سما طرفنه آتیلور کیلستان کوبلرنده بر بیکار واردر ایچنده
عظیم صو ایله آدم باشی صاجی چیقر بر صو دخی واردر نه مقوله قوش
اوستندن کچسه ایچنه دوشوب اولور ترکستانده بر طاغده بر
خانه واردر هر نه مقوله حیوان داخل اولسه اولور بعض بلاد ترکستانده
قرق ذراع قار مجتمع اولور دایمش کیلان طاغلرنده بر طاغدن اوق کبی
طاش آتیلور جبل سکرانده چراغ شکلنده بر بنا واردر بیلده اوچ دفعه
مشعل کبی ینار بامر الله سمرقندده بر طاغ واردر دایما صو تقاطر ایدر
یاز کوننده تقاطر ایدن صو طوکر ایام شتاده اول مرتبه اصیجق اولور
الکوی یقار قریه سلاو ومله بر بیکار واردر بیلده بر کون قار کبی منجمد
اولور بر مغاره ده دخی بر بیکار واردر حاشا نجس القا اولنسه شدید
یللر اسوب شهری احراق احتمالی اولور تا بیکار تنظیف اولنمایجه ساکن
اولماز دیار ترکده ناحیه کوره ده طاغلرده آلتون اولور قناعت
ایدوب کوجك قطعه آلان سلامت ایله کیدر بیوك قطعه آلان
مطعون اولوب اولور غریب اولسه وبادن سالم اولور عجم طرفنده بر صو
واردر اول صو صغرچق دکلری قوشك معشوقیدر نه دیاره کوتورسه لر
آردنجه دوشرلر اناطولی طرفنده دخی بر صو واردر بولی بصره قربنده
بر طاغدن بخار چیقر اوغرادوغی آدمی هلاك ایدر بر مغاره دخی واردر
آتش وآدم کمکلری چیقوب ینه مغاره یه کیدر جبل دماوندده بر عظیم
قویی واردر کوندز ایله دخان کیجه ایله آتش چیقر حتی صنعت کیمیا
ایچون اول آتشدن آلورلر جبال فرغانه ده آدم صورتنده طاشلر
کورلمشدر جبل طبرستانده براوت واردر کوده مایل دیرلر بر کمسنه

ضحك ایله دیو شرسه بنی آدم کولمکدن بایلور بکا ایله دیو شرسه
بنی آدم نفسنی ضبطه قادر اولمیوب رقص ایدر حوالی بیت مقدسده
بر خانه واردر غربا عبادت ایدرلر کیجه ایله اولقدر نورانی اولور که
مشاعل بینا ظن اولنور **باب رابع خاصیت بلدان بیانندهدر**
بر کمسنه بلد تبته داخل اولسه بی سبب کولمکه مبتلا اولور مادامکه
آنده اوله ضحك و فرحدن خالی اولماز تبت سکر و زنی اوزره بلاد مشرقده در
مسك اذفر اول بلده‌یه منسوبدر موصلده بر ییل مقیم اولانك قوتی زیاده
اولور اهوازده بر ییل طوراننك عقلی ناقص اولور اهواز بصره ایله فارس
بیننده یدی شهردر روایح طیبه‌دن بر نسنه که انطاکیه‌ده واهواز ده
تربیه اولنمش اوله ایکی آیدن صکره فاسد اولور قابل اصلاح اولمز ذبح
ولایتنه داخل اولان البته جنگه واتخاذ سلاحه سعی ایدر بلاد شامیه‌دن
مصیصه‌ده ایام صیفده صایم اولان آدمه جنون وعلل غلبه ایدر بحرینده
اقامت ایدننك طحالی زیاده اولور مدینهٔ منوره‌یه داخل اولان صلی
الله تعالی علی ساکنها روایح طیبه استشمام ایدر شیرازده مقیم اولانك
استرخای مفاصلی وارایسه کیدوب قوت جماعیه‌سی زیاده اولور دیار
هندده بر شهر واردر که غریب داخل اولسه قطعا جماعه قادر اولماز
کیلانده بر شهر واردر بیلده بر کره اولقدر صید جمع اولور که هر کسك
قپوسنده وسطحنده ازدحام اولور بغداده داخل اولان بخیل ایسه سخی
اولور سفاهان بغدادك عکسیدر داخل اولان بخیل اولور بلاد خرسانك
خاصیتی بودر که ارککی و دیشیسی مغلوب شهوتدر ضبط نفسه قادر دکلدر در
باب خامس عجایب دنیا بیانندهدر سمندر دکلری قوش آتشده
کیرر وچیقر یانمز عربی سمندر کدر نواحی کرمانده بر اغاج واردر آتشده
قوسه‌لر یانمز قابوغندن مقرمالر پشتمالر ایدرلر کیرلنسه آتشه قورلر
بیاض اولور عجایب دنیادن بر کرکدان دکلری حیواندر فیل کبیدر ارقه‌سنده
درت دانه دیوك کبی عرق واردر بر بونوزی واردر اوجی قلیجدن اشد
اکنه‌دن احددر فیلی بونوزی ایله چالدوغی زمانده قالدرر دیرلر
اوردر دودت بیلده بر طوغز شجر کافور اوزرنده یووه طوتار ییلانلر
یووه‌سنه هجوم ایتدکده خوفندن اوج ییلانی بو مرتبه‌یه ظفر بولور قوش
اضطرابندن کندویی ییلاننك باشنه اوروب شدت ضربندن ییلاننك کوزلری

چیقوب

چیقوب اولور ینه قوش مقامنه کلور بوندن اعجبدر نعامه که دوه
قوشیدر آتشی یوطر اراضی یمن حدودنده اورمان ایچنده بلادن دور
قراده متوطن بر الای وحشی آدملر واردر نسناس دیرلر اول قریه
اول بلده خراب اولور بری غرق اولسه قرینی کلوب فرق کیجه شط نهرده
نوحه ایدر بر نسخه‌ده قریه‌ده اولان کلور نوحه ایدر اول دیارده بر
ییلان واردر اغاجه چیقر میوه بر بلاد هندده بر اغاج واردر
یپراقلری آدم شکلنده‌در اول یپراقلردن انسان صوتی کبی صوت استماع
اولنور اول بادیه‌ده بر جنس فاره واردر بر یرده طعام اولسه اول
محلدن چقوب طعامه نظر ایتدوکی کبی زهر اولور قپلان ییر اولوب
صیددن قالدقده اولادی مرحمت بولندن کلبی صید ایدوب اوکنده
قورلر صرتلان بر ییل ارکك بر ییل دیشی اولور ماهتابده کولکه‌سی
کلبك اوزرینه دوشسه کوپك همان برنده منجمد اولور بر کمسنه لسانی
کلبی یا صرتلان لسانی کتورسه کلاب اندن قاچه طبرستانده صوده
قپلو بغا اشجارده قوربغا اولور قوطوز کلب عجایب دنیادر انسانی
اصرسه مدهوش ومجنون اولور اول کمسنه تبول ایتسه صورت کلب
کوریور دصو ایچمز ایچنده کلب یاورولری وار صنور کلبه متعلق بعض
خواص ایله علاج اولنمازسه اولور کلب دخی صو ایچمیوب بو حال اوزره
هلاك اولور بصره دریاسنده سیلانی دیرلر بر بالق واردر صید
اولنسه ایکی اوچ کون قراده طورر چولمکه قویوب اتشی اوزرینه وضع
ایدوب اغزین قپادقدن صکره چوملکدن طشره ایتلور جزر ومد دخی
بصره دریاسنك عجایبندندر آی طلوع ایتدکجه مد کلور دجله مغربه بالغ
اولسه ینه بحره رجوع ایدر **باب سادس عجایب بحر بیانندهدر** بحر
سلاهطه‌ده بر جزیره‌ده بر قوش واردر کمی طریقدن شاشسه کلور هدایت
ایدر فریاد ایدرك کمینك اوکنه دوشر آنکله مهتدی اولورلر بحر قیسونده
بر بالق واردر دریادن قالقوب قریه‌یه دوشسه طاش اولور بحر مغربده
بر جزیره واردر صویی غایت کثیفدر کثافت وغلظتندن کمی یوریمك ممکن
دکلدر بحر صینده بر الای خلق واردر هر بری بر انجو ایله کلوب تجارده
ویروب دمر آلوب کیدرلر نیره‌دن کلوب نیره کتدکلری اصلا معلوم
دکلدر بحر بصره‌ده بر بالق واردر صید ایدوب قودیقلری یرینه اولور

اول دیارك خاتونلری ایلك وبر ایدرلر بحر هندده اوچ جزیره
وار در بر برینه بر دیللق اوزاقدر هر کیجه برندن بعمور برندن هوا
برندن قار اولور بحر سرندیب ده فورتنه اولسه کیمجی طاسه صوقیوب
باقرارکر ایچنده شکلن کورسه اهل سفینه یه خوف ایتمك دیر اکر کورمزسه
ماتم اولور حد هندده اون فرسخ بر طولشور بر جزیره ده بر عین
وار در ایچنده حیوانات وجوادی چیقر شول اعالولری انسان شوق
اسفللری حیوان شکلنده وافر وینا دلولوم هتابدن خلق کوردلر دنیاده
اولان دریالرده بونك غیرندن انسان یوقدر ابو العباس حضرت حضر
بن عامیلدن نقل اولنور صلی الله علیه وعلی سایر الانبیاء بر کون اصحابنه
بحر صینه صالك دیكلكنی کوره بن دیوب صالندقدن صکره بر
کون بر کیجه اکلنوب بعده چقمش نه کوردوکز دیکلرندن بنی بر ملك
قارشولیوب ای خطاکار آدم اوغلی قندن کلوب قنده کیدرسن دیدی
بن دخی دریانك عمقنی کورمك استرم دیدم جواب ویردیکه بر آدم
اتدیلر اوچ یوز ییلدر هنوز قعرینه واصل اولمدی باب سابع
عجایب انهار بیاننده در اذربیجانده بر نهر وار در اقار ایکن صحیفه
صحیفه طاش اولور نهر نیلده بر محلده بیلده بر کره بالق اول قدر جمع اولور
هر کس الللری ایله طوتارلر عربده صکره کمسنه طوتمغه قادر دکلدر حد
یمنده بر نهر وار در صباح اولدقده مغربدن مشرقه اخشام اولدقده عکسی
اولور دنهاونده بر عین بی ما وار در هر کس وارد یب صویه محتاجم دیو
فریاد ایتمکله باذن الله صو چیقار تمساح نیلدن چیقوب بر اوززنده
اویودکن اغزین آچر طیطوی دیرلر بر قوش کلور اغزنده اولان قوردد
چغنلری یبر رزقی اندن تعیین اولنمش مغربده بر یر وار در صودن
و بالچقدن فاره حاصل اولور دامغانده بر بیکار وار در هر کیم ایچر
اسهاله مبتلی اولور محللردن نقل اولنسه طاش اولور دا اول دیار خلقی
خرمن صاوورمق ایچون هوایه محتاج اولسه لر بیکارده بر مقدار حیض بزی
القا ایدرلر همان هوا ایدا اولور حد عراقده بر بیکار وار در مرضی
کلوب صوینده ایچمکله شفا بولورلر ارض سفارده بر نهر جمعه ایرتسی
کوننده اقار سایر کونلرده قورر ارض اندلسده بر نهر عظیم وار در جمعه
ایرتسندن غیری کونده کمال طغیانندن آتلو ویایاق کیره مز طرتی نهردم

بر صنم یا پمشلر صدرندن یازلمش هر کیم بندن ایچر و دخول ایدرسه بو دخی
رجوع ایتمز موصلده بر قریه ده بر دکرمن وار در جمیع الاتی طاشدن
اون ایتمك استسه لر حضرت یونس حقیچون طور دیرلر طورر بغدای قویو
اون ایدرلر رستان طبریه ده بر نهر وار در صوینك نصفی حار نصفی بارد
حد کرماندن بر نهر اوستنده طاشدن بر کوپری وار در هر کیم اندن بحر ایسه
اون بیك آدم دخی اولور ایسه فی ایدر طوسده بر بیکار وار در ایچنی نحاله
محموم اولور نهر کرده طریح دیرلر بر بالق وار در هر کیم ییر ایسه اعمی اولور
بصره ایله اهواز بیننده بر نهر وار در کاه کاه مناره بویی قالقوب صو
ایچنده صوت انسان و صدای طبل و سرنا اشید یلور باب ثامن
عجایب دنیادن نوع اخردر حیوان مرضی و علاجنی الهام الهی ایله بیلور
مثلا اوسلان خسته اولدقده میمون بولوب یمکله صحت بولور کلب خسته
سرطان بحری یعنی ینکچ یمك ایله دفع ایدر دوه ودق بلوط ایله صرتلان نجاست
کلب ایله ببر کلب یمکله آیو قرنجه یمکله قورد طبراق یمکله یارس قان یمکله
قپلان فاره یمکله طوشان و تلکو یوری قامش یپراغی ایله قرغه ادریه ایله نسر
یعنی باباقوشی انسانك اودی ایله جکرکه بر بوعله یعنی کوستبکی کو یمکله هد هد
عقرب جبل ایله حمامه یعنی وحشی کوکرچین جکرکه یمکله کدی اوتلوق یمکله
دفع ایدر باب تاسع عجایب احجار بیاننده در مقناطیس دمری
کندویه جذب ایدر دخی صرمساق سورلسه جذب ایدن قالور سرکه ایله یوغمغلرینه
خاصته عود ایدر حجر النوم بر کمسنه کوترسه اویومازحجر المطر بر برینه
طوقوندرسلر یغمور اولور بو طاش دیار ترکده بولنور بر طاش دخی مصرده
وار در النه الن اول قدرتی ایدر که هلاکه اهتمالی غالب اولور اندن
کیدرمدیکه ساکن اولماز بر حجر دخی وار در مصر وعك بوغازینه آصسلر
دفع اولور بر حجر دخی وار در فرن کنارنه وضع اولنسه ایتمك پاره لنور
مصرده بر طاش وار در کوردن آدم استدوکی قدر جماع ایدر حجر البشب
باشی النه قویان آدمك خوفی کیدر حجر بر قانی صار یلغه مبتلا اولان ادم
کوترسه دفع اولور حجر الجزع که قاموسده یمنی چینی طاشدر سواد و بیاضی
مشتملدر کوزلره اکا تشبیه اولنور دیر عسر ولادتی اولان عورت قارشوسنه
وضع اولنسه وضع حمل ایدر بلور کونشه مقابل طوتیلوب جانب اخره پنبه
قوسلر اتش دوشوب محترق اولور یشمی ترك اکرام ایدوب مبادر کدر دیولر

انواع حلی ایدرلر کوردن آدم عالمدن خصوصا وجمع معده دن امین
اولوردجر حسب کوردن آدم بدنظردن امین اولور دخی ایچنه وضع ونسه
سکری کیدر حجر سقیل مستسقی کورسه صوینی نفسنه جذب ایتمکله دفع ایدر

باب عاشر ملاحم بیاننده در بو امتده جنک بشدر بری حضرت
رسول ملحم سید عرب وعجمه غلبه ایدوب دین مبینه مخالفت ایدنی قتل
ایتمشدر مکر ذل وصغاردن ولندن مال ویرمکله نفسلرین تخلیص ایدرلر
ایکنجی وقعهٔ جمل وصفیندر بنی امیه طالبیه اوزرینه غلبه ایدوب میدان
مبارزه ده مقتول یوزطقسان دورت بیک آدمه چقمشدر وقعهٔ جمل
حضرت عثمان قتلندن صکره طلحه وزبیر مکهٔ مکرمه یه واروب حضرت
عایشهٔ قالدوروب حضرت عثمانک قانن طلب ایچون بصره یه کتدکلرنده حضرت
علی یتشوب طلحه وزبیری قتل ایتدوکیدر هجرتدن اوتوز التنجی سنه ده در
صواعق محرقه ده وقعهٔ جملده اون اوچ بیک آدم مقتول اولدی دیر کوفه
قربنده بر موضعدر هجرتدن اوتوز یدنجی سنه ده ماه صفرده صفین ده حضرت
علی ایله معاویه جنک ایتمکله خلق ماه صفرده سفری ایتدیلر در وقعهٔ
صفین بودر مصنف دیدوکی اوزره صفین ده یوزسکسان بر بیک آدم مقتول
اولمق لازم کلور بعض اهل تحقیق دیمشلر که حضرت علی خلیفه اولدوغی کبی
اصحاب کرام قاتل حضرت عثمانک حقنده کلدکده فاتحهٔ خلافتم قتل ایله
اولمسون دیمکله بامر الله زمان خلافتنده اهل قبله دن غیری ایله مقاتله
واقع اولمدی بو محل بسط وتفصیل کوردمز حدیث شریفده اول سلطان سریر
اولان اصحابم مذکور اولدقده لسانکز حفظ وامساک ایدک بیورمشدر
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین سلاطینه الیق واحری حکم شرع مطهره
اقتداردر والسلام اوچنجی مسلمه بن عبد الملکک قسطنطنیه یه داخل اولوب
نعم اوزره غلبه سی بنو العباسک مروانیه اوزرینه ظهور دولتیدر بونده
دخی یوز یکرمی دورت بیک آدم قتل اولنمشدر دوردنجی صاحب الدوله ابو
مسلم ایله عبد الله سفاح خروجیدر بونده دخی سکسان بیک آدم مقتول
اولمشدر سفاح دینلمکه دخی سبب بودر بشنجی هنوز وجوده کلمامشدر
خروج دجال وفتح قسطنطنیه ده اولسه کرکدر دیدی آی جنک ممتد اولور
سلطان انبیا علیه اکمل التحایا مبعوث اولدقلری کوندن اخر عمرلرینه دکین
اوتوز آلتی غزا ایدوب یکرمی آلتی سنده بالذات سفر بیورمشلردر طقوزنده

خود کندولر نفس نفیسه لرین بذل نیتی ایله جنکه مباشرت بیورمشلردر
بدر احد خندق قریظه بنی المصطلق حنین خیبر فتح طایف

باب الحادی عشر معراجه متعلقدر حضرت رسول اکرم صلی
الله تعالی علیه وسلم بیوردی بنی بیدنجی کوکه کوتوردکلری زمانده شرق و
غربک مالکی بکا عرض اولنوب بر شهر کوردم رحمت اطرافنی احاطه ایتمش
جبرئیله بو نه شهردر دیدم مدینهٔ منوره قربنده روحاددر دیدی روحا
دیدم ابواب جنتدن بر بابیدر اهل خراسان اکا افراوه دیرلر دیدی
یا بونک سبب فضیلتی ندر دیدم جواب ویردیکه ترک بونلره عدد درلری غلبه
شدید سلبکه مالکری قلیلدر امتکدن آنلر الندن شهید اولان بر درتیمتش
آدم ثوابی ویریلور اولوجه بر بیراق بوردیلر اطرافنده سیاه علملر
وار بوندر دم بدسبحان غازیلر یدر دیدی فضیلتی ندر دیدم اول
محلده ایکی رکعت نماز قیلن حضرت ابرهیم ایله رکن ومقامده یتمش
رکعت نماز قیلن آدم ثوابنه نایل اولور دارض بدسبحانده مقتول اولان
غازیدن افضلدر بونده ایکی رکعت نماز غیرنده دورت بیک رکعت بدلیدر
جنتدن ارض بخارایه بر باب فتح اولوب بدسبحانه دخی بر باب فتح اولمشدر
دیدی بیاض ایچودن بر قصر کوردم قوشجغزلر قونوب قالقوب نندر دیدم
ارواح شهدا مأویسیدر بر زمان کله که امتک جرجان نام بر شهر فتح اولور
جرجان ساکنلری اوزرینه تاتار مسلط اولوب بونلر تاتار النده شهید
اولوردیدی یاننده بر قبو کوردم سؤال ایتدم دهستان دیرلر بر قلعه در
بوندن یتمش بیک شهید حشر اولور هر شهید یتمش شهید ثوابنه نایل اولور
بخلو اول کمسنه درکه بونده خانه سی اولا غزا ایچون بر کون آت بسلیه
یا صلوة وصیام ایده حضرت بر حدیث شریفده بیوردی دورت شهر محفوظدر
مکه مدینه بیت المقدس بحرین یدی شهر ملعوندر برده صنعده ایافت
ظهران ملک چیلادن عدن بر حدیث شریفده دخی بیوردیلر ایکی نهر مؤمن
ایکی نهر کافردر دورت شهر ودورت قصر جنتدندر مکه مدینه بیت المقدس
قزوین اسکندریه عسقلان ملطیه سکزنجی مسجد کوفه درکه قبة الاسلام
دیرلر قاراالتون حصوصی اندرر حضرت دنیاده انهار جناندن دورت
نهر نندر دیلر سیحان جیحان نیل وفرات بیوردی جنتدن دنیایه مفتوح
اولان ایکی باب مدینه قزوین ونهر جیحوندرکه مطلع شمس اننده در یوم قیامتده

جیحونک ایکی طرفندن یتمش بیک شهید قالقادر اکرهر بر شهید عند الله
یتمش بیک آدمه شفاعت اتسه مقبول اولور سرور انبیا بریدهٔ سلمی یه
بند نصکره نیجه قوم اتفاق ایدوب عسکر اولوب حرکت اتسه کرکدر
سن مشرق طرفندن حرکت ایدن قومدن اول بعده خراسان دن اول بعده
مروه دن اول مدینهٔ مروه نازل اولکه بناسی ذو القرنینکدر حضرت
عزیر آنده نماز قلمشدر انهاری برکت اقیدر هر قپوسنده بر ملک قلیج
طوتوب اهلندن تا قیامت بر امری دفع ایدر بیوردی **باب ثانی**
عشر عجایب قضاء الله بیاننده در اعداء دینه توسیع اولیایه
تضییق اعطای جاهل حرمان عاقل عجایبندندر کتاب بواقیتده یازدر
حق تعالی حضرت موسی یه وحی ایلدی که فلان شجره یه چیق عجب کورسن
چیقوب اوتوردی ایکن بر آدم کلوب اغاجک دیبنی قازوب بر بدره
آلتون دفن ایلدکی بعده بر آدم کلوب قازوب چیقروب آلدی کتدی بعده
بر آدم دخی بودعون اولمغله اول محله استراحت ایچون اوتوردی ایکن واضع
اول کلوب مالی بولمامغله حریفه یاپشوب نزاع ایدر ایکن قتل ایلدکده حضرت
موسی تعجب ایلدی جانب حقدن بیورلدیکه مالی دفن ایدن بولوب چیقرن
آدمک مدیونی ارادهٔ مماطله اتمکله مالنه مسلط ایتدم حقنه واصل
اولدی و مقتول مابیننده خصومت بو قدر در **باب ثالث عشر فتوح مدن**
بیاننده در عراق و حلوان و ری همدان و قزوین و خراسان حضرت عمر خلافتنده
فتح اولمشدر بعض خراسان عبد الله بن عامر یدندن فتح اولمشدر ماوراء
النهر حضرت عثماندن نصکره سعید بن عثمان یدنده صلحا فتح اولمشدر اهواز
و فارس اصفهانی ابو موسی اشعری خلافت حضرت عمرده فتح ایتمشدر
طبرستانی سعید بن عاص حضرت عثمان خلافتنده صلحا فتح ایتمشدر
طالقان دماوند جرجانی یزید بن مهلب سلیمان بن عبد الملک ایامنده
فتح ایتمشدر کرمان و سجستانی عبد الله بن عامر حضرت عثمان خلافتنده
فتح ایتمشدر شامی حضرت ابو بکر صدیق صلحا فتح ایتمشدر بیت المقدسی
و جمیع مدن شامی و مصری عمرو بن عاص یدیله حضرت عمر فتح ایتمشدر
مغربی حضرت عثمان زماننده عبد الله بن سعید بن ابی سرح فتح ایتمشدر
آذربیجانی و افریقیه یی عبد الله بن عمر عنوة فتح ایتمشدر اندلسی طارق
بن زیاد بلاد هندی قاسم بن محمد ثقفی جزیرهٔ عربی سلطان انبیا فتح ایتمشدر

باب رابع عشر خراب بلاد بیاننده در جناب حق علیم قرآن عظیمده
وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ بیوردی ضحاک ایدر اگرچه
بو علم الهیه متعلقدر زیرا مدلول نص قرآنی یوم قیامتدن اول جمیع بلادی
خراب ایدوب یا عذاب شدیده مظهر ایده رز دیمکدر هر بلدهنک طریقه
خرابی ولاجرم معلوم دکلدر لکن بعض اخبارده اخذ طریقیله تفصیل
ایده لم ام القری ولان مکهٔ مکرمه یی حبش خراب ایدر آنلر عذابی
بو طریقله در مدینهٔ منوره جوعله بصره و بلخ غرقله ارمینیه زلازل
و صواعقله خراسان انواع عذابله بدسجان روایح منتنه صاحبی بر
الای آدم یدندن حلب طاعوندن خراب اولسه کرکدر صنعا نیاندن واسط
دشمن طرفندن قتل عظیمله سمرقند بنو قیطور بن کرکر غلبه ایدوب اهلنی
قتل اتمکله فرغانه و شاش و اسبیجاب و خوارزم دخی بو طریقله خراب
اولور قتلی رایحه سندن شهرلو حاشا جیفهٔ حمار رایحه سی کبی قوقسه
کرکدر بخارا ملکتی ددعدو ایله بر باد اولور برازی دخی قحط و جوع
ایله خراب اولور مدینهٔ زرقاله قومدن خراب اولور هرات یلاندن یاغوب
اهلنی اکل و قتل اتسه کرکدر نیسابور رعد و برق و ظلمت اصابت ایدوب
اکثر خلقنی هلاک ایده ری ایله طبریه و دیلمیه بیننده خصومت اولوب
کاه بونلر کاه آنلر غلبه ایدوب اهلن اسیر ایدرلر ارمینیه و آذربیجان
دشمن سیل کبی کلوب صاعقه لردن و دشمنک آتی طرنغی و جندی بو شدن
کوردسه لر کرکدر کمسنه کورمامش اوله همدان ناحیهٔ دیلمدن عسکر هجوم
ایده حلوان بغداده تبعیت ایله خراب اوله خلق اولور ایکن بو ساکن
بعد کار اسوب صباح قالقوب میمون و خنزیر شکلنده کورینورلر
کوفه یی عنبسه بن سفیان خراب ایدوب آل علی بن ابی طالبدن بر اوغلان
بر قیزی آلوب قتل ایتدکدن صکره حاشا دبرلرینه اغاج صوقوب صلب
ایدوب بو علی بو فاطمه در دیه جهینه ناحیه نام بر آدم خروج ایدوب
مصری و شامی افریقیه و رمله یی بر طرف ایدوب قدس شریفدن حق تعالی
دفع ایدر سجستانده نیجه کونلر ظلمت و ریاح عاصفه اولوب نیجه نالو
یقلوب خلق کثیر هلاک اولور کرمان و اصفهان و فارسه دشمن هجوم ایدوب
یقین کلدکلرنده بر صیحه ایده لر که خلقنک یورکلری قوبوب هلاک اولالر
بو محله کلنجه کلام ضحاک در آیهٔ کریمهٔ سالفه نک معناسی بودر دیو حضرت

ابن مسعوددن منقولدر هیچ بر شهر هلاك اولمامشدر خلقنده ربا
وزنا ظهور ایتمینجه وهبدن منقولدر اندلس وجزیره نك خرابی آت
طرناغندندر یعنی هجوم عدو ایله در عراقك جوع وسیفدن کوفه نك عدودن
دیلمك دیلمدن خراسانك تبتدن تبتك سنددن سندك هنددن یمنك پادشاهلر
وچکرکه دن مکه نك حبشه دن مدینه نك جوعدن اولسه کرکدر حتی اهل
مدینه بلادر دیار بلدن بغداده وارورب اهلی ایله دورت آی جنك
ایدوب بر کیل بغدای بوز فلوری یه اولور والله تعالی اعلم

کتاب الثامن والعشرون

خواصه متعلقدر بش بابی مشتملدر باب اول معدنیاتك خواصی
بیاننده در یمشنی دیشه قطران سودسه لر وجع ساکن اولور فولقده قودد
اولسه قطرانی سرکه ایله خلط وصب ایتسه لر قوردی قتل وجعی اسکان ایدر
دم ایله کوکرچین بجسی ایله یاخود مجرد کوکرچین یاودیسی دمی ایله قطرانی
خلط ایدوب برصه سودسه لر لونی تغیر ایدر جماع زماننده زوج قطران
بولسه حمله مانع اولور کذلك عودت طوز کوزه سه حامل اولماز خسته
اهلی بیزار اولوب مآل حالنی بلمك مراد اتسه صاقسی پاره سنه آتش قویوب
اوزرینه طوز وضع ایده لر وخسته اولدوغی قپو اوزرینه قویه لر اکر طوز
ایچروطرفه دوشرسه علامت صحتدر خارجه دوشرسه علامت موتدر آتش
اوزرنده براز طوردسه علامت طول مرضدر دوکلمش زرنیخی صو ایله بر
چوملکه قویوب اغزین آچق طوتسه لر دوشن سنك اولورچاوشیر وزرنیخ
ایله اوی تبخیر اتسه لر عقرب ییلان وسائر هوام قاچر اسفیداج ییبن
آدمك لسانی ششوب علت موت اولور نوره کرتنکله اودی ملوخیا
صویی ایله قارشدروب صوین صاچسه لر جمیع ییلانلر اول محله جمع اوله
کبریت ایله میوه اغاجی تبخیر اولنسه میوه دوکیلور کبریتی شراب ایله خلط
ایدوب سیاه صقاله سودسه لر بیاض ایده کبریت آجی بادم ایله دوکیلوب
کلبه القا اولنسه ییدوکی کبی مست اولور دیوار چیانلره مبتلی اولان
بلدلر اوچاق کبی کوزدوب اول حالده الی چیانلر اوزرینه سودسه
دفع اوله دمه مبتلی اولان بلدلر اوچاق ایکن یاقوت براز عددن تکلم
اتسه بر دخی کودمز صلاق یین آدم طودب یاتمزسه رایحه سی دفع

اولور

اولور مست ولا یعقل سرکه ایله صوغان صویی ایچسه افاقت بولور مخمور
سرکه ایچسه دفع ایدر بر درهم سعد که طیب معروفدر بر مقدار باقله
اتمکی وزیتون یاغی ایله ایچلسه رایحه خمر دفع اولور باب ثانی
علاج وکباب بیاننده در دوه اتنی کباب ایدوب یبوب دوایه طیبه
استعمال ایدوب صندل ایچن وباددن امین اولور بر شهر ده مسافر
اولان اوچ کون اول شهرك صوغان وسرکه سن ییه وباددن امین اولور
تلکو یاغیله بدنی یاغلین آدم اصلا صوقدن متضرر اولماز صرتلان
دریسنی قپو ایشکنده دفن اتسه لر کلب کیرمز بدنی کلبه صرتلان یاغی
سودسه لر قوطوز اولور مرکب تلکو بجسن ییه اولور خاصه عجیبه
یکی آی کوردکده رب هذا القمر لا اکل فی هذا الشهر لحم البقر
ولا الهند با دیسه دمل ووجعدن امین اوله هر شهرك اولنده هر
دیسه جمیع سنه امین اوله فندقی چینیوب زیتون یاغی ایچنه قویوب
فتیل ایدوب انکله چراغ یاقسه لر اهل مجلسه نوم غلبه ایدر سهره
مبتلی اولان آدمك خبری یوق ایکن مسقط رأسنه چراغ یاصوایله
مملو برداق قوسه لر دفع ایدر جنس آتك خاصه سی بودر که اناسنه
وقیزنه وادمی مرکب قویروغنه فره بوجك آصلسه یا ییلود تلکو
بجسن ییه اولور اینکك ممه سنه الی سودوب ضبطی قابل اولمیان
صغره کوسترسه لر یواش اولور دوه نك بقیه سنی بر کمسنه ایچسه
قوی القلب اولور ییلانی بغتةً انسان توکرکی طوقنسه اولور فاره نك
قویروغن کسوب قویی ویره سلر سائر حیاناتی صوقر جمله سی اندن قاچر
حشرات زیتون یاغنه دوشسه لر اولورلر جاوشیر یاغی سود یتنز
آدمی هوام صوقمز باب ثالث سودی سنك وتخته بیتی علاجنه
متعلقدر ترمسی که حب معروفدر صویه قویوب صویی دیوارده واوك
عرصه سنه صاچسه لر سودی سنك وتخته بیتی دفع اوله مرسین
وکمونی ایله اوی تبخیر اتسه لر اولورلر چکرکه احتمالی حنظل کوکی دوکوب
صو ایله اصلدوب صاچسه لر کلیه بلوط اغاجی وکلی فاره دکوکنه قونسه
قاچرلر بلکه بریر اولدر در لر صدفی دوکوب قرنجه دلوکنه قوسه لر
اولورلر زرنیخی کندس دکاوی کوك ایله بوغرد ایچنده خلط ایدوب
اوه صاچسه لر سنکلر اولور کندسی بومشق دوکوب شیر وغن ایله

ترمس بقولا ندندر تکیجه نقلدندد کلدر
مصرده ترمیس دیرلر تکیجه حنظل ابو جهل قاپوغی دیرلر
صدف بالاقلاندر تکیجه سغانوس دیرلر فرده
بیراقلو بر اوقیه سنداب دیرلر کندس و یکله سه
دخی دیرلر تکیجه قیونقادوقی دیرلر غایتلو معطس اولقدر

خلط ایدوب یاخود اکشی ناری صقوب حمامده بدننه سودسه کهلهدن
امین اوله **باب رابع لطایف طب بیانندهدر** سیاه دیشلری اولان
آدم اوچ درهم کومر وایکی درهم سادج هندی دورت درهم فلفل سکز درهم
یانمش مازویی دوکوب الکدن کچروب سورسه غایت بیاض اوله قودی اوزیك
چکردکن چقاروب چاوشر ایله دوکوب چوربن دیشه قوسه اسقاط ایدر
اوکجه سی یاریلن آدم صوغانك ایچنی دهن سمسم ایله وزرنیخ ایله طبخ
ایدوب چتلاق قلره دوکه طیراق یمکه مبتلی اولان اطفاله کمنون کرمانی و
نانخوه یی برابر دوکوب علی الریق یدیرهلر **باب خامس سمز لکه**
علاجدر بادم ایچی بش درهم فندق ایچی فستق ایچی پنبه چکردکی اوتوز
درهم جوز هندی یکرمی درهم سمسم اوتوز درهم دانهٔ خشخاش وبزر
انجره یکرمی ترده درهم کرام دانه اوتوز درهم جوز کندم وفرست اوتوز درهم
مستعجله وحلب فلفل اوتوز درهم لعبهٔ بهمن ابیض بهمن احمر بوزیدان بتو
درهم ماروله تخمی اوچ درهم باقله تخمی اون درهم کثیرا دکلوی که بیروت
ولبنان طاغلرنده بر شجرك کوکندن چیقان رطوبتدر اون قالبکه بودنه
اولور بونلری معجون ایدوب هر کون بر مقدار دیه غایت نافعدر

كتاب التاسع والعشرون

مناظرات ایدی بش بابی مشتملدر **باب اول** حضرت رسالت پناهك وفد نجران
ایله مناظره سی بیانندهدر وفد نجران حضرت رسالت پناهه کلوب اکر
حضرت عیسی الله تعالی حضرتلرینك اوغلی دکل ایسه باباسی کیمدر دیلر
حضرت بیوردی بیلمزمیسن که حق تعالی حضرتلرینه ولد نسبت اولنماز نهایت
خالق اولدوغی جهتدن بابایه مشابهدر دیمز حی لایموتدر اکل وشرب
وموتدن عاری ایدی عیسایه خود فنا طاری اولمشدر پس نه مناسبت دیمزهر
شیئك حافظ ورازقیدر عیسی بو مقوله اموره مالك کیدر دیمز حضرت
عیسانك مقتضای مشیتی اوزره رحمده تصور ایتدی اناسی سایر نسا کبی حامل
اولدی وضع ایتدی حالت صباده امزدی بعده طعام یرصوایچر حاشا
سبیلندن دفع ایدر ایدی نه طریقله عاقلدن صدور ایدر که اله دراین
الهدر دیه سز پس ملزم اولدیلر **باب ثانی نصارانك حمقی بیانندهدر**
بونلردن احمق کیم اولور که حضرت عیسی انی عبد الله آتانی الکتاب دیر

بونلر یوق

نانخوه غلطدر نانخواه در کرکس کمون
انواعندندر
دیدر انجره اصرغان دیکنی تخمیدر
کرام دانه بیان کتاننك تخمی
جوز کندم قوچی یودر کل کندم دیرلر
فرست اکام دیرلر
عربلر عفنج الحبیبه دیرلر
مستعجل بوزیدان دیکلریدر
کثیرا کتره دو نتره دخی دیرلر

بونلر یوق کذب ایدرسن الهك اوغلی سن دیرلر دنیاده ایکی خصم راضی
اولدقدن صکره قاضی ابا ایتمك کبیدر بونلر روافض کبی اولدقلری
مقدما بیان اولنمشدر حضرت علی یه حضرتدن صکره خیر ناس کیمدر
دد کلوب حضرت ابو بکر وعمر وعثماندر دیر بونلر خبرسن کذب
ایدرسن خیر ناس سنسن دیرلر هم تکذیب هم دعوای محبت ایدرلر
کذلك کفره وافرنج ونصاری حضرت عیسی ایچون ابن الله دیرلر و
یهود صلب ایتدی دیرلر هیچ اله مصلوب ومأسور مسموع ومنظور
اولمشمیدر حفظ نفسندن عاجز اولان حفظ خلق ایدرمی بو برلردن
اکفار ایدرلر حضرت عیسی یه بعضی اله بعض شریك بعضی ابن الله
دیرلر **باب ثالث بونلرك اقوال مهملرینه متعلقدر** بو طوائف
ثلثه که ملکانیه ویعقوبیه ونسطوریه اسمی ایله مسمادر حقیقتده
جناب حق ارسال رسل ایدوب خالق سموات وارضین ومالك الملك
اولوب مولود اولمیوب قدیم وخالق ورازق وحی اولدوغی بیلوب
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اَللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
اَحَدٌ ناطق اولدوغی اوزره معتقد ایکن بو قول باطل اوزره اتفاق
واجتماع ایتمشلردر حضرت عیسی عبد صالح ونبی ورسول دکلدر
بلکه حقیقتده الهدر مع ذلك دیرلر که سمادن نازل اولان اوغلدر
روح القدس ومریمدن تولدندن تجسم ایدوب والده سیله اله واحد
مسیح واحد اولمشدر صکره مصلوباً میت اولوب دفن اولنوب اوچ
کوندن صکره رفع اولنوب سمایه صعود ایدوب یمین الهده جلوس ایتدی
دیرلر بتول لغتده منقطع دیمکدر حضرت مریم حقنده وجه توصیف
رجالدن انقطاعیدر حضرت فاطمهٔ زهراده نسای زماننده ونسای
امتدن فضلاً ودیناً وحسباً ممتازه ودنیادن منقطعه اولدوغیدر
بونلرك تسبیحته الایمان دیرلر کتابلری واردر حضرت عیسادن بشیوز
ییل صکره بلاد رومدن سقینه نام بر عورت وضع ایتمشدر وبونلرك
ملك روم هاولینهٔ حرانیه اوغلی قسطنطانوس بن فیلاطس تقریر ایمان
ایچون جمع ایدوب اول کتابه ایمان کتوردمیجه ایمانکز تمام اولماز دیو
مؤمن اولمیانی قتل ایتدی اول عورت اب واحد ورب واحد وابن الله
ایسوع مسیحه مؤمنه ایدی هیچ متصور میدر ملکانیه مسیح اله حقدر

جوهر آیدندر قتل وصلب ولادت ذاتنه بکماله واقع اولمشدر دیرلر
یعقوبیه مریم الهه حامل اولوب الهه ولادت ایتدی دیرلر نسطوریه
ایکی اقنوم ایکی طبیعت اثبات ایدوب اله وانساندن مرکبدر ولادت وقتل
انسانه واقع اولمشدر دیوب اول جزء ناسوت جزء الهیسنه لاهوت
دیرلر بونلره افتضاح بویتمزمی که بر عورت فرجندن ولادت وصفی
ایله متصف مظهر قتل اولمغه قابل الهه عبادت ایدهلر بر یاوهلری دخی
بودر که یهود زمان افلاطسده جمع اولوب بر آدم تازه لریمزی افساد
ایلدی دیو شکایت ایتدکلرنده وارک خصملرینی کوررک ددی کورردیلر
خواص مسیحون حواریوندن دکلی اون ایکی آدم ایچندن سرخوطا اولکدوع
ظاهر اولوب ایسوع ناصری یعنی حضرت عیسایی استرسن بکا کوسترسم
نه ویررسن ددی اوتوز اقچه ویردیلر دلالت ایتدی کوتوردیلر بکا
ایلدک کلدی افلاطس سن مسیح عیسن ددی انکار ایدوب بکا افترا ایتدیلر
ددی حبس ایدوب ایرتهسی یهود جمع اولوب انواع عذاب ایله تشهیر وقتل
ایتدیلر جواب ویررز که معانی مذکورهنک فسادی جوابلر ایله فهم ایدلدی
حضرت عیسی نبوتدن تبری ایده اصحابی اوتوز اقچه ایکوب کوسترمک جائز
اولهینه بوکا اله رب العالمین دیهسن نیچون مسیحه منقطن اولمایهسن نصارادی
ایسه دیرلر که حق تعالی مریمی نفسنه ولد ایچون اختیار ایدوب حاشا ادعو
تخطی ایتدوکی کبی تخطی ایلدی بو کلامی همزادلرینه دیرلر ایمش بر طائفه بو
اعتقادده اوله هیچ قابل بحث والزام اولورمی الهمز قتل اولندیکه دیو
معترف اولیجی تعزیه اوکنمزکه الحمد لله اهل اسلام قولی بودر که حق سبحانه وتعالی
حی وعالم قادر مرید سمیع بصیر دائمدر حضرت عیسی بن مریم نبی صادق
عبد الله در امین ورسول کوندرلمشدر کلوب وصایای انبیا ومقتضای
توراته عامل ودنیادن خروج ایدنجه تکمیل خلقه سعی کامل ایدوب بعد
تبلیغ الرسالة حق تعالی جانب عالیسنه دفع ایتمشدر بل رفعه الله الیه
آیت کریمهسی بو معنایه شاهددر طهارته مداومت جنابتدن اغتسال غسل
حایضی ایجاب ایدر ایدی بو طائفه طهارتسز عبادتی تجویز ایدوب جنابت
دیل وغایط قطع صلوة ایتمز دیرلر نمازلرنده نوحه واغانی کبی قراءت تکرر
وار حضرت عیسی مغربه وبیت مقدسه قلمش ایکن بونلر مشرقه قارلر
حضرت عیسی یه کنایس وصور وحسوم وصور عذاب نامنه بوم احد

عیداولوب

عید اولوب اکل لحم خنزیر حلال اولمق اوزره افترا ایدرلر روم ونصارانک
دوتونلری بخورلری واردر دخنه وبخورلری دیرلر ندرم یمک خبری
واردر حضرت مسیحک رومه اول اصنامی تعظیم هیاکلده تصویر ایدرلر
ایدی کیدرک مسیحی والدهسنی اصنامدن بدل تصویره باشلدیلر زنایی
اختیار ایدوب عورتک زوجی اولمایجق نفسنه مالکدر دیرلر پادشاهلری
بر خصوصه قاضی نصب ایدوب رجال ایله معاملهلرنده بلا حجاب
قاضی یه مرافعهدن تحاشی ایتمز قاضیلری دخی زانی یه واربر قاچ اقچه
ویر حضرت مسیح یاننده ثوابه باعث اولور دیر عورتی ارننه باشی یوزی
آچق انه بندوب کتوردلر اولادی اولسه کنیسهیه کتوردپ پاپاسه تسلیم
ایدر مسیحه باغشلدم خدمت ایتسون دیر آنلر دخی اوغلنده بدل ثواب
باغشلر هر عاقله بو مذهبک بطلانی ظاهر ایکن صاحب کتاب ورسول وشرع
اهلی یز دیرلر کنایسده عبادت ایدرلر اولان عورتلر غربایه وره هبانلره
نفسلرین عرض ایدوب ثواب رجاسنه زنا تکلیف ایدرلر بز مسلمانلر کبی
بخیل دکلیز دیرلر اطفالی خادم ایدرلر مال بخل عیالدن کرم ایدرلر
سویلنسک اهل اسلامده نیجه منکرات وار بونلر دخی اویله در دیرلر

باب رابع بعض شبههلری ومنشاء غلطلری بیاننده در بونلر دیرلر
که ذات باریدن فیض الهی ذات عیسایه متصل اولمغله لاهوتی وکدجوابده
دیرز که بو فیض عیسایه متصل اولدقدن ذات باریدن منفصل اولدیمی
اولدی دیرلرسه باطلدر قدیم وجناب حقک بر صفتنک حلولنی یا معنای
واحدک ایکی محلده وجودنی اقتضا ایدر اگر فیض ذات باریدن منفصل
اولمدین ذات عیسایه متصل اولدی دیوب مرادلری علم الهی ذات عیسایه
انتقال ایتدی دیمک ایسه بر معنی بر محلده قائم اولوب حکمی واثری محل
آخرده ظهور ایتمک و بر صفت ایکی محلده قائم اولمق محالدر شمسک نور
وشعاعی عالمه متصل اولوب ینه جرم شمسدن منفصل اولمادوغنه قیاس
ایدرلر جزء شمسه متصل اولان نور عالمه متصل اولمق محالدر نهایت
عادت الله بونک اوزرینه جاری اولمشدر که طلوع شمس زماننده حق تعالی
عالمده نور خلق ایدر شبهه اخریلری نیجه اله اولمز یدندن خارق عاده
احیای موتی ابرای اکمه وابرص اخبار عن الغیب کبی امور عظیمه ظهور ایتمشدر
انکچون الهده جزء لاهوتیدر دیرز دیرلر جواب ویررز که بو دلیل مشترک

الدلاله دلالت لازم کلور که جمله انبیایه اله دیه سن حضرت موسی عصاسی
یدی باشلو ثعبان ایلدی حضرت ابراهیم نارده القا اولنوب یانمدی
جرجیس نیجه دفعه عقابله قتل اولنوب ینه حیات بولدی اکر جمله سی
حضرت عیسی قوتی ایله ایتدی دیرلر ایسه جایز که عیسی انلر قوتی ایله
ایتمش اوله آنلر مقدمدر فضل سبقی احراز ایتمشلردر جواب صحیح بودر که
جمله افعال الله تعالی حضرتلرینکدر انبیاسنی تصدیق ایچون خلق معجزات
ایدر عیسی بشردر سویلدر خالق دکلدر موت وحیات قدرت الهیه یه
متعلقدر کتابکزده بو افعال عیسی یه نسبت اولنمشدر دیرلر ایسه جواب
ویررز که بو کا اضافت سببدر حق تعالی کتاب کریمنده باذن الله
دخی بیورمشدر حضرت عیسی خلقی دعوت ایدوب جناب حقدن رجا
ایتدکده الله تعالی احیای موتی ایدر ایدی. بو شبهه لری دخی بودر که
الله تعالی حضرت عیسایه ابن اطلاق ایلدی انجیلده انت ابنی وانا ولدتک
دیدی و حضرت عیسی انا اذهب الی ابی وانتم غدا عند ابی دیدی جواب
ویررز که بو روایت باطله در کتابکز محرفدر مطران وقس اخذ اموال
ناسه خدعه ایچون وضع ایتمشلردر شبهه مزبوره یه تفصیل اوزره جواب
کتاب خامسده باب ثالثده مرور ایتمشدر مراجعت اولنه **باب**
خامس افرنجک سؤاللری بیاننده در بونلر دیرلر که حضرت عیسی بزه
حقله می کلدی باطل ایله می اکر حق ایله کلدی ایسه حکیم جائز میدر که حقی
ابطال ایده اکر باطل ایله دیرسکز حاشا انبیاده بو مقوله تهمت اولمز جواب
ویررز که قلب کلام ایدرز حضرت موسی حقله می کلدی باطل ایله می کلدی
ظاهر حقیقت انبیایه قایل اولدیکز نهایت دین عیسی دین موسی یی ناسخ اولدی
دیرسز یا نیچون دین محمد شرع عیسایی ناسخ اولمیه جواب آخر بر نبی شرع نبی
اخری نسخ ایتدی دیمک استنادا مجازیدر ناسخ الله در که مصالح عباده
عالمدر مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ بو مدعایه شاهددر يَمْحُو اللّٰهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ کاه
اثبات کاه نسخ ایدر لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ طبیب حاذق طبایع مرضایی
بیلور هر مریضه دوای مناسب ویرر بر شبهه لری بودر که حضرت
عیسی حق ایله کلدی حق امر ایلدیکی حالده نیچون دینی ترک ایدوب شرع محمده
تابع اولورز سز دخی دین عیسی حقیقتنه قائلسز بز دخی حقیقت دین محمده
قائل دکلز اذن اتفاقی بر اختلافی متفق علیه اولان مختلف فیه دن اولی

دکلمیدر

جواب

دکلمیدر ویررز که جمیع انبیا حقله کلدیلر ظاهر صاحب حق جناب حضرت
حق وفیاض مطلقدر صاحب حق بر قولنی طلب حقه اختیار ایدیجک سایر
قوللری بیحضور اولوب نیچون بزه عیسیز اعلام ایتمدک دیرلرمی ظاهر اعتراض
سوء ادبدر دین دین اللهدر جمله من عباد الله بلاد بلاد الله در اِنْ كُلُّ
مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا حضرت موسی یی رسالته
اختیار ایلدی امر آنک حضرت عیسایی تعیین بیوردی صواب اولدی حضرت
محمدی اصطفا بیوردی حق اولدی حضرت عیسی بو تقریره اقرار بیوروب اِنِّي
عَبْدُ اللّٰهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ بیوردی سزک بزم مذهبمز نه در که راضی اولمیه وز
دین موسی حق ایکن نیچون حضرت عیسی قوم موسی یی کندو شریعتنه دعوت
ایلدی یا سیز نیچون شریعت موسایی ترک ایتدیکز چونکه حضرت عیسایه معنا
تجویز ایدرسز نیچون دین محمده تجویز ایدوب دین عیسایی ترک ایتمیه سز

کتاب ثلثون

باهه متعلقدر اون بابی مشتملدر **باب اول** باهک مصالح ومفاسدی
متعلقدر حالت قیامده وجلوس واضطجاعده جماعدن حذر کیدر اشهی
واحلی بودر که عورت فراش لطیف وزرینه یاتوب نصف عالیسنی یوکسک
اوله ارککک اشاغیده اوله حالت جماعده تکلم وحالت حیضده جماع
ولدک بد خلق اولمسنه نافعدر صوق بالق ودوه اتی وصوغان
وفندق وحمامه چوق کیرمک مضردر کوکرجن یاوروسی منی یی زیاده
ایدر **باب ثانی باهه ضرر ایدنلردر** هر شیء که نهایتده حار یابس
اوله خرنوب وسذاب وشبت بودیح نسخه اخراده بودیح قاموسده
بازروج بقله معروفه دیر وجاودش وعبیرا وکمون کبی وهر بارد
یابس اولان شیء که برودت ویبوستی نهایتده اوله کافور وشعیر کبی
دخی اولان اشیا اکشی انار وقودق وتوت اکشی الما ازدر دالو صوق
صو ایچو قانچمق بونلر جمله مضعفدر جماعه ضرردر **باب ثالث**
نافع اولنلردر هر غداده که حرارت ورطوبت جمع اوله تازه طتلو
اوزم نخود آب طتلو بادام فستق ترنجبین حب صنوبر تاوق اتی
لوذینج قطایف کوکرجن کل یاغی سود نمک ثیاب لینه کیمک ودوشمک
تخم انجره انیسون زنجبیل زعفران قسط سیندان کتان تخمی لسان العصافیر

وسك وحصة ثعلب دار فلفل خولنجان عاقرقرحا حب الزلم لوبيا
باغ وبال يومرطه سرچه اتى تمام بچنه انجير وجوز نافعدر باب
رابع معاجين بياننده در ايكى رطل اينك سودى ايكى كفه زنجبيل
آلوب عسل ايله قوام بولنجه لين اتشده قيناده وب هر كون بر
مقدار تناول ايده معجون آخر زنجبيل ودارچينى بذرانجره عاقرقرحا
فلفل ايكيشر درهم سيندان بر درهم دق وخلط اولنوب معجون اولندقدن
صكره هر كون برمقدار استعمال ايده محرور المزاج اولمنلره نافعدر
معجون آخر آق صوغان صويى وزيننه اضعافى عسل قويوب لين اتشده
بصلك صويى كيدنجه قيناده وب ياتدقجه ايكيشر قاشق ايچه محرور
المزاج اولميانلره نافعدر باب خامس معجون لولو بياننده در يدى
منفعتى وار در ذكرى تقويت فتح اوعيه اعصاب دماغى قوى شهوتى و
حركتى زياده رجالى نسايه محبوب دمى تغير دفعى قوى ايدر نطفه لذت
شديده ايله چقار دلنمش لؤلؤ ومسك هر برندن بر مثقال انيسون
بهمن ابيض اوتوذ مثقال كالنجان اصل لبلاب هر برندن يارم مثقال
فقاح اذخر سعد كرمادح اوچر مثقال سليخه دارچينى اسارون مصطكى
هر برندن ربع مثقال صمغ وكثيرا هر برندن سدس مثقال بونلرى دوكوب
الكدن كچروب مجموعى مقدارى كوپكى آلنمش عسل ايله معجون ايدوب فغفوردن
ايچنده قويه هر كيجه ياتدوغى زمان برمثقال استعمال ايده باب سادس
طلاية متعلقدر دهن اوچ مرسين باغى دهن نارجيل دهن ياسمين
بونلر ايله ذكر طلا اولنور صغر اودنى كوپكى النمش عسل ايله خلط وذكرى
انكله دلك ايدرلر بورق كه نچه صنفدر بو صنفى نطرون در كه مصرده اولور
يومشق دوكوب عسل ايله يا دهن زنبق ايله خلط وذكر وخصيتينى طلا ايده
حراطينى يويوب قورودوب يومشق دوكوب دهن سمسم ايله طلا ايدرلر
اينك سودى ايچنده بياض طوزى اصلدوب خصيتينى غسل نافعدر باب
سابع علاج عقيم بياننده در بهمن احمر كثيرا اسقنقور دورونج صغر
اودى هر برندن ايكى مثقال وسك وخولنجان بر درمثقال دلنمش انجو
خردل ابيض برمثقال جمع وسحق اولنوب كوپكى آلنمش عسل ايله معجون ايدوب
اوچ كون صباح على التوالى بر درمثقال استعمال ايدوب منى صافى اولدقدن
صكره دوردنجى كون جماع ايده ولد حاصل اولور خطا ايتمز ان شاء الله

توت

تعالى باب ثامن عند الجماع عارض وجماعنه مانع اولان آفاتى
ايدر بش آفتى مانع عد ايتمشلر خوف وفزع حيا وحجاب كثرة بلغم لزج
زيرا اعضاى جماع قيزوب آلت تعب كوردكله بلغم منصب اولوب
حدتن اطفا ايدر دوردنجى ضعف شهوت اطبا نقصان شهوت ايدوب
قانونده ابو على بسط ايتمشدر شهوت غريزه يوق ايكن اولان جماعى قوتى
مضعف در ديرلر بشنجى جماعى عادت ايتميوب ترك ايتمك بودخى مانع
جماعدر بيت استريسك هرچه بنشد تحسين حال شرط اول اختيار اعتدال
باب تاسع قطع شهوت جماع بياننده در قودنج سذاب كمون سعد
جلنار ايكيشر درهم سحق وخلط اولنوب صباح واخشام يييه لر شهوتى
تبريد ايله هلاك ايدر بعض اطبا ربع دانق كافور آدمك بر ييللق
شهوتنى اماته ايدر ديمشلر بعض اطبا زردالو آغاجندن اولان قورد كرى
بركمسنه على الريق ييه شهوت جماعى كيدررر ديمشلر باب عاشر
منيى زياده ايدن ادويه در تازه دوه اتى ايكى جزو صوغان بر
جزو جمع اولنوب يومرطه عود ودارچينى ايله خلط اولنوب ات و
صوغان مقلوب اولنجه اوستنه صبت اولنوب بر نيچه كون طوروب
لحم معجون اولدقدن صكره هر كون ييه نافعدر نوع آخر بالق يومرطه سى
صاروسى ايله بيچه خلط ايدوب ييه نوع آخر بياض صوغانى صقوب
ايكى اول مقدارى عسل ايله ملايم اتش اوزره صوغانك صويى كدنجه
پيشه ياتدوغى زماندن ايكى قاشق ييه بالاده ذكر اولنمشدر نوع آخر
صوغان صويى ايكى اولقدر اينك سودى وفانيذ ايله كه سكر بينر
د دكلويدر خلط ايدوب بشروب ايچه نوع آخر ايرى نخودى يازى
صوينده اصلدوب تمام صويى ايچوب شيشدكدن صكره كولكه ده
قوديروب اولمقدار حبة خضرا ياغى وفانيذ ايله معجون ايدوب
ييه ابواب مزبوره ده بالاده لطايف طب عنوانى ايله معنون اولان
بابده اسماى اجزا لفظ جهتندن تصحيح اولنوب اهلى قتنده معلوم ومحله
تفصيلدن تحاشى اولنذى عند عند الكرام مقبول در

كتاب الحادى والثلاثون

جهاده متعلقدر اوچ بابى مشتملدر باب اول ابتداء وجه اولنان

ندرانی بیان ایدر اول ما نزل اقرأ باسم ربك سورهٔ کریمهسیدر
حق تعالی ذات کریمی حقنده قراءت امر ایتمشدر مصنف بابی قسمیه
طوتمش اهل تفسیر بابی استعانت و بای ملابسه اولمق اوزره معنی
ویرمشلردر بعده یا ایها المدثر سورهسی انزال اولنمشدر کانه حق
تعالی یا محمد سکا امر ایدرم سنی صادق و رسالتنه صالح بولدم پس
قومی انذار ایله و خبر ویر که کل نفس بما کسبت رهینة هرکیم عمل
خیر اشلرسه جزاسی خیردر ومن یعمل مثقال ذرة خیرا یره لاجرم
اول رسول اکرم انا النذیر دیوب عادت کرام اولماسن افاده ایدوب
تبلیغ رسالت و دین الهه خلقی سرا دعوت ایدوب نیجه اذا وجفایه
مظهر اولدی بعده یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك آیهٔ کریمهسی
نازل اولوب امر حقله اظهار دینه همت و جهرا دعوته مباشرت ایدوب
قومی دخی جفالری زیاده ایتمکه باشلدیلر پس حق تعالی تسلیت طریقیله
واصبر وما صبرك الا بالله بیوردی یعنی بن ساعت واحدهده جمیع کفاری
هلاکه قادرم حضرت عیسی زماننده اهل انطاکیهیه واقع اولمشدر
لکن اسلام رفق اوزره بنا اولنمشدر اولا دعوت ایکنجی معجزه اوچنجی اظهار
دوردنجی قتال پس صبر و تحمل ایدوب مسلمانلره هجرت و مفارقت وطنه
اذن ویروب حبشه و مدینهیه هجرت ایتدیلر حق تعالی ومن یهاجر فی
سبیل الله یجد فی الارض مراغما کثیرا وسعة بیوردی بعد زمان نبوتدن
اون اوچ سنه مرور ایدوب بالذات کندولره وطن و مولدلرینی ترك
و هجرت امر اولنوب قل رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق
واجعل لی من لدنك سلطانا نصیرا بیورلدی بو مرتبهیه وردقدن صکره
کتب علیکم القتال آیتی ایله قتال امر اولنوب قاتلوا الذین یلونکم من
الکفار ولیجدوا فیکم غلظة بیورلدی مسلمینی دخی جهاده ترغیب اولنوب
بر محلده حرض المؤمنین علی القتال بر محلده ان الله اشتری من
المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة یقاتلون فی سبیل الله
فیقتلون ویقتلون بیورلدی بونلردن ماعدا وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید ومنافع للناس بیوردی یعنی سیف معاندین ایچوندر نجه
موقنین ایچوندر فذکر فان الذکری تنفع المؤمنین حضرت حدیث
شریفده بیوردر امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله

وانی رسول

وانی رسول الله فاذا قالوا ذلك عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها
اسلام ایکی سیفدر قاسندهدر مسلم اولمزسه سیف اولدقدنصکره
ثابت قدم اولمزسه سیف بو مقدماتی بیلن المؤمن بین کریمین والسلام
بین سیفین حقیقتنی بیلور ظاهر کریمیندن مراد کلمتی شهادهدر
یاخود امن دنیا و آخرتدر **باب ثانی دین اللهی اظهار بیاننده** حق تعالی
بیوردی لیظهره علی الدین کله بعض علما مجمله دیمشلر بو ظهور واقع
اولمشدر بعض علما جزیرهٔ عربه استیلادر دیمشلر اولی نیاز بو وعدی
دخی انجاز بیورمشدر بعضیلر امت محمددن اولان ملوکك جمیع دنیایه
غلبهسیدر دیمشلر حضرت بر حدیث شریفده بیوردر بکا یرك شرق و غربی
عرض اولندی بکا عرض اولنان یره البته امتمك ملکی یتشور بو ظهور
منتظردر حضرت عیسی نزولنده اولور دیمشلر حضرت رسالت پناه
کسرایه بالاده تفصیل اولنان مکتوبی یازدقده محمد بنم قوملرم اوله نامهمی
بنم نامهمدن تقدیم ایده دیو مکتوب شریفلرین پاره پاره ایلدی حضرته
منعکس اولدقده ملکی پاره اولسون بیوردی قیصر مکتوب شریفلری
واردقده اکرام ایدوب مسك ایله بوینینه اصدی وسننه آکتونه ثنا
ایتدیلر حضرت اشیدوب ملکی ثابت اولسون بیوردی حضرت حدیث
شریفده کسری اولدکدنصکره کسری یوقدر قیصر اولدکدنصکره قیصر
یوقدر الله حقیچون جمیع مالکری فی سبیل الله انفاق اولنسه کرك بیوردی
شامده ملك قیاصره ایدی اول قیصردنصکره شامده قیصر اولمز
دیمکدر وقیصرك دفاینی حضرت عمر شامی فتح ایتدکده جمیعا حضورنه
کلوب فی سبیل الله انفاق اولنوب وعد الهی واصل مرتبهٔ انجاز اولدی
باب ثالث حضرتك غزالری بیاننده در حضرت رسالت بعد النبوه
اون اوچ ییل مکهٔ مکرمهده مقیم اولوب بعده مدینهٔ منورهیه هجرت
بیوردیلر اول سنهده مقاتله واقع اولمدی سنهٔ ثانیهده بدر ثالثهده
احد رابعهده ذات بنی النضیر اول سنهده مکهٔ مکرمهیی مدینهدن
فصل بیوردیلر یعنی اول زمانه دکین حضرت سلطان و مکه حاکمی ابوسفیان
مکه و مدینهده مسامحه طریقیله اجرای حکومت ایدرلر ایدی سنهٔ مزبورهده
حضرت خارج مدینهیه چیقوب حد تعیین ایدوب فیما بعد اهل مدینه
واهل مکه بو حددن تعدی ایتمسونلر بیوردی سابعهده فتح خیبر اندن مکهٔ

مكرمەیە عود بیوروب عمره ایتدیلر ثامنەدە عنوةً مكة فتح اولنوب هوازنه
دخی ممتد اولدی تاسعەدە تبوك اولدی سنەدە حضرت ابوبكر امیر الحاج
اولدی سنهٔ عاشرەدە حضرت حجهٔ وداعی ایدوب آیهٔ اكمال ازال اولندی
حضرت بعد قضاء الحج سكسان ایكی كون حیاتده اولدیلر غزوهٔ تبوكده
منزل اوزاق وحرارتده شدت اولمغله برازمنافقین ومسلمیندن
قددنی ولیانلر تخلف ایتدیلر قادر ایكن خروجی استثقال ایدن اوچ
كمسنەدر كعب بن مالك هلال بن امیه ابولبابه سورهٔ براءتده وعلی
الثلاثة الذین خلفوا آیهٔ كریمەسی بونلر حقنده در **باب رابع غزات
ومجاهدینك ثوابنه متعلقدر** حضرت حدیث شریفده بیوردركه درجهٔ نبوته
اقرب ناس اهل جهاد واهل علمدر اهل علم انبیای عظام سویلدكلرین سویلدلر
اهل جهاد انبیا سویلدكلری اوزره جهاد ایدرلر بر حدیث شریفده دخی
بنم مختارم ایكیدر فقر وجهاد بیوردیلر حدیث آخرده مجاهد فی سبیل الله
صائم قائم كبیدر حق تعالی مجاهدینه تكفل بیورمشدر كه یا توفی وادخال
جنت ایده یا اجر وغنیمت ایله سالماً منزله ارجاع ایده امام احمد بن
حنبلك مسندنده واردر حضرت بیوردر فی سبیل الله بر كون غیرده
بیك كوندن خیردر ابن عمر حضرت رسولدن روایت لیلهٔ قدردن
افضلدر اولدی بكیجه محل خوفده اولوب غالب احتمال اهلكه عودت ایتمك
ایكن قراول بكلیەسن بر حدیث شریفده دخی فی سبیل الله غبار آلود
اولان ایاقلر ناره حرامدر حدیث آخرده بر ساعت فی سبیل الله ده
طورمق حجر اسود یاننده لیلهٔ قدرده قائم اولمقدن خیردر بر حدیث
شریفده بیوردیلر براوق ایچون اوچ آدم جنته كیرر صنعتنده حسبة
قصد ایدن فی سبیل الله حفظ ایدن فی سبیل الله دمی ایدن بر حدیث
شریفده دخی بیوردیلر بن نبی حرب وملحمەیم لا اله الا الله دینجه بكا
خلق ایله مقاتله امر اولنمشدر حدیث آخرده بیوردیلر قتالده صف
اولدیه بولنمق التمش ییل عبادتدن افضلدر بر حدیث شریفده بیوردیلر
بن قیامتدن اوكدن سیف ایله مبعوث اولدم رزقم مزراغم كولكه سنده
بكا مقابله ایدن ذلیل اولور قلوب اعدایه رعب القاسیله منصورم
ذكره حضرت عائشه حضورنده هر شیئه دوا واردر انجق موته
دوا یوقدر دیدیلر موتك دخی دواسی واردر فی سبیل الله صبرا مقتول

قتله

اولان الم موتی كورمزدی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتا بل احیاء **باب خامس حقیقت جهاد بیاننده در** جهاد
معتبر اولدر كه خالص اعلاء كلمة الله اعزاز دین نصرت مسلمین
قصد اولنه غرض غنیمت وتحصیل نام ونشان واسیر ومال فراوان اولور
ایسه جهاد دكلدر تجارتدر انما الاعمال بالنیات مفهومی وبو بابده اولان
احادیث شریفه مضمونی معلومدر بر كره بر كمسنه ایكی صف اورتەسنده
بن لجان ایدوب مقاتله ایدرایكن شو آدمی جهنمده كوردم بیوردیلر اصحاب
كرام غایت بحصور اولوب اظهار دین ایچون بو مرتبه‌یی اختیار ایدن آدم
حقنده بویله بیوردیلر نه حكمتدر دیدیلر بعد زمان اول آدم الم جراحتدن
كندوسن ذبح ایلیوب نعوذ بالله بو طریقله تسلیم روح ایتدی حضرت
بیوردی بنیجه كمسنه ایكی صف اورتاسنده مقتول اولور لكن نیتی الله
بیلور ابوموسی اشعری روایت ایدر حضرته بر آدم كلوب مقاتله حمیت
ایچون اولور شجاعت وریا ایچون اولور طلب مال ایچون اولور نه مقوله
غزا افضلدر دیدی بیوردیلر اعلاء كلمة الله ایچون اولسه فی سبیل الله در
باب سادس دار حرب بیاننده در دار الحرب اطلاقی اوچ معنایه موقوف
بیری احكام شرك اجرا اولنه ایكنجی هیچ ایچنده امان ایمان ایله مسلم وامان
مؤمنین ایله ذمی اولمیه اهل كفر امانی ایله اولمق دار الحرب اولمغه مانع
دكلدر فی زماننا واقع اولان كبی اوچنجی دار الحربه متصل اولوب ما بینده
دار اسلام اولمیه دار الحربده مجرد اهل اسلام احكامی اظهار ایله دار
اسلام اولماز دار الحربده بر كمسنه زنا وسرقه وشرب خمر اتسه یا دار
الحربده مسلم اولوب دار اسلامه مهاجرت ایتمین كمسنه‌یی قتل اتسه امام
اعظم قتنده حدود وقصاص یوقدر امام شافعی قصاص اولور دیو منتازع
اهل اسلام طرفندن حاكم نصب اولنوب اقامت حدود فرض اولنسه كافرستانده
مسلم اسیرلر ایتدوكی خلاصهٔ كلام امام شافعی بودركه دار الحربده اقامت
حدود حرام دكلدر اگر امامك غالب ظنی بو ایسه كه استیفای حدود ایتدوكی
صورتده فرار ایدوب مرتد اولور فسق عارض اولمه مكروهدر والا
مكروه دكلدر **باب سابع اصناف كفار بیاننده در** كفار اوچ صنفدر
اهل كتابدر كه یهود ونصاری در آنلر عورتلری المق ذبیحه‌لرین یمك
حلالدر حقوق نكاحده مسلمه عورتلر كبیدر لهم ما لنا وعلیهم

وما علينا نهايت مسلمانلردن وارث اولمازلر اختلاف دين موانع
ارثدندر حضرت امام اعظم وامام شافعی یانلرنده نكاحده كراهت
يوقدر امام مالك كراهته ذاهبدر ایکنجی عبدهٔ اوثان ومعطله و
دهريه در بونلرك نكاح ذبيحه لری حلال دكلدر جزيه ويرمكله ترك
اولنماز البته يا اسلام يا قتل اوچنجی مجوسدر بونلرك دخی نكاح و
ذبيحه لری حلال دكلدر نهايت جزيه ايله ترك اولنورلر باب ثامن
نقض عهده متعلقدر پادشاه كافرلر ايله عقد صلح ايتدكدن
صكره مسلمانلره ضرر نمایان اولسه نقض عهد وقتاله مباشرته
رخصت واردر حضرت رسالت پناه مشركين ايله صلح ايتدكدنصكره
سورهٔ براءة نازل اولمغله تصحيح عزيمت وقتاله جزم عزم ومباشرت
بيورديلر بو مدعايه وجه معقولی دخی ظاهردر كه صلح مصلحت مسلمين
ایچون اولمشدر نقض صلح اولمجق اتمك كركدر نهايت نقض ایتدك ديو
اعلام لازمدر تا كه غدر اولمیه حضرت منادی كوندروب نقض صلح
ایتدك ديو ندا ايتدرمشدر مسلمينه شر اولان امر اوزره صلح امرای
مسلمين ووزرای مؤمنينه لايق دكلدر كفاره اعانت وكفره اغرادر
جائز اولماز كفاره مسلمين مالی ويرمك اوزره ياخود كافردن آلدقلری
مالی رد اتمك اوزره يا ايادیٔ كفاردن قاچوب خلاص اولان مسلم
اسيرلری كوندرمك اوزره صلح مطلقا مشروع دكلدر فتح مكه دن مقدم
صكره اسلامه كلنی طوتوب كافره كوندروب مرتد اولانك دار كفره
كتمسنه مانع اولمامق ~~ولمامق~~ اوزره صلح اولنمشیدی بعده نقض ايتديلر
باب تاسع معاهده ايله كلنلرك قتلنه تعريض جائزدر بو مدعايه
ایکی دليل واردر بری بودر كه ابو نصير سعادت اسلامه واصل اولدقدن
صكره صلح سابق اوزره كفره دن ایکی آدم معاهده ايله استمكه كلديلر
حضرت دخی علی ما هو مقتضی الشرك تسليم ايتدكدن صكره محض سرور
اثناده مسعر حرب نوليدی ابو نصيرك اعوانی وليدی ديدی تعريض ايدر كه
ممكن ايسه بونلر ايله دار اسلامك باقی ومدارج سعادت صحبت سلطا
داخل اوله پس ابو نصير كيدن ايکی اولی ايكي آدمك برينی قتل وبری فرار ايدن
مسلمانلردن یاننه یتمش آدم جمع اولوب بر محلده طوروب قريش طائفه سندن
بولدیغی آدمی قتل ايديلر حضرت بو وضعه مانع اولمديلر وحضرت عمر
ابا جندل

ابا جندل ابن سهيله باباسنك قتلنی تعريض طريقيله دم كافر عند الله
دم كلب كبيدر ديدی بو تعريضده اقرار اولندن رجوع ركاكتی وار ايسه
بو ایکی دليل اثبات مدعاده وسيلهٔ كافيه در باب عاشر آداب
جهاد بياننده در وجوب جهاد مقاتله يه وزاد وراحله يه واروب
كلنجه اهلی نفقه سنه قادر اولان حر عاقله در اعمی واعرج وعورت وقول
واطفاله لازم دكلدر عدو بر شهر اوزرينه هجوم ايتمك صورتنده جميع
ناسه واجب اولور عورت اری اجازتسنه عبد مولاسی اذننه توقف ايتمز
مسلمينی دشمن احاطه اتسه هر طرفدن شرلرين دفع ایچون عسكر كوندرمك
كرك پادشاه اذنی اولمايجه كمسنه غزا ايتميه بلا اذن غزا ايدوب
غنيمت اتسه لر خمس آلوب باقيسن مابينلرنده قسمت ايده اهل حرب كرك
مقابله ايتمشلر كرك ادبار قتل جائزدر منجنيق قودمق وآنك امثالی عذابه
مباشرت ولغم آتمق اذندرلر بيلادنلر حواله ايتمك آتش براقمق اكنلرين
ياقوب باغلرين باغچه لرين قلع حتی وسشنده ميوه اولان اشجاری قطع
ايتمك جائزدر بيولرين رهبانلرين قتل شرعيده عورت وغلامدن قتل اولنماز
مديون اولان صاحب دين اجازتی اولمينجه غزايه چقميه كرك دائنی مسلم
اولسون كرك كافر اولسون والدينی مسلم اولان اجازتلری ايله چيقه بری مسلم
ايسه آنك اذنی ايله ايكيسی دخی كافر ايسه بلا اذن چيقمقده بأس يوقدر جنكده
اسير آلنان آدم اسيری قتل ايتمك يا استرقاق يا اقچه سن آلوب صاليويرمك
يا مفت قيوويرمك جائز دكلدر البته اذن امامه محتاجدر عسكره
تسليم ايدوب قسمتنه راضی اوله اسير مسلم اولورسه قتل ساقط اولور
اسلامدن ما عداده امام مخيردر رأی آنكدر ایماننده اخصر طرق بودر كه
لا اله الا الله محمد رسول الله ديوب اسلامه مخالف اولان اديانذن تبری
ايتدم ديه باب حادی عشر شرط هزيمت بياننده در شرط هزيمت
ایکیدر بری بو كه عدد كفار ضعف عدد مسلمين اولوب ضعف مؤمنين
ظاهر اوله اول زمانده هزيمته رخصت واردر آيت كريمه ده ومن يولهم
يومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله
بيورلمشدر اول محلده اهل تفسير هذا اذا لم يزد العدو على الضعف
ديمشلردر بری دخی بو كه بر محلده قاچوب استمداد ایچون بر لايق قائله
يا كوشدن كوكه يه يا صحرادن جبله حركت طريقيله اوله اكرچه بو هزيمت

دکلدر صورتده هزیمتدن اولمغله استثنا اولنمشدر مشرکین مسلمیندن
چوق اولدوغی صورتده ظن غالب ایسه جایزدر دکلدر رخصت شرع یوقدر
طوقوزدر اولدیغی صورتده هب مقتول اولاجقلرینه قطع علم وجزم اعتقاد
ایدرلر ایسه بلاخلاف انهزام جایزدر غزانک مستوجب اولدیغی عذاب
وعقاب خارج دائرهٔ حسابدر اقلّ مولانا عبد الباقی مرحومک فضائل
جهاد نام کتابنه نظر اولنمق گرکدر **باب ثانی عشر شرط امان**
بیاننده‌در شرط امان ایکیدر بری بوکه مسلمینه ضرر متعین اولمیه مسلمیندن
بر آدم کافره گرک اذن امامله گرک بلا اذن امان ویرسه لکن مسلمینه
عاید ضرر ومفسده سی اولسه مثلا جاسوس ومحرک فتنه وحیله کار آدم
اولمق طریقیله دار اسلام احوالنه وقوف ایله طرف خصمه واردقده عسکر
اسلامه نیجه ضرری مقرر اولسه اول مقوله آدم امان ایله دار اسلامه داخل
اولور ایسه دخی قتلی جایزدر زیرا امان مصلحت ایچون مشروع اولمشدر
در مفسده یه منقلب اولیجق مشروع اولماز امان امام دخی مصلحت ایله مشروط
شرط ثانی موقت اولمقدر مثلا بر آیه بر سنه یه توقیت امان ایلیه امان
مؤبد صحیح دکلدر **باب ثالث عشر ابلیسک غزادن منع ایچون ملوکه**
مناظره سی بیاننده‌در شیطان انسانه دام قوروب رصد بکلیوب خدعه
ایله صیده مراد ایتدیکی الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان
انه لکم عدو مبین آیت کریمه سنک مدلولیدر اولا غزایه نیت ایدن
آدمه گلور نه عجب غافلسز عاجلی آجله نیچون صاتارسز عیشکز طیب بستانلر
دفینه لر جاریه وخدمتکار حسنا خاتونلر سزده بونلری قویوب غزا
ایچون نیت ایتمک وضع عاقلانه میدر فرضا مقتول اولسکز نه خسارتدر
عورتکز اجانب اموالکز وطنکز آلور اولادکز یتیم اولور یرکز مسکن اعدا
اولور بو ایتدوککز نه حماقتدر واصل اولدوغکز نعم جلیله یه نیجه نیجه
حسرت چکمشدرسز حاضر واصل اولمشکن کندوکزی اولدرمکه سعی
ایدرسز نفسکز بو امر خطیره نیجه مساعده ایدر همان یریکزده بیک
طورک دولتکزی حفظ ایدوب راحتی الدن چیقرمک بن سزه ناصح
امینم فرصتی غنیمت بل **مصراع** وقتی خوش کو فرصتی فوت ایتمه هو
احمق کشی الفرصة تمر مر السحاب بو گونی یارینه نقدی نسیئه یه
صاتمه **مصراع** لعل غدا یاتی وانت فقید جایزکه بو نعمتی یارین

بولمیه سن شیطان بو مهماتی سویلدکده خلق ایکی قسمدر شجیع وحریص
اولندن مجبور اولنلرک حالی معلوم دنیاده جبن ونفاق ایله شهرت
بولوب بین الناس مبتلای بلای حجاب آخرتده مظهر عذاب و
عقاب اولور اولکه سعید اوله بو بیتی اوقور **بیت**
وذی شیمة عسراء یکره شیمتی · اقول له دعنی ونفسک ارشد
یعنی بر امر خصلت صاحبکه بنم خوی وخصلتمی کورنه کوردبنی قوسونلر
نفسلرین ارشاد ایتسونلر پس شیطانله محاربه ایلدکده بهی شقی الله
در خیر وابقی وهو المولی والتوفیق لا علی بو کوردوکک عیش فناپذیر
نه قدر معمر اولسک ینه آخر موتدر **بیت**
فنادر آخری بو دهر فانی بیت رحلتدر · گرک قطب اول گرک زاهد گرک شاه جهانبان اول
محبوبک کیم ایسه آخر مفارقت ایدر سن عیش معتبر عیش آخرتدر سکا غما
فی سبیل الله جهاد ایدرم سالم وغازی گلورسم ثواب مقتول اولورسم
شهادت ملاقات احباب ذلت ایله حیوتدن عزت ایله موت خیردر
طوتالم بر قاچ گون دخی دائرهٔ حیاتده اولوب بر نیجه لقمه دخی یمشم
ینه آخرت موت دکلمیدر هیچ بر فرده خلاص میسر میدر **نظم**

وهبک حویت ملک الارض طرا · ودان لک العباد فکان ماذا
الیس غدا تصیر الی ضریح · ویحوی المال هذا ثم هذا

امام جلال الدین ابو القاسم علی بن یعلی سالم بن جعد دخی سیره
بن ابی فاکهه دن انلر حضرت رسالت پناهدن روایت ایدرلر که شیطان
انسانک هر یقیندن دهر بندر اولا طریق اسلامدن طوردر دیر که آبا واجداد
دینین ترک ایدرمیسن اول آدم مخالفت ایدوب سعادت اسلامه واصل
اولورسه هجرت طریقنه واردکده ولایتکی قویوب قنده کیدرسن
مهاجرت اوق کبی یابانه آتلمقدر دیر بو ورطه دن دخی خلاص اولورسه غزا طریقنه وارد
بیت باطل همیشه باطل وبهتدر ولی · مشکل بودر که صورت حقده ظهور ایده
صورت حقدن کودینور جهاد اکبر نفس ایله مجاهده در مؤنات مهمه یه کافی
مالی طریق حلالدن کسب ایتمکدر جهاد اکبر ممکن ایکن بو غزادن مرادک ندر
اهل وعیالکی قویوب قنده کیدرسن بونک نیجه غائله سی وار دیر بو کمسنه
که ثابت قدم اولوب بو ورطه لردن خلاص ومکر شیطان لعیندن
امین اوله حق تعالی انی جنته ادخال ایدر اگر خلاف اولورسه

مَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

کتاب اشنخ وثلاثون

اخر زمان فتنه لری بیاننده در سکز بابی مشتملدر **باب اول** اشراط
ساعت بیاننده در حضرت رسالت پناه حجة الوداعی ایتدکده باب بیت
مکرمك حلقه سنه یاپشوب حاضر اولنلره سیزه قیامت علامتلرینی
بیان ایده یم دیمکله علامتی وار در بیور دیلر اضاعت صلوة اتباع شهوات
میل هوا خیانت امانت استحلال حرام اکل ربا اخذ رشا تشیید بنا
بیع الدین بالدین قطع رحم بیع احکام شرعیه ظلمه چوق اوله تازه لر
بیوك منصبلرده اوله محبوب ومحبوبه اتخاذی شایع اوله خلق زینته مایل
اوله قیلان دریلری کبه لر هر یرده ظلم شایع اوله طلاق وزنا چوق
اوله خاین امین امین خاین اوله بهتان ویلان چوق اوله یغمور چوق اوله
اولاد والدینه عقوق اوزره اوله خلق زکوة ویرمیه لر شرابه معتاد
اوله لر پادشاهك امراسی فسقه وزیرلری خاین مصاحبلری کذاب
اهل قرآنی فاجر علماسی مداهن تجاری حیله کار اوله مساجد ومصاحف
تزیین ومناره لری تطویل ایده لر امرا وخطبا کثیر فقها وامنا قلیل و
فقرا چوق اوله نقض عهد تعطیل حدود ایده لر تازه لر وساز وسوز
مباح اوله میزان ومکیال نقصان اوزره اوله اشراری چوق اولمغله هر
جاده دستیده سی متولد اوله عورت ارینك تجارتنده شریك اوله نسا
رجاله رجال نسایه تشبه ایدم هرکس سلامی آشنایه ویره مدعا استشهاد
ایتمدین شهادت ایده لر علم وفقه عبادت نیتنه تحصیل اولنیوب غرض
دنیوی ایچون اوله عمل آخرت ایله دنیا طلب ایده لر کافر وظالم عزیز اوله
منافق وفاسق قوی اوله جاهل شریف مؤمن ومتقی ضعیف اوله منکرات
چوق اولوب تغییره قادر اولمامغله مؤمنك قلبی طوز کبی اریه اول زمان ده
عاقل کامل اولدرکه دین وایمانی مکر شیطاندن انواع تصرف ایله تخلیص
ایده **باب ثانی حوادث اخر الزمانه متعلقدر** حضرت رسالت پناه
بیوردلر بو زمان کلسه کرکدرکه ایماندن انجق اسم ودیندن انجق رسم
قاله قلوبدن مرحمت نزع اولنه مکاسب حلال قلیل حرام کثیر اوله منع
زکوة ایده لر زلزله چوق اوله خلق ضرورتدن طول عمردن تلری صویه لر

طاغ جانوزلری خلقه مسلط اولوب شهرلره اولره تحصن ایده لر اندن
صکره زلزله ایله نیجه اراضیده مدفون اولان موتی طشره چیقه مسخ
وخسف چوق واقع اوله نصف نهارده کونشی ظلمت احاطه ایتمکله انس
وجنك نصفی هلاك اوله بعده فتنه دجال ظهور ایده اندن صکره
اولاد منقطع اوله اندن صکره کوکدن دوه قوشی یومرطه سی کبی طلوع
یاغوب علایم ظهور ایده سنه آی مقداری آی هفته مقداری هفته
یوم واحد مقداری کون بر ساعت اوله اشراط ساعتدن بری دخی آیلرك
انتفاخیدر بر کیجه لك آی غایت هلال کورینه جك ایکن ایکی کیجه لك
قیاس ایده لر امتم یدندن قسطنطنیه فتح اولنوب ایکی بیر بولنشدقده
نه زمان طوغدق دیو بیری سؤال ایدوب اول بیری کونش مغربدن
طوغدوغی زمان دیمینجه والی عودتك لوازمی براد کورمکه محتاج
اولوب حرم محترم ملا اولان رکن ومقام مرتفع اولمانجه مسلمانلر قلقان
صودتلو کوجك کوزلو یصی بورنلو ترکله مقابله ایتمینجه قیامت قوپماز
حدیث شریفده فتح قسطنطنیه دن مراد فتح اول اولمق وار اولصور تده
قرب ساعت ایام ماضیه نسبت ایله اوله اَلْبَعِيدُ مَا فَاتَ وَالْقَرِيبُ
مَا هُوَ آتٍ فتح ثانی متوقع اولمق وار والعلم عند الله تعالی صفات مذکوره
ایله متصف اولان طایفه تاتار اولمق فهم اولنور **باب ثالث تمنی موت**
زماننی بیان ایدر حضرت بر حدیث شریفده بیوردر بش مصیبتی کوردکدن
صکره تمنی موت ایلك بری سفها حاکم اوله ایکنجی ظلمه چوق اوله اوچنجی قانی
دوکمکی استخفاف دوردنجی قطع رحمی استحلال ایده لر بشنجی قرآن عظیمی
نغمه لره قویه لر بونلردن بوینی کورمجك موتی ذکر وتمنی ایتمك کرکدر اندن
صکره یرك بطنی ظهرندن خیرلودر وحدیث شریفده بیوردلر ایکی
کونی برابر اولان کمسنه مغبوندر یارینی بوکوندن شر اولان ملعوندر
زیاده اوزره اولمیان نقصان ده در موت اکا حیاتدن خیردر بر کمسنه
بر قوم اوزرینه حاکم اولوب مقتضای نفس کوزه دوب شرعه التفات ایتمیوب
استدوکن اتسه خسران مبین در حاکم ظالم خدمتکاری شقی در دنیوی آخرتی
غیرك دنیاسنه صاتمشدر قتل نفسی استخفاف ایده نك خصمی الله در هدم
بنیان الله ایتمکله مستحق لعنت اولور قطع رحم ایدن غضب حقه مظهر اولور
باب رابع الاخر شر حدیث شریفنه متعلقدر عند العقلا معلومدر کی

فی زماننا شعار اسلامك ظهوری وكفرك ذلتی زمان اولكدن زیاده در
شعار اسلام كه صلوة خمس وجمعه وجماعات قراءت قرآن جوامع ومساجد
فی زماننا اكثردر حضرت رسالت پناه رحلت بیوردقده اسلام هر
جزیرة العربدن غیریه ظهور ایتمش ایدی عمر بن عبد العزیز كه عدل وامانتده
عمر ثانی ایدی حجاجدن صكره كله حضرت امام اعظم وامام شافعی هجرتدن
یوز ییل صكره ظهور ایدهلر وبو قدر ممالك فتحی آخر زمانده اولمیش نیجه
آخر شر اولور دیو سؤال ایتمشلر جواب ویردیكه الآخر شر دیمكدن حضرتك
مرادشریفلری زمان متغیر اولور اول خیر ایكن متبدل اولوب واخری
شر اولور دیمكدر كلدی موت علما انقراض فضلا وفقها ایله وصالحون
وعلما كیدوب جهله باقی اولمغله اعلام دین سرنكون اوله اولم یروا
انا نأتی الارض ننقصها من اطرافها آیهٔ كریمه سی تفسیرنده موت
علما ایله دیمشلر بونی مؤید دركه حضرت ابن مسعوددن منقولدر
هیچ بر زمان كلمز الا ما بعدی دخی شردر اصحاب دیدیلركه نه عجب
بعض سنیانده قحط وار ایكن صكره رخصت وخصب ووسعت
كوردك جواب ویردیلر كه مراد قحط وخصبدن كلدر موت علما درسندن
اول حضرت عمر وار ایدی كه عالم مثلنی كورمشلردر

باب خامس احوال ناس بیاننده در

حضرت بیوردی بر زمان اوله اغنیا سیر ایچون
اوساط ناس تجارت ایچون حج ایدهلر اهل قرآن ریا وسمعه یچون فقرا
جر ده سؤالی عادت ایدهلر آشنا اولمینه سلام ویرمیهلر مسجده
كیروب ادای صلوة ایتمیوب چیقوب كیدهلر قلبنده خردل دانه سی قدر
ایمانی اولمیان آدم لوكلیان آدم حقنده نه ظریف نه عاقل قوی آدم اولور
دیهلر منكرات اموری كوروب تغییرینه قادر اولمامغله قلب مؤمن طوز
كبی اریه اولاد بسلهمدن كلب بسلمك خیر اوله معبودلری
بطنلری شرفلری متاعلری اوله قبلهلری خاتونلری دینلری مالكری
اوله مخلوقاتك شری بونلردر وآكل وغی مال حرام میدر حلال میدر
مبالات ایتمیه دین ودنیا نظم ایتمك اقچهنك غیری ایله ممكن اولمیه
پادشاه ارسلان كبی اولوب وزیری قورد مصاحبی تلكو اولوب مسكنتی
قیون اوله هیچ قیون بو قدر قیوندشمندن خلاص اولور می

بیت

نكند جور پیشه سلطانی
كه نیاید ز كرك چوبانی

موت ذهب احمردن محبوب اوله مسجدده مصاحبتلری امر دنیایه
متعلق اوله زنهار انلر ایله مصاحبت ایتمه انلردن الله تعالی
غنیدر بر حدیث شریفلرنده دخی بیوردیلر آخر زمانده غنی منافق
مؤمن فقیردن احب اولور ویردین صاحبنه دینی سالم اولماز
تا بر منافقه استناد ایتمینجه

باب سادس عاد وثمود خبرنه متعلقدر

حضرموتده اولاندفاین عجایب دنیادندر حضرموت
یمننده بر شهردر اهل غایت صلحا ایدی حتی جمله اهالیسی موتی حاضر
بیلوب مقتضاسی ایله معامله ایتدكلری ایچون بو اسم ایله تسمیه ایتمشلر
بلدهٔ مزبورهده بر برداق بولندی ایچنده بغدای سنبله سی بر سنبله
ایله برطاوق طولمش وزن ایتدیلر مكه بطمانی ایله بر بطمان چكدی
هر دانه بو مرطه كبی ایدی آنده بشیوز یاشنده بر پیر وار ایدی
دورت یوز یاشنده اوغلی واوچیوز یاشنده اوغلی اوغلی وار ایدی
بو دستی خصوصنی كیمدن سؤال ایدهلم دیدكلرنده ومن نعمره
ننكسه فی الخلق مقتضاسنجه پیر واوغلی بوسته واردقلرنده صكره
ظاهر قابل خطاب اولمدن قالمشدر اوغلی اوغلنه واردك دیدكلرنده
واروب كوردیلر بوناموش اوغلنه واردیلر عقلی ولدندن احسن
پیره واردیلر كوردیلر عقلی كمالنده اولا بو عزیزه نك سرندن
سؤال ایتدیلر جواب ویردیكه اوغلم اوغلنك بر بدخلق خاتونی واردر
متصل اذا ومخالفت ایلر اول اضطراب ایله عقلی كیتمشدر اوغلمك
عورتی كاه احسان ایدر كاه اساءت ایدر بو قدر سالمتنه سبب اولدر
بنم خاتونمك صدقی ول مرتبه ده دركه حزنمی كورسه دفعه سعی وقالنجه
ور وحتی فدا ایدر سرورمه راست كلسه زیاده ایدر دیوب بعده
سنبله یه نظر وبكا ایلدی بو كرم وصف ایله متصف برالایی خلقك
زراعتیدر دیوب انلرك اخلاقنی بیان وحكایتنه بشلدی بو طایفهنك
بر قاضیلری وار ایدی نیجه مدت اوتوروب مرافعه ایدر آدم اولمامغله
پادشاهه شكایت وبیت مالدن نفقه تعیینی بابنده رجای عنایت
ایلدی انلر دخی مرادنه مساعده ایدوب همان نخوت كده اول دیدیلر بعده
ایكی كمسنه خصومت ایده دك بری شو آدمدن بر باغچه آلدم ایچنده بر
دستی ایله فلوری بولندی بو عیب ایله مقبولم دكلدر باغچه سنی ویردم دستینی

آلسون ویردوکم بهالی بکاردر اتسون دیدی خصمی بن بوکا باغچه یی
ایچنده اولان اشیا ایله صاتدم دیدی قاضی استغرابا ایدوب ولادتی
وارمی دیوب بر ینک قیزی بر ینک اوغلی بولندی ما بینلرنده نکاح ایدوب
اصلاح ایتدی **باب سابع عظایم وقایع بیاننده در** مقدسی
حضرت رسالت پناهدن روایت ایدر حضرت حدیث شریفلرنده بیورمشلر
شهر رمضانده بر زلزله ایله منهدم اولان بنالر آلتنده قالمق طریقیله
یتمش بیک آدم وفات ایده مشرق و مغرب طرفلرنده خسفلر اوله وجزیرهٔ
عربده نقدر مدفون ایسه هپ یر یوزینه چقه لر بعضیلر دیمشلرکه اول
وقعه رمضانیه ده نائم اولان اویانور اویانق اولان اضطراب ایله دوشر
یتمش بیک آدم وفات ایده یتمش بیک اعمی یتمش بیک اصم اوله یتمش بیک
اخرس اوله یتمش بیک بکرک بکارتی زائل اوله شوالده بولوت ایله
ظلمت پیدا اوله ذی القعده ده قبایل بر برندن مفارقت ایلیه
ذی الحجه و محرمده حجاج غارت اولنه اولی بلا اخری فرح و فرجه در
صفرده طاعون ربیع الاولده قبایل بیننده نزاع ثم العجب کل العجب
بین جمادی و رجب بیورد اصحاب کرام سؤال ایتدیلرکه یا رسول الله
بو کدرلردن کیم خلاص اولور دیو بیوردیلرکه خاشنه ملازمت و سجده یه
عادت ایدن عظایم اموردن بری دخی حبشه خروج ایدوب مکهٔ
مکرمه یی خراب ایتسلر کرکدر اندن صکره مکه معمور اولماز دفاین
فرعون و قارونی استخراج ایدرلر بعده مسلمون خروج ایدوب حبشه یی
قتل ایدوب اولقدر اسیر آلالر که بر حبشی بر عبایه بیع اولنه مصنفک
عادتی مقدما بیان اولنمش ایدی مادهٔ وجود سلطان انبیا صلب
پدردن رحم مادره واصل اولدوغی کیجه امتندن عذاب مسخ مرفوع
اولدوغی کتبده مصرحدر مصنف بویله ایتمکله ترجمه و متابعت اولندی
حدیث شریفده مندرج اولان وقایعک بعضی ظهور ایتمشدر خصوصا
عبدالله بن زبیر زماننده اولان معلومدر حجاج زماننده حجاج غارت
اولنمشدر قرامطه قصه سی معلومدر الی غیر ذلک ما عدا ظهور ایتسه
کرکدر العلم عند الله **باب ـــــ ثامن فتنهٔ خوارج بیاننده در**
اصل ظهور فتنهٔ خوارجک مبداء و منشائی بودرکه برکون حضرت
قسمت غنیمت ایدرایکن برد و سیاه بیاض جامه لو آدم بوکون عدل ایتمک

دیدی

دیدی مکر رئیس الخوارج عبدالله بن وهب راشبی ایمش حضرت
غضبناک اولوب بن عدل ایتمیجک کیم عدل ایدر بیوردیلر و حضرت
ابو بکره بو خبیثی قتل ایت بیوردیلر طایفهٔ خوارج اولقدر عبادت
و طاعت ایدرلر ایدی که اصحاب کرامدن بر فرد ایله مناسب اولمز
ایدی حضرت ابو بکر قتلی قصدیله واروب صلوة ده بولمغله قتله
اقدام ایتمیوب حضوره حضرته کلوب راکعا بولدم یا رسول الله دیدی
حضرت خود نور نبوت ایله اول شخصک انواع فتنه و فساده بادی
و باعث و اصحاب ذوی الاجلال بیننده اصناف قیل و قال و حرب و
قتال ظهورینه سبب حادث اولمسی محاط علم شریفلری اولمغله حضرت
عمره وارسن قتل ایت بیوردیلر مقدرات الهیه بهر حال ظهور
ایتمک امر ممتنع و محال اولدوغی دخی واروب کلوب بولمادم دیدی
حضرت بیوردی بو مقتول اولسه دینده ایکی آدم اختلاف ایتمز
ایدی اشارت علیه لری ورای پردهٔ خفاده متواری اولدی
تا اول زمانه دکین که فتنه لر ظهوره باشلدی حضرت علی ایله معاویه
بیننده نزاع ممتد اولدی ابن حجر مکی صواعق محرقه ده نقل ایتدوکی
اوزره خوارجدن عبدالرحمن بن ملجم مرادی و برک تمیمی و عمرو تمیمی
مکهٔ مکرمه ده جمع اولوب عقد عهد ایدوب حضرت علی ایله معاویه
حقنده بونلر امر امتی افساد ایتدیلر ایکیسی قتل اولنسه احوال امت منتظم
و امور متفرقه و آرای مختلفه ملتئم اولور ایدی دیدکلرنده اسجعدر
بر آدم عمرو بن عاص حقنده عمرو دخی بونلردن اشقی دکلدر اصل
فساد دردی اول زمانده حضرت علی کوفه ده معاویه شامده عمرو
عاص مصرده ایدی عبدالرحمن بن ملجم بن قتل علی یه اقدام ایدرین
دیدی مصنف قولی اوزره حجاج بن عبدالله ابن حجر یازدوغی اوزره
برک بن قتل معاویه خدمتنی ایدرم دیدی بنی عنبسدن عمر نام بر آدم دخی
بن عمروی قتل ایدرم دیدی رمضانک یکرمی برنجی کیجه ایدیکه اول کیجه
غایت چوق اوتوروب بو منوال اوزره اتفاق ایتدیلر مصنف بویله
ایتمش لکن کتب معتبره ده رجب اولمق اوزره دردر تاریخ مساعده ایتمز
هجرت نبویه دن قرقنجی سنه رمضانک یکرمی برنده یا یکرمی یدیسنده
بو عهده وفا ایتمک اوزره اتفاق ایتدیلر بعده ابن ملجم قطام بنت علقمه

خارجیه‌یی نکاحله آلمق مراد ایدوب عودتنده اوچ بیك آقچه و بر قول
و بر جاریه و قتل حضرت علی شرطیله واردم بنم برادردم واقاربمدن
اون نفر کمسنه لشکر خوارجدن ایدی آنك شمشیر ابداری ایله شربت
فنا ایچمشلردر بو انتقامی المایینجه قرارم اولماز و بو مهمه کفایت
خدمتنی ایتمین وصالمدن بهره بولماز اگر علی‌یی قتل ایدر ایسه کندو
سالما قورتلدوغی صورتده خلقی تخلیص ایدر عامه‌یه خدمت ایتمش
اولور اگر کندو دخی مقتول اولورسه کندو جنته کیدر علی ناره دردی
پس ابن ملجم بو سیفی ایله دوه بوغزلرم قنده قالدی علی دیوب سیفنه
زهر ایله علاجه شروع ایلدی حضرت علی‌یه اقوال ابن ملجم نقل اولنوب بو
شخصی قتل ایت دیدیلر هیچ قصاص جرایمدن تقدیم اولنور می اول هنوز
قاتل اولمادی و بنم قاتلم اولمق مقدر اولان آدمی نیجه قتل ایده‌یم دیوب
بر روایتده شهر رمضان مبارکك اون طقوزنده بر روایتده یکرمی
برنده بر روایتده لیلهٔ قدرده صباح نمازنده حضرت علی‌یی رأس
مبارکنده اوروب حضرت علی ورب الکعبه حقیچون واصل مراد اولدم
غمدن نجات بولدم دیدی ابن ملجم فرار ایدوب مغیره بن نوفل راست کلوب
اوزرینه بر قطیفه براغوب اورتوب قلیجی الندن آلوب ابن ملجمی حضرت
علی حضورینه کتوردیلر اولور ایسم قصاص ایدك صحت بولورسم رأی
بنمدر دیدی حبس ایتدیلر حضرت علی اولاد کرامنه اسیریکزه رعایتدن خالی
اولمیك دیو متصل تنبیه بیورررلر ایدی حضرت علی ایکی کون که جمعه و جمعه
ایرتسیدر حیاتده اولوب بعده انتقال ایتدی کیجه ایله کوفه‌ده بر
روایتده دار الاماره‌ده بر روایتده منزل شریفلری ایله جامع اعظم
بیننده دفن ایتدیلر ابن ملجمك خصوصنده اختلاف اقوال واردر بعضیلر
کوزلری چیقریلوب الری و ایاقلری قطع و قتل اولندی دیمشلر حجاج
بن عبد الله معاویه‌یی نماز قیلورکن مقعدندن اوروب عرق نکاحی
قطع ایدوب جراح علاج قابل دکل نهایت انقطاع نسله مؤدی در دیدکده
یزید و عبد الله کافیدر دیو رضا ویرمکله معالجه ایله صحت بولدی
عاقبت معاویه ولددن محروم اولدی حجاجی اخذ ایتدکلرنده امانی استیوب
مژده اولسون علی بو کیجه مقتول اولدی دیوب خبر کلدوکی کبی معاویه
حجاجك النی ایاغنی قطع ایلدی عنبسی عمرو بن عاصی بکلیوب اول کیجه

وجع بطنه

وجع بطنه مبتلی اولمغله نمازه چقمدیلر خارجه بن حضیضی عمرو
قیاس ایتمکله قتل ایدوب بنم مرادم عمرو ایدی الله خارجه‌یی مراد
ایلدی بعض خوارج حضرت علی‌نك قاتلی حقنده مدح طریقیله دیدکلری قطعه‌در

نظم

يا ضربةً من تقيٍّ ما اراد بها	الا ليبلغ من ذي العرش رضوانا
اني لاذكره حيناً فاحسبه	اوفى البرية عند الله ميزانا

یعنی بر اهل تقوی آدمدن نه عجب ضربه صادر اولدی که مرادی الله تعالینك
رضاسی ایدی بن آخرتده بو فعلك جزاسنی کوردسم کرك معلومدر که
میزانده حق تعالی بو قاتله نقدر احسان ایدر عمران بن حطان
بونلره جواب طریقیله دیدکلری ابیاتدر نظم

يا ضربةً من شقيٍّ ما اراد بها	الا ليهدم للاسلام اركانا
اصحى غداة تعاطاه بضربته	مما عليه من الاسلام عريانا
طوراً اقول ابن ملعونين ملتقط	من نسل ابليس بل قد كان شيطانا

یعنی بو لعیندن نه عجب ضرب صادر اولدی که مرادی ارکان دین اسلامی
هدم ایدی اول صباح که بو ضربی ایتدی لابس اولدوغی لباس اسلامدن
عاری اولدی بن کاه دیرمکه بو قاتل ایکی ملعونك ولدیدر یولدهم
بولنمش ولد زنا میدر نسل ابلیس دیمیدر بلکه شیطان کندودر

والختم الكلام في هذا المقام الحمد لله على التمام

چوق زمان ایدی پای قلم میدان سعی و اجتهادده رفتار و ترجمهٔ
کتاب مستطابه متعلق زبان خامه کفتار زحمتن اختیار ایتمش ایدی
الحمد لله الغفور بذل مقدور و صرف میسور اولنوب واصل مقام
اختتام و داخل دایرهٔ تمام اولدی ناظر اولان اهالیء اعالیدن
مرجودر که قصوریمز معذور وعیب و نقصانی ذیل عفو ایله مستور
اولنوب دعای خیرلری قرین حال اولمغله امیدوارمکه بو بابده اولان
سعی و خدمتم مقابله‌سنده مظهر احسان جناب ذو الجلال والاکرام

بحرمة سيد الامم صلى الله تعالى عليه وسلم

قد وقع الفراغ من كتابة هذه النسخة الشريفة قبل العشاء في اواخر ربيع الآخر
من شهور سنة سبع عشرة ومائة والف
على يد اضعف الطلاب يوسف بن عبد الوهاب عفى عنهما الملك التواب

